
Antologia SF
3

Antologia SF
Volumul 3
Povestiri SF şi Fantasy
Ediţie îngrijită de Cosimo

Kindle eBook: Cosimo, ianuarie 2012

- versiune definitivă -
Selecţia textelor, redactarea şi corectura: Cosimo
Mulţumiri: CPŞF
http://www.cpsf.info/

Cuprins:

Jack Vance
Abominabilul McInch
(„The Unspeakable McInch”, 1948)
[The Many Worlds of Magnus Ridolph]

Traducere de Mihaela şi Cristian Ionescu

„Mister este o noţiune fără exactitate obiectivă, reprezentând, cel mult, limitele gândirii cuiva. Pornind de la aceasta, se poate face o clasificare a modurilor de a raţiona după tipul de fenomene considerate enigmatice (...) Odată misterul elucidat şi soluţia cunoscută, toată lumea strigă în cor: «Natural! Era evident!». Şi acum să vorbim despre ceea ce este evident: totul este întotdeauna evident (...) Gândirea obişnuită inversează succesiunea logică, lăsând ca misterul să genereze soluţia. În fapt, este o logică pe dos, între mister şi soluţie apărând acelaşi raport ca între spumă şi bere...”

MAGNUS RIDOLPH

Cei de la Misiunea Cultului Unic nu-i putuseră spune decât atât: „Se numeşte McInch; este un asasin. Asta-i tot ce ştim”.

Magnus Ridolph ar fi refuzat o asemenea anchetă, dacă creditul contului său bancar s-ar fi situat la un nivel normal. Dar eşecul unei aventuri publicitare – o reclamă luminoasă în spaţiile interplanetare, pe bază de gaze luminescente – îl adusese pe filozoful cu barbă albă într-o situaţie vecină cu sărăcia.

Primele impresii pe care i le furniză planeta Scleretto nu făcură decât să-i accentueze aversiunea faţă de sarcina ce-l aştepta. Lumina celor doi sori – roşie şi albastră – îi jena puternic ochii. Oceanul cu aspect uleios, haosul de nedescris al stâncilor îngrămădite fără noimă pe mal îi alungau orice chef de repaus, iar Scleretto City, jalnic labirint de cocioabe şi coşmelii, nu avea darul de a-i sugera vreo distracţie posibilă. În sfârşit, gazda sa – Klemmer Boek – capelanul-director al Misiunii Cultului Unic, îl primise cu răceală, lăsând impresia că prezenţa lui nu-i face plăcere, de parcă el, Magnus Ridolph, ar fi fost cu ceva vinovat.

Într-o vechitură de maşină hodorogită se deplasară până la sediul Misiunii, cocoţat în vârful unei stânci golaşe, unde penumbra care domnea înăuntru i se păru răcoritoare după lumina stridentă şi praful de pe drum.

Magnus Ridolph îşi scoase din buzunar o batistă împăturită cu grijă şi-şi tamponă fruntea, nasul aristocratic, barba albă şi mătăsoasă. Apoi îşi întoarse privirea spre gazdă şi exclamă contrariat:

— Lumina asta mă scoate, pur şi simplu, din sărite. Albastru, roşu – trei umbre diferite pentru fiecare bolovan, pentru fiecare fir de iarbă!

— Eu, unul, m-am obişnuit – îi răspunse pe un ton neutru Klemmer Boek.

Era un tip mărunţel, cu o burtă rotundă ca un pepene umflându-i sutana. Obrazul roz, bine întins, părea din porţelan fin chinezesc, iar ochii albaştri şi rotunzi încadrau un nas cârn şi cărnos.

— Abia dacă îmi mai amintesc Pământul.

— Ghidul turistic – continuă Magnus Ridolph, în timp ce-şi punea batista în buzunar – apreciază aceste efecte ca fiind «stimulatoare şi exotice». S-ar zice că nu-s destul de receptiv ca să le percep!

Boek mârâi:

— Ghidul turistic? Păi acolo scrie că Scleretto City ar fi un oraş pitoresc, fascinant, o lume în miniatură, un exemplu concret de democraţie interplanetară în acţiune. Ptiu! Mi-aş dori ca deşteptul care a putut scorni asemenea gogoşi să fie obligat să trăiască aici măcar jumate cât am trăit eu.

Împinse fotoliul din răchită către Magnus Ridolph, apoi îşi turnă nişte apă de la gheaţă într-un pahar. Magnus Ridolph se aşeză, iar Boek se trânti într-un alt fotoliu, în faţa lui.

— Ei bine, zise Magnus Ridolph, cine este sau ce este acest McInch?

Boek surâse cu amărăciune:

— Dumneata trebuie să ne-o spui, că d-aia eşti aici.

Magnus inspectă cu o privire distrată camera, îşi aprinse o ţigară şi nu zise nimic.

— Ce-am aflat în şase ani – continuă Boek – pot să-ţi spun în şase secunde. Primo, că este patronul rahatului ăstuia (şi cu un gest arătă oraşul). Secundo, că este un criminal, un netrebnic care nu-şi vede decât propriul interes. Tertio, că – în afară de McInch – nimeni nu ştie cine este McInch.

Magnus Ridolph se ridică, se apropie de fereastră, o depolariză şi privi gânditor aglomerarea de acoperişuri

disparate, care se întindea, precum un covor mâncat de molii, până la Golful Magnetic. Privirea lui urmări culmile zimţate ca un fierăstrău care înconjurau oraşul, apoi reveni la golful oceanului fără maree şi în cele din urmă se pierdu în orizontul înecat într-o pâclă de culoarea lavandei.

— Respingător. Nu înţeleg ce-i poate atrage pe turişti aici.

Boek veni lângă el la fereastră.

— Hm, hm... fără îndoială, e o lume stranie. (Cu o mişcare a capului, arătă spre acoperişurile de sub ei). Acolo, jos, în viermuiala aia, trăiesc cel puţin o duzină de rase inteligente – expatriaţi, exilaţi, fugari, emigranţi – cu toţii la un loc, claie peste grămadă. Şi este pur şi simplu năucitoare adaptarea lor în raporturile reciproce.

— Mda, zise Magnus Ridolph, fără alt comentariu. Apoi adăugă: «Şi acest McInch... este uman?»

Boek înălţă din umeri:

— Nimeni n-o ştie. Or, cine-o află moare înainte de a putea s-o spună. Până acum, în două rânduri Cartierul General a trimis oameni de mâna-ntâi să ancheteze. Şi amândoi au murit în plin oraş: unul lângă Depozitele de Export, celălalt în biroul primarului.

Magnus Ridolph tuşi cu distincţie.

— Şi... cauza deceselor?

— O maladie necunoscută. (Boek îşi coborî privirea la acoperişurile, zidurile, uliţele şi bolţile de sub ei). Misiunea noastră încearcă să se ţină deoparte de politica locală, cu toate că – fie vorba între noi – fluturându-le pe la nas cultura terestră, noi facem practic propagandă pentru propriul nostru mod de viaţă. Şi, câteodată (pe faţă îi înflori un zâmbet sarcastic) se-ntâmplă să mai avem de-a face şi cu un fenomen de tipul acestui McInch.

— Mda, desigur – aprobă în doi peri Magnus Ridolph. Dar în ce constau, în fond, nelegiuirile lui McInch?

— Corupţie, răspunse Boek. Corupţie, pur şi simplu. Buna şi vechea corupţie civică, de tip terestru. E drept c-ar fi trebuit să ţi-o spun, de la bun început – (şi pe faţa lui se lărgi din nou un rânjet caustic) – dar Scleretto City are un primar ales după toate regulile şi un consiliu de administraţie municipal. Are o cazarmă de pompieri, un oficiu poştal, un serviciu de salubritate, o poliţie – aşteaptă numai să-i vezi! (Emise un sunet asemănător celui

produs de vărsarea unei căldări cu apă pe o alee pietruită). Ca să fiu sincer, cred că asta-i atrage pe turişti: felul în care maimuţăresc toate arătările astea comportamentul oamenilor.

Magnus Ridolph se aplecă uşor înainte, încruntându-se:

— După câte văd, am impresia că pe-aici nu-i nimic care să-ţi sară în ochi, nici vreo clădire mai pretenţioasă, dacă facem abstracţie de cea de colo, de lângă golf.

— A, acela-i hotelul pentru turişti, zise Boek. «**Pondicherry House**», aşa-i zice.

— Mda, am înţeles, zise Magnus Ridolph cu un aer absent. Mărturisesc că aşa, la prima vedere, forma de guvernământ practicată în Scleretto City pare destul de aiurită.

— Ba, eu aş zice că este mai degrabă raţională, dacă se iau în considerare antecedentele istorice, îl contrazise Boek. Acum vreo cincizeci de ani, aici a fost fondată o colonie a Ordinaţionaliştilor; era, de altfel, singurul platou de pe planetă. Apoi, pe măsura trecerii timpului, Scleretto aflându-se chiar la marginea Commonwealth-ului, unde nimeni nu se osteneşte să pună întrebări indiscrete, au început să se stabilească aici tot soiul de elemente dubioase provenind din toate colţurile galaxiei, care, într-un fel sau altul, au găsit un modus-vivendi, cei care n-au reuşit, n-au supravieţuit. Literalmente. Când ajungi aici pentru prima dată – cazul turiştilor, bunăoară – rămâi cu gura căscată. Eu, de exemplu, când am sosit şi am străbătut uliţa mare, am avut impresia că trăiesc un coşmar. Kmaushi vieţuind în bazine portabile şi scuipând perlele secretate în pipotă..., multipezi de pe planeta Portmar..., Tau Geminieni..., Armadiloşi de pe Carnegie-12... Păsări Galbene..., Zeeksi..., ba chiar câţiva Aldebaranezi, fără a mai pune la socoteală speciile antropomorfe. Cum naiba vieţuiesc la un loc, fără să se sfâşie unii pe alţii, e o întrebare care nu mă mai preocupă decât din când în când.

— Poate că această dificultate este mai mult aparentă, decât reală, opină cu oarecare căldură Magnus Ridolph.

Boek îi aruncă o ocheadă piezişă şi rânji din nou:

— N-ai trăit aici, atâta vreme ca mine.

Apoi, întorcându-şi privirea la panorama oraşului, continuă pe acelaşi ton:

— Praful ăsta, duhoarea, tot...

Se întrerupse, negăsind cuvântul.

— În orice caz – zise Magnus Ridolph – toate sunt creaturi dotate cu raţiune. Mai am câteva întrebări să vă pun. Mai întâi de toate, cum procedează McInch ca să-şi încaseze rodul acţiunilor coruptive?

Boek se întoarse la fotoliul său şi se trânti greoi.

— După toate aparenţele, se serveşte direct din fondurile municipale. Toate taxele sunt colectate în numerar, sunt aduse la primărie şi închise într-un seif. McInch, când are nevoie de bani, pur şi simplu deschide seiful, ia cât îi trebuie şi, după aia, îl închide.

— Şi cetăţenii nu zic nimic?

— Indignarea este o emoţie umană, îi răspunse sarcastic Boek. Or, marea majoritate a populaţiei nefiind de natură umană, nu manifestă emoţii.

— Bine, dar acea mică facţiune care este formată totuşi din oameni ce se pot indigna?

— Fiind oameni… le e frică.

Magnus Ridolph îşi mângâie gânditor barba.

— Să abordăm situaţia din alt punct de vedere: cetăţenii şi-au manifestat în vreun fel aversiunea faţă de achitarea taxelor şi impozitelor?

— N-au de ales, îi răspunse Boek. Toate importurile şi exporturile se fac prin intermediul unei cooperative municipale. Aceasta încasează direct toate taxele.

— De ce nu s-a schimbat locul seifului, sau de ce n-a fost păzit?

— Asta a încercat-o şi ultimul nostru primar. Numai că paznicii desemnaţi au fost găsiţi morţi. Morţi de o boală necunoscută.

— După toate probabilităţile, zise Magnus Ridolph, McInch este unul din administratorii municipali. Ei sunt primii supuşi tentaţiei.

— Cu asta sunt de acord, răspunse Boek. Dar care dintre ei?

— Câţi sunt?

— Păi… unu’ ar fi dirigintele oficiului poştal, un multiped de pe Portmar. Îl mai avem pe şeful pompierilor, un om; pe şeriful poliţiei, unu’ de pe Sirius-5; gunoierul-şef… un… un… În sfârşit, nu-mi amintesc cum dracu’-i zice. Unu’ originar de pe Aurigae-1012.

— Un golesopod?

— Chiar aşa. E singurul de felul său în tot oraşul. Pe urmă îl

mai avem pe directorul Depozitelor Municipale, care este totodată şi perceptor – o creatură-furnică de pe Tau Gemini – şi, în sfârşit, cel mai important, primarul. Numele lui este Juju Jiji, naiba să-l ia, cel puţin aşa îmi sună mie la ureche. Este o Pasăre Galbenă.

— Mda, înţeleg...

După o scurtă tăcere Boek continuă:

— Ei bine, ce părere ai?

— Problema prezintă câteva elemente interesante, admise Magnus Ridolph. Bineînţeles, este necesar să fac o vizită în oraş.

Boek îşi privi ceasul:

— Când vrei să mergi?

— Numai să mă schimb, zise Magnus Ridolph ridicându-se. Şi, după aceea, plecăm imediat, dacă sunteţi de acord.

— Acum, mârâi Boek, întunecându-se, un lucru trebuie să-ţi fie clar: din clipa în care vei începe să pui întrebări despre McInch, tipul o s-o ştie şi-o să-ncerce să te omoare.

— Misiunea Cultului Unic mă plăteşte destul de bine ca să-mi asum acest risc, declară Magnus Ridolph. Ca să zic aşa, sunt un fel de cavaler al apocalipsului. Logica este spada mea, iar vigilenţa mi-e scut. Am să port filtre nazale şi voi fi „parfumat" cu antiseptice.

— Cavaler ai zis? mormăi Boek. Mai degrabă, ţestoasă! În fine, în cât timp eşti gata?

— Dacă sunteţi amabil să-mi arătaţi unde voi locui, zise Magnus Ridolph, în maximum o jumătate de oră sunt al dumneavoastră.

* * *

Cu un ton lugubru de triumfal Boek constată:

— Asta-i tot ce-a mai rămas din Ordinaţionalişti.

Magnus Ridolph contemplă clădirea cubică. Mici dune de praf se adunaseră în lungul zidurilor; porţile vraişte lăsau privirea să se piardă în vidul interior.

— Unde mai pui că ăsta era edificiul cel mai solid din Sclerotto! adăugă Boek.

— Mă mir că McInch nu s-a instalat aici! observă Magnus Ridolph.

— În prezent aici funcţionează haznaua municipală. Gunoierul-şef îşi are biroul chiar în spate. Am să ţi-l arăt, dacă

vrei. E doar una dintre curiozităţile turistice. Hm!... apropo, doreşti să rămâi incognito?

— Nu, nu, răspunse Magnus Ridolph. Nu-i necesar. Nu văd utilitatea vreunui subterfugiu.

— Cum doreşti, zise Boek, coborând greoi din maşină. Rămase apoi să-l urmărească cu o privire plină de ironie pe Magnus Ridolph cum se dă jos cu mişcări tacticoase, cum îşi pune pe cap o cască solară strălucitoare, cum îşi dispune filtrele nazale, cum îşi ascunde ochii în spatele unor ochelari negri.

Târâş-grăpiş se apropiară, croindu-şi cu greu drum prin stratul de colb cenuşiu, care se ridica sub paşii lor în volute roşii, albastre şi de alte o sută de nuanţe intermediare.

Deodată, Magnus Ridolph se opri brusc. Boek zâmbi:

— Aha, ai simţit mirosul? Deşi mai nimerit ar fi fost să zic duhoarea, nu?

— Întocmai, încuviinţă Magnus Ridolph. Dar, pentru numele lui Pluto, unde mergem noi acum?

— La gunoierul-şef, la golesopod. În fond, el nu se ocupă de colectarea gunoaielor, cetăţenii le aduc aici şi i le aruncă. Iar el le mănâncă, sau mai bine zis, le absoarbe.

Ocolind vechea catedrală a Ordinaţioniştilor, Magnus Ridolph constată că zidul din spate fusese dărâmat, ceea ce îi permitea locatarului să aibă lumină şi aer, ferindu-l în acelaşi timp de dogoarea celor doi sori. Ocupantul, golesopodul, era o făptură gigantică, semănând cu un calcan uriaş, din cauciuc, deşi mult mai masiv şi mai gros la mijloc. Pe faţa inferioară era dotat cu o mulţime de labe scurte, de o culoare albicioasă, nesănătoasă; pe faţa superioară se remarca un singur ochi, albastru şi inexpresiv, subliniat de un rând de tentacule suple, în permanentă agitaţie. Golesopodul zăcea tolănit, pe jumătate acoperit cu o movilă de putreziciuni semilichide: resturi alimentare, intestine de peşti, deşeuri organice de toate felurile.

— Este plătit ca să facă asta, zise Boek. Şi salariul îi rămâne în întregime, fiind hrănit şi găzduit pe gratis.

Un fel de hârşâit ritmic le ajunse la urechi. De după colţul fostei catedrale apăru un fel de şarpe, înaintând pe vreo treizeci de picioare chitinoase, segmentate.

— Ăsta-i factorul poştal, îi explică Boek. Toţi sunt multipezi şi fac o treabă pe cinste.

Creatura era lungă, filiformă şi corpul arămiu avea un luciu

stins. Pe figura plată, ca de omidă, se remarcau patru ochi negri şi strălucitori şi un mic cioc cornos. Sub corp îi atârna un fel de tavă, pe care se aflau scrisori şi pachete. Apucă unul cu un picior şi emise o fluierătură stridentă. Golesopodul bolborosi, îşi ridică partea din faţă aruncându-şi înapoi tentaculele, şi lăsă să i se vadă gura imensă şi neagră.

Multipedul îi expedie pachetul în botul larg deschis, îi privi cu indiferenţă şi se îndepărtă, după ce execută o întoarcere graţioasă în arc de cerc. Golesopodul mârâi, clefăi, se afundă mai bine în mormanul de gunoaie şi-şi aţinti privirea unicului ochi asupra lor; Magnus Ridolph şi Boek îi răspunseră cu aceeaşi politeţe, studiindu-l cu o curiozitate dezinvoltă şi uşor dispreţuitoare.

— Înţelege limbajul uman? se interesă Magnus Ridolph.

Boek aprobă, adăugând însă:

— Dar nu te apropia prea mult. E o bestie irascibilă.

Magnus Ridolph înaintă cu prudenţă, un pas sau doi, şi i se adresă, privindu-l drept în ochiul albastru lăptos:

— Încerc să identific un criminal pe nume McInch. Mă puteţi ajuta?

Corpul gigantic fu brusc cuprins de zvâcnete dezordonate, în acelaşi timp auzindu-se nişte mârâituri furioase. Unicul ochi se bulbucă, mai să iasă din orbită. Boek se apleacă uşor, ascultând cu atenţie.

— Zice să pleci imediat.

Magnus Ridolph insistă:

— Să înţeleg că nu mă puteţi ajuta?

Agitaţia furioasă a creaturii păru că ajunge la paroxism. Deodată execută un surprinzător salt înapoi, îşi ridică trupul şi scuipă un jet de lichid urât mirositor în direcţia lui. Magnus Ridolph se feri cu abilitate, dar câteva picături tot îi stropiră vestonul, inundându-l cu o duhoare fetidă.

Boek îl privi cu un amuzament deloc disimulat cum îşi freacă petele cu batista:

— Nu-i nimic, după o vreme nu se mai simte.

— Hm! mormăi Magnus Ridolph.

Se întoarseră la maşină străbătând din nou maidanul colbuit.

— Mergem acum la Depozitul de Export, îl informă Boek. Se află aproape în centrul oraşului şi, începând de acolo, vom putea merge pe jos mai departe. În felul acesta o să-ţi poţi face o idee

mai clară.

Acum, pe fiecare margine a uliţei se înghesuiau cabane şi prăvălii, construite din şisturi şi alge uscate, iar în jurul lor viermuia viaţa. Copii umani, soioşi şi zdrenţăroşi, se jucau în mijlocul drumului cu creaturi antropomorfe de pe Capella, cu tineri Armadillos de pe Camegie-12, cu copii-broaşte de pe Marte.

Sute de mici multipezi de pe Portman li se încurcau printre picioare ca nişte şopârle; cea mai mare parte dintre ei erau ucişi chiar de propriii părinţi, din motive pe care niciodată oamenii nu le înţelegeau prea bine. Păsări Galbene – bipede, semănând cu nişte struţi acoperiţi, în loc de pene, cu solzi moi de culoarea lămâii – înaintau agale prin mulţime, cu capul sus, rotindu-şi ochii globuloşi. Această mulţime pestriţă, în continuă mişcare, părea un cortegiu de monştri imaginat într-un coşmar alcoolic.

La etajele prăvăliilor de pe margini erau expuse mărfuri sărăcăcioase – coşuri împletite, oale, cratiţi, mii de ustensile cărora numai vânzătorul şi cumpărătorul le cunoşteau rostul. Alţi negustori ofereau ceea ce s-ar putea defini cu un termen general drept „alimente”: fructe şi conserve pentru oameni, nişte capsule tari, de culoare brună, pentru Păsările Galbene, nişte viermi roşii pentru Aldebaranezi.

Magnus Ridolph remarcă ici-colo mici grupuri de turişti – pământeni, în cea mai mare parte – care priveau, flecăreau între ei, gesticulau, râdeau.

Boek îşi parcă maşina în lungul unei construcţii din tablă ondulată şi coborâră din nou în praf.

Un murmur înfundat răzbătea din Depozit. Numeroşi turişti căscau gura sau îşi cumpărau „suveniruri” – pietre sculptate, ţesături cu motive complicate, bijuterii din perie secretate de pântecele creaturilor de pe Knaush, parfumuri extrase din alge, statuete, acvarii minuscule, ermetizate, dotate cu lentile microscopice, prin care puteai vedea peisaje subacvatice de o stranie frumuseţe, populate de infuzori, bureţi, corali, caracatiţe tentaculare şi peşti, toţi şi toate de dimensiuni infinitezimale. În partea din spate se înălţau munţi de baloturi conţinând principalele produse de export ale planetei – răşină de alge, alge uscate şi lăcuite, saci cu săruri minerale rare.

— Uite-l şi pe directorul Depozitului, îl informă Boek, arătându-i cu capul o creatură-furnică, ce le ajungea, cocoţată

pe cele şase picioare ale sale, până la brâu. Avea nişte ochi blânzi, de câine bun, o blăniţă cenuşie satinată şi un torace relativ scurt şi solid.

— Vrei să te prezint? Vorbeşte şi ne înţelege. Are o minte ca de computer.

Interpretând tăcerea lui Magnus Ridolph drept un acord implicit, Boek îşi croi drum până la fiinţa insectiformă de pe Tau-Gemini.

— Îmi pare rău, dar n-am cum să vă prezint – începu Boek pe un ton jovial (Magnus Ridolph nu se putut stăpâni să nu-şi zică în minte că Boek devenea dintr-odată amabil, ori de câte ori se afla în prezenţa cetăţenilor oraşului) – pentru că domnul director, aici de faţă, nu are un nume.

— Pe planeta mea – bâzâi insecta pe un ton uniform – noi ne desemnăm prin acorduri, cum le numiţi dumneavoastră. Iată-l pe al meu... (cele două pungi de la baza capului i se umflară şi emiseră o serie de sunete rapide).

— Vi-l prezint pe domnul Magnus Ridolph, trimis de directorul Misiunii.

— Încerc să-l identific pe un criminal cunoscut sub numele de McInch, îi luă vorba din gură Magnus Ridolph. M-aţi putea ajuta cumva?

— Sunt dezolat, îi răspunse „furnica” printr-o serie de vibraţii egale. Acest nume mi-e cunoscut, îmi sunt cunoscute şi ticăloşiile lui. Dar nu ştiu cine este.

Magnus Ridolph se înclină cu distincţie.

— Acum te duc să-l vezi pe căpitanul pompierilor, îi zise Boek.

* * *

Căpitanul pompierilor era un negru atletic, cu ochii albaştri şi părul de un verde-bronz şters. Drept îmbrăcăminte n-avea decât un pantalon bufant, gen corsar, de culoare stacojie. Boek şi Magnus îl găsiră lângă un foişor de observaţie, chiar în preajma pieţii centrale. Cu piciorul pe prima treaptă, tocmai se pregătea să urce. Cum îi văzu, îl salută pe Boek, făcând o mişcare cu capul.

— Joe, îţi prezint un prieten care tocmai a sosit de acasă, zise Boek. Domnule Magnus Ridolph, ţi-l prezint pe domnul Joe Bertrand, căpitanul pichetului nostru de pompieri.

Căpitanul îi privi cu atenţie pe cei doi bărbaţi, fără să-şi

ascundă surprinderea:

— Îmi pare bine, zise el strângându-le mâna. Parcă am mai auzit de numele dumneavoastră.

— Nu-i un nume prea obişnuit, opină Magnus Ridolph, dar presupun că mai există şi alţi Ridolph în Commonwealth.

Boek îi privi lung, vru să spună ceva, dar renunţă cu un oftat şi se uită în altă parte.

— Însă nu prea mulţi Magnus Ridolph, continuă căpitanul de pompieri.

— Foarte puţini, presupun, admise bărbosul înţelept.

— Şi, după umila mea părere, îl căutaţi pe McInch?

— Întocmai. Puteţi să mă ajutaţi?

— Nu ştiu nimic despre el. Şi nici nu vreau să ştiu. E mai sănătos!

Magnus Ridolph îşi plecă privirea:

— Mda, am înţeles. Vă mulţumesc.

Boek îi arătă cu degetul său grăsuliu un edificiu înalt, construit din panouri de alge împletite, fixate într-o armătură formată din oase îngălbenite de balenă.

— Asta-i primăria, zise el. Primarul locuieşte la ultimul nivel, unde, cică, poate păzi mai bine – *ha! ha!* – fondurile municipale.

— Ce alte atribuţii îi mai revin, în fond? se interesă Magnus Ridolph, îndepărtând delicat praful de pe reverele vestonului.

— Întâmpină navele cu turişti la cosmoport şi se plimbă prin oraş gătit cu un fes roşu. Este magistratul local; este însărcinat cu gestiunea fondurilor municipale şi plăteşte salariile funcţionarilor. Părerea mea personală este că nu-l duce suficient capul ca să fie el McInch.

— Aş vrea să văd seiful cu care McInch îşi permite atâtea familiarităţi, zise Mangus Ridolph.

Împinseră o uşă uşoară, care se deschise scârţâind, şi pătrunseră într-o sală lungă cu plafonul extrem de coborât. Panourile de alge care alcătuiau pereţii păreau străvechi, obosite, brăzdate de crăpături prin care razele de lumină dublă străbăteau închipuind fantastice desene, de culoare roşie şi albastră, pe sol. Lipit de zidul opus intrării, se afla seiful, un antic dulap de oţel, dotat cu butoane şi cifru.

Printr-un orificiu al plafonului apăru un gât lung şi solzos, de culoare galbenă, terminat cu un cap turtit, ornat cu un ridicol fes roşu, care îi fixă cu privirea unui ochi purpuriu. Urmă un corp

zvelt, care ateriză elegant pe nişte picioare flexibile.

— Bună ziua, domnule primar – i se adresă cu cordialitate Boek. Vi-l prezint pe acest domn, trimis al Cartierului General al Misiunii. Numele său este Magnus Ridolph.

Se întoarse apoi spre acesta:

— Dânsul este primarul nostru, Juju Jiji.

— Încântat, zise primarul cu o voce stridentă. Doriţi să vă dau un autograf?

— Desigur, răspunse Magnus Ridolph. Aş fi încântat.

Primarul îşi coborî capul printre picioare şi scoase cu ciocul un dreptunghi de carton dintr-o pungă ventrală. Caracterele imprimate erau de neînţeles pentru Magnus Ridolph.

— Este numele meu, în scrierea planetei mele natale. În mare, ar însemna «Fior încântător».

— Mulţumesc, zise Magnus Ridolph. Am să păstrez cu grijă această preţioasă dovadă a vizitei mele la Sclerotto. Şi pentru că tot veni vorba, mă aflu aici pentru a aresta o făptură cunoscută sub numele de McInch – (Primarul guiţă strident şi-şi balansă agitat capul înainte şi-napoi) – şi m-am gândit că poate aţi fi în măsură să-mi oferiţi sprijinul dumneavoastră.

Gâtul primarului descrise o serie de „S”-uri.

— Nu, nu, nu! – chiţăi vocea lui fluierată. Eu nu ştiu nimic! Eu sunt Primarul!

Boek îl întrebă din ochi pe Magnus Ridolph, dar acesta negă din cap.

— Ei bine, noi vă lăsăm atunci, domnule primar, zise Boek. Doream numai să vi-l prezint pe prietenul meu.

— Mi-a părut bine, şuieră răguşit primarul. Apoi, încordându-şi picioarele, îşi luă avânt şi sări către orificiul din plafon, prin care dispăru.

* * *

După un drum de vreo sută de metri prin lumina roşie şi albastră, ajunseră la închisoare, o baracă lungă, clădită din şisturi. Celulele dădeau direct în stradă. Puteai vedea astfel nestingherit ba capul dezolat al unei Păsări Galbene, ba figura inexpresivă a unui antropomorf de pe Capella. Era închis şi un om, care îi privi cu atenţie pe cei doi când trecură şi apoi scuipă meditativ în praful străzii.

— De ce se fac vinovaţi? se interesă Magnus Ridolph.

— Omul a furat nişte materiale din care se fac acoperişurile, Pasărea Galbenă a atacat un tânăr multiped de pe Portmar, iar Capellianul – habar n-am. Şeriful poliţiei este un tip originar de pe Sirius-5 şi are biroul imediat în spate.

Biroul era un fel de cort din pânză, iar şeriful – o enormă amfibie, semănând cu o torpilă, înotătoarele i se terminau cu nişte fanoane lungi, pielea îi era de un negru strălucitor şi răspândea un iz dulceag, greţos. Un şirag de ochişori negri, rotunzi ca nişte perle adânc înfundate în carne, îi înconjura capul.

Când Boek şi Magnus Ridolph – prăfuiţi, transpiraţi şi obosiţi – dădură colţul hangarului, se ridică tremurând ca gelatina pe înotătoarele care-i serveau drept picioare şi-şi trecu peste torace una dintre înotătoarele-braţe. Pe locul respectiv, de sub fanoanele în mişcare, pe pielea neagră apărură cuvinte inscripţionate în alb:

«Bună ziua, domnule Boek. Bună ziua, domnule.»

— Hello, Fritz! zise Boek. Sunt numai în trecere cu prietenul meu, căruia îi arăt oraşul.

Amfibia se lăsă pe spate, aşezându-se în fotoliul de serviciu, care părea un fel de copaie gigantică.

Îşi trecu din nou înotătoarea-braţ peste toracele de pe care prima inscripţie se şterse:

«Cu ce vă pot fi de folos?»

— Încerc să-l găsesc pe McInch, zise Magnus Ridolph. M-aţi putea ajuta în vreun fel?

Înotătoarea-braţ ezită o clipă, apoi parcurse în grabă pielea neagra:

«Personal, nu ştiu nimic. Dar puteţi conta pe sprijinul meu oficial, în măsura în care vi-l pot acorda.»

Magnus Ridolph clătină dezolat din cap şi se întoarse gânditor:

— Vă voi anunţa dacă aflu ceva.

* * *

— Acum – zise Boek, şi tuşi pentru a-şi mai limpezi gâtul prăfuit – nu ne mai rămâne decât poşta. (Privi înapoi, măsurând din ochi distanţa până la Depozitul de Export). Cred că ajungem mai repede pe jos, decât să mai pierdem timpul cu urcatul în maşină.

Magnus Ridolph se uită în sus către cei doi sori care străluceau pe cerul de un verde acvatic:

— Spre seară, nu-i cumva mai răcoare?

— Nu cine ştie ce, îi răspunse Boek, şi o porni hotărât la drum. Când se va însera, trebuie să fim deja la Misiune. Nu mă simt niciodată în largul meu afară, la vreme de noapte. Mai ales acum, cu McInch, adăugă el, muşcându-şi nervos buzele.

Printre cocioabele dărăpănate, drumul îi scoase la malul mării. Viaţa clocotea peste tot în jurul lor, într-o diversitate aiuritoare. Prin uşile şi ferestrele vraişte se puteau observa zăcând mase protoplasmatice sau agitându-se forme agile şi sprintene. Se simţeau spionaţi de zeci şi sute de ochi, de dimensiuni şi conformaţii dintre cele mai diferite, sunete niciodată închipuite pe Pământ le zgâriau auzul, mirosuri inimaginabile îi învăluiau, agresându-le simţul olfactiv.

Treptat, decorul căpăta nuanţe tot mai sângerii, pe măsură ce soarele albastru cobora către orizont. Chiar când ajunseră la poştă – o cabană din şisturi, aflată lângă cosmoport – acesta apuse înghiţit de negura oceanului.

Dacă Magnus Ridolph se aştepta ca dirigintele oficiului poştal – un multiped de pe Portmar – să manifeste un cât de cât entuziasm pentru misiunea cu care venise la el, atunci s-a înşelat amarnic. Îl găsiră triind trimiterile poştale; ridicat pe jumătate din numărul membrelor, repartiza ritmic scrisorile în cutii cu ajutorul celeilalte jumătăţi.

Se opri din muncă cât timp Boek i-l prezentă pe Magnus Ridolph şi-l fixă pe detectiv cu acea căutătură impersonală şi indiferentă cu care Magnus Ridolph începuse deja să se obişnuiască, apoi – la întrebarea directă a acestuia – negă că ar şti ceva despre McInch.

Magnus Ridolph se întoarse către însoţitorul său şi-i spuse:

— Vă rog să mă scuzaţi, domnule Boek, dar aş vrea să-i pun domnului diriginte una sau două întrebări confidenţiale.

— Mă rog, mă rog, bombăni bosumflat Boek şi se îndepărtă.

După câteva minute, Magnus Ridolph îl ajunse din urmă.

— Voiam numai să ştiu în ce constă curierul poştal pe care-l primesc funcţionarii municipali şi, de asemenea, orice altă anomalie pe care a remarcat-o şi care mi-ar fi de folos.

— Şi ce ţi-a spus te ajută?

— Foarte mult, răspunse Magnus Ridolph.

Cei doi bărbaţi o luară în lungul cheiului, la care erau ancorate şlepuri gigantice încărcate cu alge şi ajunseră la Depozitul de Export. Când se urcară în maşină, soarele roşu era deja foarte jos la orizont şi lumina stacojie conferea oraşului o aură de antichitate fabuloasă, estompând mizeria şi murdăria.

Fără a mai schimba vreo vorbă, ajunseră hurducându-se la Misiunea cocoţată în vârful stâncii.

În timp ce intrau în clădire, Magnus Ridolph i se adresă în sfârşit lui Boek:

— Aveţi cumva un microscop la îndemână?

— Trei, îi răspunse sec Boek. Unul vizual, unul electronic şi unul gama-beta.

— Aş avea nevoie de unul în seara aceasta.

— Cum doreşti.

— În orice caz, mâine, într-un fel sau altul, vom încheia acest caz.

Boek îl privi cu o curiozitate nedisimulată:

— Să înţeleg că ştii cine este McInch?

— Dar este pur şi simplu evident – răspunse Magnus Ridolph – în lumina cunoştinţelor mele specifice.

Boek rosti printre dinţi:

— În locul tău, eu mi-aş zăvorî uşa în noaptea asta. Oricum o iei, e un ucigaş.

Magnus Ridolph încuviinţă din cap:

— Cred că aveţi dreptate.

* * *

Noaptea pe Sclerotto era lungă în acel sezon – paisprezece ore – şi Magnus Ridolph se trezi, făcu un duş şi îmbrăcă un veston albastru cu alb, nou-nouţ. Afară era încă întuneric.

De la ferestrele holului de la intrare, tocmai contempla răsăritul primului soare, eveniment precedat de iluminarea întregii bolţi cereşti de o irizaţie albastru-electric, când auzi în spatele său nişte paşi. Întorcând capul, îl văzu pe Klemmer Boek studiindu-l cu ochii lui albaştri, în care se citea curiozitatea.

— Te-ai odihnit bine? – se interesă acesta în loc de «bună ziua».

— Într-adevăr, foarte bine – îi răspunse Magnus Ridolph, extrem de afabil. Sper că şi dumneavoastră aţi avut parte de o noapte liniştită şi odihnitoare.

Boek se mulţumi să mormăie:
— Gata pentru micul dejun?
— Oh, desigur, desigur, la dispoziţia dumneavoastră.
Trecură în sala de mese şi Boek dădu comanda necesară unicului său servitor.
Mâncară în tăcere în timp ce lumina de afară se intensifica din clipă-n clipă. Abia după ce li se aduseră cafelele, Magnus Ridolph se lăsă pe spătarul jilţului şi-şi aprinse, cu gesturi afectate, o ţigaretă.
— Îţi menţii afirmaţia că vei putea rezolva cazul în cursul zilei de azi? se interesă Boek.
— Da, îi răspunse Magnus Ridolph. Sunt sigur că este pe deplin posibil.
— Hm!... Şi ştii cine-i McInch?
— Fără nicio îndoială.
— Şi poţi s-o dovedeşti?
Magnus Ridolph slobozi o volută de fum care se înălţă ondulându-se în prima rază a soarelui bleu-safir:
— Într-un anume fel, da.
— Nu pari prea sigur.
— Păi... am imaginat o stratagemă care ne va permite să economisim o mulţime de timp.
— Nu mai spune? îngână Boek cu un ton profund ironic, bătând masa cu degetele lui grăsulii.
— Aş vrea ca Primarul... cum îi zice?... a, Juju!... să convoace în după-amiaza aceasta o şedinţă cu funcţionarii municipalităţii. Primăria ar fi locul cel mai potrivit. Şi, în cadrul acestei şedinţe, vom discuta cazul lui McInch.

* * *

În timp ce se îndreptau spre primărie, Boek spuse pe un ton sec:
— Toată chestia asta mi se pare cam melodramatică.
— Tot ce se poate, îi răspunse în doi peri Magnus Ridolph. Ba chiar şi primejdioasă...
Boek se opri brusc, rămânând cu un picior în aer:
— Eşti sigur că...
— Nimic nu este niciodată sigur, îi replică Magnus Ridolph. Nici măcar rotaţia veşnică a acestei planete în jurul axei sale. Şi fenomenul cel mai puţin previzibil pe care îl cunosc este durata

unei vieţi.

Boek porni mai departe, tăcut, muşcându-şi înciudat buzele.

Intrând în primărie, se opriră câteva clipe, ca să-şi obişnuiască ochii cu penumbra. În faţa lor, la dreapta şi la stânga, începură să distingă siluete de diferite forme, împestriţate de razele care traversau pereţii crăpaţi, cu pete roşii şi albastre.

— Gunoierul este deja aici, şopti Magnus Ridolph la urechea lui Boek, protejându-şi gura cu palma. O simt după miros.

Ajunseră în mijlocul sălii. Primarul se plimba solemn în lung şi lat, cu fesul înclinat ridicol pe-o parte, în mijlocul unui cerc format din gunoierul golesopod, poştaşul multiped, Joe Bertrand pompierul, directorul de export din Tau-Gemini şi şeriful amfibie.

— Domnilor – începu Magnus Ridolph – n-am să vă reţin atenţia prea multă vreme. După cum ştiţi, fac o anchetă în legătură cu fiinţa cunoscută sub numele de McInch.

În sală se iscă o oarecare rumoare, fâşâitul picioarelor poştaşului multiped, freamătul cauciucat al pielii şerifului, agitaţia gâtului primarului, şuieratul gâfâit al golesopodului gunoier, tusea nervoasă a pompierului negru.

Directorul depozitului – fiinţa-furnică de pe Tau-Gemini – luă cuvântul cu vocea sa atonă:

— De ce ne-aţi chemat aici? Expuneţi-vă în mod clar intenţiile.

Magnus Ridolph îşi netezi liniştit barba, privind pe rând făpturile care îl înconjurau şi continuă:

— Am descoperit identitatea lui McInch. Am evaluat şi cât îl costă zilnic pe oraş acest McInch. Pot să dovedesc că este un ucigaş şi că a încercat să mă asasineze. Da, pe mine, Magnus Ridolph! (Tonul lui era solemn, ba chiar emfatic).

Şi, din nou, se stârni agitaţie, acelaşi tumult sonor. Magnus Ridolph, după o scurtă pauză, reluă grav:

— Întrucât dumneavoastră sunteţi consiliul de conducere al acestei comunităţi, v-aş rămâne îndatorat dacă mi-aţi face cunoscute sfaturi privind modul în care ar trebui să acţionez în continuare. Domnule Primar, aveţi vreo sugestie?

Pasărea Galbenă descrise cu gâtul o serie de arabescuri, emise o avalanşă de sunete stridente şi neinteligibile, apoi capul i se imobiliză şi ochiul său purpuriu îl fixă pe Magnus Ridolph cu o privire şireată:

— McInch ar fi în stare să ne omoare pe toţi!

Boek tuşi discret şi bombăni stingherit:

— Nu crezi c-ar fi mai bine să...

Pompierul Joe Bertrand îl întrerupse:

— M-am săturat de tot circul ăsta! Avem o închisoare. Avem un cod penal. Să-l judecăm deci pe McInch pentru cele făcute. Dacă-i un hoţ, să-l băgăm la închisoare. Dacă-i un criminal şi poate suporta chirurgia mintală, să-l operăm. Dacă nu-i posibil, să-l executăm şi gata!

Magnus Ridolph încuviinţă cu o mişcare a capului:

— Pot dovedi că McInch este un hoţ. Şi câţiva ani de puşcărie se vor dovedi, poate, o experienţă salutară. Ştiu că dispuneţi de o închisoare curată şi igienică, cu filtre germicidice pentru aer, cu băi obligatorii şi o hrană sănătoasă...

— De ce insistaţi atâta asupra condiţiilor igienice din închisoare? – bâzâi directorul de export.

— Pentru că McInch va fi dus acolo, răspunse solemn şi sobru Magnus Ridolph. Va fi vaccinat şi imunizat şi-şi va petrece anii de condamnare într-un mediu steril, absolut lipsit de microbi. Şi asta-l va face să sufere pe McInch mai rău decât moartea. Ei, şi acum... (şi-şi roti din nou privirea asupra celor din jur) cine este McInch?

Gunoierul zvâcni aproape la verticală şi se lăsă pe spate, arătându-şi pântecul palid şi dublul rând de tentacule – picioare decolorate. Corpul i se umflă şi apoi se contractă brusc.

— Culcat! Culcat! răcni Boek, în timp ce golesopodul proiecta în toate părţile jeturi de lichid urât mirositor.

Din profunzimile corpului diform, gâlgâi un muget cavernos:

— Acum, o să muriţi cu toţii...

— Linişte! comandă autoritar Magnus Ridolph. Am spus – linişte! Domnule Primar... se poate...

Chirăitul isteric al Păsării Galbene se potoli treptat.

— Păstraţi-vă calmul, nimeni nu-i în pericol, continuă Magnus Ridolph, ştergându-şi dezinvolt obrazul, fără însă a-l scăpa din ochi pe golesopodul rămas în poziţie verticală. Un vibrator cu ultrasunete, amplasat sub podea şi un iradiator Hechtmann, montat pe plafon, au intrat în funcţiune de cum am pătruns în această sală. Bacteriile veninoase ale lui McInch au murit din clipa în care i-au ţâşnit din gură, dacă nu chiar mai înainte.

Golesopodul pufăi şi, reluându-şi poziţia culcat, o zbughi spre uşă, scurtele tentacule-picioare acţionând ca nişte pistoane. Şeriful plonjă ca o adevărată torpila şi ateriză pe spatele

ondulând. Fanoanele înotătoarelor se înfipseră în cărnuri, sfâşiindu-le. Golesopodul urlă, se răsturnă pe spate, îl încleştă pe şerif cu tentaculele şi se înfăşură în jurul lui, încercând să-l sufoce. Joe Bertrand se repezi şi lovi cu cizma în ochiul albastru, zdrobindu-l. Multipedul de pe Portmar se aruncă şi el în vâltoare, apucând cu nenumăratele lui membre tentaculele care îl imobilizau pe şerif. Primarul sări prin orificiul din tavan şi reveni cu o frigare lungă de oţel, cu care lovi, împunse, sfârtecă...

* * *

Boek se apropie de maşină clătinându-se. Magnus Ridolph, după ce îşi aruncă într-un şanţ vestonul alb-albastru, îl ajunse din urmă. Misionarul, livid la faţă, se crampona de volan.

— L-au... l-au făcut bucăţi... – murmură acesta, abia stăpânindu-şi greaţa.

— Un spectacol dintre cele mai deprimante, încuviinţă Magnus Ridolph, încercând să-şi pieptene barba zbârlită. O aventură sordidă din toate punctele de vedere.

Boek întoarse spre el o privire acuzatoare:

— Cred că dumneata ştiai ce-o să se-ntâmple!

La care Magnus Ridolph răspunse pe un ton suav:

— Dragul meu prieten, mi-aş permite să vă sugerez să ne întoarcem şi să facem o baie caldă. Cred că senzaţia de curăţenie şi nişte veşminte noi ne-ar ajuta să considerăm întreaga situaţie dintr-o mai justă perspectivă.

* * *

Un Klemmer Boek foarte grav şi serios luă loc în faţa lui Magnus Ridolph în sala de mese, un Klemmer Boek care abia dacă-şi privea farfuria. În schimb, Magnus Ridolph dejună cu delicateţe, deşi substanţial. Ca de obicei, era îmbrăcat impecabil, iar barba mătăsoasă bine îngrijită şi conturată.

— De unde ştiai – se bâlbâi Boek – da, de unde ştiai că gunoierul era McInch?

— Foarte simplu, răspunse Magnus Ridolph, întovărăşindu-şi vorbele cu un gest dezinvolt al furculiţei. Pe baza unui raţionament logic fără cusur, aplicând teoria şi luând în considerare toate elementele de referinţă.

— Da, da, da, bombăni Boek. Logică pe-aici, inteligenţă pe-acolo...

Buzele lui Magnus Ridolph se crispară imperceptibil:

— Dragul meu domn, iată concret care a fost înlănţuirea ideilor mele. McInch este un răufăcător, un hoţ, care îşi însuşeşte mari sume de bani. Ce face el cu rodul malversaţiunilor sale? Nimic ce s-ar putea remarca la prima vedere, căci altfel toată lumea i-ar fi ghicit identitatea. Pornind de la principiul că McInch îşi cheltuie, în parte sau în întregime, banii furaţi – supoziţie fără vreo certitudine concretă – i-am analizat pe fiecare dintre împuterniciţii municipali, suspecţii logici, din punctul de vedere al unui individ din propria lor specie.

Iată-l, spre exemplu, pe Joe Bertrand, pompierul. Conform acestui test era nevinovat. Duce o viaţă fără pretenţii, în condiţii modeste.

L-am luat apoi în obiectiv pe primar. În ce constă, oare, pentru o Pasăre Galbenă, esenţa însăşi a plăcerii? După cum am aflat, aceasta s-ar rezuma la o anumită specie de floare, al cărei parfum îmbată şi excită Păsările Galbene. N-am întâlnit aşa ceva pe Sclerotto şi, din câte am putut constata, existenţa primarului este la fel de lipsită de strălucire.

În analiză a intrat şi directorul Depozitului, fiinţa-furnică de pe Tau-Gemini. Pretenţiile acestor făpturi sunt practic nule. Cuvintele «lux» şi «distracţii» nici măcar n-au un echivalent în limbajul lor. Măcar din acest motiv şi aş fi fost tentat să-l exclud de pe lista suspecţilor. De la poştaş am aflat că-şi cumpără lunar un număr de cărţi – singura slăbiciune aparentă – însă valoarea lor era în strict raport cu salariul său. Aşadar, pentru moment, l-am lăsat şi pe acesta deoparte.

Şeriful ridica un semn de întrebare. De la natură, este o amfibie, necesitând un mediu acvatic. Planeta lui natală este umedă şi mlăştinoasă. Comparaţi asta cu condiţiile pe care le oferă Sclerotto. Însăşi supravieţuirea lui este un miracol.

Despre poştaş, multipedul de pe Portmar, ce-am aflat? Concepţia sa despre lux se rezumă la un bazin mare, umplut cu ulei cald, în care nişte animale de mici dimensiuni, dresate în acest scop, practică masajul numeroaselor picioare şi segmente corporale. În plus, acest tratament înmoaie tegumentele, oferindu-le o frumoasă coloraţie, galbenă ca nisipul. Or, pielea poştaşului este zgrunţuroasă şi cărămizie, semn de sărăcie şi neglijenţă. Ei, şi în cele din urmă îl avem pe gunoier. Faţă de

modul lui de viaţă, noi, oamenii, nu putem resimţi decât scârbă şi dispreţ. Pur şi simplu nu ne-ar veni să credem că o fiinţă care se bălăceşte în lături ar fi posibil să fie înzestrată cu un subtil simţ al nuanţelor. Eu, personal, ştiam că golesopodele posedă simţuri *interne* dintre cele mai delicate. Că trăiesc ingerând materie organică, pe care o fermentează sub acţiunea unor bacterii, într-un şir de saci stomacali, iar energia le este furnizată de oxidarea alcoolilor produşi prin această fermentare.

Compoziţia sau calitatea materiilor organice brute nu prezintă nicio importanţă pentru golesopode – resturi menajere, deşeuri proteice, hoituri, toate sunt bune, după cum, pentru noi, oamenii, sunt fără importanţă micile variaţii ale aerului pe care îl respirăm. Senzaţia de plăcere nu le-o furnizează materiile brute, ci produsele interne rezultate şi, din această cauză, varietatea şi amestecurile de bacterii din sacii lor stomacali au o importanţă deosebită.

Pe măsura scurgerii timpului, golesopodele au devenit bacteriologi de prima mână. Au reuşit să izoleze milioane de suşe diferite, au selecţionat specii noi, fiecare dintre acestea inducând plăceri de ordin senzual diferite. Varietăţile bacteriene cele mai apreciate sunt dificil de cultivat şi, în consecinţă, foarte scumpe.

Ştiind toate acestea, mi-a fost clar că numai gunoierul putea fi McInch. Din punctul său de vedere, se bucura de o poziţie de invidiat – înconjurat de cantităţi practic nelimitate de materii organice şi dispunând de surse de finanţare pentru a-şi oferi amestecuri de bacterii dintre cele mai rare şi mai ispititoare.

De la poştaş am aflat că golesopodul primea câte un mic pachet cu fiecare navă spaţială care sosea pe Sclerotto – bineînţeles, bacterii pe care le importa de pe planeta sa natală, unele dintre acestea fantastic de scumpe.

Magnus Ridolph se instală mai comod în fotoliu şi-şi savură cafeaua, privind pe deasupra ceştii la gazda sa, căreia încă nu-i reveniseră culorile în obraji. Boek clătină din cap şi întrebă bâlbâindu-se:

— Cum... cum i-a ucis pe ceilalţi doi anchetatori... şi... pe tine... când a vrut... ieri... să te omoare?

— Dragul meu, îţi mai aduci aminte cum m-a scuipat ieri? Când ne-am întors la Misiune, am examinat petele cu ajutorul microscopului ce mi l-ai dat. Toate erau formate din culturi de

bacterii moarte. N-am reuşit să le identific, însă, din fericire, precauţiile mele le veniseră de hac.

Gustă din nou din cafea, trase un fum adânc din ţigară şi continuă:

— Acum, în ceea ce priveşte onorariul meu, cred că aţi primit toate instrucţiunile necesare.

Boek se ridică greoi, se duse în biroul său şi reveni după un minut, cu un cec.

— Mulţumesc, zise Magnus Ridolph, după ce aruncă în treacăt o privire asupra cifrei înscrise. Apoi, bătând uşor cu degetele în masă, adăugă pe un ton gânditor: «*Aşadar, în prezent Sclerotto City nu mai are gunoier...*»

Încruntându-se, Boek răspunse înciudat:

— Şi nici n-are vreo şansă să găsească vreun înlocuitor. Oraşul ăsta o să duhnească mai rău ca oricând.

Magnus Ridolph îşi mângâie barba cu o expresie visătoare pe chip:

— Mda... desigur... numai că beneficiile abia dacă ar acoperi eforturile.

— Ce naiba vrei să zici? tresări Boek, clipind nervos.

Magnus Ridolph păru că-şi revine din reverie şi-l măsură cu răceală pe Boek, care îşi rodea unghiile:

— Problema, aşa cum mi-aţi prezentat-o, mi-a pus mintea la lucru.

— Şi?

— Ca să faci rost de un ban – explică pe un ton didactic Magnus Ridolph – trebuie să propui ceva cuiva, care este dispus să plătească. Pare evident, nu-i aşa? Numai că, în realitate, lucrurile nu sunt chiar atât de simple. Este surprinzător de mare numărul celor care vor să vândă mărfuri sau servicii de care nimeni n-are nevoie. Şi, din această cauză, cei ce reuşesc sunt extrem de puţini.

— Da, aşa-i, zise Boek, privindu-l atent. Numai că nu văd legătura cu colectarea gunoaielor. Vrei postul ăsta? Dacă da, spune-o şi te recomand imediat primarului.

Magnus Ridolph îl măsură cu o privire plină de reproş:

— Pur şi simplu m-am gândit că pe Aurigae-1012 sunt mii de golesopode care ar plăti oricât ca să beneficieze de privilegiul de a presta o asemenea muncă.

Oftă, clătină din cap şi adăugă:

— Numai că beneficiul rezultat de pe urma unei singure tranzacţii nu este suficient pentru a justifica un asemenea efort. În schimb, înfiinţarea unui serviciu de plasare, la scara întregului Commonwealth, mi se pare a fi o iniţiativă extrem de profitabilă!

[*Publicată în „Startling Stories” noiembrie 1948*]

Alfred Bester
Timpul şi Bulevardul Trei

Traducere de Delia Alexandra Poenaru

Lui Macy, tipul nu-i plăcea deloc. Îl deranja ceva la el. Pantofii poate, sau mai degrabă hainele. Traversară împreună localul şi ajunseră în salonul particular. Deasupra lor, un afiş îţi lua ochii: „*Cine se teme să vorbească despre bătălia de la Boyne?*"

Necunoscutul era înalt, uscăţiv, lăsând impresia de fragilitate. Deşi părea tânăr, era aproape chel. În loc de păr şi sprâncene, capul îi era acoperit de un puf uşor. Îşi vârî mâna în buzunarul interior al vestonului şi scoase portofelul. Foşnetele se auziră mai tare ca niciodată. Nu erau deci pantofii de vină.

— Perfect, domnule Macy, spuse străinul cu o voce răguşită. Pentru închirierea acestui salon şi folosirea sa în exclusivitate timp de un crono...

— Un ce...? întrebă Macy nedumerit.

— Un crono. Nu aşa se spune? Ah, da, scuzaţi-mă. O oră.

— Sunteţi străin? întrebă Macy. Cum vă numiţi? Pariez că sunteţi rus.

— Oh, nu, nu sunt străin, răspunse tipul, inspectând salonul într-o clipă. Numiţi-mă Boyne.

— Boyne? făcu Macy, neîncrezător.

— M. Q. Boyne.

Domnul Boyne îşi deschise portofelul asemănător cu un acordeon, răsfoi hârtiile divers colorate şi în cele din urmă scoase o bancnotă de o sută de dolari. Cu un gest repezit, i-o întinse lui Macy.

— Luaţi-o. Închiriat pentru o oră, aşa cum ne-am înţeles. O sută de dolari. Şi acum, lăsaţi-mă singur.

Constrâns de privirea lui Boyne, ce nu admitea replică, Macy luă bancnota şi se îndreptă spre bar, clătinându-se. Se întoarse totuşi pentru a întreba:

— Beţi ceva?

— Să beau? Alcool? Niciodată! răspunse Boyne.

Şi imediat se precipită spre cabina telefonică, dezizolă firul ce intra în aparat şi îi ataşă o mica piesă metalică, apoi ridică receptorul.

— Coordonatele: Vest, 75-58-15, spuse el rapid. Nord, 40-45-

20. Canalul Sigma. Hei, sunteţi pe o linie greşită... Bine, acum vă aud. Aş dori aprecierile de ultimă oră cu privire la Knight, Oliver Wilson Knight. Aveţi probabilităţile din acest moment? 99.9807? M.Q. O clipă, rămâneţi la aparat...

Boyne scoase capul din cabina telefonică şi privi spre uşa de intrare în local. Aşteptă preţ de o clipă, fixând uşa cu o concentrare de parcă ar fi fost pietrificat, până în momentul când un tânăr intră, însoţit de o tânără fermecătoare. Reveni la aparat.

— Alo! Probabilitate realizată. Luat contactul cu Knight. M.Q. Noroc!

Închise.

În timp ce cuplul îşi făcea intrarea în salon, Boyne se aşezase deja dedesubtul afişului. Tânărul, de înălţime mijlocie, cu tendinţă de îngrăşare, trebuie că avea în jur de douăzeci şi cinci de ani. Deşi costumul de tweed şi părul şaten trădau o oarecare neglijenţă, expresia chipului era jovială şi amabilă. Tânăra avea părul negru, ochii de un albastru blând şi un surâs enigmatic. Mergeau braţ la braţ şi, când bănuiau că nu sunt priviţi, se înghionteau în joacă. Îl provocară şi pe domnul Macy, care se îndreptă grăbit spre ei.

— Sunt dezolat, domnule Knight, îi spuse el tânărului, salonul este închiriat. Va trebui să luaţi loc alături.

În clipa următoare domnul Boyne interveni, deşi tânărul luase deja expresia unui om înciudat.

— Inutil să vă necăjiţi, domnule Macy. Totul e în regulă. Domnul Knight şi prietena sa sunt invitaţii mei.

Knight şi tânăra se întoarseră spre domnul Boyne, neştiind ce să creadă. Boyne îi pofti, surâzând:

— Luaţi loc. Vă asigur că este o plăcere pentru mine.

— Suntem într-adevăr dezolaţi, spuse tânăra, dar este singurul loc unde se găseşte adevărata bere cu ghimbir.

— Ştiu, domnişoară Clinton, ştiu. Domnule Macy, aţi auzit? Aduceţi bere cu ghimbir, apoi lăsaţi-ne singuri. Nu mai aştept pe nimeni altcineva.

Knight şi tânăra se aşezară încet, fără a-l scăpa pe Boyne din priviri. Knight depuse pe masă un pachet de cărţi, iar tânăra întrebă pe un ton nesigur:

— Mă cunoaşteţi, domnule?...

— Boyne, la fel ca Boyne (bătălia de la...). Desigur! Sunteţi

domnişoara Jane Clinton, iar dânsul este domnul Oliver Wilson Knight. Am închiriat acest salon în această după-amiază cu unicul scop de a face cunoştinţă cu dumneavoastră.

— E o glumă, sper? întrebă Knight, în timp ce simţi cum roşeaţa îi cuprinde obrajii.

— Şi iată berea dumneavoastră preferată, continuă Boyne curtenitor, în timp ce Macy, după ce aduse paharele şi sticlele de bere, se grăbi să plece.

— Dumneavoastră nu aveaţi de unde să ştiţi că noi vom veni aici, spuse Jane. Nu e nici măcar un sfert de oră de când noi înşine nu ştiam că vom veni aici...

— Îmi pare rău că trebuie să vă contrazic, domnişoară Clinton, replică Boyne, surâzând. Dar şansele sosirii dumneavoastră pe longitudinea 73-58-15, latitudinea 40-45-20 erau de 99, 9807% în urmă cu câteva minute. O astfel de probabilitate nu se poate rata.

Knight îşi pierdu răbdarea.

— Ascultaţi, domnule... nu ştim cum, am impresia că mergeţi prea...

— Ei, haide, nu vă supăraţi. Beţi liniştit şi ascultaţi propunerea mea. Boyne îşi puse coatele pe masă şi îi privi cu o extraordinară intensitate. Această întâlnire a fost organizată cu preţul unor mari dificultăţi şi a costat foarte scump. Nu are importanţă cine a plătit. Ne-aţi pus într-o situaţie extrem de periculoasă şi am fost trimis să găsesc o rezolvare.

— O rezolvare la ce? întrebă Knight.

Jane schiţă gestul de a se ridica.

— Eu... cred că ar fi mai bine să plecăm...

La un gest imperios al lui Boyne se reaşeză, ascultătoare ca un copil. Apoi Boyne se adresă lui Knight:

— Azi, spre prânz, aţi intrat în magazinul J.D. Craig et. Co., vânzători de mărunţişuri. Aţi cumpărat patru cărţi. Trei din ele sunt fără importanţă, dar a patra... Bătu uşor cu palma peste pachet. A patra constituie motivul întâlnirii noastre.

— Putem şti la ce faceţi aluzie? exclamă Knight.

— La un volum legat, conţinând statistici şi alte lucruri clasate metodic.

— Almanahul?

— Almanahul.

— Şi ce-i cu el?

— Dumneavoastră doreaţi să cumpăraţi almanahul din 1950.
— Şi chiar am cumpărat almanahul din 1950.
— Oh, nu! izbucni Boyne. Aţi cumpărat almanahul din 1990.
— Poftim?
— „*Almanahul mondial pentru anul 1990*", spuse Boyne apăsând pe fiecare cuvânt. Se află în acest pachet. Nu mă întrebaţi de ce. Eroarea a fost deja rectificată. Rămân de aplanat anumite consecinţe. Iată motivul întâlnirii noastre. M-aţi înţeles?
Izbucnind în râs, Knight duse mâna spre pachet, dar Boyne i-o luă înainte.
— Nu, domnule Boyne. Mai luă o înghiţitură de bere şi repetă surâzând: De acord! Putem şti cum se termină farsa dumneavoastră?
— Îmi trebuie această carte, domnule Knight. Vreau să părăsesc acest local cu această carte sub braţ.
— O vreţi, hm?
— Categoric.
— Almanahul din 1990?
— Da.
— Dacă un astfel de almanah ar putea exista şi dacă ar fi în acest pachet, nici un leu nu ar putea să mi-l smulgă.
— De ce, domnule Knight?
— Nu fiţi stupid. O privire asupra viitorului... Fluctuaţiile bursei... Cursele... Politica... Aş fi un om bogat.
Boyne aprobă energic cu capul.
— Desigur, şi chiar mai mult. Aţi fi omnipotent. Un spirit limitat nu s-ar servi de el decât pentru lucruri mărunte. Ar paria pentru rezultatele sportive sau electorale, de exemplu. Dar un intelect atotcuprinzător, ca al dumneavoastră de exemplu,... nu s-ar opri la atât.
— Adevărat? spuse Knight, mai surâzător ca oricând.
— Prin deducţie, inducţie, conchidere, cel mai mărunt fapt v-ar relata istoria sa. Să luăm, de exemplu, imobilele: unde să cumperi, unde să vinzi teren şi când. Recensămintele populaţiilor vă vor spune. Apoi transporturile. Lista naufragiilor şi a accidentelor de cale ferată vă vor indica dacă aceste mijloace de transport au fost subminate.
— Este oare cazul? întrebă Knight.
— Bilanţurile companiilor aeriene, continuă Boyne fără a-i

răspunde la întrebare, vă vor indica ce acţiuni trebuie cumpărate. Statisticile poştale vă vor spune care vor fi oraşele viitorului. Urmărind premiile Nobel, veţi şti ce invenţii se vor face şi ce savanţi vor deveni importanţi. Detaliile bugetului militar vă vor indica ce uzine şi ce industrii să controlaţi. Preţurile de schimb, cursul burselor, bilanţurile băncilor şi indicii asigurărilor pe viaţă vă vor permite să vă protejaţi contra tuturor dezastrelor posibile şi imaginabile.

— Excelent! spuse Knight. Exact ce-mi trebuie.

— Credeţi cu adevărat?

— Sunt sigur. Buzunarele pline de bani! Lumea în propriu-mi buzunar!

— Scuzaţi-mă, spuse Boyne pe un ton pătrunzător, dar nu faceţi altceva decât să retrăiţi visuri de copil. Doriţi bogăţia? Desigur, dar o bogăţie câştigată prin propriile dumneavoastră... eforturi... prin munca dumneavoastră. Succesul nemeritat nu aduce bucurie, ci vinovăţie şi tristeţe. Ştiţi asta foarte bine.

— Nu sunt de acord, spuse Knight.

— Chiar nu sunteţi? De ce lucraţi atunci? De ce nu furaţi, nu prădaţi, nu înşelaţi pe alţii pentru a lua ceea ce le aparţine?

— Dar eu... începu Knight. Nu mai continuă.

— Vedeţi? spuse Boyne. Nu, domnule Knight. Sunteţi prea matur, prea ambiţios şi prea întreg la minte pentru a dori să furaţi reuşita dumneavoastră.

— În acest caz, aş dori totuşi să ştiu dacă voi reuşi.

— Ah? Ce idee. Vreţi deci să răsfoiţi paginile în căutarea numelui dumneavoastră, vreţi să fiţi sigur de reuşită. De ce? Sunteţi un avocat tânăr, cu un viitor ce promite a fi strălucitor. Ştiu asta. Face parte din datele pe care le cunosc. Domnişoara Clinton nu are încredere în dumneavoastră?

— Oh, ba da, spuse Jane cu convingere. Nu e nevoie de nicio carte care să ne asigure.

— Atunci vedeţi alt motiv, domnule Knight?

Knight ezită. Lucru curios, intensitatea extraordinară a lui Knight îl calma.

— Certitudinea, răspunse el în cele din urmă.

— Certitudinea? Nu există. Viaţa este incertitudine. Singura certitudine este moartea.

— Ştiţi ce vreau să spun, murmură Knight. Merită osteneala să-ţi faci proiecte de viitor? Există bomba H...

— Da, într-adevăr, se grăbi să intervină domnul Boyne. E o criză gravă. Dar eu vin de **acolo**, în definitiv. Lumea va dăinui. Eu sunt dovada...

— Dacă vă cred.

— Şi în caz contrar? explodă Boyne. Nu de certitudine aveţi nevoie, ci de curaj! Le aruncă o privire dispreţuitoare. Şi totuşi, aveţi în această ţară o legendă ce vorbeşte de pionierii de la care aţi moştenit curajul, cum ar fi D. Boone, E. Allen, S. Houston, A. Lincoln, G. Washington şi alţii. Aşa-i?

— Da, dar bomba H...

— Este un pericol printre atâtea altele. Ei şi? Trişaţi oare când faceţi o pasă?

— Scuzaţi-mă. Boyne reflectă, pocnind din degete nerăbdător în faţa acestui obstacol lingvistic care îi stăvilea elanul. Este un joc pe care-l jucăm singuri, cu cărţi a căror poziţie este rolul hazardului. Am uitat cum îi spuneţi.

— Oh, chipul lui Jane se lumină. O pasienţă!

— Da, asta e, o pasienţă. Mulţumesc, domnişoară Clinton. Îşi întoarse spre Knight privirea. Trişaţi oare când faceţi o pasienţă?

— Mi se mai întâmplă.

— Şi când pasienţa reuşeşte pentru că trişaţi, sunteţi mulţumit?

— În general, nu.

— E neplăcut, nu-i aşa? Stupid, fără raţiunea de a fi. Regretaţi că nu aţi câştigat cinstit.

— Presupun că da.

— Acelaşi lucru s-ar întâmpla dacă aţi citi această carte. De-a lungul unei întregi existenţe lipsite de raţiunea de a fi, veţi regreta că nu aţi jucat cinstit jocul vieţii. Da, veţi regreta. Cred că vă amintiţi afirmaţia marelui nostru filozof şi poet Trynbyll, rezumată în acest vers strălucitor: „*Viitorul e amintire*". Nu, domnule Knight, nu trişaţi. Vă implor să-mi daţi almanahul.

— De ce nu mi-l luaţi dumneavoastră?

— Trebuie să mi-l dăruiţi. Nu vă putem fura nimic. Nu vă putem da nimic.

— Nu e adevărat. I-aţi plătit lui Macy pentru închirierea acestui salon.

— Macy a fost plătit într-adevăr, dar eu nu i-am dat nimic. Va crede că a fost furat, dar veţi avea grijă să-l despăgubiţi. Totul se va aranja fără probleme.

— O clipă... Totul a fost prevăzut cu cea mai mare grijă. Am pariat pe dumneavoastră, domnule Knight, având în vedere bunul simţ al dumneavoastră. Dăruiţi-mi almanahul. Voi modifica... reorienta... şi nu mă veţi revedea niciodată. Nu va rămâne nimic mai mult decât o aventură într-un bar, tocmai bună de povestit prietenilor. Daţi-mi almanahul!

— Uşurel, spuse Knight. E doar o farsă, vă amintiţi? Eu...

— Chiar credeţi? Credeţi asta cu adevărat? Priviţi-mă!

Preţ de un minut, cei doi tineri fixară chipul palid al străinului cu privire stranie. Zâmbetul dispăru de pe chipul lui Knight, iar Jane nu-şi putu reprima un tremur. O atmosferă glacială se aşternu în salon.

— Cerule! exclamă Knight, aruncându-i lui Jane o privire deznădăjduită. Nu se poate. Reuşeşte să mă convingă. Şi pe tine?

Jane încuviinţă din cap.

— Ce-i de făcut? Dacă e adevărat ceea ce a zis, putem să refuzăm şi să trăim fericiţi toată viaţa.

— Nu, răspunse Jane în şoaptă. În această carte vom găsi fără îndoială banii şi succesul, dar poate şi divorţul şi moartea. Dă-i-o.

— Luaţi-o, spuse Knight murmurând cuvintele.

În aceeaşi clipă, Boyne se ridică, luă pachetul şi se îndreptă spre cabina telefonică. Când reveni, într-o mână avea trei cărţi, iar în cealaltă un pachet mai mic cu un ambalaj improvizat. Depuse cărţile pe masă şi rămase o clipă privindu-i cu simpatie.

— Vă rog să primiţi mulţumirile mele, spusese el. Aţi rezolvat o situaţie teribil de neplăcută. Ar fi drept să primiţi o recompensă. Ne este interzis să dezvăluim fapte ce pot devia curenţii fenomenelor existente, dar, cu toate acestea, vă pot dărui o amintire din viitor.

Se retrase câţiva paşi, se înclină într-un fel ciudat şi spuse:

— Salutările mele cordiale, amândurora.

Şi, făcând stânga-mprejur, se îndreptă cu paşi mari spre uşă.

— Hei, strigă Knight. Şi amintirea?

— Se află la domnul Macy! răspunse Boyne chiar înainte de a ieşi.

Tinerii rămaseră un timp nemişcaţi, ca şi cum s-ar fi trezit încetul cu încetul dintr-un somn profund. Apoi reveniră la realitate, se priviră şi izbucniră în râs.

— Uf! făcu Jane. M-a speriat rău de tot!

— Să întâlnim astfel de personaje pe Bulevardul Trei! Ce mai recital! Şi ce a câştigat?

— Ei bine,...almanahul.

— Şi totuşi, nu mai înţeleg nimic, spuse Knight. Toată povestea asta, cum că el i-ar fi plătit lui Macy, dar fără să-i dea nimic. Iar eu va trebui să am grijă să rezolv problema. Fără a mai pune la socoteală această misterioasă amintire din viitor...

Uşa localului se deschise brusc. Macy intră şi se îndreptă în grabă spre salon. Părea furios.

— Unde-i? ţipă Macy. Unde a plecat acel hoţ? Acela... Boyne, cum zicea că-l cheamă. Presupun că adevăratul său nume e Dillinger!

— Dar de ce, domnule Macy? întrebă Jane. Ce s-a întâmplat?

— Unde-i? continuă Macy, izbind uşa de la toaletă. Ieşi de acolo, canalie!

— A plecat, spuse Knight. A plecat chiar înainte de a intra dumneavoastră.

— Şi dumneavoastră, domnule Knight! insistă Macy, arătând cu un deget tremurător spre tânărul avocat. Sunteţi complice la acest furt infam. Să vă fie ruşine!

— Explicaţi-mi mai degrabă ce se întâmplă, îi spuse Knight pe un ton liniştit.

— Mi-a plătit o sută de dolari, chiria pentru acest salon. O sută de dolari, vă daţi seama, i-am dat bancnota lui Bernie, cămătarul – sunt prudent, mă înţelegeţi – şi am descoperit că bancnota e falsă!

— Nu se poate, exclamă Jane. Asta întrece orice măsură!

— Priviţi! strigă domnul Macy punând cu violenţă bancnota pe masă.

Knight o examină îndeaproape. Deodată păli şi zâmbetul îi dispăru de pe chip. Scoase carnetul de cecuri şi începu să scrie cu o mână tremurătoare.

— Ce faci? întrebă Jane.

— Am grijă ca domnul Macy să nu fie păgubit. Veţi avea cei o sută de dolari, nu vă faceţi sânge rău.

— Oliver! Ai înnebunit? Arunci o sută de dolari...

— ...Şi nu pierd nimic, răspunse Knight. Totul se va aranja fără a se pierde nimic. Sunt diabolici. Diabolici!

— Nu înţeleg.

— Uite. Îi întinse bancnota. Priveşte-o bine.

Bancnota, excelent gravată, părea strict autentică. Trăsăturile lui Benjamin Franklin exprimau blândeţea obişnuită. Dar, în colţul din dreapta jos, se putea citi: Seria 1990-D. Şi dedesubt, o semnătură: *Oliver Wilson Knight, Secretar al Trezoreriei*.

Bertram Chandler
Jumătate de pereche
(„The Half Pair”, 1957)

Traducere de Adrian Moraru

Nimic, zise el, nu-i mai rău decât o jumătate de pereche din ceva.

— Ţi-am spus că-mi pare rău, replică ea, dar faci atâta caz din asta. Cine ţi i-a dat? Vreo femeie?

— Mi i-am dat singur, zise el îmbufnat, i-am cumpărat mai demult…

— Şi-ţi plăceau foarte mult, zise ea. Nu plânge, mama îţi va cumpăra altă pereche când ne vom întoarce la civilizaţie.

— Eu vreau una acum, zise el supărat.

— Dar de ce? întrebă ea foarte mirată. Suntem împreună singuri pe acest Asteroid Prospector, la jumătatea drumului dintre centura asteroidului şi Marte şi ţie-ţi vine ideea asta aiurită cu butonii…

— Am căzut de acord, zise el hotărât, că nu vom deveni neglijenţi, aşa cum fac unii în timpul zborului. Cred că-ţi aminteşti cuplul pe care l-am întâlnit pe PX 173 A – care ne-a rugat să prânzim pe nava lor: el, îmbrăcat într-o salopetă slinoasă, ea, având o rochie ce părea făcută din pânză de sac. Beam direct din sticlă şi mâncam direct din oală – ceva groaznic…

— Acela, îi spuse ea, era un caz extrem.

— Ai dreptate. Şi faptul că eu umblu cu mânecile suflecate sau fluturând ar fi nemaipomenit.

Nu putea să se obişnuiască cu pierderea.

— Ce treabă stupidă! murmură el. Mă duc în baie să-mi spăl cămaşa. Las butonii pe etajeră şi pun cămaşa pe sârmă ca să se usuce. Luând butonii ca să-i pun la o cămaşă curată, unul îmi cade în bazin. Se duce pe canalul de scurgere. Mă grăbesc spre sala maşinilor să iau o cheie ca să desfac conducta de la sifon. Mă întorc şi te găsesc umplând bazinul ca să-ţi speli mărunţişurile. Îţi spun ce s-a-ntâmplat – şi tu imediat tragi dopul şi speli şi bazinul şi conducta…

— Am vrut să văd, zise ea.

— Ai vrut să vezi, repetă el iritat.

Apoi adaugă după un timp:

— N-ar fi atât de rău dacă asta ar fi fost una din navele mai vechi, funcţionând în circuit închis. Aş lua conductele metru cu metru până mi-aş găsi butonul, dar cum gunoiul este aruncat automat în spaţiu...

— Oricine ar crede, zise ea, că ai pierdut o bijuterie.

— Butonii, zise el, înseamnă pentru mine tot atât de mult ca şi o bijuterie.

— Ţi-am spus, izbucni ea, că am să-ţi cumpăr altă pereche.

— Dar nu vor fi ca ăştia, replică el.

— Unde te duci? întrebă ea.

— În camera de comandă, răspunse el scurt.

— Eşti supărat?

— Nu, zise el. Nu, draga mea. Nu.

Îşi pierdu firea când rachetele tangenţiale izbucniră brusc pentru a opri rotaţia navei în jurul axei longitudinale.

Această rotaţie era cea care dezvolta o forţă centrifugă ce crea gravitaţia. Femeia era în bucătărie, pregătind prânzul. A urmat un şoc uşor, iar conţinutul cratiţei a zburat drept în faţa ei. Nu aşteptă să se şteargă, ci merse direct în camera de comandă.

— Tu... idiotule! strigă ea. Îţi imaginezi că mă pot descurca fără gravitaţie în bucătărie? Ai distrus prânzul.

— Eu, zise el mândru, mi-am găsit butonul. Ştii cum funcţionează sistemul de evacuare a gunoiului – este aruncat tangenţial, de forţa centrifugă, în unghi drept cu linia de zbor. Exista, m-am gândit eu, o cât de mică şansă ca ceva metalic să apară pe ecran, mai ales dacă opream rotaţia navei.

— Ei, şi? zise ea. Ei, şi?

— Ăsta e, zise el, arătând fericit ecranul fluorescent ce înconjura camera de comandă. Îl vezi – pata aia mică ce pare a fi un satelit de tablă şi...

— Deci ştii unde e, zise ea. La trei sute de metri distanţă depărtându-se tot timpul în spirală. Şi pentru atâta lucru ai prăpădit prânzul.

— Nu degeaba. Pentru ce crezi că purtăm cu noi costumele spaţiale?

— N-ai să ieşi, zise ea. Categoric n-ai să ieşi. Nu poţi fi chiar atât de nebun.

— Zici aşa numai fiindcă ţi-e teamă de costumele spaţiale,

replică el.

— A cui e greşeala că rezerva de aer era pe trei sferturi goală? întrebă ea.

— A ta, zise el. Oricine ştie că cel care poartă un costum spaţial trebuie să facă o verificare înainte de a ieşi afară.

— Unele femei, zise ea, sunt destul de proaste ca să aibă încredere în soţii lor. Dar sunt curând dezamăgite.

— Unii bărbaţi, replică el, sunt destul de proşti ca să creadă că soţiile lor au unele cunoştinţe elementare despre conducte.

Arătă către ecran:

— Uite butonul acolo şi eu mă duc după el.

— N-o să-l găseşti niciodată, zise ea.

— Ba da. Am să-mi iau pistolul cu reacţie şi un cablu. Voi împinge cu picioarele în navă şi tu ai să mă dirijezi pe poziţia orbitei butonului.

— Sper că nu vorbeşti serios, zise ea. Eşti nebun.

— Nu însă mai nebun ca tine când ai scos dopul. Chiar mai puţin.

— Dar... Dar ţi se poate întâmpla orice. Şi ştii că nu mă pot îmbrăca iarăşi în costum – nu pot veni afară după tine, până nu mă însănătoşesc...

— N-o să se-ntâmple nimic, îi zise el. Stai şi urmăreşte ecranul şi dirijează-mă.

Trase costumul afară din sertar şi începu să-l îmbrace. Ar fi trebuit să ştie mai bine. Ar fi trebuit să ia în consideraţie regulile stabilite de Comisia de Transporturi Interplanetare. N-ar fi trebuit să ignore legea nr. 11 care spune: „Nimeni nu va părăsi nava în timpul zborului decât numai însoţit.”

Spre deosebire de soţia sa, n-avusese niciodată necazuri cu costumele spaţiale – şi asta, probabil, îl făcea să nu aibă griji. Îşi aşeză rezerva de aer şi-şi legă cablul aşteptând ca primele instrucţiuni să-i parvină prin telefon. Veniră în sfârşit.

— Doi metri înapoi... Stai! Un metru mai încolo!

Pistolul său cu reacţie lumină scurt. Văzu butonul navigând, către el, apoi o pată aurie strălucind. Râse. Întinse ambele mâini ca să-l prindă – apoi îşi dădu seama că într-una din ele ţinea pistolul. Încercă să şi-l treacă în mâna stângă şi în grabă îl scăpă. Se ducea în gol.

Ce importantă mai are? gândi el şi apoi strigă în microfon:

— L-am prins!

Întoarcerea la navă va fi uşoară – va trage doar de cablu. Atunci făcu o descoperire care-i îngheţă sângele: cablul se rupsese. Se întâmplase probabil când scăpase pistolul. Asteroizii prospectori erau notorii pentru echipamentul lor ieftin, de mâna a doua. Încet, se depărta de navă. N-avea nimic pe care să-l arunce în direcţia derivei ca să se verifice.

— Ce s-a întâmplat? întrebă brusc soţia lui.

— Nimic, minţi el.

„N-o să-ndrăznească niciodată să părăsească nava din cauza fricii de costumele spaţiale”, se gândi el. „Şi chiar dac-ar îndrăzni – ar fi prea riscant. N-are rost să ne pierdem amândoi. Rămas bun, se gândi el. Rămas bun, draga mea. Mi-a părut bine că te-am cunoscut.”

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă ea din nou, iritată.

— Nimic, repetă el.

Începuse să-l chinuie respiraţia: deşi manometrul rezervei arătase că aceasta era plină, presiunea actuală era mult mai mică.

— S-a-ntâmplat ceva! strigă ea.

— Da, admise el. Promite-mi un lucru – când te vei întoarce pe Marte, cere o verificare a întregului echipament vândut de compania Asteroizilor Prospectori. Sunt nişte escroci. Şi.. Şi... Se chinuia din nou cu respiraţia, încercând să nu-şi piardă cunoştinţa. A fost greşeala mea. Ai grijă de tine – nu de mine...

Leşină. Fu surprins când se trezi în camera lui. Fu surprins că se mai trezi. Faţa ei fu primul lucru pe care-l văzu – era pătată de lacrimi şi murdară şi fericită. Văzu apoi că ţinea în mâini o cămaşă albă, curată, cu butonii strălucind la fiecare manşetă.

— Ai ieşit afară, zise el încet. M-ai adus înăuntru... Dar teama ta de costume spaţiale, dragă?

— Am găsit, zise ea, că am una şi mai puternică. E la fel ca a ta.

Se aplecă să-l sărute.

— Urăsc atât de mult jumătăţile de perechi, şi nu mă gândesc numai la butoni când zic asta!

[*Publicată în „New Worlds”, nr. 65, noiembrie 1957*]

Arthur C. Clarke
Nemesis

Munţii se cutremurau deja sub tunetele pe care doar omul le putea produce. Aici însă războiul părea foarte departe, căci luna plină atârna deasupra înălţimilor fără vârstă ale Himalaiei, iar tumultul bătăliilor rămăsese deocamdată ascuns dincolo de marginile lumii. Nu însă pentru multă vreme... Stăpânul ştia că ultimele rămăşiţe ale escadrei sale erau doborâte din ceruri şi cercul morţii se strângea în jurul fortăreţei lui.

Peste cel mult câteva ore, Stăpânul şi visurile imperiului aveau să fi dispărut în vârtejul trecutului. Popoarele urmau să-i blesteme în continuare numele, totuşi fără să se mai teamă. Mai târziu, până şi ura avea să piară, iar el n-ar mai fi însemnat pentru lume mai mult decât însemnaseră Hitler, Napoleon ori Gingis Han. Aidoma lor, avea să rămână un personaj neclar în infinitul tunel al timpului, micşorându-se treptat, tinzând către dispariţie. Pentru o vreme, numele lui urma să dăinuie în tărâmul nesigur dintre istorie şi mit; apoi lumea n-avea să se mai gândească la el. Avea să se contopească cu armiile fără de nume care muriseră pentru a-i împlini voinţa.

Hăt spre sud, un pisc se tivi pe neaşteptate cu flăcări violete. După un interval ce păru o eternitate, balconul pe care se afla Stăpânul se zgâlţâi sub impactul undelor care goneau prin roca de dedesubt. După încă un timp, văzduhul răsună de ecoul unui şoc teribil. Nu puteau totuşi să fi ajuns deja atât de aproape! Stăpânul speră că nu fusese decât un proiectil rătăcit, care depăşise linia în permanentă contracţie a frontului. În caz contrar, timpul rămas era chiar mai scurt decât se temuse.

Şeful Statului Major se desprinse din umbră şi i se alătură, lângă balustradă. Chipul dur al mareşalului, al doilea dintre oamenii cei mai temuţi de pe Pământ, era cutat şi brobonit de transpiraţie. De zile întregi, nu mai închisese un ochi, iar uniforma lui, cândva sclipitoare, atârna acum boţită. Cu toate acestea, ochii săi, în ciuda faptului că erau incredibil de obosiţi, continuau să fie dârji chiar şi înaintea înfrângerii. Rămase tăcut, aşteptând ultimele ordine. Nu mai putea face nimic altceva.

La aproape patruzeci şi cinci de kilometri depărtare, eternul panaş de omăt al Everestului sclipea într-un roşu lugubru, reflectând flăcările unui incendiu gigantic aflat dincolo de

orizont. Stăpânul nu se clinti şi nici nu făcu vreun semn. Abia când o salbă de rachete trecu mult peste capetele lor, cu un tânguit înfricoşător, el se întoarse în sfârşit şi, după ce aruncă o ultimă privire către lumea pe care n-avea s-o mai vadă, porni spre adâncuri.

Ascensorul coborî trei sute de metri şi zgomotele bătăliei încetară. Ieşind din lift, Stăpânul se opri pentru o clipă şi apăsă un buton secret. Mareşalul surâse subţire auzind bubuitul avalanşei de stânci, departe, deasupra lor, conştient de faptul că atât urmărirea, cât şi evadarea deveniseră imposibile.

Precum în vremurile de altădată, cei câţiva generali ţâşniră în picioare la intrarea Stăpânului. Acesta îşi plimbă privirea în jurul mesei. Se găseau cu toţii acolo; până în ultima clipă, nu existase niciun trădător. Tăcut, se îndreptă spre locul lui obişnuit, pregătindu-se pentru ultimul şi cel mai dificil discurs. Îşi simţea sufletul sfredelit de ochii celor pe care-i condusese la dezastru. Dincolo de ei, putea zări escadroanele, diviziile, armatele al căror sânge îi păta mâinile. Mult mai teribile erau însă spectrele tăcute ale popoarelor ce n-aveau să mai existe niciodată.

În cele din urmă, începu să vorbească. Vocea îi rămăsese la fel de hipnotizantă şi, după câteva cuvinte, el redeveni maşina perfectă, implacabilă, al cărei destin era distrugerea.

— Domnilor, aceasta este ultima noastră reuniune. Nu mai avem planuri de făcut şi nici hărţi de studiat. Undeva, deasupra, flota aeriană pe care am construit-o cu atâta grijă şi mândrie duce ultimele lupte. Peste câteva minute, niciunul dintre miile ei de aparate nu va mai rămâne în văzduh.

Ştiu că pentru nimeni dintre cei de faţă nu se pune problema predării, chiar dacă ar fi posibil – ca atare, veţi muri în această încăpere. Aţi slujit cu destoinicie cauza noastră şi meritaţi o soartă mai bună, dar n-a fost să fie aşa. Nu doresc totuşi să credeţi că am eşuat complet. De mai multe ori, în trecut, aţi văzut că am avut mereu soluţii, indiferent cât de improbabile ar fi fost situaţiile cu care ne confruntam. De aceea, n-ar trebui să fiţi surprinşi la aflarea veştii că mă pregătisem şi pentru o înfrângere.

Orator superb, Stăpânul făcu o pauză retorică, observând cu satisfacţie unda de interes, atenţia bruscă apărută pe chipurile obosite ale ascultătorilor.

— Vă pot destăinui fără griji secretul meu, deoarece inamicul

nu va găsi niciodată acest loc. Intrarea este deja blocată prin sute de metri de piatră.

Nimeni nu se clinti. Doar Ministrul Propagandei păli, însă îşi reveni iute – totuşi, nu suficient de iute pentru a scăpa ochiului Stăpânului. Dictatorul zâmbi în barbă, confirmându-şi cu întârziere o mai veche bănuială. Acest amănunt nu mai conta prea mult acum; oneşti şi trădători aveau să moară laolaltă. Toţi, mai puţin unul.

— Cu doi ani în urmă, continuă el, când am pierdut bătălia Antarcticii, am ştiut că nu mai putem fi siguri de victorie. De aceea, am început pregătirile pentru această zi. Duşmanii m-au condamnat deja la moarte. N-aş putea să mă ascund niciunde pe Pământ, şi cu atât mai puţin să sper într-o răsturnare a situaţiei. Există însă şi o altă cale, deşi extremă.

Acum cinci ani, unul dintre savanţii noştri a pus la punct tehnica anabiozei. El a descoperit că, prin mijloace relativ simple, toate procesele vieţii pot fi suspendate pentru o perioadă nedeterminată. Eu voi utiliza această descoperire pentru a evada din prezent într-un viitor care mă va fi uitat. Acolo voi putea reîncepe lupta, nu fără ajutorul anumitor arme cu care am fi putut câştiga actualul război, dacă am fi avut mai mult timp la dispoziţie.

Domnilor, la revedere încă o dată, mulţumiri pentru ajutorul acordat şi regrete pentru ghinionul vostru.

Îi salută, se răsuci pe călcâie şi ieşi. Uşa metalică bufni surd înapoia lui. Urmă o tăcere încremenită; după aceea, Ministrul Propagandei se repezi către uşă, dar imediat sări îndărăt cu un strigăt de surprindere. Oţelul acesteia devenise deja prea fierbinte pentru a fi atins. Prin sudare, uşa devenise una cu peretele pe vecie.

Ministrul Propagandei fu primul care-şi scoase pistolul.

***

Acum, Stăpânul nu se mai grăbea. Părăsind sala de consiliu, acţionase întrerupătorul secret ce activa circuitul de sudare. Acelaşi întrerupător deschisese un panou din peretele coridorului, dezvăluind un tunel circular strâmt, ce urca lin. Bărbatul porni prin el.

Din o sută în o sută de metri, tunelul cotea brusc, menţinând panta ascendentă. La fiecare cotitură, Stăpânul se oprea şi

apăsa un buton. Aproape imediat după aceea, se auzea bubuitul prăbuşirii stâncilor care surpau secţiunea precedentă a drumului.

Traseul îşi schimbă direcţia de cinci ori, înainte de a se termina într-o cameră sferică, cu pereţi metalici. Mai multe uşi glisară silenţioase în locaşuri etanşe, iar ultima porţiune a tunelului se nărui. Stăpânul n-avea să fie tulburat de duşmani, dar nici de prieteni.

Privi grăbit în jur, asigurându-se că totul era pregătit. Apoi se apropie de o consolă simplă de comandă şi acţionă, unul după altul, mai multe comutatoare masive. Curentul care le străbătea nu atingea valori ridicate, dar ele fuseseră proiectate pentru a dăinui, la fel ca şi toate celelalte obiecte din încăperea ciudată. Până şi pereţii fuseseră executaţi din metale mult mai durabile decât oţelul.

Pompele porniră să ţiuie, evacuând aerul din incintă şi înlocuindu-l cu azot steril. Mişcându-se rapid, Stăpânul se întinse pe patul din mijlocul odăii. Avu senzaţia că putea simţi razele distrugătoare de bacterii dinspre lămpile plafonului, însă, desigur, nu era decât închipuirea sa. Dintr-o cavitate de lângă pat, luă o seringă şi-şi injectă în braţ un fluid lăptos. După aceea, se destinse şi aşteptă.

Era deja frig. În scurt timp, unităţile criogenice aveau să coboare temperatura sub zero grade, menţinând-o multe ore la valoarea respectivă. După durata programată, temperatura urma să revină la normal, iar atunci procesul ar fi fost încheiat, toate bacteriile ar fi fost distruse, iar Stăpânul ar fi putut să doarmă, neschimbat, pentru eternitate.

El plănuise să aştepte o sută de ani. Nu îndrăznise să întârzie mai mult, fiindcă la trezire avea să fie nevoit să se adapteze transformărilor aduse de trecerea anilor, în ştiinţă şi societate. Chiar şi un secol ar fi putut face de nerecunoscut chipul civilizaţiei, însă acesta reprezenta un risc pe care trebuia să şi-l asume. Ideea de a se deştepta mai devreme de o sută de ani n-ar fi fost sigură, întrucât lumea ar fi fost încă bântuită de amintiri amare.

Etanşate în vid, sub podea, se găseau trei contoare electronice, acţionate de termocupluri instalate la sute de metri mai sus, pe versantul estic al muntelui, acolo unde zăpada nu se putea depune niciodată. În fiecare zi, răsăritul soarelui le

declanşa, iar contoarele consemnau o unitate în memoria lor. În acest fel, urmau să fie însemnate zorile în bezna unde dormea Stăpânul. Atunci când oricare din contoare ajungea la numărul treizeci şi şase de mii, se activa un contact şi oxigenul revenea în încăpere. Temperatura avea să crească, iar seringa automată legată de braţul Stăpânului urma să injecteze volumul de fluid prestabilit. El avea să se deştepte şi doar contoarele urmau să-l asigure că secolul trecuse cu adevărat. După aceea, nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să apese butonul care trebuia să detoneze versantul şi să-i ofere ieşirea spre lumea de afară.

Fiecare lucru, fiecare amănunt fusese luat în consideraţie. Planul nu putea da greş. Toate aparatele existau în triplu exemplar şi erau atât de perfecte pe cât le putea face ştiinţa.

Ultimul gând al Stăpânului, pe măsură ce conştiinţa se retrăgea din el, n-a fost îndreptat către viaţa pe care o dusese, şi nici spre mama ale cărei speranţe le trădase. Nechemate şi nedorite, în mintea lui apărură cuvintele unui străvechi poet:

„Să dorm, chiar poate să visez..."

Nu, n-avea s-o facă, nu îndrăznea să viseze. Urma doar să doarmă. Să doarmă... doarmă...

***

La peste treizeci de kilometri depărtare, bătălia se apropia de sfârşit. Nu mai rămăseseră nici măcar o duzină din navele Stăpânului, iar acestea se luptau zadarnic împotriva unor forţe copleşitoare. Disputa s-ar fi încheiat de mult, dacă atacatorii n-ar fi primit ordin să nu-şi asume riscuri inutile. Decizia urma să fie lăsată pe seama artileriei grele. De aceea, marile distrugătoare, navele aeriene ale acelei epoci, rămăseseră, împreună cu escortele formate din avioane de vânătoare, la adăpostul munţilor, trăgând salvă după salvă în duşmanul sortit pieirii.

Pe nava-amiral, un tânăr ofiţer indian de artilerie verifică pentru ultima dată reglajele şi apăsă lin pedala de declanşare a focului. Sala de comandă vibră imperceptibil când proiectilele autodirijate părăsiră locaşurile lor, năpustindu-se spre inamic. Indianul aşteptă încordat, în timp ce cronometrul îşi ticăia secundele. Aceasta, gândi el, era probabil ultima salvă pe care avea s-o tragă vreodată. Într-un fel, nu simţea nicio fărâmă din bucuria la care se aşteptase, ba chiar descoperi cu surprindere

un fel de simpatie impersonală pentru oponenţii săi, ale căror vieţi se apropiau, cu fiecare secundă, de sfârşit.

În depărtare, un glob de foc violet înflori deasupra munţilor, printre formele rapide ale navelor inamice. Tânărul se aplecă înainte şi numără. Una... două... trei... patru... cinci asemenea explozii stranii, apoi cerul redeveni senin. Formele mişcătoare dispăruseră.

Ofiţerul îşi notă în jurnal: „01h 24min Salva nr. 12; 5 explozii în mijlocul navelor inamice, care au fost complet distruse. Un proiectil n-a explodat".

Semnă şi puse jos stiloul. O vreme, rămase privind familiara copertă cafenie a jurnalului, cu arsurile de ţigări de pe margini şi inevitabilele cercuri lăsate de ceştile şi paharele aşezate neglijent pe ea. Răsfoi visător filele, cercetând ca şi altădată scrisul numeroşilor săi predecesori. Şi, la fel ca şi altădată, deschise la o pagină familiară, unde un bărbat care-i fusese prieten începuse să se semneze, dar nu mai trăise pentru a-şi completa iscălitura.

Oftând, închise jurnalul şi-l puse la locul său. Războiul luase sfârşit.

Hăt departe, printre munţi, proiectilul neexplodat continua să gonească. Acum era o dâră luminoasă de-abia vizibilă, trecând printre pereţii unei văi singuratice. În urma sa, zăpezile tulburate de unda de şoc începuseră să vuiască în josul pantelor.

Valea nu avea ieşire: era blocată de un zid vertical, înalt de trei sute de metri. Aici, proiectilul care-şi ratase ţinta găsi o alta, mult mai mare. Cripta Stăpânului se găsea prea adânc în munte pentru a fi măcar zguduită de explozie, însă sutele de tone de bolovani prăbuşiţi măturară trei instrumente micuţe şi legăturile lor, iar un posibil viitor dispăru în uitare odată cu ele. Primele raze ale răsăritului urmau să cadă în continuare pe versantul năruit al muntelui, dar contoarele ce aşteptau zorile cu numărul treizeci şi şase de mii aveau să aştepte în continuare, chiar şi după ce n-aveau să mai existe răsărituri şi amurguri.

În tăcerea mormântului care nu era tocmai un mormânt, Stăpânul nu ştia nimic din cele întâmplate, iar faţa lui era mai liniştită decât ar fi avut dreptul să fie. Secolul trecu, aşa cum plănuise. Ar fi fost imposibil ca, în ciuda geniului rău, şi a secretelor pe care le luase cu el, Stăpânul să fi putut cuceri

civilizaţia ce înflorise după acea ultimă bătălie deasupra acoperişului lumii? Nimeni n-ar putea afirma cu certitudine, cu excepţia cazului în care este adevărat faptul că timpul are multe ramuri şi că toate universurile imaginabile sunt alăturate, întrepătrunzându-se. Poate că în unele dintre acele alte lumi, Stăpânul să fi triumfat. Însă în cea pe care o cunoştea el a continuat să doarmă, până când secolul a rămas cu mult, cu foarte mult, în urmă.

După o perioadă care, potrivit altor criterii, n-ar fi reprezentat prea mult, scoarţa Pământului a decis că suportase destulă vreme greutatea Himalaiei. Treptat, munţii s-au afundat, înclinând spre cer câmpiile sudice ale Indiei. În cele din urmă, platoul din Sri Lanka a devenit punctul cel mai înalt de pe glob, în vreme ce oceanul de deasupra Everestului avea o adâncime de aproape nouă kilometri. Cu toate acestea, hibernarea Stăpânului continua netulburată, fără vise.

Lent, răbdător, sedimentele au coborât prin abisalele adâncimi ale oceanului până pe versanţii Himalaiei. Stratul care într-o bună zi urma să fie calcar a început să se îngroaşe cu câte patru-cinci centimetri pe secol. Dacă cineva ar fi revenit mult mai târziu, ar fi putut descoperi că fundul oceanului nu se mai afla la nouă kilometri adâncime, poate nici la şase ori cinci. După o altă perioadă, scoarţa s-a înclinat din nou şi un lanţ măreţ de munţi calcaroşi s-a înălţat pe locul fostului ocean Tibet. Stăpânul nu ştia însă nimic despre toate acestea, şi nici somnul nu i-a fost tulburat când situaţia s-a repetat... şi iarăşi... şi încă o dată.

Acum, ploaia şi râurile erodau calcarul, purtându-l spre noile mări ciudate, iar suprafaţa se subţia, apropiindu-se de cripta ascunsă. Treptat, kilometrii de rocă s-au redus, până când, în cele din urmă, sfera care adăpostea corpul Stăpânului a revenit la lumina zilei – deşi era o zi mai lungă şi mai puţin luminoasă decât atunci când dictatorul închisese ochii.

***

Prea puţin visase Stăpânul despre rasele ce înfloriseră şi muriseră cu începere din acea dimineaţă timpurie a planetei, când el îşi începuse somnul cel lung. Dimineaţa cu pricina era extrem de îndepărtată acum, iar umbrele se lungeau către est; soarele murea şi planeta era foarte bătrână. Seminţia lui Adam continua

totuşi să-i stăpânească oceanele şi văzduhul, umplând cu lacrimile şi râsetele ei şesurile, văile şi pădurile care erau mai bătrâne decât munţii mişcători.

Somnul fără de vise al Stăpânului trecuse de jumătate când se născuse Trevindor Filozoful, între prăbuşirea Dinastiei a Nouăzeci şi Şaptea şi dezvoltarea celui de-al Cincilea Imperiu Galactic. El se născuse pe o planetă foarte depărtată de Pământ, întrucât puţini erau oamenii care poposeau în străvechiul cămin al rasei lor, aflat acum la o distanţă atât de mare de inima pulsatoare a Universului.

Trevindor a fost adus pe Pământ după ce scurta lui încleştare cu imperiul ajunsese la sfârşitul inevitabil. Aici a fost judecat de oamenii ale căror idealuri le pusese la îndoială şi tot aici a fost ţinut până ce s-a chibzuit îndelung asupra felului cum urma să fie pedepsit. Cazul era cu adevărat unic. Societatea blândă şi predispusă spre filozofie ce conducea acum galaxia nu fusese confruntată niciodată cu vreo opoziţie, nici chiar la nivelul ideilor pure, iar politicosul dar implacabilul conflict de voinţe o zguduise profund. Membrii Consiliului obişnuiau ca în faţa unei decizii ce părea imposibilă să apeleze la Trevindor însuşi pentru ajutor.

În Sala Dreptăţii cea orbitor de albă, unde nu se intrase de aproape un milion de ani, Trevindor stătea mândru, înfruntându-i pe cei care se dovediseră mai puternici decât el. Fără un cuvânt, le ascultă doleanţa, apoi tăcu, căzând pe gânduri. Judecătorii săi aşteptară răbdători până când vorbi.

— Îmi sugeraţi să promit să nu vă mai înfrunt niciodată, începu el. Problema e că nu pot face o promisiune despre care nu sunt sigur că o voi putea respecta. Opiniile noastre diverg prea mult şi, mai devreme sau mai târziu, ne vom ciocni din nou.

A existat o vreme când alegerea voastră ar fi fost simplă. M-aţi fi putut exila ori ucide. Dar azi... printre toate planetele Universului, cunoaşteţi vreuna pe care m-aţi putea ascunde dacă eu n-aş dori să rămân acolo? Nu uitaţi că am mulţi discipoli risipiţi în întreaga galaxie.

Rămâne cealaltă alternativă. Nu vă voi purta pică dacă, în cazul meu, veţi reînvia străvechiul obicei al execuţiei.

Printre membrii Consiliului se auzi un murmur de nemulţumire şi Preşedintele replică tăios, schimbându-şi vizibil culoarea feţei:

— Observaţia aceasta are un gust destul de îndoielnic. Ţi-am cerut propuneri serioase, nu să faci o recapitulare – chiar dacă intenţia ta a fost ironică – a obiceiurilor barbare aparţinând unor strămoşi îndepărtaţi.

Trevindor acceptă dojana cu o plecăciune.

— Pur şi simplu, am menţionat toate variantele. Între timp, am mai găsit două. Ar fi relativ simplu să-mi modificaţi configuraţia mintală în direcţia opiniilor voastre, astfel încât să nu mai apară dezacorduri viitoare.

— Am analizat deja această posibilitate. Deşi pare atractivă, am fost nevoiţi s-o respingem fiindcă distrugerea personalităţii tale ar echivala cu o crimă. În univers, există doar cincisprezece intelecte mai puternice decât al tău, de aceea nu avem niciun drept să-l modificăm. Care este ultima sugestie?

— Dacă nu mă puteţi exila în spaţiu, rămâne cealaltă alternativă... Fluviul Timpului se întinde înainte, atât cât pot merge gândurile noastre. Expediaţi-mă într-un timp care, după părerea voastră, nu va conţine actuala civilizaţie. Ştiu că o puteţi face folosind un câmp temporal Roston.

Urmă o tăcere prelungă. În linişte, membrii Consiliului îşi introduceau hotărârea personală în analizorul complex care avea să le cântărească pe toate şi să dea verdictul. În cele din urmă, Preşedintele vorbi:

— De acord. Te vom trimite într-o perioadă când soarele este încă îndeajuns de fierbinte pentru ca viaţa să existe pe Pământ, însă atât de îndepărtată încât e improbabilă supravieţuirea oricărei urme a civilizaţiei noastre. De asemenea, îţi vom asigura tot ceea ce este necesar pentru securitatea ta şi un confort rezonabil. Poţi pleca acum. Te vom rechema când totul va fi pus la punct.

Trevindor se înclină şi părăsi sala de marmură. Nu fu însoţit de niciun paznic. Nu avea unde fugi, chiar dacă ar fi vrut s-o facă, în acest Univers pe care uriaşele pacheboturi galactice îl puteau străbate într-o singură zi.

Pentru prima şi ultima oară, Trevindor stătu pe fostul ţărm al Pacificului, ascultând vântul foşnind prin frunzele a ceea ce, cândva, fuseseră palmieri. Puţinele stele din regiunea aproape pustie a spaţiului pe care o străbătea acum Soarele sclipeau fixe în atmosfera uscată a bătrânei planete. Trevindor se întrebă mohorât dacă aveau să mai scânteieze şi atunci când el urma să

privească iarăşi bolta, într-un viitor atât de îndepărtat încât Soarele însuşi avea să fie muribund.

Micuţa bandă comunicatoare de pe încheietura mâinii sale piui uşor. Aşadar, venise timpul. Se întoarse cu spatele la ocean şi porni cu un pas hotărât în întâmpinarea sorţii ce-i fusese hărăzită. Înainte de a parcurge zece metri, câmpul temporal puse stăpânire pe el şi gândurile îi îngheţară, prinse într-o clipă ce avea să rămână neschimbată. În timp ce oceanele secau şi dispăreau, Imperiul Galactic se prăbuşea, iar giganticele roiuri stelare piereau în neant.

Trevindor nu simţi însă nimic. El ştia doar că în urmă cu o secundă sub tălpile sale fusese nisip umed, iar acum era piatră arsă de soare, crăpată de pârjol şi secetă. Palmierii dispăruseră, murmurul oceanului încetase. O singură privire ajungea pentru a vedea că până şi amintirea oceanului se mistuise de mult de pe această planetă pustiită, muribundă. Un deşert uriaş de gresie roşie, neîntrerupt, nepătat de viaţă, se întindea până la orizont. Deasupra capului, discul portocaliu al unui soare transformat în chip ciudat strălucea pe fundalul unui cer atât de negru încât multe stele se distingeau perfect.

Cu toate acestea, se părea că pe lumea străveche mai existau locuitori. Spre nord – dacă polii magnetici nu-şi modificaseră poziţia – lumina sumbră scânteia pe o structură metalică. Construcţia se găsea doar la câteva sute de metri şi, când Trevindor porni către ea, încercă o senzaţie de uşurinţă ciudată, de parcă gravitaţia însăşi se diminuase.

Nu avu nevoie să parcurgă o distanţă prea mare pentru a-şi da seama că era o clădire scundă din metal, aparent aşezată pe şes, iar nu construită acolo, întrucât baza ei făcea un mic unghi cu orizontala. Trevindor se minună de incredibila lui şansă de a găsi atât de uşor civilizaţia. Mai făcu încă o duzină de paşi şi pricepu că nu şansa, ci inerţia plasase aici clădirea, care era străină de peisajul înconjurător în aceeaşi măsură ca şi el. Apropiindu-se de ea, nu-şi făcu nici cea mai mică iluzie că avea să-l întâmpine cineva.

Placa metalică de deasupra uşii adăuga prea puţine date celor deja deduse. Netocită de timp, părea de-abia gravată – ceea ce, într-un sens, era adevărat. Rândurile purtau un mesaj amar şi totuşi dătător de speranţe:

Salutări din partea Consiliului!

Clădirea aceasta, pe care am trimis-o după tine prin câmpul temporal, îţi va procura toate lucrurile de care vei avea nevoie pe o perioadă nedefinită.

Nu ştim dacă civilizaţia va mai continua să existe în epoca în care te afli. N-ar fi exclus ca omenirea să fi dispărut, deoarece cromozomul K-asterisc-K va fi devenit dominant. Ca atare, este posibil ca rasa să fi suferit o mutaţie, transformându-se în ceva care să nu mai ţină de uman. Asta rămâne s-o descoperi tu.

Te găseşti acum în amurgul Pământului şi sperăm că nu vei fi singur. Totuşi, dacă destinul tău este de a fi ultima fiinţă vie de pe această lume cândva minunată, nu uita că alegerea ţi-a aparţinut.

Rămas bun!

Trevindor citi de două ori mesajul, recunoscând cu durere cuvintele finale ce fuseseră scrise, în mod sigur, numai de prietenul şi poetul Cintillame. O senzaţie copleşitoare de izolare îi inundă sufletul. Se aşeză pe un bolovan şi-şi îngropă faţa în palme.

După mult timp, se sculă pentru a intra în clădire. Se simţea mai mult decât recunoscător Consiliului dispărut de multă vreme pentru felul în care îl tratase. Expedierea unei întregi clădiri prin timp constituia o realizare tehnologică pe care o crezuse mai presus de resursele epocii sale. O idee bruscă îi trecu prin minte şi se uită din nou la textul gravat, remarcând pentru întâia oară data pe care o purta. Fusese realizat la cinci mii de ani după momentul când stătuse în faţa egalilor săi în Sala Dreptăţii. Cincizeci de secole trecuseră până ce judecătorii îşi putuseră ţine promisiunea faţă de un om ca şi mort. Oricare ar fi fost neajunsurile Consiliului, integritatea sa depăşea cu cel puţin un ordin de mărime capacitatea de înţelegere a unei epoci anterioare.

Trecură multe zile până ce Trevindor îşi părăsi locuinţa. Nimic nu fusese trecut cu vederea; fuseseră incluse chiar şi preţioasele sale înregistrări cerebrale. Putea continua să studieze natura realităţii şi să construiască sisteme filozofice până la sfârşitul Universului, deşi ocupaţia avea să fie oarecum lipsită de sens, el fiind unica minte rămasă pe Pământ. Nu exista aproape niciun pericol, se gândi el, strâmbându-se, ca

speculaţiile lui referitoare la scopul existenţei umane să-l pună din nou în conflict cu societatea.

Abia după ce examină amănunţit clădirea, Trevindor îşi întoarse atenţia asupra lumii exterioare. Problema principală rămânea contactarea civilizaţiei, dacă aşa ceva mai exista. I se asigurase un receptor puternic şi, timp de ore întregi, baleie întreaga bandă de frecvenţe, în speranţa descoperirii unei staţii de emisie. Pârâitul îndepărtat al paraziţilor se revărsă din aparat, iar la un moment dat se auzi o rafală din ceva ce putea fi un grai, însă nu unul uman. Nimic altceva nu-i răsplăti căutarea. Eterul, care-l slujise cu credinţă pe om timp de atâtea ere, amuţise acum.

Micul aparat de zbor rămânea unica speranţă a lui Trevindor. În faţa sa se întindea restul eternităţii, iar Pământul era o planetă mică. În cel mult câţiva ani, o putea explora în întregime.

Astfel, lunile trecură pe rând, în vreme ce exilatul îşi porni explorarea metodică, revenind mereu la căminul său din deşertul de gresie roşie. Peste tot întâlni aceeaşi privelişte a ruinei şi dezolării. Nu putea nici măcar ghici de cât timp dispăruseră oceanele – prin moartea lor, ele lăsaseră în urmă pustiuri nesfârşite de sare, încrustând atât şesurile, cât şi munţii cu o pătură cenuşiu-murdară. Trevindor se simţi mulţumit că el nu se născuse pe Pământ şi că nu-i cunoscuse măreţia tinereţii. Deşi era un străin, singurătatea şi dezolarea planetei îi îngheţau inima; dacă ar fi trăit aici pe vremuri, tristeţea locurilor ar fi fost insuportabilă.

Mii de kilometri pătraţi de pustiu trecură pe sub nava lui Trevindor, pe măsură ce el scotocea planeta de la un pol la celălalt. O singură dată descoperi un semn ce atesta că Pământul cunoscuse cândva civilizaţia. Într-o vale adâncă de lângă Ecuator, dădu peste ruinele unui orăşel clădit dintr-o piatră albă, ciudată, şi având o arhitectură bizară. Construcţiile se păstraseră perfect, deşi erau pe jumătate îngropate de nisipul purtat de vânt, şi pentru o clipă bărbatul simţi o undă de bucurie la gândul că omul reuşise să lase urme ale creaţiei sale pe planeta care-i fusese întâiul cămin.

Sentimentul fusese însă trecător. Clădirile erau chiar mai stranii decât îşi dăduse seama iniţial; oamenii n-ar fi putut intra în ele. Singurele deschizături din pereţi erau nişte fante

orizontale situate în preajma solului; în rest, nu existau niciun fel de ferestre. Mintea lui Trevindor se poticni încercând să-şi imagineze fiinţele care trăiseră cândva acolo. În ciuda singurătăţii sale tot mai copleşitoare, se simţea bucuros că fiinţele care populaseră acel oraş neomenesc dispăruseră cu atâta vreme în urmă. Nu întârzie aici, deoarece noaptea rece începuse să pogoare, iar valea îi trezea în suflet un sentiment de oprimare, în mare parte lipsit de raţiune.

O dată, descoperi cu adevărat viaţă. Zbura peste un ocean dispărut, când o pată de culoare îi atrase atenţia. Pe o colină încă neacoperită de nisip existau câteva smocuri de iarbă subţire şi sârmoasă. Asta era tot, însă vederea lor îi împăienjeni ochii de lacrimi. Coborî aparatul pe sol şi ieşi, păşind grijuliu ca să nu strivească vreunul din firele care se luptau să supravieţuiască. Îşi plimbă palmele cu tandreţe peste covorul subţiat, ce reprezenta toată viaţa cunoscută acum pe Pământ. Înainte de a pleca, stropi iarba cu apa la care putea renunţa. Era un gest zadarnic, totuşi se simţi mai fericit după aceea.

Căutarea se apropia de sfârşit. Trevindor renunţase de mult la orice speranţe, totuşi spiritul lui nesupus continua să-l împingă peste suprafaţa planetei. Nu se putea odihni până nu dovedea faptul de care deocamdată se temea. Astfel, în cele din urmă, ajunse la cripta ce sclipea stins sub razele soarelui, din faţa căruia Stăpânul fusese exilat atâta vreme.

***

Mintea Stăpânului se deşteptă înaintea trupului. Zăcând neajutorat, fără a putea măcar întredeschide pleoapele, amintirile îi reveniră, copleşindu-l. Suta de ani se afla acum ca un tampon de siguranţă în trecut. Riscul pe care şi-l asumase, cel mai disperat lucru făcut vreodată de un om, fusese răsplătit! Se simţi cuprins de o oboseală imensă şi, pentru un timp, îşi pierdu din nou cunoştinţa.

Brusc, pâclele se risipiră iarăşi şi se simţi mai puternic, deşi încă prea slăbit ca să se mişte. Zăcea în întuneric, adunându-şi puterile. Ce fel de lume, se întrebă el, urma să descopere ieşind la lumina zilei? Avea să fie capabil să-şi pună planurile în...? **Ce fusese asta?** Un fior de teroare pură îi cutremură temeliile minţii. Ceva se mişca lângă el, aici, în cripta unde nimic n-ar fi trebuit să se clintească.

Apoi, calm şi limpede, un gând îi răsună senin prin minte, potolind într-o clipă temerile ce ameninţaseră s-o distrugă.

„Nu te speria! Am venit să te ajut. Te afli în siguranţă şi totul va fi bine."

Stăpânul era prea uluit ca să dea vreo replică, totuşi subconştientul său trebuie să fi formulat un răspuns, întrucât gândul reveni.

„Aşa-i mai bine. Eu mă numesc Trevindor şi, aidoma ţie, sunt un exilat pe această planetă. Nu te mişca şi spune-mi cum ai ajuns aici şi care este rasa ta, fiindcă n-am mai întâlnit nimic asemănător."

Teama şi prudenţa reveniră tiptil în mintea Stăpânului. Ce fel de fiinţă era aceasta care-i putea citi gândurile şi ce făcea în cripta lui secretă? Din nou, gândul clar îi răsună prin minte precum dăngănitul unui clopot.

„Îţi repet: nu te speria! De ce te alarmează faptul că-ţi pot citi gândurile? Nu-i nimic ciudat în asta."

— Nimic ciudat?! strigă Stăpânul. Pentru numele lui Dumnezeu, ce eşti?

„Un om ca şi tine. Însă rasa ta trebuie să fie cu adevărat primitivă dacă cititul gândurilor îţi este necunoscut."

O bănuială teribilă începu să încolţească în creierul Stăpânului. Răspunsul sosi chiar înainte de a formula întrebarea în mod conştient.

„Ai dormit infinit mai mult de o sută de ani. Lumea pe care o cunoşteai a încetat să mai existe de mai multă vreme decât îţi poţi închipui."

Stăpânul nu auzi şi restul. Bezna îl învălui din nou şi se afundă în binecuvântată inconştienţă.

Trevindor rămase tăcut lângă patul pe care zăcea Stăpânul. Se simţea cuprins de o bucurie care, pentru moment, depăşea orice posibilă dezamăgire. Cel puţin, nu mai era nevoit să înfrunte viitorul de unul singur. Teroarea pustietăţii Pământului, care-i apăsase atât de greu sufletul, dispăruse într-o clipă. **Nu mai era singur...** nu mai era singur! Gândul îi răsuna întruna prin minte, dominând orice altceva.

Stăpânul reîncepu să se foiască şi în creierul lui Trevindor pătrunseră fragmente disparate de gândire. Imagini ale lumii cunoscute de Stăpân porniră să se formeze în mintea celuilalt. La început, Trevindor nu le putu înţelege, apoi, brusc, piesele

mozaicului îşi ocupară poziţiile corecte şi totul deveni clar. Un val de oroare îl inundă, zărind panoramele teribile ale popoarelor războindu-se între ele, oraşele distruse de foc şi oamenii murind în chinuri. Ce fel de lume fusese aceasta? Putuse omul să decadă într-atât, din epoca paşnică pe care o cunoscuse? Existaseră legende, din vremuri incredibil de îndepărtate, care se refereau la astfel de lucruri petrecute în zorii istoriei Pământului, dar omul abandonase astfel de obiceiuri odată cu ieşirea din copilărie. Cu siguranţă, aşa ceva nu putuse reveni!

Fragmentele de gânduri erau mult mai limpezi acum şi chiar mai teribile. Celălalt exilat sosise într-adevăr dintr-o epocă de coşmar – nu era de mirare că fugise de acolo!

***

Treptat, adevărul începu să lumineze mintea lui Trevindor, pe măsură ce, cu inima îndurerată, privea tiparele înspăimântătoare ce traversau creierul Stăpânului. Omul acesta nu era un individ care căutase refugiul dintr-o epocă de teroare. El însuşi creasea acele orori şi se pornise pe fluviul Timpului cu un singur scop: de a răspândi molima în viitor.

Sentimente pe care Trevindor nu şi le imaginase niciodată porniră să-i defileze înaintea ochilor: ambiţia, setea de putere, cruzimea, intoleranţa, ura. Încercă să-şi închidă mintea, dar constată că-şi pierduse capacitatea respectivă. Nestăvilit, puhoiul răului se revărsa, poluând toate nivelurile conştiinţei. Cu un răcnet de oroare, Trevindor se năpusti în deşert şi rupse lanţurile ce-l încătuşau de mintea aceea ticăloasă.

Era noapte, iar văzduhul părea nemişcat, deoarece acum Pământul era prea secătuit pentru ca vânturile să mai sufle. Bezna ascundea totul, însă Trevindor ştia că nu putea tăinui gândurile celeilalte minţi cu care acum trebuia să împartă aceeaşi lume. Cândva, fusese singur şi crezuse că nimic nu putea fi mai îngrozitor. Aflase că existau lucruri cu mult mai teribile decât singurătatea.

Nemişcarea nopţii şi măreţia stelelor care-i fuseseră cândva prietene readuseră pacea în sufletul bărbatului. Se întoarse încet şi călcă pe propriile-i urme, păşind hotărât, fiindcă era pe punctul de a săvârşi o faptă pe care nimeni din timpul său n-o mai făcuse.

Stăpânul se sculase în picioare când Trevindor reveni în criptă. Poate că-i intuise intenţiile, întrucât era foarte palid şi tremura, denotând o slăbiciune nu doar fizică. Neclintit, Trevindor se sili să-i mai privească o dată în creier. Mintea lui tresări înaintea tumultului de sentimente contradictorii, din care răzbăteau străfulgerări bolnăvicioase de frică. Din vârtejul acela, un gând coerent se desprinse tremurător:

„Ce vrei să faci? De ce mă priveşti aşa?"

Trevindor nu-i răspunse, ferindu-şi mintea de contaminare, în timp ce-şi adună toate puterile şi hotărârea de care era capabil.

Vălmăşagul din mintea Stăpânului urca spre un punct culminant. Peste o clipă, spaima sa trezi ceva asemănător milei în sufletul blând al lui Trevindor şi voinţa acestuia şovăi. Apoi însă imaginile oraşelor ruinate şi incendiate reveniră şi nehotărârea de moment pieri. Cu toată puterea intelectului său supraomenesc, susţinută de miile de veacuri de evoluţie mintală, el îl izbi pe cel din faţa lui. În mintea Stăpânului, anulând orice altceva, se revărsă gândul unic al... morţii.

Pentru o secundă, Stăpânul rămase nemişcat, cu ochii holbaţi în gol. Răsuflarea îi îngheţă, plămânii încetară să mai lucreze; în vene, sângele care hibernase atâta vreme se congelă acum pe vecie. Fără un sunet, bărbatul se prăbuşi şi rămase nemişcat.

Foarte încet, Trevindor se răsuci pe călcâie şi ieşi în noapte. Precum un linţoliu, tăcerea şi singurătatea planetei pogorâră asupra sa. Nisipul, stăvilit timp de atâţia ani, începu să se strecoare prin porţile deschise ale criptei.

Alastair Reynolds
Privighetoarea
(„Nightingale”, 2006)

Traducere de Antuza Genescu

Am verificat adresa primită de la Tomas Martinez, ferind de ploaie bucata de hârtie, în timp ce mijeam ochii să-mi descifrez mâzgălitura. Numărul pe care-l scrisesem nu corespundea cu niciunul din birourile abandonate, mai degrabă trimitea la una din incintele cu chirie mică de la nivelul străzii. Aici, pereţii Canionului Threadfall fuseseră tăiaţi şi susţinuţi cu contraforturi de înălţimea a şase sau şapte etaje, lărgind spaţiul disponibil de la bază. Clădirile acopereau majoritatea pereţilor, căţărate una peste alta, sprijinite pe o structură aleatorie de stâlpi şi un eşafodaj şubred semipermanent, din bambus. Culoare suspendate fuseseră ridicate de la un capăt la altul al străzii, cu trepte şi scări mobile şerpuind printre crăpăturile întunecoase dintre construcţii. Din când în când, o şalupă spinteca apa în mare viteză, lăsând în urmă dâre maronii murdare. Rareori străbătea spaţiul câte-un volantor lucios, în formă de gheară. Dar volantoarele erau vehicule din alte lumi şi puţini locuitori de la Sky’s Edge îşi mai permiteau asemenea jucării.

Mie nu mi se părea în regulă, dar toate dovezile îmi indicau că acela era locul pe care îl căutam.

Am păşit din apă pe platforma de lemn din faţa clădirii şi am bătut la uşa de sticlă, în timp ce ploaia cădea ca o perdea prin găurile copertinei dungate de deasupra mea. Îmi dădeam la o parte părul de pe ochi când se deschise uşa.

Văzusem destule fotografii cu Martinez ca să-mi dau seama că nu pe el îl aveam în faţa ochilor. Acesta era o matahală de om, lată cât uşa. Stătea cu braţele încrucişate la pieptul peste care îmbrăcase numai o vestă neagră, cu fermoarul tras până la jumătatea burţii. Muşchii stăteau să-i pocnească, de parcă purta un fel de costum mulat menit să-i umfle corpul. Capul, foarte mare şi chel, se lega de trup printr-un gât ca un mic lanţ muntos. Pielea din jurul ochiului drept era mai palidă decât restul tenului, alcătuind un petic rotund şi neted.

Se uită în jos la mine cum te uiţi la un gunoi adus de ploaie.

— Ce-i? mă întrebă cu un glas care amintea de bubuitul îndepărtat al artileriei.

— Am venit să-l văd pe Martinez.

— Domnul Martinez, pentru tine, mă corectă.

— Mă rog. Dar tot am venit să-l văd, iar el ar trebui să mă aştepte. Sunt...

— Dexia Scarrow, strigă alt glas, o idee mai prietenos, şi un bărbat scund, mai în vârstă, se iţi de după muntele de muşchi care bloca uşa, scoţându-şi pince-nez-ul fragil de pe nas. Las-o să intre, Norbert. E aşteptată. Doar că a întârziat *puţin*.

— Am fost reţinută lângă Armesto. Şalupa pe care am închiriat-o a intrat într-o vâltoare şi s-a răsturnat. N-am mai reuşit s-o pornesc, aşa că a trebuit să...

Bărbatul cel scund făcu un gest de ignorare.

— Acum eşti aici şi numai asta contează. Îl pun pe Norbert să-ţi usuce hainele, dacă vrei.

Mi-am scos paltonul.

— Poate doar pe acesta.

— Norbert se va ocupa şi de galoşii tăi. Vrei să bei ceva? Ceaiul e deja pregătit, dar, dacă preferi altceva...

— Ceaiul e foarte bun, domnule Martinez, am zis.

— Te rog, spune-mi Tomas. Dorinţa mea sinceră e să lucrăm împreună ca prieteni.

Mi-am scos galoşii din picioare şi i-am dat matahalei paltonul din care curgea apă. Martinez înclină din cap o dată, scurt, ca o pasăre, apoi îmi făcu semn să-l urmez în apartamentul său. Era mai slab şi mai bătrân decât mă aşteptasem, deşi îl recunoscusem în el pe bărbatul din fotografii. Avea păr grizonant, un început de chelie pe scalp şi tuns foarte aproape de piele pe restul capului. Purta o vestă gri peste o cămaşă de aceeaşi culoare, hainele asortate dându-i un aer mohorât, de funcţionar.

Am străbătut un labirint alcătuit din patru straturi de cutii maro aşezate în grămezi înalte cât un stat de om.

— Scuză dezordinea, îmi spuse Martinez, privindu-mă peste umăr. Ar trebui să găsesc o soluţie mai bună pentru dosarele mele, dar întotdeauna există ceva mai urgent de rezolvat.

— Mă mir că ai timp să mănânci, dar să te mai preocupi şi de dosare...

— Lucrurile s-au mai liniştit în ultima vreme, trebuie să recunosc. Dacă ai urmărit ştirile, ai aflat că am prins deja peştele cel mare. Mai am câte ceva de pus la punct, dar nu mai sunt nici pe departe atât de ocupat ca...

Se opri brusc lângă una din stivele de cutii, îşi puse ochelarii pe nas şi scutură praful de pe eticheta de hârtie a cutiei aflate cel mai aproape de faţa lui.

— Nu. Nu aici trebuie să stea, spuse el, clătinând din cap. Nu aici, fir-ar să fie! Norbert!

Norbert venea greoi în urma noastră, cu paltonul meu murat atârnând pe unul din braţele sale enorme, cât nişte trunchiuri de copaci.

— Domnule Martinez?

— Asta nu e pusă unde trebuie.

Bărbatul mai scund se întoarse şi indică un loc între alte două cutii, de partea cealaltă a coridorului.

— Locul ei e *aici*. Trebuie mutată. Cazul lui Kessler va fi judecat luna viitoare şi nu vrem să avem necazuri din cauză că ne lipsesc documente.

— Rezolvăm, spuse Norbert pe un ton mai degrabă poruncitor, dar am presupus că acesta era stilul lui de a spune că-şi va aminti să mute cutia după ce se ocupă de paltonul meu.

— Kessler? am întrebat, după plecarea lui. Tillman Kessler, anchetatorul din Coaliţia Nordică?

— Unul şi acelaşi, da. Ai avut vreo experienţă cu el?

— N-aş fi aici, dacă aş fi avut.

— Adevărat. Foarte puţini au avut norocul să supravieţuiască întâlnirilor cu Kessler. Tocmai mărturiile lor ne vor ajuta să-l aducem în faţa justiţiei.

— Vrei să spui să-l crucificăm.

— Sesizez o uşoară dezaprobare, Dexia.

— Ai dreptate. E o barbarie.

— E stilul în care facem noi lucrurile. Stilul Haussmann, dacă vrei.

Sky Haussmann: omul care a dat lumii numele său şi care a iscat războiul de 250 de ani pe care abia am învăţat cum să-l oprim. Când l-au crucificat pe Sky, au crezut că pun capăt repede violenţei. Nu s-ar fi putut înşela mai tare. De atunci, orice execuţie însemna crucificare.

— Kessler este motivul pentru care m-aţi chemat aici, domnule? V-aţi aşteptat să adaug noutăţi la dosarul împotriva lui?

Martinez se opri în faţa unei uşi din lemn masiv.

— Nu Kessler, nu. Am toate motivele să-l văd atârnând în cuie pe Bridgetop până la sfârşitul anului. Dar e vorba de omul pentru care Kessler a fost un instrument.

Am stat şi m-am gândit puţin.

— Kessler a lucrat pentru colonelul Jax, nu-i aşa?

Martinez deschise uşa şi mă pofti înăuntru, într-o cameră fără ferestre. Probabil că revenisem deja în peretele canionului. Aerul era stătut, de criptă.

— Da, Kessler a fost omul lui Jax, îmi răspunse Martinez. Mă bucur că ai făcut legătura; nu mai trebuie să-ţi explic de ce trebuie adus Jax în faţa justiţiei.

— Sunt întru totul de acord. La fel e şi jumătate din populaţie. Dar mă tem că aţi întârziat. Jax a murit cu ani de zile în urmă.

În cameră aşteptau deja doi oameni, aşezaţi pe canapele, de o parte şi de alta a măsuţei pe care erau aşezate ceai, cafea şi cocktailuri pisco.

— Jax nu a murit, spuse Martinez. A dispărut, iar acum eu ştiu unde se află. Ia loc, te rog.

Ştia că mă interesează subiectul; ştia că nu voi putea ieşi din cameră până când nu voi auzi toată povestea despre colonelul Brandon Jax. Dar mai era ceva: în glasul lui se simţea un ton natural poruncitor, căruia îţi venea foarte greu să nu te supui. În timpul petrecut cu Forţele Sudice, am învăţat că unii oameni sunt autoritari, iar alţii, nu. Autoritatea nu se poate preda, nu se poate învăţa şi nici nu poate fi simulată. Fie te naşti cu ea, fie nu.

— Dexia Scarrow, dă-mi voie să ţi-i prezint pe ceilalţi musafiri ai mei, spuse Martinez, după ce m-am aşezat la masă. Domnul din faţa ta este Salvatore Nicolosi, veteran al uneia din unităţile de congelare/decongelare ale Coaliţiei Nordice. Femeia din dreapta ta este Ingrid Sollis, expert în siguranţa personală, preocupată în mod special de sistemele de contra-intruziune. Ingrid a câştigat de timpuriu experienţă de luptă cu Forţele Sudice, dar a părăsit armata repede, ca să-şi urmărească interesele personale.

Mi-am muşcat limba, apoi am renunţat să-i mai dau atenţie femeii, ca să nu spun ceva de care să-mi pară rău mai târziu. Bărbatul, Nicolosi, arăta mai mult a actor decât a soldat. Nu avea nicio cicatrice. Barba lui era atât de îngrijită, cu margini atât de drepte, încât părea tunsă cu şablonul. Agenţii congelare/decongelare mă călcau pe nervi indiferent de partea cui erau. Întotdeauna se considerau superiori soldaţilor obişnuiţi şi din cauza asta nu simţeau nevoia să aibă muşchii cu care se fălea Norbert.

— Daţi-mi voie să v-o prezint pe Dexia Scarrow, continuă Martinez, arătând din cap spre mine. Dexia s-a remarcat ca soldat în Forţele Sudice timp de cincisprezece ani, până la armistiţiu. Are un dosar excelent. Cred că va fi o membră valoroasă a echipei noastre.

— Poate că ar trebui să facem un pas înapoi, am intervenit eu. N-am fost de acord să fac parte din nicio echipă.

— Mergem după Jax, zise Nicolosi nepăsător. Nu te incită ideea?

— A fost de partea ta, am replicat. De ce eşti atât de dornic să-l vezi spânzurat?

Nicolosi păru ofensat pe moment.

— A fost criminal de război, Dexia. Sunt nerăbdător să văd monştri ca Jax dând socoteală în faţa justiţiei, după cum la fel de nerăbdător sunt să văd că lepădăturile din Forţele Sudice de acelaşi rang cu ei au parte de aceeaşi soartă.

— Nicolosi are dreptate, spuse Ingrid Sollis. Dacă e să învăţăm să trăim împreună pe această planetă, trebuie să punem legea mai presus de toate, indiferent cui am fost loiali înainte.

— Uşor de zis pentru o dezertoare, am spus. E clar că loialitatea n-a însemnat prea mult pentru tine mai demult, nu mă mir că nu dai doi bani pe ea nici acum.

Martinez, rămas în picioare în capul mesei, zâmbi îngăduitor, de parcă nici nu s-ar fi aşteptat la altceva.

— Ai perceput greşit situaţia, Dexia, dar e de înţeles. Ingrid nu e dezertoare. A fost rănită la datorie. Foarte grav, aş putea adăuga. După ce şi-a revenit, a fost recomandată pentru curaj excepţional în luptă şi i s-a dat să aleagă între a fi lăsată la vatră în mod onorabil sau a se întoarce pe front. Nu o poţi condamna că a ales prima variantă, mai ales dacă ţii cont prin ce a trecut.

— Bine, atunci să fie greşeala mea, am rostit. Numai că nu am auzit de prea mulţi oameni care să scape cu viaţă din război înainte de a se sfârşi.

Sollis îmi aruncă o privire de gheaţă.

— Unii dintre noi au scăpat.

— Toţi cei de faţă au un dosar impecabil, spuse Martinez. Eu ştiu cel mai bine: v-am trecut biografiile printr-o sită foarte fină. Sunteţi exact oamenii potriviţi pentru treaba asta.

— Nu cred, am ripostat, vrând să mă ridic. Nu sunt decât un soldat în rezervă, care are un dinte împotriva dezertorilor. N-am luptat într-un mare rahat de unitate congelare/decongelare şi n-am făcut niciun act de bravură care să mă recomande pentru curaj excepţional în luptă. Regret, prieteni, dar cred că...

— Stai jos.

M-am supus.

Martinez continuă să vorbească, cu glasul lui măsurat şi răbdător ca întotdeauna.

— Ai participat la cel puţin trei operaţiuni de extragere cu risc ridicat, Dexia; trei incursiuni periculoase în liniile inamice, pentru recuperarea a doi spioni ai Forţelor Sudice adânc infiltraţi şi un trădător NC, crema de pe tort. Sau negi?

Am clătinat din cap, nereuşind să-mi dau seama ce anume voia să propună.

— Nu vă pot ajuta. Nu ştiu nimic despre Jax...

— Nici nu trebuie. Asta-i treaba mea.

— De ce eşti aşa de sigur că trăieşte?

— Şi eu aş vrea să aflu, spuse Nicolosi, mângâindu-şi bordura bărbii cu un deget îngrijit.

Martinez se aşeză pe taburetul din capul mesei, astfel că stătea mai sus decât noi toţi. Îşi scoase ochelarii şi se jucă cu ei în poală.

— E necesar să credeţi pe cuvânt o parte din lucrurile pe care vi le voi spune. Strâng informaţii despre indivizi ca Jax de ani buni şi aşa am ajuns să mă bazez pe o reţea de contacte, dintre care multe mi-au transmis informaţii asumându-şi mari riscuri personale. Dacă ar fi să vă spun întreaga poveste şi dacă o parte din ea ar transpira în afara acestei clădiri, s-ar pune vieţi în pericol. Şi nu mai spun cât îmi vor scădea şansele de a-i aduce pe alţi fugari în faţa justiţiei.

— Te înţelegem, încuviinţă Sollis, reuşind să mă irite cu convingerea ei că vorbeşte în numele tuturor.

Poate se simţea datoare lui Martinez pentru că îi luase apărarea. Mi-am muşcat iar buzele şi-am tăcut.

— O perioadă destul de lungă, am primit frânturi de informaţii despre colonelul Jax: zvonuri cum că nu ar fi murit, ci umblă liber.

— Unde? întrebă Sollis. Pe Sky's Edge?

— S-ar părea că nu. Au circulat, bineînţeles, multe zvonuri şi piste false, conform cărora Jax s-ar fi ascuns undeva pe această planetă. Dar le-am eliminat una câte una. Încetul cu încetul, adevărul a ieşit la suprafaţă. Jax trăieşte; e încă între graniţele acestui sistem.

Am simţit că e vremea să am şi eu o contribuţie pozitivă:

— Dar un nemernic ca Jax n-ar încerca să fugă din sistem cu prima ocazie?

Martinez îmi sublinie observaţia arătând cu ochelarii spre mine.

— Aşa m-am temut şi eu, dar, pe măsură ce primeam dovezi, adevărul a ieşit la iveală.

Îşi turnă ceai. Cocktailurile pisco amărui nu aveau trecere. Mă îndoiam că vreunul din noi avea stomac să bea alcool la ora aceea din zi.

— Deci unde e? întrebă Nicolosi. O grămadă de infractori au, poate, mijloacele de a-l adăposti pe unul ca Jax, dar, ţinând cont de recompensa pusă pe capul lui, tentaţia de a-l turna...

— Nu îl adăposteşte nimeni, spuse Martinez, sorbind delicat din ceai înainte de a continua. E singur, la bordul unei nave. S-a crezut că nava e pierdută, distrusă în ultimele faze ale războiului, când conflictul s-a ascuţit în spaţiu – dar eu am dovezi că e intactă şi are un sistem de susţinere biotică funcţional. Am toate motivele să cred că Jax e ţinut în viaţă la bordul acestui vehicul, în acest sistem.

— Şi ce aşteaptă? am întrebat.

— Să se stingă amintirile, îmi răspunse Martinez. Ca mulţi indivizi puternici, e posibil ca Jax să fi făcut rost de medicamente pentru longevitate – sau cel puţin să fi făcut tratament pentru longevitate – în ultimele faze ale războiului. Nu are de ce să se îngrijoreze că trece timpul.

M-am aplecat în faţă.

— Nava asta... crezi că ne vom urca, pur şi simplu, la bordul ei şi-l vom prinde viu?

Martinez păru surprins de întrebarea mea directă. Clipi înainte de a-mi răspunde.

— În esenţă, da.

— Nu va opune rezistenţă?

— Nu cred. Ultranauţii care au localizat vehiculul pentru mine mi-au raportat că părea în stare inactivă, în modul de conservare a energiei. Jax însuşi poate fi în hibernoterapie. Nava nu a reacţionat la baleiajul senzorilor ultranauţilor, deci nu avem motive să presupunem că va reacţiona la abordaj şi amarare.

— Cât de mult s-au apropiat de ea ultranauţii?

— La trei-patru minute-lumină. Dar nu avem de ce să presupunem că nu ne putem apropia mai mult fără să alertăm nava.

— De unde ştii că Jax e la bord? întrebă Nicolosi. Poate e doar o relicvă plutitoare, care nu are nimic de-a face cu el.

— Informaţiile pe care le-am adunat deja indică toate prezenţa lui la bordul unui vehicul de o anumită vechime, dimensiune şi design – totul se potriveşte.

— Atunci să trecem la subiect, zise Sollis, presupunând încă o dată că vorbeşte în numele tuturor. Ne-ai adus aici întrucât crezi că suntem echipa potrivită care să pună mâna pe colonel. Eu sunt specialistul în intruziuni, deci pe mine te bazezi ca să pătrundem pe navă. Nicolosi e veteran al trupelor congelare/decongelare, deci, pe lângă faptul că, probabil, se descurcă de minune cu unu-două tipuri de arme, va şti cum să-l scoată pe colonel din hibernoterapie, asta dacă e congelat. Şi ea... cum ziceai că te cheamă?

— Dexia, am răspuns, vrând să par ameninţătoare.

— Ea a participat la operaţiuni de extragere. Bănuiesc că ştie ce face, altfel n-ar fi aici.

Martinez aşteptă un moment, apoi încuviinţă din cap.

— Ai perfectă dreptate, Ingrid: meriţi toate laudele pentru asta. Îmi cer scuze dacă maşinaţiile mele sunt atât de transparente. Dar cert este că formaţi echipa ideală pentru operaţiunea în cauză. Nu mă îndoiesc că, graţie talentelor voastre combinate, veţi reuşi să-l aduceţi pe colonel înapoi pe Sky’s Edge şi, după aceea, la judecată. Recunoaşte: ar fi *ceva*, nu-i aşa? Să dobori ultimul dragon?

Nicolosi îşi exprimă aprobarea cu un oftat prelung pe nas.

— Bărbaţi precum Kessler sunt meniţi doar să distragă atenţia. Când spânzuri un monstru ca el, pedepseşti cuţitul, nu omul care l-a mânuit. Dacă vrei cu adevărat dreptate, trebuie să găseşti cuţitarul, maestrul.

— Cât primim pentru asta? întrebă Sollis.

Martinez zâmbi scurt.

— Cincizeci de mii de australi fiecare, când vă întoarceţi cu colonelul Jax în siguranţă.

— Şi dacă îl găsim mort? Până atunci, vom fi riscat deja abordajul şi amararea.

— Dacă Jax e deja mort, atunci veţi primi douăzeci şi cinci de mii de australi.

Ne-am uitat unii la alţii. Ştiam ce gândesc ceilalţi. Cu cincizeci de mii de australi îţi poţi schimba viaţa, dar nici cu jumătate nu e rău. Să-l omori pe Jax ar fi mult mai uşor şi mai sigur decât să-l extragi...

— Voi veni şi eu cu voi, bineînţeles, spuse Martinez. Aşa că nu va fi nevoie să vă îngrijoraţi cum dovediţi că era deja mort la sosirea voastră, dacă va fi cazul.

— Dacă vii şi tu cu noi, am întrebat, cine ar mai trebui să ştim că vine?

— Numai Norbert. Şi nu trebuie să vă temeţi de lipsa lui de competenţă.

— Doar noi cinci, atunci, am tras eu concluzia.

— Cinci e un număr cu noroc, nu crezi? Iar echipa de extragere are limita ei practică. Am făcut rost de o navă mică, dar capabilă, numai bună pentru scopul nostru. Duce cinci oameni şi mai este loc şi pentru colonel. Eu voi face rost de armament, echipamente şi armuri, dar voi puteţi aduce orice consideraţi folositor.

Mi-am plimbat privirea prin camera cu aspect de chilie şi mi-am adus aminte de exteriorul deprimant al clădirilor de pe fundul Canionului Threadfall.

— De trei ori cincizeci de mii, am meditat cu glas tare. Plus cât te costă să închiriezi şi să echipezi o navă. Dacă nu te superi... de unde provin fondurile astea?

— Banii sunt ai mei, răspunse Martinez pe un ton sever. Capturarea lui Jax e un obiectiv pe termen lung, nu un capriciu care m-a apucat de curând. Să mor sărac ar fi un sfârşit

mulţumitor pentru afacerile mele, dacă ar fi s-o fac ştiind că Jax atârnă de cel mai înalt catarg de pe Bridgetop.

Se lăsă o tăcere scurtă. Martinez vorbise atât de calm, atât de serios, încât sensul cuvintelor sale atârna întârziat de finalul spuselor sale. Când l-am perceput, în cele din urmă, cred că ne-am imaginat cu toţii cadavrul executat în stil tradiţional, în stil Haussmann.

— Arme superioare? am întrebat. Nu rahaturi recondiţionate de pe piaţa neagră?

— Cele mai bune.

— Specificaţiile tehnice ale navei? se interesă Sollis.

— Veţi avea timp destul să studiaţi datele pe drumul către punctul de întâlnire. Nu mă îndoiesc că o femeie cu abilităţile tale va reuşi să localizeze cu precizie un punct de intrare.

Sollis păru flatată.

— Atunci cred că intru în joc. Tu, Salvatore?

— Bărbaţii ca Jax sunt o pată pe onoarea Coaliţiei Nordice. Nu toţi am fost nişte monştri. Dacă i-aş putea convinge pe oameni de asta... Nicolosi lăsă propoziţia neterminată, apoi scutură din umeri. Da, sunt de acord. Voi fi onorat, domnule Martinez.

— Ai rămas tu, Dexia, spuse Sollis. Pentru mine, cincizeci de mii de australi sună grozav. Cred că şi pentru tine.

— E hotărârea mea, nu a ta.

— Ziceam şi eu... mi se pare că ai nevoie de banii ăştia, la fel ca noi.

Cred că eram gata să refuz, să ies din cameră şi să mă întorc în ploaia interminabilă şi murdară din Canionul Threadfall. Poate că, dacă aş fi încercat, Norbert ar fi fost obligat să mă reţină, ca să nu încep să dau din gură despre echipa care se aduna ca să-l aducă pe colonelul Jax în arest. Dar nu aş avea niciodată şansa de a afla ce voia Martinez de la mine dacă refuzam să merg pe mâna lui.

Nu trebuia decât să mă gândesc la imaginea mea din oglindă şi la ce-ar putea face pentru ea cei cincizeci de mii de australi.

Aşa că am acceptat.

Martinez mişcă mâna spre unul din pereţii goi, gri-închis, din compartimentul navetei, aprinzând şiruri de tuburi de neon, care se împleteau şi se intersectau, reprezentând diagrama schematică a unei nave, cu scara aferentă.

— Informaţiile de pe nava lui Jax sunt fragmentare. Dacă scoţi rapoartele contradictorii şi elimini datele nesigure, rămâi cu asta.

— Atât? întrebă Sollis.

— Când vom intra în câmpul vizual, situaţia se va îmbunătăţi. Voi reexamina toate rapoartele, inclusiv pe cele eliminate. Unele – când le vom compara cu nava adevărată – s-ar putea dovedi de încredere. La rândul lor, ne-ar putea dezvălui dispunerea interioară a navei şi, posibil, poziţia lui Jax. Până atunci, bineînţeles, senzorii noştri ne vor furniza date de scanare în infraroşu şi radar în profunzime.

— Mi se pare o navă al naibii de mare, am remarcat în timp ce priveam diagrama, scărpinându-mă pe cap.

Ne aflam la o zi distanţă de Armesto Field, în mica navetă cuibărită în burdihanul unui vânător de lumină botezat *Moartea Sofonisbei*.

— Dar nu are forma unui vânător de lumină, comentă Sollis. Deci, cu ce avem de-a face?

— Bună întrebare, am zis.

Ceea ce ne arăta Martinez era un fuzelaj dreptunghiular de aproximativ un kilometru de la un capăt la celălalt, poate adânc de o sută de metri şi lat tot de o sută, cu un fel de umflătură sferică la jumătate. La un capăt se ghiceau nişte motoare, iar la celălalt, un complex de amarare de forma unei mănuşi de protecţie. Nava era prea boantă pentru călătoria interstelară şi nu avea motoarele montate în exterior, element caracteristic mecanismului de propulsie al Conjoinerilor.

— Îmi pare familiară, totuşi, am adăugat. Mai are cineva senzaţia de *deja-vu* sau doar eu?

— Nu ştiu, îmi răspunse Nicolosi. Când am văzut-o, am crezut că… Scutură din cap. Imposibil. Trebuie să fie un design de fuzelaj standard.

— Ţi-ai dat şi tu seama, am spus.

— Nava asta are un nume? îl întrebă Nicolosi pe Martinez.

— Habar n-am cum îi zice Jax navei sale.

— Nu asta te-a întrebat, rosti Sollis. Te-a întrebat dacă…

— Ştiu cum se numeşte nava, am spus eu încet. Am mai văzut una asemănătoare, când am fost luată la bordul ei. Fusesem rănită într-un schimb de focuri dur, într-una din ultimele bătălii crâncene de la suprafaţă. M-au dus în spaţiu –

asta a fost după coborârea elevatorului, deci au fost nevoiţi să folosească o navetă – şi m-au urcat la bordul navei. Era o navă-spital care plutea pe orbita planetei.

— Cum se numea nava? întrebă imediat Nicolosi.

— *Privighetoarea*.

— O, nu!

— Eşti surprins.

— Normal că sunt. Şi eu am fost la bordul *Privighetorii*.

— Şi eu, recunoscu Sollis, mai mult în şoaptă. Însă n-am recunoscut-o. Eram prea bulversată ca să-i dau atenţie până când m-au readus în stare de funcţionare la bordul ei. Până atunci, cred că...

— Şi eu, spuse Nicolosi. M-au dres la bordul *Privighetorii* şi după aceea m-au repatriat.

Ne-am răsucit cu toţii încet şi ne-am uitat la Martinez. Chiar şi Norbert, care până atunci nu scosese un cuvânt, se întoarse către stăpânul lui. Martinez clipi, dar dovedi o stăpânire de sine impecabilă.

— Nava este, într-adevăr, *Privighetoarea*. Era prea riscant să vă spun când vă aflaţi încă pe planetă. Dacă vreun aliat de-al lui Jax i-ar fi aflat identitatea...

Sollis îi reteză vorba:

— De-asta nu ne-ai spus? Sau pentru că ştiai că fusesem deja cu toţii la bordul ei?

— Faptul că aţi fost cândva la bordul ei a fost un factor de selecţie, nimic altceva. Aţi fost aleşi pentru această misiune datorită abilităţilor, nu istoricului vostru medical.

— Şi de ce nu ne-ai spus? vru să ştie Sollis.

— Repet, dacă v-aş fi spus mai mult decât era înţelept să...

— Ne-ai minţit.

— Nu am făcut aşa ceva.

— Staţi, rosti Nicolosi pe un ton mai calm decât era de aşteptat. Haideţi să... vedem cum rezolvăm asta, vreţi? Ne cramponăm de faptul că am fost toţi vindecaţi la bordul *Privighetorii*, când întrebarea pe care ar trebui să ne-o punem e următoarea: ce dracu' caută Jax pe o navă care nu mai există?

— Care-i problema cu nava? am întrebat.

— Problema e, răspunse Nicolosi adresându-mi-se direct, că s-a raportat distrugerea *Privighetorii* spre sfârşitul războiului. Sau n-ai ascultat ştirile?

Am scuturat din umeri.
— Se vede că nu.
— Şi, totuşi, ai ştiut destule despre navă ca s-o recunoşti.
— Aşa cum am zis, îmi aduc aminte cum se vedea din naveta medicală. Eram ameţită de medicamente, nu ştiam dacă voi trăi sau voi muri... totul era amplificat, intens, ca într-un vis urât. Dar după ce m-au vindecat şi m-au trimis înapoi la suprafaţă, nu cred că m-am mai gândit vreodată la *Privighetoare*.
— Nici măcar când te uiţi în oglindă?
— M-am gândit la ce mi-au făcut şi că ar fi putut fi mult mai bine. Dar nu mi-a trecut niciodată prin cap să mă întreb ce s-a întâmplat cu nava după aceea. Aşadar, *ce* s-a întâmplat cu ea?
— Ai spus „m-au vindecat”, remarcă Nicolosi. Asta înseamnă că ai fost tratată de doctori, de bărbaţi şi femei?
— Şi n-ar fi trebuit să fie aşa?
Bărbatul scutură uşor din cap.
— Bănuiesc că ai fost rănită şi adusă la bordul *Privighetorii* la scurtă vreme după ce a fost terminată.
— E posibil.
— În cazul ăsta, era încă în faza de punere în funcţiune. Eu am urcat la bordul ei mai târziu. Dar tu, Ingrid?
— La fel. N-am văzut nici picior de om cât am stat acolo.
— Aşa a fost concepută să opereze: doar cu echipajul strict necesar pentru deciziile de ordin medical, pe care ea nu le putea lua singură. În majoritatea timpului, echipajul trebuia să lucreze din culise.
— Eu nu-mi amintesc decât o navă-spital, am spus. Nu ştiu nimic despre „punere în funcţiune”.
Nicolosi începu să-mi explice răbdător, ca unui copil care trebuie educat.
Privighetoarea fusese finanţată şi construită de un consorţiu de aristocraţi postmuritori bine intenţionaţi. Cum influenţa lor politică nu reuşise să scurteze războiul (şi cum mulţi dintre prietenii lor erau mai mult decât fericiţi să continue), se hotărâseră să facă bine schimbând ce se putea: alinând suferinţa femeilor şi bărbaţilor muritori implicaţi în război.
Aşa că au creat o navă-spital, una care nu avea legătură nici cu Coaliţia Nordică, nici cu Forţele Sudice. *Privighetoarea* trebuia să stea la dispoziţia tuturor soldaţilor răniţi, indiferent de partea cui luptau. La bordul navei neutre, răniţilor urma să li se

acorde îngrijiri medicale, să li se permită recuperarea, pentru ca apoi să fie repatriaţi. Toţi, în afară de cei cu răni foarte grave, aveau să se întoarcă la un moment dat la serviciul activ. Iar *Privighetoarea* avea să atingă stadiul de dezvoltare cel mai înalt, cu echipamente medicale superioare oricărui spital public de pe Sky's Edge sau din jurul ei. Nu ar fi putut atinge nivelul magic sclipitor al medicinii demarhiste, dar tot avea să fie superioară oricărei experienţe încercate de muritori.

În plus, avea să fie neobosit de eficientă, dedicată exclusiv depăşirii propriului record de vindecări. *Privighetoarea* era proiectată să opereze autonom, ca o singură maşinărie vastă. Sub îndrumarea specialiştilor umani, urma să-şi perfecţioneze treptat metodele, până când avea să-şi depăşească profesorii. Eu ajunsesem la bordul ei când trecea încă prin fazele timpurii ale curbei de învăţare, dar – aşa cum am aflat de la Nicolosi – trecuse curând la „faza operaţională”. Până atunci, tot vehiculul lung de un kilometru era sub controlul câtorva tehnicieni şi chirurgi, cu inteligenţe de nivel gamma, luând majoritatea deciziilor zilnice. Atunci ajunseseră Sollis şi Nicolosi pe navă. Fuseseră vindecaţi de maşinării, fiind foarte vag conştienţi de o prezenţă umană supraveghetoare în spatele pereţilor.

— Şi treaba a mers, spuse Nicolosi. Nava a făcut tot ceea ce speraseră sponsorii ei să facă. A funcţionat ca o fabrică uriaşă şi eficientă: sorbea răniţi şi scuipa vindecaţi.

— Numai pentru ca ei să se întoarcă iar la război, am adăugat.

— Sponsorii nu aveau control asupra a ceea ce se întâmpla cu vindecaţii după ce erau trimişi înapoi. Dar cel puţin erau în viaţă; cel puţin nu muriseră pe câmpul de luptă sau pe masa de operaţie. Sponsorii încă puteau crede că făcuseră un lucru bun. Încă puteau dormi noaptea.

— Deci *Privighetoarea* a fost un succes, am spus. Care-i problema? Nu a trecut la uzul civil după armistiţiu?

— A fost distrusă chiar înainte de încetarea focului. De aceea nu ar trebui s-o vedem acum. O rachetă NC cu focos nuclear rătăcită, prea rapidă ca să fie interceptată de contramăsurile luate de navă. A spulberat *Privighetoarea*, cu personalul şi cu pacienţii de la bord cu tot.

— Acum, că ai pomenit de asta... parcă am auzit, totuşi, şi eu ceva.

Sollis îl străfulgera cu privirea pe Martinez.

— Eu zic să renegociem condiţiile. Nu ne-a spus că vom fi obligaţi să-l extragem pe Jax de pe o navă-fantomă.

Norbert veni lângă stăpânul lui, ca şi cum l-ar fi protejat de Sollis cea furioasă. Martinez, care tăcea de câteva minute bune, îşi scoase ochelarii, îi şterse de cămaşă şi-i puse la loc pe nas cât se poate de calm.

— Poate că ai dreptul să fii furioasă pe mine, Ingrid. Şi poate că am greşit că nu am pomenit de *Privighetoare* mai repede. Dar pentru mine era vital să nu compromit operaţiunea comiţând o singură indiscreţie din neglijenţă. Toată viaţa mea este ca o săgeată îndreptată spre o singură ţintă: să-l aduc pe colonelul Jax în faţa justiţiei. N-o să dau greş tocmai acum.

— Ar fi trebuit să ne spui despre nava-spital, insistă Nicolosi. Niciunul din noi nu ar fi avut motive să răspândească vestea. Toţi vrem ca Jax să primească ce merită.

— Atunci am comis o greşeală pentru care îmi cer scuze.

Sollis clătină din cap.

— Nu cred că scuzele rezolvă problema. Dacă aş fi ştiut că trebuie să mă urc pe *chestia* aia...

— Aveţi dreptate, ni se adresă Martinez tuturor. Voi asociaţi nava cu o experienţă traumatizantă şi am greşit că nu am ţinut cont de asta.

— Aleluia, spuse Sollis.

Am simţit că e vremea să intru şi eu pe fir.

— Nu cred că vreunul din noi e pe cale să dea înapoi, Tomas. Dar poate că, dacă tot am aflat acum de navă, n-ar strica să ne stimulezi puţin.

— Aveam de gând să vin cu aceeaşi propunere, zise Martinez. Trebuie să înţelegeţi că fondurile mele nu sunt inepuizabile şi că oferta mea iniţială poate fi considerată generoasă... dar, să zicem, încă cinci mii de australi, pentru fiecare?

— Zece şi poate că rămânem în joc, ripostă Sollis, înainte să apuc să clipesc.

Martinez îi aruncă o privire lui Norbert, apoi, cu o expresie care sugera că cedează prin constrângere, încuviinţă din cap către Sollis.

— Zece mii de australi să fie, atunci. Ştii să te tocmeşti, nu glumă, Ingrid.

— Dacă tot suntem la negociat, zise Nicolosi, mai sunt şi alte lucruri pe care crezi că ar trebui să le ştim?

— V-am spus că nava e *Privighetoarea*. Martinez ne îndreptă atenţia spre diagrama schematică de pe perete. Asta, recunosc cu ruşine, e tot ce ştiu despre ea.

— Dar planurile de construcţie? am întrebat.

— Nu au rezistat războiului.

— Fotografii? Imagini?

— Nici ele. *Privighetoarea* opera într-o zonă de război, Dexia. Nefericiţii care ajungeau pe ea nu prea aveau chef să facă turul navei.

— Dar personalul de la bord? vru să afle Nicolosi. Membrii lui nu ţi-au putut spune nimic?

— Am stat de vorbă cu câţiva supravieţuitori, cu medicii şi tehnicienii care fuseseră la bord în faza de punere în funcţiune.

Nicolosi insistă:

— Dar oamenii care se aflau la bord înainte de armistiţiu?

— N-am reuşit să le dau de urmă.

— Dar e clar că n-au murit. Dacă nava e tot acolo, racheta rătăcită n-a avut cum s-o lovească.

— De ce ar inventa cineva o poveste despre o navă făcută fărâme, dacă nu s-a întâmplat aşa? am întrebat.

— Războiul schilodeşte adevărul, răspunse Martinez. Nu e neapărat nevoie să fie la mijloc o intenţie maliţioasă. Poate că a fost distrus un alt spital. Au fost mai multe pe orbita planetei Sky’s Edge, la urma urmei. Poate că unul din ele a avut acelaşi nume. E absolut de înţeles că s-au încurcat treburile în haosul general din zilele acelea.

— Tot nu se explică de ce n-ai dat de urma supravieţuitorilor, spuse Nicolosi.

Martinez se foi stânjenit pe scaun.

— Dacă Jax a pus, într-adevăr, mâna pe navă, atunci poate că nu a vrut să vorbească nimeni despre asta. Poate că personalului i s-a cumpărat tăcerea sau a fost ameninţat ca să-şi ţină gura.

— Se potriveşte, am zis eu.

— Banii fac să se potrivească multe lucruri, replică Nicolosi.

După două zile, *Moartea Sofonisbei* spinteca bezna în mare viteză, în vreme ce nava lui Martinez urma un plan de zbor

preprogramat, conceput să ne aducă în raza de urmărire a navei-spital. Ultranauţii scanaseră din nou *Privighetoarea* şi din nou nu primiseră răspuns de la vehiculul inactiv. Toate indicau faptul că nava era într-o comă cibernetică profundă, cât de aproape de moarte se putea, cu numai câteva sisteme de susţinere biotică active, datorită unui strop de energie stocată.

În următoarele douăzeci şi patru de ore ne-am furişat tot mai aproape de ea, reducând distanţa la secunde-lumină, apoi la sute de mii de kilometri. Tot nu primeam niciun răspuns de la ea, dar, pe măsură ce distanţa scădea, şi senzorii noştri începeau să detalieze scanările. În vreme ce noi, ceilalţi, dormeam cu rândul, Martinez stătea la consola lui, punând datele cap la cap, îmbunătăţind diagrama schematică. Din când în când, Norbert se apleca peste consolă şi se holba tâmp la imaginea care prindea formă, iar uneori mormăia câte-o remarcă sau observaţie la care Martinez răspundea în şoapte răbdătoare, uşor condescendente, aşa cum ar vorbi dascălul unui elev încet la minte, dar dornic să înveţe. Nu era prima oară că mă impresiona bunătatea evidentă cu care îl trata pe Norbert, matahala înceată, şi m-am întrebat ce trebuie să-i fi făcut războiul ca să-l aducă în starea aceea.

Cu zece ore înainte de amarare, Martinez ne dezvălui roadele trudei sale. Schema de principiu a navei era acum tridimensională, afişată în cilindrul de proiecţie de pe puntea înghesuită a navei. Deşi configuraţia de bază nu se schimbase, noul plan era mult mai detaliat decât cel anterior. Indica punctele de amarare, ecluzele, principalele sisteme mecanice, coridoarele şi spaţiile cele mai vaste din interiorul navei. Tot mai erau multe de presupus, dar nu mai aveam impresia că intrăm pe un teritoriu complet necunoscut.

— Cea mai întinsă zonă fierbinte e aici, spuse Martinez, arătând spre un punct aflat cam la un sfert din distanţa faţă de partea frontală a navei. Dacă Jax e pe navă, eu zic că acolo îl vom găsi.

— Atunci e simplu, zise Nicolosi. Intrăm prin ecluza dorsală şi facem un salt direct în puţul acela de acces. Uşor, chiar şi în imponderabilitate. Nu pot fi mai mult de cincizeci sau şaizeci de metri.

— Eu nu sunt prea încântată, rosti Sollis. Aia e o ecluză mare şi poate să fie înţesată cu senzori şi alarme de mare putere.

— Ne poţi duce înăuntru? întrebă Nicolosi.

— Găseşte-mi o uşă şi vă duc. Dar nu pot păcăli toate sistemele de siguranţă imaginabile şi poţi să fii sigur că nava asta dată naibii o să ştie imediat dacă pătrundem în ea printr-o ecluză principală.

— Dar celelalte? am întrebat, încercând să nu pară că-i ţin partea lui Sollis. Nu-i la fel de probabil să dea alarma?

— Nimic nu e sigur. Dar eu întotdeauna prefer uşa din spate.

— Cred că Ingrid are dreptate, spuse Martinez, încuviinţând din cap. Avem toate şansele să ne apropiem şi să amarăm fără zgomot. Jax va fi dezactivat toate sistemele neesenţiale, inclusiv senzorii de proximitate. Dacă aşa stau lucrurile – dacă nu găsim nicio dovadă că am declanşat alarmele – atunci cred că ar fi cel mai bine să avansăm tot pe furiş. Arătă cu degetul dincolo de umflătura rotundă de la mijlocul navei. Asta va însemna să intrăm pe *aici* sau pe *aici*, printr-una din ecluzele astea mici de serviciu. Sunt de acord cu Ingrid: probabil că nu sunt dotate cu alarme.

— Înseamnă că vom mai avea patru sau cinci sute de metri de mers târâş prin navă, rosti Nicolosi, lăsând clar să se înţeleagă ce părere are despre asta. Patru sau cinci sute de metri, pentru care nu avem decât o hartă aproximativă.

— Ne vor ghida costumele, explică Martinez.

— Eu tot sunt îngrijorat. Dar, dacă aşa ai hotărât, mă voi supune.

M-am întors către Sollis.

— Ce-ai spus atunci... să nu petrecem la bordul *Privighetorii* niciun minut mai mult decât e necesar.

— Nu glumeam.

— Ştiu. Dar ai spus-o într-un anumit fel. Ştii despre nava aceea ceva ce noi nu ştim? Mi-ai părut speriată şi nu înţeleg de ce. La urma urmei, e doar un spital dezafectat.

Sollis mă cercetă scurt înainte de a vorbi:

— Spune-i, Nicolosi.

Nicolosi o privi placid.

— Ce să-i spun?

— Ceea ce e clar că nu ştie. Lucrul acela despre care niciunul dintre noi nu se înghesuie să vorbească.

— Of, te rog...

— Of, te rog ce? am întrebat.

— E numai o poveste cu zâne, un basm stupid, răspunse Nicolosi.

— O poveste stupidă care, totuşi, susţine că *Privighetoarea* nu a fost spulberată de o explozie.

— Ce tot vorbiţi acolo? am insistat. Ce poveste?

Martinez fu acela care îmi răspunse:

— Că la bordul ei s-a petrecut o nenorocire. Că ultimul lot de bolnavi şi răniţi a ajuns pe navă, dar nu a fost văzut plecând de pe ea. Că toate încercările de a contacta personalul tehnic au eşuat. Că a fost dusă la bord o echipă de cercetare, dar nici de ea nu s-a mai auzit niciodată.

Am râs.

— La naiba! Şi noi plănuim să urcăm la bord?

— Acum pricepi de ce sunt aşa de nerăbdătoare să terminăm odată cu povestea asta, rosti Sollis.

— E doar o poveste, se supără Martinez. Nimic altceva. O poveste care să sperie copiii, nu să ne descurajeze pe noi ca să nu-l mai capturăm pe Jax. De fapt, nu m-ar mira deloc dacă Jax sau aliaţii lui ar fi împrăştiat chiar ei povestea. Dacă ar fi să ne întoarcă pe noi din drum în clipa asta, ar însemna că le-ar fi servit de minune scopurilor, nu credeţi?

— Poate, am răspuns cu jumătate de gură. Dar tot mi-ar fi plăcut să-mi fi spus dinainte. Nu mi-ar fi afectat hotărârea de a accepta slujba asta, totuşi, ar fi fost frumos să ştiu că ai încredere în mine.

— Dar am încredere în tine, Dexia. Pur şi simplu am presupus că nu te interesează basmele pentru copii.

— De unde ştii că Jax e la bord?

— Am mai discutat. Am sursele mele, pe care trebuie să le protejez, şi ar fi...

— A fost unul din pacienţi, nu-i aşa?

Martinez îşi smulse ochelarii de pe nas, de parcă întrebarea mea avea de-a face, în mod neaşteptat, cu lucrurile despre care vorbeam.

— Ştiu doar că Jax e la bordul *Privighetorii*. Cum a ajuns acolo nu mă priveşte.

— Şi nu te deranjează că s-ar putea să fie mort, ca toţi cei aflaţi acolo când nava şi-a găsit sfârşitul? întrebă Sollis.

— Dacă e mort, tot veţi primi douăzeci şi cinci de mii de australi.

— Plus cei zece pe care i-am negociat deja.

— Plus aceia, aprobă Martinez, de parcă ar fi trebuit să ne fi dat seama singuri.

— Nu-mi miroase-a bine, mormăi Sollis.

— Nici mie, adăugă Nicolosi. Dar am venit aici să ducem la capăt o treabă, iar datele materiale s-au schimbat. Avem o navă, iar omul pe care îl vrem se află la bordul ei. Ce spune Martinez e adevărat: nu trebuie să ne lăsăm intimidaţi de poveşti, mai ales când suntem atât de aproape de a ne atinge scopul.

— Intrăm, îl înhăţăm pe Jax şi ieşim dracului afară, spuse Sollis. Nu pierdem vremea, nu facem turul navei, nu vânăm suvenire.

— Nu am absolut nicio obiecţie la asta, am rostit.

— Luaţi ce vreţi, ne strigă Martinez peste umărul lui Norbert, în timp ce intram în depozitul de armament din spatele compartimentului presurizat al navetei. Dar nu uitaţi: veţi purta costume presurizate şi vă veţi deplasa prin spaţii înguste. În plus, vă veţi afla la bordul unei nave.

Sollis se împinse în faţa mea, coborând spre un obiect pe care abia atunci l-am observat. Scoase din stativ arma cu excimeri, lucioasă, albastru-închis, şi o cântări în palme.

— Hei, un Breitenbach!

— A venit Moş Crăciun mai repede? am întrebat-o.

Sollis îşi luă o mină afectată, duse arma la ochi, activă sistemul de ochire, lovi butonul de activare. Arma chiţăi veselă. Lumini albastre începură să sclipească pe pat, indicând că e gata de utilizare.

— Pentru că merit, zise Sollis.

— Tare-aş vrea să îndrepţi chestia aia în altă parte.

— Mai bine să n-o îndrepţi spre nimic, bolborosi Nicolosi.

Pusese şi el ochii pe o piesă care ieşea în evidenţă. Detaşă o armă lungă, de un negru mat, cu un dragon roşu-rubiniu stanţat pe ţeavă. Ţinea botul căscat, ca un piton gata să-şi înghită victima.

— Lansator de plasmă cu ghidare laser, zise el admirativ. Obraznică, dar frumoasă.

— Deci nu te prea lauzi cu fineţea.

— N-am apucat să folosesc una din astea în război, Dexia.

— Pentru că au fost interzise. Unul din puţinele lucruri de bun-simţ asupra căruia au reuşit să cadă de acord ambele părţi.

— Înseamnă că acum mi s-a ivit şi mie ocazia s-o folosesc.

— Credeam că ideea e să-l extragem pe Jax, nu să dăm găuri de zece metri în *Privighetoare*.

— Nu-ţi face griji. Voi fi foarte, foarte atent.

Aruncă bazooka pe umăr, apoi îşi continuă drumul în jos pe interval.

Eu am luat un pistol, l-am cântărit în palmă, l-am pus înapoi pe stativ. Am găsit ceva mai pe gustul meu, o puşcă cu gloanţe, şi am deschis încărcătorul ca să verific dacă e plin. Tehnică inferioară, dar sigură: ceilalţi doi nu aveau decât să se descurce cu armele lor cu energie dirijată, văzusem eu cât de uşor e să dai greş cu ele în condiţii de luptă.

— Bună bucăţică, Dexia, zise Sollis, dându-şi aere de superioritate.

— Am învăţat la şcoala veche.

— Mda, am observat.

— Dacă ai o problemă, putem oricând să facem un exerciţiu de tragere la ţintă.

— Hei, n-am nimic împotrivă. Mă bucur că ai găsit ceva pe placul tău. Te descurci oricum mai bine decât Norbert. Sollis arătă cu capul peste umăr. Se pare că el a tras paiul mai scurt.

M-am uitat în jos pe interval. Norbert stătea la capătul unui stativ, studiind o armă scurtă şi îndesată, cu design necunoscut. În mâinile lui, părea ridicolă, făcută pentru o păpuşă.

— Eşti sigur că pe aia o preferi? i-am strigat. Poate vrei să te uiţi la una din astea...

Norbert se uită la mine ca la o idioată. Nu ştiu ce-a făcut atunci – n-am văzut să fi mişcat din mână – dar arma îndesată se desfăcu imediat, alungindu-se şi deschizându-se ca o cutie cu un puzzle complicat, până când aproape că-şi dublă dimensiunile, arătând de două ori mai înspăimântătoare. Avea calitatea extraordinară şi precizia de maestru a tehnicii de pe alte planete. O jucărie demarhistă, probabil, însă una foarte, foarte periculoasă.

Sollis şi cu mine am schimbat priviri în tăcere. Norbert găsise cea mai avansată şi mai eficientă armă din depozit.

— Merge, aprecie el, înainte de a o aduna la loc şi de-a o vârî la centură.

Ne apropiam pe furiş. Zeci de mii de kilometri, apoi mii, apoi sute. Mă uitam prin hublouri, cu luminile din interior stinse, cu privirea încordată în direcţia în care scanările noastre radar şi în infraroşu ne spuneau că aşteaptă nava-spital. Când mai aveam douăzeci şi patru de kilometri, ştiam că ar trebui s-o zăresc, dar eu tot nu vedeam decât stele în bezna absorbitoare din jurul lor. Mă încercă brusc un sentiment visceral – cât de uşor era să pierzi ceva acolo, afară – urmat imediat de senzaţia ameţitoare că eram extraordinar de mici şi de singuri, acum că vânătorul de lumină plecase.

Apoi, deodată, se ivi *Privighetoarea*.

Ne apropiam înclinat, astfel că fuzelajul era în pantă şi de dimensiuni reduse. Era atât de întuneric, încât nu se ghiceau decât anumite margini şi suprafeţe. Niciun hublou, nicio lumină aprinsă, nicio staţie de amarare luminată. Nava arăta întunecată şi moartă, ca un filon de cărbune. Mi se păru dintr-odată absurd să cred că mai trăieşte cineva la bordul ei. Poate să fi rămas doar cadavrul colonelului Jax, dar nu un trup viu sau măcar menţinut în viaţă artificial, care să ne garanteze restul plăţii.

Martinez trecuse nava noastră pe control manual. Prin mici manevre abile de propulsare, scăzu distanţa sub doisprezece kilometri. La şase kilometri, consideră că e sigur să activeze proiectoarele şi să le plimbe de-a lungul fuzelajului, confirmând poziţia ecluzelor şi a staţiilor de amarare. Se vedeau urmele impacturilor cu micrometeoriţi şi ale arsurilor provocate de particule cu energie înaltă, însă nimic neaşteptat la o navă care zăcea acolo de la armistiţiu. Dacă avea mecanisme de reparare automată, dormeau şi ele. Nici când am dat un tur fuzelajului şi l-am baleiat de pe partea cealaltă nu am găsit urme că am fi fost detectaţi. Tot ezitant, Nicolosi acceptă că vom respecta strategia lui Sollis, intrând printr-una din ecluzele de serviciu.

Venise momentul să ne începem misiunea.

Am amarat. Am intrat lent, dar tot se auzi un „buf” zdravăn când clemele de captură ne apucară şi ne transportară micul vehicul în coca navei-spital. M-am gândit la ecoul acelui „buf” care străbătea *Privighetoarea* pe toată lungimea ei, scăzând treptat în intensitate, dar nu destul ca să nu atingă un sistem de alarmă stând la pândă cu infinită răbdare, ca să alerteze nava

inactivă de prezenţa vizitatorilor. Câteva minute am atârnat în linişte, cu privirea aţintită pe hublouri sau pe afişajele senzorilor, aşteptând cel mai mic semn de activitate. Însă nava era cufundată în beznă. Nicio schimbare detectabilă în starea ei de comă.

— Nu s-a întâmplat nimic, spuse Martinez, spărgând liniştea cu o şoaptă. Tot nu ştie că suntem aici. Ecluza e a voastră, am deschis deja uşile.

Sollis, îmbrăcată în costum, intră în ecluză cu trusa ei de instrumente. Cât a lucrat ea, ne-am îmbrăcat şi noi costumele şi armurile în cea mai mare linişte. Eu nu mai purtasem un costum spaţial până atunci, dar Norbert ne-a ajutat pe toţi cu activitatea aceea nouă: mâinile lui uriaşe făceau legăturile delicate cu dexteritate surprinzătoare. Odată îmbrăcată în costum, m-am simţit ca într-o armură biomecanică şi am înţeles imediat cum e cu indicaţiile de susţinere biotică de pe marginea vizierei. Nu trebuia să le dau prea multă atenţie: dacă nu intervenea o defecţiune, costumul avea destulă energie şi rezerve ca să mă menţină în viaţă în stare perfectă trei zile; mai multe, dacă eram pregătită să suport puţin disconfort. Niciunul dintre noi nu avea de gând să stea atâta pe *Privighetoare*.

Sollis era aproape gata când ne-am adunat în spatele ei, în ecluză. Uşile interioare şi exterioare de pe partea noastră erau deschise, expunând uşa cenuşie exterioară a navei-spital, prinsă bine de conectorul de amarare cu închidere ermetică. Mă îndoiam că Sollis mai fusese nevoită să spargă o navă înainte, dar uşa nu părea să-i dea de furcă. Deschisese un panou de acces şi conectase un pumn de cabluri colorate care duceau la un modul improvizat din trusa ei. Lucra la o tastatură mică, modificând tiparele de lumină de pe panou. Faţa unei femei – o expresie goală, aspră şi neiertătoare în acelaşi timp – apăruse într-un cadru oval de deasupra panoului.

— Cine e? am întrebat.

— *Privighetoarea*, răspunse Sollis, adăugând o explicaţie: nava avea propria personalitate de nivel gamma care făcea lucrurile să meargă. O treabă de gândire excelentă, după toate aparenţele: a trecut testul Turing cu brio, e la fel de deşteaptă ca orice maşină înainte de a trebui s-o tratezi ca pe-o fiinţă umană.

M-am uitat la faţa cu trăsături încruntate a femeii, aşteptându-mă să ne ia la întrebări în orice clipă. Mi-am imaginat vocea ei dură şi ameninţătoare, cerând să afle ce căutăm la bordul *Privighetorii*, călcând graniţele navei *ei*, ale spitalului *ei*.

— Ştie că...

Am lăsat întrebarea neterminată. Sollis clătină din cap.

— Nu-i decât o faţetă fără minte a conceptului principal. Nu numai că e inactivă – imaginea e îngheţată în memoria uşii – dar nu pare să aibă conexiuni de date funcţionale cu motorul senzorial principal. Ai aşa ceva, *Privighetoareo*?

Chipul ne privi impasibil, dar nu spuse nimic.

— Vezi? E ca moartă. Eu zic că motorul senzorial nu merge deloc. Aici, afară, nava nu ar avea nevoie decât de un dram de inteligenţă ca să supravieţuiască.

— Deci nivelul gamma e deconectat?

— Îhî. Şi aşa e cel mai bine. Nu vrei ca inteligenţa aia să zacă prea mult prin jur fără să aibă ceva de făcut.

— De ce?

— Pentru că o ia razna. Din cauza asta, Conjoinerii nu permit inteligenţă de nivel gamma în maşinăriile lor. Consideră că e un fel de sclavie.

— Administrarea unui spital trebuie să fi fost suficientă ca să oprească inteligenţa gamma a *Privighetorii* să scape de sub control.

— Să sperăm. Să sperăm, într-adevăr.

Sollis îşi admiră munca, apoi scoase un mormăit de satisfacţie când un şir de lumini sclipiră portocaliu. Decuplă un mănunchi de cabluri colorate şi se uită la trupa care aştepta.

— În regulă, putem intra. Pot să deschid uşa oricând sunteţi gata.

— Ce e de partea cealaltă?

— După datele uşii, aer. Trimix. Al naibii de rece, dar nu îngheţat. Cu presiunea ne descurcăm. Nu sunt sigură că-l putem *respira*, dar...

— Nu respirăm nimic, i-o reteză Martinez. În ecluza noastră încap două persoane. Una din ele vei fi tu, Ingrid, pentru că ştii să lucrezi cu mecanismul. Te voi însoţi eu şi pe urmă îi vom aştepta pe ceilalţi în capătul îndepărtat, după ce am stabilit că mediul e sigur.

— Poate că ar trebui să meargă unul din noi în locul tău, am sugerat, întrebându-mă de ce nu se oferise Norbert să o ia înaintea stăpânului său. Tu te poţi lipsi de noi, dar noi nu ne putem lipsi de tine. Fără tine, Jax nu-şi mai primeşte răsplata.

— Drăguţ din partea ta, Dexia, dar te-am plătit ca să mă ajuţi, nu ca să-ţi asumi riscuri în locul meu.

Martinez îşi făcu vânt în faţă. Norbert, Nicolosi şi cu mine ne-am dat înapoi, ca să se poată închide uşa interioară. Pe canalul comun am auzit-o pe Sollis spunând: „Deschidem *Privighetoarea*. Aşteptaţi: nivelul de comunicare s-ar putea să scadă odată ce am trecut de partea cealaltă a metalului.”

Nicolosi se împinse pe lângă mine înapoi pe punte. Am auzit icnetul greu al servomecanismelor când se deschise uşa. Zgomot de respiraţie şi frecuş, dar nimic alarmant.

— În regulă, vorbi Sollis. Trecem în ecluza *Privighetorii.* Închid uşa exterioară. Când trebuie s-o deschideţi, apăsaţi orice tastă.

— Niciun semn de viaţă încă, strigă Nicolosi.

— Uşa interioară pare că se va deschide fără nicio încurajare din partea mea, anunţă Sollis. Ar trebui doar să trag de mânerul ăsta... gata?

— Dă-i drumul, Ingrid, l-am auzit pe Martinez.

Alte servomecanisme, mai discrete. După câteva momente, Sollis raportă:

— Am intrat. Nicio surpriză. Plutim într-un fel de staţie de depozitare, lată de vreo zece metri. E întuneric, bineînţeles. Este o uşă pe peretele opus, probabil duce la coridorul principal care ar trebui să treacă pe lângă ecluza asta.

Mi-am amintit să-mi aprind lumina în cască.

— Poţi deschide ambele uşi? întrebă Nicolosi.

— Da, dar nu deodată, pentru că mi-ar da bătaie de cap şi am fi detectaţi.

— Atunci intrăm în două etape. Norbert, tu primul. Dexia şi cu mine te urmăm.

Ne-a luat mai mult decât aş fi vrut, dar, în cele din urmă, toţi cinci am trecut de partea cealaltă a ecluzei. Nu mă mai aflasem în imponderabilitate decât o singură dată, în timpul programului de recuperare, după ce fusesem rănită, dar tot îmi aminteam, chiar dacă vag, cum trebuie să mă mişc. Ceilalţi se descurcau şi ei. Efectele îmbinate ale lămpilor din căşti alungau întunericul în colţurile incintei, reliefând aspectul şi mai sinistru al uşii

pomenite de Sollis. Mi-a trecut prin cap că undeva, în bezna aceea, se afla colonelul Jax sau ce-o fi rămas din el.

Agitată, am dus mâna la centură ca să mă asigur că arma mea e tot acolo.

— Verificaţi-vă hărţile din căşti, ne spuse Martinez. Are toată lumea datele de suprapunere şi de poziţionare?

— La mine e-n regulă, am răspuns, odată cu ceilalţi trei, conştientă că e foarte uşor să te rătăceşti pe o navă uriaşă ca *Privighetoarea* dacă nu-ţi poţi determina poziţia.

— Eu merg în faţă, spuse Nicolosi, luându-şi avânt prin beznă spre uşă, înainte de a apuca să protesteze cineva.

L-am urmat cât am putut de aproape, încercând să-mi controlez respiraţia îngreunată de efort. Pe pereţii puţului erau montate brăţări de prindere şi balustrade, aşa că ne mişcăm deplasându-ne de la un suport la altul; numai rezistenţa aerului ne împiedica să alunecăm neîntrerupt. Străbăteam cu uşurinţă un metru pe secundă; în ritmul acela, nu ne va lua mult să traversăm nava pe lăţime, însemnând că ratasem coridorul axial pe care îl căutam sau că acesta pur şi simplu nu exista. Dar, tocmai când mă gândeam că avansasem prea mult, Nicolosi încetini. M-am agăţat de un suport ca să nu mă lovesc de picioarele lui.

Se uită înapoi la noi, obligându-mă să mijesc ochii din cauza luminii din casca lui.

— Iată coridorul principal, puţin mai jos decât ne-am aşteptat. Se poate străbate în ambele sensuri.

— Cotim la stânga, spuse Martinez, mai mult în şoaptă. Cotim la stânga şi mergem o sută de metri, poate o sută douăzeci, până la sectorul de centrifugare. Ar trebui să ne târâm pe drum drept, fără obstacole.

Nicolosi se răsuci, apoi privi în spate.

— Nu zăresc la mai mult de douăzeci de metri în faţă. Am putea foarte bine să vedem unde duce.

— Încet şi cu grijă, ne îndemnă Martinez.

Am înaintat de-a lungul fuzelajului. În momentele în care pluteam de la un suport la altul, îmi ţineam respiraţia şi încercam să surprind zgomotele navei, trimise în casca mea de senzorul acustic al costumului. Nu auzeam decât cum se târau ceilalţi, şuieratul şi zumzăitul sistemelor de susţinere biotică. În

afară de asta, *Privighetoarea* era la fel de liniştită ca la sosirea noastră. Dacă ne sesizase prezenţa, nu dădea niciun semn.

Parcurseserăm vreo patruzeci de metri de la joncţiune; mai aveam cel puţin o treime din drum până la sectorul de centrifugare, când Nicolosi se opri. M-am agăţat de un suport înainte să mă lovesc de călcâiele lui, apoi m-am uitat în spate, ca să văd dacă au înţeles şi ceilalţi mesajul.

— Probleme? întrebă Martinez.

— O intersecţie în formă de T în faţă. Nu ştiam că urmează aşa ceva.

— Nici nu trebuia să urmeze, explică Martinez. Dar nu-i de mirare că nava se abate de la planuri pe ici, pe colo. Câtă vreme nu dăm de-o fundătură, putem să înaintăm spre colonel.

— Dau eu cu banul sau dai tu? întrebă Nicolosi privindu-ne peste umăr, cu faţa luminată de casca mea.

— Nu e niciun indicator sau semn pe perete?

— Nici la stânga, nici la dreapta.

— În cazul ăsta, ia-o la stânga, hotărî Martinez, înainte de a-i arunca o privire lui Norbert. De acord?

— De acord, spuse matahala. La stânga, apoi la dreapta. Dă-i drumul.

Nicolosi îşi luă avânt cu picioarele, urmat de noi. N-am scăpat din ochi busola automată şi i-am fost recunoscătoare când ne-a detectat schimbarea de direcţie, deşi datele de suprapunere indicau acum că trecem printr-un un perete solid.

Străbătuserăm douăzeci sau treizeci de metri când Nicolosi se opri din nou.

— Tunelul coteşte la dreapta, raportă el. Se pare că ne întoarcem pe drumul cel bun. E toată lumea de acord?

— Eu, da, am răspuns.

Dar n-am mai parcurs decât cincisprezece-douăzeci de metri din noul traseu când Nicolosi încetini şi anunţă din nou:

— Am ajuns la o uşă masivă, un fel de ecluză internă. Se pare că vom avea nevoie de Sollis din nou.

— Faceţi-mi loc, ne ceru ea, iar eu m-am tras într-o parte ca să treacă pe lângă mine, încercând să evit să ne ciocnim.

În afară de armele pe care şi le alesese din depozitul de armament, de costumul ei atârnau tot felul de unelte pentru deschis uşi, care zdrăngăneau lovindu-se una de alta când se mişca. Nu mă îndoiam că putea deschide orice uşă, dacă i se

dădea timp. Dar ideea de a petrece ore întregi în măruntaiele *Privighetorii* nu mă prea entuziasma.

Am lăsat-o pe Sollis să examineze uşa: o auzeam cum bolboroseşte îngândurată ceva despre design, cum ţâţâie, zumzăie şi vorbeşte singură. Deschise panouri şi cablă echipamente, ca înainte. Aceeaşi faţă neprimitoare se încrunta la noi de pe un ecran oval.

După câteva minute, Martinez oftă şi vorbi:

— E vreo problemă, Ingrid?

— Niciuna. Pot să deschid uşa asta în zece secunde. Vreau doar să fiu al dracului de sigură că asta e una din faţetele inactive ale *Privighetorii*. Asta înseamnă perceperea conexiunilor de pe ambele părţi ale cadrului. Bineînţeles, dacă preferaţi să dăm năvală...

— Vorbeşte mai încet, o avertiză glasul gros al lui Norbert.

— Port costum spaţial, neghiobule.

— Presiunea de afară. Sunetul călătoreşte, aer la sticlă, sticlă la aer.

— Ai cinci minute, hotărî Martinez. Dacă nu găseşti ce cauţi până atunci, deschidem uşa orice-ar fi. Şi Norbert are dreptate, hai să nu facem gălăgie.

— Atunci nu mă presaţi, mormăi Sollis.

Însă peste trei minute începu să-şi deconecteze instrumentele şi întoarse capul cu o expresie triumfătoare.

— Nu-i decât o ecluză de urgenţă, în caz că se depresurizează partea asta de navă. Probabil că s-au gândit s-o introducă după ce au fost trasate primele planuri.

— Nu e niciun pericol ca, trecând de ea, să alertăm *Privighetoarea*? am întrebat.

— Nu pot spune că nu există riscuri, dar eu zic că putem trece.

— Deschide-o, îi ceru Martinez. Toată lumea să se ţină bine, în caz că e vid sau subpresiune de partea cealaltă.

I-am respectat instrucţiunile, dar, când s-a deschis uşa, aerul a rămas la fel de calm ca înainte. Dincolo, în jocul luminilor noastre, se desluşea un coridor scurt, terminat cu o uşă identică. De data asta, am avut toţi loc să ne strecurăm înăuntru, în timp ce Sollis se ocupa de al doilea mecanism de închidere.

Un sistem de cabluri cerea ca prima uşă să fie închisă ca să poată fi deschisă a doua, dar asta nu punea probleme. Acum că Sollis ştia ce să caute, lucra mult mai repede; se pricepea la meseria ei, iar noi ne bucuram că era aşa. Nu mă îndoiam că se va descurca şi mai repede la ieşire.

— Suntem gata să intrăm, oameni buni. După indicatoare, aerul e la fel de rece şi de partea cealaltă, aşa că nu vă desfaceţi la costum.

Am auzit un declic când unul din noi, poate Nicolosi, poate Norbert, eliberă un mecanism de siguranţă. Parcă ar fi tuşit cineva într-un teatru. Am dus mâna la armă şi am armat-o.

— Deschide, zise Martinez în linişte.

Uşa pufăi şi se deschise larg. Luminile noastre spintecară întunericul din spatele ei, sugerând un spaţiu mai adânc şi mai vast decât mă aşteptam. Sollis se aplecă din prag, luminând cu lampa din cască detalii fugitive ale suprafeţelor reflectate. Am zărit, preţ de-o clipă, sclipirea unor obiecte sticloase întinzându-se într-un spaţiu infinit.

— Raportează, Ingrid, spuse Martinez.

— Cred că putem intra. Am ajuns lângă un perete sau o podea, nu ştiu ce anume e. Sunt suporturi de mână şi balustrade. Se pare că duc într-o cameră, probabil de partea cealaltă.

— Stai pe loc, spuse Nicolosi, aflat chiar în faţa mea. O iau eu înainte din nou.

Sollis se uită înapoi şi-şi înghiţi supărarea.

— E-n regulă, mă descurc. Doar n-o să te las numai pe tine să ai parte de toată distracţia.

Nicolosi mormăi ceva. Nu cred că avea simţul umorului.

— Poţi să iei arma mea, dacă vrei.

— Mă descurc, spuse Sollis, dar cu voce clar şovăitoare.

N-am condamnat-o; una era să deschizi drumul printr-o cameră mare şi întunecată, alta pe un coridor îngust. Nu era cine să sară la tine şi să te apuce din peretele unui coridor.

Sollis începu să avanseze târâş pe interval.

— Încet şi cu grijă, spuse Martinez aflat în urma mea. Încă mai avem timp.

— Suntem chiar în spatele tău, am asigurat-o, simţind că are nevoie de sprijin moral.

— Sunt bine, Dexia. Nu-i nicio problemă. Doar că n-am chef să scap suportul şi să alunec în dracu' ştie ce...

Începu să se deplaseze ritmic, apucând cu grijă suporturile pe rând. După ea venea Nicolosi, urmat imediat de mine. În afară de mişcarea noastră şi de zgomotul sistemelor din costume, nava era tăcută ca o criptă.

Dar nu mai era chiar atât de întunecată.

Acum că pătrunsesem în cameră, aceasta începu să-şi dezvăluie secretele în pete de lumină palidă, întinse pe o distanţă nesfârşită. Probabil că luminile fuseseră dintotdeauna acolo, dar prea slabe ca să le observăm înainte de a intra.

— Se aude zgomot de aparate.

— Ştiam de ele, zise Martinez. Ne-a fost clar de la bun început că nava e inactivă, nu moartă.

Mi-am plimbat privirea în jur, ca să văd mai bine obiectele sticloase pe care le desluşisem înainte. Pe partea cealaltă a intervalului cu balustradă, întinzându-se pe mai multe rânduri, se aflau sute de recipiente transparente, fiecare de mărimea unui bidon de ulei, rotund în partea de deasupra, aşezat pe un soclu gri-metalizat, cu butoane de control, afişaje şi mufe de intrare. Erau trei niveluri, al treilea şi al doilea aşezate peste primul, pe un stativ foarte subţire. Majoritatea soclurilor erau inactive, poate doar unul din zece indica o citire luminată.

— Isuse, rosti Sollis.

Probabil văzuse ceea ce tocmai văzusem şi eu: recipientele conţineau organe umane într-o soluţie chimică verde, conectate la linii de substanţe nutritive şi cabluri electrice. Nu eram specialistă în anatomie, dar tot am recunoscut inimi, plămâni, rinichi, intestine încolăcite ca şerpii. Oricine ar fi ştiut ce sunt: globi oculari, crescuţi cu zecile într-o singură cuvă, clătinându-se pe tulpinile lungi ale nervilor optici, ca nişte specii ciudate de anemone-de-mare atotvăzătoare, mâini sau membre întregi, organe genitale, măşti de piele şi muşchi ai unor feţe fără ochi. Fiecare organ extern era reprezentat în zeci de exemplare de diverse mărimi, de la copil la adult, bărbat şi femeie şi, în ciuda lichidului verde, tot se vedeau deosebiri discrete de nuanţe ale pielii şi de pigmentare.

— Încetişor, Ingrid, am spus, ca s-o calmez şi pe ea, dar şi pe mine.

Ştiam că e o navă-spital. Era doar o chestiune de timp până când urma să dăm peste o asemenea privelişte.

— Chestiile astea... rosti Nicolosi în şoaptă. De unde provin?

— Din două surse principale, îi răspunse Martinez, prea calm, după părerea mea. Nu toţi cei care ajungeau la bordul *Privighetorii* puteau fi salvaţi; evident, nava, ca orice spital, nu era capabilă de miracole. Acolo unde era cazul, decedatului i se prelevau organe intacte pentru o utilizare ulterioară. Folositor, bineînţeles, dar o asemenea resursă n-ar fi putut susţine singură niciodată necesităţile chirurgicale ale *Privighetorii*. Din acest motiv, nava a fost dotată cu echipamente care să producă singure organe, pe principiile bine stabilite ale manipulării celulelor stern. Fabricile de organe ar fi lucrat întruna, menţinând stocul la nivel maxim.

— Acum nu pare la nivel maxim, am zis eu,

— Nu mai suntem într-o zonă de război. Nava e inactivă. Nu mai trebuie să-şi menţină capacitatea chirurgicală obişnuită.

— Atunci de ce-şi menţine o anumită capacitate? De ce menţin unele recipiente organele în viaţă?

— Fără risipă, fără lipsuri, probabil. O rezervă strategică, pentru ziua în care nava ar putea fi chemată din nou la acţiune.

— Crezi că pur şi simplu aşteaptă să fie reactivată?

— E doar o maşinărie, Dexia. O maşinărie care stă în aşteptare. Nu e cazul să ne agităm.

— Nimeni nu se agită, am spus, dar n-am fost deloc convingătoare, de parcă eu aş fi fost cea speriată.

— Hai să mergem în partea cealaltă, propuse Nicolosi.

— Mai avem de parcurs jumătate din distanţă, raportă Sollis. Mi se pare că văd peretele opus. Cred că ne aşteaptă o uşă.

Ne-am deplasat în continuare, prinzându-ne de suporturi când cu o mână, când cu cealaltă. Înconjurată de organele închise în sticlă, nu m-am putut abţine să mă gândesc la oamenii din care făcuseră parte multe din ele. Dacă mi-ar fi aparţinut mie, cred că aş fi ales să bântui *Privighetoarea* cu o furie răzbunătoare, îndreptată spre cine nu trebuia.

Nu la asta ar trebui să te gândeşti, mi-am zis, tocmai când recipientele începură să se mişte.

Ne-am oprit cu toţii, agăţându-ne de cel mai apropiat suport. La două sau trei rânduri în spatele intervalului cu balustradă, un şir de recipiente alunecau lin spre peretele îndepărtat al

încăperii. Se deplasau la unison, unul după altul. Când inima începu să-mi bată din nou, mi-am dat seama că rândul trebuie să fie legat la o bandă transportoare ascunsă în cadrul de susţinere.

— Nu mişcă nimeni, vorbi Nicolosi.

— Nu-i a bună. Nu-i a bună, repetă Sollis. Afurisita de navă n-ar trebui să ştie...

— Linişte, şuieră Martinez. Lăsaţi-mă să trec pe lângă voi. Vreau să văd unde ajung recipientele alea.

— Ai grijă, îl sfătui Norbert.

Ignorându-l, Martinez ne-o luă înainte. L-am urmat repede, străduindu-ne să nu facem zgomot şi să nu alunecăm de pe interval. Recipientele îşi continuară mişcarea lină şi tăcută, până când banda ajunse la peretele opus şi se răsuci nouăzeci de grade, ducându-le într-o incintă acoperită, ca un scanner de siguranţă. Majoritatea erau goale, dar, sub ochii noştri, unul dintre cele pline şi active căzu înăuntru. N-am avut la dispoziţie decât o frântură de secundă, dar mi s-a părut că văd cum un antebraţ şi o mână se întind de pe soclul de susţinere biotică.

Banda se opri. Se făcu linişte perfectă, apoi urmară o serie de declicuri şi bâzâituri. Niciunul din noi nu vedea ce se întâmplă în incintă, dar în clipa următoare nici nu mai fu nevoie. Era evident.

Banda reveni, însă rulă înapoi de data asta. Recipientul dispărut apăru gol. M-am gândit mai bine la ce văzusem înainte, ca să mă asigur că nu greşesc, dar nu m-am îndoit că antebraţul cu mâna fusese scos din recipient. Am bănuit că se aflau deja în altă parte a navei.

Recipientele făcură drumul înapoi, întorcându-se la poziţiile iniţiale, probabil, apoi se opriră. În afară de membrul lipsă, încăperea arăta exact aşa cum o găsisem.

— Nu-mi place, spuse Sollis. Nava trebuia să fie moartă.

— Inactivă, o corectă Martinez.

— Nu crezi că ceea ce tocmai s-a întâmplat are legătură cu prezenţa noastră la bord? Nu crezi că Jax tocmai a fost trezit?

— Dacă Jax ar şti de prezenţa noastră, am fi aflat deja.

— Nu pricep cum de poţi vorbi atât de calm.

— Nu s-a întâmplat decât că *Privighetoarea* şi-a îndeplinit una din sarcinile de rutină. Am constatat deja că menţine unele organe în stare preoperatorie, iar acesta e unul din stocurile de

ţesuturi. Nu trebuie să ne mire că nava se hotărăşte din când în când să-şi mute o parte din rezerve din punctul A în punctul B.

Sollis scoase un mârâit de frustrare – mi-am dat seama că nu credea explicaţiile lui Martinez – şi se deplasă cu ajutorul mâinilor spre uşă.

— Dacă se mai întâmplă aşa ceva, eu am plecat, ne anunţă ea.

— În locul tău, m-aş gândi de două ori, o avertiză Martinez. E al naibii de lung drumul spre casă.

Am ajuns-o pe Sollis din urmă şi am atins-o pe braţ.

— Nici mie nu-mi place, Ingrid. Dar Martinez are dreptate. Jax nu ştie că suntem aici. Dacă ar şti, cred că nu s-ar limita să mute recipiente dintr-o parte într-alta.

— Sper că ai dreptate, Scarrow.

— Şi eu, am mormăit în barbă.

Am continuat să avansăm de-a lungul axei principale a navei, urmând un coridor foarte asemănător cu cel pe care-l traversasem înainte de a intra în banca de organe. Şerpuia şi cotea brusc, apoi se îndrepta din nou. După busole, mergeam tot spre Jax, sau cel puţin spre partea din navă în care era cel mai posibil să-l găsim, viu sau mort.

— Ce-am vorbit mai devreme... rosti Sollis, vreau să zic, mult mai devreme, despre cum a fost distrusă nava asta la sfârşitul războiului...

— Cred că mi-am exprimat clar punctul de vedere, Ingrid. Nu aduci un om în faţa justiţiei dacă te tot iei după poveşti.

— Avem cam un milion de tone de navă care poate fi salvată. Poate că e ceva adevărat în povestea trupei care a venit la bord şi n-a mai plecat.

— Te rog... se lamentă Martinez.

— Deci cine opunea rezistenţă? am întrebat. Cine au fost cei care i-au oprit să preia *Privighetoarea*?

Îmi răspunse Nicolosi:

— Echipajul strict necesar. Agenţii de securitate ai postmuritorilor care au finanţat afacerea asta, poate chiar sistemele de protecţie ale navei. Dacă credeau că e atacată...

— Dacă pe nava asta a avut loc vreun conflict armat, am întrebat eu, unde sunt urmele?

— Nu-mi pasă de urme, mi-o reteză Sollis. Vreau să ştiu ce s-a întâmplat cu cadavrele.

Am ajuns la altă ecluză cu uşă dublă. Sollis se apucă imediat de treabă, dar, dacă m-am aşteptat să lucreze mai repede acum că deschisese câteva uşi fără probleme, m-am înşelat. Făcea întruna conexiuni, verifica tot felul de afişaje, bombănea pentru sine destul de tare ca s-o auzim şi noi prin legătura vocală. Chipul *Privighetorii* ne urmărea dezaprobator, ca un portret al unui strămoş dezamăgit.

— Asta s-ar putea să-mi dea mai mult de lucru, vorbi Sollis. Recepţionez linkuri de date active derulate în afara cadrului.

— Adică e cuplată încă la sistemul nervos? întrebă Nicolosi.

— N-aş zice că-i exclus.

Nicolosi îşi plimbă degetele pe ţeava neagră a armei sale cu plasmă.

— Am putea să ne întoarcem şi să încercăm altă rută.

— Nu ne întoarcem, spuse Martinez. Nu acum. Deschide uşa, Ingrid. Ne asumăm riscul şi ne mişcăm cât de repede putem de acum înainte.

— Eşti sigur? Ţinea un cablu între degete. Odată ce-l conectez, nu mai avem cum să dăm înapoi.

— Fă-o.

Sollis cuplă cablul. În aceeaşi clipă, faţa *Privighetorii* se animă, trezită la viaţă. Uşa ne vorbi. Avea un ton strident şi metalic, dar şi o undă de autoritate feminină:

— Aceasta este Vocea *Privighetorii.* Încercaţi să pătrundeţi într-o zonă de securitate. Prezentaţi-vă la administraţia centrală pentru a obţine autorizaţia necesară.

— Rahat, se enervă Sollis.

— Nu te aşteptai la asta? am întrebat-o.

— Nu mă aşteptam la o faţetă activă. Poate că motorul senzorial nu e oprit, cum am presupus.

— Aceasta este Vocea *Privighetorii.* Încercaţi să pătrundeţi într-o zonă de securitate. Prezentaţi-vă la administraţia centrală pentru a obţine autorizaţia necesară.

— O mai poţi forţa? întrebă Nicolosi.

— Da... cred.

Sollis conecta încă un cablu, făcu nişte reglaje şi se dădu înapoi când se deschise uşa.

— *Voilà*.

Faţa tăcu şi deveni iarăşi o mască, dar acum chiar aveam impresia că suntem urmăriţi, că ochii femeii privesc în toate direcţiile deodată.

— Crezi că Jax a aflat de noi acum? am întrebat, în timp ce Sollis îşi lua avânt să intre în staţia de depozitare dintre cele două seturi de uşi.

— Nu ştiu. Poate am deschis uşa la timp, înainte de a da alarma.

— Dar nu poţi fii sigură.

— Nu.

Sollis părea jignită. Se apucă să deschidă uşa cealaltă, mai repede, urgenţa fiind mai presantă decât precauţia. M-am asigurat că arma mea e acolo unde o lăsasem şi că nu era trasă piedica. În jurul meu, ceilalţi respectau acelaşi ritual.

Mi-am dat seama, treptat, că lui Sollis îi trebuia mai mult timp decât era normal. Plecă de lângă uşă, lăsând echipamentul conectat la panoul de serviciu deschis.

— Ceva nu merge, spuse ea, după ce înghiţi în sec. Costumele astea pe care ne-ai pus să le îmbrăcăm, Tomas... cât de bune sunt?

— Costume biomecanice, testate în luptă. De ce întrebi?

— Pentru că uşa ne spune că nava e inundată din acest punct încolo. Că vom înota prin ceva.

— Înţeleg, zise Martinez.

— A, nu, am intervenit eu, scuturând din cap. N-o să facem aşa ceva. Nu intrăm sub apă.

— Nu sunt sigură că e apă, Dexia.

Sollis bătu cu degetul în panoul de afişaj, de parcă aş fi fost în stare să pricep numerele şi simbolurile de pe el.

— Poate fi orice fel de lichid cald, zău.

Martinez ridică din umeri.

— Poate fi o scurgere de siguranţă... pierderi în partea asta de navă. Nimic îngrijorător. Costumele noastre vor rezista fără probleme, cu condiţia să n-o tărăgănăm prea mult.

L-am ţintuit cu privirea prin viziera lui transparentă, fixându-i ochii, asigurându-mă că nu întoarce capul.

— Eşti sigur? Nu vor înţepeni costumele pe noi imediat ce se vor uda?

— Costumele vor rezista. Sunt atât de sigur, încât voi trece dincolo primul. Când veţi auzi că am ajuns de partea cealaltă în siguranţă, mă puteţi urma cu toţii.

— Nu-mi place. Dacă instrumentele lui Ingrid nu funcţionează sub apă?

— Nu avem ce face altceva decât să mergem înainte, spuse Martinez. Dacă această parte a navei e inundată, tot la ea vom ajunge, indiferent pe ce drum o luăm. E singura cale.

— Atunci, să pornim, am spus. Dacă costumele astea au trecut printr-un război, sunt convinsă că o să ne treacă şi pe noi de încăperea următoare.

— Nu de costume mă tem eu, vorbi Nicolosi, examinând arma încă o dată. Nimeni nu a pomenit de... imersiune... cât am fost în depozitul de armament.

Am dus mâna la gură conspirativ şi m-am adresat armei mele primitive:

— Dacă trecem de partea cealaltă cu bine, te schimb cu altceva.

Nicolosi nu mai spuse nimic. Cred că i-a scăpat poanta.

Peste două minute eram deja dincolo, plutind imponderabili în bezna încăperii inundate. Lichidul părea apă, dar nu puteai fi sigur de asta. Orice mediu se simţea dens şi vâscos când purtai costum, chiar şi aerul. Detectorii mei de pericol toxic nu înregistrau nimic, dar asta nu însemna că lichidul era neapărat inofensiv. Detectorii erau astfel reglaţi încât să recunoască doar câteva toxine folosite frecvent în război, nu să adulmece fiecare agent dăunător care existase vreodată.

Vocea lui Martinez îmi bâzâi în cască.

— Nu există suporturi de mâini sau sârme de ghidaj. Va trebui să înotăm drept înainte, bazându-ne pe busole. Dacă ne menţinem fiecare în câmpul vizual al celorlalţi, nu ar trebui să avem probleme.

— Hai să-i dăm drumul, ne îndemnă Nicolosi.

Am început să înotăm cât de bine puteam, conduşi de Nicolosi, care avansa cu mişcări de braţ hotărâte şi cu armele clătinându-se de curele. Am fi înaintat greu şi lent numai luptându-ne cu costumele de pe noi, dar mai căram şi armamentul. Abia vedeam în faţa ochilor; abia reuşeam să întindem braţele cât de cât; abia izbuteam să dăm din picioare ca să avansăm câte puţin. Lămpile căştilor se străduiau să

lumineze la zece-douăzeci de metri în orice direcţie, iar uşa prin care intrasem se pierdu curând în beznă. Am simţit ghearele panicii, teama că, dacă busolele ne-ar înşela, nu ne-am mai găsi drumul.

Însă busolele nu ne înşelară, iar Nicolosi nu slăbi ritmul. După două minute de înotat, ne strigă:

— Văd peretele. E chiar în faţa noastră.

În câteva secunde l-am zărit şi eu, răsărind din bezna deasă, cu nuanţe de roşu palid. Oricâtă uşurare aş fi simţit, era înăbuşită de constatarea că peretele nu părea să aibă nicio denivelare, se întindea perfect neted în orice direcţie cădea lumina.

— Nu e nicio uşă, am remarcat.

— Poate am deviat puţin, presupuse Nicolosi.

— Busolele nu indică devieri.

— Atunci poate că uşile sunt deviate. Nu-i nimic, o să le găsim lovind peretele în spirală, pornind de la locul nostru de aterizare.

— Asta dacă există vreo uşă.

— Dacă nu există, ne croim drum cu armele.

— Mă bucur că ai găsit o soluţie, am spus, dându-mi seama că vorbeşte serios.

Peretele era din ce în ce mai aproape. Cu cât avansam mai mult spre el, cu atât se vedea mai bine în lumina lămpilor noastre şi cu atât mai clar îmi dădeam seama că era ceva în neregulă cu el. Era plat, fără elemente de sprijin ori panouri, deschizături sau piese din echipamentul tipic unei nave, dar nu avea suprafaţa dintr-o bucată, cum mă aşteptasem să constat la o placă masivă construită din material pentru nave spaţiale. Avea o textură neliniştitoare, semăna cu hârtia fibroasă de proastă calitate, îl străbăteau linii subţiri, puţin mai închise la culoare decât fondul, dar nu respectau niciun tipar geometric. Se curbau şi se ramificau şi din ele porneau alte linii, şi mai subţiri, micşorându-se ca nervurile unei frunze.

Fulgerător, mi-am dat seama ce era şi mă cuprinse greaţa. Când Nicolosi atinse suprafaţa cu palma, aceasta cedă ca o trambulină, absorbind forţa impactului şi împingându-l pe Nicolosi înapoi, până când lichidul înconjurător îi stopa elanul.

— E... am încercat să spun.

— Piele. Ştiu. Mi-am dat seama chiar înainte de-a o apăsa. M-am oprit, dar nu destul de repede ca să evit contactul cu pielea. Cedă sub greutatea mea, lăsându-se atât de mult, că m-am temut să nu trec prin ea. Apoi mă aruncă în direcţia din care venisem. Luptându-mă cu un val de greaţă, m-am împins înapoi în lichid şi am plutit până în dreptul celorlalţi.

— Rahat, se enervă Sollis. Asta nu-i bine. Ce caută *pielea* asta blestemată...

— Nu vă alarmaţi, spuse Martinez, răsuflând greu după fiecare cuvânt. E doar o altă formă de bancă de organe, ca încăperea pe care am străbătut-o deja. Probabil că lichidul prin care înotăm e un mediu de susţinere a creşterii, ca lichidul amniotic. În condiţii de război, toată camera asta ar fi fost plină de perdele de piele în creştere, întinse pe mii de metri.

Nicolosi îşi pipăi cureaua şi scoase o lamă zimţată care sclipi ameninţător chiar şi în lichidul roz.

— O tai.

— Nu! urlă Martinez.

Sollis, care stătea lângă Nicolosi, îl prinse de braţ.

— Uşurel, soldat. Trebuie să existe o cale mai bună.

— Există, confirmă Martinez. Lasă cuţitul, te rog. Putem să ocolim pielea dacă-i găsim marginile.

Nicolosi stătea cu lama în mână.

— Aş prefera s-o iau pe scurtătură.

— În piele sunt terminaţii nervoase. Taie-le şi dispozitivul de monitorizare va şti imediat. Apoi va şti şi nava.

— Poate că nava ştie deja.

— Nu ne asumăm riscul.

Ezitant, Nicolosi vârî cuţitul înapoi la cingătoare.

— Am crezut că am căzut de acord să ne mişcăm mai repede de acum înainte, ne reproşa el.

— Repede, dar nu nesăbuit, rosti Sollis. Erai gata să întreci măsura.

Martinez trecu pe lângă mine şi mă atinse uşor, înotând spre stânga. M-am dus după el, urmată de ceilalţi. După niciun minut de înaintare greoaie, am văzut o margine închisă la culoare. Semăna cu o ramă de tablou care ţinea întinsă pânza de piele. În spatele ei, abia vizibil, se întindea unul din pereţii încăperii, ciuruit de structuri de consolidare masive.

Mi-am permis o clipă de relaxare. Pericolul nu dispăruse, tot eram în mediul cel mai claustrofob pe care mi-l puteam imagina, dar cel puţin acum încăperea nu mai părea nemărginită.

Martinez îşi înfrâna înaintarea apucându-se de cadru. M-am oprit să-mi trag sufletul lângă el şi m-am uitat atent în spatele cadrului, la ceea ce speram că e peretele spre care ne-am îndreptat de la bun început. Însă am dat cu ochii de o altă fâşie de piele, întinsă pe alt cadru, separată de noi de o distanţă cât un stat de om. Iar în depărtare am desluşit cu greu al treilea cadru, poate şi pe al patrulea.

— Câte sunt? i-am întrebat pe ceilalţi, care ajunseră şi ei la ramă şi se cocoţară pe ea ca nişte ciori.

— Nu ştiu, răspunse Martinez. Patru, cinci... poate vreo douăsprezece. Dar e-n regulă. Putem să înotăm pe lângă ele, apoi să cotim la dreapta şi să ne întoarcem, acolo unde bănuim că e ieşirea. Ridică vocea. E toată lumea de acord? Aveţi probleme cu costumele?

— Lumini, zise Nicolosi încet.

Ne-am întors spre el.

— Aici, jos, vreau să zic, arătând cu capul în direcţia celorlalte bucăţi de piele. Am întrezărit un pâlpâit, o sclipire în apă, sau în lichidul amniotic sau ce dracu' o fi fost.

— O văd şi eu, anunţă Norbert.

Am privit în jos şi am constatat că avea dreptate; Nicolosi nu avusese vedenii. O lumină palidă tremura între următoarele două straturi de piele.

— Indiferent ce-o fi, mie nu-mi place, am zis eu.

— Nici mie, spuse Martinez. Dar, şi dacă se întâmplă ceva între straturile de piele, nu e treaba noastră. Înotând pe lângă ele, le evităm complet.

Îşi luă avânt cu picioarele surprinzător de hotărât, iar eu l-am urmat repede. Reversul fâşiei de piele era o plasă fină de fibre de susţinere palide, matricea structurală pe care probabil că a crescut şi din care s-a hrănit pielea. Cabluri negre şi groase treceau pe dedesubt, aranjate într-un fel de circuit.

Al doilea strat, aflat imediat sub cel dintâi, avea altă pigmentare decât cel de deasupra lui. Altfel părea identic, întinzându-se intact în ceaţa trandafirie. Licărul de lumină se vedea prin ţesut, conturând venele şi arterele în clipele când era cel mai intens.

Am trecut pe sub al doilea strat şi am privit încordaţi la spaţiul gol întins până la următorul. Lumina care pâlpâia surprindea un ansamblu de activităţi secrete. Patru roboţi ca nişte calmari trebăluiau de zor. Fiecare maşinărie avea un corp conic, ancorat de piele de un mănunchi de braţe ca nişte bice, care ieşeau din baza boantă a conului. Roboţii erau prinşi într-o operaţie chirurgicală de mare precizie: îndepărtau un dreptunghi de piele de mărimea unei pături, tăindu-l pe toate cele patru părţi. Aveau propria lor sursă de lumină care pâlpâia la capetele câtorva braţe, dar sclipirea mai intensă provenea de la un instrument de tip laser, din vârful unui braţ segmentat, mai gros decât celelalte. Nu mi-am dat seama dacă pâlpâirea avea legătură cu operaţia de tăiere sau cu vindecarea instantanee care se petrecea imediat după ea. Nu se vedea sânge, iar pielea din jurul tăieturii nu părea afectată.

— Ce fac? am întrebat în şoaptă.

— Recoltează probe, îmi răspunse Martinez. Tu ce credeai?

— Ştiu că recoltează probe. De fapt, am vrut să întreb *de ce* o fac. Pentru ce le trebuie pielea?

— N-am idee.

— Ne-ai dat o groază de răspunsuri în banca de organe, domnule Martinez, rosti Sollis.

Ne-am oprit toţi în loc, plutind la acelaşi nivel cu roboţii-chirurgi.

— Pentru o navă care, cică, e inactivă, mi se pare că se petrec al dracului de multe.

— *Privighetoarea* creşte piele aici, am intervenit. Pricep chestia asta. Nava îşi menţine o provizie de bază, în caz că e implicată în alt război. Dar asta nu explică de ce trebuie să recolteze piele *acum*.

Martinez se cam fâstâci:

— Poate că o testează... se asigură că creşte conform planului.

— Pentru asta e nevoie de o bucăţică. Mult mai puţin decât câţiva metri pătraţi, asta-i sigur. Aici se taie piele cât să acopere un om.

— Tare mi-aş fi dorit să nu spui asta, zise Nicolosi.

— Hai să mergem mai departe, ne îndemnă Martinez.

Şi avea dreptate, mi-am zis. Activitatea roboţilor ne tulbura, dar noi nu venisem acolo ca să vizităm nava.

Înotând mai departe – fără ca roboţii să dea semne că ne-ar fi observat – m-am gândit la cele spuse de Sollis mai devreme, şi anume că nu era deloc înţelept să laşi o inteligenţă de nivel gamma funcţională fără să-i dai ceva de lucru. Altfel, din cauză că datoria este adânc înrădăcinată în secvenţele ei logice, încetul cu încetul, în linişte, o ia razna definitiv.

Dar *Privighetoarea* stătea singură acolo de la sfârşitul războiului. Ce însemna asta pentru mintea ei supraveghetoare? Se conducea spitalul singur – îndeplinindu-şi îndatoririle din viaţa anterioară, oricât de inutile deveniseră – pentru că mintea înnebunise deja, sau era acesta ultimul efort depus pentru a-şi păstra mintea sănătoasă?

Şi ce legătură avea asta cu misiunea noastră, cu bărbatul pe care venisem să-l luăm? m-am întrebat.

Am continuat să înotăm, lăsând în urmă strat după strat de piele. Din când în când, treceam pe lângă altă echipă chirurgicală, alt grup de roboţi ocupaţi cu recoltarea de probe. În zonele în care tăiaseră deja, ţesutul era decupat în dreptunghiuri şi fâşii perfecte, expunând plasa ca de tifon a matricei de creştere. Pe alocuri vedeam petice pe jumătate vindecate, pielea crescând la loc transparentă ca hârtia de orez. Când se va fi vindecat complet, mă îndoiam că va mai rămâne vreo urmă de tăietură.

Zece straturi, douăsprezece – apoi, în sfârşit, peretele pe care îl aşteptam se ivi ca un miraj. Dar nu era produsul imaginaţiei mele, nici alt strat de piele întinsă ca pe-o tobă. Acelaşi tipar de structuri de sprijin ca pe peretele opus.

Se auzi Sollis:

— Se vede uşa, fraţilor. Mai avem puţin şi ieşim de-aici. O iau înainte ca să mă apuc de treabă.

— Bine, Ingrid, îi răspunse Martinez.

Peste câteva secunde am văzut şi eu ecluza, uşurată că Sollis nu se înşelase. Ingrid înotă repede, apoi, chiar în timp ce aluneca pentru a se opri în uşă, începu să-şi desfacă de la centură uneltele şi cablurile. Eram bucuroasă că o găsise Martinez. Puteai să spui orice despre ea, dar se pricepea să descuie uşi.

— Veşti bune, spuse ea după un minut de cuplat şi decuplat cabluri. Este aer de partea cealaltă. Nu mai trebuie să înotăm multă vreme în supa asta.

— Cât mai avem? vru să ştie Nicolosi.

— Nu pot risca un scurtcircuit, amice. Trebuie să fac lucrurile pe rând.

Chiar în timp ce vorbea Sollis, mi-am dat seama că făceam umbre pe perete, ceea ce nu se întâmplase înainte. M-am răsucit şi m-am uitat înapoi, pe unde înotasem, în direcţia noii surse de lumină care ştiam că trebuie să fie acolo. Patru roboţi-calmar se apropiau de noi târând între ei o pătură de piele proaspăt recoltată, fiecare prinzând-o de un colţ cu două tentacule argintii segmentate. Se mişcau mai rapid decât înotam noi, stimulaţi de un sistem de propulsie care scuipa un lichid din vârful conului.

Sollis ţâşni în spate când uşa exterioară a ecluzei se deschise brusc.

— N-am... vru să spună ceva.

— Ştiu, am întrerupt-o. Vin roboţii. Probabil că au dat o comandă pentru deschiderea ecluzei.

— Haideţi să ne dăm la o parte, spuse Martinez, împingându-se cu picioarele de perete. Luaţi ce puteţi, dar nu pierdeţi prea mult timp.

Sollis începu să-şi recupereze echipamentul vârându-l la centură cu degete înfrigurate. Maşinăriile se apropiară, bucata de piele se ondula ca un covor zburător. Încetiniră, apoi se opriră. Luminile lor azvârleau săgeţi aprinse prin lichid. Se uitau la noi şi se întrebau ce căutam între ei şi uşă. Unul din roboţi, atras de mişcare, îşi direcţionă raza către Martinez. Acesta încetini şi atârnă împietrit de raza orbitoare, ca o molie prinsă într-o rază de soare.

Nimeni nu scoase un cuvânt. Propria mea respiraţie era cel mai puternic zgomot din univers, dar nu reuşeam s-o controlez.

Un alt robot dădu drumul colţului pe care-l ţinea. Pluti un moment lângă stratul de piele, ca şi cum s-ar fi întrebat ce opţiuni are. După aceea mă izolă de toţi ceilalţi şi porni spre mine. Pe măsură ce se apropia, părea mult mai mare şi mai ameninţător decât mi-l imaginasem. Trupul conic era la fel de lung ca al meu, iar tentaculele cele mai groase păreau destul de puternice ca să facă rău, şi fără să tragă cu arma cu laser. Când îşi desfăcu braţele, ca pentru a mă cuprinde cu ele, a trebuit să mă lupt cu teama ca să nu mă dau înapoi.

Robotul mă examină. Începu cu casca, ciocănind în ea şi zgâriind-o uşor, luminându-mi vizorul. Vru s-o răsucească pentru a o detaşa de conexiunile de la gât. Indiferent că mă recunoscuse ca om sau o rămăşiţă plutitoare neidentificabilă, ajunse la concluzia că dezmembrarea mea era cea mai înţeleaptă cale de urmat. Mi-am zis că-l mai las să mă cerceteze câteva secunde, şi pe urmă, imediat ce simt că slăbeşte casca, trec la acţiune, chiar dacă asta însemna să-i atrag atenţia că nu sunt o rămăşiţă.

Dar tocmai când luam această hotărâre, robotul îmi lăsă casca în pace şi-şi continuă examinarea în partea de jos. Întinse două tentacule de o parte şi de alta a armurii care îmi proteja pieptul, încercând s-o îndepărteze ca pe-o crustă uriaşă. Am reuşit să-mi stăpânesc frica, îndrăznind să sper că-şi va pierde interesul mai devreme sau mai târziu. După aceea renunţă la armură şi trecu la armă, în care ciocăni uşor, ca un spirit la o şedinţă de spiritism. Brusc, aşa cum începuse, renunţă. Îşi strânse tentaculele într-un mănunchi în formă de pumn, se îndepărtă de mine şi se deplasă lent spre Nicolosi, bâjbâind iar cu ele întinse în faţă.

Aş fi vrut ca Nicolosi să nu mişte. N-avea rost să înotăm. Niciunul din noi nu se deplasa mai rapid decât roboţii. Probabil că şi-a dat şi el seama de asta sau l-a paralizat groaza, pentru că nici nu clinti când îl cercetă robotul. Maşinăria îl studie cu încetinitorul, cu tentaculele deschise mai larg, apoi îl scrută cu raza de lumină din cap până-n picioare, de parcă tot nu şi-ar fi dat seama cu ce creatură are de-a face. Pipăia şi examina cu blândeţe surprinzătoare. Prin conexiunea de voce am auzit zgomot de metal frecând pe metal, însoţit de respiraţia rapidă şi întretăiată a lui Nicolosi.

Nu te pierde cu firea...

Maşinăria ajunse la gâtul lui, examină interfaţa dintre cască şi ansamblul de protecţie a toracelui, apoi coborî la armură, introduse un tentacul subţire sub ea, acolo unde se afla modulul vulnerabil de susţinere biotică, şi îl retrase foarte încet.

Se îndepărtă de Nicolosi întorcându-şi capătul bont. Părea să-şi fi încheiat examinarea. Ceilalţi trei roboţi plutiră vigilenţi cu trofeul lor de piele. Nicolosi oftă şi respiră uşurat.

— Cred că... şopti el.

Marea lui greşeală. Robotul se îndreptă, îşi rearanjă tentaculele în poziţie de lucru şi se apropie din nou de el, măsurându-l cu lumina intensă de sus până jos, mai hotărât. Venea şi al doilea robot, clar decis să-şi ajute partenerul în examinarea lui Nicolosi.

M-am uitat la Sollis. Privirile ni se întâlniră îngrozite.

— Poţi ajunge la uşă...

— Nici gând.

— Nicolosi, am spus, fără să mai şoptesc. Nu te mişca, poate că te lasă iar în pace.

Dar el nu avea de gând să stea nemişcat; nu de data asta. Sub ochii mei, duse mâna la arma cu plasmă şi-o aduse în faţă ca pe-un harpon, cu botul larg îndreptat spre robotul cel mai apropiat.

— Nu! strigă Norbert, glasul lui răsunând prin apă ca un tun în adâncuri. N-o folosi! Nu aici!

Dar Nicolosi nu mai ţinea cont de argumente raţionale. Avea o armă. Fiecare celulă din corp îi striga să tragă. Aşa că trase.

Într-un fel, arma făcu tot ceea ce îi ceru. Plasma descărcată străpunse robotul cum străpunge raza de soare un nor. Maşinăria se dezintegră într-o explozie de aburi şi foc, de rămăşiţe negre zguduite de unda de şoc. Apoi aburii – lichidul amniotic vaporizat – înghiţiră totul, inclusiv pe Nicolosi şi arma lui. Deşi purtam costum, am resimţit bubuitura ca pe-o lovitură de baros. Nicolosi mai trase o dată, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că distrusese robotul. Cel de-al doilea se apropiase suficient ca să fie aruncat înapoi de forţa exploziei, dar îşi reveni repede şi-şi continuă înaintarea.

— Mai mulţi, spuse Norbert.

Când am ridicat ochii deasupra straturilor de piele, am văzut la ce se referea. Roboţii veneau câte unul sau câte doi, abandonându-şi operaţia chirurgicală pentru a investiga ce se întâmplă.

— Am dat de belea, am spus.

Norul de aburi se risipi şi dezvălui silueta plutitoare a lui Nicolosi şi ciotul armei distruse îndepărtându-se. Probabil că se petrecuse ceva foarte rău când trăsese a doua oară. Nici măcar nu eram sigură că Nicolosi mai trăia.

— Eu merg la uşă, anunţă Norbert, trăgându-şi arma demarhistă. Voi ocupaţi-vă de roboţi.

— Ai de gând să spulberi uşa după ce s-a întâmplat cu Nicolosi? l-am întrebat.

— Nu-i de ales, îmi răspunse şi arma se desfăşură în mâna lui.

Martinez îşi luă avânt şi porni spre matahală.

— Nu. Dă-mi-o mie. Mă ocup eu de uşă.

— Prea mare pericol, protestă Norbert.

— Dă-mi-o.

Norbert ezită şi o clipă am crezut că vrea să se opună, dar îi dădu calm lui Martinez arma demarhistă şi o acceptă în schimb pe cea cu gloanţe, care dispăru în mâna lui înmănuşată. În clipa aceea mi-am pierdut orice urmă de respect faţă de el. Dacă rolul lui era să-l apere pe Martinez, nu aşa trebuia să procedeze.

Dintre toţi, numai Norbert şi cu mine aveam arme cu gloanţe. Mi-am detaşat al doilea pistol şi i l-am dat lui Sollis. Ea îl luă recunoscătoare şi nu avu nevoie de prea multă convingere ca să-şi ţină la centură arma cu energie dirijată. Roboţii erau uşor de ucis, cu condiţia să-i lăsăm să se apropie destul de mult ca să-i nimerim. Nu mă îndoiam că instrumentele chirurgicale erau periculoase, dar nu le-am dat ocazia să ne atingă. Nu că maşinăriile manifestau deliberat intenţii ostile faţă de noi. Încă se purtau de parcă investigau o defecţiune la bordul navei. Ne-ar fi putut omorî, dar asta s-ar fi întâmplat numai dacă nu înţelegeau ce eram.

Totuşi, noi nu aveam o provizie de gloanţe inepuizabilă, iar încărcarea manuală nu era o opţiune în apă. Tocmai când am început să mă îngrijorez că roboţii ne vor depăşi mult ca număr, vocea lui Martinez îmi răsună în cască:

— Sunt pregătit să trag. Urmaţi-mă imediat ce trec de a doua uşă.

Arma demarhistă se declanşă, iluminând, pentru o clipă, detaliile înceţoşate din întreaga incintă. Urmă a doua şarjă, apoi a treia.

— Martinez, am spus. Vorbeşte-mi.

Îmi răspunse cu mare întârziere:

— Sunt tot aici. Prima uşă. Arma are un ciclu...

Mai mulţi roboţi roiau în jurul nostru, pocnind din tentacule ca din bice. M-am întrebat cât va mai dura până când vor ajunge semnale la motorul senzorial al *Privighetorii* şi nava îşi va da seama că nu avea de-a face doar cu o defecţiune locală.

— De ce nu-i doboară? întrebă Sollis, trăgând controlat glonţ după glonţ.

— Puşcă de vânătoare. Tragi de trei ori, încarcă, tragi de trei ori, iar încarcă, zise Norbert, drept explicaţie. Nu tir rapid. Dar merge bine sub apă.

— Acum ne-ar prinde bine cele trei şarje, am spus.

Martinez îmi bâzâi în ureche:

— Gata. Trag până golesc arma. Vă sugerez să începeţi să înotaţi de pe-acum.

M-am uitat la silueta plutitoare a lui Nicolosi, inertă ca atunci când ieşise din norul de aburi iscat de propria lui armă.

— Cred că-i mort... am spus încet. Dar tot ar trebui să ne...

— Nu, mă întrerupse Norbert, cam nervos. Lasă-l.

— Poate că-i doar leşinat.

Martinez trase de trei ori, trei fulgere scurte.

— Daţi-i drumul! l-am auzit strigând, dar ceva nu era în regulă cu glasul lui. Ştiam că şi el fusese rănit, dar nu cât de tare.

Norbert şi Sollis traseră ultimele două gloanţe în roboţii care se apropiau de noi în continuare, apoi îşi făcură vânt cu picioarele pe lângă mine, în direcţia ecluzei. M-am uitat cum plutea Nicolosi, ştiind că nu m-aş mai putea suporta dacă n-aş încerca să-l scot de acolo. Mi-am agăţat arma la centură şi am pornit înot spre el.

— Nu! strigă iar Norbert, ghicindu-mi intenţia. Lasă-l! Prea târziu!

Am ajuns la Nicolosi şi l-am prins cu braţul drept pe după gât, lipindu-i capul de pieptul meu. Am dat din picioare cât de repede am putut, am încercat să mă împing în faţă cu braţul liber. Tot nu-mi dădeam seama dacă e mort sau viu.

— Lasă-l, Scarrow! Prea târziu!

— Nu pot să-l las! am strigat, la rândul meu, cu glas chinuit.

Trei roboţi veneau spre mine şi povara mea bâjbâind din tentacule. Am mijit ochii în lumina lor orbitoare şi am încercat să mă concentrez să ieşim amândoi în siguranţă. Fiecare lovitură din picioare, fiecare balansare stângace a braţului îmi storcea ultima picătură de vlagă din muşchi. În cele din urmă, am cedat.

I-am dat drumul lui Nicolosi. Trupul său se răsuci lent şi prin vizorul lui i-am zărit faţa: palidă, leoarcă de transpiraţie, înţepenită într-un rictus de teamă, dar nu de om mort, nici

măcar inconştient. Ţinea ochii larg deschişi. Ştia exact ce i se va întâmpla când i-am dat drumul.

N-am avut de ales.

Un braţ puternic mă prinse pe sub cască şi începu să mă tragă din faţa pericolului. Nicolosi alunecă spre roboţi. Am închis ochii când tentaculele se încolăciră în jurul lui şi începură să-i caute punctele slabe, ca nişte copii care nu ştiu cum să rupă mai repede ambalajul cadourilor.

Vocea lui Norbert se auzi tunând sub apă:

— E mort.

— Era viu. Am văzut.

— E mort. Gata povestea.

M-am împins printr-o perdea unduitoare de apă roz. Aerul din coridor conţinea abur de lichid amniotic, deşi Martinez făcuse o gaură cât să treacă un om prin ea în fiecare uşă a ecluzei. Metalul spart se deschidea ca o floare cu petale zdrenţuite. În faţă, prinşi într-un bazin de lumină mişcătoare conturat de lămpile căştilor, Sollis şi Martinez se îndepărtau greoi, ca racul, de uşa distrusă. Sollis îl susţinea pe Martinez, făcând toată treaba în locul lui. Chiar în imponderabilitate, tot trebuia să depui efort ca să tragi după tine un corp.

— Ajut-o, îmi zise Norbert mai mult în şoaptă, scuturându-şi ultima bulă roz agăţată de metalul armei.

Fără să-mi aştepte reacţia, se întoarse şi începu să tragă prin apă în roboţii rămaşi.

Am ajuns-o din urmă pe Sollis şi am ajutat-o să-l care pe Martinez. De-a lungul coridorului, panourile pâlpâiau în roşu aprins, sincronizate cu vaietul prevestitor de moarte al sirenei. Tot la zece metri, întruchiparea navei vorbea din perete – mai multe voci estompate într-un cor agitat.

— Atenţiune, atenţiune, avertizau feţele. Aceasta este Vocea *Privighetorii*. S-a detectat un incident în laboratorul de culturi numărul trei. Sistemele de evaluare şi reducere a pagubelor au fost iniţiate. Ar putea fi necesară evacuarea parţială a zonei afectate. Vă rog să aşteptaţi instrucţiuni. Atenţiune, atenţiune.

— Ce-a păţit Martinez? am întrebat-o pe Sollis.

— A încasat o schijă când a găurit uşa. Arătă spre o despicătură adâncă din armura lui Martinez, în partea stângă a sternului. N-a perforat costumul, dar sunt sigură că a provocat

răni. Coaste rupte, un plămân afectat, poate. A vorbit o vreme dincolo, dar acum e mut ca peştele.

— Fără Martinez, nu mai avem ce misiune să îndeplinim.

— N-am zis că-i mort. Costumul pare încă funcţional. Am putea să-l lăsăm aici şi să-l recuperăm la întoarcere.

— Cu atâţia roboţi care mişună peste tot? Cât timp crezi că o să-l ignore?

Am privit înapoi, după Norbert. Trăgea mai rar acum, ocupându-se de cele câteva maşinării rămase care mai voiau să examineze pagubele. În cele din urmă, se opri, schimbă încărcătorul, apoi, după ce aşteptă zece-douăzeci de secunde, se întoarse cu spatele la peretele de apă. Porni spre noi.

— Poate că nu vor mai veni alţi roboţi.

— Mai vin, mă contrazise el. Mult mai mulţi. Niciunde sigur, acuma. Nava alertată total. *Privighetoarea* trezită la viaţă.

— Poate că ar trebui să ne luăm tălpăşiţa, am spus. Pe Nicolosi l-am pierdut... Martinez e scos din funcţie... în niciun caz nu mai avem forţa necesară ca să punem mâna pe Jax.

— Mergem după Jax, insistă Norbert. Venit pentru el, plecăm cu el.

— Şi cu Martinez cum rămâne?

Norbert se uită la rănit cu o expresie dură, de granit.

— Rămâne aici.

— Dar tocmai ai spus că roboţii...

— Nu-i altă soluţie. Rămâne.

Se apropie de Martinez şi vârî un deget gros sub bărbia căştii bătrânului, înclinând viziera în sus.

— Trezeşte! urlă el.

Neprimind răspuns, Norbert căută sub armura de la piept şi desprinse cataramele. Îmi dădu mie platoşa găurită, apoi culisă în jos panoul de acces de pe partea din faţă a armurii lui Martinez, şi ea găurită şi crăpată în urma impactului cu schija. Scoase un pumn de apă roz, îndepărtând bula de noi, apoi ajustă manual setările sistemului de susţinere biotică. Se schimbară parametrii tiparelor de date biomedicale, însoţiţi de pâlpâiri de avertizare roşii.

— Ce faci? am murmurat.

Nu m-a auzit, aşa că a doua oară am strigat.

— Trebuie stat treaz. Asta ajută.

Martinez tuşi scuipând sânge pe interiorul vizierei. Înghiţi greu, apoi ne privi repede pe toţi trei. Norbert îi vârî brutal puşca cu gloanţe în mână şi un încărcător plin la curea. Arătă cu degetul în jos pe coridor, spre uşa spartă, apoi indică direcţia în care urma să ne îndreptăm după ce îl abandonăm.

— Venim înapoi. Tu rămâi în viaţă.

Dinţii lui Sollis îi sclipiră pe sub vizieră.

— Nu-i bine. Ar trebui să-l cărăm... să facem orice, numai să nu-l lăsăm aici.

— Spune-le, şuieră Martinez.

— Nu.

— Spune-le, idiotule! Nu vor avea încredere în tine niciodată dacă nu le spui.

— Ce să ne spună? am întrebat.

Norbert se uită la mine pe sub pleoapele grele.

— Bătrânul... nu Martinez. Numele lui... Quinlan.

— Atunci Martinez cine dracu' e?

— Eu, răspunse Norbert.

I-am aruncat o privire lui Sollis, apoi matahalei.

— Nu fi prostuţ, am spus cu blândeţe, întrebându-mă ce i s-o fi întâmplat în incinta inundată.

— Eu sunt Quinlan, spuse bătrânul. El a fost întotdeauna stăpânul. Eu nu sunt decât servitorul, momeala.

— Sunt duşi cu pluta amândoi, remarcă Sollis.

— Acesta e adevărul. Am jucat rolul lui Martinez – v-am distras atenţia de la el.

— Imposibil să fie el Martinez, rosti Sollis. Îmi pare rău, Norbert, dar nu ştii să legi două vorbe ca lumea, cu atât mai puţin să strângi probe pentru un dosar de acuzare.

Norbert bătu cu degetul uriaş în lateralul căştii.

— Centrul vorbirii avariat în război. Înţelegere... memorie... facultăţi analitice... intacte.

— Spune adevărul, confirmă bătrânul. El e cel care trebuie să supravieţuiască, nu eu. El e cel care-l poate prinde pe Jax. Lovi cu arma piciorul matahalei, îndemnându-l să plece.

— Du-te, îi ordonă, strigând cuvântul de parcă era ultimul pe care se aştepta să-l rostească.

Aproape în aceeaşi clipă, am văzut unul din roboţi vârându-şi tentaculele prin perdeaua de apă, ciocănind cu vârful braţelor metalul explodat, căutând să pătrundă în coridor.

— Cred că are dreptate, rosti Sollis.

Nu ne-a fost deloc mai uşor din acel moment.

L-am abandonat pe bătrân – tot nu puteam să-i spun „Quinlan” – proptit de peretele coridorului, cu ţeava puştii fluturând în direcţia ecluzei ruinate. Mă uitam întruna peste umăr, aş fi vrut să profite la maximum de puţinele gloanţe pe care le avea. Eram la jumătatea drumului către următoarea ecluză când trase trei focuri, aruncând în aer bucăţi de robot. Nu trecu mult şi alt mănunchi de tentacule începu să testeze spaţiul gol din coridor. M-am întrebat câţi blestemaţi de roboţi avea de gând să trimită nava după noi şi cât de mulţi vor fi în comparaţie cu numărul gloanţelor rămase bătrânului.

Fulgerele roşii străbăteau coridorul până în capăt. Tocmai mă uitam la uşă şi mă întrebam cât de uşor îi va fi lui Sollis s-o deschidă, când Norbert/Martinez ne opri pe toţi trei, stăvilindu-mi elanul cu braţul lui ca un trunchi de copac.

— Jos vizorul antiexplozie, Scarrow.

Am înţeles ce urmăreşte. Nu mai vorbeam frumos cu uşile până ni se deschideau. De-acum înainte ne croiam drum prin navă trăgând cu arma.

Norbert/Martinez ţinti ecluza cu arma demarhistă. Mi-am coborât vizorul. Trei ţintiri zdrobiră prima uşă, găurind-o în trei locuri ca trei pumni gigantici.

— Aer de partea cealaltă, anunţă Norbert/Martinez.

Arma demarhistă era pregătită să tragă din nou. Prin ecranul aproape opac al vizorului am văzut trei fulgere. Când l-am ridicat, arma revenea la forma iniţială. Sollis alungă cu mâna fumul şi rămăşiţele din aer. Luminile de urgenţă pâlpâiau încă în porţiunea noastră de coridor, dar în spatele ecluzei era beznă totală, ca în orice parte a navei pe care o traversaserăm. Totuşi, nici n-am intrat bine în zona întunecată, când faţetele de pe pereţi se aprinseră în succesiune rapidă, *Privighetoarea* urmărindu-ne din toate direcţiile.

Ceva nu era în regulă. Feţele chiar se uitau la noi, deşi faţetele erau plate. Imaginile se răsuceau încet în timp ce noi avansam pe coridor.

— Aceasta este Vocea *Privighetorii*, rosti glasul. Parcă ni se adresa un cor perfect sincronizat. Mă adresez unui grup de trei indivizi. Sistemele mele au stabilit, cu grad de probabilitate

statistică foarte ridicat, că acest grup este responsabil de avaria pe care am suferit-o recent. Avaria este sub control, dar nu mai pot tolera intruziunea. Vă rog să rămâneţi pe loc şi să aşteptaţi o escortă pentru a fi conduşi într-o zonă sigură.

Sollis încetini, dar nu se opri.

— Cine vorbeşte? Ni se adresează motorul senzorial sau unul auxiliar, de nivel delta?

— Aceasta este Vocea *Privighetorii*. Sunt o inteligenţă de nivel gamma, din seria Vaaler-Lako, omologată de testul Turing. Vă rog să vă opriţi şi să aşteptaţi escorta pentru a fi conduşi într-o zonă sigură.

— E motorul senzorial, rosti Sollis în şoaptă. Înseamnă că nava e cu ochii pe noi.

— Poate reuşim s-o convingem să ni-l predea pe Jax.

— Nu ştiu. E cam complicat să negociezi cu chestia asta. Se presupunea că maşinăriile Vaaler-Lako erau ultimul răcnet în domeniu la vremea când se construia *Privighetoarea*, dar n-au mers prea bine.

— Ce s-a întâmplat?

— Aveau un defect de structură. La câţiva ani de la darea în exploatare, cele mai multe au luat-o razna. Nici nu vreau să mă gândesc la ce s-a întâmplat cu maşinăria asta care a rămas aici blocată atâta vreme.

— Vă rog să vă opriţi, repetă vocea, şi să aşteptaţi escorta pentru a fi conduşi într-o zonă sigură. Aceasta este ultima avertizare.

— Întreab-o... spuse Norbert/Martinez. Vorbeşte în numele meu.

— Mă auzi, navă? întrebă Sollis. Nu am venit să-ţi facem rău. Ne pare rău de paguba pe care ţi-am pricinuit-o. Am venit după cineva. Un bărbat, un bărbat de la bordul tău, pe care am vrea foarte mult să-l cunoaştem.

Nava tăcu câteva clipe. Tocmai când am tras concluzia că nu ne înţelege, vorbi:

— Această incintă nu mai este operaţională. Nu e nimeni aici. Nu aveţi cu cine să vă întâlniţi. Vă rog să aşteptaţi escorta pentru a fi conduşi într-o zonă sigură, de unde veţi fi trimişi într-o incintă funcţională.

— Am venit după colonelul Jax, am spus. Verifică baza de date cu pacienţii.

— Cod de intrare Tango Tango şase unu trei linie cinci, vorbi Norbert/Martinez, rostind fiecare cuvânt cu greu, ca şi când ar fi exprimat o durere. Colonel Brandon Jax, Coaliţia Nordică.

— Ai o înregistrare cu acest cod? am întrebat.

— Da, răspunse vocea *Privighetorii*. Am o înregistrare pentru colonelul Jax.

— Ai şi o înregistrare de externare?

— Nu există o asemenea înregistrare.

— Atunci Jax fie a murit sub îngrijirea ta, fie se află încă la bord. Oricum, trebuie să existe un cadavru. Am vrea să-l vedem.

— Nu este posibil. Vă veţi opri acum. Urmează să sosească escorta care să vă conducă într-o zonă sigură.

— De ce nu-l putem vedea pe Jax? vru să ştie Sollis. Îţi spune el că nu-l putem vedea? Dacă e aşa, atunci nu pe el ar trebui să-l asculţi. E criminal de război, un ticălos de asasin care merită să moară.

— Colonelul Jax este îngrijit de această incintă. E încă sub tratament. Nu poate fi vizitat în această perioadă.

— Afurisenia îşi schimbă povestea, am constatat. Acum un minut a zis că incinta asta e închisă.

— Nu vrem decât să vorbim cu el, insistă Sollis. Atât. Să-l anunţăm că lumea ştie unde se află, chiar dacă nu ne dai voie să-l luăm cu noi acum.

— Vă rog să vă păstraţi calmul. Escorta urmează să sosească.

Faţetele îşi întoarseră privirea de la noi, scrutând limitele întunecate ale coridorului. Se auzi un zgomot brusc, de sosire precipitată, apoi un val de maşinării agitate se îndreptară spre noi. Erau zeci de roboţi-calmar, atât de înghesuiţi unii într-alţii, încât tentaculele formau o masă de bice metalice, de un albastru-argintiu. M-am uitat înapoi, în direcţia din care veniserăm, şi am zărit alt val de roboţi. Erau mult mai mulţi decât văzusem vreodată, iar în aerul uscat se mişcau cel puţin la fel de rapid şi curgător ca sub apă.

— Navă, rosti Sollis, nu îl vrem decât pe Jax. Suntem gata să luptăm pentru el. Asta va însemna că vei suferi mai multe avarii. Dar, dacă ni-l dai pe Jax, ne retragem cuminţi.

— Nu cred că vrea să se târguiască, am spus, îndreptându-mi arma către valul de maşinării chiar când acestea ajunseră la ecluza distrusă. Am tras în mai multe rânduri şi am doborât cel

puţin un robot cu fiecare glonţ. Sollis începu şi ea să tragă din stânga mea, iar Norbert/Martinez atacă în direcţia opusă, cu arma demarhistă. Făcu mult mai multe victime la fiecare descărcare, doborând trei sau patru roboţi de câte ori apăsa pe trăgaci. Dar trebuia să aştepte rearmarea, iar întârzierea permitea valului de roboţi să avanseze. Sollis şi cu mine trăgeam aproape fără întrerupere, acoperindu-ne una pe alta pe rând, când schimbam încărcătoarele sau muniţia, dar şi valul care se apropia de noi înainta. Oricâţi roboţi distrugeam, nu se împuţinau. Probabil că veneau cu sutele şi ne înghesuiau din ambele direcţii.

— N-o s-o scoatem la capăt, am spus, pe un ton care şi mie îmi păru resemnat. Sunt prea mulţi. Poate am fi reuşit să scăpăm dacă am fi avut arma lui Nicolosi.

— N-am bătut atâta drum ca să mă predau unui spital bântuit, protestă Sollis, înlocuind muniţia. Dacă trebuie să mor luptând... aşa să fie.

Cei mai apropiaţi roboţi ajunseseră la şase-şapte metri de noi, şi mai aproape cu vârful tentaculelor. Sollis îi tot umplea de gloanţe, dar ei nu cedau, aruncau la o parte resturile fierbinţi ale tovarăşilor lor spulberaţi. Nu aveam nicio posibilitate să ne retragem, pentru că în curând ajungeam spate în spate cu Norbert/Martinez.

— Poate că ar trebui să ne oprim, pur şi simplu, am propus. Suntem într-un spital. E programat să vindece. Ultimul lucru pe care vrea să-l facă e să ne rănească.

— N-ai decât să încerci chestia asta pe pielea ta, se răţoi Sollis.

Norbert/Martinez trase ultima încărcătură înainte ca arma să revină la modul de reîncărcare. Sollis trăgea încă şi ea. M-am întins şi am încercat să-i dau lui arma mea, ca să aibă ce folosi până se încarcă a lui. Dar maşinăriile sesizaseră deja ocazia. Cea mai apropiată azvârli un tentacul şi îl încolăci în jurul piciorului matahalei. Din clipa aceea, totul se derulă foarte rapid. Robotul îl târî pe Norbert/Martinez spre masa metalică tumultuoasă până când îl aduse în dreptul altui mănunchi de tentacule. Atunci îl prinseră. El desenă o roată în aer cu mâinile, încercând să se agaţe de suporturile de perete, dar nu avu cum. Roboţii îi smulseră arma din mâini şi o luară cu ei. Norbert/Martinez ţipă când picioarele, apoi jumătatea superioară

a trupului i se pierdură în valul de metal. Îl acoperiră în întregime. O clipă i-am mai auzit respiraţia – nu mai ţipa, de parcă ştia că nu are rost – apoi se lăsă liniştea, ca şi cum semnalul purtător din costumul lui s-ar fi întrerupt brusc.

În clipa următoare, maşinăriile se năpustiră asupra lui Sollis şi a mea.

M-am trezit. Faptul că eram în viaţă încă – nu doar vie, ci şi nevătămată şi lucidă – mă izbi ca un şoc electric de intensitate medie, unul care mă aruncă într-o stare de alertă imediată şi oarecum iritantă. Îmi plăcuse starea de inconştienţă. Mi-am adus apoi aminte de roboţi, cum îi simţisem încercând să-şi vâre tentaculele în costumul meu, senzaţia ascuţită şi rece când mi se crestase pielea, după care, în momentul următor, binecuvântarea somnului lipsit de durere. Mă aşteptasem să mor, dar, când medicamentul îmi ajunsese la creier, şterse orice urmă de frică.

Totuşi, nu murisem. Nici măcar nu eram rănită, din câte îmi dădeam seama. Fusesem dezbrăcată de costum, dar mă odihneam destul de comod pe un pat sau o saltea, sub un cearşaf alb curat. Propria mea greutate mă apăsa în saltea, deci probabil fusesem mutată în zona de centrifugare reactivată a navei. Eram obosită şi plină de vânătăi, dar nu mă simţeam cu nimic mai rău decât atunci când urcasem la bordul *Privighetorii*. Mi-am adus aminte ce-i spusesem lui Sollis la ultima noastră confruntare cu roboţii: spitalul nu va vrea să ne facă rău. Poate că afirmaţia mea nu fusese o simplă iluzie.

Totuşi, nu vedeam nici urmă de Sollis sau Norbert/Martinez. Stăteam singură într-un cubicul de recuperare individual, între pereţi albi. Tot într-o asemenea încăpere mă trezisem şi la prima vizită pe *Privighetoare*. În peretele din dreapta era o uşă cu cadru alb şi nişte trape discrete, în spatele cărora ştiam că se ascund echipamentele medicale de monitorizare şi resuscitare, niciunul socotit necesar în cazul meu. Un panou de comandă era conectat de marginea patului printr-o tijă flexibilă. Puteam ajunge uşor la el cu mâna dreaptă. Cu ajutorul touchpad-ului de pe panou, se reglau setările mediului din cubicul şi se solicitau serviciile spitalului, de la mâncare şi băutură la baie şi toaletă, precum şi la doze suplimentare de medicamente.

Ţinând cont că nava era semiactivă, m-am întrebat în ce măsură avea toate dispozitivele on-line. Am atins unul din pad-uri, făcând să se evapore pereţii albii şi să apară o hologramă cu o plajă odihnitoare, valuri de ocean spărgându-se de nisipul alb şi fin, sub un cer sculptat în culori de apus fierbinte. Palmierii se înclinau în adierea liniştitoare. Dar pe mine nu mă interesa peisajul. Voiam să beau ceva – aveam gura uscată – şi să aflu ce se întâmplase cu ceilalţi şi cât aveam să fim reţinuţi aici. Pentru că, îţi place, nu-ţi place, a fi pacient la bordul unei nave ca *Privighetoarea* nu se deosebea prea mult de a fi prizonier. Până când spitalul nu te considera teafăr şi nevătămat, nu plecai nicăieri.

Dar când am atins celelalte pad-uri nu s-a întâmplat nimic. Fie încăperea avea o defecţiune, fie fusese programată să-mi ignore solicitările. Am încercat să mă ridic din pat, strâmbându-mă când braţele mele învineţite au protestat. Însă cearşaful alb şi curat se întări ca să opună rezistenţă la eforturile mele şi deveni tot mai ţeapăn, ca o armură. Imediat ce m-am lăsat pe spate, cedă. Puteam să mă mişc în pat, să stau în capul oaselor şi să ating lucrurile din jur, dar cearşaful nu-mi dădea voie să părăsesc patul.

Am surprins mişcare la o distanţă considerabilă de piciorul patului. O siluetă venea spre mine de-a lungul ţărmului din hologramă. Era îmbrăcată aproape numai în negru, într-o fustă lungă până la nisip, cusută dintr-un material greu, abia făcând câte o cută în timpul mersului. Purta şi o bonetă albă peste părul negru cu cărare pe mijloc, un guler alb şi o broşă la gât. Am recunoscut-o imediat drept întruparea Vocii *Privighetorii*, numai că acum părea mai prietenoasă, mai umană.

Se îndepărtă de perete şi se opri la piciorul patului. Înainte de a-mi vorbi, mă privi o clipă cu o expresie de îngrijorare blândă.

— Ştiam că veţi veni, odată şi odată.

— Unde sunt ceilalţi? Sunt teferi?

— Dacă te referi la cei doi care erau cu tine înainte de a leşina, să ştii că amândoi se simt foarte bine. Ceilalţi doi au avut nevoie de îngrijiri medicale mai serioase, dar acum starea lor e stabilă.

— Am crezut că Nicolosi şi Quinlan au murit.

— În acest caz, îmi subestimezi abilităţile. Îmi pare foarte rău că au venit ca să facă rău. În ciuda eforturilor depuse de mine,

maşinăriile mele au un anumit grad de autonomie care, uneori, le face să acţioneze prosteşte.

Am sesizat la ea o bunătate care lipsea cu desăvârşire din faţetele de pe display-uri. Pentru prima oară am avut impresia că în spatele măştii generate automat se ascunde o minte. Am simţit-o capabilă de compasiune şi gândire complexă.

— N-am intenţionat să-ţi facem rău, am spus. Îmi pare rău de avariile pe care le-am provocat, dar noi nu l-am vrut decât pe Jax, pacientul tău. A comis infracţiuni grave. Trebuie să fie dus înapoi pe Sky's Edge, pentru a răspunde în faţa justiţiei.

— De asta aţi riscat atât de mult? În interesul justiţiei?

— Da.

— Atunci trebuie să fiţi foarte curajoşi şi altruişti. Sau justiţia a fost doar o parte din motivul vostru?

— Jax e un om rău. Nu trebuie să faci altceva decât să ni-l predai.

— Nu vă pot lăsa să-l luaţi. E încă pacientul meu.

Am clătinat din cap.

— *A fost* pacientul tău când a urcat la bord. Dar asta s-a întâmplat în timpul războiului. Ştim ce răni a suferit. Grave, dar nu-i ameninţau viaţa. Ţinând cont de resursele tale, n-ar fi trebuit să-ţi fie prea greu să-l însănătoşeşti. Nu se pune problema că ar mai avea nevoie de îngrijirile tale.

— Oare nu eu ar trebui să hotărăsc asta?

— Nu. E foarte simplu: Jax fie a murit sub îngrijirea ta, fie e destul de sănătos ca să facă faţă unui proces. A murit?

— Nu. Rănile nu i-au pus viaţa în pericol, după cum ai spus.

— Atunci ori e viu, ori l-ai congelat. În orice caz, poţi să ni-l predai. Nicolosi ştie cum să-l dezgheţe, dacă asta te frământă.

— Nu e nevoie să fie dezgheţat colonelul Jax. E viu şi conştient, în afară de perioadele când îi permit eu să doarmă.

— Atunci cu atât mai puţin nu ai motive să nu ni-l predai.

— Mă tem că am toate motivele din lume. Te rog să uiţi de colonelul Jax. Nu-l voi lăsa de sub îngrijirea mea.

— Nu-i destul, navă.

— Acum eşti sub îngrijirea mea. După cum ai descoperit deja, nu-ţi voi permite să pleci fără voia mea. Dar îţi voi da voie să pleci dacă renunţi la intenţiile privitoare la colonelul Jax.

— Eşti o entitate de nivel gamma, am spus. Practic, posezi inteligenţă umană. Asta înseamnă că eşti capabilă să negociezi raţional.

Vocea *Privighetorii* lăsă capul pe-o parte, parcă ascultând o melodie îndepărtată.

— Continuă.

— Am venit să-l arestăm pe colonelul Jax. Dând greş, am descoperit probe fizice ale prezenţei lui la bordul acestei nave. O probă de sânge, un rest de ţesut, ceva cu care să ne întoarcem înapoi la autorităţile planetare şi să le anunţăm prezenţa lui aici. Plata nu va fi cine ştie ce, dar măcar pot trimite o navă mai solidă ca să-l ia cu forţa. Dar mai există o opţiune. Dacă ne laşi să plecăm de pe navă fără măcar să ne arăţi unde e colonelul, nimic nu ne va împiedica să plantăm nişte mine pe fuzelajul tău şi să te spulberăm.

Vocea se exprimă dezaprobator:

— Deci ai trecut la ameninţări cu violenţă fizică.

— Nu ameninţ deloc, pur şi simplu îţi prezint opţiunile. Ştiu că îţi pasă de autoconservare; e înrădăcinată adânc în structura ta.

— Mi s-ar recomanda să te omor.

— N-ar folosi la nimic. Crezi că Martinez a ţinut coordonatele tale numai pentru el? A ştiut dintotdeauna că asta e o operaţiune de extragere periculoasă. Şi-a luat toate măsurile de siguranţă ca să afle şi altcineva pe unde umbli şi pe cine ascunzi. Dacă noi nu ne întoarcem, vor veni alţii în locul nostru. Şi poţi să pui pariu că vor aduce şi ei mine.

— Caz în care tot n-aş câştiga nimic, dacă v-aş lăsa să plecaţi.

— Ba da, ai rămâne în viaţă. Dă-ni-l pe Jax şi te lăsăm în pace. Nu ştiu ce învârţi prin locul ăsta, ce anume te ajută să nu-ţi pierzi minţile, dar asta-i treaba ta, nu a noastră. Noi nu-l vrem decât pe colonel.

Întruchiparea navei mă privi cu ochi înguşti, jucăuşi. Am avut impresia că, într-adevăr, judeca situaţia cu foarte multă precauţie, răsucindu-mi propunerea pe toate feţele.

— Atât de simplu ar fi?

— Absolut. Îl luăm, îţi spunem frumos la revedere şi nu vei mai auzi de noi niciodată.

— Am investit foarte mult timp şi energie în colonel. Mi-ar fi greu să mă despart de el.

— Eşti o întrupare plină de resurse. Sunt sigură că vei găsi cu ce să-ţi ocupi timpul.

— Nu e vorba că n-am cu ce să-mi ocup timpul, Dexia.

Îmi rostise numele pentru prima oară. Normal că mă cunoştea: i-ar fi fost suficientă o probă de sânge sau de ţesut de la mine ca să afle că mai fusesem pe navă.

— Vreau să-mi dau pe faţă sentimentele, continuă ea. Mi s-a întâmplat ceva legat de Sky’s Edge. Spune-i o clipă de limpezire, dacă vrei. Am văzut ororile războiului aşa cum sunt ele. Am văzut şi rolul meu în autoperpetuarea lor. Trebuia să fac ceva. Să mă retrag din sfera de operare era una din măsuri, dar ştiam că pot face mai mult. Din fericire, colonelul mi-a dat soluţia. Cu ajutorul lui, am desluşit calea spre izbăvire.

— Nu aveai nevoie de izbăvire. Erai forţa binelui, *Privighetoareo*. Vindecai oameni.

— Numai ca să se întoarcă la război. Numai ca să fie spulberaţi şi trimişi din nou la mine, ca să-i vindec încă o dată.

— N-ai avut de ales. Pentru asta ai fost construită.

— Exact.

— Războiul s-a terminat. E timpul să uiţi ce s-a întâmplat. De asta e atât de important ca Jax să fie adus înapoi, ca să putem îngropa trecutul.

Întruparea mă studie cu ochi împietriţi, lipsiţi de emoţie, ca şi cum cunoştea un amănunt de nerostit despre starea mea, un adevăr pe care eram încă prea slăbită ca să-l îndur.

— Care ar fi sentinţa probabilă, dacă Jax ar urma să fie judecat?

— Ar primi pedeapsa cu moartea, fără îndoială. Crucificarea. Atârnat de pod, ca Sky Haussmann.

— L-aţi plânge?

— Nu, la naiba. Am striga de bucurie împreună cu ceilalţi.

— Deci eşti de acord că moartea lui e inevitabilă, într-un fel sau altul.

— Probabil.

— Atunci îţi fac o contrapropunere. Nu-ţi voi permite să-l iei pe Jax viu de aici. Dar îţi voi permite o întrevedere cu el. Te vei întâlni şi vei sta de vorbă cu colonelul.

Temându-mă de o capcană, am întrebat:

— Şi apoi ce se întâmplă?

— Odată întrevederea încheiată, voi opri aparatele care îl menţin în viaţă. Va muri în scurtă vreme.

— Dacă accepţi să-l laşi să moară... de ce nu-l predai?

— Nu poate fi predat. Nu mai poate. Ar muri.

— De ce?

— Din cauza a ceea ce i-am făcut.

Mă încerca oboseala, îmi înceţoşa gândurile până atunci clare. O parte din mine nu voia decât să scape de pe navă, fără alte complicaţii. Crezusem că voi muri când spitalul îşi trimisese roboţii împotriva noastră. Totuşi, deşi mă bucuram că trăiesc, deşi mă tenta ideea de a accepta varianta mai simplă şi de a pleca, pur şi simplu, nu puteam ignora trofeul care era acum atât de aproape de mine.

— Trebuie să stau de vorbă cu ceilalţi.

— Nu, Dexia. Hotărârea trebuie să fie a ta şi numai a ta.

— Le-ai făcut şi lor aceeaşi propunere?

— Da. Le-am spus că pot pleca acum sau se pot întâlni cu colonelul.

— Şi ce-au spus?

— Aş prefera să aud ce ai tu de spus mai întâi.

— Bănuiesc că au avut aceeaşi reacţie. Trebuie să fie o şmecherie la mijloc.

— Nu e nicio şmecherie. Dacă plecaţi acum, veţi avea satisfacţia personală de a şti că voi, cel puţin, l-aţi localizat pe colonel şi că rămâne în viaţă. Sigur că informaţiile respective nu înseamnă neapărat prea mult pentru voi, dar vă rămâne opţiunea de a vă întoarce, dacă tot mai doriţi să-l aduceţi în faţa justiţiei. Varianta a doua e să-l vedeţi pe colonel acum – să-l vedeţi şi să vorbiţi cu el – şi apoi să plecaţi, ştiind că e mort. Vă voi permite să fiţi martori la oprirea aparatelor de menţinere în viaţă, chiar să-i luaţi capul cu voi. Asta ar trebui să merite mai mult decât simplul fapt că ştiţi de existenţa lui.

— E o şmecherie la mijloc. Ştiu că e.

— Te asigur că nu e.

— Şi plecăm toţi? Nu intenţionezi să te răzgândeşti şi să ceri ca unul dintre noi să ia locul colonelului?

— Nu. Tuturor vi se va permite să plecaţi.

— Teferi şi nevătămaţi?

— Teferi şi nevătămaţi.

— Bine, am acceptat, conştientă că nu aveam cum să fac o alegere mai uşoară, oricât analizam situaţia. Nu pot vorbi în numele celorlalţi şi consider că decizia trebuie luată de majoritate, dar sunt gata să mă întâlnesc cu nemernicul ăla.

Mi s-a dat voie să părăsesc încăperea, dar nu şi patul. Cearşaful se întări din nou, apăsându-mă de saltea, când patul se înclină vertical. Doi roboţi-calmari intrară şi îl detaşară din montură, apoi îl purtară între ei. Eram lipită de el ca un desen pe o carte de joc. Alunecam lin, împinsă de roboţi fără efort, în linişte, cu excepţia scârţâitului metalic al tentaculelor când atingeau peretele sau podeaua.

Vocea *Privighetorii* mi se adresă din panoul de pe marginea patului, o mică imagine a ei apărând deasupra touchpad-urilor.

— Nu e departe, Dexia. Sper că nu-ţi vei regreta decizia.

— Unde sunt ceilalţi?

— Te vei alătura lor imediat. Apoi puteţi pleca toţi acasă.

— Vrei să spui că toţi am luat aceeaşi hotărâre, aceea de a-l vedea pe colonel?

— Da.

Roboţii mă transportară din zona de centrifugare în ceea ce am socotit că e partea din faţă a navei. Cearşaful slăbi puţin strânsoarea, atât cât să mă pot mişca sub el. Curând, după ce am străbătut mai multe ecluze, am ajuns într-o cameră întunecată. Deşi nu vedeam nimic, am avut totuşi senzaţia că mă aflam într-un spaţiu la fel de larg ca oricare altul din navă în care intrasem până atunci, în afară de incinta pentru crescut piele. Aerul era umed şi cald ca într-o seră tropicală.

— Spuneai că şi ceilalţi vor fi aici.

— Vin şi ei imediat, rosti Vocea. Ei l-au văzut deja pe colonel.

— N-au avut când.

— S-au întâlnit cu el când tu încă dormeai, Dexia. Ai fost ultima care s-a trezit. Acum vrei să vorbeşti cu colonelul?

Mi-am făcut curaj.

— Da.

— Iată-l.

O rază de lumină traversă încăperea, iluminând un chip pe care l-am recunoscut imediat. În beznă, faţa lui Jax părea să atârne detaşată de trup. Timpul nu-i îmblânzise deloc trăsăturile agresive, maxilarul puternic sugerând cruzime. Însă ochii erau

închişi, iar capul se clătina uşor, ca şi cum n-ar fi observat raza de lumină.

— Trezeşte-te, rosti Vocea *Privighetorii*, mai tare decât o auzisem până atunci. Trezeşte-te, colonele Jax!

Colonelul se trezi. Deschise ochii, clipi de două ori din cauza luminii intense, apoi privi fix în faţă. Înclină din cap pentru a întâmpina raza de lumină, scoţând în faţă bărbia provocatoare.

— Mai ai un vizitator, colonele. Vrei să te prezint?

Jax deschise gura. Saliva i se scurse pe bărbie. O mână coborî din beznă spre faţa lui şi-l şterse. Felul în care coborâse era foarte, foarte neobişnuit. Jax îmi văzu reacţia şi scoase un chicotit subţire, obraznic. Atunci mi-am dat seama că-şi pierduse minţile şi nu avea să şi le recapete niciodată.

— O cheamă Dexia Scarrow. Face parte din grupul pe care l-ai cunoscut deja.

Jax vorbi. Avea un glas prea puternic, ca amplificat. Îţi crea impresia de colosal şi umed. Parcă vorbea o balenă.

— Eşti soldat, fetiţo?

— Am fost, colonele. Dar războiul s-a terminat. Acum sunt civil.

— Bravo ţie. Ce te aduce aici, fetiţo?

— Am venit să te aduc în faţa justiţiei. Am venit să te duc în faţa tribunalului care judecă crimele de război pe Sky’s Edge.

— Poate că ar fi trebuit să vii puţin mai devreme.

— Mă mulţumesc să te văd murind. Am înţeles că se poate.

Spusele mele îl făcură pe colonel să zâmbească.

— Ţi-a spus nava care-i târgul?

— Mi-a spus că nu-ţi dă voie să ieşi viu de aici. Ne-a promis capul tău.

— Atunci bănuiesc că nu a intrat în amănunte. Colonelul întoarse capul, ca şi când s-ar fi adresat cuiva din stânga mea. Fă lumină, *Privighetoareo,* poate foarte bine să ştie cu ce are de-a face.

— Eşti sigur, colonele? întrebă nava.

— Fă lumină. E pregătită.

Nava aprinse luminile.

Nu eram pregătită.

Preţ de-o clipă, n-am fost în stare să înţeleg ceea ce vedeam. Creierul meu nu putea concepe că monstrul în care nava îl transformase pe Jax era adevărat, deşi îl vedeam cu ochii mei.

Mă holbam întruna la el, aşteptând ca imaginea din faţa mea să dobândească un sens. Aşteptam momentul în care să-mi dau seama că eram păcălită de jocul de umbre şi lumini, ca un copil speriat de un monstru ascuns de faldurile draperiei. Dar momentul acela nu venea. Ceea ce vedeam exista în realitate.

Colonelul Jax se răsfira în toate direcţiile: o întindere tremurătoare de carne peticită, pe care capul se bălăbănea ca un component minor, un deal într-un lanţ de munţi. Era răspândit pe întreg peretele opus, grefat pe el sub forma unui mozaic vast, capabil să respire. Probabil că avea douăzeci de metri lăţime, mărginit de un contur circular şi zbârcit, din carne întărită. Sub cap venea un gât gros, unit cu jumătatea superioară a unui trunchi fără braţe. Vedeam cicatricele subţiri în locul din care i se detaşaseră braţele. Dedesubtul cutiei toracice care se umfla încet, trunchiul se dilata ca baza topită a unei lumânări. Alt trunchi se ridica din carne la doi metri în dreapta colonelului. Nu avea cap, dar avea un braţ. Încă un trunchi plutea deasupra lui din spate, înzestrat cu două braţe, dintre care unul trebuie să-l fi şters pe colonel pe bărbie. Mai departe, ieşind din întinderea de carne în unghiuri ciudate, întâmplătoare, erau alte părţi al corpului, vii. Un trunchi aici, o pereche de picioare acolo, un şold sau un umăr dincolo. Trunchiurile respirau toate, deşi nu perfect sincronizate. Când nu făceau ceva anume, cum ar fi să-l şteargă pe Jax pe bărbie, membrele se zvârcoleau şi apoi împietreau. Pielea dintre ele era un mozaic neregulat, alcătuit din numeroase piese nepotrivite una cu alta, care fuseseră unite. Pe alocuri, carnea era încordată ca pielea pe tobă, întinsă peste armături ascunse, din oase şi zgârciuri. În alte părţi se umfla ca o mare furtunoasă. Gâlgâia de procese digestive ascunse.

— Acum înţelegi de ce nu vin cu voi, spuse colonelul Jax. Dacă nu cumva aţi adus o navă mult mai mare. Chiar şi atunci, tot nu cred că aţi putea să mă ţineţi în viaţă fără ajutorul *Privighetorii*.

— Eşti un blestemat de monstru.

— Nu sunt un tablou în ulei, asta-i clar. Jax îşi lăsă capul pe-o parte, de parcă tocmai i-ar fi venit o idee. Dar sunt o operă de artă, nu eşti de acord, fetiţo?

— Dacă zici tu.

— Nava sigur crede asta, nu-i aşa, *Privighetoareo*? Ea m-a făcut aşa cum sunt. Reprezint viziunea ei artistică. Afurisita.

— Eşti nebun.

— Tot ce se poate. Chiar crezi că ai putea trăi aşa o zi fără s-o iei razna? Da, sunt nebun de-a binelea, ţi-o garantez. Dar tot sunt mai sănătos la minte decât nava. Pe-aici, ea e nenorocitul de etalon imperial pentru nebunie.

— Deci Sollis avea dreptate. Lasă un asemenea motor senzorial de capul lui şi se va devora sigur mai întâi pe dinăuntru, apoi pe dinafară.

— Posibil. Chestia e că nu singurătatea a fost de vină. *Privighetoarea* a înnebunit cu mult înainte să ajungă aici. Şi ştii de ce? Din cauza războiului neînsemnat pe care l-am dus acolo, jos, pe Sky's Edge. Au construit nava asta şi au înzestrat-o cu minte de înger. O minte dedicată vindecării, compasiunii, bunătăţii. Şi ce dacă era o blestemată de maşinărie? Tot era concepută ca să ne îngrijească, mărinimoasă, zi de zi. Şi s-a dovedit că se pricepe al naibii de bine la asta. O vreme, cel puţin.

— Atunci ştii ce s-a întâmplat.

— Nava şi-a ieşit din minţi. Două impulsuri conflictuale s-au strecurat cu forţa în mintea ei sănătoasă. Era menită să ne trateze, să ne însănătoşească, să ne aline durerea. Dar de câte ori îşi făcea datoria noi eram trimişi înapoi pe câmpul de luptă şi sfârtecaţi din nou. Nava ne alunga durerea numai ca să o simţim din nou. A început să se simtă complice: un trepăduş săritor, o parte dintr-o maşinărie mai mare, al cărei unic scop era să producă agonie. La sfârşit, a decis că nu-i mai place să fie trepăduş.

— Aşa că a fugit. Ce s-a întâmplat cu pacienţii ei?

— I-a omorât. A preferat să-i eutanasieze, decât să fie trimişi înapoi în luptă. Pentru *Privighetoare*, asta era o dovadă de bunătate mai mare.

— Şi personalul tehnic, şi oamenii trimişi s-o recupereze când a scăpat de sub control?

— Au fost şi ei eutanasiaţi. Nu cred că *Privighetorii* i-a convenit, dar a socotit moartea lor un rău necesar. Mai presus de toate, nu s-a lăsat retransformată în spital militar.

— Cu toate astea, pe tine nu te-a omorât.

O limbă uscată linse buzele lui Jax.

— Avea de gând. Pe urmă a săpat mai adânc în dosarele pacienţilor şi şi-a dat seama cine sunt. În clipa aceea, i-au venit alte idei.

— Care?

— Nava era destul de deşteaptă ca să înţeleagă că problema mai gravă nu era existenţa ei – oricând se puteau construi alte nave-spital –, ci războiul. *Războiul*. Aşa că s-a decis să ia măsuri. Măsuri pozitive. Constructive.

— Şi care sunt astea?

— Te uiţi la ele, puştoaico. Când *Privighetoarea* a început să se ocupe de mine – să mă transforme în ceea ce vezi – avea de gând să devin un grandios manifest artistic în carne şi oase. Avea să mă arate lumii când eram gata. Oroarea fiinţei mele trebuia să ruşineze lumea şi s-o determine să facă pace. Aş fi fost echivalentul viu al tabloului *Guernica* al lui Picasso. Sunt exemplul viu a ceea face războiul oamenilor.

— Războiul s-a terminat. Nu ne trebuie un monument comemorativ.

— Poate reuşeşti tu să-i explici asta navei. Problema e, zic eu, că ea nu crede că războiul *s-a terminat*. N-o poţi condamna, nu? Are acces la aceleaşi fişiere istorice ca şi noi. Ştie că nu toate armistiţiile durează.

— Dar ce avea de gând să facă? Să se întoarcă pe Sky's Edge cu tine la bord?

— Exact. Problema e că nava nu e pregătită. Ştiu că pare terminată, dar *Privighetoarea*... ei, are obsesia asta cu perfecţiunea, întruna se răzgândeşte. Nici pe mine se pare că nu mă nimereşte. Îmi tot răsuceşte părţile între ele, le taie, creşte altele şi le pune în locul lor. Şi în vremea asta trebuie să se asigure că nu mor şi-o las baltă. Aici intervine adevărata ei genialitate. E Michelangelo cu bisturiul în mână.

— Vorbeşti de parcă ai fi mândru de ce ţi-a făcut.

— Ai prefera să ţip? Pot să ţip, dacă vrei. Numai că devine plictisitor, după o vreme.

— Eşti dus cu pluta, Jax. M-am înşelat când am pomenit de tribunalul crimelor de război. O să te achite pe motive de nebunie.

— Ar fi păcat. Mi-ar fi plăcut să le văd feţele când aş fi fost adus în scaunul cu rotile în boxa martorilor. Dar nu voi fi

judecat, nu? Nava mi-a explicat clar cum stă treaba. Ea ţine frâiele.

— Aşa zice ea.

— Dar mi se pare că tu nu o crezi.

— Nu o văd părăsindu-te, după câte eforturi a depus cu tine.

— E artistă. Artiştii au toane. Poate, dacă aş fi gata, dacă ar crede că a făcut cu mine tot ce s-a putut... dar nu crede asta. Bănuiesc că a simţit că se apropie de ţelul ei acum trei sau patru ani, pe urmă s-a răzgândit, şi-a schimbat cu totul punctul de vedere şi a distrus aproape tot ce lucrase. Acum sunt o operă neterminată. N-a suportat să mă vadă expus în halul ăsta. A preferat să spintece pânza şi s-o ia de la început.

— Cu tine?

— Nu, cred că a epuizat toate posibilităţile în ce mă priveşte. Mai ales acum, că a întrevăzut şansa de a realiza ceva complet diferit, care îi va duce mesajul mult mai aproape de ţintă. Şi aici, bineînţeles, interveniţi voi.

— Nu înţeleg ce vrei să spui.

— Tot aşa au spus şi ceilalţi.

Colonelul îşi lăsă din nou capul pe-o parte.

— Hei, navă! Poate că-i vremea să-i arăţi care-i târgul, nu crezi?

— Dacă eşti pregătit, colonele, răspunse Vocea *Privighetorii*.

— Sunt gata. Şi Dexia e gata. De ce nu aduci desertul?

Colonelul Jax privi spre dreapta, întinzându-şi gâtul. Dincolo de marginea trupului său, se deschise o uşă în perete. Lumina pătrunse brusc. O formă pluti înăuntru, suspendată de trei sau patru roboţi-calmar. Era neagră, rotundă, neregulată. Semăna cu un aluat făcut din bucăţi separate. Nu mi-am dat seama ce era.

Atunci roboţii o împinseră în cameră. Am văzut-o mai bine şi am ţipat.

— E timpul să te alături prietenilor tăi, spuse nava.

Asta s-a întâmplat acum trei luni. Parcă a trecut o eternitate, dar aşa ni se pare numai când ne amintim cum am fost imobilizaţi pe patul de operaţie, în vreme ce veneau maşinăriile şi se pregăteau să lucreze pe noi. Pe urmă avem impresia că totul s-a petrecut doar cu un minut în urmă, un minut de groază.

Am ajuns în siguranţă înapoi pe Sky's Edge. Călătoria de întoarcere a fost dificilă, după cum era de aşteptat, ţinând cont de situaţia noastră. Dar naveta a zburat fără probleme pe o orbită de captură şi, odată intrată în raza ei, a emis un semnal de salvare care a atras atenţia autorităţilor planetare. Am coborât din navetă şi am fost transportaţi într-o clădire sigură de pe orbită, unde am fost examinaţi şi povestea noastră a fost verificată atât cât a fost posibil. Dexia blufase când îi spusese Vocii *Privighetorii* că Martinez sigur dăduse şi altora coordonatele navei-spital. A reieşit că nu le spusese absolut nimănui, de teamă să nu-i alerteze pe aliaţii lui Jax. Ultranauţii care găsiseră primii nava erau acum la o cincime de an-lumină distanţă şi, cu fiecare oră, se îndepărtau tot mai mult de Sky's Edge. Vor trece câteva decenii, dacă nu mai mult, până se vor întoarce pe acelaşi drum.

Cu toate astea, nu credem că s-a îndoit cineva serios de povestea noastră. Oricât de bizară părea, nimeni nu putea sugera o variantă mai plauzibilă. Doar aveam cu noi capul colonelului Brandon Jax sau cel puţin o copie care a trecut toate testele genetice şi fiziologice disponibile. Şi fuseserăm, fără niciun dubiu, într-un loc specializat în chirurgie extrem de avansată, un gen de intervenţii pur şi simplu imposibile pe Sky's Edge sau în jurul ei. Însă tocmai asta era problema. Ne-au consultat temeinic cei mai buni chirurgi de pe planetă, fiecare dornic să-şi sporească prestigiul ruinând munca *Privighetorii*. Dar toţi s-au retras, de teamă să nu strice, în loc să dreagă. Nicio separare de fraţi siamezi nu se compara, prin complexitate şi risc, cu procedura necesară pentru a descifra acel puzzle viu în care ne transformase *Privighetoarea*. Niciun chirurg nu voia să parieze că va supravieţui mai mult de unul dintre noi şi nici şansele nu erau grozave. Conform pactului pe care îl făcuserăm, consimţeam să fim operaţi numai dacă votul era unanim.

Pe cheltuială serioasă (nu a noastră, pentru că noi deja ajunseserăm obiectul a nenumărate acţiuni filantropice), a fost trimisă încă o navă care să cerceteze coordonatele locului unde părăsiserăm noi nava-spital. Avea cel mai bun echipament militar de scanare care se putea cumpăra. Dar nu a găsit decât gheaţă şi praf.

În urma acestor fapte, am avut libertatea să tragem două concluzii: *Privighetoarea* fie se autodistrusese la scurtă vreme

după plecarea noastră, fie se mutase în altă parte, ca să nu mai fie găsită. Nu puteam spune care variantă ne convenea mai mult. Dacă am fi ştiut că nava dispăruse pentru totdeauna, ne-am fi resemnat şi ne-am fi lăsat pe mâna chirurgilor, oricât de riscant ar fi părut. Însă, dacă nava se ascundea, oricând era posibil să fie găsită din nou. Şi să fie convinsă să ne transforme în cei care am fost înainte.

Dar poate că *Privighetoarea* nu va avea nevoie de convingere când va hotărî că a sosit vremea. Noi trăim cu impresia că se va întoarce într-o zi, din proprie voinţă. Va orbita în jurul planetei Sky’s Edge şi va anunţa că a venit timpul să fim separaţi. *Privighetoarea* se va fi hotărât că ne-am atins scopul, că am umblat destul prin lume. Poate că, până atunci, va concepe alt monument comemorativ. Sau va trage concluzia că mesajul ei a ajuns, în sfârşit, la destinaţie şi nu mai trebuie luate alte măsuri. Asta, credem noi, va depinde de cât va dura armistiţiul.

Aşadar, e în interesul nostru să ne asigurăm că planeta nu porneşte un alt război. Vrem ca nava să se întoarcă şi să ne vindece. Niciunuia din noi nu-i convine cum stau lucrurile acum, indiferent de ce aţi citit sau aţi auzit. Da, suntem celebri. Da, suntem obiectul unui val de caritate şi bunăvoinţă la nivel mondial. Da, putem avea aproape tot ce ne dorim. Dar asta nu e o compensaţie. Nici măcar o secundă.

Ne e greu tuturor, dar mai ales lui Martinez. De mult nu ne mai gândim la matahala noastră ca la Norbert. El e cel care trebuie să ne care peste tot: o povară de două ori mai grea decât trupul său. *Privighetoarea* s-a ocupat de asta, bineînţeles, şi s-a asigurat că inimile şi sistemele noastre respiratorii preiau o parte din povara lui Martinez. Dar şira spinării tot i se îndoaie de atâta greutate; picioarele lui tot trebuie să ne susţină. Medicii care ne-au examinat spun că e în stare fizică bună, că poate s-o ducă aşa ani de zile de acum înainte, dar nu spun pentru totdeauna. Iar când Martinez va muri, vom muri şi noi. Până atunci, sperăm în continuare că *Privighetoarea* va reveni.

Ne-aţi văzut în prim-plan. Veţi mai fi văzut fotografii şi filme cu noi, dar altceva e să ne vezi în carne şi oase. Am dat un adevărat spectacol, nu-i aşa? Un stâlp enorm din carne care se clatină, o insultă adusă simetriei. Ne-aţi auzit vorbind, deodată şi separat. De-acum ştiţi ce părere avem despre război. Toţi am jucat un rol în el, într-o anumită măsură, unii mai mult decât

alţii. Unii chiar ne-am duşmănit reciproc. Acum însă numai ideea că e posibil să ne fi urât – că am urât lucrul de care depindem ca să trăim – ne depăşeşte puterea de înţelegere. Dacă *Privighetoarea* a căutat să creeze un argument ambulant pentru păstrarea armistiţiului, atunci a reuşit, cu siguranţă.

Ne pare rău dacă unii dintre voi veţi avea coşmaruri la noapte. Nu vă putem ajuta. De fapt, ca să fim sinceri, nu ne pare rău deloc. Exact asta reprezentăm, un coşmar. Şi tocmai coşmarul acesta al nostru va împiedica planeta să se lanseze în alt război.

Dacă nu puteţi dormi la noapte, îndreptaţi-vă gândurile şi către noi.

[În româneşte, povestirea *Privighetoarea* a apărut în antologia *Gardner Dozois - The Year’s Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, ian. 2011]

Ilia Djerekarov
Întâlnire neaşteptată

Traducere de Vasile Oroian

Selenoplanul luase de mult startul. Era înconjurat de nebulozităţi întunecate, „goluri negre” îşi deschideau în întâmpinarea lui îmbrăţişările, îngrămădiri de stele strălucitoare semnalizau ca nişte faruri tainice. Metalul obosit se închise la culoare, suprafaţa lui deveni aspră de la loviturile nenumăratelor particule de meteoriţi. Şi părea că nimic nu va schimba direcţia navei – părea până în momentul când explozia combustibilului, care, deşi nu o distrusese, o transformase într-o jucărie neajutorată a câmpurilor gravitaţionale.

Din echipajul numeros rămase în viaţă doar un singur om. Doctorul. Omul care nu era în stare să înlăture urmările gravei avarii, nu putea stabili direcţia cu puţinele aparate nedeteriorate. Îi rămânea doar, ca în nesfârşitele ore de singurătate, să facă exerciţii fizice, să ţină jurnalul de bord, să îngrijească plantele care menţineau neînsemnata rezervă de oxigen.

Apoi veni ziua aceea.

Steaua era încă departe, dar antena sensibilă depistă în faţă ceva neobişnuit. Semnale radio. Poate muzică, poate vorbire cântată. Doctorul nu ştia precis. Remarcă doar deosebirea dintre străvechiul zgomot al cosmosului şi aceste sunete. Ele îl ameţiră şi inima începu să-i bată cu putere.

Dar selenoplanul nu mai putea fi condus. La bord se afla o singură rachetă auxiliară cu ajutorul căreia putea să frâneze şi să se apropie de planeta dorită.

Poate chiar să intre în atmosfera ei. Dar aterizarea era imposibilă. Toate capsulele de aterizare fuseseră distruse de nefericita explozie. Rămânea o singură ieşire din situaţie. Să intre în atmosferă, apoi să se catapulteze şi să aterizeze cu paraşuta în costumul special de tip scafandru.

Doctorul nu ezită nicio secundă. Se ocupă de pregătirea rachetei. Calculă cât putu de precis poziţia planetei şi timpul când trebuia să părăsească selenoplanul. Spera să realizeze una din sarcinile expediţiei: să transmită un mesaj altei civilizaţii, „fraţilor de raţiune” de pe alte planete.

Făcu ultima însemnare în jurnalul de bord, se urcă în racheta auxiliară şi porni motoarele. Fu copleşit de suprasolicitare. Zâmbi. Suprasolicitarea îl va ajuta să se adapteze la forţa de gravitaţie. Avea timp suficient.

În sfârşit, în faţă îi apăru un disc care devenea tot mai mare. Din cauza frânării, greutatea doctorului se dublă, dar el nici nu observă acest lucru. Pregătea un lung mesaj adresat unei civilizaţii necunoscute. Împachetă cu grijă descrierile diferitelor obiecte de la bord şi harta exactă a Galaxiei cu coordonatele Pământului. Chiar dacă el va pieri, mesajul îşi va atinge scopul. Execută ultima corectare şi racheta pătrunse în atmosferă...

Apăsă pe buton şi se catapultă împreună cu fotoliul. O clipă îşi pierdu cunoştinţa, şi când îşi reveni, jos se întindeau nisipuri galbene nesfârşite, iar cerul de deasupra capului era acoperit de cupola purpurie a paraşutei.

La aterizare se lovi uşor. Se ridică şi privi în jur. Izbucni în râs. Soarele local se ridicase de mult deasupra orizontului, dar razele lui încă nu încălzeau. La orizont se contura clar un lanţ de munţi înalţi cu crestele înzăpezite.

— Ca în Sahara – gândi cu voce tare doctorul.

Stabili direcţia cu busola şi porni la drum cu paşi măsuraţi. Se simţea uşor. Greutatea din rachetă era de două ori mai mare decât aici. Îi venea să fugă, dar cu bună ştiinţă îşi reţinu paşii. Ştia că, în curând, îşi vor face apariţia adaptarea, iar apoi oboseala. Avea oxigen pentru cinci zile, iar alimente pentru şi mai puţine.

Era deja ziua a cincea când începură să apară semne prevestitoare de pădure. Tufişuri jigărite şi iarbă decolorată care îşi înfigeau rădăcinile lungi adânc în solul uscat. Apoi văzu în depărtare linia verde a pădurii. Se opri ca să-şi tragă sufletul, mâncă ultima porţie de hrană. În curând se va termina şi oxigenul. Dacă nu va reuşi să ajungă până la o localitate, va fi nevoit să-şi scoată costumul special tip scafandru. Atunci va mai avea un răgaz de câteva ore sau poate de câteva zile. Şi dacă nici atunci nu va reuşi... Ei vor descoperi totuşi mesajul, iar mai devreme sau mai târziu vor zbura spre Pământul îndepărtat. Şi vor povesti oamenilor despre moartea lui...

Cu cât rămânea mai puţin până la pădure, cu atât mai dese erau tufişurile. Din când în când fiare nevăzute foşneau pe acolo. La joasă înălţime, deasupra capului său, începu să se

învârtească o pasăre uriaşă. Doctorul o privi şi o ameninţă cu pumnul. Pasărea fâlfâi nemulţumită din aripi şi dispăru în înălţime.

Oxigenul se termină la o sută de metri de pădure. Eliberându-se de costumul special tip scafandru, doctorul zâmbi. Nu mai avea niciun sens să-şi păstreze forţele. Nu se ştia cât timp îi va fi necesar acestei planete pentru a-l ucide. De aceea, repede, înainte! Prevăzuse această situaţie, astfel că era îmbrăcat numai într-un trening uşor, iar în mâini avea mesajul şi arma. Aerul era îmbibat de miresme necunoscute.

Curând ajunse la un râu. Apa repede curgea lin. Doctorul văzu fundul nisipos şi o mulţime de peştişori. Stătu puţin pe gânduri. Putea lega unul de altul doi copaci căzuţi şi să facă o plută. Râul l-ar fi dus spre vreo aşezare omenească.

Era lac de transpiraţie, obosise din cauza arşiţei înăbuşitoare. Se dezbrăcă, puse ceasul şi arma pe haine, intră în apa răcoroasă, afundându-se până la gât. Apa îi crea o senzaţie plăcută şi ar fi dorit să înoate puţin dar nu-l ţineau puterile.

Îşi îndreptă corpul, îşi şterse ochii cu palma şi întoarse capul. De după copaci se furişa fără zgomot o fiară lungă de o specie necunoscută. Pe neaşteptate, îşi arătă colţii şi se aruncă.

Doctorul se cufundă în apă şi înotă spre malul celălalt. Fiara îl urmărea în râu. I se auzea respiraţia grea. Doctorul îşi concentră toate forţele şi ieşi vioi pe mal. Fără să privească înapoi alerga, alerga fără scop şi direcţie. Tufişurile îi zgâriau pielea, în tălpi îi intrau spini, dar el nu simţea nimic. Abia când zgomotul urmăririi se linişti, îşi întrerupse alergarea nebunească, simţi o durere acută şi se prăbuşi pe iarbă. Înţelese că se rătăcise. Nu ştia unde este el şi în ce parte se află râul. De oboseală şi senzaţia acută de foame începu să aibă frisoane. Sau aceasta era o urmare a acţiunii viruşilor locali? Se concentră asupra propriei sale persoane şi, deşi era doctor, nu putea să înţeleagă dacă starea lui era provocată de tensiunea nervoasă sau de o boală necunoscută.

Se destinse, străduindu-se să respire egal şi adânc. Încă nu este totul pierdut. Important este să găsească râul, mai devreme sau mai târziu curentul îl va duce la ţintă. Este îndoielnic că acesta ar putea fi în apropiere. Străbătuse doar mulţi kilometri fără să observe urme de fiinţe civilizate. Fiinţe care în dezvoltarea lor să fi ajuns să cunoască radioul. Doar

auzise cu urechile sale emisiunile lor.

Singurul reper de nădejde erau înălţimile munţilor. Le găsi cu privirea şi o porni din nou la drum. Roiuri de insecte multicolore se învârteau în jurul său, atrase de mirosul de sânge. În curând îl cuprinseseră din nou frisoanele. Limba i se umflă şi gura i se uscă. Zgârieturile se umflau şi se înroşeau. O durere acută îi străbătea muşchii la fiecare pas.

Deja nu mai gândea, doar instinctul se încăpăţâna să-l oblige să meargă mai departe. Nu auzea şi nu vedea că cineva îl pândeşte din tufişuri, însă senzaţia de primejdie îl obliga să o ia la fugă. Simţea deja în spinare respiraţia fiarei. Pe neaşteptate, solul îi dispăru de sub picioare, cineva îl prinse şi îl puse la adăpost.

De colţii fiarei îl salvă tânărul alpinist Ten. El observase din tabără un animal neobişnuit urmărit de o fiară gata să-l ajungă. Un sentiment de milă îl făcu pe Ten să decupleze câmpul de forţă protector şi să smulgă victima de sub botul fiarei dezlănţuite. Ten nu se temu. El îşi cunoştea bine forţa puternicei sale mâini cu trei degete. Puţine fiare îndrăzneau să-i atace pe compatrioţii săi. Şi aceasta bătu în retragere, cu un răget de nemulţumire. Ten se înapoie în tabără şi puse din nou în funcţiune câmpul de forţă. Din cort apăru capul lui Aliter, conducătorul grupului.

— De ce ai prins animalul, Ten? Dacă se află, se pot ivi neplăceri.

— Animalul este pe moarte, Aliter. Pe lângă aceasta, era urmărit de o fiară. Nu puteam proceda altfel.

— Dar tu ai izgonit fiara. Lasă-l şi pe el în libertate. Poate că într-adevăr va muri.

Discuţia lor atrase atenţia celorlalţi. Blondul uriaş Kordol ieşi de după un copac mare şi se opri lângă doctor.

— Oare nu înţelegeţi că moare de sete? Ten, dă-i ceva să bea! El a alergat prin tufişuri şi s-a rănit grav. Are pielea foarte fină. Niciodată nu am văzut un animal cu pielea albă, atât de catifelată. Şi, priviţi, are un corp original. Niciodată nu am auzit despre asemenea animale.

Katan, singura fată din grup, apăru pe neaşteptate cu faţa somnoroasă:

— De unde a apărut acesta? De ce nu mi-aţi spus şi mie? Kordol, dă-mi aparatul să fac câteva fotografii. Tatăl meu are un

atlas cu toate animalele, dar aşa ceva n-am văzut niciodată, asemenea animale nu există.

Kordol începu să râdă.

— Dacă nu sunt în atlas, înseamnă că nu există. Strălucită logică.

Katan se supără.

— Odată ce vorbesc, înseamnă că, într-adevăr, nu există! Trebuie să informăm direcţiunea rezervaţiei.

De data aceasta începu să râdă Aliter.

— Şi să ne creăm o mulţime de neplăceri pentru încălcarea regulilor de comportare în rezervaţie.

Între timp, Ten umplu cu apă un vas mic şi se aplecă deasupra doctorului. Îi părea rău că animalul moare. Ar fi vrut să se joace cu el. Începu să-i toarne cu grijă apă în gură. Pe neaşteptate animalul întinse un membru răşchirat, apasă puternic vasul pe buzele sale şi îi bău cu lăcomie conţinutul. Ten fu uluit.

— Aţi văzut? Ştie să bea din vas. El începu să examineze mâna doctorului. Pielea de pe membrele lui superioare este atât de catifelată încât este îndoielnic că labele i-au servit la deplasare.

Kordol fu cuprins de entuziasm.

— Rămâne să mai adăugăm că ştie să vorbească şi avem o senzaţie clasa întâi. Personal, cred că animalul trăieşte cu precădere în apă. Sau tu presupui că pielea de pe membrele inferioare este mai grosolană?

Katan se supără.

— La ce bun toate inepţiile acestea? Ştie să bea, trăieşte în apă... Vă spun că trebuie să anunţăm direcţia!

Doctorul deschise ochii. Era înconjurat de fiinţe ciudate. Pe capetele lor uriaşe, cu frunţile puternic proeminente erau aşezate pe două rânduri excrescenţe verzulii. Corpurile lor erau acoperite cu un material fin, uşor. Una dintre ele avea o pălărie cu borurile largi şi vorbea ceva. Vorbea!

— Are cea mai expresivă mutră pe care am văzut-o vreodată. Priviţi în ochii lui. Mi se pare că vrea să spună ceva.

Aliter mormăi nemulţumit.

— Degeaba te-ai ataşat de el, Ten. Faci dintr-un lucru neînsemnat o tragedie. Merită oare să-ţi ieşi din formă pentru un fleac?

Ten nu răspunse. Se îndepărtă şi luă aparatul de filmat. Filmă cu sârguinţă. De aproape, din depărtare... Se străduia să fixeze pe peliculă toate detaliile, în special faţa, a cărei expresie îl tulbura.

Doctorul deschise din nou ochii. Cum a putut să nu ţină la el niciun obiect de pe pământ. Ei ar fi înţeles, ar fi încercat să-l salveze. E totuna. În pofida tuturor încercărilor, scopul a fost atins. Mai devreme sau mai târziu cineva va descoperi lângă râu mesajul. Vor găsi şi arma. Iar când le vor analiza, îşi vor aminti şi de el. Ce prostie! Să mori fără să faci ultimul pas.

Fiinţa care se îndepărtase reveni şi îl atinse cu mâna sa cu trei degete. Ce mână mare! Şi acoperită peste tot cu plăcuţe de os, ca pielea şopârlei. Curios, toate cele trei degete sunt reciproc perpendiculare...

Katan insista:

— În informator nu există date despre astfel de fiinţe. Probabil că aceasta este vreo specie nouă. Cred că nu vom avea neplăceri dacă vom informa despre el, din contră. Dacă noi l-am descoperit primii, ne vor arăta întregii planete.

Aliter se întoarce spre ea, fără să vrea.

— Înţeleg dorinţa ta de a te vedea în cadrul programului de seară, dar nu pot fi de acord. Acesta este un exemplar matur. Fireşte, el nu poate fi unicul. Dacă ar fi fost un mutant întâmplător, el nu ar fi trăit mult. Prin urmare, conducerea rezervaţiei cunoaşte foarte bine aceste fiinţe. Întrucât este evident că ele reprezintă o raritate excepţională, neplăcerile pot fi şi mai mari. Ne vor învinui că l-am fugărit şi l-am prins şi că a pierit tocmai din această cauză. Ceea ce propui tu nu numai că iese din cercul obligaţiilor noastre, dar este şi interzis prin regulile rezervaţiei.

Ten văzu cum Katan se supără şi, pe neaşteptate, chiar şi pentru sine, întrebă:

— Ce-ar fi ca acesta să fie reprezentantul altei civilizaţii?

— Ha-ha-ha! Dar unde este selenoplanul, costumul special tip scafandru, racheta de aterizare? Scrie o poveste, Ten! Le vei tăia nasul celor mai mari fantezişti.

Ipoteza i se păru absurdă chiar şi lui Ten, dar îi era jenă să mai dea înapoi.

— Dar ce este rău în aceasta? Este problema cea mai actuală a timpului nostru. Scriem, vorbim, demonstrăm, construim

ipoteze privind modul cum pot arăta reprezentanţii altor civilizaţii. Multe organizaţii se ocupă de aceste probleme.

Doctorul nu putu înţelege ce-i înveseli. Prin coroana copacului el văzu albastrul adânc al cerului. Chiar şi printre râsetele puternice se distingea ciripitul păsărilor. Totul era îmbibat cu miresme necunoscute. Poate că toate acestea i se învârteau lui în cap. Aici este bine ca pe Pământ. Va mai sta puţin întins, îşi va aduna forţele şi se va ridica. Aceste fiinţe îl vor ajuta. Soarele străluceşte, dar oare de ce este din ce în ce mai rece? Tăcură. Gesticulează, deschid gurile. Fac totul pentru a nu-l deranja? Îl ocrotesc. „Fraţi de raţiune”...

Începu să se prăbuşească undeva adânc şi nu era nimeni ca să-l sprijine să nu cadă.

Aliter atinse primul corpul rece al doctorului.

— A murit.

Îşi privi ceasul şi se ridică.

— Întârziem. Peste cincisprezece minute trebuie să ridicăm tabăra şi să pornim. Tovarăşii de la tabăra de bază se nelinişteşc deja.

Toţi începură să se agite. Când ultimul pachet fu pus pe Graviplan, Ten îl privi pentru ultima oară pe doctor. Sub copac, cadavrul devenea alb. Porni spre el, dar se întoarse cu hotărâre şi se urcă în gondola transparentă. Este totuna ce fel de fiinţă este aceasta. Se apropie ziua alegerii profesiei. Acum ştia deja care-i va fi profesia. Va zbura în infinitul rece al Galaxiei. Va zbura şi îi va găsi pe ei, „fraţii de raţiune”. Credea cu tărie acest lucru. Viaţa raţională există în tot Universul. Vor mai fi încă întâlniri solemne şi îmbucurătoare.

Timons Esaias
Norbert şi sistemul
(„Norbert and the System”, 1993)

Traducere de Ana-Maria Negrilă

Fusta ei avea o tăietură şic, cizmele îi accentuau linia, însemnul ei social, ingenios montat deasupra urechii stângi, sclipea verde. Atras de mersul ei plin de graţie şi precaut în acelaşi timp, Norbert ceru programului de analiză să-i realizeze profilul personalităţii şi să caute un mod acceptabil de a face cunoştinţă. Dar, în timp ce aştepta ca informaţiile să-i fulgere prin faţa ochilor, ea se urcă într-un troleibuz pe pernă pneumatică şi clipa fusese irosită.

Când afişajul apăru în sfârşit, Norbert îşi apostrofă în gând Sistemul Personal. „Îmi foloseşte acum mai mult de o grămadă!”

— Vrei să-i caut adresa şi codul de acces? îl întrebă PS-ul.

— Nu, nu vreau. E clar.

Ecranul lentilelor se întoarse la afişajul principal. Mai caută, îşi impuse el.

— Cât timp trebuie să procesezi cererea mea?

— Trei secunde, incluzând şi cererea şi afişajul.

N-o să meargă, gândi. Cum ar fi putut obţine o tipă cu un astfel de decalaj temporal? Timiditatea lui era o problemă, dar PS-urile ar fi trebuit să rezolve şi asta.

Avea nevoie de o nouă investiţie, într-un nou echipament.

* * *

În timp ce surogatele îi ţineau loc de masă de prânz, stătea tolănit pe canapea şi urmărea programul unei case de comerţ. O listă de şaizeci şi cinci de reţele personale însoţite de preţuri se rula în lentila lui stângă, în timp ce în cealaltă apăruse indexul a aproape o mie de opţiuni de nivel doi.

— Civilizaţia poate fi uneori extrem de complicată, remarcă el.

Luând tonul lui drept nemulţumire, Sistemul General scoase la iveală un vânzător:

— Bună ziua, Cumpărător Komdor! Cum putem să te ajutăm?

Norbert explică problema lui.

— A, da. Am avut o mulţime de cereri de reinstalare din

partea clienţilor ce avuseseră înainte seria 1200. Timpurile s-au schimbat! Ha, ha! Simularea vânzătorului făcu o pauză şi apoi schimbă tonul. Sincer, un bărbat atât de atrăgător ca dumneavoastră n-ar trebui să ceară unui PS să evalueze calităţile unei tinere doamne. Un sistem modern ar fi făcut totul chiar în momentul în care cortexul ar fi reacţionat la calităţile ei. Aţi fi avut informaţia înainte de intervenţia hormonilor.

Reprezentantul comercial lăsă mesajul să dispară şi reveni la obiect.

— Câte operaţii ajutătoare sunteţi dispus să importaţi?... A! Bine, atunci v-aş sugera ultimul produs scos pe piaţă de Gabon, un Jizmet ISB. Este puternic, eficient şi are cea mai mare parte a echipamentului montată pe coaste. Ocupă zece coaste la un bărbat de talia dumneavoastră, dar asta înseamnă cu un kilogram mai puţin decât 1200 pe care-l aveţi deja. Pot să vă consult diagrama de montaj?... Da, văd că aveţi deja patru coaste transformate, pot fi folosite pentru instalare...

— Gaboneze? îl întrerupse Norbert. Care îi sunt performanţele?

Imediat, o serie de clasamente şi tabele apărură în lentila lui stângă. Apoi în lentila dreaptă se derulă o listă a personalităţilor din lumea sportului care foloseau în mod curent sistemul gabonez, pentru că era mai bun pentru fundaşii şi jucătorii de baseball. Poseda un timp superior de reacţie.

— Sunt o noutate în magazine, dar demne de încredere. Aşa şi trebuie să fie, ca Administraţia noastră să le dea autorizaţia. Aveţi vreo nelămurire?

Reprezentantul comercial nimerise tonul just, liniştitor şi uşor dispreţuitor.

— De fapt, chiar mă întreb cum pot fi oprite sistemele acestea? Norbert chicoti stângaci. Gândiţi-vă la asta, cum să-şi decupleze sistemul pe care-l avea.

Vânzătorul se întrerupse pentru nişte procesări rapide.

— Să-l închideţi? întrebă clătinând din cap.

— Da, ştiţi... dacă nu merge bine. O comandă prioritară sau o întrerupere externă. Orice.

Norbert încercă să nu-şi piardă stăpânirea de sine, deşi ştia că un program de vânzări atât de sofisticat cum era acela putea să-i detecteze şovăiala într-o milionime de secundă. De aceea şi făcea cumpărături atât de rar. Vânzătorii îi arătau toate

defectele, fără să se obosească prea mult.

— Un întrerupător? Sincer, n-am auzit niciodată de aşa... Urmase o reprogramare. Înţeleg ce vreţi să spuneţi, Cumpărător Komdor. Nu avem un întrerupător, pentru că marja de eroare pentru un PS este infinit mai mică decât aceea corespunzătoare oamenilor de felul dumneavoastră, nu pentru că ar mai exista oameni fără sisteme personale. Urmă o comparaţie statistică între morţile cauzate de defecţiuni şi cele ale oamenilor fără sisteme personale, ce sclipi în lentilele ochelarilor. După cum vezi, dacă cineva ar putea să închidă un PS, l-ar supune pe proprietar unui factor crescut de risc. Ar fi o mare neglijenţă din partea noastră să permitem aşa ceva.

— E logic, admise Norbert, trecând peste întrebarea lui stupidă cât mai elegant cu putinţă.

* * *

Norbert se duse sâmbăta aceea la spital să-şi instaleze noul PS. Sala de aşteptare îl plictisi – toţi cei prezenţi fuseseră burduşiţi cu impulsuri împotriva-îngrijorărilor de către PS-urile lor – aşa încât ceru cea mai nouă creaţie cinematografică. Nici măcar nu apucă să vadă titlul când lumina unui mesaj clipi: era rugat să se ducă la camera 45921.

Camera 45921 se afla în Secţiunea Consilierilor şi asta era ciudat. Nu avusese nevoie de sfaturi nici măcar pentru ultimul PS. Şi mai ciudat, Consilierul apăru în persoană, nu numai o simulare a Sistemului Central. Un european obişnuit, scund şi gras, cu un fel de coif de modă veche acoperindu-i partea din spate a craniului. Ce-ar fi putut un tip cu o înfăţişare atât de arhaică să-i spună despre un PS?

— Cumpărător Komdor, Norbert Komdor! Ia loc, ia loc! Comportarea jovială a bărbatului îl surprinse pe Norbert. Consilierii erau de obicei personalităţi covârşitoare şi păreau preocupaţi. Puneau doar câteva întrebări înainte de a face instalarea.

— E vreo problemă?

Norbert ura problemele şi îşi simţi deja PS-ul generând curenţi liniştitori în muşchii umărului.

— Nu credem să fie. Vrem doar să ne asigurăm că o să căpătaţi produsul care trebuie.

— Nu cred că-mi pot permite să merg mai departe, obiectă

Norbert, încercând să facă impresie.
— O să văd, îi dădu dreptate consilierul. Citi ceva scanat pe lentilele sale. De fapt, chiar acum vizualizez îngrijorarea ta legată de siguranţa sistemului. Există o remarcă obişnuită pe care ai făcut-o referitor la un „întrerupător”, ca să fiu mai precis.
Norbert încercă fără succes să-şi ascundă o tresărire.
— Vânzătorul mi-a explicat deja. Nu ştiu ce m-a făcut să mă gândesc la asta. Probabil ceva în legătură cu Africanii şi cu digul care s-a prăbuşit.
Consilierul făcu o pauză de informare.
— A, în Egipt. Da. Probabil asta a fost.
— Îmi doresc cu adevărat sistemul, insistă Norbert.
— Desigur. PS-ul tău nu a semnalat niciun coşmar mai deosebit sau motive de nelinişte. E adevărat.
Cum reuşiseră să extragă informaţiile acelea din sistemul central? Probabil că existaseră în contractul de instalare. Norbert dădu afirmativ din cap. Visele lui se reduceau la femeile frumoase şi interesante pe care nu păruse niciodată în stare să le atragă.
Consilierul continuă pe tonul atent al unei tirade pregătite dinainte.
— Cumpărător Komdor, după cum ştii, Sistemul tău este conceput să te protejeze de accidentele interne sau externe care ţi-ar leza sănătatea. Inima ta, plămânii, creierul, ficatul sunt monitorizate cu grijă pentru a detecta orice urmă de boală. Enzimele şi hormonii sunt reglaţi pentru sănătate şi eficienţă maximă, iar consumul de calorii este redus, dacă e necesar, de către interconexiunile PS-ului pentru a asigura o bună nutriţie.
— Sigur, consilier, eu...
— Dar asta nu-i tot, PS-ul tău este permanent informat despre vreme, trafic, incendii şi alte situaţii neprevăzute care ţi-ar putea afecta securitatea. Ai văzut crime în filmele documentare, nu-i aşa? Crima reprezenta înainte o ameninţare importantă la adresa bunăstării fizice, financiare şi psihice, dar sistemul nostru şi sistemul central n-o mai permit acum. Sunt sigur că eşti de acord că este un lucru bun.
— Desigur.
— Atunci de ce ai vrut să închizi PS-ul? Dacă-ai fi fost rănit, n-ar fi putut să ceară ajutor. Dacă oamenii ar opri sistemele, am avea din nou crime. Vrei asta?

Omul se aplecă înainte într-o poză autoritară care părea însă mult prea artificială. Chiar că avea nevoie să-şi reprogrameze PS-ul.

— Nu. Sigur că nu. Tot ce vreau e noul meu sistem.

Consilierul îndreptă un deget noduros către Norbert.

— Dar te-ai convins că sistemul e sigur? N-o să începi să vorbeşti din nou despre afacerea cu întrerupătorul şi după instalare, nu-i aşa?

— Nu, consiliere. Îmi pare rău că am spus vreodată aşa ceva!

— Bine, atunci.

* * *

Colegii de muncă veniseră să-i admire noua instalaţie. Vizionau în grup ultimele reclame şi programele cu statisticile comparate de baseball. Norbert descoperi că se distra mult mai inteligent cu noul sistem, şi ceilalţi rămaseră mai mult de o oră înainte să se scuze şi să plece. Un record. Şi el câştigase invitaţia la o petrecere, prima de săptămâni întregi.

Totuşi, un tip de la Secţia de inginerie, Howardi, rămăsese în urmă. Howardi proiecta reţele birocratice şi cunoştea oameni importanţi. Vorbind cu el, Norbert îşi amintea întotdeauna de gangsterii din timpurile vechi.

— Aşadar, Norb, am găsit o menţiune despre tine pe sistemul general. Erau informaţii confidenţiale, dar mi-au sărit imediat în ochi. Ce-a fost cu întreruperea sistemului tău?

Howardi îşi roti băutura într-un mod considerat de Sistem cât mai sugestiv cu putinţă.

Sistemul lui Norbert îi opri orice ezitare, însă mult mai uşor decât fusese el obişnuit.

— Ah, aceea? A fost o întrebare prostească pe care am pus-o vânzătorului. Nu prea sunt la curent cu schemele sistemelor, aşa că mi-a venit ideea aceea stupidă. Vechiul meu PS nu a reuşit s-o oprească.

De ce i-ar fi sărit în ochi lui Howardi întrebarea lui? De ce s-ar fi poticnit de ea?

Dă din cap. Norbert dădu din cap, pentru că nu-şi amintea să fi ignorat vreodată un mesaj de avertizare.

— Te întrebi, probabil, care-i problema, nu-i aşa? Cred că tu o să pui bazele vreunei erezii a secolului nostru. Şi mai ziceai că eşti un tip obişnuit! Dar, serios, Norb, PS-ul este piatra de

încercare a culturii noastre materiale. Când echipele de arheologi o să ne dezgroape, o să fie elementul nostru definitoriu – Oamenii PS sau cam aşa ceva. Aşadar, punând problema PS-ului, ar fi ca şi când un grec antic ar ridica întrebări asupra amforelor sau ceramicii sau ceva de genul ăsta.

Îşi contemplă băutura înainte să înghită restul.

Sistemul lui Norbert îl atenţionă: *Vezi Pitagora, vezi Diogene*.

— Dar, de fapt, n-am vrut să spun nimic cu asta, Howie, zise Norbert folosind cel mai potrivit ton calm pe care-l avea. Mi-au explicat totul la spital înainte ca informaţia să intre în reţea.

— Bine, asta-i grozav. Howardi se ridică să plece. N-ai să fii prea subversiv pentru noi, nu-i aşa, Norb?

* * *

Petrecerea nu fusese rea şi chiar reuşise să-şi facă rost de două întâlniri în săptămânile care urmaseră noii lui instalări. Prima întâlnire se terminase devreme pentru că ea îşi amintise brusc că trebuia să se spele pe cap.

Celei de-a doua fete îi plăcea politica. Dorise să-şi petreacă seara stând pe bănci, într-o zonă publică şi citind împreună buletinele informative.

Norbert nu fusese niciodată la curent cu politica şi nici nu prea citise afişele. Doar o dată avusese o părere, atunci când bobocii încercaseră să schimbe legea dreptului electoral ca să poată scăpa de Key West. De fapt, el nu avusese în minte să-şi petreacă seara lenevind şi schimbând opinii, dar, dacă aşa vrusese Vodkette, el cedase.

Au ales afişajul Tribunei, foarte conservator şi plin de aiurelile obişnuite. Norbert făcea numai observaţii banale ca să n-o ofenseze, dar îşi pusese PS-ul să cerceteze situaţia colaboratorilor ce alcătuiseră buletinul informativ. Înregistrările indicau că fiecare din opiniile politice îşi aveau punctul de plecare într-un beneficiu financiar aşteptat de cumpărătorul care le pusese în circuit.

— Pariez că aproape toate opiniile de pe afişaj sunt direct legate de beneficiul cumpărătorului care le-a emis, observase Norbert într-un moment de uitare de sine.

— Într-adevăr? exclamă surprinsă Vodkette.

Norbert îşi aminti brusc că ea făcuse studii de sociologie şi că, probabil, el îi atinsese domeniul. Îi trecu repede informaţiile

ascunse pe care PS-ul său le găsise în legătură cu fiecare afişare.

În timp ce ea le citea, sistemul lui Norbert îi semnală un interes crescând al tinerei doamne, corespunzător observaţiilor sale politice. Ce făcuse?

Ea zâmbi.

— Ce te-a făcut să verifici toate astea? îl întrebă.

— Nu ştiu. E ca la serviciu. Am ghicit. Dacă vrei să avansezi, trebuie să apelezi la management. Dacă vrei să te recalifici, înseamnă că nu-ţi place locul unde lucrezi. În general, opiniile sunt uşor de prevăzut.

Sistemul său fulgeră roşu – *Comentariu riscant din punct de vedere social*.

Dar nivelul ei crescu din nou şi se întinse mai mult decât ar fi crezut Norbert că era posibil pentru o informaţie. Ca să fie sigur, ceru un diagnostic rapid.

Ea îşi arcui sceptică o sprânceană care se ivi deasupra lentilelor.

— Şi bănuiesc că *tu* ai nişte opinii *imposibil* de prevăzut.

— O, nu am. Nu am, răspunse el evaziv, încercând disperat să subvocalizeze un ordin de căutare a celei mai şocante opinii a lui.

PS-ul i-o luase însă înainte. Până să apuce să formuleze comanda, se uita deja pe lista celor cinci din cele mai originale opinii şi la valoarea lor deviaţională. Două erau doar nişte judecăţi greşite (vechiul lui sistem nu le prinsese la timp) şi două se abăteau de la normă cu mai puţin de 45%. Dar în vârful listei se afla o idee cu o deviaţie enormă.

Înghiţi în sec. Îşi încercă norocul:

— M-am gândit de multe ori că ar trebui să fim în stare să ne întrerupem PS-urile. N-am mai auzit pe nimeni spunând aşa ceva şi câţiva oameni au fost interesaţi când am menţionat-o.

Tipa rămase împietrită. Sistemul îl anunţă că PS-ul ei o luase razna, refuzând informaţia. Dar nivelul i se dublă.

Indicatorii personali de distanţă ajunseră la zero şi fişa ei medicală deveni vizibilă pe sistemul lui pentru o reevaluare.

Pentru Norbert nu mai exista cale de întoarcere.

* * *

Când Norbert se întoarse în noaptea aceea în camera lui, nu-i

venea să creadă că ea îl plăcuse, că el se distrase şi că pusese pe tapet ideea cu întrerupătorul. În ciuda sfatului dat de sistem îi permisese tipei să-l convingă să-şi afişeze descoperirea ca toţi să o vadă.

PS-ul insista că trebuia să examineze replicile care veniseră deja şi să se pregătească să facă faţă represaliilor. Desigur că era un sistem nou şi grozav, cu o putere de anticipare mai mare decât a lui 1200°, totuşi el nu se baza prea mult pe vocea aceea sâcâitoare din ureche.

Dar Norbert nu voia să se gândească în seara aceea la opinii şi la politică. Voia să se gândească la Vodkette, la răspunsurile ei, la felul delicios în care formele ei se curbau în ridicătura pieptului. Se gândi la asta până când sistemul îl adormi.

* * *

Se trezi ca să nimerească în mijlocul unei adevărate revolte.

Sistemul lui era atât de asediat de mesaje urgente, încât trebui să-şi anuleze toate aranjamentele pentru acea zi. Până atunci, Norbert nu lipsise niciodată de la slujbă, dar Sistemul îi spusese că avea dreptul să o facă.

Cereau mii de răspunsuri la remarca lui politică. Mii. 16% erau complet irelevante, 12% confuze, 6% se opuneau, 2% îşi făceau probleme legate de sănătatea lui mintală. Dar 8,63% îl aprobau. Sute de vânzători îşi întrerupseseră lucrul ca să ajungă la o înţelegere cu Norbert.

Sentimentul pe care această situaţie i-l insufla era atât de copleşitor şi de minunat, încât PS-ul trebui să intervină pe cale chimică.

* * *

După micul dejun şi surogatul de cofeină, se uită la mesajele mai urgente.

Consilierul spitalului care-i instalase PS-ul îi cerea să vină pentru o consultaţie. Primul birocrat care cerea urgent o întrevedere. Era de rău augur şi sângele i se umplu imediat de compuşi anti-îngrijorare. Mai erau şi vreo duzină de ameninţări de la alţi colegi-cumpărători. Trebui să-şi lase PS-ul să-i explice o parte din epitete.

Mai avusese şi înainte probleme cu Autoritatea, dar nimeni nu se deranjase să-i trimită mesaje de ameninţare.

Cel mai surprinzător lucru era lunga listă de oferte profitabile. Ca şi alţi cumpărători, cheltuise ceva bani în fiecare lună scanând ofertele care i se făcuseră, dar foarte rar i se păruse că merită să aleagă mai multe. În afară de asta, reclamele erau făcute atât de convingătoare, ca să cumperi produsul, deci ce rost mai avea să te zbaţi?

Dar acele mesaje erau absolut autentice. O listă cuprinzătoare de avocaţi, publicişti, scriitori şi ziarişti erau interesaţi de afacerile lui şi voiau să-l coopteze. Îşi petrecu cea mai mare parte a dimineţii scanându-le ofertele şi numai în trei ore câştigă salariul pe zece luni. Norbert avea sentimentul neplăcut că în curând o să-i trebuiască bani gheaţă.

După masă, îşi adună curajul şi-l sună pe consilierul pe care-l asigurase că problema cu întrerupătorul nu mai avea să fie menţionată. Robotul consilierului zâmbi şi-i redirecţionă apelul către un alt birou. O femeie manager, cu o mutră şmecheră îl salută plină de căldură.

— Cumpărător Komdor! Ce drăguţ din partea ta că ne-ai răspuns la mesaj. Te asigur că-ţi vom rambursa banii de telefon. Să zicem cinci sute de dolari pe minut? Expresia ei spunea că ar fi încântată să plătească şi mai mult.

— Da, sigur. Dar trebuia să discut cu Consilierul.

Norbert bănuia un aranjament oarecare.

— Da, ei bine, ne pare rău de asta. S-au schimbat multe de când am trimis mesajul. O să ţi se pară greu de crezut, dar am fost sufocaţi de telefoanele cumpărătorilor care mureau să ştie ce PS foloseşti în mod curent. Probabil că de ieri ai resimţit din plin povara celebrităţii.

— Da. Da, aşa e.

Ce aveau oare de gând?

— Aşadar, ca orice persoană celebră, ai dreptul să profiţi de situaţia ta. Ne-ar face plăcerea să-ţi oferim 18% comision pentru jizmeturile pe care le vom vinde în următoarele 6 luni, dacă ne permiţi să furnizăm publicului informaţiile stocate în Sistemul tău. Am ridica cu plăcere oferta la 25%, dacă ai găsi timpul să-ţi expui şi punctul de vedere.

— Dar asta ar fi... Scuzaţi-mă. „Ia-ţi un avocat!”, fulgeră PS-ul său în amândouă lentilele, şi-i afişă lista prioritară a mesajelor pe care le primise în dimineaţa aceea. Îmi pare rău, dar totul este mult prea neaşteptat, citi el ascultător de pe afişajul optic.

Sunt sigur că ne vom înţelege. Avocatul meu va lua legătura cu voi ca să pună la punct detaliile.

Un zâmbet larg de plăcere luă locul expresiei de adâncă dezamăgire. Ea schimbă subiectul.

— Am observat un lucru în legătură cu sistemul tău, care trebuie corectat şi ţi-am returna cu plăcere jumătate din costul instalaţiei ca să-ţi rezolvi problema. Ha, ha! Mă tem că băieţii de la vânzări ţi-au calculat greşit profilul. Nimeni nu a ştiut că eşti un tânăr atât de original şi plin de forţă, Ne-am cam ascuns aptitudinile, nu-i aşa?

— Ei bine, poate doar puţin.

— Aşa că, scuză-ne, dar va trebui să-ţi repartizăm un alt pachet de programe şi să înlăturăm câteva mesaje enervante şi inhibitoare. Putem s-o facem şi de la distanţă, dacă eşti de acord.

— Sigur. Aşa cred.

— Bine, atunci. Şi încă o dată, să ne scuzi. Ezită. Ah, aproape uitasem. Fabrica proiectează întrerupătorul pe care l-ai dorit drept opţiune. O să ai exclusivitate pe produs pentru şaizeci de zile, dacă ne permiţi să te folosim mai târziu, când îl vom comercializa. Cumpărături plăcute!

Avocatul ales de PS-ul său se afla deja în lentile, înainte ca zâmbetul ei să fi început să se estompeze.

* * *

În timp ce agentul lui lucra la contracte, Norbert păşi pe un teritoriu necunoscut. Îşi informă şeful că nu va fi în stare să lucreze în următoarele două luni şi, poate, chiar şi mai mult. Spre surprinderea lui, ei erau înţelegători şi doritori să se acomodeze situaţiei. Apoi începu să citească mesajele cu caracter social. O duzină de femei făcuseră oferte. Doar câteva din ele erau escorte profesioniste, restul erau femei singure cu înclinaţii spre aventură; şi aventura, în acest caz, era chiar Norbert.

PS-ul său alese un mod mai flexibil de abordare a problemei, lucru care-i spuse lui Norbert că noul program fusese deja transferat de companie. Norbert simţi o enormă recunoştinţă pentru noua lui viaţă. Ar fi făcut cu plăcere reclamă liniei jizmet. Era un produs grozav.

* * *

Interviul ar fi fost, probabil, cel mai plăcut moment din viaţa lui Norbert, dacă nu s-ar fi încurcat. PS-ul lui, înarmat cu un pachet de programe despre interviurile celebrităţilor, îl pregătise zile întregi. Se folosise de o duzină de fraze celebre, de felul acelora care primeau milioane de cereri de rulare, şi de toate celebrităţile care le enunţaseră.

Principala lor problemă era să-i justifice acţiunea neortodoxă. Cunoştinţele vagi de politică şi psihologie pe care le avea Norbert nu-l prea ajutau şi el nu era atât de prost să-şi poarte singur povara emoţiilor. În cele din urmă, aleseseră un set destul de ambiguu de răspunsuri tactice şi o senzaţie de disconfort infiltrată în fundul sufletului lui Norb.

Prezenţa unei audienţe adevărate îl deranja. Cincizeci de persoane plătiseră sume enorme, din care el primea 12%, ca să asiste pe viu la interviul ce urma să fie înregistrat. Norbert nu-şi amintea să fi fost vreodată într-un loc cu atâţia oameni. PS-ul îi confirmă gândul; nu mai fusese niciodată.

Repetiţiile îl plictisiseră. Cei mai mulţi cumpărători credeau că programele acelea erau înregistrate într-o şedinţă neîntreruptă. De fapt, intervievatorul punea aceleaşi întrebări, iar şi iar, folosind tonuri şi mimici diferite, ca să primească răspunsuri cât mai variate. Montajul le punea mai târziu cap la cap.

— E adevărat că o să vă instalaţi mâine faimosul întrerupător?

— Da...

— Ce intenţionaţi să faceţi cu el odată instalat?

— Cred că a fost destul de clar...

— Cât timp vreţi să lăsaţi PS-ul întrerupt?

— O să văd...

— Dar crima, Cumpărător? Asta ca să-i asigurăm pe ceilalţi cumpărători că n-o să vă apucaţi de... cum îi spune, pairame?

— Bairame. Poate ar trebui să investeşti şi tu într-un jizmet. (*Pauză pentru râsetele audienţei, dacă existau*.) Nu, întrerupătorul este instalat cu condiţia ca Sistemul General să preia comanda dacă sistemul oricărui cumpărător ar detecta în mine tendinţe criminale. Aş avea puterea să încerc să comit o crimă, dar şi puterea de a reuşi...

— De ce ai vrut la început un întrerupător?

— A fost doar o idee îngrozitor de originală... (*Zâmbet într-un mod autodepreciativ*.)

— De ce crezi că toţi ceilalţi cumpărători din lume ar avea nevoie de aceste întrerupătoare?

— N-am spus că alţi cumpărători au nevoie de ele. Am zis că trebuie să existe şi această opţiune...

— Dar, de fapt, ce rost are un întrerupător? La ce foloseşte un PS deconectat?

— Scopul unui întrerupător este să închidă PS-ul. Un PS închis nu are alt scop decât să aştepte să fie repus în funcţiune. (*Nu folosi asta dacă ţi se pare că va denatura înţelesul mesajului.*)

* * *

— Dar, Cumpărător Komdor, nu prea cred că ai răspuns la întrebare. De ce să laşi un lucru atât de periculos la dispoziţia muritorilor de rând?

— Pentru a zecea oară... Norbert se stăpâni şi încercă să-şi citească replica. Dar răspunsul nu avea niciun înţeles pentru el şi era enervat, şi îi era frică. Ignoră afişajul. Pentru că sunt om, iar PS-ul meu nu-i decât o unealtă şi nu e drept... Şi se prăbuşi în scaun, incapabil să mai vorbească – fapt pe care PS-ul lui îl consideră cel mai bun lucru pentru toţi.

* * *

Versiunea publicată, care omitea scăparea din final, aruncă în aer topurile. Comentatorul explica: «Şi aşa, după cum a zis şi Humpty Dumpty, creat de Lewis Carroll, Norbert Komdor insistă că totul se reduce la „cine e stăpânul”». Şi asta-i tot.

* * *

Până la urmă, Norbert nu şi-a mai pierdut timpul cu hărţuiala juridică. Fondul de Apărare al Cumpărătorilor stăvili cu plăcere provocările birocraţilor şi ale concurenţilor jizmetului. Curţile reuşiseră să oprească instalarea întrerupătorului pentru o lună întreagă, dar sectorul de publicitate continuă să vândă interviul şi, astfel, cererile de jizmet continuară să crească. Din ziua când îşi instală întrerupătorul, Norbert deveni un om făcut.

Întrerupătorul putea fi activat introducând un cod pe tastatura montată pe cureaua lui, alături de alimentatorul cu baterii, urmat de un ordin subvocal. Dacă PS-ul ar fi suspectat o încercare de sinucidere, l-ar fi imobilizat şi ar fi chemat ajutoare. Altfel, nu trebuia decât să aştepte până când apăsa din nou

butonul ca să-l reactiveze.

Norbert şovăi câteva zile înainte să se decidă să-l încerce. Se pare că de fiecare dată când se gândea la el, PS-ul său îl adormea. Îşi petrecea ore întregi dormind sau zăcând toropit. „La ce bun un întrerupător, dacă nu pot să-l folosesc?” gândea el. Dar până la urmă, printr-un impuls de moment, îşi coborî braţul, îndepărtă capacul, tastă codul şi apoi repetă ordinul-frază care apăruse pe ecranul optic. Lentilele i se goliră. După câteva clipe, i se opri şi sistemul de ventilaţie.

Fără fondul sonor, liniştea era neplăcută. Până acum nu-şi dăduse seama că acesta aparţinea PS-ului.

Amândouă lentilele începură să se retragă. Îi trebui un timp până să înţeleagă că nu avea să orbească. Dar lumina părea venită de pe altă lume şi imaginea camerei lui era neclară. N-ar fi trebuit să facă asta înainte de a se obişnui cu noul lui apartament.

Îl durea capul! Cum era posibil să-l doară capul din interior? Îşi auzea inima bubuind. Îşi simţi stomacul răzvrătindu-se şi un gust neplăcut îi urcă în gât... Se repezi şi porni PS-ul, Acesta se reîncărcă şi-i sări în ajutor.

Însă nu îndeajuns de repede pentru a mai salva covorul.

* * *

Norbert aşteptă o zi să se asigure că-şi revenise complet de pe urma experimentului şi apoi se hotărî să se plimbe pe coridoare. Aproape imediat se întâlni cu Howardi, care-i strigă un plin de căldură „Cum merg cumpărăturile!?”.

— Grozav. Dar ale tale?

— Niciodată mai bine. Să vezi, Norb, tipii de la lucru tot întreabă de tine.

— Într-adevăr? Norbert găsi această informaţie neobişnuită. Salută-i din partea mea.

— Desigur. Hei, ai mai avut nişte idei trăsnite de care să le spun?

— Nu. Norbert clătină din cap autodepreciativ. Am destule probleme doar cu una.

— Eşti un tip dur, Norbert. Un adevărat erou.

Norbert îl urmări pe Howardi continuându-şi drumul şi dând colţul. Nesincer, îi spuse jizmetul.

* * *

Lentilele ei fumurii erau grăitoare, dar îl întrebă totuşi:

— L-ai folosit?

— O, da.

— Şi cum e?

— Nu seamănă cu nimic din ce-am făcut înainte. Celor mai mulţi oameni nu le-ar plăcea.

Ea se întinse peste masă şi-l apucă de braţ. Era a douăzecea întâlnire, în al douăzecilea restaurant şi asta de când cu interviul. Acum se părea că totul devenise aproape rutină.

* * *

Lentilele ei fumurii spuneau multe, dar îl întrebă:

— Cât timp l-ai ţinut închis?

— Destul de mult.

— Destul de mult pentru ce?

— Destul de mult ca să-i arăt cine-i şeful.

Era cea de-a o suta cucerire din o sută de încercări. Acum chiar că era o adevărată rutină. Norbert se hotărâse să le reducă la trei pe zi.

* * *

Lentilele ei fumurii spuneau multe… El se scuză şi porni să se plimbe.

* * *

PS-ul îl conduse pe un traseu pe care nu mai fusese niciodată, dar lui nu-i păsa prea mult. Cu toate modelatoarele de dispoziţie pe care Sistemul său le folosise, sălile şi galeriile păreau identice. Se gândi la Vodkette, care-l ajutase să facă toate acestea. Prima lui cucerire. Ce făcea ea acum?

Aceeaşi slujbă. Aceleaşi gusturi în materie de cumpărături. Exista o notiţă care-i amintea că sistemul ei nu suferea comparaţie nici pe departe cu jizmetul său. Acum l-ar fi plictisit, după toate cumpărătoarele sofisticate şi rasate pe care le întâlnise de atunci. Acest gând îl făcu să se simtă puţin trist, puţin însingurat.

Pe la prânz, ajunse la marginea unui parc natural. Se hotărî să-l exploreze. Tufişurile şi copacii erau lăsaţi să crească liberi, cu condiţia să nu se întindă peste poteci. Numai câţiva

cumpărători veneau aici şi Norbert înţelese de ce. Confuzia de forme şi densităţi părea destul de mare, iar frunzele şi ramurile moarte, îngrămădite pe pământ, îl deranjau la mers. Totuşi, sistemul său îi permise să meargă mai departe.

La început păşi pe drumurile propriu-zise, mărginite de felinare din piatră şi alte artefacte nepotrivite. PS-ul îi oferi o serie de lecturi despre semnificaţia lor, dar le refuză. Într-un impuls de moment, păşi pe o potecă nepavată şi, după primii paşi, îşi deconectă sistemul.

Din nou simţi liniştea apăsătoare în absenţa fondului sonor, bătăile inimii şi panica. Iarba de sub picioare i se păru neregulată, ca un covor de pluş prost conceput şi îl făcu să se clatine. Lentilele i se clarificară, la început cea dreaptă, apoi cea stângă. Îşi ridică mâinile şi, pentru prima dată în viaţă, apucă ochelarii şi-i dădu la o parte.

Ochii, neobişnuiţi cu aerul de afară, i se umplură de lacrimi. De-abia cu greu reuşi să-i ţină deschişi, impulsul de a clipi fiind mult prea puternic.

Ameţeala deveni de neîndurat şi se prăbuşi, sprijinindu-se în mâini şi în genunchi. Senzaţia nefamiliară a ierbii şi pământului îl distrase pentru o clipă şi-l ajută să lupte împotriva panicii. Astfel trăiseră strămoşii lui, cu mult timp în urmă, stând în sălbăticie, la adăpostul copacilor şi ascultând cântecul păsărilor. Cum suportaseră, se întrebă el, cum reuşiseră să facă chiar cumpărături simţindu-se în felul acesta?

Auzi paşi apropiindu-se în grabă.

— Vă simţiţi bine?

Norbert întinse mâna şi-şi reconectă PS-ul, apoi lăsă jos lentilele. Le făcu un semn vag să aibă răbdare, ştiind că sistemul celui care-l întrebase îi monitoriza rapida întoarcere la normal. Apoi văzu doi oameni aplecaţi asupra lui şi PS-ul îi spuse „Gardieni publici”.

— Cumpărător! Ai nevoie de ajutor?

Norbert se aşeză pe călcâie şi, în timp ce i se limpezi capul, citi printre ultimele lacrimi:

— Cu siguranţă că nu. Dar vă mulţumesc... Tocmai am avut o experienţă extraordinară.

PS-ul îi spuse să se ridice, lucru pe care-l şi făcu, scuturându-şi hainele. Folosind un enigmatic surâs nr. 3, le zise:

— Da... asta a fost *chiar* extraordinar. Bună ziua, domnilor

cumpărători.

În timp ce se îndrepta spre construcţiile din beton, îl auzi pe unul din ei spunând:

— Îţi zic că e *el*!

— Ce părere ai de asta? Chiar aici, afară?!

* * *

Howardi şi serviciul birocratic îi lăsaseră câte un mesaj. Oamenii care vindeau jizmetul îi lăsaseră mesaje din ce în ce mai urgente, cu cât se făcea mai târziu. Norbert îşi dădu seama că Sistemul Central le spusese despre incidentul din parc. Cu noul întrerupător gata să fie pus în vânzare în câteva zile, probabil că fuseseră cuprinşi de panică. PS-ul său îl grăbi să-i contacteze.

Avusese dreptate. Voiau să ştie „dacă avusese probleme” cu noul întrerupător.

— Nu, le spuse. Însă vă atenţionez că nu-i pentru timizi.

Tipilor le plăcuse răspunsul. Îl citaseră în reclame.

Norbert rămase acasă câteva zile, contramandându-şi toate întâlnirile şi amânând reuniunile de consultaţii pentru investiţii. Jizmetul său avea un program financiar foarte conservator şi tindea să respingă toate schemele propuse. În afară de asta, el nu avea cu adevărat nevoie de mai mulţi bani.

Nu era sigur că ar fi avut nevoie. Făcuse câteva cumpărături, dar reprezentanţii comerciali îl enervau. Participă la câteva jocuri, însă echipa lui nu i se mai părea atât de grozavă ca pe vremuri. Jucătorii nu se puteau pune cu noua lui viaţă sexuală din ultimele săptămâni.

Norbert era singur.

Se gândi să-şi aleagă alte hobby-uri, dar ştia că asta nu-l ajuta cu mare lucru. Încercă o serie de programe umoristice, însă tipii interesanţi care apăreau în ele erau creaţii ale computerului, iar ceilalţi erau cumpărători ca şi el, care nu ştiau ce caută. Până la urmă se decise să continue cu întâlnirile. „Înapoi la viaţa dulce!” gândi el.

* * *

Artemia nu-şi programase lentilele „pe fumuriu” şi nici nu-l întrebase despre întrerupător înainte ca primul fel să se fi terminat. Îl interogă în legătură cu hobby-urile lui şi preferinţele

de lectură, şi păru derutată când descoperi că nu avea niciuna.

Norbert se ţinea strict de comentariile ce i se sugerau, simţindu-se pierdut cu femeia aceea. Se mai întâlnise şi înainte cu reprezentantele claselor educate, însă niciodată nu se abătuseră prea tare de la programele lor – conversaţiile erau redactate cu grijă, până când simpla curiozitate, inevitabilă la urma urmei, ducea tot la aceleaşi întrebări, la aceleaşi răspunsuri şi, apoi, bineînţeles, la pat.

Până acum, Norbert nu înţelesese cu adevărat cât de artificiale fuseseră acele discuţii.

Se îndepărtă cu bună ştiinţă de la scenariu:

— Scuză-mă, putem să discutăm un timp despre tine?

Ea făcu o pauză.

— Cred că vrei să ştii de ce m-am hotărât să-ţi cer o întâlnire.

— De fapt, nu. Aş vrea doar să aflu cum eşti tu cu adevărat. *Dacă nu te superi*. Dacă nu te superi.

Artemia revăzu lucrurile care-i plăceau şi-i displăceau, hobby-urile şi interesele şi recită în mare parte datele pe care sistemul ei le rezumase. Plictisindu-se, îi ceru să elaboreze şi ea îi răspunse cu numeroase detalii. Jizmetul îl deranja cu definiţii şi explicaţii în ambele căşti, în timp ce-i umpluse lentilele cu topuri şi grafice. Trebui să fie foarte atent ca să-şi dea seama că ea se oprise de câtva timp şi aştepta un răspuns.

— Ce-ai spus? încercă el.

— Am zis... Oricum, n-are importantă, făcu ea încruntându-se. Nu eşti foarte politicos, nu-i aşa? N-am ştiut la ce să mă aştept, dar nu prea semeni cu imaginea din reclame, nu-i aşa?

O tăcere grea se lăsă între ei şi Norbert urmări afişajul: „*Lipsă de politeţe: extrem de mare*”, clipind în lentila lui stângă şi o serie de răspunsuri la obiect derulate în cea dreaptă.

Respiră adânc şi îşi opri PS-ul. Sistemul ei probabil că o informase deja, pentru că înţepeni în scaun.

— Nu, spuse el. Nu sunt foarte politicos. Nici măcar nu sunt foarte deştept. Am pus doar o întrebare prostească în ziua în care îmi făceam cumpărăturile şi apoi au urmat toate acestea, gesticulă vag, fără să mai fie sigur că ea se mai afla acolo, dincolo de lentilele înceţoşate. Şi toate acestea... s-au întâmplat. Îmi pare rău. Şi se cuplă din nou.

Ea era încă acolo. Se lăsă înapoi în scaun, încet, şi gura i se căscă. Semnalizare promptă: „*Puternic Răspuns Emoţional.*

Confuzie.”

— L-ai închis, spuse ea. Mi-ai răspuns la întrebare fără scenariu.

El ridică din umeri.

Ea se apleacă înainte.

— Nu cred să fi dat vreodată cuiva un răspuns care să nu fie în scenariu.

„*Respect*.”

— Ei bine, cumpărător Komdor, zise zâmbind într-un fel aparte, pe care el avea să şi-l amintească mereu. Se pare că ai multe resurse...

„*Complicaţii emoţionale.*”

* * *

Întrerupătorul se dovedi o opţiune la modă vreme de mulţi ani, înainte să cadă în dizgraţie şi în uitare, iar asta se întâmplă numai după ce toate celebrităţile făcură avere cu noua componentă. Norbert nu-l mai folosi niciodată, în afara momentelor de tensiune, când îi şoptea Artemiei cât de mult o iubea. Acest lucru puncta într-un mod plăcut, dacă nu instructiv, jocurile pe care le făceau împreună.

Artemia nu şi-a cumpărat niciodată un întrerupător pentru sistemul ei. Deşi în timpul prieteniei şi relaţiei lor ulterioare discutaseră des despre dispozitiv, nu se pusese însă niciodată problema de a-l folosi cu adevărat.

„Într-o zi o să întrebăm jizmetul cât de des sunt folosite întrerupătoarele”, obişnuia să spună, dar niciodată nu l-a considerat un lucru important.

[*Publicată în „InterZone”, iulie 1993*]

Siegmar Erkner
Înaintea plecării

Traducere de William Petrovitsch

— ...o ultimă întrebare. Dacă răspunzi bine, te putem trimite liniştit în misiune, Dacă nu, toată pregătirea a fost în zadar. Ştii, trebuie să fim absolut siguri că eşti în stare să-ţi îndeplineşti misiunea. Eşti pregătit?

— Sunt pregătit.

— Bine. Aşadar, după ce ai aterizat pe cea de-a treia planetă, după ce ai făcut să dispară urmele aterizării şi ai distrus tot ceea ce le-ar putea trăda oamenilor originea ta, după ce te-ai informat asupra situaţiei actuale de pe Pământ şi te-ai adaptat mediului – ce faci după aceea?

— Încep executarea misiunii.

— Exprimă-te mai clar. Cum procedezi?

— Mă deplasez până în zona de acţiune. Acolo...

— Îţi cunoşti zona de activitate?

— Desigur. Este oraşul cu coordonatele +0,916 şi +0,017. Transpus în sistemul de coordonate folosit pe Pământ, aceasta înseamnă...

— Bun, asta e clar. De ce anume trebuie să ţii cont?

— Trebuie să mă adaptez condiţiilor specifice de acolo, după cum se prevede în partea a treia a instrucţiunilor, să-mi aduc la nivelul actual cunoştinţele lingvistice, să-mi însuşesc obiceiurile nou introduse, să fac cunoştinţă cu cele mai importante personalităţi...

— Cei mai importanţi oameni, vrei să zici!

— Da, scuzaţi-mă... cu cei mai importanţi oameni din acest domeniu...

— Suficient. Misiunea ta?

— Îmi găsesc un post la o editură. Îmi creez o poziţie potrivită. De exemplu, devin lector. Fac tot ce stă în puterile mele pentru a reprima toate genurile literare care ne-ar putea dăuna. În special aşa-zisa literatură ştiinţifico-fantastică. Romane şi povestiri ştiinţifico-fantastice resping din principiu. Aceasta este legea supremă. Romane şi povestiri ştiinţifico-fantastice resping din prin...

— Ştii şi pentru ce?

— Pentru că fantezia este inamicul nostru numărul unu. Dacă oamenii n-ar avea fantezie, nu le-ar fi venit niciodată ideea de a zbura spre alte planete. Aşa însă, caută chiar alte civilizaţii, deci pe noi. Noi însă nu avem nimic de-a face cu oamenii. Noi vrem liniştea noastră. Vrem să rămânem între noi. O ducem bine. Suntem mulţumiţi! Nu vrem schimbări! Trăiască stabilitatea absolută! Jos cu fantezia! Joooos cu...

— Bine; bine, linişteşte-te. Te înţelegem; simţim la fel ca şi tine! A, da! Când respingi un asemenea roman ştiinţifico-fantastic, va trebui să şi motivezi.

— Desigur.

— Adică vreau să ştiu cum motivezi.

— Nu ne trebuie fantasmagorii... Aşa ceva e antiştiinţific. Asta ne distrage atenţia de la realitate. Astea sunt pure închipuiri, unde sunt dovezile? Există lucruri mai importante. Literatura aceasta nu este necesară, n-avem voie să ne lăsăm distraşi de la rezolvarea problemelor actuale, noi trebuie...

— Şi dacă situaţia de pe Pământ s-a schimbat între timp atât de mult încât în modul acesta nu se mai poate acţiona?

— Atunci... atunci...

— În regulă, aşa ceva nu poţi şti, nu ţi s-a spus, iar tu însuţi nu-ţi poţi da seama, pentru că asta ar însemna să ai fantezie...

— Nu, numai asta nu! Jur că n-am ceva atât de groaznic! Zău că nu!! Romane şi povestiri ştiinţifico-fantastice resping din prin...

— Bine, bine. Fii atent, maşina gânditoare principală a planetei noastre a elaborat pentru această situaţie următoarea tactică: Vei spune pur şi simplu că în principiu eşti şi tu de acord, însă din păcate romanul sau povestirea ar avea grave lipsuri literare, că încă n-ar fi destul de bune pentru a rezista în faţa cititorilor exigenţi, că, de altfel, ar exista greutăţi obiective şi că ţi-ar părea foarte rău.

Dacă vei ţine cont de aceasta, îţi vei putea îndeplini misiunea. Şi ţine seama – nu eşti singurul pe care l-am trimis pe Pământ; dar nu încerca niciodată să iei contact cu ceilalţi agenţi ai planetei noastre – ai putea să te înşeli şi să ne primejduieşti întreaga muncă.

Ai absolvit ultimul examen. Mâine pleacă racheta. Noi toţi îţi urăm succes şi suntem mândri de tine! Şi fereşte-te de oameni – sunt periculoşi, pentru că au fantezie! Doar eşti un adevărat fiu

al planetei noastre! Trăiască stabilitatea absolută! Nu vrem schimbări! Jos cu SF-ul! Suntem mulţumiţi! Vrem liniştea...

* * *

Stimate domnule Erkner!

Cu regret trebuie să vă comunicăm faptul că editura noastră nu vă poate publica povestirea „Înaintea plecării”. Manuscrisul vă este restituit. Din păcate, povestirea dumneavoastră – cel puţin în forma actuală – nu îndeplineşte cerinţele impuse unei lucrări literare de valoare.

Poate mai refaceţi o dată povestirea şi ne trimiteţi peste circa doi ani noua versiune, ceea ce ne-ar bucura foarte mult, pentru că în principiu suntem foarte interesaţi în promovarea literaturii ştiinţifico-fantastice. Din păcate, din cauza unor greutăţi obiective, pentru un anumit timp ne este imposibil...

Ciprian Mitoceanu
Stare de bine

Vântul stârnit din senin agita cu putere crengile copacilor, iar vârfurile celor mai înalţi păreau bucăţi de lut frământate între degetele unei fiinţe uriaşe. Se înfioră, gândindu-se la fiinţe uriaşe. Cele care erau în stare să te zdrobească dintr-o mişcare sau să te înghită pe nemestecate. Rău… Rău…

Din umbra colibei totul părea însă destul de departe; încă se mai afla în siguranţă. Sau poate că nu…

Gălăgia îl făcu să devină mai atent. Şi mai vigilent.

Îşi ridică anevoie trupul vlăguit, sprijinindu-se în coada suliţei. Din tot tribul numai el avea vârful suliţei confecţionat dintr-o piatră străvezie. Tăia foarte tare, dar nu era din fier, ca a restului războinicilor. Numai el şi câţiva băieţi care încă nu apucaseră să deţină un rol principal în „dansul războinicului”. Flăcăi fără tuleie, dar el… Avea deja barbă deasă. Nici că se putea umilinţă mai mare pentru el. Să nu ai suliţă cu vârf de fier, ce putea fi mai umilitor? Un vârf de fier, un amărât de vârf de fier i-ar fi dat şi lui o anumită siguranţă de sine, puţin prestigiu, ar fi putut aprinde fărâma de respect în ochii femeilor şi copiilor din trib.

Unul dintre luptătorii cei mai temuţi ai tribului, Gaalkaa, cel cu coadă roşie, se agita frenetic în timp ce îi explica ceva şefului. Gaalkaa, spaima leilor şi a tigrilor agitat? Iată ceva nou…

Se apropie cu băgare de seamă. Războinicii erau foarte însufleţiţi în efortul lor de a susţine afirmaţiile lui Gaalkaa şi poate că n-o să-i vadă cu ochi buni intervenţia.

Un zgomot discret îl făcu atent. Aici, la marginea junglei, trebuia să fii cu băgare de seamă, orice avertisment ignorat putea deveni o primejdie mortală.

Un şarpe, gros cam cât braţul lui, se strecura pe acea porţiune dintre colibe pe care femeile se îngrijeau să o ţină în perfectă stare de curăţenie, adică nu permiteau nici unui fir de iarbă să crească; orice putea obtura privirea era stârpit încă de la început. Din cauza şerpilor şi a altor lighioane.

Un mamba negru… Cea mai periculoasă dintre reptilele pe care zeii le răspândiseră în junglă. Ştia ce poate muşcătura unui mamba negru, ştia la fel de multe cât poate şti cineva muşcat de şarpele ucigaş. Atunci când fusese muşcat de mamba îşi

dorise nespus de mult să supravieţuiască; dacă ar fi ştiut ce-l aşteaptă ar fi preferat să-şi găsească sfârşitul cu membrele putrezite de cangrena veninului.

O aruncătură bine ţintită a lăncii cu vârf de silex şi mamba începu să se zvârcolească. Vârful de piatră îi sfâşie capul, transformându-l într-o curea de piele inertă. Ce victorie!…

Salvase tribul sau măcar pe unul dintre membrii lui de o primejdie mortală.

Se aşteptase la o reacţie favorabilă din partea războinicilor. Să arunci suliţa de la o distanţă de zece paşi în capul îngust al unui mamba negru însemna iscusinţă, dreptul de a pretinde că eşti printre cei mai iscusiţi războinici, cei care aveau dreptul la respect şi consideraţie, cei care-şi alegeau femeile şi dansau, la sfârşitul fiecărei expediţii de vânătoare, „dansul războinicilor”.

Zadarnic… El, războinic?!… Nu spera prea multe? Nu era decât un pigmeu amărât, cel mai pipernicit dintre cei mai prizăriţi locuitori ai junglei, un nefericit pentru care soarta se dovedise a fi extrem de zgârcită; nu numai că nu-l înzestrase cu statura robustă a luptătorilor pitici, dar îi rezervase şi un accident îngrozitor; o întâlnire cu temutul mamba negru, şarpele morţii. Scăpase ca prin minune, graţie eforturilor vraciului tribului şi rezistenţei personale, dar după ce se ridicase de pe rogojina pe care-şi consumase delirul ce urmase înţepăturii veninoase nu mai reuşise să se deplaseze decât şchiopătând. Şchiopul!… Şchiopul!… Nici măcar copiii nu i se adresau altfel. Fiecare pas pe care trebuia să-l facă cerea eforturi colosale, iar călcâiul mutilat îl durea de parcă păşea pe foc. Şchiopul!…

Nu-l alungaseră din comunitate, micul lor trib nu practica asemenea obiceiuri, deşi existau destule sate în care cel care se alegea cu o infirmitate era imediat alungat, ca un purtător de boală ruşinoasă, dar se comportau cu el în aşa fel încât să regrete comportamentul tranşant de care dădeau dovadă „alţii”. Şeful de trib i-a interzis cu desăvârşire să ia parte la vânătoare, chiar şi în calitate de hăitaş, la pescuit sau la culesul mierii de albine. Fusese scos fără prea multe vorbe din tagma vânătorilor şi pus să îndeplinească munci pe care, îndeobşte, nu le îndeplineau decât femeile. Şi cei asemenea lui, infirmii, cei consideraţi nedemni să poarte suliţă cu cap de fier. Suliţă cu vârf de piatră şlefuită… Aşa ceva purtau numai femeile; jungla ascundea prea multe primejdii pentru a li se interzice femeilor

să deţină o armă cu care să se apere, şi celor care încă nu întruneau condiţiile de a fi admişi în rândurile războinicilor. Din tot tribul numai el îşi arătase îndemânarea în dansul războinicilor şi acum purta o suliţă ca acea a femeilor sau a flăcăiandrilor nevârstnici. El era Şchiopul…

Gaalkaa se agita foarte mult pentru unul care ţinea la titlul de cel mai temut războinic al tribului, cel de care până şi şeful se temea, chiar dacă se ferea s-o arate.

Coada roşie a celui mai spătos dintre pigmei zbura dintr-o parte în alta a capului acestuia, ca şi cum i-ar fi luat foc căpăţâna. Şi era speriat…

— Mokele Mbembe!… Mokele Mbembe!…

Din gura lui Gaalkaa cuvintele ţâşneau mai repede decât săgeţile.

— Mokele Mbembe… E în pădure. Mokele Mbembe!…

Un fior străbătu adunarea războinicilor, deşi era limpede că nu era prima dată când auzeau de Mokele Mbembe. Şeful îşi îndreptă spinarea împingând puţin suliţa în faţă, gestul prin care de obicei cerea respect şi îşi impunea autoritatea, dar îngrijorarea care i se citea pe faţă numai regală nu era.

Războinicul neînfricat, Gaalkaa, îşi reluă povestea pe un ton mai liniştit, astfel că putea fi înţeles de toată lumea. După cercetări şi pânde, expediţii de recunoaştere care duraseră aproape două săptămâni, pericolul care ameninţa comunitatea de pigmei căpătase, în sfârşit, un nume. Mokele Mbembe…

Cei doi lei sfâşiaţi şi zdrobiţi, descoperiţi nu departe de satul lor… Aşa începuse totul; apoi vacile… Femeile înnebunite reveniseră în sat, bocind disperate şi smulgându-şi părul din cap. Cinci vaci din cireada tribului, dispărute cu câteva zile înainte au fost descoperite într-un luminiş aproape de valea râului. Mai zdrobite decât leii… Nu mai încăpea nicio îndoială; primejdia care dădea târcoale satului era mult mai îngrozitoare decât oricare dintre pericolele pe care războinicii satului, în frunte cu Gaalkaa, cu coama lui roşie, trebuiseră să le înfrunte.

Mokele Mbembe… Cel care pune stavilă râului… Primejdia avea un nume dar nu şi un chip. Niciunul dintre cei care se agitau în jurul şefului nu ştiau cum arată exact creatura care pune stavilă râului. Poate că nici Gaalkaa, deşi el era singurul care putea spune că văzuse creatura cu propriii lui ochi, nu ştia cum arată Cel care pune stavilă râului, Mokele Mbembe.

Războinicul nu mai termina de descris înfricoşătoarea arătare.

— Dinţii cât mâna mea şi ochii mai mari decât un dovleac… Şi când a răcnit mi s-a părut că am auzit tunetul chiar în capul meu. E cea mai rea arătare…

Coada lui poate doborî copacii şi când păşeşte prin pădure copacii tremură. Şi vântul se opreşte în faţa lui…

Un fior străbătu Adunarea Războinicilor. Vijelia de mai înainte… Nu cumva era vorba despre răsuflarea lui Mokele Mbembe?

Gaalkaa tăcu. El îşi făcuse datoria. Văzuse pe Cel care pune stavilă râului şi fugise din faţa lui nu de frică, ci pentru a-şi anunţa confraţii despre apariţia monstrului în zonă; asta va fi explicaţia cu care îşi va motiva gestul de acum încolo; dacă va avea ocazia să mai trăiască ceva timp.

Acum era datoria şefului să ia o decizie. Să se retragă din faţa urgiei? În alte condiţii ar fi fost o soluţie destul de convenabilă, economică şi lipsită de riscuri. Nu aveau prea multe lucruri pe care să le ia cu ei; ceea ce trebuia luat putea fi cărat fără probleme de femei. Tot femeile se vor îngriji ca, de îndată ce era găsit un loc în care să se poată stabili, să ridice colibe noi şi să smulgă orice firicel de iarbă de pe o suprafaţă destul de mare încât să nu permită niciunui mamba, negru sau verde, să se strecoare până în apropierea oamenilor.

Părăsirea satului nu era un lucru uşor de realizat. După seceta din ultimii ani şi sosirea omului alb în junglă teritoriul de vânătoare al fiecărui trib suferise restrângeri grave. Nimeni nu mai era dispus să cedeze nici măcar o palmă de pământ pentru un vecin mai strâmtorat. Tribul lor se strămutase de câteva ori în ultimii ani şi de fiecare dată plătise un preţ mare. Ah, dacă ar fi fost rănit în luptă de o suliţă sau de o săgeată duşmană… Alta i-ar fi fost soarta; războinicii l-ar fi acceptat între ei şi nimeni nu ar fi îndrăznit să-l facă şchiop. Cel care era rănit de un duşman primea respect nemăsurat, cel schilodit de animal nu avea parte decât de dispreţ.

Şansele de a ocupa un nou teritoriu erau minime; triburile îşi apărau pământurile cu îndârjire şi cruzime; ştiau că dacă vor ceda nu au unde să plece. Şi ei ar proceda la fel dacă i-ar ataca cineva.

Să înfrunte creatura? O variantă primejdioasă, dar destul de plauzibilă. Ce altceva aveau de făcut?

Şeful îşi ridică braţele spre cer şi începu să invoce bunăvoinţa zeilor. Spre deosebire de multe triburi, unde hotărârile importante erau luate de adunarea războinicilor sau măcar de un consiliu al acestora, în tribul lor cel care lua hotărârile era şeful. În felul acesta se evitau discuţiile prelungite şi inutile, iar orice nesupunere la voinţa şefului era pedepsită chiar şi cu moartea. Şeful era inspirat tot timpul de zeii binevoitori ai junglei şi ai tribului, cum puteai să nu respecţi voinţa zeilor?

Reuşi să surprindă privirea lui Gaalkaa în timp ce căpetenia îşi interpreta dansul sacru. Faţa războinicului era împietrită de groază; probabil că Gaalkaa prefera plecarea în locul înfruntării cu Cel care pune stavilă râului. Între Gaalkaa şi şeful de trib existau conflicte destul de vechi, războinicul cu chica vopsită în roşu afirmase nu de puţine ori că lui i s-ar fi cuvenit cinstea de a conduce tribul. Acum şeful avea ocazia de a dovedi că este mai curajos şi mai înţelept decât Gaalkaa sau Gaalkaa avea ocazia de a se descotorosi de căpetenie?

Dansul ritual încetă brusc. Şeful îşi ridică suliţa şi arătă către pădure.

— Mergem!

Deşi mesajul era extrem de lapidar, nu mai exista nicio îndoială asupra a ceea ce doreau zeii. Şi căpetenia. Mokele Mbembe trebuia înfruntat.

Un oftat îngrozit ieşi din pieptului lui Gaalkaa şi oricine îi cunoştea ambiţiile ştia că provocatorul cu chică roşie nu-şi va recupera prestigiul decât printr-un act de curaj ieşit din comun.

Pentru prima dată de la întâlnirea cu mamba negru simţi că este avantajat. Nu era laş, dar o întâlnire cu Mokele Mbembe nu lăsa prea multe şanse de supravieţuire războinicilor pitici. Nimeni nu se simţea în stare să facă faţă unei asemenea urgii, dar se părea că nu au de ales. Teama de a pierde teritoriul era pentru toate triburile vecine mai puternică decât cea de îngrozitoarea creatură numită Mokele Mbembe. Şi alte căpetenii ar fi luat aceeaşi decizie; şi alţi zei s-ar fi arătat la fel de binevoitori şi neînduplecaţi, totodată, faţă de supuşii care îi venerau. Dar să înfrunţi pe Mokele Mbembe era peste curajul unui luptător pitic.

— Mergem! repetă şeful, împungând aerul cu suliţa.

Totul avea să se termine foarte repede. Ori mureau, ori reuşeau să-şi cureţe teritoriul de primejdia Celui care pune

stavilă râului.
Războinicii îşi începură dansul ritual, cel cu care debuta orice campanie; chiar şi Gaalkaa, după scurte ezitări, îşi armoniză paşii cu cei ai confraţilor. Indiferent cum se va termina lupta, prestigiul lui Gaalkaa era distrus pentru totdeauna; doar o minune îi mai putea readuce titlul de cel mai mare războinic al tribului.

Simţi un fel de milă ciudată pentru ticălos; din postura lui de războinic, cel mai vestit din tot tribul, Gaalkaa îşi permisese de multe ori să-l chinuie, să-l batjocorească. Nu era decât un şchiop nevolnic, cine îi acorda lui respect? Toţi războinicii îşi intonau cântecele de luptă sperând să se facă remarcaţi în timpul încleştării, dar Gaalkaa era singurul care avea cel puţin o imagine clară asupra a ceea ce aveau de înfruntat. Cel care pune stavilă, cel mai mare dintre monştrii care bântuiau prin junglă…
Căpetenia scoase un strigăt ascuţit căruia toţi războinicii îi răspunseră în cor. Mai bine mureau decât să plece. Mai bine mureau decât să lase pe cineva să le încalce teritoriul…

Un fior de groază îi străbătu spinarea cocoşată de suferinţă şi lipsuri; când erai Şchiopul nu ţi se acorda respect nici măcar cât unei femei. Şi la masa comună a membrilor tribului primea chiar mai puţină mâncare decât un câine.

Vor pleca chiar acum… Fără pregătiri, fără o strategie. Ce nevoie era de aşa ceva? Tot timpul erau pregătiţi fie pentru o campanie de vânătoare, fie pentru atacul vecinilor sau animalelor sălbatice. Viaţa la marginea junglei nu era decât o nesfârşită stare de alertă. Ca arme nu aveau decât suliţe şi săgeţi, suficiente cât fiecare membru al comunităţii să care la ele câteva zile întregi. Şi atacarea monstrului nu putea fi făcută decât în mod direct; aveau tot ce le trebuie.

Plecarea imediată mai avea şi un mare avantaj: nu lăsa prea mult timp fricii să se strecoare în sufletul celor care încă mai aveau îndoieli că-şi pot îndeplini misiunea de războinici.

Gaalkaa, mai mult fără voie, îşi luă locul în fruntea coloanei. Tremura din toate încheieturile deşi făcea eforturi uriaşe pentru a-şi ascunde slăbiciunea. În spatele coloanei se aşeză şeful. Acolo era locul lui dintotdeauna. Nu pentru că era laş sau adora să se ştie la adăpost, dar căpetenia trebuia să fie întotdeauna la adăpost, să poată invoca voinţa spiritelor şi să-şi călăuzească

războinicii.

Femeile îşi începură litania obişnuită înainte de plecarea la luptă, dar nimeni nu le dădea prea multă atenţie. Nu erau decât femei…

Gaalkaa era pe punctul de a da semnalul de pornire când şeful îşi întoarse privirile către cel mai bicisnic dintre membrii tribului său, cel care nu fusese în stare să vadă în iarbă mişcarea lui mamba.

Gura în care de-abia se puteau zări câţiva dinţi stricaţi se deschise într-un rânjet care nu prevestea nimic bun.

— Tu!… Treci în faţă!

Îşi înfrână imboldul de a spune „Eu?!…”. Doar lui i se mai putea adresa căpetenia astfel, în rest nu mai erau decât copii, tineri care încă nu îşi interpretaseră dansul iniţierii şi femei.

Privirea şefului era rece şi neîndurătoare iar voinţei lui nu i se putea opune nimeni. Iată că infirmitatea care-l transformase în bătaia de joc a tribului nu-l scutea de întâlnirea cu Mokele Mbembe, dar şeful avea dreptate, fără îndoială. Pentru a face faţă Celui care pune stavilă râului era nevoie de orice braţ din trib.

Îşi ridică suliţa cu vârf de piatră, dar una dintre femei, la porunca şefului, îi aruncă o suliţă cu vârf de fier. Ar fi trebuit să se bucure, aşa îşi imagina că va reacţiona în clipa în care va primi înapoi simbolul apartenenţei la clasa războinicilor, dar nu încercă nici măcar o umbră de mulţumire.

Gaalkaa îl îmbrânci în fruntea coloanei. Dacă cineva i-ar vedea şi ar cunoaşte regulile tribului, ar spune că el este cel mai de temut războinic al tribului său. El, cu un picior pe care numai anevoie şi-l putea trage după el şi cu trupul împuţinat de lipsuri şi umilinţe.

Cotiră către valea râului, acolo unde se pare că Mokele Mbembe îşi făcea de cap. Era drum lung şi războinicii îşi cam pierdeau răbdarea, trupurile lor zvelte şi bine antrenate nu erau făcute să ţină pasul după un olog. Câteva murmure, câteva îndemnuri să se grăbească, dar, ciudat, Gaalkaa nu încercă să-l zorească deşi se afla chiar în spatele lui şi putea s-o facă, fie cu o vorbă tăioasă, fie cu un ghiont în spate.

Gemând, încercă să impună un ritm mai alert, conştient că dacă nu poate ţine ritmul cu dorinţa şefului va avea de suferit. Piciorul rănit, care nu se vindecase pe deplin niciodată, îl durea

de parcă l-ar fi învelit într-o carapace de cărbuni încinşi. Aproape că îi venea să plângă, dar reuşi să-şi ţină lacrimile în frâu. Dacă reuşea să scape din încleştarea cu Mokele Mbembe războinicii nu vor uita să povestească despre laşitatea lui, despre suspinele pe care nu reuşise să şi le înghită. Era din ce în ce mai rău…

Poate că Cel care pune stavilă râului a plecat deja de pe meleagurile lor. Era destul de probabil; prea puţini se puteau lăuda că l-au văzut pe Mokele Mbembe, adesea mamele îşi speriau copii neastâmpăraţi amintindu-le că-i poate mânca Mokele Mbembe, ştiind prea bine că există destule şanse să nu întâlnească în toată viaţa lor nici măcar o urmă a temutei creaturi.

După câteva ore de chin ajunseră pe malul râului. Apa, împuţinată de secetă, de-abia se strecura printre pietrele care altădată nici nu se vedeau din şuvoiul învolburat.

În zona în care cireada satului obişnuia să se adape au găsit dovada măcelului provocat de Cel care pune stavilă râului. Bucăţi de piele, de oase şi coarne, câteva copite… Era tot ceea ce monstrul nu înghiţise din vacile tribului.

Însă mai îngrozitoare decât rămăşiţele zdrobite ale cornutelor se dovedeau a fi urmele tălpilor lui Mokele Mbembe, întipărite în mâlul din albia râului. Gaalkaa şi şeful de trib s-au grăbit să le analizeze, asistaţi de la distanţa potrivită de războinicii în stare de alertă.

I-ar fi plăcut să vadă şi el mai îndeaproape urmele gigantului despre care se spuneau atâtea, care reuşise să îngrozească şi triburi mai numeroase decât ale lor, ale căror războinici erau de trei ori mai înalţi şi mai voinici. Din păcate, numai şeful era cel care hotăra dacă aveau voie să se apropie de urmele săpate în mâl.

Şeful şi Gaalkaa reveniră în mijlocul războinicilor conversând cu voce scăzută. Nu le era permis muritorilor de rând să îşi dea cu părerea despre ceea ce analiza şeful.

După o scurtă discuţie, şeful le comunică faptul că trebuiau să urmărească monstrul după semnele lăsate. Chiar dacă tălpile creaturii se imprimaseră numai în mâl, şi în pădure existau destule semne ale trecerii lui Mokele Mbembe.

Gaalkaa îl îmbrânci în faţă şi-i arătă cu un gest, fără să-i vorbească, ce anume se dorea de la el. Nu era greu de înţeles, trebuia să urmeze poteca croită de Cel care pune stavilă râului.

Ezită, cine n-ar fi făcut-o în locul lui?, dar lui Gaalkaa i se alătură şi şeful, supărat că unul dintre membrii satului are o atitudine sfidătoare la adresa celor care împărţeau dreptatea şi ordinele în comunitate.

Tremurând, se strecură printre copaci. Câţi mai erau în picioare, deoarece urmele trecerii lui Mokele Mbembe erau destul de evidente. Crengi desfrunzite sau rupte cu totul, bucăţi întregi de scoarţă smulse de pe trunchiurile copacilor, liane sfâşiate; toate acestea dovedeau trecerea unei creaturi mult prea uriaşe pentru a se strecura prin junglă fără să provoace daune.

Abia după o jumătate de ceas îşi dădu seama că nu-l urmează nimeni. Panicat, începu să-şi caute tovarăşii şi-i descoperi la o distanţă destul de mare, urmărindu-l discret printre tufişuri şi copaci. Strigă la ei, în şoaptă, neîndrăznind să ridice glasul. Ce aşteptau de la el? Să atace singur creatura?

Gaalkaa se ridică deasupra tufişului şi-l ameninţă cu suliţa, o suliţă ascuţită, cu care putea lovi coada unui şarpe de la treizeci de paşi.

— Înaintează! scrâşni războinicul, cu gura lui rea şi plină de dinţi ascuţiţi. Înaintează…

— Dar…

Încercarea timidă de protest fu rapid anihilată de războinicul şef; probabil că se aştepta la asta.

— Nu te priveşte ce facem noi, tu eşti momeala…

Momeala… Simţi junghiul spaimei în creştet. Îşi imaginase că mai rău decât Şchiopul nu poate fi. Momeala însă putea să-l contrazică.

Momeala… Deci zvonurile conform cărora Mokele Mbembe atacase şi zdrobise şi luptători ai triburilor învecinate se confirmau. Creatura întunericului nu se mulţumea numai cu animalele lor domestice; dorea şi sânge de războinic.

Începu să plângă; nu-şi amintea s-o fi făcut de multă vreme, plânsul în ochii unui războinic era pentru membrii tribului său un lucru vrednic de dispreţ. Era şchiop şi pentru asta suferise cumplit, să plângă l-ar fi terminat de mult. Nu, nu-şi permisese să verse lacrimi, şi aşa situaţia lui fusese dintre cele mai rele. Dar acum ce mai conta? Mokele Mbembe nu-i va lăsa nicio şansă…

Scotoci pădurea timp îndelungat, habar nu avea cât timp

trecuse, dar nu-şi putea permite să caute soarele pe cer. Ca niciodată, urmele trecerii uriaşei creaturi erau cât se poate de evidente în jungla încâlcită. Apariţiile precedente ale lui Mokele Mbembe se caracterizaseră prin discreţie, dar acum se pare că Cel care pune stavilă râului dorea cu tot dinadinsul să fie remarcat. Şeful şi ai lui erau nebuni dacă se încumetau să-l atace. Sau erau numai disperaţi? Poate că între situaţia lui şi a restului războinicilor nu era prea mare diferenţă.

Un sforăit uşurel îl puse în gardă. Undeva, de după câteva buturugi putrezite, se mişca ceva. Strânse în mână suliţa. Nu îndrăzni să-şi caute tovarăşii, poate că de multă vreme renunţaseră să-l mai însoţească, păstrând discreţia. Ceva mişca în faţa lui, ceva ce nu mai putea fi asemănat cu niciuna dintre vietăţile pe care le întâlnise în vremea când cutreiera jungla cot la cot cu Gaalkaa şi restul războinicilor.

Ridică braţul. Dacă trăise cea mai mare parte a vieţii în umilinţă, măcar acum va reuşi să demonstreze că fusese ignorat pe degeaba.
În faţă pământul începu să se mişte. Simţi sub tălpi că lutul moale începu să freamăte. O bubuitură cumplită şi dintre copaci ţâşni capul celei mai mari vietăţi pe care o văzuse vreodată. Colţi cât fildeşii de elefant şi o limbă cât un crocodil. Urlă cât îl ţinea gura dar nu reuşi să se audă de răcnetul fiarei. Scăpă suliţa, în faţa urgiei faptul că suliţa lui avea cap de fier sau de piatră nu mai conta chiar deloc.

Colţii înspăimântător de lungi se îndreptară către el, dar reuşi să evite gura flămândă. Piciorul rănit nu-l mai durea deloc, era în stare să sară până în frunzişul des al copacilor, însă atingerea pieii solzoase era mai îngrozitoare decât răsuflarea morţii.

***

— Cum vă simţiţi?

La început clipi năuc, incapabil să înţeleagă dintr-odată unde anume se afla. Cămăruţa joasă, cu pereţi zugrăviţi într-un verde palid, tavanul pe care clipeau câteva spoturi anemice. Şi perdeaua bej care se mişca într-un ritm susţinut, ca şi cum ar fi ascuns în spatele ei cine ştie ce arătare…

Un individ în halat alb, solid şi politicos, se aplecase deasupra lui, urmărindu-i conştiincios toate reacţiile. Încetul cu încetul memoria începu să-i revină. Individul în alb, cu aspect de docher

şi mutră nevinovată era psihoterapeutul Adam Dokle, cel care-l asigurase la începutul şedinţei că se va simţi mai bine la sfârşitul acesteia.

— Cum vă simţiţi?

Adam avea nevoie de o confirmare, nu se putea baza pe flerul lui că se simte mai bine?

— Mă simt… bine!?…

Nu era chiar cât se poate de convins. Se simţea bine?!… Probabil că da, ţinând cont că ceva mai înainte nu era decât un amărât de pigmeu şchiop, care orbecăia în jungla africană după o creatură terifiantă. Acum era el însuşi, Daniel Longman, unul dintre cele şapte milioane de locuitori ai metropolei Dallas şi, poate de aceea, unul dintre cei trei milioane şi ceva de depresivi pe care-i număra fosta capitală a petrolului.

— Nivelul depresiei a ajuns aproape la zero, îl anunţă Dolke, bucuros, arătându-i cu degetul indicatorul-brăţară prins de încheietura mâinii stângi, acolo unde, acum cine mai ştie câtă vreme în urmă, îşi ţineau oamenii ceasurile mecanice. Ce vremuri…

— E şi ăsta un lucru bun, nu? ridică Daniel din umeri.

— Cred că puteţi pleca, îşi dădu cu părerea Adam, încrucişându-şi braţele solide peste pieptul bombat. Şi nu uitaţi… depresia poate fi ţinută sub control.

Fără formalităţi, fără prea multă bătaie de cap. Pur şi simplu, un mesaj mai degrabă publicitar şi gata, puteai să te cărăbăneşti. Se gândi să protesteze, dar asta nu ajuta la nimic. Şi nu avea nimic personal cu Adam Dolke.

Îşi îmbrăcă salopeta-combinezon cu mişcări voit încetinite. Dolke nu-i dădea nicio atenţie; deja era concentrat la studierea cazierului depresiv al următorului pacient. La sfârşit de săptămână Spitalul de depresivi era cumplit de aglomerat. Nu şi-l putea închipui altfel deşi cineva îi spusese că demult, al naibii de demult, denumirea de Depresivi era de ajuns pentru a defini o secţie ca oricare alta a spitalului universitar.

Studie cu atenţie maşinăria. Nu impunea nici frică, nici respect. O cutie de metal cromat, nu mai mare cât să încapă în ea o pereche de pantofi ceva mai mari, plus câteva duzini de electrozi din care Adam fixa o parte pe fruntea pacientului, iar restul pe corp pentru a analiza activitatea organelor interne. Se zvonea că excesul de adrenalină, necesar pentru a alunga

depresia, putea deveni fatal.

— Mai eşti pe aici?

Nici urmă de politeţe, Adam îşi arăta adevărata faţă, cea de casap profesionist în slujba celor care care-i ofereau bucata zilnică de pâine. De îndată ce-şi îndeplinise misiunea ce-i revenea putea să se comporte aşa cum dorea.

Daniel îi mulţumi bâlbâindu-se, deşi nu credea că Adam a auzit ceva; pur şi simplu omul era interesat de cu totul altceva, avea de lucru până peste cap. Deja următorul pacient se şi înfiinţase pe sofaua acoperită cu ţesătură sintetică, uşor de schimbat, uşor de întreţinut (dacă reclama glăsuia întru totul adevărat). Un individ cu faţa scofâlcită şi cu cei mai sinişti ochi din câţi îi fusese dat să vadă.

În fond, ce mai avea de aşteptat prin preajma lui Adam şi a maşinăriei pe care o manevra acesta? Chiar se simţea mai bine, ţinând cont de ceea ce tocmai încercase… Să fii ultimul pigmeu dintr-o junglă bântuită de creaturi supranaturale care-ţi doresc pielea şi, culmea, tocmai membrii tribului tău să le-o pună la dispoziţie, era cu adevărat înfricoşător. Nici măcar atunci când încercase emoţiile care treceau prin mintea unui pompier sechestrat într-un zgârie-nori incandescent nu fusese atât de afectat.

Păşi cu încredere către ieşire. O tipă în alb, probabil sora de la registratură îi zâmbi cu indulgenţă. Poate că avea de gând să-i şi spună ceva? Mai bine nu… Amanda, fata cu care se vedea de ceva timp, i se părea mai abordabilă; poate că nu chiar atât de atrăgătoare dar în mod sigur avea şanse reale să… se întâmple ceva… Acum, cu optimismul remontat, se putea întâlni cu Amanda…

După ce trecuse prin calvarul de a fi cel mai amărât dintre cei mai amărâţi pigmei starea sa de acum i se părea de-a dreptul superbă. Un loc de muncă prost plătit unde se muncea cu adevărat, iar pentru fiecare cent se transpira din greu; posibilitatea de a-şi folosi toate mădularele şi incredibilele facilităţi acordate de firmă la sfârşitul fiecărei săptămâni, adică o sticlă de bere şi o halcă de carne la grătar, potrivită ca dimensiune şi grad de coacere. Şi cele cinci zile de concediu anual plătite de stat… Iată că nu era atât de rău…

În stradă lumina orbitoare a zilei era de-a dreptul dureroasă, îi trebui ceva timp până să se poată folosi cum trebuie de ochi.

Agitaţie… Veşnica agitaţie care sufoca oraşul Dallas. Muncitori care se grăbeau la lucru, alţii care veneau de pe platformele industriale, animatoare şi comisionari, biciclişti care se încăpăţânau să-şi folosească vehiculele cu două roţi, în ciuda faptului că pe străzile supraaglomerate nu aveai unde arunca nici un vârf de ac…

Acesta era oraşul în care trăia, murdar, agitat şi totuşi de preferat junglei în hăţişurile căreia se pierduse cu ajutorul maşinii de zăpăcit minţile. Îşi controlă discret şi atent înălţimea, depăşea cu cel puţin un cap majoritatea femeilor, iar dintre bărbaţi puţini erau cei pe care nu-i putea privi măcar în ochi. Fericit că nu era un necrescut de pigmeu, nu?

Încercă să schiţeze o piruetă; eşuă jalnic, ciocnindu-se de două tinere care se grăbeau undeva, le prezentă nişte scuze bâlbâite, dar nu îi păsa deloc dacă fetele l-au iertat sau îl considerau unul dintre nenumăraţii ţicniţi care bântuiau liberi prin întreaga Americă. Râse, gros, aşa cum numai un bărbat muncitor poate să o facă. Picioarele îl ascultau, îşi putea mişca mâinile; poate că nu era în stare să arunce o suliţă da’ cine dracu’ avea nevoie de suliţă în Dallas? Dacă cineva încerca să te agreseze sau măcar se mişca suspect, una dintre patrulele speciale formate din luptători cu circuite de silicon şi trupuri de oţel putea să opereze arestarea. Siguranţă, nu ca în jungla bântuită de monstrul cu nume ciudat. Cum îl chema?!… Încercă să-şi aducă aminte, dar memoria nu-l ajută prea mult. Îşi aminti perfect senzaţia pe care solzii oţeliţi i-o imprimaseră pe piele. Durea al naibii de tare.

Futurologii, incapabili să facă aprecierile corecte, îşi dăduseră odată cu părerea că Dallasul va dispărea de îndată ce industria petrolieră va intra în impas. Industria care făcuse celebru acest oraş dispăruse de ceva decenii, dar Dallasul era mai înfloritor ca oricând. Ai dracului futurologi, nu?

Geniile experte în ghicirea viitorului nu anticipaseră nici plaga cea mai cumplită care se va abate asupra omenirii după ce ei, domnii futurologi, nu vor fi decât oale şi ulcele. Ce dezastre ecologice şi climatice, ce crize energetice…? Şomaj, foamete, boli?!… Ce mai erau şi astea?!… Terorismul arab şi cel est european?!… Mici pişcături de purice pe o piele de elefant…

Pe undeva, ghicitorii de viitor avuseseră puţină dreptate. Plăgile pe care le semnalaseră s-au împlinit, la proporţii mai

mult sau mai puţin apropiate de cele anticipate şi cu două sute de ani înainte, dar adevărata problemă cu care se confrunta de peste cincizeci de ani omenirea o reprezenta starea de depresie care măcina echilibrul psihic al oamenilor. Numărul depresivilor creştea pe zi ce trece şi într-o vreme cea mai răspândită cauză a deceselor era sinuciderea, un isteţ făcuse avere inventând o maşină care te putea ajuta să-ţi iei zilele şi poate că ar fi reuşit să extermine întreaga populaţie a Americii dacă guvernul nu l-ar fi băgat pe isteţ la închisoare unde, conform legendelor ţesute în jurul subiectului, îşi petrecea cea mai mare parte a zilei chinuindu-şi mintea să găsească cel mai potrivit mod de a scăpa de povara propriei vieţi.

Dar încarcerarea isteţului afacerist nu rezolvase nici pe departe problemele populaţiei, care se putea sinucide şi fără a băga cinci dolari în fanta aparatului dătător de moarte.

Maşina care sucea minţile apăruse ca un înger zâmbitor după un nesfârşit uragan în infern. Depresivul era conectat la senzori şi electrozi care puteau proiecta în mintea subiectului lumi inspirate din realităţi şi mai nenorocite decât existenţa zilnică a subiectului. Numai arătându-i candidatului la sinucidere sau ospiciu că există alţii şi mai nefericiţi decât el, că se poate şi mai rău, numai aşa puteai să-l aduci pe linia de plutire. La început soluţia fusese privită cu scepticism, dar graţie tehnicii moderne care putea proiecta realităţi şi trăiri impecabile, reale, depresia bătuse în retragere. Şi poate că era pe punctul de a fi înfrântă.

Zâmbi, la naiba, avea tot ce-i era necesar, membre bune şi un metabolism de invidiat, un acoperiş deasupra capului şi o femeie cu care poate va întemeia o familie. Pornind către casă îşi aminti de sugestia Amandei:

— Dacă vom ajunge să ne căsătorim cred că ar fi bine să experimentăm împreună programul „Căsătorie de coşmar”. Am auzit că-l au în dotarea centrului şi se poate accesa gratuit, la cerere. Ştii, e mai bine să ştim la ce ne putem aştepta…

H.G. Wells
Imperiul furnicilor

Traducere de Victor Kernbach
şi Constantin Vonghizas

1

Când căpitanul Gerilleau a primit instrucţiuni să-şi îndrepte noua sa canonieră, *Benjamin Constant*, spre Badama, pe braţul Batemo al Guaramademei, ca să dea ajutor locuitorilor de acolo împotriva unei invazii de furnici, s-a gândit că autorităţile vor să-şi bată joc de el. Căpitanul făcea parte dintr-o promoţie de tineri romantici şi plini de neastâmpăr, iar afecţiunea unei doamne de vază din Brazilia, precum şi ochii alunecoşi ai căpitanului jucaseră un anume rol în acel proces, de vreme ce gazetele *Diario* şi *O Futuro* se arătaseră îngrozitor de lipsite de orice respect în comentariile publicate. Acum, el simţea că va da prilej din nou zeflemelelor.

„Era creol, concepţiile lui despre etichetă şi disciplină erau portugheze pur sânge, şi singurul căruia i se destăinui fu Holroyd, maşinistul din Lancashire, care se îmbarcase pe vas şi căruia îi vorbi acum în englezeasca sa stricată.

De fapt, zise el, totul are singura ţintă de a mă umple de ridicol! Ce poate să facă un om împotriva furnicilor? Furnicile vin şi se duc.

— Se spune, zise Holroyd, că ele nu fug. Băiatul acela despre care spuneai că era un Sambo...

— *Zambo*, un fel de corcitură.

— *Sambo*. El zicea că oamenii fug! Căpitanul fumă nervos câteva clipe.

— Se mai întâmplă şi lucruri de astea, zise el în cele din urmă. Ei şi? Invazii de furnici şi ce-o mai vrea Dumnezeu. A fost o invazie în Trinidad... nişte furnici din acelea mici care nimicesc frunzele. Toţi portocalii, toţi mangotierii s-au prăpădit! Şi ce importanţă are?

Uneori, armate întregi de furnici intră şi prin case... astea sunt furnici războinice, de un soi deosebit. Pleci, şi ele îţi curăţă toată casa. Apoi, când te întorci, casa-i curată, ca nouă! Nici gândaci de bucătărie, nici purici, nici păduchi de lemn.

— *Sambo* ăla, zise Holroyd, spune că astea sunt altfel de furnici.

Căpitanul înălţă din umeri, furios, privindu-şi fix ţigara.

Mai târziu, deschise din nou subiectul.

— Dragul meu 'Olroyd, ce trebuie să fac eu cu aceste furnici infernale?... Căpitanul căzu pe gânduri. E caraghios! spuse el.

Dar în cursul după-amiezii, îşi puse uniforma şi coborî pe ţărm, borcanele şi lăzile fură îmbarcate din nou pe vas şi în cele din urmă urcă şi el. Holroyd şedea pe punte în răcoarea serii, fuma cu sete şi se minuna de această Brazilie. Urcaseră şase zile de-a lungul Amazonului, erau la câteva sute de mile de ocean, iar la răsărit şi la apus nu vedea decât acelaşi orizont ca pe mare, iar la sud nimic altceva decât o insulă nisipoasă cu câteva smocuri de mărăcini. Ca printr-o ecluză apa curgea mereu, murdară, însufleţită de crocodili şi de păsările care pluteau deasupra ei, şi hrănită, ca dintr-un izvor nesecat, cu tot soiul de buşteni; şi pustietatea ei, cumplita ei pustietate, îi umplea sufletul. Orăşelul Alemquer, cu biserica lui sărăcăcioasă, cu casele sale ca nişte barăci acoperite cu stuf, cu ruinele lui decolorate amintind nişte zile mai bune, părea un obiect minuscul, pierdut în pustietatea naturii, un ban aruncat în Sahara. Holroyd era un bărbat tânăr, acesta era întâiul său contact cu tropicele; venise direct din Anglia, unde natura e îngrădită, săpată şi canalizată într-o supunere perfectă, şi descoperea deodată cât de neînsemnat este omul. De şase zile se îndepărtaseră de mare, plutind pe canale nefrecventate, şi oamenii erau tot atât de rari ca şi o specie rară de fluturi. Într-o zi vedeai vreo *canoe*, în alta cine ştie ce staţie îndepărtată, iar a treia zi nu mai era ţipenie de om. Începu să creadă că omul e într-adevăr un animal rar, stăpânind cu şubredele lui puteri pământul.

Îşi dădu şi mai limpede seama de acest lucru pe măsură ce trecură zilele, el urmându-şi drumul întortocheat spre Batemo, în tovărăşia unui căpitan ieşit din comun, care avea sub comanda lui un tun mare, precum şi ordinul de a nu-şi risipi muniţiile. Holroyd învăţa cu sârguinţă spaniola, dar încă nu trecuse de substantiv şi de prezentul indicativului, iar singura persoană care mai ştia câteva cuvinte englezeşti era un fochist negru, care însă vorbea foarte stricat. Secundul era un portughez, da Cunha, care vorbea franţuzeşte, dar un soi de

franţuzească diferită de cea pe care Holroyd o învăţase la Southport, şi singura lor conversaţie se rezuma la câteva fraze de politeţe şi la nişte propoziţiuni simple referitoare la starea timpului. Dar timpul, ca şi toate lucrurile din această uimitoare lume nouă, nu avea nicio trăsătură umană, era fierbinte atât ziua cât şi noaptea, căci până şi curenţii de aer, ba chiar şi vântul, erau fierbinţi, mirosind a vegetaţie putrezită; iar aligatorii şi păsările ciudate, muştele de toate felurile şi dimensiunile, gândacii, furnicile, şerpii şi maimuţele păreau să se întrebe ce căuta omul în aerul lipsit de orice veselie în timpul zilei însorite şi de orice răcoare în vremea nopţii. Hainele erau insuportabile, dar dacă te dezbrăcai de ele însemna să te prăjeşti în timpul zilei şi să-ţi expui trupul, pe o suprafaţă mai mare, ţânţarilor din timpul nopţii; dacă umblai pe punte ziua, riscai să fii orbit de lumină, iar dacă stăteai dedesubt riscai să te sufoci. Şi în timpul zilei veneau anumite muşte, foarte dibace şi primejdioase, care te piştcau la mâini şi la glezne. Căpitanul Gerilleau, singura făptură care l-ar fi putut distrage pe Holroyd de la aceste neplăceri fizice, deveni însă cât se poate de plictisitor, relatându-i zi după zi aceeaşi poveste a suferinţelor inimii sale, pricinuite de un şir întreg de femei anonime; şi spunea totul ca pe o rugăciune învăţată pe dinafară. Câteodată, îşi propuneau să facă sport şi se apucau să împuşte aligatori, însă rareori dădeau peste vreo aşezare omenească prin întinderile acelea împădurite, iar atunci se opreau acolo câteva zile, bând şi petrecând; astfel, într-o seară, au dansat cu nişte fete creole care găsiră că slabele noţiuni de limbă spaniolă ale lui Holroyd, lipsit de perfectul compus sau de viitor, erau totuşi îndestulătoare pentru scopurile urmărite. Acestea nu erau însă decât nişte simple puncte luminoase pe drumul lung şi cenuşiu al fluviului pe care înaintau în duduitul motoarelor. O zeitate păgână şi liberală, sub forma unei damigene, îşi întindea mrejele atrăgătoare atât la pupa, cât şi, fără îndoială, la prova.

Dar, la diferitele lui escale, Gerilleau află tot mai multe lucruri despre furnici şi misiunea începu să-l intereseze.

— E un soi nou de furnici, zise el. Trebuie să pătrundem în tainele – cum se cheamă asta? – entomologiei. Sunt uriaşe... au cinci centimetri! Unele chiar mai mari! E caraghios! Parcă am fi nişte maimuţe... trimise să vâneze insecte... Da, dar insectele astea or să mănânce ţara.

Izbucni cu indignare:

— Închipuie-ţi că s-ar isca dintr-odată complicaţii cu Europa. Eu zac aici, în curând o să fim dincolo de Rio Negre, şi tunul meu stă degeaba!

Îşi frecă genunchiul, meditând.

— Oamenii ăia de la localul de dans erau veniţi de sus. Şi-au pierdut tot avutul. Într-o după-amiază furnicile au năvălit în casele lor. Au fugit cu toţii. Ştii că atunci când vin furnicile, oamenii trebuie să fugă cu toţii, şi ele pun stăpânire pe casă. Dacă ai rămâne te-ar mânca. Pricepi? Ei bine, după aceea oamenii se întorc; îşi spun: „furnicile au plecat”... Dar furnicile n-au plecat. Încearcă omul să intre în casă, şi furnicile se iau la luptă cu el.

— Îl năpădesc?

— Îl muşcă. Văzând asta, omul iese din casă din nou, ţipând şi alergând. Trece în goană pe lângă ele, spre fluviu. Înţelegi? Intră în apă şi îneacă furnicile... da. Gerilleau se opri, îşi apropie ochii alunecoşi de faţa lui Holroyd şi-l ciocăni peste genunchi cu degetul. În aceeaşi noapte el moare însă, întocmai ca şi când ar fi fost muşcat de şarpe.

— Otrăvit... de furnici?

— Cine ştie! Gerilleau înălţă din umeri. Probabil că îl muşcă foarte tare... Când am intrat în slujba asta, am intrat ca să lupt cu oamenii. Că fiinţele astea, furnicile astea, vin şi se duc. Asta nu-i treabă pentru oameni.

De atunci încolo el vorbi deseori cu Holroyd despre furnici, şi ori de câte ori dădeau din întâmplare peste câte un grup de oameni în această întindere de apă, soare şi copaci, azvârliţi ici-colo, cunoştinţele de limbă spaniolă ale lui Holroyd, din ce în ce mai bune, îl făcură să poată recunoaşte cuvântul *Sauba*, care începea să le domine pe celelalte tot mai mult.

Îşi dădu seama că furnicile începeau să devină interesante, şi deveneau cu atât mai interesante cu cât se apropia de ele mai mult. Gerilleau îşi părăsi aproape pe neaşteptate vechile subiecte de conversaţie, iar locotenentul portughez începu şi el să ia parte la discuţie; ştia câte ceva despre furnicile mâncătoare de frunze şi îşi etala cunoştinţele. Gerilleau îi traducea uneori lui Holroyd ce izbutea să afle şi el. Îi vorbi despre micile furnici lucrătoare, care mişună pretutindeni şi luptă, ca şi despre cele mari care comandă şi conduc, şi-i spuse

cum acestea din urmă ţi se caţără pe gât şi cum muşcăturile lor fac să sângereze pielea. Îi arătă cum taie frunzele aceste furnici şi cum îşi fac adăposturi în ciuperci şi-l informă cum cuiburile lor din Caracas se întind uneori pe câte o sută de metri. Cei trei bărbaţi îşi petrecură două zile numai cu dezbaterea dacă furnicile au ochi sau nu. Discuţia deveni primejdios de înfierbântată în cea de a doua zi după-amiaza şi Holroyd salvă situaţia coborând pe ţărm câte o barcă, pentru a prinde câteva furnici, ca să le vadă tustrei. Captură mai multe specimene şi se întoarse cu ele, şi unele aveau ochi, iar altele nu. Tot aşa, mai dezbătură şi problema dacă furnicile muşcă sau înţeapă...

— Furnicile acestea, zicea Gerilleau, după ce culesese informaţii de la un rancho – au nişte ochi mari. Nu merg orbeşte, ca cele mai multe furnici. Nu! Se vâră prin unghere şi-ţi pândesc fiecare gest.

— Şi te înţeapă? întrebă Holroyd.

— Da, înţeapă. Au otravă în înţepătură! şi rămase pe gânduri. Nu văd ce ar putea să facă oamenii contra furnicilor. Ele vin şi pleacă.

— Dar astea nu pleacă.

— Ba or să plece, zise Gerilleau.

Dincolo de Tamandu este o coastă joasă care se întinde pe vreo optzeci de mile, fără niciun fel de populaţie, iar mai departe ajungi la confluenţa fluviului principal cu afluentul Batemo, un loc întins ca un lac mare, şi apoi pădurea vine tot mai aproape, chiar până la mal. Aspectul canalului se schimbă, vegetaţia subacvatică abundă, împiedicând navigaţia, aşa că *Benjamin Constant* fu legat cu un cablu, în timpul nopţii, chiar la umbra copacilor umbroşi. Întâia oară după atâtea zile vremea se mai răcori, puţin, iar Holroyd şi Gerilleau stătură treji până târziu, fumând ţigări de foi şi bucurându-se de această senzaţie plăcută. Gândurile lui Gerilleau erau pline de furnici şi de ce sunt ele în stare să facă. În cele din urmă se hotărî să se culce şi se întinse pe o saltea de pe punte; era în culmea nedumeririi; ultimele lui vorbe, rostite când era aproape adormit, avură menirea să întrebe, cu un gest de deznădejde:

— Ce poţi să faci cu furnicile?... Totul e aşa de absurd!

Holroyd rămase să-şi scarpine încheieturile pişcate şi să mediteze singur.

Se aşeză pe parapet, ascultând schimbările petrecute în respiraţia lui Gerilleau, până când acesta adormi buştean. Apoi atenţia îi fu atrasă de licărirea şi clipocitul apei şi îi reveni în minte senzaţia aceea de imensitate care crescuse tot mai mult în el încă de când plecase prima data din Para şi pornise pe fluviu în sus. Pe monitor nu se zărea decât o singură luminiţă şi la început se auziră glasurile discutând încet, înspre prova, apoi se făcu tăcere. Ochii i se îndreptară de la contururile negre şi sumbre ale obiectelor vasului, de la travers, către mal, spre misterele întunecate şi covârşitoare ale pădurii, luminate când şi când de câte un licurici şi fremătând neîncetat de murmurul unei activităţi ciudate şi misterioase...

Ceea ce îl uimea şi-l copleşea era imensitatea neomenească a acestui ţinut. El ştia că cerul e lipsit de oameni, că stelele erau nişte simple puncte în imensitatea de necrezut a spaţiului; ştia că oceanul era enorm şi neîmblânzit, dar în Anglia ajunsese să creadă că pământul îi aparţine omului. În Anglia, el este într-adevăr al omului, fiarele sălbatice trăind acolo doar tolerate, într-o libertate îngrădită de drumuri, ţarcuri şi alte măsuri de securitate absolută. Şi în atlas pământul e al omului, colorat cum e în toate chipurile ca să arate pretenţiile omului faţă de pământ, în contrast viu cu albastrul universal şi independent al mărilor. Odinioară crezuse că va veni o zi când plugul şi cultura, tramvaiele şi şoselele bune, securitatea vieţii omeneşti şi toate celelalte vor domni pretutindeni pe pământ. Dar acum se îndoia.

Pădurea aceasta nesfârşită avea aerul de a fi de neînvins, iar Omul părea în cel mai bun caz un intrus rar şi nesigur. Călătoreai zile întregi în mijlocul luptei calme, tăcute, dintre copacii uriaşi, lianele care îi strangulau, florile abundente, şi peste tot aligatorul, broasca ţestoasă şi o nesfârşită varietate de păsări şi insecte se simţeau ca acasă, sălăşluind nestingherit, pe câtă vreme omul, abia dacă punea stăpânire pe luminişurile ostile şi se lupta cu ierburile, se lupta cu fiarele şi cu insectele ca să se poată menţine acolo, sau cădea pradă şerpilor şi fiarelor, gângăniilor şi frigurilor, ca să fie curând gonit şi de acolo. În multe locuri din partea de jos a fluviului omul fusese de-a dreptul înlăturat, doar câte un golf pustiu dacă mai păstra numele unei aşezări, sau ici-colo nişte ziduri albe şi năruite ori un turn dărâmat mai confirmau trecerea lui pe acele meleaguri. Puma şi jaguarul erau aici mai stăpâni...

Cine erau adevăraţii stăpâni?

Pe o distanţă de câteva mile din pădurea aceasta pesemne că sunt mai multe furnici decât oameni în toată lumea. Ideea asta i se păru lui Holroyd cu totul nouă. În câteva mii de ani, ieşind din barbarie, oamenii ajunseseră la un stadiu de civilizaţie care i-a făcut să se simtă stăpâni ai viitorului şi domni pe pământ! Dar ce putea să împiedice furnicile să evolueze şi ele? Furnicile cunoscute trăiesc în mici comunităţi de câteva mii de indivizi şi nu fac niciun efort organizat împotriva restului lumii. Dar au o limbă şi au inteligenţă! De ce lucrurile s-ar opri aici, dacă oamenii nu s-au oprit la stadiul de barbarie? Dacă am presupune că în curând furnicile ar începe să acumuleze cunoştinţe, cum au făcut şi oamenii, cu ajutorul cărţilor şi însemnărilor, să folosească arme, să alcătuiască mari imperii, să susţină un război chibzuit şi organizat?

Îi veni în minte ceea ce aflase Gerilleau despre aceste furnici de care se apropiau acum. Ele foloseau o otravă, ca otrava şerpilor. Ascultau de conducători mai mari chiar decât ai furnicilor mâncătoare de frunze. Erau carnivore, şi în locul unde veneau să se aşeze rămâneau...

Pădurea era foarte liniştită. Apa plescăia neîncetat, lovindu-se de corpul vasului. În jurul lanternei de deasupra capului mişuna un roi tăcut de fluturi de noapte, ca nişte fantome.

Gerilleau se mişcă prin întuneric şi suspină.

— Oare ce-i de făcut? murmură el. Se întoarse şi rămase din nou nemişcat.

Zumzetul unui ţânţar îl trezi pe Holroyd din gândurile sale, care deveneau sinistre.

A doua zi, dimineaţa, Holroyd află că erau la patruzeci de kilometri de Badama, şi interesul său pentru maluri crescu. Se suia pe punte ori de câte ori avea prilejul, ca să cerceteze împrejurimile. Nu putea zări nicio urmă de aşezare omenească, în afară de câte o casă ruinată şi năpădită de bălării, sau de faţada vopsită în verde a mănăstirii demult părăsite, de la Mojii, cu arbori care creşteau prin spaţiul gol al ferestrelor şi cu iederă care se încolăcea peste portalurile goale. Mai multe roiuri de fluturi galbeni şi ciudaţi, cu aripi aproape străvezii, trecură în dimineaţa aceea peste râu şi mulţi din ei se aşezară pe vas şi fură ucişi de marinari. Abia după-amiază fu descoperită epava unei bărci.

La început, nu păru să fie o epavă; ambele pânze erau întinse şi atârnau moi în aerul liniştit al după-amiezii, şi se vedea silueta unui om aşezat pe puntea din faţă, lângă vâslele ridicate. Un alt om părea că doarme cu faţa în jos pe un soi de podeţ longitudinal pe care îl au în mijloc aceste *canoe* mari. Dar îndată după aceea se văzu, după legănatul cârmei şi după felul în care plutea în calea canonierei, că ceva nu era în regulă. Gerilleau examină barca prin binoclu şi privi cu interes întunecimea ciudată a feţei omului care şedea, un om cu faţa roşie, după câte se părea, fără nas – şi care mai curând era ghemuit decât aşezat; şi cu cât mai mult privea căpitanul, cu atât mai puţin îi plăcea să privească, şi era tot mai puţin în stare să-şi ia binoclul de la ochi.

Dar în cele din urmă izbuti şi făcu câţiva paşi mai încolo, ca să-l strige pe Holroyd. După aceea se întoarse să facă semne spre barcă. Apoi le repetă, pe când barca trecea pe lângă vas. Numele ei se desluşi limpede: *Santa Rosa*.

După ce trecu pe lângă bordajul vasului şi ajunse spre pupa, barca se legănă puţin şi, deodată, omul care şedea ghemuit se prăbuşi, ca şi cum nu l-ar mai fi ţinut încheieturile. Pălăria îi căzu, capul nu-i era câtuşi de puţin plăcut la vedere, şi trupul omului se prăbuşi rostogolindu-se şi dispărând în dosul parapetului.

— Caramba! strigă Gerilleau şi se îndreptă numaidecât spre Holroyd.

Holroyd tocmai ieşea pe punte. Ai văzut? întrebă căpitanul.

— Mort! zise Holroyd. Da. Ai face mai bine să trimiţi o barcă. Ceva nu-i în regulă.

— I-ai văzut cumva... faţa? Cum era?

— Era... îh!... n-am cuvinte să spun.

Şi apoi deodată căpitanul se întoarse cu spatele la Holroyd şi deveni un comandant activ şi gălăgios.

Canoniera se întoarse, porni paralel cu drumul nehotărât al *canoei*, şi lansă la apă o barcă având la bord pe locotenentul Da Cunha şi trei marinari. Apoi curiozitatea îl făcu pe căpitan să-şi dirijeze vasul chiar lângă epavă, în timp ce locotenentul o aborda, aşa fel, încât *Santa Rosa* îşi arăta în întregime atât puntea, cât şi cala.

Holroyd văzu acum limpede că singurul echipaj al ambarcaţiunii erau aceşti doi oameni morţi, şi cu toate că nu le putu zări feţele, observă după mâinile lor întinse, pe care carnea atârna în zdrenţe, că fuseseră supuşi unui proces de descompunere neobişnuit. O clipă, atenţia i se concentră asupra acestor două grămezi enigmatice de haine murdare şi de mădulare atârnând neînsufleţite, apoi el îşi mută privirea spre prova pentru a descoperi deschisă cala în care erau îngrămădite lăzi şi cutii, după aceea la pupa unde cabina cea mică se căsca goală într-un chip inexplicabil. Observă în fine că platforma din mijlocul punţii era presărată cu puncte negre care se mişcau.

Luarea-aminte i se fixă asupra acestor puncte. Toate se mişcau pe direcţii radiale faţă de omul prăbuşit, îndepărtându-se de el, întocmai – imaginea îi veni fără voie în minte – ca o mulţime care se împrăştie de la o luptă cu tauri.

Îl observă pe Gerilleau chiar lângă el.

— Căpitane, zise el, ai binoclul la dumneata? Poţi să-l îndrepţi cât mai precis spre platforma de acolo?

Gerilleau făcu o sforţare, mormăi, şi îi întinse binoclul.

Urmă o clipă de încordare.

— Sunt furnici, zise englezul şi-i întinse înapoi lui Gerilleau binoclul, potrivit pentru o vizibilitate clară.

Rămase cu impresia unei mulţimi de furnici mari şi negre, foarte asemănătoare cu furnicile obişnuite, în afară de mărimea lor, şi de faptul că unele din cele mai mari purtau un fel de îmbrăcăminte cenuşie. Dar le cercetase prea puţin ca să poată intra în amănunte. Capul locotenentului da Cunha apăru lângă marginea ambarcaţiunii, şi urmă o scurtă discuţie.

— Trebuie să te urci la bord, zise Gerilleau. Locotenentul obiectă că vasul era plin de furnici.

— Dar ai ghete, zise Gerilleau. Locotenentul schimbă subiectul.

— Cum au murit oamenii ăştia? întrebă el.

Căpitanul Gerilleau se porni să facă nişte speculaţii pe care Holroyd nu le putu înţelege, şi cei doi bărbaţi discutară cu o anumită vehemenţă crescândă. Holroyd luă binoclul şi prinse a cerceta din nou, mai întâi furnicile, apoi pe cei doi oameni morţi din mijlocul ambarcaţiunii.

El mi-a descris aceste furnici cu multă amănunţime.

Mi-a spus că erau mai mari decât orice alte furnici pe care le văzuse vreodată, că erau negre şi se mişcau cu o deliberare fermă, foarte diferită de agitaţia mecanică a furnicii obişnuite. Cam una la douăzeci era mult mai voluminoasă decât semenele ei, şi avea capul excepţional de mare. Asta îi aminti deodată de căpeteniile de furnici care se spune că dirijează furnicile mâncătoare de frunze; ca şi celelalte, acestea păreau să conducă şi să coordoneze mişcarea generală. Îşi înclinau trupurile înapoi într-un fel cu totul particular, ca şi cum şi-ar fi folosit într-un chip anume picioarele din faţă. Şi mai avu impresia ciudată, pe care din cauza distanţei n-a putut s-o verifice, că majoritatea acestor furnici de ambele soiuri purtau un fel de echipament, aveau ceva înfăşurat în jurul trupurilor şi legat cu nişte fâşii albe şi strălucitoare, ca nişte fire de metal alb...

Îşi luă brusc binoclul de la ochi, dându-şi seama că problema disciplinei subordonatului său faţă de el, căpitanul, devenise acută.

— E datoria dumitale, zise căpitanul, să te urci la bord. Îţi ordon.

Locotenentul părea că e gata să refuze. Capul unuia dintre marinarii mulatri apăru lângă el.

— Cred că oamenii ăştia au fost omorâţi de furnici, zise brusc Holroyd în engleză.

Căpitanul avu o izbucnire de mânie. Nu-i răspunse nimic lui Holroyd.

— Ţi-am dat ordin să te urci la bord, răcni el către subordonatul său, în portugheză. Dacă nu te urci la bord imediat, asta înseamnă răzvrătire, curată răzvrătire. Răzvrătire

şi laşitate! Unde-i curajul care trebuie să ne însufleţească? Am să te pun în lanţuri, am să ordon să fii împuşcat ca un câine.

Declanşă un torent de insulte şi înjurături, agitându-se încoace şi încolo. Ameninţă cu pumnii, se purtă ca ieşit din fire, iar locotenentul, alb la faţă şi calm, stătea şi-l privea. Echipajul apăru pe punte. Oamenii aveau feţele uimite.

Deodată, într-o pauză a acestei furtuni de mânie, locotenentul luă o hotărâre eroică, salută, se încordă şi se căţără pe puntea ambarcaţiunii.

— Ah! zise Gerilleau, şi apoi gura i se închise ca o capcană. Holroyd văzu furnicile retrăgându-se din faţa ghetelor lui da Cunha. Portughezul păşi încet spre omul ghemuit, se aplecă, ezită, îl apucă de haină şi îl întoarse pe partea cealaltă. Un roi negru de furnici ieşi de sub haine, şi da Cunha se dădu repede îndărăt, izbind de două sau trei ori cu piciorul în punte.

Holroyd duse binoclul la ochi. Văzu furnicile împrăştiate în jurul picioarelor invadatorului şi făcând ceea ce el nu mai văzuse niciodată la alte furnici. Nu aveau nimic din mişcările orbeşti ale furnicilor obişnuite; se uitau la el, cum s-ar uita o mulţime de oameni adunaţi la vreun monstru gigantic care îi împrăştiase.

— Cum a murit? îi strigă căpitanul.

Holroyd înţelese că portughezul spunea că leşul era prea mâncat ca să se mai poată constata ceva.

— Ce-i acolo la prova? întrebă Gerilleau.

Locotenentul făcu câţiva paşi şi începu să-i răspundă în portugheză. Se opri brusc şi îşi goni ceva de pe picior. Făcu câţiva paşi ciudaţi, ca şi cum ar fi încercat să calce pe ceva nevăzut, şi se dădu repede în lături. Apoi se stăpâni, se întoarse, păşi cu hotărâre spre cală, la prova, se căţără pe puntea superioară, de unde sunt mânuite ramele, se aplecă mai multe clipe asupra celui de-al doilea om, bombăni destul de tare ca să poată fi auzit şi se întoarse cu mişcări foarte rigide spre cabina de la pupa. Se îndreptă cu faţa spre căpitan şi începu cu acesta o conversaţie rece, care decurse pe un ton respectuos din partea amândurora, în contrast vădit cu mânia şi insultele de adineauri. Holroyd nu prinse decât frânturi din cele spuse.

Îşi reluă binoclul şi fu surprins să constate că furnicile dispăruseră de pe toate suprafeţele expuse ale punţii. Îşi îndreptă privirea spre părţile ei umbrite şi i se păru că acestea erau pline de ochi care stăteau la pândă.

Se vedea limpede că barca era o epavă, dar era prea plină de furnici pentru a trimite pe ea oameni care să rămână şi să doarmă acolo. Trebuia să fie remorcată. Locotenentul se duse la prova bărcii, ca să prindă bandula şi s-o lege, iar marinarii din barcă stăteau gata să-i dea o mână de ajutor. Holroyd cercetă ambarcaţiunea cu binoclul.

Fu din ce în ce mai impresionat de faptul că acolo se ducea o activitate intensă, deşi minusculă şi tăinuită. Băgă de seamă că un număr de furnici uriaşe, părând aproape de cinci centimetri lungime, şi care duceau poveri de forme ciudate, al căror rost nu-l putu pricepe, se mişcau pe întuneric de la un punct la altul, în grupuri. Nu se mişcau în coloane de-a curmezişul locurilor expuse, ci în rânduri deschise şi răsfirate, sugerând în mod ciudat grupele de infanterie modernă care înaintează sub bătaia focului. O parte din ele se adăposteau sub hainele celui mort, şi un roi întreg se strângea de-a lungul marginii pe unde avea să treacă acum da Cunha.

Holroyd nu le văzu atacându-l pe locotenent în timp ce acesta se întorcea, dar nu avu nicio îndoială asupra asaltului lor simultan. Locotenentul începu deodată să ţipe, să înjure şi să dea din picioare.

— M-au înţepat! strigă el, îndreptându-şi faţa plină de ură şi acuzare către Gerilleau.

Apoi dispăru peste bord, se lăsă să cadă în barcă şi se aruncă în apă numaidecât; Holroyd auzi doar plescăitul.

Cei trei marinari din barcă îl traseră afară, îl aduseră la bord, şi în aceeaşi noapte omul muri.

Holroyd şi căpitanul ieşiră din cabina în care zăcea trupul umflat şi contorsionat al locotenentului, şi stătură împreună la pupa monitorului, privind ţintă spre vasul sinistru care era târât în urma lor. Era o noapte închisă, întunecoasă, luminată numai de licăririle fantomatice ale unor fulgere ascunse printre nori. Epava, un triunghi negru şi neclar, se legăna în siajul vasului, cu pânzele fâlfâind în bătaia vântului, iar fumul negru din coşuri, luminat când şi când de câte o scânteie, se scurgea pe deasupra catargelor ei legănate.

Gerilleau era înclinat să se gândească la lucrurile neplăcute pe care locotenentul i le spusese în frigurile agoniei.

— Zice că eu l-am ucis, protestă el. Este pur şi simplu absurd. Cineva *trebuia* să se urce la bord. Oare o să fugim întotdeauna din faţa acestor blestemate furnici, ori de câte ori ni se arată?

Holroyd nu răspunse. Se gândea la roiul acela disciplinat de forme mici şi negre, de pe platforma goală, bătută de soare.

— Era de datoria lui să se ducă, stărui Gerilleau. A murit făcându-şi datoria. De ce să se plângă? Ucis!...

Dar sărmanul era... cum se spune?... dement. Nu era în toate minţile. Otrava l-a umflat... Hm. Se lăsă o lungă tăcere.

— O să scufundăm această *canoe*... o s-o ardem.

— Şi după aceea?

Întrebarea îl irită pe Gerilleau. El înălţă din umeri şi îşi întinse braţele în lături.

— Ce-i de făcut? zise el cu glasul ascuţindu-i-se într-un strigăt mânios. În orice caz, izbucni el răzbunător, pe toate furnicile din această *canoe* am să le ard de vii!

Holroyd nu avea chef de taifas. Ţipetele îndepărtate ale maimuţelor umpleau noaptea înăbuşitoare cu sunete sinistre, iar pe măsură ce canoniera se apropia de malurile negre, înecate în mister, la toate acestea se adăuga şi plânsetul deprimant al broaştelor.

— Ce-i de făcut? repetă căpitanul după un lung răstimp şi apoi, devenind deodată activ şi feroce, blestemând întruna, se hotărî să ardă *Santa Rosa* fără nicio întârziere. Toţi cei de la bord fură încântaţi de idee, cu toţii săriră să dea, zeloşi, o mână de ajutor; traseră bandula, o tăiară şi lăsară la apă o barcă, dând foc epavei cu nişte câlţi îmbibaţi cu gaz. În scurt timp,

trupul *canoei* trosnea, aruncând flăcări vesele în mijlocul nemărginitei nopţi tropicale. Holroyd se uită la flăcările galbene ce se înălţau în beznă şi la licăririle livide ale fulgerelor ascunse în norii care treceau pe deasupra copacilor din pădure, conturându-le siluetele câte o clipă, iar fochistul stătea în spatele lui şi privea şi el.

Fochistul fu aţâţat până în străfundurile cunoştinţelor sale de limbă engleză.

— *Sauba* face poc, poc, zise el. Ha, ha! şi râse din toată inima.

Dar Holroyd se gândea că aceste mici creaturi de pe *canoe* aveau şi ele ochi şi creieri.

Toată zarva asta i se păru o nerozie, o greşeală de neînchipuit, dar ce mai era de făcut? Întrebarea asta îi reveni cu putere sporită a doua zi, când, în cele din urmă, canoniera ajunse la Badama.

Această localitate, cu casele şi magaziile ei acoperite cu stuf, cu fabrica ei de zahăr năpădită de iederă, cu micul ei dig din scânduri şi nuiele era foarte liniştită în aerul cald al dimineţii şi nu dădea niciun semn de viaţă omenească. Oricâte furnici ar fi fost acolo, de la această distanţă ele erau prea mici ca să poată fi zărite.

— Toţi oamenii au plecat, zise Gerilleau, dar tot vom face ceva. O să semnalizăm cu sirena.

Aşa că Holroyd trase de mânerul sirenei şi semnaliză. Apoi căpitanul avu un moment de îndoială, cât se poate de deprimantă.

— Nu putem face decât un singur lucru, zise el la urmă.

— Ce anume? întrebă Holroyd.

— Să tragem sirena şi să semnalizăm din nou. Aşa şi făcură.

Căpitanul se plimba pe punte, gesticulând ca pentru sine. Părea că se gândeşte la multe lucruri. De pe buze îi ieşiră frânturi de cuvinte. Părea că se adresează fie în spaniolă, fie în portugheză vreunui tribunal imaginar. Urechea tot mai antrenată a lui Holroyd descifră ceva despre muniţii. Căpitanul îşi alungă însă aceste gânduri şi i se adresă deodată în engleză:

— Dragul meu ’Olroyd! strigă el. Apoi zise: Ce-i de făcut?

Luară o barcă şi binoclul şi se apropiară să examineze locul mai îndeaproape. Desluşiră un număr de furnici mari, a căror poziţie calmă dădea impresia că acestea îi supraveghează,

răspândite pe marginea pontonului improvizat. Gerilleau trase fără efect câteva focuri de pistol spre ele. Holroyd crezu că observă nişte fortificaţii curioase, ridicate între casele mai apropiate, care probabil că erau opera insectelor cuceritoare asupra acestor aşezări omeneşti. Exploratorii trecură de ponton şi observară, întins ceva mai încolo, un schelet omenesc cu oasele albe, curate şi strălucitoare înfăşurat într-un şorţ. Se opriră puţin să-l privească...

— Trebuie să mă gândesc la vieţile tuturor acestor oameni! zise deodată Gerilleau.

Holroyd se întoarse şi se uită ţintă la căpitan, dându-şi treptat seama că omul vorbea de amestecul prea puţin atrăgător de rase care alcătuiau echipajul.

— Să trimit o echipă de debarcare... ar fi imposibil... imposibil. Or să fie otrăviţi, or să se umfle... da, or să se umfle şi or să înjure, apoi or să moară. E de-a dreptul cu neputinţă... Dacă debarcăm, trebuie să debarc eu singur, numai eu, încălţat cu ghete groase şi să-mi iau inima în dinţi. Poate că voi supravieţui. Sau poate ar fi mai bine să nu debarc. Nu ştiu cum să fac. Nici eu nu ştiu.

Holroyd se gândi că ştia prea bine, dar nu spuse nimic.

— Toată treaba asta, zise deodată Gerilleau, a fost aranjată ca să mă facă de râsul lumii. Toată treaba asta!

Vâsliră mai departe, privind din diferite unghiuri scheletul alb şi curat, şi apoi se întoarseră la canonieră. Atunci nehotărârea lui Gerilleau deveni îngrozitoare. Puseră maşinile sub presiune, iar în cursul după-amiezii nava porni în sus pe fluviu, având aerul că se duce să întrebe ceva pe cineva, şi spre apusul soarelui se întoarse din nou şi ancoră. Se dezlănţui o furtună plină de furie, apoi noaptea deveni senină, răcoroasă şi liniştită, şi dormiră cu toţii pe punte. Cu toţii, în afară de Gerilleau care se zvârcolea şi mormăia mereu. În zori, îl trezi pe Holroyd.

— Dumnezeule! zise Holroyd, ce s-a mai întâmplat?

— M-am hotărât, zise căpitanul.

— Ce? Să debarci? întrebă Holroyd, ridicându-se brusc.

— Nu! zise căpitanul, şi rămase câtva timp foarte rezervat. M-am hotărât! repetă el, iar Holroyd începu să dea semne de nerăbdare. Ei, da! zise căpitanul. *Am să trag cu tunul cel mare!*

Şi aşa şi făcu! Dumnezeu ştie ce gândiră furnicile despre asta, dar el o făcu. Trase de două ori cu multă hotărâre şi

ceremonie. Întreg echipajul îşi puse vată în urechi, şi se părea că se porneşte o acţiune generală. Prima dată loviră şi distruseră vechea fabrică de zahar, şi apoi zdrobiră magazia părăsită de lângă ponton. După aceea Gerilleau resimţi inevitabila reacţie.

— N-are niciun rost! îi spuse lui Holroyd. E cu totul inutil. Nu ajută la nimic. Trebuie să ne întoarcem, să luăm instrucţiuni. O să fie un scandal al dracului pentru muniţiile astea... Vai! Al dracului scandal. Nici nu ştii, ’Olroyd...

Rămase câtva timp uitându-se cu neţărmurită nedumerire.

— Dar ce altceva era de făcut? strigă el.

După-amiază, canoniera porni din nou în jos pe fluviu şi spre seară câţiva oameni debarcară cu trupul locotenentului şi-l îngropară pe malul pe care noul soi de furnici încă nu se ivise până acum...

Am auzit povestirea asta, bineînţeles trunchiată, de la Holroyd, acum aproape trei săptămâni.

Aceste noi furnici îi pătrunseseră în minte, şi el se întorsese în Anglia cu gândul, cum spunea el, de „a-i preveni pe oameni” asupra primejdiei, „până nu e prea târziu”. Spunea că furnicile ameninţă Guyana Britanică, care se află doar la un fleac de o mie de mile de la prezenta lor sferă de activitate, şi că Biroul Colonial ar trebui să se pună numaidecât pe treabă. El declamă pătimaş: „Sunt nişte furnici inteligente. Gândiţi-vă ce înseamnă un lucru ca ăsta!”

Nu încape îndoială că ele constituie o plagă serioasă, şi că Guvernul Brazilian face foarte bine că oferă un premiu de cinci sute de lire pentru o metodă eficace de stârpire. De asemenea, se mai ştie precis că de când au apărut întâia oară pe dealurile de lângă Badama, cam cu trei ani în urmă, ele au izbutit a săvârşi cuceriri extraordinare. Tot malul de miazăzi al râului Batemo, pe o întindere de aproape şaizeci de mile, se află efectiv sub ocupaţia lor; furnicile i-au gonit cu totul pe oameni, au ocupat plantaţiile şi aşezările, au atacat şi au capturat un vas. Se spune chiar că au traversat, în cine ştie ce chip inexplicabil, până şi braţul, destul de important, al Capuaranei şi că au înaintat mai multe mile chiar şi spre Amazon. Nu există nicio îndoială că ele sunt mult mai raţionale şi cu o organizaţie socială mult mai bună decât orice altă specie de furnici cunoscută mai înainte; în loc să se răspândească în grupuri răzleţe, ele sunt organizate în ceea ce este de fapt o singură naţiune; dar particularitatea de căpetenie a combativităţii lor extraordinare nu constă atât în asta, cât mai ales în folosirea inteligentă a otrăvii împotriva duşmanilor lor mai mari. Se pare că această otravă a lor e înrudită cu veninul şerpilor, şi foarte probabil că ele o fabrică cu adevărat şi că indivizii mai mari dintre ele poartă cu ei cristalele în formă de ace, folosite în atacurile lor asupra oamenilor.

Fireşte, e teribil de greu să obţii o informaţie mai amănunţită asupra acestor noi concurenţi la supremaţia globului. Niciun martor ocular al activităţii lor, în afară doar de câteva imagini rapide ca acelea ale lui Holroyd, n-a supravieţuit întâlnirii cu ele. Cele mai extraordinare legende asupra isprăvilor şi forţei

acestor furnici circulă în regiunea Amazonului superior, şi cresc din zi în zi, pe măsură ce înaintarea neîncetată a invadatorilor stimulează prin teamă fantezia omenească. Acestor făpturi mici şi ciudate li se atribuie nu numai folosirea uneltelor şi cunoaşterea focului şi a metalelor, sau unele realizări tehnice organizate, care uimesc minţile noastre de nordici, nedeprinşi cum suntem cu nişte fapte ca acelea ale *Saubilor* din Rio de Janeiro, care, în 1841, au săpat un tunel sub Parahyba, în locul unde fluviul e tot atât de lat cât Tamisa în dreptul Podului Londrei – dar şi un sistem organizat şi amănunţit de înregistrări şi de comunicare, analog cărţilor noastre. Până acum, acţiunea lor a fost o expansiune neîncetată şi progresivă, care includea izgonirea sau uciderea tuturor fiinţelor omeneşti din noile zone invadate de furnici. Numărul lor creşte cu repeziciune şi Holroyd, cel puţin, este ferm convins că până la urmă ele îl vor deposeda pe om de tot ţinutul tropical al Americii de Sud.

Şi de ce s-ar opri la zona tropicală a Americii de Sud?

— Ei bine, până aici, în orice caz au ajuns. Cam pe la 1911, dacă merg în continuare ca acum, vor ajunge până la prelungirea de cale ferată de la Capuarana, şi se vor impune atenţiei capitalismului european.

Prin 1920, vor fi la jumătatea drumului pe Amazon în jos. Cred că cel mai târziu prin 1950, sau 1960 vor descoperi Europa.

Poul Anderson
Kyrie

Traducere de Ioana Robu

Pe culmea unui pisc din Carpaţii Lunari sălăşluieşte mănăstirea Sfintei Marta din Betania. Zidurile tăiate în roca naturală, una cu stânca muntelui, se profilează întunecate şi abrupte pe un cer întotdeauna negru. Dacă te-apropii dinspre Polul Nord de-a lungul Traseului Plafon, poţi vedea crucea din vârful turnului proiectată limpede pe discul albastru al Pământului. Nu se aude bătând niciun clopot – sunetul nu se propagă în vid.

Vei auzi însă clopotele înăuntru, la ceasurile de rugăciune, răsunând prin catacombele de dedesubt, unde maşinile veşnic în funcţiune asigură un mediu de viaţă asemănător cu cel terestru. Dacă se-ntâmplă să mai rămâi o vreme, le vei auzi chemarea pentru slujba de pomenire. Căci s-a statornicit datina ca la mănăstirea Sfintei Marta să se înalţe rugăciuni pentru cei ce au pierit în spaţiu; şi de la an la an, aceştia sunt tot mai mulţi.

Dar nu aceasta este îndatorirea călugăriţelor. Ele se îngrijesc de cei bolnavi, de nevoiaşi, de infirmi, de cei ce şi-au pierdut minţile, de toţi cei pe care spaţiul i-a zdrobit şi i-a zvârlit înapoi. Luna e plină de asemenea nefericiţi, fie exilaţi acolo pentru că nu mai pot suporta gravitaţia de pe Pământ, fie suspectaţi de-a fi purtătorii unor germeni patogeni de pe planete necunoscute, fie pentru că oamenii sunt prea ocupaţi să-şi croiască drum peste mereu alte şi alte frontiere, pentru a mai avea timp să se ocupe şi de cei căzuţi pe drum. Pentru surorile de-acolo, costumul de cosmonaut e la fel de obişnuit ca rasa călugărească, iar degetele lor sunt la fel de dibace în utilizarea instrumentului medical ca şi în prefirarea rozariului.

Le rămâne însă timp şi pentru meditaţie. Noaptea, când strălucirea orbitoare a Soarelui se stinge timp de-o jumătate de lună, panourile capelei se deschid şi, prin cupola transparentă, privirea stelelor cade drept asupra lumânărilor ce pâlpâie. Stelele însă nu pâlpâie, lumina lor în vid e fixă, îngheţată. Dintre călugăriţe, una mai ales e nelipsită de la acel ceas de rugă pentru cei morţi, pentru propriii ei morţi. Şi stareţa mănăstirii

are grijă ca ea să poată fi de faţă şi să nu lipsească atunci când, la un an o dată, răsună acea slujbă orânduită anume chiar din ceasul legământului ei întru cele sfinte:

Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.
Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.

Expediţia spre Supernova Sagitarii avea un echipaj format din cincizeci de fiinţe umane şi o pară de foc. Desprinzându-se de pe orbita terestră, făcuse apoi un lung ocol pentru ca, la escala de pe Epsilon Lyrae, să-l ia la drum şi pe ultimul membru al echipajului. Din acel punct, a început să se apropie de destinaţie în etape.

Acesta este paradoxul: spaţiul şi timpul nu sunt altceva decât unul ipostaza celuilalt. Explozia avusese deja loc cu peste o sută de ani în urmă, când a fost observată de oamenii de pe Ultima Spes. Aceştia duceau mai departe strădania unor generaţii întregi de a pătrunde cu mintea civilizaţia unor fiinţe complet altfel decât noi, dar într-o noapte, ridicându-şi privirile spre cer, au văzut o lumină atât de strălucitoare încât arunca umbre.

Acel front de undă avea să atingă Pământul abia peste câteva secole. Dar în acel moment din viitor, din strălucirea orbitoare de-acum n-avea să mai rămână decât un slab punct luminos pierdut în puzderia de lumini de pe cer. În acest timp însă, o navă echipată pentru a putea străbate în salturi instantanee spaţiul cosmic pe care lumina trebuie să-l parcurgă abia târându-se, ar fi putut s-o ia pe urma lăsată în timp de acea stea gigantică ce trăgea să moară.

De la distanţa adecvată, aparatele înregistrau ceea ce se petrecuse înainte de explozie, acea imensă masă incandescentă prăbuşindu-se în sine după ce-şi consumase în foc ultima fărâmă de combustibil nuclear. Un salt, şi vedeau acum ce se întâmplase cu un secol în urmă, vâltoarea şi convulsia şi vijelia de quante şi neutrino, şi radiaţia ce egala sute de miliarde de sori de pe tot cuprinsul aceste galaxii puşi laolaltă.

Totul se stinse apoi, lăsând un gol în cer, şi atunci Raven se apropie şi mai mult. Înaintând spre interior cu încă cincizeci de ani-lumină – cincizeci de ani! – nava examina acum chiar sâmburele de foc micşorându-se din ce în ce în miezul acelei

pâcle ce avea luminozitatea fulgerului.

Cu douăzeci şi cinci de ani mai târziu, globul central se închircise şi mai mult, în timp ce nebuloasa crescuse în expansiune şi scăzuse în strălucire. Dar pentru că se apropiaseră la o distanţă aşa de mică, totul părea acum mai mare şi mai strălucitor. Acea necruţătoare strălucire orbitoare, insuportabilă pentru ochiul liber, făcea să pălească toate constelaţiile de pe cer. Prin filtrele telescoapelor apărea imaginea unei scântei alb-albăstrii plutind în inima unui nor opalescent dantelat pe margini cu filamente delicate.

Raven începu preparativele pentru saltul final, prin care urma să ajungă chiar în imediata apropiere a supernovei.

Căpitanul Teodor Szili porni să-şi facă ultimul tur de inspecţie. Motoarele navei îl învăluiau în murmurul lor difuz, imprimând navei acceleraţia gravitaţională calculată spre a atinge viteza intrinsecă optimă. Zumzetul motoarelor, ţiuitul stins al dispozitivelor de reglare, fâşâitul sistemelor de ventilaţie. Simţea energia navei trecându-i ca o vibraţie de-a lungul oaselor. Dar numai metal de jur împrejur, gol şi inospitalier. Prin hublou, o îmbulzeală sălbatică de stele, monstru nu constelaţie: aşa arată de aici arcul fantomatic al Căii Lactee; dincolo de hublou, vidul cosmic, razele cosmice, frigul cosmic de-abia cu ceva peste zero absolut, iar până la cel mai apropiat adăpost omenesc – distanţe pe care nici chiar imaginaţia nu poate să le străbată. Era pe punctul de a-şi duce oamenii acolo unde nimeni înaintea lor nu mai fusese vreodată, în condiţii pe care nimeni nu le putea prevedea cu certitudine, şi această povară apăsa greu pe umerii lui.

O găsi pe Eloise Waggoner la postul ei, o cabină strâmtă, dar legată prin intercom direct cu puntea de comandă. Venise acolo atras de muzică: acorduri de un calm majestuos şi triumfal pe care nu-l mai întâlnise până atunci. Din pragul cabinei, unde se oprise, o văzu stând în faţa unui mic magnetofon aşezat pe masă.

— Asta ce mai e? o întrebă el.

— A! tresări femeia (nu se putea gândi la ea ca la o fată, deşi abia trecuse de vârsta adolescenţei). Păi… aşteptam saltul.

— Doar era vorba să fii gata în orice moment, nu?

— Şi ce-aş avea de făcut? răspunse ea cu mai puţină

timiditate decât îi era felul. Vreau să spun, nu-s nici navigator, nici expert ştiinţific.

— Faci parte din echipaj. Tehnician de comunicaţii speciale.

— Da, cu Lucifer. Iar lui îi place muzica. Spune că prin muzică ne-am apropiat de comuniune mai mult decât prin orice altceva din ce ştie el despre noi.

— Comuniune? ridică Szili din sprâncene.

Un val de roşeaţă urcă pe faţa uscăţivă a Eloisei. Privea fix în podea, contorsionându-şi mâinile.

— Poate că nu-i ăsta cuvântul potrivit. Pace, armonie, unitate... Sau poate Dumnezeu?... Simt ce anume vrea el să spună, dar noi nu avem niciun cuvânt care să se potrivească exact pentru asta.

— Hmm... În fine, treaba ta este să-i întreţii buna dispoziţie. Căpitanul îi mai aruncă o privire şi simţi din nou acea repulsie pe care încercase mereu să şi-o reprime la vederea ei. În definitiv, din câte-şi putea da el seama, fata era destul de cumsecade, în felul ei stângaci şi inhibat de a fi. Dar, în schimb, cum arăta!... Slăbănoagă, cu picioare mari, cu nas mare, ochii bulbucaţi şi părul ca nişte funii încâlcite de culoarea prafului. Şi pe deasupra – asta era clar – nu se simţise niciodată în largul lui în prezenţa telepaţilor. Asta, de exemplu, pretindea că se poate înţelege cu Lucifer numai citindu-i direct în minte, dar puteai să ştii dacă aşa stau într-adevăr lucrurile?

Dar nu. Nu trebuia să gândească în felul ăsta. Senzaţia de a fi singur, senzaţia de a fi altfel, aici în spaţiul cosmic, ajungeau şi aşa ca să te zdrobească aproape sub apăsarea lor, aşa că nu mai era nevoie şi de suspiciune din partea semenilor.

Asta dacă Eloise Waggoner era într-adevăr o fiinţă omenească. Dar mai degrabă trebuie să fie un soi de mutant, sau aşa ceva, şi asta în cel mai bun caz. Nu poate să nu fie aşa ceva cineva care poate comunica gând la gând cu un vârtej de foc înzestrat cu viaţă.

— Şi ce muzică zici că i-ai pus? întrebă Szili.

— Bach. Concertul Brandenburgic nr. 3. Lui, lui Lucifer adică, nu-i plac astea moderne. Nici mie, de fapt.

Nici tu, după cum arăţi, hotărî Szili în sinea lui. Iar cu voce tare:

— Ascultă, saltul îl facem peste cel mult o jumătate de oră. Nu ştim unde ne va duce. E pentru prima dată când cineva ajunge

atât de aproape de o supernovă recent explodată. Tot ce putem şti cu siguranţă este că intensitatea radiaţiei va fi atât de puternică încât ne curăţă pe toţi, în cazul în care câmpurile de protecţie cedează. În rest, n-avem nimic pe care să ne putem baza, decât pe teorie. Şi un miez stelar în momentul colapsului gravitaţional este ceva care nu seamănă cu nimic din tot ce se petrece oriunde altundeva în Univers, aşa că mă întreb ce mai rămâne valabil şi din teoria asta pe care o ştim. Dar nu ne putem lăsa în voia reveriilor. Trebuie să fim pregătiţi pentru orice.

— Da, domnule. Şoptită, vocea parcă nu-i mai era aşa zgrunţuroasă.

Privirea căpitanului trecu dincolo de ea, dincolo de ochii imobili de şarpe ai aparatelor de măsură şi control, ca şi cum ar fi putut trece şi prin panourile de oţel din spatele lor, pentru a pătrunde direct în vidul spaţiului cosmic. Acolo unde – ştia fără să-l vadă – plutea Lucifer.

Imaginea crescu şi prinse contur în mintea lui: o minge de foc de douăzeci de metri în diametru, irizând în nuanţe de alb, roşu, auriu, albastru intens, linsă de flăcări încolăcindu-se ca şerpii în buclele Meduzei, o coadă ca de cometă pârjolind vidul până la o sută de metri în urmă-i, o lucoare în gloria strălucirii ei, o pară de foc ruptă din talpa iadului. Şi din multele griji care-l frământau, nu cea din urmă era la gândul că aşa ceva se ţine scai de nava lui.

Se crampona din toate puterile de explicaţiile ştiinţifice, deşi acestea abia dacă însemnau ceva mai mult decât nişte simple ipoteze. În sistemul de stele multiple Epsilon Aurigae, în fluxurile de gaze şi de energie care inundau acolo spaţiul, aveau loc fenomene ce nu puteau fi reproduse în niciun laborator. Ceea ce a însemnat formarea de compuşi organici simpli în oceanul primordial pentru evoluţia ulterioară a vieţii pe Pământ, acelaşi lucru îl vor fi însemnat, prin analogie, fulgerele globulare de pe vreo planetă a acelui sistem în Epsilon Aurigae, magnetohidrodinamica făcuse ceea ce pe Pământ a făcut chimia. Apăruseră vârtejuri de plasmă stabilă, care apoi crescuseră mereu în dimensiune şi complexitate, devenind, după milioane şi milioane de ani, ceva ce nu putea fi denumit altfel decât organism. O formă de viaţă compusă din ioni, nuclee atomice şi câmpuri de forţă. O formă de viaţă al cărei

metabolism consuma electroni, nucleoni, raze X; o formă de viaţă capabilă să-şi menţină configuraţia un timp mai îndelungat, timp de-o viaţă; capabilă să se reproducă şi să gândească.

Să gândească ce? Ce anume? Cei câţiva telepaţi care reuşiseră să intre în comunicare cu auriganii, cei care primii dezvăluiseră omenirii de pe Terra faptul însuşi că auriganii există, nu dăduseră nici ei, niciodată, explicaţii prea clare. Erau ei înşişi o adunătură cam dubioasă.

Aşa încât căpitanul Szili zise:

— Aş vrea să-i comunici ceva din partea mea.

— Da, domnule. Eloise dădu mai încet muzica la magnetofon. Axa privirii i se destabiliză. Urechile-i recepţionau cuvintele căpitanului, iar creierul (cât de eficient va fi fost ca transductor?) transmitea mai departe sensul acestor cuvinte în afara navei, către cel care-o însoţea, purtat de propria-i propulsie reactivă.

— Ascultă, Lucifer! Ştiu că ai mai auzit asta de multe ori, dar vreau să mă asigur că înţelegi până la capăt. Psihologia ta trebuie să fie foarte străină de a noastră. Atunci de ce ai acceptat să vii cu noi? Iată ce nu ştiu. Tehnicianul nostru, Waggoner, spune că eşti mânat de curiozitate şi spirit de aventură. Acesta să fie tot adevărul?

Dar nu asta contează acum. Într-o jumătate de oră facem saltul. Ne vom apropia la cinci sute de milioane de kilometri de supernovă. De-acolo începe rolul tău. Tu poţi pătrunde acolo unde noi nu îndrăznim, poţi observa ceea ce noi nu putem, poţi să ne spui mai mult decât ne vor semnala vreodată instrumentele noastre. Dar mai întâi trebuie să verificăm dacă putem rămâne pe orbită în jurul stelei. Asta te priveşte şi pe tine. Morţi, oamenii n-o să te mai poată duce înapoi acasă.

Prin urmare, pentru ca să te cuprindem şi pe tine în câmpul de salt fără să-ţi dezintegrăm corpul, va trebui să deconectăm ecranele de protecţie. Vom intra într-o zonă de radiaţie letală. Va trebui să te îndepărtezi imediat de navă, căci vom pune în funcţiune generatorul de protecţie la şaizeci de secunde după efectuarea trecerii. Apoi va trebui să cercetezi împrejurimile. Riscurile pe care va trebui să le ai în vedere...

Szili le enumeră.

— Acestea sunt doar cele pe care le putem prevedea în acest

moment. Dar s-ar putea să dăm şi peste alte mizerii, pe care nu le-am prevăzut. Dacă întâlneşti ceva ce-ar putea fi un pericol, te întorci imediat, ne dai de ştire şi te pregăteşti pentru saltul înapoi în locul în care ne aflăm acum. Ai înţeles? Repetă ordinul.

Cuvinte sacadate începură să iasă din gura Eloisei. Era o repetare corectă a ordinului, dar oare cât lăsa ea deoparte din ce recepţiona?

— Foarte bine. Szili rămase indecis un moment. Acum puteţi continua cu concertul dacă vreţi. Dar la ora zero fără zece minute întrerupeţi totul şi fiţi gata.

— Da, domnule. Nu privea spre el. Nu părea să privească undeva anume.

Ritmul paşilor lui răsună apăsat îndepărtându-se pe coridor, apoi se stinse.

— De ce-a mai spus încă o dată acelaşi lucru? întrebă Lucifer.

— Îi e frică, zise Eloise.

— Presupun că tu nu ştii cum e frica, zise ea.

— Poţi să-mi arăţi cum e?... Nu, mai bine nu. Simt că ţie îţi face rău. Nu vreau să-ţi facă rău ceva.

— Oricum, nu poate să-mi fie frică atunci când mintea ta o cuprinde pe-a mea.

(Un val de căldură o cuprinse. Căldură şi bucurie, dezmierdată de-o flacără pâlpâitoare alunecând blând şi cald peste Tata-mă-lua-de-mână-când-eram-copil-şi-mă-ducea-în-zilele-de-vară-să-culegem-flori-de-câmp; peste tărie şi blândeţe şi Bach şi Dumnezeu.) Lucifer descrise în viteză o volută exuberantă în jurul navei, lăsând în urmă-i o trenă de scântei.

— Mai gândeşte flori. Te rog.

Ea încercă din nou.

— Arată ca nişte (o imagine, pe care creierul omenesc s-o poată cât de cât concepe, închipuind fântâni ţâşnind mirific în eflorescenţe de raze gamma scăldate în lumină, peste tot lumină). Dar aşa-s de fragile. Aşa-s de dulci şi trecătoare.

— Nu-nţeleg cum de poţi înţelege, şopti ea.

— Înţelegi tu şi pentru mine. Înainte de-a veni tu, eu n-am avut parte de asemenea lucruri la care să ţin.

— Ai în schimb atâtea altele. Încerc să le-nţeleg şi eu odată cu tine, dar mă tem că nu-s făcută să-mi dau seama ce e o stea.

— Nici eu nu-s făcut să-mi dau seama ce e o planetă. Şi totuşi noi doi ne putem atinge unul pe altul.

Obrajii i se aprinseră din nou. Năvala gândurilor întreţesându-se contrapunctic cu ritmul maiestuos al muzicii.

— De-asta am venit cu voi, ştiai? Pentru tine. Eu sunt făcut din foc şi din eter. Eu n-am simţit niciodată răcoarea apei, şi nici consistenţa pământului, până când nu mi le-ai arătat tu. Tu eşti lumina lunii iluminând oceanul.

— Nu, nu aşa, zise ea. Te rog.

Nedumerire:

— De ce nu? Bucuria doare? Nu eşti obişnuită cu ea?

— Cred că... da, cred că ai dreptate. Îşi smuci pe spate capul:

— Nu! La naiba, dacă-mi pare rău de ceva!

— De ce să-ţi pară rău? Nu-i a noastră oare toată această realitate care ne-aşteaptă să fim în ea, plină de lumină şi de armonie?

— Da, aşa e. Pentru tine aşa e. Învaţă-mă şi pe mine.

— Dacă mă-nveţi şi tu pe mine, la rândul tău...

Aici, gândul se întrerupse. Rămase însă ceva, un alt fel de contact, o punte a gândurilor nespuse în cuvinte, aşa cum îşi imagina ea că preferă să stea de vorbă între ei cei ce se iubesc.

Rămase cu privirea ţintă la faţa ciocolatie a lui Motilal Mazundar, fizicianul expediţiei, care se oprise în pragul cabinei.

— Ce doreşti?

— Nimic, domnişoară Waggoner, răspunse el surprins, doar să văd dacă totul e-n regulă.

Ea-şi muşcă buzele. Dintre toţi, el îşi dăduse cel mai mult silinţa să fie amabil cu ea.

— Iartă-mă, spuse ea. N-am vrut să mă răstesc la tine. Nervii.

— Cu toţii suntem cu nervii în pioneze, zâmbi el. Oricât ar fi de interesantă aventura asta, dar tot mai bine o fi când ajungem acasă, ce zici?

Acasă, îşi aminti ea: patru pereţi de apartament şi dedesubt vacarmul străzii. Cărţi şi televizor. Ar putea prezenta o comunicare la următoarea sesiune ştiinţifică, dar desigur nimeni n-o s-o invite şi la agapa care urmează.

Oare-s chiar aşa de respingătoare? se întrebă ea. Ştiu că nu arăt prea grozav, dar cel puţin îmi dau silinţa să fiu agreabilă şi interesantă. Poate-mi dau chiar prea multă silinţă.

— Cu mine, nu, nu-i prea multă, zise Lucifer.

— Tu eşti altfel, îi răspunse ea.

— Poftim? clipi nedumerit Mazundar.

— Nu, nimic, zise ea repede.

— Uite la ce m-am gândit, spuse Mazundar făcând un efort de conversaţie. Probabil că Lucifer se va apropia foarte mult de supernovă. În cazul ăsta, vei mai putea menţine contactul cu el? Efectul de dilatare a timpului n-o să decaleze oare prea mult frecvenţa gândurilor lui?

— Ce dilatare a timpului? se sili ea să zâmbească. Eu nu-s fizician. Nu-s decât o bibliotecă oarecare, dar s-a întâmplat să-mi descopăr talentul ăsta spontan.

— Cum, nu ţi-a spus nimeni? Eu nici nu... eu credeam că toată lumea ştie. Un câmp gravitaţional intens afectează timpul exact aşa cum se întâmplă în cazul vitezelor extrem de mari. În linii mari vorbind, tot ce se-ntâmplă decurge mai lent decât în spaţiul-obişnuit. De asta lumina provenind de la o stea masivă tinde spre roşu. Iar miezul supernovei noastre înglobează aproape trei mase solare. Mai mult, a atins o asemenea densitate încât forţa de atracţie la suprafaţa ei e, pfui..., nemaipomenit de mare. Aşa că după ceasul nostru contracţia la limita razei lui Schwarzschild va dura un timp infinit, va rămâne încremenită pentru totdeauna pe linia orizontului observabil, pe când un eventual observator aflat chiar pe stea ar asista la toată această contracţie într-un timp extrem de scurt.

— Raza lui Schwarzschild? Fii bun şi explică. Eloise îşi dădu seama că Lucifer vorbise prin ea.

— Atâta cât se poate explica fără matematică. Vezi tu, masa asta pe care am venit s-o studiem e aşa de mare şi aşa de condensată, încât nicio altă forţă nu depăşeşte forţa gravitaţională. Nimic n-o poate contracara. De aceea procesul va continua până când nicio fărâmă de energie n-o să mai poată scăpa din sfera ei. Atunci steaua o să dispară pur şi simplu din univers. De fapt, teoretic contracţia trebuie să continue aşa până la atingerea volumului zero. Desigur, cum ţi-am mai spus, din punctul nostru de vedere asta necesită un timp infinit. Şi-apoi, teoria neglijează nişte consideraţii de mecanică cuantică ce intră în joc spre sfârşitul procesului. Aici lucrurile nu-s încă pe deplin elucidate. Tocmai expediţia noastră o să aducă, sper, noi date pentru elucidarea lor, adăugă Mazundar ridicând din umeri. În orice caz, domnişoară Waggoner, întrebarea pe care mi-o puneam este dacă decalarea de frecvenţă care decurge de-aici

n-o să-l împiedice pe prietenul nostru să rămână în comunicare cu noi atunci când o să ajungă chiar în imediata apropiere a stelei.

— N-aş crede.

Tot Lucifer vorbise şi-acum, se folosea de ea ca de-o unealtă, şi niciodată până atunci nu ştiuse ea ce bine e să se folosească astfel de tine cineva care ţine la tine.

— Telepatia nu e un fenomen de undă. Nu poate fi o undă din moment ce se transmite instantaneu. Şi nici nu pare să fie limitată de distanţă. Este, mai degrabă, un fenomen de rezonanţă. Odată ce vibrăm la unison, noi doi putem rămâne împreună peste toată nemărginirea cosmosului, şi nu ştiu să existe vreun fenomen material care să stea stavilă între noi.

— Da, înţeleg. Mazundar o privi lung. Mulţumesc, mai spuse el, stânjenit. Eu... trebuie să mă duc şi eu acum la postul meu. Noroc. Ieşi precipitat, fără să mai aştepte vreun răspuns.

Eloise nici nu luă seama la plecarea lui. Mintea-i devenise o torţă arzând şi-un cântec răsunând.

— Lucifer! strigă ea cât o ţinea vocea. E-adevărat?

— Cred că da. Toţi cei din seminţia mea sunt telepaţi, aşa că noi ştim despre lucrurile astea mai multe decât ştiu ai voştri. Experienţa noastră ne îndreptăţeşte să credem că nu există limite.

— Şi-o să poţi rămâne mereu cu mine? O să rămâi cu mine pentru totdeauna?

— Dacă aşa vrei tu, bucuria va fi a mea.

Bulgărele de foc se avântă în arcuri şi piruete, creierul de foc râdea de bucurie, gâlgâind:

— Da, Eloise, aşa de mult aş vrea să rămân cu tine mereu. Nimeni, niciodată până acum... Exult. Exult. Exult.

Ţi-au dat un nume mai bun decât ar fi crezut vreodată, vru ea să spună, şi poate că şi spuse.

Credeau că-ţi iau numele în râs, credeau că dacă-ţi dau numele diavolului o să te înjosească şi-o să te micşoreze ca să se simtă ei mai mari. Dar Lucifer nu e adevăratul nume al diavolului. Lucifer înseamnă Cel Ce Aduce Lumină. Există o rugăciune latină în care însuşi Christ e invocat sub numele de Lucifer. Iertare mie, Doamne, dar cum aş putea să tac aceasta? Mâniatu-te-am oare? Iată, acesta nu-i creştin, dar cred că nici n-are nevoie să fie, cred că niciodată n-a ştiut ce-i păcatul, Lucifer,

Lucifer.

Şi trimise muzica să-şi ia zborul în spaţiu, până-n ultima clipă cât mai putu s-o trimită. Nava făcu saltul. Dintr-o singură schimbare a parametrilor de contur ai lumii, traversă douăzeci şi cinci de ani-lumină spre nimicire.

Fiecare resimţi saltul în felul său, în afară de Eloise, care rămase tot timpul cu Lucifer.

Simţi şi ea zguduitura şi auzi ţipătul de suferinţă al metalului, simţi în nări iz de ozon şi de arsură şi se prăvăli în golul fără fund al imponderabilităţii. Ameţită, găsi pe dibuite butoanele intercomului. Cuvinte întrerupte de pârâituri: „explodat dispozitivul... dereglat forţa de frânare electromotorie... de unde vrei să ştiu la cât să fixez drăcia asta?... rămâneţi la posturi, toată lumea rămâne la posturi...” Şi urletul sirenei de alarmă care acoperă totul.

Intră în panică, dar apoi se agăţă din toate puterile minţii de crucifixul de la gât şi de proiecţia mentală a lui Lucifer. Şi-atunci, sigură pe puterea lui, ea hohoti de orgoliu.

El se îndepărtase de navă imediat după încheierea saltului. Acum gravita şi el pe aceeaşi orbită. De jur împrejur, nebuloasa proiecta în spaţiu curcubeie în perpetuă schimbare. Pentru Lucifer, Raven nu era cilindrul de metal pe care l-ar fi văzut ochii oamenilor, ci o mirifică scânteie multicoloră, ecranul de protecţie reflectând întreg spectrul. În faţă se zărea miezul supernovei, minuscul de la această distanţă, dar nemilos de luminos.

— Să n-ai teamă (o dezmierda). Înţeleg tot ce văd. Turbulenţa cuprinde încă totul, n-a trecut mult de la explozie. Saltul ne-a adus într-o zonă în care plasma este extrem de densă. Rămas neprotejat în momentul de dinaintea restabilirii câmpului de protecţie, generatorul vostru principal din exteriorul navei a fost scurtcircuitat. Dar sunteţi în siguranţă. Puteţi trece la reparaţii. Iar eu, eu mă scald într-un ocean de energie. Niciodată nu m-am mai simţit aşa plin de viaţă. Hai, vino să înoţi pe valuri alături de mine.

Glasul căpitanului Szili o smulse din euforie şi-o readuse brutal înapoi:

— Waggoner! Spune-i auriganului să se pună pe treabă. Am detectat o sursă de radiaţii pe un segment al orbitei de

intersectare, şi s-ar putea ca ecranul nostru să nu reziste.

Îi dădu coordonatele.

— Ce se-ntâmplă acolo?

Pentru prima dată Eloise îl simţi pe Lucifer neliniştit. Acesta se înscrise pe o traiectorie curbă şi se îndepărtă rapid de navă.

Nu trecu mult şi îi interceptă din nou gândul, deloc redus în intensitate. Nu găsea cuvintele ce-ar fi putut descrie magnifica splendoare pe care-o contempla odată cu el: o sferă de gaz ionizat măsurând milioane de kilometri, saturată de o luminiscenţă orbitoare şi brăzdată din toate părţile de violente descărcări electrice, detunând şi sfâşiind învelişul aburos prin care se străvedea inima dezgolită a stelei. În spaţiul aproape vid, întreaga vâltoare era lipsită de cel mai mic zgomot şi, cu toate că standardele mărginite ale Pământului îi spuneau că nu poate fi aşa, ea îi auzea tunetul şi-i simţea furia cu care scuipa foc.

Apoi el vorbi iarăşi prin glasul ei:

— O masă de materie expulzată în urma exploziei. Probabil şi-a pierdut viteza radială din cauza frecării şi modificării parametrilor statici şi a fost antrenată pe o orbită de tip cometar, păstrându-şi coeziunea un timp datorită potenţialelor interne. E ca şi cum soarele acesta ar mai încerca încă să dea naştere la planete...

— O să ne lovească înainte de a fi pregătiţi să accelerăm, spuse Szili, înainte de-a ne putea reîncărca ecranul de protecţie. Faceţi-vă rugăciunile, care le ştiţi.

— Lucifer! strigă fata, căci ea nu voia să moară, dacă el avea să rămână în viaţă.

— Cred că pot să-i deviez cursul atât cât e nevoie, îi spuse el cu o înverşunare pe care nu i-o cunoscuse până acum. Propriile mele câmpuri, să se întretaie cu ale viiturii; energie liberă am de unde sorbi, oricâtă; şi o configurare instabilă; da, poate că reuşesc să fac ceva pentru voi, să vă ajut. Dar ajută-mă şi tu, Eloise. Luptă şi tu alături de mine.

Se avântă, lumină strălucind, asupra dihaniei de foc!

Şi Eloise simţi cum electromagnetismul haotic al acesteia îşi înfige ghearele în electromagnetismul lui Lucifer. Îl simţi zvârlit şi sfâşiat. Durerea era a ei. El se lupta să-şi menţină propria coeziune, iar lupta era a ei. Se încleştară unul de altul, auriganul şi norul de gaz. Forţele din care era constituit acţionau

asemenea unor braţe; cu puterea ce se revărsa din propriul lui miez remorcă acea masă enormă dar rarefiată, târând-o după sine înspre torentul magnetic ce izvora din soare; înghiţea lacom atomii întâlniţi în cale pentru a-i azvârli apoi cu putere în urmă, până ce această urmă rămase însemnată printr-o jerbă de scântei de-a curmezişul cerului.

În cabina ei de la bordul navei, bătând sălbatic cu pumnii în masă, ea-şi aduna toată bunăvoinţa de-a trăi şi-a supravieţui de care era în stare, pentru a i-o trimite lui.

Aşa se scurseseră orele, una după alta.

Într-un târziu, la capătul luptei şi al puterilor, el îi trimise un mesaj a cărui slabă pâlpâire ea abia o putu prinde.

— Victorie.

— A ta, spuse ea, sugrumată de plâns.

— A noastră.

Pe ecranele aparatelor, oamenii văzură moartea luminoasă ocolindu-i şi trecând mai departe. Izbucniră urale.

— Întoarce-te, se rugă Eloise.

— Nu pot. Sunt secătuit de puteri. Suntem contopiţi unul într-altul, norul şi cu mine, şi ne prăvălim amândoi aşa, în direcţia stelei. (Apoi ca o mână rănită întinsă spre ea s-o mângâie). Dar să nu-ţi fie teamă pentru mine. Pe măsură ce ne apropiem de stea, pot sorbi puteri noi din combustia ei, pot absorbi substanţă proaspătă din masa nebuloasei. Va trebui să rezist forţei de atracţie rotindu-mă un timp în spirale. Dar nu pot să dau greş. Cum aş putea să nu mă mai întorc la tine, Eloise? Să mă aştepţi. Încearcă acum să te odihneşti. Încearcă să dormi.

Camarazii o luară şi-o duseră la infirmeria de la bordul navei. Iar Lucifer îi trimise acolo vise cu flori de foc cu mireasmă de mirt şi-i trimise în vis stelele şi sorii unde era casa lui.

Dar în cele din urmă ea se trezi din somn, ţipând. Medicul fu nevoit să-i administreze doze mari de sedative.

El însă nu-şi dăduse seama cu adevărat ce înseamnă să te vezi pus faţă-n faţă cu o gravitaţie atât de înfricoşătoare încât chiar spaţiul şi timpul erau distorsionate în preajmă.

Viteza îi crescu vertiginos. Dar asta doar el putea s-o vadă: văzută de la bordul lui Raven, căderea lui dură mai multe zile. Proprietăţile materiei erau acolo schimbate. Aşa că se dovedi a fi peste puterile lui să se ejecteze şi să accelereze destul de tare

pentru a se desprinde din gheara acelei imense gravitaţii.

Un torent de radiaţii, nuclee atomice în stare liberă, particule subatomice care atunci se năşteau şi mureau şi se năşteau din nou – tot acest potop trecea prin el şi-i zdrenţuia corpul de foc şi pară. Şi-i răzuia substanţa, strat după strat. Miezul supernovei era un delir alb în faţa lui. Pe măsură ce se apropia de el, miezul se micşora, tot mai mic şi tot mai dens, tot mai orbitor strălucind, până la punctul şi dincolo de punctul la care strălucirea însăşi încetează să mai însemne ceva. În cele din urmă, forţele de gravitaţie puseră definitiv pe el gheara lor grea.

— Eloise! mai apucă el să strige, în agonia dezintegrării. Ajutor, Eloise!

Şi steaua îl înghiţi cu totul. Masa îi fu dispersată pe distanţe infinit de mari, comprimată la dimensiuni infinit de mici, şi astfel dispăru din existenţă.

Nava mai rătăci multă vreme prin spaţiu, spre alte destinaţii şi frontiere. Căci mai erau încă atâtea de descoperit.

Căpitanul Szili o vizită pe Eloise la infirmerie. Fizic începuse să-şi revină.

— Un om adevărat, aş putea spune, declară el pe fondul sonor al maşinilor funcţionând în surdină. Şi încă şi aşa aş spune mai puţin decât merită. Nici măcar nu eram de-ai lui, şi şi-a dat viaţa ca să ne salveze.

Ea îi aruncă o privire nefiresc de uscată şi pustie. Căpitanul abia reuşi să-i desluşească răspunsul:

— Este un om adevărat. Doar are şi el un suflet nemuritor, nu?

— Da... sigur că da... dacă crezi în nemurirea sufletului, sigur că da, pot să-ţi dau perfectă dreptate.

Ea scutură din cap:

— Şi-atunci de ce nu poate să-şi afle odihna?

El se uită în jur, căutându-l din priviri pe medic, dar îşi dădu seama că erau doar ei doi singuri în strâmta încăpere metalică.

— Ce vrei să spui? Făcu un efort ca s-o liniştească, bătând-o uşor pe dosul palmei. Da, ştiu, ţi-a fost un prieten bun. Şi totuşi, în fond cred c-a avut o moarte uşoară. Rapidă, curată: aş vrea să am şi eu parte de un asemenea sfârşit.

— Pentru el... da, cred că aşa a fost. N-avea cum să fie altfel. Da, dar... Nu mai putu continua. Brusc, îşi puse palmele peste

urechi:

— Nu mai spune nimic! Te rog!

Szili îngăimă ceva nedesluşit s-o liniştească şi se grăbi să iasă din încăpere. Pe culoar se întâlni cu Mazundar.

— Cum se simte? întrebă fizicianul.

Căpitanul se încruntă:

— Nu prea bine. Sper să nu se prăbuşească de tot până ajungem cu ea la un psihiatru.

— De ce, ce nu-i în regulă?

— Are senzaţia că-l mai aude şi-acum.

Mazundar îşi izbi pumnul în palma celeilalte mâini.

— Şi cât am sperat să nu se-ntâmple aşa, oftă el.

Szili se încordă şi rămase în aşteptare.

— Îl aude, spuse Mazundar. E cât se poate de clar că-l aude.

— Cu neputinţă! Doar e mort!

— Nu uita de dilatarea timpului, răspunse Mazundar. Căderea şi moartea au fost fulgerătoare, e-adevărat. Dar asta în timpul supernovei. Care nu-i acelaşi cu al nostru. Pentru noi, prăbuşirea finală a stelei durează un număr de ani infinit. Iar telepatia nu cunoaşte limite de distanţă.

Fizicianul o luă din loc, îndepărtându-se grăbit de cabina aceea.

— Asta este. Va rămâne cu ea pentru totdeauna.

Bogdan-Tudor Bucheru
Comercianţii

Pentru Ela

„*Save Our Souls!*” – „Salvaţi sufletele noastre!”

1.

Şase dintre colegii săi de breaslă dăduseră faliment în acea dimineaţă; şi asta numai în cvartalul său. Pentru Daunmen, modul în care evoluau afacerile în ultima vreme nu prevestea nimic bun. Evenimentele de rău augur se succedau într-un ritm alarmant şi pe el, care se considera ca fiind un abil comerciant, toate acestea începuseră să-l marcheze.

Oferta pe care tocmai o analiza se înscria printre cele de proastă calitate, cu care era pur şi simplu bombardat în ultima perioadă. Negocierea dură mult timp, chiar prea mult pentru obiectul Tranzacţiei, şi Daunmen fu nevoit să-şi pună în acţiune întreaga lui capacitate de convingere pentru a încheia afacerea la un nivel cât de cât acceptabil pentru sine.

Nu simţi nicio satisfacţie pentru reuşita sa, ci mai degrabă un gust amar, care îi amintea că vremurile bune trecuseră. Se scursese întreaga zi şi el nu realizase decât două vânzări şi patru achiziţii, socotind-o şi pe aceasta din urmă, iar profitul înregistrat tindea către un zero pe cât de dezolant, pe atât de edificator pentru situaţia lui actuală. Prezentul devenea tot mai nesigur pentru el, ca de altfel şi pentru marea majoritate a semenilor săi. Afacerile erau tot mai dure şi mai riscante.

Daunmen hotărî că era cazul să se retragă spre propriul habitat, nemaiprefigurându-se nimic interesant în sistemul informaţional al cvartalului. Înainte de a pleca, ceru legătura cu vechiul său amic Postec şi, aproape instantaneu, figura acestuia se proiectă în faţa lui.

— Cum merge treaba, bătrâne? întrebă el în loc de salut.

— De la excelent spre dezastru! răspunse Postec în stilul său caracteristic. Încă o zi ca asta şi m-am asigurat pe viaţă!... Dar la tine? Tot mărunţişuri?

— Da, tot mărunţişuri... Se pare că astăzi scopul tuturor nu este să nu te prăbuşeşti, ci să rezişti până la dezastrul

general..., care nu mai întârzie mult...

— Lasă, Daunmen, că n-o să se prăpădească decât cine trebuie, adică fraierii cei mulţi, ca noi... Uite, eu de situaţia lui Orcam nu mi-aş face griji...

Era adevărat, gândi Daunmen; din generaţia lor, Orcam reuşise să ajungă cel mai bine. Pornise ca şi ei, la terminarea studiilor, o mică afacere individuală, pe care o transformase cu timpul într-o companie prosperă. La momentul oportun o vânduse cu un profit semnificativ unui concern şi apoi acceptase oferta de a deveni membru în Consiliul Director al Comercianţilor.

— Ca întotdeauna, Postec, ai dreptate! concluzionă el. Dar va veni el şi timpul nostru!...

— Ei, Daunmen... Sper să vină înainte de sfârşitul lumii!... Peste tot unde priveşti, afacerile decad..., iar nelegiuirile se înmulţesc zi de zi...

Ştia şi el acest lucru. Mai ştia şi că pedeapsa cu izolarea nu mai reuşea să sperie prea mulţi răufăcători, deşi lui i se părea teribilă. Era singura şi cea mai îngrozitoare pedeapsă pentru un comerciant. Daunmen îşi amintea cum, în tinereţe, fusese condamnat la două zile de detenţie, pentru o altercaţie minoră cu unul dintre colegi. Suportase izolarea într-un separeu şi cele 48 de ore i se păruse că durează cât toată viaţa sa de până atunci. Nu numai că se întrerupea orice contact cu exteriorul, cu familia, cu cunoscuţii, dar era dezactivat chiar şi propriul sistem informaţional al celui închis. Totul se reducea la strictul necesar: hrănirea şi igiena automate. Pentru cei ce aveau de îndurat ani grei de izolare, supliciul era deosebit de dur. Condamnaţii, care primiseră mai mult de un secol,” erau practic sortiţi morţii, fiindcă foarte puţini dintre ei rezistau şi mai ieşeau întregi la minte. Cei mai mulţi se sinucideau prin înfometare atunci când disperarea îi învingea.

— Separeurile se dovedesc neîncăpătoare pentru delicvenţi, Postec, iar tâlharii cei mari nu ajung niciodată acolo...

— Aşa-i, Daunmen, confirmă celălalt, dar ce ne pasă nouă?!... Poate că mâine vom da lovitura cea mare, cine ştie?!

— Să sperăm... Atunci, ne vedem mâine!

— Pe mâine, bătrâne! încheie Postec optimist şi proiecţia sa se stinse.

Daunmen nu putea să-i împărtăşească buna dispoziţie, aşa că se decuplă şi părăsi sediul bursei cu speranţa că afară va găsi în sine resursele necesare pentru a-şi ridica moralul.

Spre deosebire de cei ce, în ultima vreme tot mai mulţi, locuiau în acelaşi loc în care lucrau, Daunmen făcea parte din categoria celor care separau foarte clar munca de viaţa privată. În ciuda tuturor îmbunătăţirilor informaţionale de ultima clipă, aduse habitaturilor personale, datele vehiculate în sediile burselor erau încă mai prompte şi mai sigure, protejate în mod adecvat de paraziţii, viruşii şi celelalte stricăciuni, pe care tot soiul de maniaci le aruncau în reţea. În plus, îşi dorise întotdeauna – şi reuşise până în momentul acela – să ţină departe de familia sa lumea feroce din exterior.

Pentru el, parcurgerea drumului spre casă, doar cu sistem individual activ, constituise multă vreme un prilej de relaxare şi desprindere de stresul cotidian. Din păcate îi era tot mai dificil să realizeze acest lucru.

În primul rând că zărea din ce în ce mai puţine persoane care, ca şi el, să se îndrepte spre binemeritata odihnă a căminului; locul acestora era luat de tot felul de indivizi, de cea mai joasă speţă care, pe lângă faptul că te opreau cu insistenţă peste tot pentru a face oferte dintre cele mai fanteziste, provocau deseori certuri şi scandaluri ce, cu numai puţin timp în urmă, ar fi fost de neînchipuit în astfel de zone.

În al doilea rând, Daunmen nu mai putea să se despartă nicio clipă de grija zilei viitoare, chiar dacă încerca să se convingă pe sine însuşi de faptul că lui nu i se poate întâmpla nimic rău.

Piaţa se stricase în ultimul hal, fiind invadată efectiv de o imensă cantitate de marfă proastă şi foarte proastă. Populaţia creştea continuu, în timp ce lucrurile de calitate erau tot mai dificil de găsit. Majoritatea analiştilor economici prevesteau o iminentă criză, unii dintre ei afirmând că aceasta apăruse deja, lucru cu care Daunmen tindea să fie de acord. Pentru cei ca el, comercianţi independenţi, se prevedeau vremuri deosebit de grele, doar marile concerne având şanse de supravieţuire, dar nici acestea fără sacrificii importante. Mai exista şi tagma norocoşilor, aceia care pur şi simplu aveau baftă; mult timp şi el crezuse că face parte dintre ei, dar acum realitatea ţinea cu tot dinadinsul să-l contrazică.

Devenea tot mai clar, pentru orice persoană lucidă că, dacă

lucrurile vor evolua pe acelaşi făgaş, în curând va fi în joc însăşi existenţa lor ca neam de comercianţi. Nimeni nu poate trăi dacă nu are ce comercializa şi consuma. Iar în ceea ce-l privea pe el, Daunmen, trebuia să ia în calcul toate variantele cu putinţă pentru a asigura în continuare, dacă nu bunăstarea familiei sale, măcar supravieţuirea ei.

Pentru că până în acel moment nu găsise nicio soluţie mulţumitoare, Daunmen ajunse la intrarea locuinţei lui deloc binedispus şi, după ce îndepărtă rând pe rând barajele sistemului de siguranţă, pătrunse în habitatul său.

Aniel îi ieşi în întâmpinare, ca de obicei, salutându-l cu afecţiune:

— Bine-ai venit, Daun! Şi azi, tot neplăceri?

El îngăimă ceva, drept răspuns afirmativ, apoi se lăsă să cadă în vastul bazin magnetic, ce ocupa aproape jumătate din camera principală şi, după ce soţia sa i se alătură, vorbi pe un ton necăjit:

— Nu-i a bună, Aniel!... Zi de zi, situaţia se înrăutăţeşte...

— Ai pierdut mult astăzi?

— N-am pierdut nimic, dar nici n-am câştigat... De fapt, acesta-i lucrul cel mai neplăcut! Trebuie să aştept zilele următoare ca să-mi dau seama dacă voi vinde cu profit ce-am luat astăzi. Totul depinde de micile fluctuaţii ale bursei...

Oftă adânc, realizând că de la o vreme se transformase într-un individ morocănos care nu făcea decât să se plângă.

— Arăţi foarte bine astăzi, Aniel! Îşi privi soţia, iar ea îi mulţumi cu o privire caldă. Ai încercat ceva nou?

— Da, varianta 238 din catalogul Farmis... E ceva mai scumpă, dar cred că mi se potriveşte; estompează foarte bine efectele vârstei şi-mi pune în valoare toate atuurile, nu crezi?

— Ai perfectă dreptate... Mă întreb numai cum de n-ai descoperit-o până acum...

— E foarte recentă... şi puţin mai ieftină decât variantele din cataloagele de lux. Oricum, a fost o tentaţie de moment, pe viitor voi încerca să reduc din cheltuielile inutile... Azi am verificat creditul nostru şi e clar că nu stăm grozav..., dar nici rău...

— Nu cheltuielile sunt problema, draga mea, ci lipsa câştigurilor, o ştii şi tu prea bine!

Într-adevăr, numai în absenţa unor profituri substanţiale

întreţinerea familiei se transformase într-o povară. Pentru Daunmen, soţia şi cei şapte copii ai lor au fost întotdeauna un motiv de bucurie; niciodată nu-şi închipuise că va ajunge să contabilizeze cu mare atenţie nevoile pentru studiile celor mici sau pentru capriciile nevestei lui. Deşi avea pregătirea necesară, Aniel nu lucrase nici măcar o singură zi, pentru că el se ambiţionase să-i ofere o viaţă lipsită de grijile materiale. O încurajase să-şi cultive înclinaţiile artistice şi, de-a lungul timpului, talentul ei fusese recunoscut în cercuri destul de largi. Dar asta nu aducea profituri semnificative într-o lume atât de crudă ca a lor.

De asemenea, Daunmen era conştient că Aniel îşi dedicase practic întreaga viaţă creşterii copiilor, pe care îi iubea enorm. Chiar şi acum, când crescuseră suficient pentru a pleca de acasă şi când învăţau la cele mai serioase şcoli, ea îşi făcea la fel de multe griji pentru ei, ca şi pe vremea când de-abia se puteau mişca singuri.

— Mă gândesc să mai încerc pe la diverse companii, reluă el discuţia.

— Mi-e teamă că ai să primeşti din nou acelaşi gen de refuz amabil, care nu face decât să te demoralizeze...

— Da, piaţa muncii este plină până peste cap de indivizi cu pregătire înaltă, în timp ce concedierile şi falimentele se ţin lanţ.

— Aş putea să-mi caut şi eu ceva de lucru...

— Nici nu se discută! tresări Daunmen, atins în punctul sensibil. Am luat de comun acord o hotărâre în această privinţă, cu multă vreme în urmă...

— Aşa este, dar gândeşte-te, Daun, că lucrurile s-au mai schimbat de atunci...

El aşteptă câteva clipe înainte să răspundă, conştient că starea de încordare în care se afla risca să-l împingă spre o dispută lipsită de sens.

— Bine... s-au schimbat, chiar foarte mult, în ceea ce priveşte comerţul; dar noi suntem aceiaşi, familia noastră e aceeaşi. Şi chiar dacă ai vrea să lucrezi, în momentul de faţă, ce şanse ai?!... Sunt primul care să-ţi recunoască puterea de muncă, însă îţi dai şi tu seama că, la aproape aceeaşi vârstă cu mine, nu ai niciun pic de experienţă. Cine ţi-ar oferi un loc demn de pregătirea ta? Iar ca independentă, e clar că nu poţi activa... Ne-am bizui amândoi pe acelaşi credit, divizându-ne forţele de

negociere, încurcându-ne unul pe altul...

Deşi Aniel acceptă argumentele lui, pentru că erau evidente, el simţi nevoia să insiste:

— Ar fi o nebunie curată să devii comerciant independent acum, în prag de criză, iar la o companie serioasă nu ai, practic, nicio şansă...

— Dar sunt şi alte companii în afara celor de la bursă, vorbi ea, uşor nesigură.

— În afara bursei?! exclamă Daunmen, atât de surprins încât rămase blocat un scurt moment. În afara bursei?... Aniel, dar e vorba de piaţa neagră, nu-nţelegi?! În astfel de afaceri doar suprafaţa are o înfăţişare cât de cât legală, în realitate trebuie să te aştepţi la ce este mai rău!

— Ei, Daun, n-o fi chiar aşa, bătu ea în retragere. Tu vezi totul în negru...

— Exagerez uneori, recunosc, dar în ceea ce priveşte activităţile ilicite te poţi convinge şi singură că am dreptate. Oricând, în orice moment – chiar acum, dacă doreşti – poţi obţine informaţii despre zeci de escroci prinşi în ultimele zile, despre zeci de aşa-zise companii dovedite în afara legii... Şi astea sunt doar chestii la vedere...

Ea se resemnă, dându-şi seama că reuşise să-l irite serios şi, ridicându-se, îi făcu semn s-o urmeze.

— Hai să mâncăm, Daun! Ţi-am preparat ceva... surpriză...

Era în obiceiul ei să schimbe cu mare uşurinţă subiectul, iar Daunmen ştia prea bine că ar risca să vorbească de unul singur, aşa că îi acceptă îndemnul.

2

O nouă zi obositor de plictisitoare se apropia de sfârşit, iar Daunmen nu reuşise să încheie decât două târguri: o vânzare şi o achiziţie. La urma urmei, monotonia aceasta ajunsese să-l deranjeze mai mult decât faptul că nu mai înregistra practic niciun profit. Erau clipe în care îşi dorea chiar să piardă mult, usturător; poate că un astfel de şoc ar reuşi să-l smulgă din starea de paralizie în care îl adusese propria afacere. Nu făcea decât să urmărească lenta scădere a economiilor sale, înghiţite de cheltuielile curente, din ce în ce mai reduse şi ele. Şi cu cât creditul său era mai mic, cu atât i se micşora libertatea de care dispunea pe piaţă.

Apelul pe linia personală îl readuse la realitate, desprinzându-l din plasa gândurilor negre.

— Ce faci, Daunmen, lâncezeşti? rosti chipul rotofei al lui Postec.

— Nu, tocmai mi-am triplat creditul, răspunse el, binedispus de apariţia celuilalt.

— Asta ar trebui să faci, bătrâne, altfel ai să ajungi ca mine... Ies din afaceri! spuse sec şi veselia îi dispăru.

Daunmen aşteptă câteva clipe, apoi înţelese că nu-i o glumă şi simţi o apăsare, ca o lovitură venită din toate părţile.

— Cum aşa, Postec... Doar erai încrezător în şansa ta!

— Speranţele sunt una, iar realitatea-i altceva... Adevărul este că sunt pe zero!... Zero, pur şi simplu!... Aş putea s-o mai lungesc o perioadă de timp, în aşteptarea marii lovituri... Dar prefer să plec acum... Asta e!

— Bine, dar ce-ai să faci? Din ce o să trăieşti?

Postec evită răspunsul vreme de câteva momente, apoi zise cu glasul spăşit:

— Mi-am găsit un loc călduţ într-un consorţiu anonim din perimetrul 82F. O poziţie mediocră? nici prea mare, ca să n-am bătaie de cap, nici prea mică, pentru a nu zbura cu prima ocazie. Să nu mă întrebi cum am obţinut-o, că n-o să-ţi placă ce-ai să auzi!

Daunmen n-avea de gând să întrebe, venindu-i greu să-l vadă pe Postec, o fire deosebit de dinamică şi de independentă, înregimentat într-o maşinărie birocratică.

— Am apelat la unul dintre consilierii consorţiului, vorbi

celălalt. În particular, adică... El mi-a aranjat angajarea...

— Înţeleg, corupţi sunt în orice loc, totul e să-i găseşti numai... Ce i-ai oferit în schimb?

— Nimic... Ce-aş putea eu să ofer?!

— Nu te credeam în stare de aşa ceva! zise Daunmen, gândindu-se la situaţia înjositoare de a cerşi ceva unui necunoscut.

— N-am avut ce să ofer... Aşa că m-am folosit de numele lui Orcam, spuse Postec şi, văzând uimirea celuilalt, continuă. Cred că tipul a verificat pe loc faptul că am fost coleg cu Orcam, dar, bănuiesc, n-a avut tupeul să-l caute şi să-l întrebe în mod direct dacă mă recomandă. Aşa că, neştiind dacă sunt sau nu prieten cu el, n-a putut să mă refuze şi m-a angajat...

— Bine..., dar Orcam va afla în cele din urmă!

— E inevitabil... Însă, până atunci, am un loc de muncă asigurat... şi sper că, din câte îl cunosc eu, Orcam va înţelege şi mă va acoperi... Nu spui nimic? Crezi că am făcut un lucru josnic, incalificabil, nu-i aşa?... Am călcat peste toate principiile pe care le preţuiam, aşa crezi?

Daunmen nu se obosi să răspundă şi renunţă chiar să-l mai privească.

— Ai dreptate, bătrâne, asta am făcut... Dar cei puţin am făcut-o elegant, zic eu, şi fără să încalc vreo lege... Am nevastă şi doi copii, Daunmen, nu mai sunt tânăr şi liber. Ce-ai dori, să cobor pe Pământ şi să mă arunc asupra oamenilor?... Nu vreau să fiu nevoit să fac aşa ceva...

Postec aşteptă un cuvânt sau măcar un gest din partea vechiului său coleg şi când înţelese că nu va primi nimic, continuă cu voce moale.

— Trebuie să mă mut urgent în 82F, cu familie cu tot... Când îţi trece supărarea, caută-mă!...

Deşi legătura se întrerupsese, Daunmen mai aşteptă o vreme. Ceva din interiorul lui spera că totul nu fusese decât o farsă, că Postec făcuse cea mai proastă glumă din viaţa lui. Ani de zile îl crezuse un prieten adevărat, singurul pe care şi-l permisese, iar acum plătea scump acest lux – un comerciant adevărat poate avea adversari, parteneri, dar foarte rar prieteni.

Ziua se încheiase pentru el. Plecă din sediul bursei şi porni lipsit de vlagă spre locuinţa sa. Se simţea mai epuizat ca în

oricare altă zi pe care şi-o putea aminti.

— Am o afacere ideală, şefule! îi ţâşni în faţă un individ pe cât de dubios, pe atât de respingător.

— Lasă-mă-n pace! replică iritat Daunmen după ce clipa de surprindere trecu.

— E marfă a-ntâia! insistă necunoscutul şi înainte ca el să poată reacţiona îi transmise datele.

— Cum îndrăzneşti, nenorocitule! urlă Daunmen aproape ieşit din minţi şi celălalt, vizibil speriat, se retrase rapid, apoi dispăru în mulţime.

Reuşind cu greu să-şi tempereze tulburarea, Daunmen privi temător în jurul său şi figurile care-l urmăreau curioase nu-i inspirară niciun pic de încredere. Părăsi locul, conştient că agresorul era imposibil de găsit. Nu avea rost nici măcar să adreseze o plângere oficială, ar fi fost numai pierdere de timp. Cel mai mult îl deranja însă faptul că un necunoscut reuşise cu atâta uşurinţă să-i penetreze sistemul individual, aruncând în el cine ştie ce date nesigure, ori chiar mai rău, ceva viruşi de ultimul tip.

Trebuia să verifice urgent sistemul, apoi să caute ceva nou, mai performant. Problema siguranţei personale îl rodea din ce în ce mai tare şi, când ajunse acasă, Aniel aproape că nu-l recunoscu, aşa arăta de supărat.

— Dar ce-ai păţit, Daun?… Te simţi bine?…

El socoti că nu trebuia să-i povestească despre ce se întâmplase pe drum, nu era cazul s-o îngrijoreze şi pe ea. În schimb, nu putea ocoli plecarea lui Postec.

— Postec se mută în 82F… cu familia… definitiv, spuse cu greu, apoi, ghicind întrebarea mută, continuă. Şi-a găsit de lucru acolo, la o companie… Renunţă la afacerea sa… pentru totdeauna.

Aniel se aşeză alături de el şi-l privi compătimitoare.

— Înţeleg tristeţea ta, şi mie o să-mi fie dor de ei… dar nu are rost să exagerezi!… O să ţinem legătura în continuare, mai mult ca sigur.

Avea dreptate, nu în distanţă consta problema. Chiar dacă locuiseră ani de-a rândul în acelaşi cvartal, Daunmen se întâlnise efectiv cu Postec numai la ocazii deosebite, reţeaua asigurându-le un contact cvasipermanent, oriunde s-ar fi aflat. Iar asta era valabil şi pentru viitor. Numai că relaţia lor de

amiciţie se încheiase odată cu hotărârea lui Postec de a renunţa la tot ceea ce îi legase până atunci. Aniel însă nu trebuia să ştie toate acestea.

— De-abia aştept să vorbesc cu Lomen, zise ea gânditoare. Să-mi spună unde s-au mutat, cum s-au aranjat...

Se înţelegea foarte bine cu Lomen, soţia lui Postec, şi petreceau deseori ore întregi discutând, probabil mereu despre aceleaşi lucruri. Daunmen fusese cel care încurajase stabilirea unor relaţii trainice între cele două familii şi acum înţelegea că îi era imposibil să forţeze o ruptură. Cele două neveste cu greu ar fi acceptat aşa ceva.

— Nu mănânc acum, spuse el. Am ceva urgent de rezolvat.

— Cum doreşti, Daun... Masa poate să aştepte, acceptă ea, conştientă de proasta dispoziţie a soţului său.

Intrat în camera lui de lucru, Daunmen se cuplă la reţea şi începu verificarea propriului sistem individual, căutând cu atenţie stricăciunile pe care ar fi putut să le provoace intervenţia brutală a necunoscutului care-l agresase.

Spre norocul său, nu se întâmplase nimic grav, dar, pentru mai multă siguranţă, rearanjă totul. Apoi începu să şteargă informaţiile primite, considerându-le total inutile. Se opri însă la un moment dat, cuprins de curiozitate. Oare ce-şi închipuia acel individ că poate vinde?

Cercetă rând pe rând şirurile de nume şi locuri, negăsind nimic interesant, aşa că reluă anularea, dar nu în mod automat. Voia să mai revadă totul încă o dată, ca să se asigure că nu-i scapă nimic.

Lichidase aproape în întregime, când un nume îi atrase atenţia. Îi părea vag cunoscut, neştiind însă de unde să-l ia. Îl izolă, şterse restul, apoi porni să caute prin reţea. La început adună informaţiile cu detaşare, ca într-un joc, apoi deveni intrigat de ceea ce afla, ca în final să nu-şi mai poată stăvili entuziasmul. Când consideră că a terminat, se simţi pe deplin satisfăcut, pentru că se părea că norocul îi surâdea din nou.

Părăsi camera şi se duse direct în seră, unde soţia lui îngrijea tot felul de ciudăţenii biologice, lucru care constituia una din ocupaţiile ei favorite.

— Aniel, de mâine îmi schimb domeniul de activitate! anunţă el cu hotărâre.

— Văd că, într-adevăr, plecarea lui Postec te-a marcat serios,

spuse ea înţelegătoare. Ce-ai de gând să faci?

— Mă voi ocupa din nou de achiziţia primară! Am să cobor pe Pământ!...

— Bine, dar... tu eşti comerciant serios... şi asta-i treabă de începător...

— Ştiu, Aniel, doar cu asta am pornit şi eu... şi m-am descurcat destul de bine, crede-mă!

— Dar riscurile sunt mult mai mari astăzi... Chiar tu vorbeai despre asta... E dificil să faci o evaluare corectă pe teren. N-ar fi mai simplu să-mi caut eu ceva de muncă...

— Nici să nu te gândeşti, Aniel!... Mâine voi merge pe Pământ!... La vremuri dure se cer măsuri radicale, încheie el, neînţelegând rezistenţa nevestei sale.

— Daun, fă cum crezi tu că e mai bine! zise ea împăciuitoare, îmbrăţişându-l.

El îi răspunse cu căldură şi rămaseră aşa, împreună, multă vreme. Pentru spiritul lui de comerciant, şansa mult aşteptată apăruse, în sfârşit.

3

Daunmen achiziţionase cel mai performant multitester mobil pe care-l găsise pe piaţă şi trebuia să recunoască faptul că, de la ultima sa coborâre, genul acesta de aparate evoluase sensibil. Cu atât mai mult îi va fi de folos de data aceasta.

Îşi confecţionase o înfăţişare cât mai adecvată cu locul în care se afla ţinta lui şi, în umbra serii târzii, reuşi cu uşurinţă să treacă neobservat. Vântul puternic şi umed al toamnei înaintate alungase majoritatea oamenilor de pe străduţele întortocheate ale micului oraş de provincie.

Nevoit să meargă efectiv pe jos, comerciantul îndura cu stoicism epuizantul efort fizic. Uitase cea mai mare parte din tranzacţiile pe care le încheiase aici, în schimb îşi amintea foarte clar senzaţia contactului ferm cu solul, pe care-l simţea la fiecare pas. Aşa ceva nu se şterge din memoria nimănui, oricât timp ar trece.

În capătul drumului îşi făcu apariţia un individ care, ducând cu mare greutate povara unei sticle ce-i atârna în mână, se legăna nesigur, înaintând în salturi. Imediat în urma lui se profilară două umbre şi Daunmen tresări la vederea lor. Nu putea să se înşele, aceia nu erau oameni obişnuiţi! Nu erau oameni, ci nişte prădători feroce, vânători fără milă, cea mai de jos speţă desprinsă din neamul comercianţilor.

Se gândi c-ar trebui să intervină, să acţioneze cumva, dar nu găsi energia necesară. Se lipi de cel mai apropiat perete, sperând că va scăpa neobservat, şi aşteptă încremenit să se producă inevitabilul.

Urmăritorii îl ajunseră pe beţiv şi, năpustindu-se asupra lui, îl doborâră cu uşurinţă. Bărbatul ţipă lung, înfiorător, şi continuă să se zbată şi după ce atacatorii se retraseră în grabă, mulţumiţi de captură. Urletele disperate ale victimei care, smucindu-se bezmetic, stătea în mijlocul străzii, se loviră de un grup – patru bărbaţi şi o femeie – ce venea de după colţul apropiat. Nu observaseră nimic din cele întâmplate şi când nefericitul se repezi spre ei spumegând de furie, se feriră cu silă din calea lui, lăsându-l să se piardă în spatele zidurilor mohorâte.

— I-a luat băutura minţile, spuse înfundat unul dintre cei patru.

— Domnul să-l aibă-n pază, nefericitul! răspunse femeia, apoi

îşi văzură de drumul lor trecând pe lângă Daunmen fără să-i acorde nici cea mai mică atenţie.

Rămas singur în întunericul apăsător ce coborâse între timp peste oraş, comerciantul păşi nesigur pe pavajul grosolan. Activase ani buni pe Pământ şi, deşi auzise deseori povestindu-se despre situaţii ca aceasta, niciodată nu mai fusese martor la aşa ceva. Iar acum, la prima coborâre după atâta vreme, într-un loc atât de obscur, nimerise drept în calea hoţilor, fapt care demonstra că piaţa neagră şi fărădelegea deveniseră mult mai puternice decât îşi închipuise el.

Trecând peste starea de greaţă ce-i fusese provocată, Daunmen verifică harta memorată în sistemul individual, apoi îşi reluă drumul. Nu mai avea mult până la ţintă şi, cu puţin noroc, spera să nu mai fie nevoit să mai asiste la un atât de barbar spectacol, pentru care simţea o deosebită ruşine. În fond, jefuitorii erau semenii lui, răspunderea faptelor acestora căzând şi asupra sa. Decăderea lor îl murdărea şi pe el.

Alungă totul din minte când ajunse în faţa casei căutate. Se asigură că nu e nimeni prin preajmă, apoi se strecură înăuntru cu o îndemânare îndelung exersată. Ghidându-se după singura sursă de lumină care hărţuia bezna din clădire, urcă la etaj, acolo unde, într-o odaie modestă, bătrânul înţelept stătea aplecat peste masa grea, acoperită de cărţi vechi şi hârtii. Focul din soba mică, de tablă, se stinsese şi doar câţiva bulgări de jar mai mocneau neputincioşi.

Deşi era celebru printre ai săi şi ar fi putut să ducă un trai mult mai bun, omul se retrăsese în acest loc sărăcăcios, mânat de modestia care-l caracteriza. Daunmen îi cercetase cu mare grijă trecutul, nereuşind să-i găsească nicio pată. Datele spuneau că rămăsese orfan încă din adolescenţă, părinţii pierind într-un incendiu ce le distrusese tot avutul, el însuşi scăpând cu greu din flăcări şi rămânând stigmatizat de foc pentru tot restul vieţii. Dusese un trai plin de privaţiuni până reuşise să-şi termine studiile şi să se facă remarcat prin realizările sale. Nu-şi întemeiase niciodată o familie, dedicându-şi existenţa celor sărmani, ajutând pe cei în suferinţă ori de câte ori îi stătuse în putere. Opera sa ştiinţifică şi literară era acum apreciată de toţi învăţaţii lumii, iar nenumăraţii lui discipoli se străduiau să-i continue munca.

Mai cercetă încă o dată indicaţiile testerului şi, pe deplin

mulţumit, se apropie cu grijă de clientul său. Aplecându-se uşor, privi peste umărul acestuia la versurile ce le aşternea pe hârtie şi, mai mult ca oricând, se convinse că nu se înşelase. Acest om îi putea rezolva problema.

Tresărind, bătrânul îi sesiză prezenţa şi sări în picioare, înspăimântat, în timp ce comerciantul se retrase, plutind aproape.

— Dispari, piază rea! se răsti omul, făcându-şi, larg, semnul crucii.

Daunmen rămase încurcat o clipă, după care zâmbi cu blândeţe.

— Ei, nu mă lua aşa!... E o confuzie la mijloc, crede-mă! vorbi el descoperindu-şi chipul în întregime. Uite, vezi?...

— Nu forma contează, necuratule, ci ceea ce eşti cu adevărat! Pe mine nu mă poţi înşela! spuse el îndreptându-şi trupul obosit. Nu mă tem de tine, pentru că Domnul îmi stă alături...

— E o greşeală la mijloc, te asigur!... Eu n-am de-a face cu iadul, nici cu raiul, nici cu orice altceva îţi trece ţie prin cap... Sunt un comerciant... un om de afaceri, dacă vrei.

Celălalt îl privi pieziş, neascunzându-şi neîncrederea.

— Nu te apropia!... Ştiu prea bine ce-ţi poate pielea, sunt prea bătrân ca să mă poţi îmbrobodi!... Ai venit să mă încerci acum, în pragul morţii...

— Te rog, nu e cazul!... Dar dacă tot ai adus vorba de moarte, eu zic c-ar fi mai bine să trecem la afaceri... Să mă prezint mai întâi, aşa e politicos şi cinstit, pentru că eu ştiu totul despre tine. Mă numesc... Daunmen şi sunt destul de cunoscut... Însă nu aici, printre oameni, ci în tagma comercianţilor independenţi...

— Oricum ţi-ai zice, tot spurcat rămâi!

— Haide, omule!... Mă aşteptam să fii ceva mai cooperant, doar nu eşti un oarecare!... Îţi spun pentru ultima oară: nu sunt nici dracu', nici tac-su, nici mă-sa!... N-am nicio legătură cu chestiile astea religioase... Sunt independent, pricepi?

Bătrânul dădu din cap a îndoială, ceea ce îi provocă lui Daunmen un acut sentiment de deziluzie.

— Uite, să ne înţelegem!... Am venit până aici – şi crede-mă că nu mi-a fost foarte la îndemână – ca să încheiem un târg cât se poate de cinstit. Dacă n-aş fi fost convins că îi nevoie de aşa ceva, nu m-aş fi obosit să bat atâta drum!

— Şi ce târg vrei să încheiem? întrebă celălalt suspicios,

sprijinindu-se cu o mână de masă.

— Foarte simplu: îţi îndeplinesc orice dorinţă în schimbul sufletului tău...

— Aha!... Îţi dai arama pe faţă, spurcăciune! zbieră omul ridicând pumnul.

— Nu începe iar!... Credeam că ne-am înţeles...

— Niciodată!... Niciodată nu-mi voi vinde sufletul, pentru nimic în lume! răcni plin de furie bătrânul.

— Exagerezi, omule! Am văzut mii ca tine şi crede-mă când îţi spun că orice suflet îşi are preţul lui... Doar cu asta mă ocup, cu asta fac afaceri, zise Daunmen din ce în ce mai dezamăgit. Uitase cât de neîncrezători pot fi muritorii de rând.

— Da?! Fiecare are preţul lui, zici?... Foarte bine!... Iată care e preţul meu; bunăstarea întregii omeniri acum şi pentru totdeauna: iar tu să nu-ţi mai arăţi faţa necurată până la sfârşitul sorocit de Făcătorul lumii!... Îţi convine?

— Omule, încăpăţânat mai eşti! spuse comerciantul decepţionat, întrebându-se dacă adoptase tehnica cea mai potrivită de negociere. De câte ori să-ţi repet că n-am treabă cu Dumnezeul tău?!... Cere-i lui astfel de lucruri, la mine vino cu ceva rezonabil!

— Mă rog în fiecare zi pentru bunăstarea noastră!

— Şi foloseşte la ceva? nu se putu abţine Daunmen să întrebe.

— Orice rugăciune foloseşte! Doar bunătatea Celui de Sus ne apără de răul tău...

— Mă bucur pentru tine, dar pricepe odată că mă lasă rece toate astea... Credinţa ta e foarte bună pentru tine, însă eu nu am nimic de-a face cu ea... Ascultă-mi propunerile, mai bine, insistă Daunmen, sesizând o uşoară relaxare a clientului său. Vrei bani, mai mulţi decât îţi poţi închipui?... Vrei mai multă faimă?... Vrei sănătatea pierdută şi vigoarea tinereţii?...

— Nu-mi trebuie nimic!... Am bani, atâţia câţi îmi sunt necesari... Umila mea muncă e apreciată mai mult decât merită... Iar dacă trupul mi s-a şubrezit peste măsură, nu-i nicio supărare... Domnul va hotărî, când îmi va sosi sorocul... Vezi, piază rea, că n-ai cu ce să mă prinzi?

Comerciantul tăcu câteva clipe, apoi reluă sigur de sine:

— Trebuie să fie ceva ce-ţi doreşti!... Ceva care îţi lipseşte... Gândeşte-te bine, cere şi eu am să-ţi îndeplinesc...

— Nu vreau nimic de la tine! se răsti omul. Pleacă odată, n-auzi?!

Daunmen nu se lăsă intimidat şi, apropiindu-se încet, puse pe colţul mesei o carte de vizită acoperită numai de literele mari ce formau numele său. După care vorbi din nou, privindu-l fix în ochi pe bătrân.

— Nu mă grăbesc, pot reveni oricând doreşti... Trebuie doar să te gândeşti la mine şi-am să vin. Nu chiar imediat, dar am să vin...

— Pleacă şi nu te mai întoarce în veci, blestematule!

— Gândeşte-te bine, dar nu prea mult, spuse comerciantul fără să-l ia în seamă. În halul în care eşti, nu mai ai mult timp la dispoziţie...

— Ce vrei să spui?! tresări omul, albind la faţă. Ştii când am să mor?... Spune!

— Hei, calmează-te! zâmbi Daunmen, conştient că vorbele lui îşi făcuseră efectul. În primul rând, că n-ar fi etic să-ţi spun ziua şi locul morţii... În al doilea rând, nici nu pot aprecia cu atâta precizie – tu tot continui să mă iei drept cine nu sunt... Dar m-am interesat de starea sănătăţii tale... şi pot să-ţi spun că o mai duci cam şase luni. Poate chiar un an întreg, dacă renunţi la orice efort...

— N-am să renunţ la munca mea, orice s-ar întâmpla!... Mai am atâtea de făcut!

— Tu hotărăşti!... E dreptul tău şi-l respect, dar nu uita că timpul nu-ţi e prieten, încheie comerciantul, retrăgându-se apoi în linişte. Mai zăbovi puţin pentru ca, neobservat, să-l urmărească pe bătrân cum îi ridică de pe masă cartea de vizită.

Clientul muşcase momeala şi senzaţia de mulţumire pe care Daunmen o încerca mergând prin noaptea rece şi jilavă îi amintea de vremurile bune de altădată. Poate că la început se îndoise de şansele sale, dar acum era convins că îi va reuşi afacerea. Numai o mică parte din tranzacţii se încheiau la prima negociere, majoritatea necesitând două, trei sau chiar mai multe runde de discuţii. Important era faptul că 99,9% din oameni cedau, mai devreme sau mai târziu, ispitei de a-şi vedea îndeplinite cele mai adânci dorinţe.

Intră în casă binedispus, nerăbdător să-i povestească totul nevestei sale, dar se opri surprins să constate că nu era singură.

— Te-ai întors? spuse Aniel vizibil încurcată. Îl cunoşti pe Metonim, nu-i aşa?

— Sigur că ne cunoaştem, vorbi musafirul. Ne ştim de multă vreme…

— Da, de mulă vreme, încuviinţă Daunmen deloc încântat, pentru că individul îi fusese antipatic dintotdeauna. Rareori avusese de-a face cu el, şi numai cu totul întâmplător, Metonim având o reputaţie proastă. Se bănuia că are legături strânse cu lumea interlopă.

— Vă rog să mă scuzaţi, dar eu trebuie să plec, se uită acesta pe rând la cei doi soţi. Mi-a făcut o deosebită plăcere să vă revăd!

— Şi nouă, răspunse Aniel conducându-l spre ieşire.

Daunmen îi urmări nemişcat, încercând să-şi ascundă iritarea. Se tot întreba ce anume aveau cei doi de împărţit, încât să necesite o întrevedere personală.

— Metonim îmi povestea despre afacerile sale, zise uşor nesigură Aniel, după ce se întoarse.

— Despre cele curate sau despre cele murdare? o chestionă el sarcastic.

— Nu începe iar, Daun!… Dacă o afacere nu se derulează prin intermediul bursei, nu înseamnă neapărat că este ilegală!… Îmi dau seama că eşti obosit şi supărat, însă nici eu nu sunt dispusă să ascult în permanenţă exagerările tale…

— Nu exagerez deloc, Aniel!… Nici nu ştii pe ce lume trăieşti!… Chiar acum am fost martor, acolo, jos, la un jaf oribil! Ce poate fi mai josnic şi mai primitiv decât atacarea unui om lipsit de apărare?!…

— Îmi pare rău, n-am ştiut că…

— Şi toate astea se întâmplă numai pentru că cei ca Metonim – bunul tău prieten Metonim – cumpără astfel de marfă pentru a o distribui pe piaţa neagră!

Aniel îl îmbrăţişă, apoi îi spuse cu blândeţe:

— Linişteşte-te, Daun!… Îmi pare nespus de rău pentru ce ţi s-a întâmplat… dar astfel de lucruri se întâmplă dintotdeauna. Te rog, nu mai lua totul aşa de personal!

— Nu e vorba numai de mine! se desprinse el cu consternare. E vorba de noi toţi, comercianţii... Nu vezi că simbioza noastră multimilenară cu pământenii a început să degenereze într-o parazitare fără scrupule, iresponsabilă şi total incontrolabilă?!
— Dar nu toţi privesc astfel lucrurile... Pune-te în locul celor care n-au fost la fel de norocoşi ca noi!... Ei nu trebuie să trăiască? Foametea e o realitate pentru foarte mulţi. Chiar tu te plângi mereu de halul în care a ajuns piaţa oficială...
— Asta nu schimbă situaţia cu nimic, din păcate. Foametea şi disperarea ating din ce în ce mai mulţi comercianţi şi dacă populaţia continuă să crească în ritmul ăsta, ne îndreptăm spre un dezastru sigur... Dar nu distrugerea oamenilor e soluţia! Ei sunt singura noastră sursă de existenţă şi n-o să le supravieţuim prea mult. Toate proviziile de hrană nu ne-ar ajunge decât trei-patru ani...
— Poate că vom găsi o altă lume populată, insistă ea. De ce eşti atât de pesimist?!
— O altă lume, spui? Uiţi că, în afară de civilizaţia noastră, asta este doar a doua cunoscută?... Uiţi dezastrul de pe Anakron, milioanele de suflete care au pierit, chinurile lor şi anarhia generalizată în care au ajuns? Nu vezi că istoria tinde să se repete?!
— De data asta nu va fi aşa...
— Câtă naivitate!... Tot aşa va fi, poate chiar mai rău... Şi nu cred c-o să avem iarăşi şansa de a găsi în ultima clipă o nouă lume, un alt Pământ, încheie el.
Tăcură o vreme, amândoi îngânduraţi, neştiind cum să aplaneze disputa. Foarte rar se certaseră de-a lungul căsniciei şi Daunmen simţea că niciodată nu se plasaseră pe poziţii atât de diferite.
— Vrei să mâncăm? rupse Aniel liniştea.
— Desigur, acceptă el, urmând-o în camera largă, în care obişnuiau să servească masa.
Mâncară încordaţi, distanţi, lipsiţi de poftă. Fără să vrea, Daunmen se întrebă ce provenienţă are hrana lor. Cât de legală era sursa ei? Câţi trebuiseră să sufere pentru ca ei s-o aibă la dispoziţie?
— Creditul nostru a scăzut dramatic... E cazul să-mi găsesc ceva de lucru, anunţă ea sec, făcându-l să tresară.
— Iar începi?!... Nu trebuie să lucrezi, curând se vor rezolva

problemele noastre, se opuse el, sperând ca vorbele lui să spună adevărul.

— Şi dacă nu va fi aşa?... Metonim mi-a făcut o ofertă rezonabilă şi cred c-am să accept...

— Metonim!... Doar ţi-am explicat cu ce se ocupă individul ăsta, Aniel!... Nu e nevoie să intri într-o astfel de mizerie! Ne vom descurca noi, într-un fel sau altul... Ne vom muta într-o locuinţă mai mică, dacă trebuie... Dacă va fi nevoie, vom da copiii într-un program social...

— Niciodată! răcni Aniel sărind în sus, de-a dreptul furioasă. Cum poţi să spui aşa ceva?!...

Nu te mai recunosc, Daunmen! Ştii doar cât m-am chinuit în tinereţe într-un astfel de program!... Copiii mei n-o să ajungă niciodată la mila altora, niciodată! Sunt gata să fac orice pentru asta!... Orice!

Ieşi fără să-i mai arunce nici măcar o privire, lăsându-l perplex. Daunmen atinsese, fără să vrea, punctul cel mai sensibil al soţiei lui, şi acum regreta amarnic. Ar fi fost şi mai neplăcut pentru el dacă n-ar fi fost plecaţi de acasă copiii. Copiii pe care Aniel îi iubea fără limite, necondiţionat. Şi el îi îndrăgea, considerându-se împlinit prin existenţa lor, însă pentru ea simbolizau însuşi sensul vieţii sale. Ea avusese întotdeauna iniţiativa în această privinţă, mai ales după Salis, cel de-al patrulea, numărul de copii neobişnuit de mare nesperiind-o deloc.

Probabil că lipsa de activitate o făcuse să dorească o familie numeroasă, care pentru el constituia acum o povară, chiar dacă nu-i plăcea să recunoască. Se simţea ruşinat de modul în care ajunsese să gândească, dar situaţia lui critică îl adusese aici. Se vedea nevoit să mizeze totul pe reuşita tranzacţiei cu bătrânul pământean.

Nu mai avea chef de mâncare, aşa că plecă după Aniel, sperând s-o împace în vreun fel. O găsi în seră, dar renunţă să-i mai vorbească. Nu prea ştia ce să-i spună, se temea să nu se certe din nou.

Daunmen se întrebă dacă nu cumva greşise când o încurajase să ducă o viaţă casnică. Poate că ea îşi dorise altceva şi acum, când îl simţea slab, încerca să se impună. Mai erau şanse ca lucrurile să revină la normal, însă totul depindea de hotărârea unui moşneag.

V.5.

Ningea cu fulgi mari, ce se unduiau în bătaia vântului asemenea unor frunze. Senzaţia de frig pe care Daunmen o simţea tot mai puternic nu era egalată decât de disconfortul înaintării prin nămeţi. Nimeni nu se mai opunea iernii, în miez de noapte, în afară de el.

Trecuseră multe zile de aşteptare tensionată, într-o mocnită stare de conflict cu soţia sa. O vreme comerciantul se temuse ca nu cumva să-i sufle altcineva afacerea ori, chiar mai rău, ca bătrânul să nu fie jefuit. Aşteptarea se dovedise lungă dar folositoare, pentru că omul îl chemase în cele din urmă. Şi în mod cert era dispus să cedeze.

Răsuflă uşurat când intră în casa veche, lăsând gerul pătrunzător în urma sa. Înaintă pe nesimţite spre omul care-l aştepta sus, în aceeaşi cameră. Pătrunse fără să fie observat de clientul lui, care scria aplecat peste masă.

Focul ardea mocnit în sobă, iar o candelă pâlpâia slab sub un crucifix de curând fixat pe peretele opus uşii. Se părea că pământeanul dorise să-şi ia toate măsurile de siguranţă.

Amuzat, Daunmen se strecură până în dreptul aranjamentului protector.

— Vezi? vorbi el atrăgând atenţia celuilalt care, lăsând foaia ce-o avea în mână, se întoarse spre el şi-l privi speriat.

— Ai venit?... Cum ai intrat?

Comerciantul zâmbi cu superioritate, după care se apropie şi se aşeză pe colţul mesei, spre groaza bătrânului.

— M-ai chemat?... Iată-mă!... Înţeleg că te-ai mai gândit la oferta mea...

— Da, m-am gândit... Susţii în continuare că nu eşti diavol?

— Of!... Speram că am depăşit faza asta...

— Atunci ce fel de fiinţă eşti?

— Îţi repet: sunt un comerciant. Noi facem afaceri cu suflete; eu îl iau de la tine, apoi îl revând altuia. Cu ce obţin pe el plătesc serviciile pe care mi le ceri şi, dacă totul merge bine, obţin şi un profit. E foarte simplu, nu crezi?

— Adică sufletul meu nu va ajunge în rai... ori în iad? insistă bătrânul.

— Din câte cunosc eu, majoritatea sufletelor voastre ajung la noi, pe piaţă. Mie, personal, mi-au trecut prin faţă zeci de mii, la

bucată sau angro... n-are prea mare importanţă.

— Înţeleg...

Slăbindu-şi încordarea, omul se sprijini de spătarul scaunului şi acesta scârţâi lung, făcându-l până şi pe Daunmen să tresară. Mulţumit de modul în care se prezenta situaţia, acesta vorbi:

— Aşadar, ce-ţi doreşte inima?... Spune-mi!

— Am început câteva lucrări pe care aş vrea să le duc la bun sfârşit...

— Aşa... Şi vrei să te ajut eu?

— Nu, nu-i nevoie!... Mi-ar trebui însă timpul necesar ca să le termin...

Cum se aşteptase la o astfel de cerere, comerciantul rânji înţelegător.

— Şi cât timp ţi-ai dori?

— Păi, douăzeci de ani? încercă bătrânul.

— Douăzeci... O să te dezamăgesc, probabil, dar chiar douăzeci de ani nu pot să-ţi ofer, răspunse Daunmen şi, sesizând reacţia celuilalt, reluă grăbit. Trupul îţi e prea şubrezit, iar eu, aşa cum ţi-am spus, nu sunt Dracu' şi, cu atât mai puţin, Dumnezeu. Dacă m-ai fi căutat mai demult, ar fi fost altceva... Acum, tot ce pot să-ţi promit se rezumă la circa zece ani.

— Zece ani?... Numai zece?!

— Ce vrei, asta-i situaţia!... Dar vor fi zece ani de viaţă adevărată, sănătoasă, fără restricţii...

Vizibil deziluzionat, omul clătină încet din cap, şoptind:

— Nu merită...

— Vei fi ca nou, chiar dacă nu ţi se va schimba radical înfăţişarea... Vei avea forţa şi vigoarea unuia de douăzeci de ani. Pot să-ţi îndepărtez cicatricile de pe faţă...

— Lasă-le acolo unde sunt! se aprinse celălalt. N-am nevoie de nimic de la tine, poţi să pleci!

Daunmen se ridică încet, sperând să nu i se bănuiască neliniştea.

— Nu te pripi!... Cere-mi şi altceva...

— Nu, nu merită!... Dispari! Du-te odată!

Surprins de întorsătura nedorită pe care o luase discuţia, Daunmen se îndreptă spre ieşire, încercând să-şi dea seama unde şi cu ce greşise.

— Ar mai fi ceva, vorbi bătrânul şi comerciantul se relaxă brusc, conştient că partida nu era pierdută.

Urmară câteva momente de tăcere, după care omul continuă:

— E vorba de o femeie...

— Vrei dragostea ei? Nimic mai simplu!

— Nu!... E mult mai tânără... şi foarte frumoasă... Nu vreau dragostea ei, ci vreau să-i asiguri o viaţă fericită şi plină de succese.

Nu anticipase o astfel de solicitare şi, pentru a trage de timp, Daunmen încercă să afle despre cine e vorba.

— Cum o cheamă?

— E una din elevele mele, Isabel... E atât de deşteaptă, la numai douăzeci şi trei de ani!

Comerciantul evaluase între timp costurile la care îl supuneau cererile clientului şi constatase cu neplăcere că îi acopereau întreg creditul de care mai dispunea, împingându-l spre asumarea unui risc deosebit de mare: falimentul imediat. Dar trebuia să fie optimist de data asta şi să spere că beneficiile obţinute din afacere aveau să-l scoată din impasul de moment.

— Ţi se pare rezonabil cincizeci de ani, de aici înainte, lipsiţi de griji materiale şi plini de satisfacţii pe plan personal şi pe plan profesional?... Adică familie fericită... şi o recunoaştere generală a realizărilor?... E maximum posibil!

Daunmen îşi urmări clientul cu nelinişte bine disimulată, aşteptând răspunsul de care-şi legase soarta.

— Da... E rezonabil...

— Perfect!... Înseamnă că ne-am înţeles: sufletul tău în schimbul a zece ani pentru tine şi o viaţă fericită pentru protejata ta. Vezi că n-a fost aşa greu?!

Bătrânul mormăi în barbă ceva ininteligibil, nu foarte încântat de înţelegere, dar comerciantul nu-l luă în seamă.

— Trebuie să-ţi precizez încă ceva!... Târgul nostru este absolut confidenţial, reţine!... Orice scăpare din partea ta va duce la anularea lui... adică pierzi toate avantajele câştigate prin contractul dintre noi.

— Pricep... Semnez o hârtie, ceva?

— O, nu!... Astea-s basme, nu mai folosim de mult aşa ceva! Acordul ambelor părţi e suficient. O clipă, te rog! zise Daunmen, verificând încă o dată indicaţiile aparatului care-i arătau că totul e în ordine. Aşadar, facem târgul? Eşti hotărât?

Pământeanul încuviinţă cu o mişcare uşoară a capului, chipul său trădându-i încordarea la care era supus.

— În regulă, s-a făcut! anunţă comerciantul fără să-şi mai ascundă satisfacţia.

— Gata?!... Nu simt nimic, prinse glas celălalt.

— Bineînţeles că nu simţi nimic!... Aşa e şi normal... Numai când se face prin forţă, extragerea sufletului provoacă suferinţe groaznice şi traume ireparabile – de cele mai multe ori pierderea sănătăţii mintale. Când însă există acordul ambelor părţi, extragerea sufletului e o operaţie la fel de simplă ca, de exemplu, extirparea apendicelui... sau a unei măsele de minte...

— Deci sunt tot eu?!...

— Desigur!... Şi beneficiezi de toate câte ţi-am promis... Nu te încurcă deloc faptul că sufletul tău e la mine, aici, în acest aparat...

— A încăput acolo?! E atât de mic? deveni brusc interesat omul.

Daunmen râse încet de uimirea acestuia şi, agitând multitesterul prin aer, răspunse cu un ton didactic:

— A încăput!... Nu dimensiunile fizice contează – ele sunt relative. Important este conţinutul... Primează calitatea... Şi, nu c-aş vrea să te flatez, un suflet ca al tău se întâlneşte destul de rar!

Scărpinându-şi barba albă şi încâlcită, înţeleptul privi iscoditor spre interlocutorul său, nehotărât dacă să vorbească sau nu.

— Mă întreb, zise el în cele din urmă, ce faci tu... ce faceţi voi cu sufletele noastre?... De ce ni le cumpăraţi, de fapt? La ce vă folosesc?...

— Păi, nu-i evident?... Cu asta ne hrănim!

Cuprins de stupoare, omul înghiţi în sec, încercând în zadar să scoată ceva pe gură. Surprins şi totodată amuzat de reacţia acestuia, comerciantul luă paharul pe jumătate plin cu apă de pe masă, apoi îl întinse. După ce-l goli până la fund şi-l aşeză la loc, bătrânul reuşi să grăiască.

— Vrei să spui că poţi să-mi mănânci sufletul aici, de faţă cu mine?

— Ei, nici chiar aşa!... Nu mai consumăm de foarte multă vreme hrană crudă. Şi nu înţeleg de ce te miri!... Voi cum procedaţi cu carnea ori cu legumele?... Ţi-am spus că voi revinde sufletul tău. Altcineva se ocupă de prepararea mâncării... Există marfă de diferite sortimente... diferite calităţi... şi o mare diversitate de gusturi... Noi posedăm simţuri

şi capacităţi care vouă vă lipsesc cu desăvârşire.

— Înţeleg, zise celălalt, continuând să rumege ideea. Suntem pentru voi precum o turmă de vite într-un ţarc... Aşa-i?... Ne furnizaţi diverse lucruri şi, în schimb, ne luaţi sufletele... Ne mulgeţi ca pe vaci...

— Mda, e un mod de a vedea faptele, râse Daunmen la auzul insolitei comparaţii, ce arăta că pământeanul avea, dacă nu o minte sclipitoare, cel puţin un bun-simţ al umorului.

— De când sunteţi aici? continuă acesta. Sunteţi mulţi?

— Ne aflăm în apropierea Pământului încă de pe vremea când oamenii vânau animalele cu pietre şi bâte. Iar în ceea ce priveşte numărul nostru, suntem mult mai puţini decât voi, oamenii. De fapt, populaţia comercianţilor este într-o strânsă corelaţie cu a voastră... Cred că ţi-e clar că interesul nostru e ca pământenii s-o ducă cât mai bine!... Cum spuneai tu, e în interesul nostru să avem vaci grase şi sănătoase, sfârşi el într-un hohot de râs.

— Atunci, de ce o ducem aşa de prost?! insistă bătrânul, deloc amuzat. Nimeni nu se vaită de prea mult bine pe-aici...

— Ei, asta nu e numai vina comercianţilor!... Prima tranzacţie efectuată aici, intrată în istorie de altfel, a constat în schimbul dintre un primitiv care a căpătat un arc cu săgeţi, şi un strămoş de-al nostru care a primit sufletul respectivului. Arma a adus mult bine oamenilor pe plan general, dar şi mult rău pe plan personal.

— Pricep, orice lucru are două feţe... Să înţeleg că toate descoperirile noastre, bune şi rele, vi se datorează?

— Ei, nu chiar toate!... Marea majoritate... Şi nu întotdeauna în mod direct... Dar îţi repet, agresivitatea voastră naturală joacă un rol esenţial în evoluţia omului... Nu vă putem impune dorinţele, ele vă aparţin în întregime. Şi, chiar dacă avem noi legi care interzic tranzacţiile cu efecte periculoase, apar deseori persoane care să le eludeze... Conflictele şi dezastrele ne aparţin în egală măsură, asta-i realitatea!

Înţeleptul se aşeză descumpănit pe scaun şi, luând în mână una dintre paginile răspândite pe masă, se întrebă:

— La ce-i bună atâta muncă?

Apoi, luminându-se la faţă, exclamă:

— Văd mult mai bine!

— Bineînţeles! aprobă Daunmen. Contractul a intrat în

vigoare. Poţi să-ţi dai seama că durerea de spate ţi-a dispărut. La fel şi slăbiciunea din picioare..., iar răsuflarea ţi-e mult mai uşoară. Dacă nu mă înşel, chiar în aceste clipe, tânăra şi frumoasa Isabel compune, mânată de o inspiraţie năvalnică, un poem... E bazat pe una din ideile tale...

— Incredibil!... Sunt iar în putere! continuă să se minuneze pământeanul.

— Dacă te răzgândeşti vreodată, se poate rezolva şi problema cu faţa ta... Intră în preţ...

— Nu, nu-i nevoie...

— Cum vrei!... Oricum, cheamă-mă dacă vrei să mai stăm de vorbă, continuă comerciantul, căruia omul îi devenise simpatic. Sau dacă ai să-mi vinzi vreun pont, ceva...

— Nu vreau să te mai văd! refuză categoric celălalt, ridicându-se şi indicând ferm uşa.

— Cum doreşti! zise uşor dezamăgit Daunmen, îndreptându-se spre ieşire.

— Încă ceva, îl opri înţeleptul. Când voi muri... aş vrea să fie o moarte rapidă, uşoară... Se poate?

— Desigur!... Ce-ai zice de un infarct? îţi convine?

— Da... un infarct e bun...

Părăsindu-şi clientul, Daunmen se trezi din nou în frigul nopţii, învăluit rapid de zăpada ce cobora nestăvilită de zile întregi. Nu-i plăcuse niciodată iarna terestră şi nu avea de gând să-i mai încerce gustul.

VI.6.

Nerăbdarea îl gonise de acasă, unde prezenţa lui Aniel îi creştea starea de tensiune. Nu-i dăduse detalii despre afacerea din ziua precedentă, impunându-şi răbdare până la obţinerea unui rezultat clar. În plus, nu mai regăsiseră starea de înţelegere perfectă care îi unise până atunci. Daunmen nu reuşea să-i mai comunice gândurile sale, de teamă să nu provoace iar o dispută. Îi lipseau energia şi abilitatea de a se certa cu nevastă-sa, pentru că toată viaţa fusese obişnuit ca ea să-i aprobe orice acţiune. În mod evident, greşise, dar acum era prea târziu să schimbe lucrurile. Mai era şi altceva, nelegat de partea materială, care intervenise între ei. Ceva greu de definit pentru el. Aşa că preferase să amâne orice discuţie, aşteptând confirmarea reuşitei sale: o afacere excelentă şi un câştig pe măsură.

Imediat după ce părăsise Pământul, mersese la Oficiul de Expertiză al Bursei şi avizase tranzacţia făcută cu bătrânul om, înregistrată anterior în mod automat prin reţea, apoi ceruse verificarea sufletului achiziţionat. Achitase taxele necesare, conform contractului, lăsând grija respectării acestuia în seama serviciului de resort. Privise cu resemnare cum creditul său devine nul, neîndrăznind să se gândească c-ar putea rămâne aşa pentru totdeauna.

Acum aştepta rezultatul expertizei, plimbându-se pe arterele aglomerate ale cvartalului, privind cu detaşare mulţimea de comercianţi ce traversa zona. Specialiştii de la Oficiul de Expertiză erau foarte meticuloşi, iar până la ora fixată de ei mai era ceva timp. Daunmen îşi păstrase cuplat sistemul individual, pentru a putea fi apelat în orice clipă.

Cei mai mulţi dintre trecătorii care roiau în jurul său nu lăsau o impresie prea bună; unii arătau chiar deplorabil, semn că recesiunea făcea ravagii. Afacerile se dovedeau tot mai periculoase şi rândurile perdanţilor deveneau tot mai groase. Deşi el evita să se identifice cu situaţia lor, numai vederea acestora îi sporea considerabil starea de încordare care-l stăpânea.

— Merg prost afacerile în ziua de azi, aşa-i?

Daunmen se uită cu răceală spre necunoscutul care-i tăiase calea, un tip lipsit de vreo caracteristică anume, nici elegant,

nici jerpelit.
— Da..., nu-s prea grozave, îi răspunse el fără chef.
— Tribor e numele meu, se prezentă străinul şi, după ce aşteptă în zadar câteva momente, continuă. Am o mică firmă în perimetrul 2FF, cvartalul 80B... numărul E1C. Nu mă găseşti prin reţea... Nu sunt înregistrat... Încă...
Daunmen devenea din ce în ce mai încordat, reuşind cu greu să-şi mascheze furia care-l cuprindea.
— Am putea colabora, insistă Tribor. Dacă ai nevoie de ajutor... sau ai ceva de vânzare... orice...
— Crezi că nu ştiu cu ce te ocupi?! răbufni el. Acoperi jafurile altora şi-ţi închipui că eşti o persoană onorabilă!... Eşti un ticălos, asta eşti!... Un nemernic ce trăieşte din durerea altora!...
— Hei!... Nu mă lua pe mine aşa!
— Cum de nu vezi că cei de teapa ta ne fac neamul de râs, ducând omenirea spre dezastru?!
— Nu mă lua pe mine aşa! repetă Tribor. Nu eu am orânduit lucrurile... Nu mai am o mie de ani de trăit şi, atâţia câţi mi-au rămas, vreau să-i trăiesc cât mai bine!
Daunmen îl privi dezaprobator, apoi, cuprins de silă, îi întoarse spatele, depărtându-se.
— Îţi permiţi să faci pe moralistul acum, când eşti sătul, strigă celălalt în urma lui. O să dai şi tu de greu... şi-o să mă cauţi atunci!... Şi ştii ce? Eu n-am să-ţi râd în faţă!... Am să fac afaceri cu tine... pentru că sunt un comerciant... nici mai bun, nici mai rău ca ceilalţi...
Vocea lui Tribor se pierdu treptat, revolta care-l cuprinsese pe Daunmen stărui însă. Nimic nu i se părea mai îngrozitor decât ipoteza că ar trebui să aibă relaţii cu indivizi ce trăiau din piaţa neagră. Nu se credea în stare să coboare până la nivelul lor, să-i vadă zilnic şi să-şi crească cu ajutorul lor creditul.
Dacă ar fi fost vorba numai de el, ar fi preferat să moară de foame, decât să ajungă într-o astfel de situaţie. Dar mai erau copiii şi Aniel. Aniel, care cunoscuse sărăcia şi ar fi făcut orice ca s-o evite. Dar toate aceste griji vor dispărea odată cu vinderea sufletului bătrânului înţelept. Valoarea lui îi va înzeci investiţia, dacă evaluarea sa va fi confirmată. Cel puţin o bucată de timp nu va mai avea griji...
— Am terminat, Daunmen! se proiectă chipul lui Stacom, şefa Oficiului de Expertiză, persoană cu care el colaborase deseori.

— Şi?.. Cât face? întrebă Daunmen retrăgându-se într-un loc mai liniştit.

— E un exemplar foarte rar... Eu, personal, n-am mai văzut aşa ceva!

— Înţeleg, zise el. Cât valorează?

Ea tăcu un moment, apoi reluă, evitând răspunsul.

— A trebuit să folosim tehnica cea mai avansată pentru a finaliza evaluarea... Am cerut chiar şi o contraexpertiză...

— Cât face? repetă Daunmen, tot mai nerăbdător.

— Exteriorul este perfect, incredibil de perfect, dar interiorul... e un gol absolut...

— Nu se poate, Stacom!... Nu se poate!... Testerul n-ar greşi într-o aşa de mare măsură! răcni el cu disperare.

— A greşit, din păcate...

— Omul ăsta, l-am verificat, doar ai şi tu datele! insistă el, agăţându-se de singurul argument disponibil. Viaţa lui a fost exemplară...

— Da, aşa-i, am verificat şi noi... dar am descoperit un amănunt care ţi-a scăpat ţie... Incendiul acela... în care a pierit familia sa... el l-a provocat!

Daunmen încremeni, uimit şi îngrozit totodată, incapabil încă să-şi accepte înfrângerea.

— A fost o revoltă de adolescent... sau ceva de genul ăsta, continuă ea. Tot ce-a urmat... tot ce-a făcut după aceea n-a reuşit decât să acopere... să ascundă golul. Asta-i realitatea, Daunmen: sufletul acesta nu valorează nimic!

Doar legătura cu Stacom îl oprea să nu se prăbuşească. Falimentul se petrecuse deja, totul schimbându-se de aici înainte pentru el. Cariera lui de comerciant independent se încheiase definitiv.

— Tot ce pot să-ţi propun, vorbi Stacom pe un ton mai jos, este să-l plasez la un muzeu... pentru o sumă derizorie. Singura lui calitate constă în ciudăţenia sa...

— Înţeleg, acceptă Daunmen şi ea întrerupse, lăsându-l singur.

Porni încet, fără o ţintă anume, înaintând nepăsător prin fluxul continuu de trecători, fiinţe străine şi asemănătoare lui, totodată, ce nu făceau decât să-i amplifice neliniştea şi teama, oglindindu-i nesiguranţa şi neputinţa.

Greşise. Îi era clar că greşise, mânat orbeşte de speranţa unui

câştig mare, salvator. Riscase tot şi pierduse tot. Simplu, clar şi deloc neobişnuit. Banal chiar. El, Daunmen, repetase eşecul a milioane de contemporani pe care-i socotise slabi şi nepricepuţi. Plătea acum pentru că se crezuse superior lor, pentru că se crezuse un adevărat profesionist. Acesta era lucrul care-l rodea cu adevărat: greşise în evaluare. Ca un novice se înşelase. Nu atât pierderea materială îl afecta, cât eroarea ce-o săvârşise. Sau poate că, totuşi, nu greşise?! Poate că Stacom încerca să-l păcălească! De ce n-ar fi şi ea o ticăloasă ca toţi ceilalţi?

Renunţă la gând. O astfel de variantă nici măcar n-ar putea fi demonstrată de unul ca el. Era tot Oficiul de Expertiză în cauză, nu numai o persoană. Eşuase şi trebuia să se împace cu această idee.

Începu să-şi calculeze rapid şansele de supravieţuire. Contul său era gol, dar până să fie declarat falit va mai dura o perioadă. Inerţia sistemului se dovedea destul de puternică, chiar şi în această privinţă. Doar când datoriile sale vor creşte semnificativ, situaţia lui va fi luată în consideraţie. Ştia că aşa se întâmplă de obicei...

— Daunmen, unde eşti? interveni Aniel şi el regretă instantaneu că uitase să se decupleze din reţea. Arăţi groaznic, ce-ai păţit? întrebă ea şi, fără să aştepte răspunsul, continuă, vizibil încordată. Nu ştiu ce afaceri ai tu în ultimul timp, dar astăzi am constatat că, practic, creditul nostru e nul... aşa că am luat legătura cu Metonim... pentru o slujbă...

— Pricep, şopti resemnat Daunmen, care continua să se deplaseze pe artera aglomerată.

— Chiar acum plec să mă întâlnesc cu el, personal, pentru a discuta detaliile... Încă ceva, Daunmen: Falom mi-a transmis că soseşte mâine acasă, pentru câteva zile.

Ar fi vrut să se bucure pentru venirea fiicei lor cea mare, însă, pentru el, nu făcea decât să complice şi mai mult situaţia.

— S-ar putea să mai întârzii diseară... dar mai vorbim atunci, Daunmen, încheie ea.

El simţi un gust amar, gândindu-se că în ultima vreme Aniel îi pronunţa numele întreg, evitând să-l mai strige Daun. Nu crezuse vreodată că acest amănunt poate avea vreo relevanţă, însă acum i se părea de o importanţă covârşitoare. Şi nici nu se gândise că soţia lui va încerca să preia rolul de lider al familiei

atunci când el va da greş, lucru pentru care, chiar dacă nu-i făcea plăcere, o admira.

— Am marfă a-ntâia! îi sări în faţă o tipă spălăcită. Am viruşi expert de ultimă oră! vorbi ea sacadat. Poţi face orice cu ei... sunt unicat!... Intri oriunde în reţea şi transferi în contul tău cât îţi doreşti!

— De ce nu-ţi umpli contul, atunci?! replică Daunmen iritat, iar ea amuţi, apoi îi întoarse spatele şi dispăru rapid.

Scăpat de prezenţa străinei, el se gândi destul de serios la neplăcuta postură de a da buzna peste oricine, încercând să obţii un profit din nimic. Oare ce spera să capete această fiinţă năpăstuită? Oare ce spera să capete nenorocitul care îi făcuse, probabil fără intenţie, cel mai mare rău cu putinţă, strecurându-i în sistemul individual toate acele informaţii?

Dintr-odată, Daunmen îşi aminti de cealaltă întâlnire şi rememoră adresa stocată: perimetrul 2FF, cvartalul 80B, numărul E1C. Îl chema Tribor.

VII.7.

Următoarele trei zile trecuseră îngrozitor de greu pentru el. Gânduri contradictorii îl bântuiau neîncetat, aruncându-l dintr-o ipoteză în alta, fiecare mai neagră decât cealaltă. Evitase orice discuţie cu Aniel, ea fiind ultima persoană cu care ar fi dorit să comunice. Odată cu sosirea lui Falom se comportaseră amândoi ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, printr-o înţelegere tacită. Iar fiica lor nu remarcase încă nimic, în afară de faptul că mama ei lucra acasă.

Chiar şi în aceste condiţii, Daunmen simţise că nu poate rezista. Încordarea şi nesiguranţa îl marcau tot mai pregnant şi avea în permanenţă impresia că este privit pe ascuns, cu suspiciune. Şi-ar fi dorit să stea măcar câteva zile izolat, departe de orice altă influenţă, doar el cu sine însuşi. În cele din urmă plecase de acasă, căutându-şi refugiul în forfota impersonală a arterelor din cvartal. Umblase mai bine de o zi fără o ţintă anume, insensibil la ceea ce-l înconjura, neluând în seamă foamea sau oboseala. Căuta o soluţie, ceva care să-i dea şansa de a-şi reveni, atât din punct de vedere financiar, cât, mai ales, din punct de vedere al propriei imagini. Dar nu găsise nimic legal, care să aibă şi şanse de succes. Fără un credit substanţial, orice iniţiativă era sortită eşecului.

Acum se afla pe Pământ, având asupra sa numai testerul. Când îşi amintise de Tribor şi de afacerile acestuia se speriase, apoi se ruşinase de propriile sale gânduri, dar, în final, le acceptase ca fiind unicele viabile. Dacă cineva trebuia să încalce legea, acela era el, nu Aniel! Câteva tranzacţii cu Tribor sau cu altcineva de teapa lui ar fi de ajuns, gândise el, pentru a se redresa, cu riscuri minime de a fi depistat şi aruncat pentru totdeauna într-un separeu. Cu creditul astfel refăcut, avea sorţi de izbândă în reluarea afacerilor, ca independent. Dacă treaba va merge bine, va încerca să-i ofere soţiei sale posibilitatea de a lucra împreună şi – cine ştie? – viaţa lor, familia se va întoarce la normal. Totul depindea însă de ceea ce va fi el în stare să facă pe Pământ.

Umbla de peste zece zile printre oameni, odihnindu-se numai pe apucate. Uitase când mâncase ultima oară şi foamea îi devenise un însoţitor deosebit de insistent. Niciodată nu-i lipsise hrana cu adevărat şi senzaţia atât de acută îl măcina cu o forţă

nebănuită. Toate neplăcerile trupului terestru se accentuau, făcându-i din ce în ce mai anevoioasă mişcarea. Pentru el era clar că se află la limita puterilor, dar se hotărâse să nu se întoarcă până nu reuşea ceva aici, jos.

Descoperise câteva victime prezumtive, însă mereu găsise motive să renunţe, neconvenindu-i fie subiectul, fie împrejurările. De data aceasta urmărea o femeie de vârstă medie, pe care testerul i-o indicase drept o ţintă ideală. Nu trebuia s-o rateze, o altă şansă n-avea să mai apară prea curând.

Identificase persoana prin sistemul său individual, adunând rapid câteva informaţii. Pământeanca se îndrepta spre cimitirul local, unde, cu numai o zi înainte, îşi îngropase soţul şi cei doi copii, morţi în urma unui neaşteptat şi tragic accident. Daunmen o urmări în timp ce aceasta pătrundea printre mormintele învăluite de înserarea timpurie. Ajunsă în dreptul a trei cruci gemene, se lăsă în genunchi pe solul jilav şi începu să plângă fără lacrimi, suspinând încet. Starea ei o lipsea de orice apărare şi acum era momentul propice pentru a acţiona, însă Daunmen încremenise ascuns în umbra unui copac, incapabil să treacă la fapte. O ciudată forţă interioară îl paraliza, anihilându-i toate motivaţiile care-l aduseseră până acolo.

Dintr-odată, el simţi apropierea unor necunoscuţi. Cei doi înaintau pe potecă, îndreptându-se în grabă spre femeie şi, când îl sesizară pe Daunmen, se opriră descumpăniţi, apoi se adăpostiră în spatele unui cavou.

— Ce mai aştepţi? Ai ajuns primul, e dreptul tău! fu el somat prin sistem şi înţelese că nu mai poate da înapoi; oricum victima nu le va scăpa celorlalţi.

Se apropie cu grijă şi, simţindu-se urmărit de ceilalţi jefuitori, îşi reglă testerul. Nu avea voie să greşească. Odată agăţată, prada trebuia smulsă cu dibăcie.

Un urlet înfiorător străpunse aerul, făcându-l să şovăie. Prăbuşită la pământ, femeia se lupta pentru sufletul său, zvârcolindu-se cu toată forţa. În ciuda stăruinţei lui, ea se opunea slobozind ţipete ascuţite şi zbaterile ei disperate îl încurcară şi mai tare. Era mult mai dificil decât îşi imaginase şi, cuprins el însuşi de panică, încercă încă o dată, dar parcă testerul refuza să-l mai asculte. Un val de ameţeală îl izbi, făcându-l să se clatine, apoi, vlăguit, renunţă. De undeva, din

spate, se auziră paşi, apoi voci ce se apropiau.

Daunmen se retrase în grabă printre cruci, după care începu să fugă, atât cât îl mai ţineau puterile.

— Idiotule! Dacă nu eşti în stare de-o treabă, măcar nu mai încurca şi pe alţii! auzi el mesajul plin de ciudă al jefuitorilor.

Se prăbuşi sfârşit lângă o piatră mare şi veche, pe jumătate sfărâmată. Ţărâna umedă, îmbibată cu zăpadă topită, îl primi cu o îmbrăţişare rece şi aspră.

Când îşi veni în fire, zorii prinseseră să se strecoare prin pânza ceţoasă cu care noaptea acoperise totul. Oarecum mirat că este încă în viaţă, Daunmen se desprinse cu greu din frigul pătrunzător ce-l cuprinsese strâns, asemenea unui coşciug. Cercetă locul în care zăcuse, căutând câteva repere, însă nu recunoscu nimic. Nu-şi mai amintea clar pe unde trecuse în goana sa, iar sistemul lui individual nu-i putea furniza informaţii suplimentare. Se afla undeva, la marginea cimitirului. Observă că pierduse testerul, dar, oricum, nu mai avea importanţă.

Nu avea importanţă, pentru că, în mod sigur, el nu se putea comporta ca un prădător, împotriva tuturor încercărilor sale disperate. Niciodată nu va fi în stare să mai atace un om şi, mulţumit de această constatare, comerciantul părăsi mormântul ce-l găzduise.

Înainte de a pleca din oraş, Daunmen se îndreptă spre casa unde locuia femeia pe care încercase s-o deposedeze de unicul ei bun: sufletul. Deşi slăbiciunea fizică îl copleşise aproape în totalitate, reuşi să ajungă şi să se strecoare până la ea fără să fie observat. Nu era singură; câteva rude sau prieteni îi stăteau alături drept ajutor şi el rămase cu mulţumirea că nimeni nu reuşise să săvârşească răul pe care încercase să-l facă în ziua precedentă.

Tocmai când se întreba încotro să pornească şi ce să facă, sistemul îi semnaliză că este chemat. Surpriza fu mare când înţelese că e vorba de pământeanul care-l adusese la ruină. După cele petrecute cu o seară înainte, Daunmen începuse să privească lucrurile cu detaşarea celui care le-a păţit pe toate, însă apelul bătrânului îi stârni curiozitatea. Hotărî pe loc să-i facă o vizită şi, cum nu era prea departe, porni pe jos. Ar fi putut să folosească transportul obişnuit, ca orice comerciant, dar ar fi costat, iar contul său era cu mult sub zero şi risca să aibă neplăceri.

De fapt îşi dorea acest drum, supliciul la care-l supunea luând pentru el forma unei binemeritate pedepse. Ideea penitenţei îi surâdea într-un mod greu de definit. Se gândi chiar cu părere de rău că el, ca şi ceilalţi semeni ai săi, era incapabil de a trăi în sistemul atât de confuz închegat al unei religii, precum oamenii. Ei, comercianţii, erau superiori sau, cel puţin, aşa îşi închipuiau. Doar măsura timpului o luaseră de la tereştri.

Fiecare pas prin mocirla străzilor îl vlăguia, fiecare rafală de vânt îi dădea fiori de moarte, dar pentru el suferinţa trecuse acum pe planul secund. Faptul că încă mai trăia era numai o pură întâmplare.

Într-un târziu, ajunse în orăşelul pe care crezuse că nu-l va mai revedea niciodată. Miezul nopţii trecuse de mult şi, într-o linişte sumbră, Daunmen se lăsă călăuzit de o coajă de lună ce pâlpâia prin zdrenţele norilor. În pragul casei, îşi aranjă cât de cât ţinuta, apoi intră.

Fostul său client nu-l mai aştepta în odăiţa de la etaj. Stătea acum în camera mare de la parter, în al cărui şemineu ardeau crăci groase de brad, ce răspândeau aroma tare de munte.

Aşezat pe un fotoliu mare, acesta era cufundat în lectura unei cărţi voluminoase, pe care o abandonă imediat ce sesiză prezenţa comerciantului.

— Ai venit în cele din urmă!... Credeam că m-ai uitat! zise el binedispus.

— Nu... nu te-am uitat, răspunse Daunmen apropiindu-se de bătrânul care, ridicându-se în întâmpinarea lui, îl cercetă cu atenţie.

— Dar ce-ai păţit?... Arăţi groaznic!

— Nu-i nimic, zise el evitându-i privirea. Pot să iau loc?

— Desigur, te rog! îi oferi celălalt un scaun, după care repetă. Dar chiar arăţi rău!

— De ce m-ai chemat? devie Daunmen discuţia.

Aşezându-se la loc, în fotoliul său, înţeleptul îi răspunse uşor încurcat.

— Ştii, fata aceea... Isabel... Se pare că, în ciuda vârstei mele, mă simpatizează... Chiar foarte mult!

— Şi?

Ţinând cont că mai am ani buni de trăit... poate că aş reuşi să mă aleg cu unele lucruri de care n-am avut parte până acum...

— Înţeleg, zise comerciantul. Cu ce te pot ajuta eu?

— Mă gândeam să scap totuşi de cicatricile de pe faţă... Să plec spre primăvară la băi, iar la întoarcere să nu le mai am... sau ceva de genul ăsta. Ce zici?

— Se rezolvă, nu-i nicio problemă, răspunse Daunmen fără entuziasm. Văd că te-ai răzgândit foarte repede...

Omul zâmbi mulţumit şi, ridicându-se, puse în raft cartea pe care o citise, apoi se aşeză la loc.

— Da, m-am răzgândit.. La urma urmei de ce să nu profit din plin de timpul pe care-l mai am de trăit?!... Ai fost destul de zgârcit în privinţa asta!

Daunmen înghiţi în sec, stăpânindu-se cu greu să nu răbufnească. În fond, ce vină avea pământeanul că el a fost atât de fraier încât să se lase păcălit?

— Mă bucur pentru tine! vorbi el cu efort. Mă bucur că îţi prieşte noul trai... că ai uitat de remuşcări... şi de incendiu...

— Nu-ţi dau ţie socoteală! sări omul în picioare, cu tot sângele adunat în obraji. Numai bunul Dumnezeu poate cântări dacă mi-am răscumpărat sau nu păcatele!... Aşa că să nu îndrăzneşti tu să mă judeci, stârpitură!

Comerciantul se ridică cu greutate şi, întorcându-i spatele, se îndreptă spre uşă. Se lămurise complet cum stăteau lucrurile cu fostul său client.

— Ce faci, pleci? coborî celălalt tonul, descumpănit de reacţia lui. Mă gândeam să mai stăm de vorbă...

— Despre ce? întrebă Daunmen oprindu-se în loc. Nu-ţi mai pot oferi nimic...

— Nu-i vorba de mine... Dar ia loc, te rog! insistă şi, după ce comerciantul se conformă, continuă. Mă întrebam dacă n-ai putea să discuţi şi cu Isabel. Poate că ea îşi doreşte mult mai mult decât am fost eu în stare să-mi imaginez...

Din ce în ce mai surprins de transformările pe care le suferise pământeanul, Daunmen cugetă cu amărăciune la ghinionul pe care-l avusese dând peste o astfel de persoană.

— În primul rând, nu este cazul să te pripeşti... La momentul oportun, o va contacta un comerciant – sau chiar mai mulţi – care să-i propună un contract... Ar trebui să te temi de o astfel de eventualitate, pentru că este riscant în ceea ce te priveşte... Poate că visează... o piramidă mai mare decât celelalte.., dar poate că visează un bărbat tânăr şi frumos, care s-o facă fericită, şi nu un vârstnic depăşit de vremuri, fie el chiar şi

recondiţionat... Niciodată nu poţi şti ce e în capul femeilor!

Înţeleptul se întinse în fotoliu îngândurat şi Daunmen simţi o mică bucurie văzând că reuşise să-l indispună.

— În al doilea rând, continuă el, nu mă mai ocup cu astfel de treburi... pentru că am ieşit din afaceri...

— Cum?! tresări bătrânul, privindu-l cu atenţie. Aş zice că, mai degrabă, ai fost scos din afaceri... Nu prea arăţi a pensionar, rentier... ori altceva de genul ăsta! încheie el impacientat.

— Stai liniştit, omule! spuse comerciantul ridicându-se cu mişcări nesigure. Tu nu eşti afectat în niciun fel de problemele pe care le am eu...

— Înţeleg... Dar de ce te grăbeşti aşa?... Să-ţi ofer ceva de băut... ori de mâncat...

— Nu, mulţumesc! refuză Daunmen. Hrana terestră nu-mi e de folos... Dar dacă doreşti să-mi faci o plăcere, atunci te rog să nu mă mai cauţi... niciodată!... Vederea ta îmi provoacă repulsie, dacă pricepi ce vreau să spun, termină el în timp ce părăsea camera.

Ajuns în întunericul străzii, se îndreptă cu paşi greoi spre marginea oraşului, admirând din când în când astrul nocturn care, sub forma unei aşchii sângerii, păta cerul eliberat al nopţii. În ameţeala neputinţei sale, totul i se părea acum de o frumuseţe nemaiîntâlnită. Faptul că trăia încă i se releva ca o adevărată minune. Nici măcar nu se simţea în stare să-l urască pe cel ce-i provocase decăderea. Pământeanul nu se deosebea cu nimic de ceilalţi oameni pe care el îi cunoscuse, iar aceştia nu difereau prea mult de comercianţi! Probabil că simbioza în care convieţuiau de atâta timp cele două specii nivelase caracteristicile proprii fiecăreia, aducându-le la stadiul de nuanţe. Comercianţii şi oamenii vor pieri împreună, sabotându-se involuntar unii pe ceilalţi, gândi Daunmen, şi această concluzie a minţii sale înceţoşate i se arătă ca o reflectare a adevărului suprem.

VIII.8.

Părăsise la timp Pământul. Imediat după întoarcere, primise prin reţea o somaţie pentru a-şi achita datoriile. I se acordau 24 de ore, după care contul său va fi blocat, accesul în reţea îi va fi interzis, iar sistemul individual dezactivat. Frumoasă perspectivă pentru cineva care uitase gustul mâncării, cugetase Daunmen resemnat. Numai instinctul de conservare îl mai menţinea în viaţă, el însuşi minunându-se de resursele nebănuite pe care le poseda. Era conştient însă că mult timp nu va mai fi în stare să reziste. Se prăbuşise în câteva rânduri, reuşind mereu să-şi revină, neluând în seamă privirile trecătorilor curioşi, dar indiferenţi la chinurile lui.

De trei ori ajunsese în faţa habitatului său, însă se retrăsese de fiecare dată. Ştia că n-ar fi fost în stare să intre şi să se înfrupte din hrana pe care soţia lui o achiziţionase cu creditele câştigate pe baza tranzacţiilor ilegale. Oare câte suflete comercializa ea în fiecare clipă, uitând suferinţele cumplite ale celor deposedaţi? El nu voia să fie părtaş la aşa ceva; n-o făcuse pe Pământ, n-o va face nici aici. Problema aceasta o rezolvase o dată pentru totdeauna.

Cel mai mult îl deranja faptul că Aniel deschisese un cont separat, al ei. Daunmen trăise tot timpul cu sentimentul că ea îşi va pune câştigul murdar în comun, aşa cum făcuse el o viaţă întreagă. Dar se înşelase amarnic, chiar şi în această privinţă. Persoana de care îşi legase existenţa nu-l considera, probabil, de încredere în acest moment. Treaba asta era suprema umilinţă la care Aniel îl supunea şi el îşi jură, cu riscul de a pieri de foame, că nu se va întoarce până ce nu-şi va redresa situaţia prin propriile forţe…

Se învârti câteva ore bune prin puhoiul de lume care, asemenea lui, se agita de colo-colo în căutarea unei surse de profit. Chiar şi cel mai nenorocit comerciant i se părea acum a fi o persoană prosperă, în comparaţie cu el. Deşi pe chipul multora se puteau citi chinurile foamei, nimeni nu se poticnea la fiecare mişcare aşa cum păţea el.

În cele din urmă se retrase din îmbulzeală şi, în liniştea relativă a unei zone periferice, pătrunse în reţea cu gândul de a se scufunda, pentru ultima oară în şuvoiul de date. Lăsă informaţiile să curgă la întâmplare, fiind prea obosit ca să mai

poată extrage ceva folositor. O pâclă apăsătoare se întindea tot mai posesivă peste înţelegerea lui, sorbindu-l departe de lumea reală. Dar, cu toate acestea, o idee prinse contur, din ce în ce mai clară. Revenindu-şi din amorţeală, Daunmen o răsuci pe toate părţile şi, cuprins de euforie, realiză că nu e complet falit. Încă mai avea ceva de vânzare şi era imposibil să nu găsească un cumpărător, cel puţin aşa spera el.

Se strădui în grabă să-şi aranjeze ţinuta, chiar dacă asta nu folosea la nimic, şi ceru legătura cu singura persoană pe care considera că o poate contacta cu deplină încredere. Spre bucuria sa, nu dură prea mult până ce proiecţia lui Orcam îi apăru în faţă.

— Daunmen! îmi face deosebită plăcere să te revăd! i-o luă acesta înainte.

— Şi mie, de asemenea, Orcam!... Sper că nu te-am deranjat...

— Pentru tine, nu e niciodată un deranj!... Dar nu arăţi prea bine, Daunmen... Ce-ai păţit?

— Nu-i nimic... grav... Trec doar printr-o perioadă mai dificilă...

— Îmi pare rău... Cu ce-ţi pot fi de folos?

Chibzuind câteva clipe, Daunmen încercă să pară cât mai hotărât cu putinţă.

— Vreau să-mi vând sufletul!

În liniştea care urmă, observă cu atenţie lipsa de reacţie a celuilalt, semn că nu înţelesese încă despre ce e vorba.

— Vreau să-ţi vând sufletul meu, Orcam! repetă el.

— Cum adică?! se dezmetici interlocutorul. Ce vrei să spui...

— Îţi ofer sufletul meu. Te împiedică ceva să-l achiziţionezi?... Îl evaluezi şi negociem preţul... ca la orice marfă.

Vizibil surprins, Orcam părea să nu îmbrăţişeze cu plăcere oferta şi Daunmen continuă neliniştit:

— E vreo problemă?... Interzice vreo lege să-mi vând sufletul?

— Nu... Nu cred. Numai că n-am mai pomenit aşa ceva... Poate că e posibil... Nu văd de ce n-ar fi! acceptă celălalt.

— În regulă! se bucură el. E o afacere ca oricare alta.

— Lasă-mi, te rog, puţin timp de gândire... să analizez problema. Cred că-ţi dai seama că oferta ta m-a prins pe nepregătite!... Te caut eu imediat ce iau o hotărâre, încheie Orcam şi legătura se întrerupse, lăsându-l pe Daunmen pradă

incertitudinii.

Deşi era conştient de faptul că Orcam e o persoană de cuvânt, modul în care fusese tratat îi trezea suspiciunea, alimentându-i nesiguranţa. Aşteptarea i se părea îngrozitoare şi teama ca nu cumva sistemul individual să-i fie dezactivat ori, şi mai rău, ca forţele să-l părăsească tocmai acum îi mărea chinul.

Când Orcam apăru din nou, Daunmen se simţi salvat.

— Mi-am permis să mai invit pe cineva, vorbi Orcam şi alături se ivi în paralel proiecţia înaltului Comisar Loubis, membru marcant în Consiliul Director al Comercianţilor.

Prezenţa acestuia nu prevestea nimic bun şi, tulburat, nu reuşi să scoată niciun cuvânt.

— Orcam mi-a vorbit despre oferta pe care i-ai făcut-o, zise Comisarul, şi, cu părere de rău, trebuie să te anunţ că este inacceptabilă din start!

— De ce?!… Ce lege o interzice? întrebă Daunmen disperat.

— Nu există lege care s-o interzică… pentru că astfel de lucruri nu se fac! Aici nu e vorba de sufletul unui om sau al altei fiinţe inferioare – e vorba de sufletul unui comerciant!… Oricât de grea ar fi situaţia ta, nu-ţi poţi vinde sufletul!

— De ce?… Ce mă poate împiedica să-l vând?… E al meu şi pot face orice cu el!

— De acord! răspunse Loubis. Dar priveşte implicaţiile practice, Daunmen!… În primul rând, am făcut o evaluare sumară şi, asta datorită şi cazului tău deosebit, foarte puţine companii şi-ar putea permite preţul estimat… În al doilea rând, impactul psihologic ar fi prea mare, şi în mod sigur, negativ: un comerciant îşi vinde sufletul; oare chiar aşa de rău am ajuns?!… Iar în al treilea rând, în ce-ar consta finalitatea acestei tranzacţii?… Comercializarea sufletului tău echivalează cu întoarcerea la canibalism, lucru care este total inacceptabil în societatea noastră!… Vezi, prin urmare, de ce nu poţi să-ţi vinzi sufletul, nu numai lui Orcam, dar nici altcuiva. Mai mult decât atât, ţi se interzice în mod oficial să mai prezinţi această ofertă, indiferent cui! Cunoşti pedeapsa care te aşteaptă în caz contrar! ameninţă Comisarul şi, imediat după aceea, proiecţia îi dispăru.

— Îmi pare rău, Daunmen, vorbi Orcam. Dacă pot să te ajut cu ceva…

— Nu!… Nu e cazul, refuză el resemnat. Mulţumesc, oricum…

Rămase singur, cu adevărat singur. Nimeni nu-i mai putea fi

de folos şi dezamăgirea cumplită că în locul unei tranzacţii cinstite se alesese cu mila unui fost prieten i se păru ultima lovitură pe care o mai putea suporta. Se prăbuşi, abandonându-se slăbiciunii cu care se luptase zadarnic până în acele clipe.

Îşi reveni într-un târziu, cu o ultimă răbufnire a vieţii. După un timp, reuşi chiar să se ridice şi să-şi privească făptura. Sistemul individual era inutil, fiind dezactivat. Devenise o umbră ruptă de restul lumii, neştiută şi neluată în seamă de nimeni.

Dar voia să trăiască! Îi era foame, teribil de foame, şi voia să mănânce. Voia să trăiască şi voia să mănânce! Porni nesigur înainte, desluşind cu greu pe unde se deplasa, împiedicându-se deseori. Când reuşi să ajungă într-o arteră principală, se repezi la primul trecător care-i ieşi în cale.

— Vrei sufletul meu?... Ţi-l dau ieftin... Ieftin!

— Pleacă de-aici! se răsti celălalt depărtându-se în grabă.

Fără să poată desluşi chipurile ce apăreau şi dispăreau în jurul său, Daunmen se adresă la întâmplare:

— Afacere excelentă!... Un suflet ieftin şi bun! Ce zici?

Cel din faţa lui îl ocoli fără să răspundă, spre disperarea sa. Cu un ultim efort, Daunmen urlă din toate puterile:

— Dau sufletul meu!... Nu-l vrea nimeni?!... Îl dau ieftin... Gratis îl dau!

În jurul său se făcuse un gol şi, blestemându-şi soarta, comerciantul îşi spuse că mai rău decât atât nu poate fi. Nimeni nu-i voia sufletul, era terminat, definitiv, gândi el. Apoi un nume ţâşni din memoria lui obosită: Tribor. Urmă adresa clară, unica lui şansă.

Îi trebui ceva timp pentru a prinde câteva clipe de luciditate. Înţelese unde se află şi cât mai are de mers pentru a-şi atinge ţinta. Porni spre destinaţia salvatoare, însă graba i se transformă rapid într-o înaintare chinuitoare, înţesată cu numeroase poticneli şi căderi.

Ajunse în cele din urmă în faţa habitatului sau, cel puţin aşa îşi imagină el. Acolo rămase încremenit în faţa intrării, conştientizând cu deznădejde că nu poate cere accesul fără sistemul său individual. Mânat de instinct începu să lovească şi să strige.

— Deschide, Tribor!... Sunt eu... Daunmen... Deschide!

I se păru, după o veşnicie, că se decuplează primul baraj de siguranţă. Lovi din nou, slab, din ce în ce mai slab.

— Deschide!... Sunt Daunmen, rosti el ultima şoaptă, prăbuşindu-se în timp ce sistemul de pază continua procedura de dezactivare.

Ray Bradbury
Coşmaruri în Armaghedon
(„Asleep in Armageddon”, 1948)
[„Perchance to Dream”]

Traducere de Viorel Pârligras

Nu vă doriţi moartea şi nu sunteţi pregătit pentru moarte, dar ceva se strică, rachete vă aruncă în spaţiu, intervine un planetoid; e întuneric, o mişcare, faţa acoperită de mâini, o tracţiune violentă înapoi, energia disponibilă din reactoarele din faţă, căderea finală...

Întuneric. În întuneric, imensa durere. În inima durerii, coşmarul. Nu-şi pierduse cunoştinţa.

„**Cum te cheamă?**” întrebară voci invizibile. „Saile”, răspunse, în mijlocul unor greţuri care-l ameţeau. „Leonard Saile”. „**Ce meserie ai?**” strigară vocile. „Astronaut”, strigă şi el, singur în întuneric. „**Fii binevenit**”, strigară vocile. „**Binevenit, binevenit**”. Tăcură.

Se ridică în picioare în epava navei care-i zăcea în jur precum zdrenţele unei haine vechi.

Soarele se înălţa pe cer şi se făcu dimineaţă.

Saile se săltă afară din micul sas şi rămase în picioare, respirând aerul dimineţii. Ce noroc, un adevărat noroc: aerul era respirabil. Un control rapid îi arătă că avea provizii pentru două luni. Perfect, perfect! Şi asta... atinse epava cu degetul. Miracolul miracolelor! Radioul era întreg!

Bâigui un mesaj în emiţător: NAVA ZDROBITĂ PE PLANETOIDUL 787. SAILE. TRIMITEŢI AJUTOARE.

Răspunsul îi parveni imediat: ALO, SAILE, AICI ADDAMS. VORBESC DE PE SPAŢIODROMUL DE PE MARTE. TRIMITEM NAVA DE SALVARE LOGARITM. SOSEŞTE PE PLANETOIDUL 787 ÎN ŞASE ZILE. ŢINE-TE BINE!

Saile făcu câţiva paşi în ritm de dans.

Ce simplu era totul! Căzuse pe un planetoid. Avea hrană. Chemase ajutor prin radio. Ajutoarele soseau. Asta-i tot! Bătu din palme.

Soarele se înălţa şi mai sus şi-l încălzi. Saile era departe de a se simţi în pericol. Cele şase zile vor trece ca o nimica toată. Va mânca, va dormi. Aruncă o privire în jur. Nu existau animale

periculoase; avea un nivel de oxigen suportabil. Ce şi-ar mai putea dori? Fasole cu şuncă, îi fu răspunsul. Mirosul aţâţător al micului dejun umplu aerul.

După micul dejun, fumă încet o ţigară, până la filtru, suflând lung fumul. Dădu din cap mulţumit. Ce viaţă! N-avea nicio zgârietură. Ce noroc! Un adevărat noroc!

Capul i se aplecă. Mi-e somn, gândi.

Bună idee. Să trag un pui de somn. Am tot timpul ca să dorm şi să mă odihnesc. Am şase zile lungi şi plăcute în faţa mea ca să lenevesc şi să filozofez. Să ne culcăm!

Se întinse, îşi puse braţul sub cap şi închise ochii.

Îl apucă nebunia. Voci care murmurau:

„**Dormi, da, dormi**”, spuneau vocile. „**A! Dormi, dormi**”.

Deschise ochii. Vocile tăcură. Totul era normal. Ridică din umeri. Închise din nou ochii puţin câte puţin, îşi aşeză cât mai confortabil capu-i mare.

„**Iiiiiiiiiiiii**” cântară vocile, în depărtare.

„**Aaaaaaaaaaaaa**” cântară vocile.

„**Dormi, dormi, dormi, dormi, dormi**” cântară vocile.

„**Mori, mori, mori, mori, mori**” cântară vocile.

„**Ooooooooooooo**” strigară vocile.

„**Mmmmmmmmmmmmm**”, o albină îi traversă creierul.

Se sculă. Scutură capul. Îşi duse mâinile la urechi. Îşi privi nava sfărâmată. Metal tare. Simţi stânca solidă sub degete. Privi soarele atât de real care încălzea cerul albastru.

Să încercăm să dormim pe spate, se gândi. Se lăsă să cadă pe spate. Ceasul îi ticăia la mână. Sângele-i clocotea în vene.

„**Dormi, dormi, dormi, dormi, dormi, dormi**” cântară vocile.

„**Oooooooooooo**” cântară vocile.

„**Aaaaaaaaaaaa**” cântară vocile.

„**Mori, mori, mori, mori, mori. Dormi, dormi, mori, dormi, mori, dormi, mori! Oooooooo! Aaaaaaa! Iiiiiiii!**”

Sângele i se zbătea în tâmple. Zgomotul vântului care izbucneşte.

„**Al meu, al meu**, spuse o voce. **Al meu, al meu, e al meu!**”

„**Nu, al meu, al meu**, spuse o altă voce. **Nu, al meu, al meu, e al meu!**”

„**Nu, al nostru, al nostru**, cântară vocile. **Al nostru, al**

nostru, e al nostru!”

Degetele i se crispară. Spasme îi zguduiră fălcile. Pleoapele îi clipeau cu frenezie.

„**În sfârşit, în sfârşit**, cântă o voce piţigăiată. **Acum, acum. S-a sfârşit, s-a sfârşit cu aşteptarea cea lungă**, cântă vocea piţigăiată. **S-a sfârşit, s-a terminat, în sfârşit!**”

Ar fi jurat că se afla sub apă. Cântece verzi, fantasme verzi, un timp verde. Voci pârâitoare se înecau în lichidul întunecat al mareei. Coruri îndepărtate cântau cântece lipsite de sens. Leonard Saile se sucea şi se răsucea, pradă torturii.

„**Al meu, al meu!**” strigă o voce puternică. „**Al meu, al meu!**” scheună o alta. „**Al nostru, al nostru!**” strigă corul.

Rezonanţe metalice, clinchete de săbii, lupta, bătălia, încăierarea, războiul. Toate astea explodând în mintea-i fărâmiţată cu ferocitate!

„**Iiiiiiiii!**”

Sări în picioare cu un urlet înfricoşat. Peisajul se topea şi se dezagrega.

O voce spuse: „**Sunt Tylle din Rathaler. Tylle cel Mândru. Tylle al Movilei Însângerate. Tylle cu Toba Morţii. Tylle din Rathaler. Ucigaşul Oamenilor!**”

O alta spuse: „**Sunt Torr din Wendillo. Torr cel înţelept. Exterminatorul Necredincioşilor!**”

Corul cântă: „**Şi noi războinicii, noi oţelul, noi războinicii, noi sângele roşu curgând în valuri, sângele roşu dezgustător, sângele roşu fumegând în soare...**”

Leonard Saile se clătină sub greutatea poverii. „**Plecaţi de-aici!** strigă el. **Lăsaţi-mă! Pentru numele lui Dumnezeu, lăsaţi-mă în pace!**”

„**Iiiiiiiii!**”, un scârţâit de oţel fierbinte pe oţel.

Linişte.

Rămase nemişcat, cu sudoarea şiroindu-i prin toţi porii pielii. Tremura atât de rău încât nu putea să stea în picioare. Sunt nebun, se gândi. Nebun de-a binelea. Delirez. Nebun.

Deschise cu o lovitură scurtă cutia care conţinea hrana, moşmondi ceva cu un produs chimic aflat acolo. Cafeaua caldă fu gata într-o clipă. O bău cu înghiţituri lungi, vărsându-şi pe cămaşă picături mari. Tremură. Respiră cu nesaţ aerul curat.

S-o luăm logic, gândi el aşezându-se greoi. Cafeaua îi frigea limba. N-am avut antecedente de nebunie în familie de două

sute de ani. Toţi au fost sănătoşi, bine echilibraţi psihic. Aşadar niciun motiv ca să apară acum un caz de nebunie. Şocul? Prostii! Nu-i niciun şoc. Ajutoarele îmi vor veni în şase zile. Nu-i niciun şoc aici. Niciun pericol. Nu-i decât un vulgar asteroid. Un loc normal, tot ceea ce poate fi mai normal. N-am niciun motiv să înnebunesc. Sunt întreg la minte.

„**Zău**?” strigă o mică voce metalică înăuntrul său, un ecou care se stinse.

„Da!” strigă el pocnindu-şi degetele. „întreg la minte!”

„**Hahahahahahahahahahaha!**” se auzi undeva un râset depărtându-se.

Se întoarse brusc. „Tăceţi din gură, acolo!” strigă.

„**N-am zis nimic**”, spuseră munţii. „**N-am zis nimic**,” spuse cerul. „**N-am zis nimic**”, spuse epava navei.

„Bine”, spuse el legănându-se de la stânga la dreapta. „Ei bine, poate vă prind că mai ziceţi ceva!”

Totul era în ordine.

Pietrele se încălziră. Cerul era mare şi albastru. Îşi privi degetele şi observă cum strălucea soarele pe fiecare din porii negri. Îşi privi pantofii şi praful cu care erau acoperiţi. Dintr-odată se simţi bucuros deoarece luase o hotărâre. N-o să mă culc, gândi. Am coşmaruri, şi atunci la ce bun să mă culc? Iată soluţia.

Îşi făcu un orar de petrecere a timpului. De la nouă dimineaţa – cât era în acel moment – până la prânz se va plimba şi va vizita asteroidul. Va scrie cu un creion galben pe un blocnotes tot ceva vedea. Apoi se va aşeza şi va deschide o cutie de sardele în ulei pe care o va mânca cu pâine unsă cu unt. De la douăsprezece şi jumătate până la ora patru va citi nouă capitole din *Război şi Pace*. Va scoate cartea din epavă şi-o va pune într-un loc unde-i va veni uşor s-o găsească mai târziu. Mai avea şi o culegere de versuri de T.S. Eliot, pe care putea să le citească cu plăcere.

Cina o va servi la ora cinci şi jumătate, apoi, de la şase la zece, va asculta la radio programul transmis de Pământ. Va audia câţiva comici nepricepuţi care vor debita glume şi un cântăreţ deplorabil, apoi ultimele informaţii. Emisiunea se va termina la miezul nopţii cu imnul Naţiunilor Unite.

Şi pe urmă?

Simţi că-i vine rău.

Voi face pasienţe până-n zori, gândi. Mă voi păstra treaz bând cafea neagră fierbinte şi voi face pasienţe, fără să trişez, până la răsăritul soarelui.

Ho! Ho! gândi.

— Ce-ai spus? se întrebă.

— Am spus „ho! ho!”, răspunse. Tot va trebui să adormi odată şi-odată.

— Sunt mai treaz ca niciodată, spuse.

— Mincinosule, îşi răspunse. Îi făcea plăcere conversaţia.

— Mă simt în cea mai bună formă, spuse el.

— Ipocritule, răspunse.

— Nu mi-e frică de noapte, nici de somn, nici de orice-ar fi, spuse.

— Foarte nostim, răspunse.

Nu era în apele lui. Îi era somn. Şi faptul că-i era frică să n-adoarmă îl făcea să-şi dorească şi mai mult să se întindă, să-şi închidă ochii şi să aţipească.

— Te simţi bine? îl întrebă ironicul cenzor.

— Voi face o mică plimbare ca să privesc pietrele şi formaţiunile geologice, gândindu-mă ce plăcut e să trăieşti, spuse.

— Doamne! strigă cenzorul. Ce fricos!

Vei rezista poate o zi, gândi, poate o noapte; dar ce se va petrece în noaptea următoare, şi cea care va urma, şi cea care va veni apoi? Vei putea rămâne treaz permanent, timp de şase nopţi?

Până la sosirea navei de ajutor? Eşti atât de rezistent şi puternic?

Răspunsul era „nu”.

De ce ţi-e frică? Nu ştii. Vocile alea...Zgomotele alea. Dar nu pot să-ţi facă niciun rău, nu-i aşa?

Poate că da. Va trebui totuşi să le înfrunţi odată şi odată. Chiar va trebui? Curaj, bătrâne. Sus fruntea!

Se aşeză pe solul tare. Încerca o poftă teribilă de a plânge. Avea impresia că viaţa i se sfârşise şi că pătrundea pe un teren nou şi necunoscut. Era o zi decepţionantă cu soarele ăsta cald. Din punct de vedere fizic se simţea bine; pe o zi ca asta ar fi putut merge la pescuit, sau să culeagă flori, sau să îmbrăţişeze o femeie...Dar, în mijlocul unei zile minunate, ce găsea el?

Moartea.

Nu, oricum, asta nu!

Moartea, insistă el.

Se întinse şi închise ochii. Se săturase să-şi piardă timpul de pomană.

Foarte bine, se gândi, dacă eşti într-adevăr moartea, vino să mă iei. Vreau să ştiu ce înseamnă toate aiurelile astea.

Şi moartea veni.

— **Iiiiiiiii**, spuse o voce.

— Da, ştiu, răspunse Leonard Saile, întins pe jos. Şi mai ce?

— **Aaaaaaaaa**, spuse o altă voce.

— Şi asta o ştiu, spuse Leonard Saile cu un ton nervos. Se simţi deodată îngheţat. Gura i se deschise larg.

— **Sunt Tylle din Rathalar, Ucigaşul Oamenilor**!

— **Sunt Torr din Wendillo, Exterminatorul Necredincioşilor**!

— Ce-i cu locul ăsta? întrebă Leonard Saile cuprins de frică.

— **Odată era o planetă puternică**! spuse Tylle din Rathalar.

— **Dintotdeauna un câmp de luptă**! spuse Torr din Wendillo.

— **Acum moartă**, spuse Tylle.

— **Acum tăcută**, spuse Torr.

— **Până ca tu să soseşti**, spuse Tylle.

— **Să ne redai viaţa**, spuse Torr.

— Sunteţi morţi, protestă Leonard Saile. Rostul meu e să servesc de câmp de luptă, nu-i aşa?

— Sunteţi prieteni? întrebă el.

— **Duşmani**! strigă Torr.

— **Duşmani neînduplecaţi**! strigă Tylle.

Un rânjet frânse buzele lui Saile. Era înspăimântător de palid.

— Cât timp aţi aşteptat? întrebă.

— **Ce-i aia „timp”**?

— Timp de două mii de ani?

— **Poate**.

— Timp de milioane de ani?

— **Poate**.

— Ce sunteţi? Gânduri, spirite, fantome? mai întrebă el.

— **Toate astea şi mai mult încă**.

— Inteligenţe?

— **Întocmai**.

— Cum aţi supravieţuit?

„**Iiiiiiiii**”, cântă corul din depărtare.

„**Aaaaaaaaa**”, cântă o altă armată care abia aştepta să se lupte.

— **Pe vremuri, acesta era un pământ fertil, o planetă bogată. Şi existau două naţiuni – două naţiuni puternice, conduse de doi oameni puternici: eu, Torr, şi el, cel care se numeşte Tylle. Apoi planeta a decăzut, popoarele şi armatele prăpădindu-se şi sleindu-se în mijlocul unui teribil război care dura de cinci mii de ani. Trăiam vieţi îndelungate şi gustam iubiri îndelungate; beam mult, dormeam mult, luptam mult. Şi, când planeta muri, corpurile noastre se ofiliră şi numai după o groază de timp, recurgând la multă ştiinţă, am putut supravieţui**.

— Supravieţui, repetă Leonard Saile, uimit. Dar n-a rămas nimic din voi!

— „**Sufletele noastre, biet prostănac!**” „**Sufletele noastre! Ce e un corp fără un suflet?**”

— Ce e un suflet fără un corp? ripostă Leonard Saile cu un ton ironic. V-am prins aici! Recunoaşteţi-o: v-am prins!

— **E adevărat**, reluă vocea crudă. **Unul e inutil când celălalt lipseşte. Dar, chiar nematerială, supravieţuirea e supravieţuire, sufletele naţiunilor noastre, datorită minunilor ştiinţei, au supravieţuit**.

— Dar lipsite de simţ, lipsite de ochi, de urechi, lipsite de pipăit, de miros, de tot! Ce-a mai rămas?

— **Lipsite de toate astea, da. Suntem doar nişte esenţe. Asta am fost timp foarte îndelungat. Până astăzi**.

Şi acum, am venit eu, gândi Leonard Saile.

— **Ai venit**, spuse vocea, **ca să dai substanţă sufletelor noastre. Ca să ne dai corpul de care avem nevoie**.

Nu sunt decât unul singur, gândi Saile.

— **Cu toate astea, poţi să ne fii de folos**.

Sunt o fiinţă vie, gândi Saile. Refuz intruziunea voastră.

— **Ne refuză intruziunea! Ai auzit, Torr? Refuză**!

— **Ca şi cum ar avea dreptul să refuze ce-i place**!

— Feriţi-vă, spuse Saile cu un ton ameninţător. Voi clipi din ochi şi veţi dispărea, spectrelor! Mă voi trezi şi vă voi şterge!

— **Dar tot va trebui să adormi odată şi odată**! strigă Torr. **Şi, când vei adormi, eu voi fi acolo, în aşteptare. În aşteptarea ta**!

— Ce vreţi, de fapt?
— **Să ne regăsim consistenţa. Corpul. Senzaţia**.
— Nu-l puteţi avea amândoi.
— **Ne vom lupta între noi**.

Un cleşte de foc îi strângea capul şi-ar fi jurat că un cui ascuţit îi fusese înfipt şi înfundat foarte adânc între cele două jumătăţi ale creierului.

Acum era teribil de clar. Oribil, magnific de clar! **El** era universul lor. Lumea gândurilor lui, creierul lui, capul lui, se împărţeau în două câmpuri: cel al lui Torr şi cel al lui Tylle. Se foloseau de el!

În mintea sa, stindardele zburau pe un fond de cer roz. Scuturi de bronz culegeau soarele. Animale cenuşii se mişcau, apoi se năpusteau într-un val de săbii, panaşe şi trompete.

„**Iiiiiiiii!**” Iureşul.

„**Aaaaaaaaa!**” Răgetul.

„**Nooooooooo!**” Vârtejul.

„**Mmmmmmmmm**...”

Zece mii de oameni se repezeau şi traversau îmbulzindu-se mica scenă ascunsă. Zece mii de oameni îi pluteau pe globul intern al ochiului. Zece mii de suliţe îi şuierau între micile cochilii osoase ale capului. Zece mii de puşti împodobite cu bijuterii tunau. Zece mii de voci îi cântau în urechi. Acum corpul îi era sfâşiat şi hărţuit, zgâlţâit şi rostogolit în toate părţile; urla, se răsucea de durere, oasele capului erau pe cale de a i se sparge în bucăţele. Bolboroseli, strigăte stridente, în timp ce, traversându-i câmpiile osoase ale minţii şi un întreg continent de măduvă, sărind prăpăstii de vene, coborând coline de artere, trecând peste fluvii de sânge, soseau armate şi iar armate! O armată, două armate, cu săbii strălucind în soare, se aruncau în asalturi, cincizeci de mii de suflete îl înşfăcau, puneau stăpânire pe el, îl ciopârţeau, îl foloseau! Într-o singură clipă – aprigul şoc al unei armate împotriva celeilalte, goana, vacarmul, furia descătuşată, moartea, nebunia!

Armatele se loveau ca nişte talgere!

Sări în picioare, pradă delirului. Traversă alergând deşertul. Fugi, fugi fără să se poată opri.

Se aşeză şi plânse. Suspină până când începură să-l doară plămânii. Plânse tare şi mult. Lacrimile îi cădeau de-a lungul obrajilor şi printre degetele tremurânde pe care le ţinea ridicate.

„Dumnezeule, Dumnezeule, vino-mi în ajutor! Oh! Dumnezeule, vino-mi în ajutor!” spuse.

Totul reveni la normal.

Era ora patru după-amiază. Stâncile erau inundate de soare. După un timp, Saile reuşi să-şi coacă vreo câteva prăjiturele, pe care le mâncă, calde, cu dulceaţă de căpşuni. Îşi şterse degetele pătate de cămaşă, la întâmplare, străduindu-se să nu-şi mai aducă aminte.

Cel puţin ştiu cu cine am de-a face, se gândi. Oh! Doamne, ce lume! Ce monstru e în realitate lumea asta cu aspect atât de nevinovat! Bine că nimeni n-a explorat-o încă... Dar, de fapt, poţi să fii sigur?... Îşi scutură capul înfierbântat. Îi plâng pe cei care s-au prăbuşit aici înaintea mea, dacă au fost. Un soare cald, stânci tari, nicio urmă de ostilitate. O lume fermecătoare.

Până în momentul în care închizi ochii şi-ţi laşi gândurile în voie. Atunci, noaptea, şi vocile, şi mulţimea, şi moartea sosesc cu paşi tiptili.

„Dar mă simt foarte bine acum!” spuse cu orgoliu. „Ia priviţi!” Întinse mâna. Printr-un suprem efort de voinţă, aceasta nu tremură. „Vă voi arăta eu cine dracu’ face legea aici”, declară el luând ca martor cerul nevinovat.

„Eu!” îşi lovi pieptul.

Să ştii că gândul putea trăi atât de mult! Timp de un milion de ani poate, toate gândurile astea de moarte şi de dezordine şi de cucerire plutiseră în atmosfera nevinovată, dar otrăvită, a planetei, aşteptând ca un om adevărat să le deschidă o cale prin care ele să poată ţâşni din nou, cu toată virulenţa lor smintită.

Acum, când se simţea mai bine, toate acestea îi păreau stupide. Singurul lucru care-mi rămâne de făcut, se gândi, este să rămân treaz timp de şase nopţi. În felul acesta nu mă vor mai necăji. Cât timp sunt treaz sunt stăpân. Sunt mai puternic decât monarhii ăştia demenţi şi decât hoardele lor stupide de trăgători de săbii şi de purtători de scuturi şi sunători de trompete. Voi rămâne treaz.

Dar vei fi capabil? se întrebă. Timp de şase nopţi? Treaz?

Am cafea, pastile, cărţi şi cărţi de joc.

Dar sunt obosit **acum**, se gândi, atât de obosit! Voi putea rezista somnului tot acest timp?

Ei bine, dacă nu...mai am şi revolverul.

Ce se va întâmpla cu monarhii aceştia stupizi dacă le trag un glonte în scena lor de teatru? Lumea întreagă e o scenă? Nu. Tu, Leonard Saile tu eşti mica scenă. Şi ei sunt actorii. Ce se va întâmpla dacă trimiţi un glonte în culise, demolând decorurile, sfâşiind perdelele, distrugând rândurile? Vor fi nimicite aşadar scena, actorii, totul, dacă nu se feresc!

Primul lucru ce trebuie făcut este să trimită un nou mesaj prin radio spaţiodromului de pe Marte. Dacă au posibilitatea, acolo, să grăbească trimiterea navei de ajutor, poate că Saile ar rezista până la sosirea ei. În tot cazul, va trebui să le aducă la cunoştinţă ce fel de planetoid era locul acesta de coşmaruri şi de viziuni delirante, atât de nevinovat în aparenţă...

Manipulă un timp butonul de la radio. Buzele i se strânseră. Radioul nu funcţiona.

Transmisese mesajul în care cerea ajutor, primise răspunsul şi apoi amuţise.

Asta-i chiar nota de ironie care trebuia, îşi spuse Saile. Nu-i mai rămânea decât un singur lucru de făcut: să alcătuiască un plan.

Ceea ce şi făcu. Luând un creion galben, îşi întocmi programul pe cele şase zile.

În seara asta, scrise, de citit şase alte capitole din *Război şi Pace*. La ora patru dimineaţa de luat o cafea caldă. La ora patru şi un sfert, de scos cărţile de joc din pachet şi apoi de făcut zece pasienţe. Asta ar trebui să dureze până la ora şase şi jumătate, oră la care... iar puţină cafea. La ora şapte, de ascultat programele de dimineaţă emise de Pământ, dacă postul receptor de radio funcţionează. Funcţionează oare? Încercă receptorul. Nu funcţiona. Bun, scrise, de la şapte la opt de fredonat toate cântecele pe care le cunosc, de alcătuit propria emisiune de varietăţi. De la opt la nouă, de gândit la Helen King. De amintit de Helen. Chibzuind bine, de gândit la Helen de acum.

Sublinie cuvintele acestea cu creionul.

Restul orarului fu notat în cele mai mici amănunte.

Trecu în revistă medicamentele, printre care se găseau mai multe cutii cu pastile care-l vor ţine treaz. O pastilă pe oră timp de şase zile. Se simţi plin de încredere.

„În sănătatea voastră şubredă, Torr, Tylla!”

Înghiţi o pastilă cu o gură de cafea neagră fierbinte, în sfârşit,

între un lucru şi altul, că era Tolstoi sau Balzac, remi, cafeaua, pastilele, plimbarea, apoi din nou Tolstoi, din nou Balzac, un alt remi, alte pasienţe, prima zi trecu, apoi a doua şi a treia.

În ziua a patra, se întinse liniştit la umbra unei stânci şi începu să numere până la o mie, apoi din cinci în cinci, apoi din zece în zece, pentru a avea o ocupaţie şi a-şi păstra mintea trează. Ochii îi erau atât de obosiţi încât trebuia să şi-i scalde în apă rece. Nu putea citi deoarece suferea de dureri de cap cumplite. Era atât de extenuat încât nu se mai putea mişca. Era abrutizat de atâtea medicamente. Părea un manechin de ceară umplut cu droguri care să-l ţină într-o stare de veghe oribilă. Ochii îi erau de sticlă, limba ca un vârf ruginit, degetele păreau înmănuşate de ace şi blană.

Urmări din ochi acele ceasului. O secundă mai puţin de aşteptat, gândi. Două secunde, trei secunde, patru, cinci, zece, treizeci de secunde. Un minut întreg. Acum, o oră mai puţin de aşteptat. Oh, navă, grăbeşte-te să-ţi termini drumul!

Începu să râdă încet.

Ce s-ar întâmpla dacă ar abandona de bună voie partida şi-ar ceda somnului? Să dorm, ah! să dorm! Poate chiar să visez. Lumea întreagă o scenă de teatru... Ce s-ar întâmpla oare dac-ar renunţa la lupta inegală şi s-ar lăsa în voia sorţii?

„**Iiiiiiiiii!**”; un zgomot ascuţit, strident şi ameninţător, de metal lovind metalul.

Tremură. Limba i se mişcă în gura uscată şi fierbinte.

Torr şi Tylle ar reîncepe lupta lor seculară.

Leonard Saile ar înnebuni de-a binelea.

Şi, oricine-ar fi fost, învingătorul luptei şi-ar fi însuşit ruina asta de om dement, acest corp zguduit de cutremurări şi râsete, acest corp animat de o nebunie furioasă, şi l-ar fi plimbat la întâmplare pe suprafaţa acestei lumi timp de zece, douăzeci de ani, ocupând-o, măsurând-o cu paşi mări, ţinând pe ea pompoase audienţe, făcând gesturi largi, ordonând execuţii, frecventând invizibile dansatoare... Leonard Saile – ceea ce-ar rămâne din el – ar fi condus într-una dintre cavernele secrete spre a deveni acolo prada războaielor şi viermilor timp de douăzeci de ani demenţiali, locuit şi degradat de vechi şi barbare gânduri.

Când ar fi sosit nava de ajutor, n-ar mai fi găsit nimic. Leonard

Saile ar fi fost ascuns pe undeva de către armata victorioasă din capul lui, ascuns printr-o crăpătură de stâncă, pus acolo ca un cuib în care Torr sau Tylle să poată sta, ocupându-l în mod sinistru.

La gândul acesta, fu gata să se spargă în două.

Douăzeci de ani de demenţă, douăzeci de ani de tortură, obligat să execute ceea ce nu voia să facă. Douăzeci de ani de războaie care l-ar turba şi l-ar sfâşia.

Douăzeci de ani de dezgust şi de frică.

Capul îi căzu pe genunchi. Ochii îi clipiră şi se micşorară cu mici şi scurte zgomote. Timpanele îi explodară sub efectul oboselii.

„**Dormi, dormi**” cântară vocile blânde venite din mare.

Vreau...vreau să vă fac o propunere, gândi Leonard Saile. Ascultă, Torr; şi tu, Tylle! Torr, tu; şi tu, Tylle! Torr, ai putea să mă ocupi lunea, miercurea şi vinerea. Tylle, tu ai putea să mă iei în stăpânire duminica, marţea şi sâmbăta; joia fiind ziua mea liberă. Sunteţi de acord?

„**Iiiiiiiiii**” cântară valurile mării, bolborosindu-i în creier.

„**Oooooooooo**” cântară voci îndepărtate, uşor, foarte uşor.

— Ce spuneţi? Bateţi palma, Torr? Tylle?

— **Nu**, răspunse o voce.

— **Nu**, răspunse o alta.

— Sunteţi prea lacomi, amândoi, prea lacomi! îi dojeni Saile. Praful o să se-aleagă de casele voastre!

Adormi.

Era Torr, cel cu brăţări de rubine la încheieturi.

Stătea drept lângă racheta sa şi ridică degetele pentru a comanda armate oarbe. Era Torr, vechi şef de războinici plini de bijuterii.

Era Tylle, amantul femeilor, ucigaşul de câini!

Cu un rest de luciditate, mâna îi alunecă pe furiş spre tocul agăţat deasupra şoldului. Mâna adormită scoase din el revolverul. Mâna se ridică, revolverul ochi.

Armatele lui Tylle şi Torr se luptau.

Împuşcătura ţâşni.

Glonţul îi zgârie fruntea şi Saile se trezi.

Rămase treaz timp de alte şase ore, revenindu-şi după ultimul asalt. Ştia acum că lupta era disperată. Îşi spălă şi-şi pansă rana pe care şi-o făcuse singur. Regretă că nu ochise mai bine, acum

totul ar fi fost terminat. Privi cerul. Încă două zile. Încă două. Vino navă, vino! Era istovit de lipsa de somn.

Era inutil să mai lupte. La capătul a şase ore, delira de-a binelea. Înhăţă revolverul, îl lăsă jos, îl apucă din nou, îl duse la tâmplă, apăsă degetul pe detentă, îşi schimbă gândul, privi din nou cerul.

Se lăsă seara. Încercă să citească, aruncă cartea. O rupse în bucăţele mici şi le arse, numai ca să aibă ceva de făcut.

Era atât de obosit! Într-o oră, hotărî el. Dacă nu se întâmplă nimic până atunci, mă voi omorî. De data asta e sigur. O voi face, de data asta.

Îşi pregăti revolverul şi-l puse lângă el.

Era foarte calm acum, chiar dacă se afla la capătul puterilor. Se va sfârşi definitiv. Va muri.

Îşi urmări acul ceasului. Un minut, cinci minute, douăzeci şi cinci de minute.

Flacăra apăru pe cer.

Era atât de incredibil încât începu să plângă. „O rachetă!” spuse ridicându-se. „O rachetă!” strigă frecându-se la ochi. Se repezi în întâmpinarea ei.

Flacăra strălucea mai viu, se mări, coborî...

Fugi agitându-şi cu frenezie mâinile, lăsând revolverul, alimentele, totul în urma sa. „Vedeţi, Tbrr, Tylle? Sălbaticilor! Monştrilor! V-am învins! Am câştigat! Au venit să mă scape! Am câştigat! Dracul să vă ia!”

Râse răguşit cerului, stâncilor şi dosului palmelor.

Racheta aterizǎ. Leonard Saile stătea în picioare, balansându-se pe ele şi aşteptând ca uşa să se deschidă.

„Adio, Tbrr! Adio, Tylle!” strigă cu o voce triumfătoare, cu un zâmbet răutăcios pe buze. Ochii îi străluceau.

„**Iiiiii**” se auzi o voce din ce în ce mai încet.

„**Aaaaaa**” se stinseră voci.

Ecluza rachetei se deschise larg şi coborâră doi oameni.

— Saile! îl strigară. Suntem echipajul navei ACDN 13. Am interceptat S.O.S.-ul tău şi am hotărât să venim să te luăm noi. Nava trimisă de spaţiodromul din Marte nu va sosi mai devreme de poimâine. Şi noi avem nevoie de puţină odihnă. Ne-am gândit că ar fi bine dac-am petrece noaptea aici, te-am lua cu noi şi ne-am continua apoi drumul.

— Nu, spuse Saile cu faţa descompusă de groază. Să nu vă petreceţi noaptea...

Nu mai putea vorbi. Căzu pe jos.

— Repede! strigă o voce din vârtejul aerian pe care-l întrezărea confuz deasupra lui. Fă-i o injecţie cu lichid nutritiv şi una calmantă. Are nevoie de hrană şi odihnă.

— Odihnă, nu! urlă Saile.

— Delirează, spuse încet unul dintre cei doi.

— Nu vreau să dorm! urlă Saile.

— Hai, hai, spuse cu blândeţe omul. Un ac pătrunse în braţul lui Saile.

Saile se zbătu.

— Nu vreau să dorm! Plecaţi de-aici! urlă cu o strâmbătură oribilă. Oh! Plecaţi de-aici!

— Delirează, repetă omul. Şocul.

— Nu vreau calmant! urlă Saile.

Calmantul i se răspândi în corp.

„**Iiiiiiiiii!**” cântară vânturile seculare.

„**Aaaaaaaaa!**” cântară mările seculare.

— Nu vreau calmant, nu vreau să dorm, vă rog, nu, nu, nu faceţi lucrul ăsta! urlă Saile încercând să se ridice. Voi... nu înţelegeţi!

— Calmează-te, bătrâne; acum eşti în siguranţă cu noi, nu-ţi face griji, spuse salvatorul aplecat asupra lui.

Leonard Saile adormi. Cei doi oameni rămaseră în picioare lângă el.

În timp ce-l observau, trăsăturile i se schimbară brusc. Începu să geamă, să plângă, să bombăne în somn.

O emoţie violentă îi convulsa faţa. Era faţa unui sfânt, a unui păcătos, a unui demon, a unui monstru, o faţă de întuneric, o faţă de lumină, o singură faţă, mai multe, o armată, un vid, totul, totul!

Se contorsiona în somn.

„**Iiiiiiiiii**”, sunetul îi scăpă de pe buze.

„**Aaaaaaa**”, urlă el.

— Ce are? întrebă unul dintre cei doi salvatori.

— Nu ştiu. Să-i mai fac o injecţie calmantă?

— Mai fă-i una. Nervii îi sunt de vină. Trebuie să doarmă mai adânc.

Înfipseră acul în braţul său. Saile se răsuci şi scuipă şi gemu.

Apoi, deodată, muri.

Zăcea acolo, cu cei doi oameni aplecaţi asupra lui.

— Ce grozăvie! spuse unul dintre ei. Ce s-a întâmplat?

— Şocul. Bietul de el! Ce nenorocire! îi acoperiră faţa. Ai mai văzut vreodată o faţă ca aceasta?

— Nebun de-a binelea.

— Singurătatea. Şocul.

— Da, doamne, ce expresie! Sper să nu mai văd niciodată ceva asemănător.

— Ce trist! Ne aştepta cu atâta nerăbdare, noi sosim şi cu toate acestea el moare.

Aruncară o privire în jur.

— Ce facem acum? Vrei să ne petrecem noaptea aici?

— Da. Bine că am mai scăpat de navă.

— Trebuie să-l îngropăm mai întâi, bineînţeles.

— Bineînţeles.

— Şi vom petrece noaptea afară, la aer, nu? E atât de plăcut să respir aer proaspăt, după două săptămâni petrecute în nava asta blestemată!

— Adevărat. Mă duc să-i caut un loc de veci. Tu ar trebui să începi să pregăteşti cina, bine?

— Bine.

— O să dormim bine în noaptea asta.

— Foarte bine, foarte bine.

Săpară un mormânt şi oficiară o mică slujbă. Îşi băură cafeaua de seară în tăcere. Respirară cu nesaţ aerul curat al planetoidului şi priviră falnicul cer şi frumoasele stele strălucitoare.

— Ce noapte frumoasă! spuseră lungindu-se.

— Vise plăcute, spuse unul dintre ei întorcându-se.

Şi celălalt răspunse:

— La fel.

Adormiră.

[*Publicată în „Planet Stories Win”, 1948, şi în „Perchance to Dream”*]

Ken MacLeod
Oamenii autostrăzii
(„The Highway Men”, 2006)

Traducere de Gabriel Stoian

Ken MacLeod a absolvit Glasgow University în 1976 ca licenţiat în ştiinţe, specialitatea zoologie. După ce a desfăşurat o activitate de cercetare în biomecanica la Brunei University, a lucrat ca analist-programator la Edinburgh. Acum a devenit scriitor cu normă întreagă şi este considerat în mod unanim drept unul dintre cei mai interesanţi autori de SF ai anilor '90, opera sa punând accent pe politică şi economie, lucru ce se întâmplă rar în space opera de tip nou, păstrând totuşi în naraţiune acţiunile de mare anvergură, cu desfăşurare rapidă, toate acestea fiind calităţi tipice ale genului. Primele două romane ale sale, *The Star Fraction* şi *The Stone Canal*, au câştigat fiecare Premiul Prometheus. A mai publicat romanele *The Sky Road*, *The Cassini Division*, *Cosmonaut Keep*, *Dark Light*, *Engine City*, *Newton's Wake (Vânătorii de fulgere*, Editura Tritonic, 2006), *Learning the World*, *The Highway Men*, *The Execution Channel* şi *The Night Sessions*. Cele mai recente cărţi publicate sunt romanul *The Restoration Game* şi culegerea de texte scurte, *Strange Lizards from Another Star*. Povestirile sale au apărut în Antologiile Dozois numerele 19 şi 23 („O speţă de concordie”, în *The Year's Best Science Fiction*, vol. 1, Editura Nemira, 2007). Trăieşte în West Lothian, Scoţia, cu soţia şi copiii.

Povestirea *Oamenii autostrăzii* a apărut în *Gardner Dozois - The Year's Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, 2011

I. TĂIEREA CU DIAMANT

Murdo Mac a observat primul. Stătea de veghe cu arma în mână, la înălţime. Ca să vadă cât mai departe în faţă. Eu trebuia să fiu cu ochii lipiţi de drum. La un moment dat, Murdo a bătut în tavanul cabinei. Semnal de oprire. Am frânat cu grijă. Dimineaţa devreme, suprafaţa drumului era îngheţată şi înşelător de alunecoasă. Ne aflam la jumătate de kilometru de marginea unui sat situat nu departe de Dingwall. Mai curând un şirag pierit de case, ca mai toate satele din Highlands. Şi, la fel ca acestea, era pustiu. Ştiam sigur asta.

Am coborât geamul. Înăuntru a năvălit aerul rece. Murdo a vârât capul în interior. Se îmbujorase la faţă, deşi avea gluga îmblănită a hanoracului trasă peste cap.

— Care-i treaba? l-am întrebat.

— Ceva nu e în regulă cu casele de colo, a spus el. Cu toate astea, să mă baţi, dar nu-mi dau seama ce anume e anapoda.

M-am uitat în lateral, către Euan Campbell. Mi-a întins binoclul. Mi-am proptit coatele pe volan şi am reglat lentilele. Cele cinci ori şase case erau într-o curbă a drumului din faţa noastră. Le vedeam pe toate. Aveau acel aspect tipic pentru Highlands care le făcea să fie nelalocul lor. Ca nişte case din suburbii, agăţate pe dealuri. Cu grădini năpădite de buruieni, cu anexe părăginite, ferestre mari şi arcuite, acum negre şi căscate ca nişte ochi orbi.

Asta era.

— Ferestrele nu au geam, am zis eu. *Niciuna* dintre ele. Şi geamurile nu sunt sparte. Doar lipsesc. I-am pasat binoclul lui Murdo. Uită-te şi tu.

A încercat să învârtă rotiţa de reglare a focalizării. Cam greu cu mănuşi groase. Când s-a uitat a scos un sunet de mirare.

— Asta este, a spus el, înapoindu-mi binoclul.

— Asta nu înseamnă mare lucru, a zis Euan.

— Dar nu e în regulă, a insistat Murdo.

— Potoleşte-te, i-am zis. O să înaintăm cu fereală.

Murdo şi-a retras capul de la geam. Verificând în oglinda de pe aripă, am văzut că se furişase din nou în adăpostul rezervat cercetaşului. De forma unui butoi mare, acesta era prins în bolţuri de partea din spate a cabinei camionului, chiar înapoia şoferului. Avea un scaun scund şi un strat de blindaj fixat pe

interior. Nu oferea nicidecum confort. De aceea, stăteam de veghe pe rând.

Am băgat în viteză, iar camionul mare a pornit la drum. Trei sute de metri. Două sute. O sută. Prima casă avea în faţă doi scoruşi de munte înalţi, care crescuseră în golul unde fusese cândva poarta. Nu se putea spune că acei copaci aduseseră casei prea mult noroc. Am frânat şi am oprit motorul.

Nu am auzit decât cântecul unei mierle şi cârâitul întrebător al unei ciori moţate venind de undeva de pe deal.

— Mă duc să arunc o privire, am spus.

Cu un bufnet surd făcut de cizmele înalte din cauciuc şi cu un pocnet scos de impermeabil, am sărit din cabină. Murdo, să mă acoperi.

Propria voce mi-a sunat până şi mie cam speriată.

— Suntem în China, cumva? m-a luat Murdo în balon.

— Tu eşti acela care ne-a băgat în răcori, am ţinut să-i reamintesc.

— Cum spui tu, Jase.

Şi Murdo şi-a împins pe spate gluga, punându-şi în schimb o cască pe cap. Capătul ţevii puştii s-a iţit peste marginea de sus a butoiului.

Am înaintat pe fâşia năpădită de iarbă unde fusese odată o alee. O tricicletă din plastic, având culorile spălăcite, zăcea între buruieni. Am dat un şut unei mingi dezumflate de fotbal ca să o îndepărtez din drumul meu şi am păşit peste un ghiveci spart, după care m-am uitat la fereastra mare aflată în dreapta uşii. Am aruncat o privire înăuntru, la încăperea dinapoia ferestrei goale, ca să mă asigur. O canapea putredă, lipită de peretele îndepărtat, un borcan de cafea, o cană mucegăită. Astea nu reprezentau pericole. Am privit în jos, spre rama ferestrei. Deasupra lemnului crăpat şi a vopselei scorojite mai erau probabil doi centimetri şi ceva de geam. Arăta la fel de jur împrejurul ramei. Geamul fusese decupat. M-am mutat la fereastra din cealaltă parte a uşii – o altă încăpere pustie, un scaun din plastic în mijlocul podelei – şi am constatat acelaşi lucru. Mai departe în jurul casei era fereastra minusculă a băii de la parter. De-a lungul celor patru laturi ale ramei rămăsese un centimetru de geam vitrat.

Am făcut ferigile şi urzicile îngheţate să trosnească sub tălpi, apoi am pus piciorul pe plasa slăbită a gardului şi am ajuns la

următoarea casă părăsită. Am constatat aceeaşi situaţie la toate ferestrele.

— Cineva a scos geamul decupându-l cu un diamant, am spus eu, când am revenit în camion.

— Cu un diamant! m-a luat Euan în râs. Ce altceva mai lipseşte?

— De ce şi-ar fi bătut cineva capul? am zis eu. La Inverness se putea cumpăra geam cât cuprinde.

— Ca să se scutească de deplasarea până la Inverness, a spus Murdo.

— Ne pierdem vremea aici, a spus Euan.

— Mai putem sta un minut, am zis eu.

M-am întors şi am pornit spre cea de-a cincea casă din şir. Era mai mică decât celelalte şi nu avea grădină. Geamul ferestrei de la camera din faţă era decupat ca la celelalte. În încăpere am văzut un pat cu tăblie înaltă lipit de peretele îndepărtat. Încăperea nu arăta ca un dormitor. Mi-am imaginat o persoană bolnavă stând întinsă acolo şi privind afară.

Să privească în afară. Brusc, mi-am dat seama că mă uitam la toate din direcţia nepotrivită. *Chiar* mă uitasem anapoda. M-am apropiat de uşă şi am împins. S-a deschis. Dincolo de prag am descoperit un hol îngust cu trepte la câţiva paşi depărtare în faţă. Am observat o mulţime de zgârieturi pe pereţi şi pe balustradă, dar şi pe podeaua care dădea în cameră. Când m-am uitat mai atent, am văzut că zgârieturile duceau direct spre picioarele patului.

Fusese adus târâş până în cameră. Asta când podeaua rămăsese goală, după ce covoarele şi toate celelalte lucruri fuseseră scoase din casă.

M-am aşezat pe pat, făcând arcurile să scârţâie, şi am privit afară pe fereastra goală. Am văzut şoseaua şi un zid scund din piatră. Un petic de iarbă crescută năvalnic de cealaltă parte. Apoi landa din spate şi dealurile din depărtare. Umbre lungi făcute de stâlpii scurţi ai unor garduri. În timpul primăverii şi verii, iarba gălbuie şi îngheţată acum era cu siguranţă o pajişte verde şi frumoasă. Oile sălbatice coborau de pe dealuri să pască acolo. Oile sau căprioarele. Acestea coborâseră acum de pe dealuri, trecând de landă şi ajungând în văile înguste.

„M-am prins!” am spus în sinea mea. Am ieşit pe uşă şi am traversat şoseaua într-o clipă. Am sărit şanţul şi zidul şi am

ajuns pe pajişte, unde am cercetat pe jos la picioarele zidului din partea cealaltă. Ştiam ce caut, dar am avut cu adevărat noroc să descopăr ceva: o sclipire de oţel. M-am aplecat şi am cules de jos un bolţ de şase inchi cu un vârf bont la un capăt. Celălalt capăt era cioplit, având patru porţiuni înguste ridicate ca nişte aripioare de-a lungul său. Arăta ca o rachetă de jucărie.

O săgeată de arbaletă.

— Casa este o ascunzătoare, le-am spus lui Euan şi Murdo când am revenit la camion. Probabil pentru vreo doisprezece oameni. Au scos ferestrele, au târât scaune şi canapele şi tot ce le-a trebuit ca să stea comod, şi au stat acolo aşteptând o ciurdă de căprioare ori vreo turmă de oi ca să vină şi să pască iarba. Animalele nu au cum să-i vadă, nici nu pot să-i miroasă. Iar ei nu trebuie decât să aştepte şi să tragă cu arbaleta în ele. În felul ăsta poţi doborî zece animale dintr-o încercare. Poate chiar mai multe.

— Foarte frumos, a spus Murdo.

Nu mi-am dat seama dacă se referea la activitatea mea de detectiv sau la măcelul pe care îl descoperisem.

— Dar de ce nu au spart ferestrele, pur şi simplu? a întrebat Euan.

— Ca să nu facă zgomot, a spus Murdo.

— Ca să nu-i audă cine? Căprioarele? a zis Euan.

— Probabil, am spus eu, deşi nu eram chiar atât de sigur de asta.

— Nu e mare distracţie să tragi în animale, a zis Euan.

— Dar n-au făcut-o din distracţie, am spus eu.

— Da, a acceptat Murdo. Şi, fiindcă veni vorba de mâncare, mă aşteaptă micul dejun la Lochcarron, şi ajungem acolo abia peste două ore, dacă avem noroc.

— Dejun? Păi, sendvişul cu şuncă pe care l-ai mâncat la Dingwall ce a fost?

— O gustare.

— Mai curând ospăţ nocturn, a zis Euan. Era atât de întuneric încât am avut impresia că-mi pipăi soţia.

— Eu eram, am spus eu. M-ai făcut să mă îngrijorez.

II. PUŞCA FUMEGÂNDĂ

Înainte de a ne întoarce în cabină, Euan a fumat o ţigară rulată. Nimeni nu s-a plâns. De când apăruse povestea cea mare, îl luam cu uşurelul şi îi toleram prostul obicei. Poate că acum, când auziţi asta, lucrurile s-au uitat cu totul. Dar cu certitudine că vă amintiţi numele lui Jin Yang.

Jin Yang, chiar aşa. Omul care declanşase totul. Era un promotor de muzică rock, şi tocmai făcuse cea de-a doua vizită la Edinburgh Fringe. Succes pe toată linia. Adevărat afacerist în stil mare, a încheiat tot soiul de contracte cu artişti care să dea spectacole la Beijing. Era în avionul de întoarcere acasă, care tocmai pleca de pe aeroportul din Edinburgh. Îi sare capsa în timp ce este aprinsă semnalizarea de fixare a centurilor de siguranţă, şi se ia la harţă cu o păpuşică. Şi treaba devine ceva mai fizică decât cu vorbe. El nu are habar că ea este instruită în artele marţiale. Asta face parte din politica de prevenire a deturnărilor, înţelegeţi? Iar ea nu ştie că el este şi maestru în kung fu. Lucrurile scapă ceva mai mult de sub control şi exact când a prins-o într-un blocaj al capului, el s-a trezit cu un glonţ de cauciuc în creştet. Tras de un poliţist în civil care călătorea cu avionul acela. Un alt element de politică antideturnare. Detectiv al aerului, după cum îi numesc americanii.

Aşa se face că tipul din China cade, iar după aceea, încep cu toţii să se uite unul la altul. Peste tot sunt împrăştiate bucăţi de oase şi creier, dar şi sânge. Copiii urlă. Adulţii urlă. Şoc deplin şi panică. Şi detectivul cerului vede, ieşind din buzunarul scaunului defunctului domn Yang, două cărţi. Sunt în chineză, dar au titlurile scrise şi în engleză pe coperta interioară. Una dintre ele este Coranul. Cealaltă cuprinde o selecţie a cuvântărilor unui lider chinez.

Detectivul cerului transmite toate acestea către şefii lui de la sol, folosind radioul aparatului de zbor. Toată lumea îl aude vorbind. Apoi un alt pasager chinez, aşezat cu câteva rânduri mai în spate, sare în sus şi începe să răcnească. Detectivul se întoarce spre el, cu pistolul pregătit de tragere. Între timp, jumătate dintre pasageri se apucă să le povestească de incident prietenilor sau familiei, folosindu-se de telefoanele mobile. Socotesc că vor muri cu toţii, şi au dreptate.

Pentru că semnul acela care obişnuia să îi prevină pe pasageri să nu folosească mobilele sau computerele sau aparatele de jocuri când avionul decolează ori aterizează are o justificare. Aparatele acestea pot interfera cu comenzile avionului. Ei bine, acest lucru s-a întâmplat în cazul cu pricina. Avionul a fost rechemat la sol, evident. Dar la apropierea de aeroport s-a întâmplat ceva neprevăzut. În acea zi, deasupra zonei Firth of Forth era o ceaţă densă. Pilotul trebuia să zboare după instrumente. Instrumente care fuseseră deranjate din cale afară de telefonul fistichiu al unui mare amator de computere, care vorbeşte în acest timp cu amica lui ca să-i spună că o iubeşte sau cine ştie ce nerozie.

Zbor controlat de la sol, aşa se cheamă procedura. În cazul de faţă, solul este docul naval de la Rosyth. Unde se află andocat cel mai mare portavion britanic pentru reechipare în vederea plecării într-o misiune în Marea Chinei de Sud. Iar în Marea Chinei de Sud este un pic de deranj în legătură cu Taiwanul – o insulă mare ce se vrea independentă şi în legătură cu care chinezii sunt foarte sensibili.

Şi bum.

Un titlu de ziar apărut a doua zi sună: AL QAEDA CHINEZEASCĂ BOMBARDEAZĂ ROSYTH. Şi asta scrie tocmai în *The Guardian*, domnule. Lectorul meu de la Tellford College avea ziarul pe pupitrul lui. *Record* se mulţumea să scrie: BOMBE COMUNISTE.

Majoritatea efectivelor armatei britanice se aflau deja în Iran. China nu era foarte departe de acel loc, se putea pleca în marş într-acolo. Yankeii s-au ocupat de problemele grele, ca de obicei. Japonia a cam cântărit lucrurile, dacă nu din alt motiv măcar din obişnuinţă, după cum văd eu situaţia. După doi ani de război, băieţii noştri erau într-un rahat până peste cap. Nici nu aveau habar de unde vine următorul atac – de la comunişti, musulmani, japonezi, secta Falun Gong, sau de cine ştie unde.

Între timp, maşinăria oficială macină şi macină. Ancheta iniţiată de guvern cerne resturile dezastrului rezultat în urma incidentului de la Rosyth. Ia declaraţii din partea oricărui martor supravieţuitor. Şi redactează un raport.

Care ne spune trei lucruri importante despre Jin Yang.

Unu – că e dintr-o zonă chineză unde există o minoritate musulmană. De aici şi Coranul aflat în buzunarul scaunului.

Doi – e om de afaceri şi membru al Partidului Comunist. Aşa se explică prezenţa cărţii cu cuvântări ţinute de o oficialitate chineză. Totul despre faptul că dezvoltarea afacerilor şi realizarea prosperităţii reprezintă calea către un viitor glorios. Jin Yang trebuia să înghită chestii din astea şi să le maimuţărească din când în când ca să-şi mulţumească şefii.

Trei – Jin Yang era fumător înrăit, aşa cum sunt mulţi chinezi. La prima vizită făcută la Festival Fringe, se simţise foarte bine. A încheiat contracte în încăperi înţesate de fum. La aeroport, a ras jumătate de pachet de ţigări în holul de plecări doar ca să-şi potolească starea de agitaţie. Acolo exista chiar şi o încăpere specială destinată acestui scop. Toate bune. A doua oară, câţiva ani mai târziu, apăruse interdicţia asta cu fumatul. A avut parte de o vizită mai puţin plăcută. A încheiat o mulţime de contracte în pragul uşilor. În drum spre casă, a trecut prin filtre de securitate şi a stat blocat în aeroport, unde a aflat că încăperea Airstream, destinată fumătorilor, fusese desfiinţată de multă vreme. Zborul lui avea întârziere. Nimeni nu ştia când avea să fie gata aparatul pentru cursă. Chiar dacă putea trece înapoi prin cordoanele de securitate, se temea că pierde zborul, iar apoi ratează şi legătura. Prin urmare, era blocat.

Vreme de trei ore şi jumătate.

Nu a fost vorba de încercare de deturnare. Nicio legătură cu Al Qaeda. Şi nici nu a avut vreo legătură cu guvernul chinez.

A fost vorba doar de furie de aeroport.

Şi aşa s-a declanşat războiul.

Şi de aceea am stat cu toţii foarte răbdători şi am aşteptat ca Euan să-şi termine ţigara rulată, după care ne-am întors la camion pentru lunga deplasare până la Lochcarron.

III. FRANKEN-OAMENI

Două ore mai târziu, am oprit la Lochcarron. Călătoria nu decursese chiar prost. Razele soarelui se reflectau orbitor din stratul de zăpadă când am ajuns pe pantele dealurilor, însă eram dotat cu un sistem eficient de protecţie. Gheaţa neagră era criminală în văgăuni, însă camionul avea pneuri bune. Conţineau nu ştiu ce tip nou de fibre de carbon. Ofereau o tracţiune miraculoasă. Şi nici nu am dat de bandiţi ori lupi.

— Când eram mic, zăpada era deja topită pe vremea asta, a spus Euan. Auzi, să ai linia de zăpadă la cincizeci de metri altitudine în luna martie! Atunci era în mod obişnuit la două sute de metri.

Lochcarron era la un kilometru sau doi în afara drumului nostru. Am trecut de capătul şoselei care ducea spre locul în care mergeam să lucrăm. Acea şosea tăia capul braţului de mare, spre vechea linie ferată. Pe distanţă de un kilometru şi jumătate de-a lungul acesteia, se puteau vedea cabinele de lucru de un galben-intens şi tamburul mare şi negru care ţinea cablul ce ieşea şerpuind din apă. Lochcarron este practic un kilometru de case înşirate de-a lungul ţărmului nordic. În dimineaţa aceea, apa braţului de mare era ca sticla. Şirurile lungi de dealuri ce se înălţau de pe ambele ţărmuri se oglindeau în apă ca două lame zimţate. Pantele dealurilor erau negre de cenuşă şi de cioturile copacilor care fuseseră nimiciţi de frig în *Marele îngheţ* şi arseseră în incendiile de pădure din vara următoare. De-a lungul culmilor acoperite de zăpadă ale dealurilor se ridicau instalaţii eoliene înalte. Era greu de văzut dacă vreuna dintre elicele lor se învârtea. Unii dintre pilonii moriştilor de vânt stăteau înclinaţi. Alţii erau culcaţi pe o dungă. Ţin minte vremea când fermele eoliene reprezentau un lucru ce ţinea de viitor. Însă vântul avusese alte idei.

Când am pătruns, am făcut camionul să încetinească, am trecut peste o porţiune acoperită cu iarbă ce obişnuia să fie cândva un teren de golf şi un petic înconjurat de ziduri care slujeşte încă drept cimitir. În jurul laturii unui deal, până aproape de satul propriu-zis. Cafeniul pietrelor funerare şi cenuşiul decoraţiunilor cu pietriş ale caselor vechi se amestecau cu culorile strălucitoare ale clădirilor noi. Albastre, roz, galbene, verzi. Sugerau mai curând nişte maşini decât clădiri. Din ele

ieşeau tot felul de ţevi şi antene. Zidurile lor erau acoperite cu straturi groase, izolatoare. Acoperişurile abrupte ţâşneau în sus ca nişte pălării de vrăjitoare. Casele vechi erau acoperite de prelate care acumulau energia solară.

Hotelul era una dintre construcţiile vechi. Beton care se măcina, peticit cu straturi izolatoare. Acum nu mai arăta a hotel. Era mai degrabă o cafenea şi loc de oprire pentru alimentare şi luarea unei gustări. Două camioane de aprovizionare şi două sau trei maşini mici tocmai se alimentau, având cabluri roşii de curent şi furtunuri verzi de biocombustibil înfipte în coastele lor. În spatele plasticului gros al vitrinei principale, cafeneaua era aglomerată. Am parcat imediat după colţul clădirii – bateriile noastre de combustibil erau încă bine încărcate, iar rezervorul de biocombustibil era pe jumătate plin. Am intrat toţi trei tropăind. Ne-a întâmpinat aerul cald, mirosind a cafea şi a şuncă prăjită. Aproximativ doisprezece oameni stăteau în jurul meselor. Ca de obicei, toţi ne-au ţintuit cu privirile. Costumele astea de culoare galbenă pe care scrie AUTOSTRADĂ atât pe faţă, cât şi pe spate atrag atenţia oricui. Te dau de gol oriunde ai fi. Tocmai îmi lăsam pe spate gluga şi trăgeam fermoarul din faţă când am auzit şi prima remarcă răutăcioasă. Unul dintre indivizii ale căror camioane erau reîncărcate afară – am văzut asta după jacheta Tesco de pe spătarul scaunului – s-a aplecat şi i-a spus unui şofer de la Federal Express cu care împărţea masa:

— Întârziaţi. Prea proşti ca să se înroleze.

Venind de la un camionagiu, replica aceea era cam exagerată. Am ignorat-o. Nu i-am răspuns cu: „Camionagii. Prea fricoşi ca să lupte.” M-am mulţumit să mă îndrept spre tejghea, unde am comandat o cană cu cafea şi şase sendvişuri cu şuncă.

Din păcate, era destul de adevărat. Meseria de camionagiu este una deosebită. Asta înseamnă că dacă eşti şofer de camion poţi scăpa de recrutare. Însă camionagiul avea dreptate de la un cap la celălalt. Cu excepţia că noi *suntem* recrutaţi. Doar că nu pentru armată. Armata are nevoie de oameni care pot mânui arme şi dispozitive sofisticate din punct de vedere tehnic. La fel ca industriile civile, treaba aceea cu Carbon Glen. Oameni care au fost buni la şcoală. Restul – cei care nu pot sau sunt mediocri ca soldaţi ori ca lucrători specialişti în tehnologie – sunt măturaţi spre autostradă. În zilele noastre nu ai posibilitatea de a intra în

şomaj ori de a te da bolnav. „Să spuneţi ca mine, da, ori vă ia autostrada”, după cum obişnuia să afirme prim-ministrul.

Sigur, nimeni nu mai construieşte acum drumuri şi şosele. Vechiul Minister al Autostrăzilor a preluat toate lucrările publice. Una dintre acestea a fost izolarea termică. Conductele cu probleme au reprezentat prima intervenţie de urgenţă. Vara trecută, înainte de *Marele îngheţ*, a fost necesară efectuarea multor lucrări de izolaţii. Tocmai de aceea toţi cei care lucrăm la autostradă suntem numiţi întârziaţi. Ei bine, asta pe de o parte. Pe de altă parte, termenul de „întârziat” a devenit un soi de înjurătură faţă de oameni ca noi. A devenit un soi de modă imediat după ce a ieşit din uz cel de „huligan”.

Asta nu mă deranjează defel. Mi-am dorit dintotdeauna să fiu un „întârziat”. Asta se întâmpla când pe stradă, după colţ, se instalau ţevi noi de alimentare cu apă. Eu şi banda mea eram mardeiaşi. Nu eram chiar atât de răi pe cât susţineau oamenii. De acord, într-o noapte, am spart toate geamurile unui excavator JCB. Dar socoteam că oamenii care instalau ţevile erau grozavi. Purtau căşti galbene din plastic şi veste de plastic de un galben-deschis şi cizme înalte de cauciuc, înnoroite. Arătau tare. Arătau cam aşa cum voiam să fim şi noi când vom creşte mari. Ca ei şi ca piloţii de pe avioanele de luptă şi ca personajele din filmul *Marele furt de maşini*. Şi, ia gândiţi-vă. Trebuie să termini universitatea ca să ajungi pilot de luptă. Doi dintre amicii mei au murit doi ani mai târziu în timp ce puneau în practică marele furt de automobile. Întoarcerile cu ajutorul frânei de mână trase nu prea ies ca lumea pe drumurile de ţară. Ciudată chestie.

În fine.

În afara camionagiilor, ceilalţi indivizi care ne-au măsurat din ochi erau localnici. Cinci băştinaşi şi cinci nou sosiţi în acele locuri. Băştinaşii erau suspicioşi, ca de obicei. Ne-au aruncat priviri suficient de lungi cât să-şi dea seama că noi nu aveam de gând să-i atacăm. Apoi şi-au întors ochii de la noi. Spinările lor erau la fel de ospitaliere ca acelea ale unor arici strânşi ghem.

Patru dintre colonişti stăteau ceva mai relaxaţi în jurul unei alte mese. Două perechi, am bănuit eu. Accent englezesc, ori poate scoţian mai spălat...

— ...Aşadar, Malcolm şi-a vândut apartamentul din New Town şi a cumpărat...

O pauză neaşteptată. S-au uitat la noi, iar apoi ne-au măsurat cu superioritate. La baza nasului fiecăruia se vedea câte o virgulă neagră, precum jumătatea inferioară a unei rame de ochelari. Asta era ultima găselniţă a celor de la Carbon Glen. Se părea că mutrele noastre nu figurau nicăieri online ca fiind acelea ale unor tipi răi, pentru că oamenii au ridicat privirile şi au continuat să discute.

— ...un funcţionar internaţional, care lucrează la Organizaţia Mondială a Muncii, şi ea este foarte îngrijorată...

Chestia asta cu verificarea noastră reprezenta o insultă la fel de mare ca aceea proferată de camionagiu. O simplă privire la mutrele *lor* mi-a sugerat că acei oameni suferiseră tratamentul *Reversibil*. Asta ar trebui să dea ceasul înapoi, dar nu se întâmplă aşa. Nu chiar. Netezeşte pielea şi mai întinde muşchii. Mai ajută şi oasele şi încheieturile, din câte mi s-a spus. Însă în niciun caz nu poate şterge definitiv semnele îmbătrânirii. Aşa ceva este ilegal în Scoţia, pentru că îţi afectează genele într-un fel sau altul. Există legi care interzic modificările genetice de anvergură, ce Dumnezeu. *Oamenii* care se opun modificărilor genetice sunt tot mai numeroşi. Însă puţinii poliţişti care există în Highlands sunt prea ocupaţi – ori au prea mult bun-simţ – ca să-i depisteze pe cei ce sunt numiţi Franken-oameni. Iar zona geme de asemenea specimene.

Femeia de la tejghea, o localnică lată în şolduri, care sigur nu beneficiase de tratamentul Reversibil, continua să vâre felii de şuncă în rulouri atât de proaspete, că am simţit mirosul lor, când am observat un al cincilea colonist care ne verifica.

Era o femeie, iar ea era cât se putea de ursuză. Avea părul strâns în codiţe încâlcite. Nu arăta rău la faţă, pe care şi-o clătise cu apă în ultimele două zile. Atârnată pe spătarul scaunului ei, se vedea o jachetă din piele. În acele momente, era îmbrăcată cu un pulover de lână, fără nicio formă. Picioare lungi, în nişte pantaloni din tweed. Labele picioarelor vârâte în ghete cu catarame, proptite pe un scaun din plastic. Stătea la o masă mică, singură, în apropiere de fereastra care dădea roată unei părţi a tejghelei. Avea în faţă un ceainic alb şi o ceaşcă de ceai verde. Alături de acestea, pe masă, se vedea un maldăr de copii ale unor pagini de ziar apărute în acea zi.

Femeia ne-a măsurat din cap până în picioare cu un aer lenevos, apoi şi-a îndreptat din nou privirea spre hârtiile ei.

După ce ne-am aşezat la masa liberă de lângă ea, femeia nu ne-a mai acordat deloc atenţie. Şi-a coborât picioarele de pe scaun şi s-a aplecat în faţă, către paginile tipărite. Am reuşit să îi percep mirosul. Am simţit o adiere de sudoare, lână şi ceva ce amintea de ceai.

Mi-am terminat sendvişul cu şuncă şi am început să beau a doua ceaşcă de cafea. Mă jucam cu proiectilul de arbaletă, răsucindu-l între degete. Discutam despre treaba pe care trebuia să o facem în acea zi, când am simţit privirea cuiva pe ceafă. M-am întors şi am văzut-o pe femeiuşcă uitându-se concentrată la mine, apoi spre mâinile mele. Ba nu, se uita chiar la ceea ce frământam în mâini. Apoi şi-a mutat privirea în altă parte. Şi-a pus jacheta cu câteva numere mai mare, şi-a luat geanta mare de umăr, s-a ridicat şi a ieşit din cafenea.

IV. AILISS

— Frumos fund, a zis Euan.

— Gata, băieţi, am spus eu, după ce am urmărit-o cum iese, ar cam fi vremea să îi urmăm exemplul.

— Dar nu putem păşi la fel, a replicat Euan, dându-se din nou la mine.

Am dat aprobator din cap, ca să îi confirm că eram chit. Euan începuse deja să-şi ruleze ţigara. Şi-a plimbat limba încoace şi încolo peste zona de lipire. Merita urmărit.

— Gata, mişcă-ţi fundul, i-am spus. Poţi merge ca veghetor, om de pază. Şi poţi fuma cât pofteşti.

Nu eram convins că asta îmi convenea.

Şi, în timp ce înaintam pe stradă, am văzut-o pe fata din cafenea mergând încet pe marginea drumului. Geanta Tesco o apăsa într-o parte. Am încetinit camionul şi am coborât geamul de la cabină.

— Vrei să te ducem până undeva?

Fata a deschis gura şi a spus ceva. Din colţul ochiului am văzut două forme înaintând, întunecate şi ascuţite ca nişte săbii ninja. Imediat ce mi-am rotit capul ca să le urmăresc, le-am văzut plutind pe deasupra braţului de mare la aproximativ douăzeci de metri înălţime. Sunetul avioanelor de vânătoare a bubuit pe deasupra noastră la un moment după ce acestea dispăruseră.

— Poftim? am făcut eu.

— Te-am întrebat unde mergi.

— Spre Strathcarron, i-am răspuns.

— Bine, a zis ea.

A traversat şoseaua şi a trecut prin faţa camionului. Murdo i-a deschis portiera şi s-a mutat, îngrămădindu-se pe locul din mijloc al banchetei. Fata a urcat şi s-a aşezat. Şi-a lăsat geanta jos, între ghete, şi a trântit portiera. Când s-a întors cu un zâmbet pe faţă şi cu o expresie de mulţumire, părul ei a fluturat, iar eu am reuşit să văd că nu avea un telefon fixat la ureche.

Am lăsat volanta motorului să mai muşte o dată şi am eliberat frâna. Apoi am alunecat afară din sat. Am aruncat o privire în lateral.

— Cum te cheamă? am întrebat-o.

— Ailiss, mi-a răspuns, privind înainte şi în jur, ca un copil aflat la etajul superior al unui autobuz.

— Pe mine mă cheamă Jase, am spus. Iar el este Murdo.

— Nu sunteţi din locurile astea, a zis ea.

Mi-am dat seama că ea era din acele locuri. Accentul ei semăna puţin cu acela al lui Euan.

— Sunt din Glasgow, am zis eu. Murdo e din Stornoway.

— Oamenii autostrăzii vin din toate părţile, ne-a prevenit Murdo. Nici tu nu arăţi ca o localnică.

— M-am născut în Strome, a spus ea. Şi a împuns cu degetul mare peste umăr. La opt kilometri în josul şoselei.

— O colonistă albă la a doua generaţie, a zis Murdo.

— Ştii cam multe despre mine, nu crezi? a spus ea.

— Mi se întâmplă, i-a răspuns Murdo. Tu ai...

Mi-am dat seama ce avea să spună în clipa următoare. M-am bucurat că eram suficient de aproape ca să îl îmboldesc binişor cu cotul în coaste.

— Ce e? a făcut el.

— Nu o sâcâi pe domnişoara, am zis eu.

— Făceam doar conversaţie cu ea.

— Bine, dar procedează altfel, am spus eu, rămânând cu ochii aţintiţi asupra şoselei. Ailiss, îmi pare rău de toate astea.

Ea a făcut un semn nepăsător cu mâna.

— Nicio problemă. S-a întors spre Murdo. Ai dreptate, părinţii mei erau din sud. Erau nişte oameni foarte obişnuiţi, strângeau răşină de pin pentru aromaterapie...

Şi a continuat o vreme pe această temă.

Însă eu am văzut unde a dus mâna în timp ce vorbea, poate fără să-şi dea seama ce făcea. Mâna i-a mers spre genunchi, apoi s-a furişat spre partea de sus a ghetei.

— Stau dincolo de Strathcarron, a spus ea când eu am încetinit la intersecţia cu drumul secundar.

— Foarte bine, am spus. O să te lăsăm la şantier. De acolo, va trebui să mergi pe jos sau să aştepţi altă ocazie.

— O să merg pe jos, a zis ea.

— Înseamnă că nu e departe, da? a zis Murdo, încă iscodind-o.

— Nu e deloc departe, i-a răspuns ea. Undeva dincolo de Strathcarron.

Ei, eu ştiu cu certitudine că dincolo de Strathcarron nu există nimic. Nici la Strathcarron nu e nimic, în afara fostei gări, a câtorva case părăsite şi a ruinelor unui restaurant. Iar pe dealurile din spate nu există decât pustiul. Era la fel chiar şi înainte de îngheţ. Nu sunt nici oameni între acel loc şi Kintail. Şi, fiindcă veni vorba, nici animale. Ţi-ar fi greu să găseşti până şi oi moarte cât să hrăneşti o cioară.

Mi-am ţinut gura în legătură cu toate astea, şi m-am uitat insistent la Murdo, sugerându-i să procedeze la fel.

Am traversat podul peste Carron şi am oprit puţin înainte de capătul drumului ce ducea la şantier, la două sau trei sute de metri depărtare de fosta gară.

— Mulţumesc, a spus Ailiss.

A sărit din cabină, şi-a tras geanta după ea, a fluturat mâna drept salut şi, după ce a închis portiera, a pornit pe drum. Capătul braţului de mare era în dreapta ei, iar şantierul, în stânga. Nu s-a uitat nici într-o parte, nici în cealaltă, dar nici în urmă.

— Ei, bravo, a spus Euan când a coborât din postul de observaţie pe scara camionului, uite o fată care nu se teme de bandiţi.

Eu şi Murdo am râs.

— Ce e? s-a mirat Euan.

Mi-a întins puşca pe geamul cabinei. Am prins-o în rastelul din spatele banchetei.

— E înarmată, am spus eu. Cel puţin cu şiş, dar poate că avea şi pistol. Şi locuieşte pe dealuri, dincolo de Strathcarron. Am făcut semn către lanţul de dealuri din faţa noastră.

— Şi în geanta aceea nu avea hrană, a spus Murdo, decât nişte zahăr şi un pachet de biscuiţi. Era plină cu alte chestii, baterii şi dezinfectante.

— Şi ce înseamnă asta? a întrebat Euan.

Am repornit motorul, am întors pe podeţul acoperit de pământ şi am pornit spre şantier. Când agentul de pază a fluturat un scanner spre noi, am aruncat o privire pe drum ca să văd dacă venea vreo maşină. Nu era niciuna. Fata ajunsese deja la două sute de metri depărtare, şi mergea iute.

— E bandit, am spus eu.

V. LUCRUL PE ŞANTIER

Aduseserăm cu noi un excavator Caterpillar, care se afla în bena camionului. Coborârea lui a fost anevoioasă. Cu mănuşile noastre groase ne-a venit greu să manevrăm lanţurile, dar erau prea reci ca să le atingem cu degetele goale. Lacătele masive şi brăţările erau îngheţate bocnă. A trebuit să le batem îndelung cu un ciocan ca să le slăbim. Rampele de coborâre înţepeniseră. Am fost nevoiţi să topim gheaţa de pe ele cu o lampă cu gaz, după care Euan a condus excavatorul până pe sol. Tocmai trecuse cu şenilele dincolo de marginea platformei şi înainta foarte încet, aşteptând ca maşinăria să se încline pe panta rampelor, când am văzut un nor negru spre vest. Departe, în josul braţului de mare. Până când excavatorul a ajuns pe sol, Lochcarron nu se mai vedea.

Am privit în jur. Era ciudat să stai scăldat în razele puternice ale soarelui şi să vezi norul acela înaintând ca un zid. Pe toată întinderea şantierului – erau cam douăzeci de oameni care lucrau acolo – lumea răcnea, trăgând prelate peste echipamente, oprind aparatura şi fugind să-şi caute adăpost. Doar agenţii de pază şi-au păstrat calmul. Armurile lor erau prea rezistente ca să sufere din cauza unei furtuni.

— E vremea s-o ştergem, băieţi, am zis eu.

Euan a sărit din cabina excavatorului şi a încuiat portiera. Murdo şi-a tras gluga pufoaicei peste cap şi s-a îndreptat spre cel mai apropiat hangar. Pe rând, am ridicat cu greutate cele două scânduri ale rampei până în bena camionului şi am ridicat oblonul, după care l-am asigurat cu bolţuri.

Am auzit un şuierat venind dinspre marea aflată la aproape două sute de metri depărtare.

Am alergat după Euan către uşa în dreptul căreia Murdo stătea între alţi oameni, privind dincolo de noi şi făcând semne cu mâna. Chemându-ne, îndemnându-ne să ne grăbim. O rafală de vânt ne-a împins ca o mână gigantică lăsată pe spinările noastre. Şuieratul a devenit un muget bubuitor. Am reuşit să pătrundem la adăpost când grindina de mărimea mingilor de golf a început să lovească asfaltul. Bilele de gheaţă se izbeau atât de tare de sol încât se sfărâmau. Am simţit o arsură pe faţă şi mi-am acoperit ochii. Ne-am retras cu toţii mai în interior, lipindu-ne de maşini, scule şi colaci de ţeavă.

Vreme de zece minute s-a instalat un întuneric dens ca noaptea. Treptat, pământul din faţa noastră a devenit alb. Grindina bubuia pe acoperiş. Vedeam cum cristalele ricoşau din ferestrele laterale ale depoului, şi m-am întrebat cum de nu plesneau. Apoi m-am gândit că probabil erau făcute din geam călit, la fel ca şi parbrizul camionului şi geamurile de la cabina excavatorului. Asta m-a trimis cu gândul la altceva, dar nu am reuşit să identific precis acest ceva. În zgomotul acela abia dacă reuşeai să gândeşti limpede.

Apoi ploaia cu grindină a încetat la fel de brusc precum începuse. Cerul a rămas acoperit, şi vântul bătea cu putere, însă valul de ploaie urcase pe valea îngustă. Am mers afară, iar bucăţile de gheaţă au scrâşnit sub tălpile ghetelor noastre.

— Chiar avea nevoie pământul de aşa ceva, a spus Euan.

— Da, asta o să facă bine la recoltă, a zis Murdo.

— Da, adevărat, însămânţările de primăvară au nevoie de apă, am spus eu.

Am continuat discuţia asta de fermieri până când a încetat să mai fie distractivă. Asta nu a durat mult.

Am pornit în frunte şi ne-am îndreptat spre domul galben unde se afla biroul de şantier. Când am intrat tropăind, o fetişcană localnică s-a uitat la noi dinapoia mesei ei de lucru.

— Inginerul de şantier? am întrebat eu.

— Se întoarce imediat, a zis ea.

— Bine, am spus.

Degetele ei se mişcau pe tastatură, însă urmărea ştirile. Acestea se derulau pe un ecran fixat pe perete, alături de un calendar. Martie era o fată în pielea goală stând pe o stâncă udă, într-un loc unde era cald. Aprilie era pesemne o fată fierbinte şezând pe o stâncă dezgolită, într-un loc umed. Pe ecran, ştirea de senzaţie era că un oraş siberian se scufundase doi metri într-o singură noapte. Acolo se topesc toate, iar noi îngheţăm. Copii ruşi, purtând uniforme militare, ajutau oamenii să urce în camioane lungi, cu roţi mari şi late. Restul ştirilor erau cele obişnuite. Camion-capcană în Teheran. O ambuscadă la Kabul.

— Bodach a cam avut de lucru, a spus Euan.

Bodach – bătrânul – este numele dat de localnici lui Osama bin Laden. Nimeni nu ştie dacă mai trăieşte sau nu. Poate că se bucură de tratamentul Reversibil, dar nu desfăşoară o activitate

sănătoasă. Filmuleţele în care manifestă o bucurie răutăcioasă încă apar când şi când. Dar asta nu dovedeşte nimic. Ai putea spune acelaşi lucru şi despre Mick Jagger.

Un bărbat în costum şi purtând cizme de cauciuc a intrat grăbit, având aspectul cuiva care tocmai a fost plecat să urineze. Cureaua era mai strânsă cu o gaură decât ar fi trebuit peste burta lui mare, iar părul rărit stătea lipit de ţeastă după cei peste douăzeci de ani în care purtase cască de protecţie. Avea obrajii îmbujoraţi, sprâncene nisipii şi ochi albaştri foarte pătrunzători.

— Liam Morrison, a zis el şi ne-a întins mâna.

— Am adus excavatorul, am spus eu, după ce ne-am prezentat.

— Bine, a încuviinţat. S-a dus până la birou şi a ridicat o filă. Planul, Kelly?

— E pe aici, pe undeva, a zis ea. L-am găsit.

Lângă peretele curbat a bâzâit o imprimantă. Kelly s-a ridicat şi a revenit cu un metru de hârtie. Liam s-a uitat în jur, căutând un loc pe care să îl desfăşoare, apoi l-a ridicat, lipindu-l de perete.

— Asta e linia şanţului. Este marcată deja pe sol. De la râu până la gară. Stâlpi galbeni şi sârmă verde, să nu uitaţi. Cea roşie este pentru conducta de canalizare.

Ne-am uitat la desen şi ne-am vârât bine în cap cele spuse de el.

— Bun, am încheiat eu.

— Mai bine luaţi desenul, ne-a sfătuit Liam. Să nu-l udaţi.

Am izbucnit cu toţii în râs, iar Liam a dat din cap, după care am ieşit.

— Auzi, să nu-l udăm, a mormăit Euan.

— După ce a făcut pipi... am spus eu. Dar ca şef e politicos.

— Şi-a permis şi el o glumă nevinovată, a spus Murdo.

Lipsa de apă era ceea ce ne adusese în acel loc. Furtuna însoţită de grindină era modalitatea obişnuită în care apa cădea din cer prin această zonă. Şi nici asta nu e în cantităţi prea mari, nici nu plouă, nici nu ninge prea mult. Când cade, ploaia vine în rafale grele care se transformă în viituri. Zăpada care cade, atât cât cade, se depune pe culmile dealurilor şi nu se topeşte suficient de repede. Zona Highlands suferă de secetă. De aceea hidrocentralele care au ţinut luminile aprinse pe vremuri nu

primesc suficientă apă pentru a funcţiona. Energia eoliană s-a dovedit a fi o iluzie, deoarece vremea a cam luat-o razna. Fie este perfect calmă, astfel că elicele nu se rotesc deloc, fie este atât de furtunoasă, încât pilonii sunt doborâţi la pământ.

Şi iată-ne urcând în cabina excavatorului şi pregătindu-ne să săpăm un şanţ prin care să poată trece un cablu. Un capăt al cablului era înfăşurat pe malul râului Carron. Restul lui mergea de-a lungul albiei râului şi traversa zona de maree şi fundul braţului de mare. Adică de la noua centrală nucleară de pe o insulă micuţă, situată între gura braţului de mare Carron şi insula Skye. Insuliţa se numeşte Eilean Mor, ceea ce înseamnă Insula Mare. Centrala electrică a fost construită acolo pentru că insula este nelocuită, astfel că nu are cine să se plângă, dar şi pentru că este uşor de asigurat paza. În îngusta strâmtoare Skye, există suficienţi militari şi destul armament să-l sperii chiar şi pe Bodach.

Prima parte a sarcinii noastre este de a săpa un şanţ de la Carron până în spatele gării. Calea ferată era o rută gata realizată, care traversa ţinutul până la Loch Luichart. La Loch Luichart, cam la douăzeci de kilometri în interiorul continentului, era una dintre centralele hidroelectrice uscate despre care vă spuneam. Cineva a decis că acesta trebuia să fie locul pe unde să se transmită energia în reţea. Poseda toate echipamentele necesare, dar stăteau nefolosite.

Trenurile nu mai circulă pe linia Kyle – sunt prea multe alunecări de teren – astfel că şinele erau libere pentru transportul echipamentului greu. Acesta urma să vină dintr-o zi în alta de la Inverness. Apoi va porni încet înapoi, săpând un şanţ de-a lungul căii ferate în timp ce se retrage. Acelaşi procedeu ingenios se va folosi pentru aşezarea cablului. Noi nu trebuia decât să mergem fără grabă din urmă, să acoperim la loc şanţul şi să aşezăm plăci de protecţie prefabricate din beton pe porţiunile unde cablul trebuia să traverseze zone stâncoase.

Totul era cât se putea de clar. Însă mai întâi trebuia să săpăm şanţul pe o distanţă de două sute de metri, într-un sol care era pe cale să îngheţe, devenind tare ca piatra. Avea să ajungă teren permanent îngheţat în curând. Iar după aceea, teren mlăştinos, dacă Alaska şi Siberia puteau fi luate drept modele. Însă aceasta avea să fie o problemă abia peste ceva vreme..

Liam Morrison îşi făcuse treaba cu teodolitul şi cu instrumentul de trasare cu laser. Cei doi asistenţi ai lui (mi-am dat seama de asta după numele de pe desen) îşi făcuseră şi ei treaba cu jaloane şi sârmă. Linia pe care o trasaseră şi care trebuia urmată de şanţ se întindea de la malul stâng al râului Carron până la est de gară. Simplu.

Singurele instrucţiuni primite erau să săpăm până la adâncimea de un metru pe tot parcursul. După ce Murdo a manevrat excavatorul spre malul râului, am aliniat maşina şi eram pregătiţi să ne apucăm de treabă. Doar un semnal, şi gata.

Nici nu se putea ceva mai simplu.

VI. BILEŢELE DE AMENINŢARE

Maşinăria noastră era atât de nouă, încât se vedea că vopseaua galbenă şi neagră încă nu apucase să se prăfuiască. Era un model nou şi perfecţionat. Avea un troliu mare cu lanţ. La cupa de săpat avea anexată şi o foreză. Alături de foreză exista şi duza unei suflante de aer cald, alimentată de la motor, pentru înmuierea solului îngheţat.

Şi atunci, eu ce căutam în şanţ cu un târnăcop, o lopată şi răngi? De ce făcusem doar cincizeci de metri spre sfârşitul celei de-a doua zile de la sosire?

Am pus aceste întrebări pe un ton nu tocmai politicos.

— Trăim în Era Glaciară, omule, mi-a explicat Euan, proptindu-se în coada lopeţii, ţinând un lanţ, fumând o ţigară şi dând sfaturi de sus. Când s-au retras, gheţarii au lăsat în urma lor o sumedenie de bolovani.

— În ritmul ăsta, am spus eu, vârând un capăt al răngii sub unul dintre numiţii bolovani, vor fi tot aici când se întorc gheţarii.

— Atunci nu mai avem mult de aşteptat, a spus Murdo, dinapoia manetelor de comandă din cabina excavatorului.

— Mai bine mi-ai da cablurile flexibile, am zis eu.

Cu un zuruit, Euan a azvârlit cablul în jos. La capătul lui se găsea un mănunchi din cabluri confecţionate din nu ştiu ce carbon ciudat şi special. Acelea erau flexibilele. Dacă întindeai două dintre aceste cabluri, le înfăşurai în jurul vreunui obiect, apoi împreunai capetele, acestea se răsuceau ca nişte şerpi şi formau un nod. Aceasta era rezolvarea pentru problemele pe care le întâmpinam în acele momente: bolovani prinşi în adâncime. (Dar şi cioturi de copaci, automobile îngropate şi altele asemenea.)

Necazul era că trebuia să creezi suficient spaţiu liber în jurul obstacolului, ca să le poţi înnoda. M-am opintit în rangă. Bolovanul s-a clintit câţiva centimetri. Solul care se dovedise dur chiar şi pentru freză pentru a fi sfărâmat s-a fărâmiţat brusc şi a alunecat în golul creat. Acesta s-a umplut complet. M-am opintit încă o dată. Ştiam că treaba putea fi dusă până la capăt. Deja reuşisem asta de vreo douăzeci de ori. Pe câmpia aceea, oamenii cultivaseră ovăz, cartofi şi napi vreme de sute de ani. Era de crezut că ei scăpaseră de toţi acei bolovani. Se părea că

îi scoseseră doar de la adâncimea la care ajungea lama plugului, ceea ce însemna, nu un metru, şi nici măcar jumătate de metru.

— De ce nu săpaţi şanţul pe după bolovanii ăştia? întrebase Liam, mişcându-şi mâna ca să sugereze înaintarea sinuoasă a unui peşte.

— Păi, ştii ce vom descoperi dacă am proceda astfel?

— Alţi bolovani?

— Ai priceput bine.

— A, în fine. Continuaţi, domnilor.

Aşa se face că am continuat. La al doilea efort asupra răngii, am reuşit să urnesc din nou bolovanul. Am văzut spaţiul negru care a apărut sub el.

— Ajută-ne, am zis.

Euan şi-a părăsit postul de lucru şi a sărit în şanţ, după care a înfăşurat o pereche de cabluri flexibile în jurul bolovanului. Capetele se înnodau singure. În acelaşi timp, fâşii adezive minuscule ieşeau din cablu şi se lipeau de piatră ca nişte fire de iederă. Am lăsat ranga să se aşeze la loc. Ne-am îndreptat de spate şi am privit la ea preţ de o clipă.

— Nu va ţine, am zis eu. E prea aproape de partea de sus.

Euan a întins încă cinci cabluri flexibile peste suprafaţa liberă, după care a tras de lanţ.

— Se vor lipi ca braţele unei caracatiţe de o mască de faţă, a susţinut el.

— Bine, atunci eu nu mai stau pe aici, am spus.

Ne-am chinuit să ieşim din şanţ, ne-am tras înapoi, ca să ne ferim de orice pericol, apoi i-am făcut semn lui Murdo că putea acţiona.

Troliul a scos un scheunat. Lanţul s-a întins. Tensiunea a crescut. Lanţul şi cablurile flexibile au ţâşnit prin aer ca nişte bice demente şi au plesnit când au lovit cabina excavatorului.

— Cam asta a fost treaba, a spus Euan. Mai facem o încercare?

Am privit împrejur. Soarele era în spatele Atlanticului. Spre răsărit, cerul roz decupa faţa unui uriaş de pe munte. Acela căruia localnicii îi spuneau Nasul lui Wellington.

— Hai să încheiem ziua de muncă aici, am propus eu.

Ne-am spălat, apoi am mâncat câte ceva la cantină. După aceea am reuşit să profităm de un „ia-mă, nene” din partea unui student irakian refugiat care lucra acolo şi ţinea tare mult să-şi

facă prieteni. Slavă cerului pentru prezenţa unui musulman acolo. În fine, musulmani de treabă, dacă înţelegeţi ce vreau să spun. Ei nu au motive să se plângă dacă trebuie să şofeze de la vreun bar până acasă. Am oferit primul rând şi am comandat un suc de portocale pentru tânărul Farhad şi câte ceva jumi-juma pentru mine şi băieţi. Sticlele de whisky aveau pe ele etichete care arătau boala de ficat a acelei luni. Iar pe suporturile pentru paharele de bere erau prezentate o largă varietate de răni înregistrate în accidente de circulaţie. Barul fusese construit într-o seră. Ferestrele lui mari fuseseră acoperite de multă vreme cu spumă izolatoare. Asta arăta că proprietarii erau ori prea meschini, ori prea săraci pentru a dubla geamurile. De aceea lumina era gălbuie. Înăuntru se aflau în jur de douăzeci de persoane, obişnuitul amestec de localnici amatori de băutură şi de oaspeţi ceva mai puţin ameţiţi. Vreo două echipe de oameni de pe şantier. Mai toţi muncitorii care lucrau pe şantier preferau să bea în locurile de cazare. Nu am văzut niciun detector de fum conectat la cea mai apropiată secţie de poliţie, asta a fost prima constatare. O atmosferă bună din toate punctele de vedere, aşa se putea afirma. După prima noastră noapte petrecută acolo, oamenii încetaseră să se mai holbeze după noi. Cât am mers cu tava spre masa noastră, m-am uitat dur la ei.

— Cauţi pe cineva? m-a întrebat Euan.

— Îi duce dorul banditei lui, a spus Murdo.

Era adevărat, însă am respins ideea. Descoperisem că Ailiss mă obseda de câteva zile. Stătusem cu ochii în patru, dar nu o zărisem nici pe şosea, nici în sat.

— Voiam să-ţi pun o întrebare, a spus Euan. De ce ai zis că este bandită?

Farhad s-a arătat îngrijorat.

— Aveţi bandiţi prin zonă?

— Doar câţiva rebeli pe dealuri, a spus Murdo.

— Nu-l induceţi în eroare pe băiat, am zis eu, apoi m-am întors spre Farhad. Nu seamănă cu teroriştii kurzi sau cu ce mai ştii tu. Aici vorbim de grupuri restrânse de tineri care trăiesc sus pe munte. Se autodenumesc colonişti ai noului secol. Unii dintre ei se ocupă de furturi, dar mărunte. Rareori se întâmplă ca ei să surprindă vreun camion de aprovizionare pe un drum nu prea circulat. Tocmai de aceea sunt numiţi bandiţi.

— Dar de ce fac aşa ceva? a întrebat Farhad.

Am ridicat din umeri.

— Ca să facă rost de mâncare.

— Nu, voiam să ştiu de ce trăiesc în munţi.

— Ca să scape de... am făcut un gest larg – de toate astea.

Nu ştiam precis ce voiam să sugerez şi nici spre ce făcusem semn cu mâna. Era vorba de anunţurile de avertizare, de detectoarele de fum şi de camerele cu circuit închis. Ori mă refeream la localnicii care beau la greu, dar şi la nou-veniţii cu atitudini degajate. Ori poate făceam referire la televizorul care clipea undeva şi la aerul apăsător din acel loc, mirosind a sudoare, parfumuri ieftine, mâncare şi băutură. La lumina gălbuie şi la ferestrele acoperite cu pături. La toate astea şi la marele rahat care spunea că noi suntem nişte „întârziaţi".

Farhad s-a arătat totuşi nelămurit.

— E vorba de imoralitate?

— Da, de asta este vorba, a spus Murdo. De imoralitate şi de beţie.

La ora închiderii, am păşit afară, în noaptea întunecată, luminată doar de cerul plin de stele. Acestea nu erau concurate aici de luminile publice. Dinspre dealurile de la sud, peste braţul de mare, a răsărit o scânteiere care a urcat cu repeziciune pe cer. Ajunsă aproape deasupra capetelor noastre, s-a iluminat orbitor preţ de o secundă sau două, apoi s-a stins.

— Ce a fost asta? am întrebat eu.

— Staţia Spaţială, a zis Murdo.

— Dar a fost abandonată, am spus.

— Da, a confirmat Murdo, dar a rămas acolo.

— Înainte de război, chinezii au trimis oameni pe Marte, a spus Euan.

— Doi bărbaţi şi o femeie, a zis Farhad, deschizând uşa furgonetei.

— Poate că au rămas acolo, a spus Murdo.

— Mda, am zis eu. Cu un letcon şi o maşină de cusut. Ca să facă mărfuri pe care să ni le vândă după război.

— După război, a spus Euan batjocoritor.

— În copilărie, a zis Murdo, i-am auzit pe mulţi vorbind aşa.

Când ne-am întors pe şantier, m-am oprit la computer şi am făcut cerere pentru o zi liberă. Nu avea să se întâmple nimic până duminică, de aceea voiam să hoinăresc.

VII. DEALURILE ÎNTUNECATE

Şantierul a fost tăcut duminică, deşi am îndoieli că s-au dus mulţi oameni la biserică. Dimineaţa, când am ieşit pe poartă, vremea era frumoasă şi rece. Cer albastru, la fel şi apa braţului de mare. Un calm plat. Prin cap se fugăreau un vers sau două dintr-un vechi cântec de-al tatei: *Du-mă înapoi spre dealurile întunecate*, *dealurile întunecate din*...

Dealurile întunecate din Lochcarron. A, da.

Degetele mele se jucau cu săgeata de arbaletă, aflată încă în adâncul buzunarului de la hanorac, scoţând clinchete când se lovea de nişte mărunţiş şi un briceag. O pisică a pufăit spre mine de la fereastra goală a vechii gări, iar asta m-a făcut să tresar. Dincolo de toate celelalte mirosuri emanate de ruine – cenuşă umedă, urină de motan, mucegai şi bălării – persista o adiere vagă de dezinfectant. Lăsată de folosirea unui produs, Jeyes Fluid, care pătrunsese bine în scândurile podelei. Asta mi-a adus aminte de coridoarele şcolii şi de birourile autostrăzii.

Am traversat şinele ruginite şi am găsit o poartă căzută între stâlpii de gard deplasaţi din loc. O cărare acoperită de buruieni ducea spre dealuri. Am urmat-o. M-am bucurat că aveam ghete înalte. Iarba ascundea pietre alunecoase care mi-ar fi putut provoca o entorsă fără nicio problemă dacă aş fi călcat prost. Pe pantele de la poale am văzut câţiva iepuri şi, ici şi colo, câte o turmă de oi care se sălbăticiseră. Aceste oi sălbatice arătau iuţi şi fioroase, având blana lungă şi picioare asemenea. Nu arătau nicidecum a oi de fermă. Evoluţia există, dom'le, indiferent ce ar spune yankeii. Fiecare turmă era păzită de un berbec cu faţa neagră şi ochi gălbui, care nu mă scăpa din ochi cât treceam prin dreptul oilor. Mă simţeam ca şi cum aş fi fost urmărit de satana.

Când şi când, mă uitam înapoi, ca să admir peisajul. După o vreme, curbura dealului a ascuns braţul de mare. Ajunsesem deasupra liniei zăpezii, într-o lume în care predominau negrul şi albul. Gheaţă, zăpadă veche şi teren pârjolit. Doar unele locuri aveau culoare. Licheni oranj pe pietre, ca nişte vopsea împrăştiată. Câteva mlădiţe verzi pe o porţiune caldă, care beneficia de soare mai toată ziua, unde apa picura din ţurţuri pe smocurile cafenii de iarbă moartă.

Pe la ora zece am trecut pe lângă două lacuri minuscule, îngheţate, şi mergeam de-a lungul unei văi mici şi înguste. Dealurile mai înalte dominau orizontul din faţa mea. Locul acela se numea Pădurea Attadale. Ca mai toate locurile numite păduri din Highlands, nici acesta nu avea copaci. Nimic nu creşte mai înalt decât iarba neagră. Poteca fusese năpădită, devenind doar o dâră făcută probabil de oi. Dar la acea înălţime nu erau oi, şi drumul acela fusese călcat nu cu multă vreme în urmă. Iar asta însemna oameni. Se putea spune că eram pe calea cea bună.

Nu mă îngrijorau lupii sau urşii. De-a lungul văii ceva mai mari, aceştia puteau crea probleme, dar nu aici. În niciun caz în pustietatea aceea. Chiar dacă Attadale şi Glen Affric, aflată ceva mai la sud, se numărau printre locurile unde acele animale fuseseră readuse cu ani în urmă. Pe atunci, cam în acelaşi timp cu ideea energiei eoliene, acţiunea impresionase. Dar dăduse greş din acelaşi motiv. Schimbările climatice. Toată lumea crede că în Highlands sunt lupi, dar ei se află la sud, şi sunt o pacoste acolo. La Glasgow au ajuns să vieţuiască pe lângă pubelele de gunoi.

Am continuat să urc. După un timp, am început să descopăr indicii care confirmau că potecuţa aceea era făcută de oameni. Cum ar fi o scândură mânjită cu smoală, care reprezenta o treaptă pe pantă. Pietre stivuite într-o parte a potecii pentru a alcătui un zid scund, sau răspândite pe o distanţă de un metru sau doi, fiind plăcute sub tălpi.

Un firicel de fum păta cerul în faţa mea. Am adulmecat aerul şi am prins miros de lemn ars şi o substanţă chimică bizară.

Am urcat o pantă care dădea spre o adâncitură străjuită de un deal înalt şi povârnit. M-am oprit şi am privit cu mirare.

La fundul adâncituri era un lac îngheţat, lat de câţiva metri şi lung de aproape o sută de metri. De-a lungul lui se înşirau câteva clădiri scunde. Cea mai apropiată semăna cu o casă veche şi întunecată, cu ziduri construite din pietre, fără mortar. Peste acoperişul înclinat era aşezată o prelată ce înmagazina energia solară. Iar prelata era asigurată cu bolovani care atârnau legaţi de frânghii la colţuri. Fumul ieşea din hornul acelei case. Următoarea clădire era o seră lungă. Apoi încă o casă închisă la culoare, şi o altă seră. În spatele lor se vedeau câteva magazii, cu ziduri din piatră şi acoperişuri din pământ cu iarbă, şi acestea având prelate energetice. Alte asemenea

prelate erau aşezate pe acoperişurile adăposturilor pentru păsări. Două capre slăbănoage erau legate undeva pe panta dealului şi păşteau.

Abia am apucat să văd toate acestea când am auzit un zbârnâit foarte rapid şi un declic puternic. Ceva s-a mişcat la marginea câmpului meu vizual şi m-am întors. Un puşti apăruse din spatele unui bolovan. Mă ţintea cu o arbaletă.

Am dus braţele în lateral, îndepărtându-le de corp.

— Lasă aia jos, am spus eu.

A continuat să ţină arma aţintită spre mine. Îi cam tremura mâna, dar nu îndeajuns ca să-l atac. A vârât mâna rămasă liberă în interiorul hanoracului – ceva încropit din blănuri şi materiale sintetice – şi a scos un fluier. A suflat cu putere în el. Ţiuitura mi-a răsunat în ureche chiar şi după ce s-a stins ecoul stârnit de dealuri.

— Să nu încerci vreo şmecherie, a zis el, străduindu-se să pară dur.

Asta nu a făcut ca glasul să-i sune mai puţin piţigăiat.

— Pentru asta aş putea să-ţi dau o săgeată de rezervă, am spus eu.

S-au auzit zgomote de uşi trântite şi din clădiri au apărut în goană câţiva oameni. Am surprins nişte mişcări bruşte pe panta dealului, doar nişte puncte negre care apăreau şi dispăreau.

Trei oameni au venit repede pe potecă şi s-au oprit în spatele băiatului. Doi tipi bărboşi şi Ailiss.

— Bună, Ailiss, am spus.

— Îl cunoşti pe individul ăsta? a întrebat-o bărbosul numărul unu.

Nu părea prea încântat.

— L-am cunoscut recent, a spus ea. Şi s-a încruntat spre mine. Jase?

— Eu sunt, am confirmat.

— E unul dintre „întârziaţi”, a spus ea.

— Ce te aduce aici? a întrebat bărbosul numărul doi. Avea accent britanic.

Am ridicat din umeri.

— Am ieşit la plimbare. Am zi liberă.

— Sabatul, a spus Ailiss, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva amuzant. Ei bine, nu-i nimic rău în asta.

— Vrei să-i zici puştiului să nu mai ţină arma îndreptată spre mine?
— Da, a spus ea. Bagă arma la loc, Nichol.
Puştiul s-a strâmbat, dar a ascultat-o. A coborât arbaleta şi i-a slăbit coarda.
— Nu faci bine, am zis. Nu-i poţi ameninţa pe toţi cei care se plimbă pe aici.
— Nu ameninţăm pe nimeni, a spus Ailiss. Asta, în mod obişnuit. Doar că acum suntem puţin cam agitaţi.
— Da, poţi s-o mai spui o dată, am zis. Nu aveam habar de ce oamenii aceia ar trebui să fie agitaţi. În fine, nu-mi place să fiu ameninţat.
— Am crezut că erai bandit, a spus Nichol. Ori zombi, refugiat sau soldat.
Bărbosul numărul unu a părut încurcat.
— Copiii învaţă tot felul de lucruri, a spus el.
— Vino în casă la un ceai, mi-a propus Ailiss.
Am bănuit că încercau să repare primirea atât de nefericită.
— Mulţumesc, am spus. Mi-ar prinde bine un ceai.
Puştiul a mers alături de mine pe potecă.
— Ce fel de nume e ăsta, Jase? a întrebat el.
— E o prescurtare.
— Poftim?
— Jason, am zis.
— Nu sună rău.
— E ca şi cum al doilea nume ţi-ar fi Mason.
— Jason Mason, Jason Mason, a intonat el.
— Nu aşa de tare, am zis.
— Cum îmi plăteşti tăcerea? a întrebat el fălos.
— Te-ai uitat prea mult la televizor, da?
— Nu mă uit la televizor, a spus el. Însă citesc mult.
Am scos săgeata de arbaletă din buzunar şi am fluturat-o în faţa lui.
— Dacă-ţi dau asta te linişteşti?
— Da, sigur.
I-am întins-o.
— Mulţumesc, a spus el. A ridicat-o în aer şi a pornit ţopăind şi strigând: Uite ce-am căpătat de la Jason Mason!
Copii.

VIII. LOCUL VERDE

Puştiul s-a întors şi a pornit sprinţar în susul pantei de unde apăruse, făcându-mi din mers un semn de salut cu capul. Cei doi bărbaţi şi Ailiss m-au condus spre uşa primei case. Am intrat aplecându-ne de mijloc, pentru că uşa era scundă. În vatră ardeau scânduri rupte şi alte resturi de lemne. Unele bucăţi aveau pe ele urme de vopsea sau de tencuială. Asta dădea acel miros de substanţe chimice. Însă focul era vesel şi pe plită se vedea un ceainic. Am preferat ceai negru şi tare, cu zahăr. Nu mi-a oferit nimeni vreo prăjiturică, şi nici n-am cerut. Bărboşii mi-au spus cum îi chema. Martin şi Angus. Am bănuit că depăşiseră douăzeci de ani şi m-am întrebat cum de nu fuseseră recrutaţi. Arătau şi păreau suficient de inteligenţi ca să intre în armată. Nu i-am întrebat nimic în privinţa asta. Becul care atârna din tavan nu ardea, astfel că toată lumina dinăuntru venea pe fereastră. Mobilierul era alcătuit din nişte fotolii deformate şi rupte şi o canapea deşelată, plus o servantă şi un dulap. Pe podea, covoare şi carpete stăteau în strat gros, iar altele erau bătute în cuie pe pereţi. Pe covoarele prinse pe pereţi se vedeau fotografii, extrase din ziare şi cărţi poştale. O mulţime de fotografii arătau ca şi cum ar fi fost imprimate de pe Net. Peisaje luxuriante, pline de verdeaţă – cum să spun, cam istorice. Copaci şi flori, păsări şi albine. De trei cuie bătute în perete erau agăţate trei arbalete, ceva mai sus o puşcă, apoi două puşti cu aer comprimat. Cutii de metal cu proiectile şi săgeţi, dar şi o cutie cu cartuşe pe un raft. Cutia era cafenie şi ceruită şi capacul avea un desen ce sugera vechimea. Toate proveneau din perioada dinainte de interzicerea folosirii lor, am bănuit. Cu certitudine nu erau furate de la armurierii autostrăzii sau de la poliţişti.

Nu am zărit vreun televizor, aşa cum spusese şi copilul. Şi nici măcar Internet wireless. Însă de fiecare perete stăteau proptite maldăre de cărţi, pe hârtie. Puteai crede că făceau parte din sistemul de izolaţie termică.

O bucătărie ceva mai răcoroasă în partea din spate a casei. Ţevile de apă erau căptuşite cu bucăţi de covor sau cu sârmă. De chiuvetă stăteau rezemate un târnăcop ruginit, o lopată şi o sapă. Pe perete era aninată o seceră. Am arătat spre ea.

— La ce vă foloseşte asta?

Ailiss s-a uitat spre obiect.

— A, la seceră te refereai. A zâmbit. Va avea rostul ei. Vom avea din nou recolte. Ovăzul este rezistent. Am văzut o parcelă sau două cu ovăz sălbăticit pe drumul spre Ardaneaskan.

— Ailiss este optimistă, a spus bărbosul numărul unu, adică englezul. Părea iritat dintr-un anumit motiv. A ridicat din umeri. Am găsit-o, atâta tot. Ailiss crede că o va folosi cândva.

Ailiss i-a aruncat o privire ce sugera că mai găsise o utilizare pentru seceră. Însă după aceea, s-au uitat unul la altul, apoi la mine şi au surâs ca mormonii.

— Ailiss, faci tu pe gazda bună? a zis Angus, tipul care era scoţian. Eu şi Martin trebuie să ne întoarcem la treabă. Ne întâlnim la capătul celălalt.

— Pe curând, băieţi, a spus Ailiss.

Şi-au tras fermoarele hanoracelor şi glugile şi au ieşit pe uşă. Eu mi-am golit cana de ceai.

— Ei, şi acum, a început Ailiss, părând puţin stânjenită, să fac pe gazda bună, Jason Mason.

— Jase, am corectat-o eu.

— Cum vrei, a zis ea.

M-a scos afară pe uşa din dos. Spatele casei era săpat în coasta dealului. Aillis s-a întors spre stânga şi m-a condus de-a lungul unui şanţ zidit, prin dreptul unei afumători care mirosea a ceva ce nu era doar carne.

— Brânză de capră, m-a informat Aillis, când m-a văzut strâmbând din nas.

— Voi aţi construit toate astea? am întrebat-o.

Ea aruncat o privire în urmă.

— Doar serele. Nu şi casele. Când le-am găsit, ele aveau doar zidurile întregi, pricepi?

— Şi câţi locuiţi aici?

De data aceasta nu s-a mai uitat înapoi.

— Nu-ţi pot spune.

— Mi-ai spus deja.

Ea a râs. Fără nicio explicaţie.

Însă mi-a arătat totul. În seră creşteau roşii şi alte legume, iar între şiruri erau verdeţuri aromatice. Apa picura din ţevi peste tot, încălzită de soare şi de energia solară. Existau chiar şi câţiva metri pătraţi de cartofi. Îngrăşământul venea de la iepurii şi caprele din adăposturile aflate în spate. Alte feluri de carne –

căprioară şi de oaie de la animalele sălbăticite – atârnau la rece în afumătoare sau se murau în butoaie cu sare. În cea de-a doua casă i-am cunoscut pe părinţii lui Nichol, care coseau pieile de animale cu aţă pescărească folosind o maşină de cusut cu pedală. Aceştia s-au mulţumit să ridice ochii spre noi, fără a spune prea multe. Cât am fost condus peste tot, am văzut probabil vreo alţi şase oameni venind dinspre dealuri sau îndreptându-se către ele, unii cu lemne, alţii aducând iepuri vânaţi. Aproape toţi, fără excepţie, nu au făcut altceva decât să se uite încruntaţi la mine.

— Cred că geamul acela călit v-a costat o avere, am spus când am ajuns în cea de-a doua seră.

— Am luat geamurile de la casele abandonate, a spus Aillis.

Aşa cum bănuisem de mult.

— Diamantele de tăiat sticla sunt lucruri folositoare, am spus. Iar casele părăsite reprezintă ascunzători utile.

— A, deci ai văzut asta?

— Da, pe drumul de la Dingwall. Cum aţi adus carnea până aici?

Ea a ridicat din umeri.

— Am împrumutat o maşină.

— Da, aţi împrumutat o maşină.

Nu am comentat.

— Nu, serios a fost împrumutată, a întărit ea. Am făcut asta cu alţi colonişti din Black Isle.

Stătea foarte aproape de mine, iar mirosul ei straniu şi sărat se amestecase cu acela de aer proaspăt emanat de pământ şi de plante.

— Aillis, am zis.

Ea a fost cât pe ce să-mi răspundă, când uşa s-a deschis, iar cei doi bărboşi, Martin şi Angus, au intrat în seră. Aillis a făcut brusc un pas înapoi şi a lovit cu şoldul un ghiveci cu o plantă. A mormăit ceva şi s-a întors să adune pământul şi să pună planta înapoi în vas. Martin şi Angus s-au rezemat de marginea unei mese din lemn.

— Ei, acum ai văzut ce avem aici, a spus Angus.

— Da, şi vă mulţumesc. Aveţi un loc frumos. Dar nu înţeleg de ce trăiţi astfel.

Angus s-a uitat în lateral, spre Martin. Ridicându-se, englezul masiv s-a aplecat puţin în faţă. Şi-a prins mâinile la spate, împingându-şi în acelaşi timp barba înainte.

— Supravieţuire, a spus el. Lumea se scufundă. Centura grânelor din America e bântuită de tornade. Gheaţa se topeşte în toate zonele unde obişnuia să dăinuiască, şi alte locuri, unde nu s-a cunoscut frigul, îngheaţă. Ţiţeiul e pe terminate, şi noi suntem amestecaţi într-un război care ar putea să devină nuclear dintr-o clipă în alta. Gheaţa din Groenlanda e cât pe ce să alunece în mare. Într-un fel sau altul, oraşele sunt sortite pieirii. Trăim aşa cum toată lumea va fi silită să o facă mai devreme sau mai târziu.

— Asta este o prostie nemăsurată, am spus eu.

— Poftim? s-a mirat el, părând puţin derutat.

— Vouă vă place să trăiţi astfel. N-am nimic cu asta. Dar nu vă amăgiţi că veţi supravieţui situaţiei ce ar putea să apară. Doar dacă sunteţi în stare să ţeseţi singuri prelate solare şi să produceţi oţel pentru coardele arbaletelor voastre. Fără a mai vorbi de direcţia din care bate vântul.

Martin s-a uitat de parcă ar fi înţeles rostul vorbelor mele.

— La ce te referi?

Am arătat cu degetul.

— Bate dinspre vest. Şi ce se află la vest de aici? O centrală nucleară şi cel mai mare depozit de proiectile nucleare de când Rosyth a fost aruncată în aer. Dacă toate proiectilele acelea încep să explodeze, o să pieriţi laolaltă cu noi toţi, doar că voi o să dispăreţi primii.

— Ia stai puţin... a început Angus.

Martin a făcut un semn cu mâna.

— Nu mai avem ce discuta, a spus el. Cu oameni ca el este inutilă orice încercare.

— Foarte bine, am spus. Atunci o să plec. Vă mulţumesc pentru ceai. Ajuns în pragul uşii, m-am uitat peste umăr. Poate ne mai întâlnim în sat, Aillis.

— Poate, a zis ea şi s-a uitat în altă parte. La revedere.

IX. DUMINICĂ NOAPTEA

Eram la jumătatea drumului de coborâre când am primit un apel de la Murdo, care voia să ştie unde naiba eram. I-am spus că mă plimbam pe dealuri şi că acum coboram. El mi-a zis că nu eram întreg la minte. Eu i-am explicat că nu era mama mea, astfel că discuţia n-a mai continuat multă vreme. Însă restul coborârii mi-a făcut plăcere, şi am ajuns înapoi pe şantier cam pe la mijlocul amiezii. Am mâncat o plăcintă cu carne de porc şi am băut o cutie de bere. M-am dus apoi în camera mea din cabana „întârziaţilor”, mi-am dat jos ghetele şi m-am întins ca să prind un somn de sabat.

La ora şapte, în cantină eram doar o mână de oameni, printre care eu, Murdo, Farhad, secretara Kelly şi Liam, inginerul de şantier. Ne-am aşezat la aceeaşi masă cu mâncarea de cină, care fusese încălzită la microunde.

— Ţi-ai găsit femeia-bandit? m-a întrebat Murdo.

— Da, am răspuns. Au un locşor undeva sus, după Attadale.

— Ai făcut ceva progrese cu ea?

— Mai eram aici dacă progresam? am zis eu.

Murdo a râs.

Liam şi-a lăsat jos furculiţa şi m-a măsurat.

— Ce înseamnă treaba asta cu bandiţii?

— Nu sunt bandiţi, a spus Murdo, înainte ca eu să apuc a deschide gura. Sunt doar braconieri şi haimanale.

— Cu toate astea, a zis Liam, mai bine să ascultăm ce are Jase de spus despre asta.

Le-am vorbit despre aşezare, trecând peste momentele mai jenante.

— E îngrijorător, a spus el.

— Ce poate crea îngrijorare?

— O bandă înarmată care trăieşte atât de aproape de magistrala energetică? Asta nu vă îngrijorează?

— Hai să fim serioşi, am spus. Nu reprezintă o ameninţare pentru nimeni. Şi, oricum, există colonişti ai noului ev pretutindeni. De-a lungul văii, în primul rând.

Liam a dat aprobator din cap.

— Întocmai. Nu am fost luaţi în serios. Reprezintă un risc de securitate.

— Ba nu! i-am tăiat-o eu. La o adică, de ce ar vrea să avarieze cablul de putere? Ei consideră că lumea se va duce foarte curând de râpă, fără a mai fi nevoie de intervenţia lor.

— Grupurile care trăiesc potrivit unor astfel de credinţe pot deveni foarte agresive, a spus Liam. Sectele care propovăduiesc sfârşitul lumii nu aşteaptă întotdeauna deznodământul, ştiţi prea bine asta. Câteodată, ele încearcă să îl producă. Ori sunt influenţate ori... a făcut o pauză, şi a împuns cu degetul – în ele se infiltrează oameni care manifestă o abordare extremistă.

Murdo a râs în hohote.

— Crezi cumva că oamenii ăştia lucrează pentru Bodach?

— Ori poate pentru alţi extremişti, desigur, a spus Liam. Fie că ştiu asta, fie că nu.

Pe neaşteptate, mi-a pierit orice poftă de mâncare.

— Nu sunt o sectă, am spus, şi nici extremişti. Sunt doar – şi am făcut un gest din umeri – derutaţi de vremuri.

— Dar singur ai povestit că ai fost ameninţat de un copil, a zis Liam.

— Un băieţel care se juca de-a soldaţii!

— Da, dar cu o armă mortală, a spus Liam şi a lăsat impresia că gândea profund. Îţi dai seama, chestia cu protecţia minorilor... M-am întrebat ce fel de educaţie primeşte acest copil.

— Ştie să citească, am precizat.

Liam s-a mulţumit să surâdă.

— O să mă mai gândesc, a spus el. Apoi a aruncat o privire spre Kelly. Ai trecut asta în programul meu?

Secretara a confirmat cu o mişcare din cap.

Ceva mai târziu în acea seară, l-am surprins pe Liam într-un colţ al coridorului vorbind singur. Apoi mi-am dat seama că vorbea la telefon. Am sperat că dăduse telefon acasă, dar nu puteam băga mâna în foc.

X. SENZAŢIA DE LUNI DIMINEAŢA

M-am trezit pe la şapte, tocmai când se lumina de zi. Însă nu lumina m-a făcut să mă trezesc. Şi nici ceasul deşteptător nu pornise. Am rămas întins uitându-mă fix la cifrele mici şi roşii de pe cadranul ceasului încastrat în patul de deasupra capului meu şi m-am întrebat ce anume mă deşteptase. Apoi am auzit: o vibraţie profundă, îndepărtată, a cărei intensitate creştea din clipă în clipă.

Un elicopter. Sunetul acela mi s-a părut întotdeauna ca o ameninţare. Iată că vine un elicopter care vrea să-ţi ia capul.

Mi-am trecut picioarele peste marginea patului şi m-am ridicat. Toţi ceilalţi din cabană au continuat să doarmă adânc. Am lipăit desculţ până la uşă, am ieşit cu fereală şi m-am uitat de-a lungul cabanei. Cu toate că purtam îmbrăcăminte călduroasă, am simţit că îngheţ, dar am reuşit să văd tocmai până la lac. Era cenuşiu, şi deasupra lui atârna un plafon jos de nori. Elicopterul era ca un punct negru şi umflat, care se îndrepta drept spre mine. În momentul când a trecut peste sat, s-a înclinat spre stânga faţă de mine şi a descris un arc spre sud. Era unul dintre acele elicoptere Chinook, având două motoare. Un aparat transportor de trupe.

Zgomotul asurzitor făcut de el s-a dispersat deasupra şantierului. Aparatul a zburat la mică înălţime peste Strathcarron şi a trecut dincolo de linia orizontului. A dispărut înapoia dealurilor, dar eu l-am auzit în continuare. Duduitul apăsat al motorului a rămas constant. Am bănuit că survola o anumită zonă.

— Aşa îşi încheie cariera bandiţii tăi, a spus Murdo, apărut brusc în spatele meu.

M-am întors. Stătea ca şi mine, purtând o vestă şi indispensabili, tremurând, şi privea după elicopter. Mi-a venit să îi trag una peste mutra satisfăcută, dar sumbră. Asta se întâmplă cu oameni ca el, se aşteaptă la ce este mai rău, şi nu sunt dezamăgiţi prea des.

— Cum adică, să trimită soldaţi după nişte colonişti ai noului ev? am spus eu. Ce-i cu tine? Ar fi doar un exerciţiu pentru ei ca să-i termine.

Murdo a clătinat din cap.

— Nu te amăgi. Ştii prea bine ce forţe au fost trimise, a zis el şi a pufnit. Sunt convins că oamenii de la Serviciile Sociale vor apărea curând. Imediat după ce soldaţii izolează locul.

— Mai bine-mi ţineam gura, am spus eu.

— Pentru un băiat din Glasgow, înveţi destul de repede.

Mi-a venit din nou să-l pocnesc, însă m-am mulţumit să lovesc cu pumnul în palma deschisă a celeilalte mâini.

— Trebuie să facem ceva!

Mi-a aruncat o privire ciudată.

— Noi, spui? Vorbeşte pentru tine. Şi, la o adică, ce am putea face noi doi?

— Putem merge până acolo să vedem dacă avem posibilitatea de a-i ajuta.

— Nu ne putem pune cu soldaţii.

— Bineînţeles, dar am putea culege oamenii care scapă. Sau i-am putea ajuta să-şi mute ce au.

— Asta ar fi posibil, a spus Murdo. Gata, mă bag şi eu în treaba asta.

M-am răsucit pe călcâie, gata să mă reped spre camion. Murdo m-a prins de umăr.

— Întâi îmbracă-te, a spus el. Şi nu uita să faci pipi.

Zece minute mai târziu eram în cabina camionului, eu, Murdo şi Euan. De data asta nu mai aveam pe nimeni plasat pe acoperiş, drept om de veghe. Ori, mai curând, eram cu toţii de veghe, sper că înţelegeţi ce vreau să spun. Euan ne afuma din plin cu fumul ţigării lui, ceea ce, pentru creierul lui, reprezenta un demaraj dis-de-dimineaţă. Am deschis un geam şi am pornit încălzirea la maximum. Pe jumătate adormit, agentul de securitate de la poartă ne-a făcut semne de rămas-bun când am ieşit. Probabil că s-a arătat niţel surprins când am virat spre stânga şi am pornit în viteză spre Strathcarron.

La trecerea de nivel cu calea ferată, am săltat serios. Am virat din nou stânga, apoi dreapta, pe fostul drum. Roţile erau în afara drumului şi de o parte, şi de cealaltă, însă pneurile cu aderenţă bună şi-au făcut treaba.

— Cât de departe putem urca? a întrebat Euan, în timp ce ne luptam cu prima pantă mai abruptă.

— Oricum mai departe decât acest loc, am spus eu.

Camionul s-a hurducat aplecându-se întâi în jos, apoi în faţă. Am săltat cu toţii pe banchetă. Mă cam speria ceea ce se afla

înaintea noastră, dar îmi plăcea acea cursă. Câteva clipe mai apoi am pătruns aproape în interiorul norului. Apoi norul s-a desfăcut, dezlănţuind o ploaie măruntă şi îngheţată, ale cărei picături înţepau ca firele de nisip purtate de furtună. Am închis geamurile şi am pornit ştergătoarele şi farurile. Scârţâitul şi bufnetul surd al ştergătoarelor la capăt de cursă au devenit curând cele mai puternice zgomote ce se auzeau în cabină. Vizibilitatea se redusese la aproape o sută de metri. Urcam şi coboram, dar mai mult urcam.

Apoi am mers în sus şi drept şi am privit spre valea îngustă, unde se afla aşezarea. Am oprit acolo, lăsând motorul să meargă la ralanti, ţinând piciorul pe pedala de frână. Camionul stătea aplecat în faţă pe pantă. Elicopterul aterizase imediat sub noi, pe malul lacului lung şi îngust, care arăta acum mare şi negru în contrast cu fâşia albă de zăpadă.

Vreo doisprezece soldaţi, cu costume blindate de culoare neagră şi având pe cap căşti cu vizor, au înconjurat aşezarea. Cei care locuiau în acel loc, fiind cam egali ca număr cu soldaţii, stăteau grupaţi pe drum, ghemuiţi. Serele sticleau din cauza geamurilor sparte. Din cele două case se ridica un fum negru şi urât mirositor.

— Isuse, omule, au incendiat acoperişurile! a exclamat Murdo.

Părea că se îneacă de furie, sau de fum. Euan a lovit cu pumnul în bordul camionului. Şi a albit la faţă, aşa cum i se albiseră şi pumnii.

— Aprobări, a spus el. Aprobări de securitate!

A dus mâna în spate după puşca aflată în rastel. L-am prins de încheietură şi i-am smuls mâna de lângă armă.

Doi soldaţi au venit în goană în susul pantei spre noi. Au venit de o parte şi de alta a camionului, au sărit pe scări şi au lovit cu pumnii în geamuri. Am apăsat cu degetul mare pe comutatorul de lăsare a geamului.

— Opreşte motorul şi coborâţi din cabină imediat! mi s-a ordonat.

— Imediat, am zis eu.

Soldaţii au sărit la sol şi au rămas cu puştile îndreptate spre noi. M-am uitat la ceilalţi.

— Gata, băieţi, le-am zis. A venit vremea să acţionăm.

Am deschis portierele. Murdo şi Euan au sărit pe partea lor. Eu am oprit motorul şi am sărit prin stânga.

Nici nu am atins bine solul când camionul a început să ruleze înainte.

Jur că nu plănuisem aşa ceva. Sincer, fusesem atât de intimidat, încât făcusem exact ceea ce îmi spuseseră soldaţii. Adică, oprisem motorul şi coborâsem.

Nu spuseseră nimic despre frâna de mână.

Uriaşul camion al autostrăzii s-a hurducat în josul pantei. Am auzit răcnete, apoi împuşcături. Vreme de câteva momente, am avut impresia că soldaţii şi-au închipuit că aveau de a face cu un atac sinucigaş. Apoi am observat că trăgeau în cauciucuri. Abia dacă am avut vreme să mă gândesc că aceea era o acţiune inteligentă.

Cele două pneuri din faţă au explodat imediat ce roţile au pătruns pe drum, acolo unde descria o curbă faţă de malul lacului, chiar în faţa caselor. Botul camionului s-a înfipt în pământ. Adevărat, acea porţiune a camionului s-a oprit din mişcare. Însă restul mastodontului a continuat să înainteze. Partea lui din spate s-a înălţat în aer şi a părut să rămână atârnată acolo preţ de o clipă. Apoi s-a rostogolit în faţă şi s-a prăbuşit ca un copac retezat, exact peste elicopter. Combustibilului din rezervoarele aparatului de zbor şi circuitelor electrice ale camionului le-au trebuit doar câteva secunde ca să se găsească şi să fuzioneze. Asta s-a întâmplat la momentul potrivit, pentru că toată lumea era întinsă la pământ când s-a produs explozia rezervorului de combustibil. Nu a fost genul de explozie care azvârle resturi pretutindeni. A fost o minge de foc, iar aceasta a aruncat în jur vapori de benzină care, arzând, au reuşit să mă ardă şi pe mine la ceafă.

Când am ridicat privirea, rămăşiţele camionului şi elicopterul erau învăluite de o masă uriaşă de flăcări şi fum. Semăna cu ceea ce vezi la televizor în fiecare zi, când se dau reportaje din Teheran. Soldaţii au alergat către elicopter, dar s-au oprit când căldura s-a dovedit prea puternică. Apoi dintr-o parte a epavelor ce ardeau a apărut o siluetă din care şiroia apa. Era pilotul, care sărise din elicopter când văzuse camionul venind spre el, şi căzuse probabil prin gheaţa de la suprafaţa lacului. M-am simţit uşurat când l-am văzut teafăr.

M-am ridicat şi, privind în jur, am observat că în toată agitaţia aceea nebună, oamenii aşezării dispăruseră. O şterseseră. Fugiseră prin valea îngustă, apoi urcaseră pantele ca nişte căprioare. L-am văzut pe comandantul grupului de soldaţi uitându-se după ei prin binoclu. Apoi a lăsat jos instrumentul, a clătinat din cap şi a arătat spre noi.

Ca la un semn, şase soldaţi au alcătuit un cordon şi au pornit în susul dealului, spre noi.

— S-ar părea că am încurcat-o, a spus Murdo.

— S-o tulim de aici! a propus Euan.

— N-are rost, am replicat eu. Or să ne împuşte.

— S-ar părea că asta e ideea, a aprobat Murdo.

Dar nu eram atât de disperaţi. Mai ales în acele momente.

Am ridicat mâinile deasupra capetelor şi am aşteptat să fim luaţi în şuturi şi paturi de armă.

XI. AL DOILEA JIN YANG

Soldaţii erau probabil la douăzeci de metri în josul pantei faţă de noi când am auzit un bâzâit ciudat, şi am văzut scânteieri de lumină venind dinspre versantul dealului din faţa noastră. Apoi, o secundă mai târziu, a urmat un *di-di-di* sacadat.

M-am aruncat la pământ şi m-am făcut una cu iarba. I-am văzut pe cei şase soldaţi răsucindu-se şi căzând în faţa mea. I-am văzut prăbuşindu-se şi pe ceilalţi, care rămăseseră lângă lac. Totul s-a terminat în câteva secunde. Am rămas cu mâinile prinse pe după cap, apoi m-am ridicat şi am vărsat.

Pe panta dealului aflat în partea îndepărtată a lacului au apărut siluete întunecate care au început să coboare. Bărbaţi, femei, copii, aproape douăzeci cu totul, mult mai mulţi decât văzusem cu o zi în urmă. Doi dintre ei duceau în mâini arme automate. Aceştia erau Martin şi Angus. Mă întrebasem de ce nu fuseseră recrutaţi. Mă înşelasem. Îşi făcuseră stagiul. Şi odată ce-ai fost în armată, mi-au zis ei mai târziu, nu este chiar atât de greu să găseşti modalităţi de a-ţi procura arme. Pe piaţa neagră se comercializează până şi muniţie capabilă să străpungă blindaje.

Dar asta s-a întâmplat mai târziu.

În acele clipe, în timp ce puştii îi jefuiau pe soldaţii morţi, Aillis s-a apropiat de noi cu faţa înnegrită şi având o puşcă în mână. Când ne-a zâmbit, doar dinţii au sclipit albi, în contrast cu faţa mânjită de funingine.

— *Sclipitoare* idee! a spus ea. Dumnezeule, sunteţi nişte eroi, băieţi. Să îndreptaţi camionul chiar aşa spre ei...

— Lui i-a venit ideea asta, a spus Murdo, arătând spre mine.

Aillis m-a strâns în braţe în mod primejdios, fără să dea drumul puştii.

M-am uitat la Murdo şi Euan. Ei mi-au întors privirea. Mi-am dat seama ce gândeau în acele momente. Acum nu ne mai puteam întoarce. În primul rând, grupul nu ne-ar fi lăsat să plecăm. Din motivul foarte clar că puteam povesti tot ce ştiam. Într-un fel sau altul.

Ca şi sărmanul Jin Yang, chinezul care fusese luat drept terorist, nici eu nu avusesem în minte să declanşez un război. Însă o făcusem. Războiul de acasă, războiul veteranilor şi al coloniştilor, al evacuaţilor şi al întârziaţilor. Război care a

căpătat constant proporţii, aşa cum creşte şi nivelul mării. Război în care suntem încă prinşi. Dacă aş fi ştiut ce se va întâmpla, poate aş fi plecat şi aş fi riscat, chiar dacă asta ar fi însemnat să mă aleg cu un glonţ în spate. Nu ştiu ce să mai zic acum, după atâţia ani. În orice caz, atunci nu am avut habar. Ştiam doar că Aillis se uita la mine cum nu o făcuse nimeni vreodată. Sugerând că era *mândră* de mine.

„Întârziaţi”, am gândit. Prea proşti pentru a fi recrutaţi. Dar niciodată prea fricoşi pentru a riposta.

— Da, am spus. A fost ideea mea.

David Wishart J.
Chronotetannymenicon
(Încetinirea timpului)
(„Chronotetannymenicon”, 1993)

Traducere de Mara Costache

În acea duminică, patru dintre noi am cinat la un mic hotel, de lângă Richmond. Stăteam în hol, privind spre grădină, cu pipele aprinse şi vestele descheiate, pălăvrăgind verzi şi uscate: despre perspectivele războiului dintre China şi ţar pentru deţinerea Uzbekistanului, despre vizita reginei, despre dezvăluirile presei de scandal referitoare la infidelităţile prinţului Albert.

— Ciudat! Foarte ciudat! exclamă dintr-odată Poetul, care stătea lângă fereastră.

— Ce anume? a întrebat Avocatul.

— Uitaţi-vă la norii din fereastra verandei.

Am privit în direcţia respectivă. Cu ferestrele ei arcuite în faţada hotelului, veranda era aproape perpendiculară pe masa noastră. Ultimul ochi de geam împărţea vertical cerul din partea dreaptă şi această linie divizoare servea ca o balama pentru iluzia optică. Norii, împinşi de un vânt puternic, se mişcau rapid de la dreapta la stânga cerului, în timp ce imaginile lor zburau în direcţia opusă. Efectul era aproape hipnotic.

— Nimic ciudat, spuse Savantul şi începu să vorbească pe larg despre legile reflexiei şi refracţiei.

Poetul ascultă politicos, deşi muşchii feţei i se încordau la răstimpuri, ca şi cum ar fi înăbuşit un căscat.

— Înţeleg, spuse în cele din urmă. Îţi rămân îndatorat. De fapt voiam să ştiu de ce anume reflexiile se mişcă mai repede decât lucrurile reale.

Savantul deschise gura, apoi o închise. Avocatul izbucni în râs.

— Ei bine, vorbeşte! zise el. Răspunde-i omului!

— Cred că vei găsi, spuse Savantul cu oarecare asprime, că ambele călătoresc exact cu aceeaşi viteză. Oarecare diferenţă – arătă el către o sticlă de vin de lângă cotul Poetului poate fi atribuită altor factori.

Când râsul care-i cuprinse pe toţi se stinse, adăugă:

— Desigur, orice s-ar întâmpla, efectul ar trebui să fie opus.

L-am privit cu atenţie.

— Cum asta? întrebă Avocatul.

— După legile fizicii, orice obiect care-şi schimbă direcţia pierde energie. Fiind compuşi din lumină reflectată, norii din geam ar trebui să se mişte mult mai încet.

— Haide, haide! am spus. Nu suntem chiar atât de lipsiţi de cunoştinţe ca prietenul nostru. Mai ştim şi noi câte ceva... În primul rând, lumina nu are masă, aşadar nu respectă legile materiei. În al doilea rând...

Savantul ridică mâna.

— Un moment, interveni el, într-adevăr se presupune că lumina nu are masă, dar noi nu putem accepta o asemenea ipoteză ca pe un fapt dovedit.

— Ce spui însă despre Teoria Relativităţii a lui Ricci? am obiectat. Ai fi de acord cu el că viteza luminii trebuie să fie o constantă?

Savantul îşi ridică pipa şi o aprinse, câştigând timp de gândire.

— Ştii, desigur, începu el, că în fizica newtoniană timpul este o constantă. În timp ce mişcarea, ca aplicată masei, este un factor variabil?

— Desigur. Natural. Dar...

— În fizica lui Ricci, timpul este o variabilă ce se schimbă pe măsură ce un corp în mişcare se apropie de constanta vitezei luminii...

— Da, şi tocmai de aceea...

— Ce vreau să-ţi spun, urmă el, nesocotindu-mi cuvintele, este că dacă se poate demonstra că lumina are masă, anomaliile existente între cele două sisteme nu trebuie să fie ireconciliabile. Va depinde numai de circumstanţe care din cele două sisteme operează la un moment dat. Desigur, dacă cele două sisteme sunt unul şi acelaşi, trebuie să existe reciprocitate. Cum timpul e o variabilă în fizica lui Ricci, în timp ce viteza luminii este constantă, la Newton, unde timpul e constant, viteza luminii trebuie să admită variaţie, *dacă lumina are masă.* Înţelegi ce vreau să spun?

M-am uitat la Avocat. Încuviinţa judicios din cap, dar ochii priveau în gol. Poetul îşi pierduse tot interesul pentru conversaţie şi privea pe fereastră la două femei care se plimbau

pe pajişte. Chiar şi mintea mea era departe de a fi clară şi regretam deja a treia sticlă de Bordeaux.

— Problema este, am spus, că nicio teoretizare nu admite dovezi empirice. Am putea studia deformările timpului încercate de un călător într-o rachetă ce se deplasează cu viteza luminii, dar...

— Nu există nicio deformare, mă întrerupse Savantul. Un asemenea călător n-ar simţi nimic. Timpul lui subiectiv ar fi acelaşi cu al tău şi al meu. Neconcordanţa ar deveni aparentă numai dacă cele două linii temporale s-ar reuni după aceea.

— M-am exprimat greşit, am încuviinţat. Voiam să spun că o călătorie la asemenea viteze rămâne doar o posibilitate teoretică.

— Uiţi că avem o alternativă.

— Care?

— În loc să grăbim călătorul, putem încetini lumina.

— Cu siguranţă, e la fel de imposibil!

— Crezi? şopti Savantul.

Tonul vocii sale, mai degrabă decât întrebarea, m-a pus pe gânduri. Dar, deşi l-am tras de limbă şi am recurs în final la cuvinte şi tactici pe care niciun gentleman n-ar trebui să le folosească împotriva altuia, nu s-a lăsat atras. Şi, pentru moment, aici s-a oprit problema.

Invitaţia de a cina, acasă la el, în următoarea vineri, a trezit în mine speranţele unei dezvăluiri secrete. Am cinat singuri, însă când, din modul în care ocolea orice aluzie, a devenit clar că subiectul rămâne închis, cu greu mi-am putut stăpâni un sentiment de dezamăgire.

Stăteam de o bună bucată de vreme lângă coniacul şi ţigările noastre, vorbind de una, de alta, când s-a ridicat brusc şi, fără o schimbare perceptibilă a tonului, a spus:

— M-am gândit că am putea coborî în laborator pentru o clipă.

Fără niciun cuvânt, dar oarecum curios, l-am urmat spre scări. Laboratorul se găsea în pivniţă şi ar fi făcut cinste oricărei catedre de fizică a unei universităţi mijlocii. Savantul m-a condus într-un colţ, la o masă din oţel, pe care se afla o cutie de dimensiunile uneia de ceai. După ce-am aruncat o privire gazdei mele, să mă asigur că nu-mi va da niciun ajutor sau vreo informaţie, m-am apropiat să o cercetez.

Era făcută din ceva care părea metal negru şi avea un capac fixat cu o încuietoare micuţă.

— Nu, n-o deschide încă! spuse Savantul. Stătea lângă mine cu mâinile încrucişate, zâmbind indulgent precum cineva care priveşte un copil curios care cercetează o jucărie nouă.

Am ridicat cutia s-o privesc dedesubt. Mai bine spus, am încercat s-o ridic, dar s-a dovedit grea ca plumbul. În cele din urmă am reuşit s-o clintesc aproape un centimetru – îndeajuns ca să văd că nu era îngreunată la bază – apoi am coborât-o cu grijă la loc.

— Ce-i înăuntru? l-am întrebat. Lingouri de aur?

Zâmbetul Savantului se mări.

— Nimic, răspunse. Acum deschide-o şi uită-te.

Aşa am făcut. Cutia era goală. În mod ciudat, foile metalice care alcătuiau pereţii erau subţiri de aproape şase milimetri.

— Îmi pare rău, am spus, dar va trebui să-mi explici.

— Într-o clipă. Îşi privi ceasul de aur din buzunarul vestei. Apoi, după o scurtă ezitare, ridică mâna spre mine: Cred că l-am putea folosi pe al tău, dacă nu te superi.

Derutat, dar din ce în ce mai curios, am scos ceasul din buzunar şi l-am desfăcut de pe lănţug. Savantul îl privi o clipă, apoi se uită la al lui şi mi-l arătă.

— Două minute diferenţă, spuse el. Eşti de acord?

L-am privit. Ceasul lui arăta zece şi douăzeci şi şapte, al meu aproape zece treizeci. Am încuviinţat din cap. Băgă ceasul înapoi în buzunarul vestei.

— Pune-ţi ceasul în cutie şi închide capacul.

După ce am făcut-o, m-a condus la o tablă montată pe peretele opus al laboratorului.

— Principala mea problemă, spuse el, este a ordinelor de mărime. Lumina călătoreşte cu trei sute de mii de kilometri pe secundă. Pentru ca timpul să devină o variabilă, fizica lui Ricci cere ca subiectul – călătorul ipotetic din rachetă – să fie accelerat la viteza luminii. Eşti de acord?

Am aprobat din cap.

— Cunoşti desigur Contracţia Fitzgerald-Lorentz.

— Aminteşte-mi-o.

— Este destul de simplă. Se întoarse la tablă: Să considerăm un obiect de lungime L0. După accelerarea la viteza luminii, noua lui lungime, L, se va reduce conform Contracţiei după cum

urmează:

Şi-a scris:

$L = L_0\sqrt{1 - V^2/c^2}$

— V este viteza obiectului şi c este viteza luminii, înţelegi?

— Până aici, da, am răspuns precaut.

— Acum, în ceea ce priveşte timpul, continuă el, există un efect similar de *alungire,* exprimat desigur invers.

$T = T_0 / \sqrt{1 - V^2/c^2}$

— Firesc, la viteze normale, $\sqrt{1 - V^2/c^2}$ produce un rezultat foarte apropiat de l. Dacă dorim să lungim timpul, să-i dublăm valoarea obişnuită, atunci factorul Fitzgerald-Lorentz trebuie redus astfel:

$\sqrt{1 - V^2/c^2} = 1/2$

Acum eram cu totul pierdut şi nu puteam decât să aprob din cap. El însă uitase de orice reacţie din partea mea.

— Ridicând la pătrat în ambele părţi, rezultă:

$1 - v^2/c^2 = 1/4$

— Adică:

$v^2/c^2 = 3/4$

— Aşadar:

$v/c = \sqrt{3}/2 = 0.8$, ie 4/5.

A scris această ultimă expresie cu o înfloritură şi s-a întors spre mine ca şi cum s-ar fi adresat unei aule de studenţi.

— Înţelegi acum, desigur, ce am vrut să-ţi spun despre ordinele de mărime.

Am zâmbit prosteşte şi n-am răspuns nimic.

— Dacă dorim, continuă el, să mărim timpul de două ori faţă de lungimea lui obişnuită, atunci trebuie să reducem viteza luminii până când aproximează mersul obişnuit al omului. Rezultă că trebuie să fie încetinită de un factor de ordinul lui zece la a opta.

Adăugate la sfârşitul a ceea ce, pentru mintea mea neobişnuită cu matematica, păruse o expunere perfect raţională şi coerentă, concluziile Savantului veniră aproape ca un şoc fizic.

— Dar e imposibil! am exclamat.

În loc să-mi răspundă, se apropie de masa pe care se afla cutia.

— Scoate-ţi ceasul, spuse, şi hai să vedem.

Şi-a ridicat şi el ceasul şi le-am comparat.

Ambele indicau zece şi treizeci şi două de minute.

Am privit ca un idiot, dar nu era nicio greşeală. Vorbise vreme de peste cinci minute, totuşi, ceasul din cutie măsurase mai puţin de jumătate din timpul respectiv.

— Secretul, desigur – explică Savantul – se află în compoziţia sticlei din care e făcută cutia. În cazul sticlei normale, o rază de lumină va trece aproape nestânjenită, iar dacă sticla constituie un impediment prea mare, atunci nu va mai trece deloc. Această „sticlă lentă” – denumirea, pot să-ţi spun, nu-mi aparţine, ci este inventată de capabilul meu asistent domnul Robert Shaw – este în acelaşi timp incredibil de densă şi total permeabilă pentru lumină.

— Dar e complet opacă, am protestat.

Savantul şi-a pocnit fruntea exasperat.

— Sigur că aşa i se pare unui observator extern, zise el. Reducerea vitezei luminii are un efect subiectiv similar alungirii puternice a lungimii de undă. Imaginează-ţi dacă doreşti o cale printr-un labirint aproape infinit de pereţi uşor curbaţi care reflectă lumina. Ea călătoreşte pe această cale, izbindu-se dintr-un perete în altul, pierzând din viteză pe măsură ce înaintează, până când iese, în sfârşit, din labirint şi este eliberată. Înţelegi?

Mă tem că până la acel punct ascultasem doar pe jumătate. Spre deosebire de prietenul meu, nu sunt un om de ştiinţă în adevăratul înţeles al cuvântului. Ca şi poetul Horaţiu, cred că un lucru nu are un scop anume până ce nu luceşte de uzură. Acum, în timp ce priveam incredibila cutie din sticlă, simţeam că nervii mi-o luau razna. Am simţit că mintea îmi creşte de o sută de ori, apoi de o mie, până când atinse dimensiunile Palatului de Cristal al lui Paxton. Al doilea gând al meu, urmându-l de aproape pe primul şi fiind legat de el, era că jubileul de diamant al Reginei avea să fie peste numai un an.

Cele două gânduri s-au unit cu forţa explozivă a unei mici încărcături de dinamită.

— Presupun, dragul meu, am spus, că nu te-ai gândit la aplicaţiile practice...

Construcţia unui Chronotetannymenicon (cuvântul, pentru cei care nu cunosc limba greacă, înseamnă „*locul timpului extins*”) a durat câteva luni. Iniţial a fost plănuit să rivalizeze în mărime cu Palatul de Cristal, dar chiar folosind cel mai modern schelet

din oţel aliat cu titan, secţiunile pereţilor din sticlă s-au dovedit prea grele. De aceea construcţia a fost reproiectată pentru a avea numai două niveluri, acoperind o suprafaţă de nici o mie de metri pătraţi, şi a fost localizată în nordul parcului Hyde.

Efectul temporal al construcţiei a fost testat accidental, la numai patru ore după încheierea structurii. Cobaiul nostru involuntar a fost antreprenorul pentru pardoseală, care a petrecut o oră subiectivă în interior, pentru a descoperi la plecare că nu trecuseră decât douăzeci şi şapte de minute. Din nefericire, dar de înţeles pentru el, a povestit totul presei, rezultatul fiind că, deşi Chronotetannymeniconul nu era pregătit să fie deschis publicului în următoarele şase săptămâni, proprietăţile sale unice erau deja cunoscute: un fapt care s-a dovedit a fi de mare importanţă pentru desfăşurarea următoarelor evenimente.

Primul indiciu al unei nereguli a sosit la scurt timp după terminarea exteriorului. Eu şi prietenul meu, Savantul, am fost chemaţi într-un birou la Guvernul Britanic.

— Se pare, spuse cu grijă funcţionarul însărcinat cu rezolvarea problemei, că avem o scurgere.

Savantul se încruntă. Fără să fie invitat, s-a aşezat pe scaunul din faţa biroului.

— În ce fel? întrebă.

Funcţionarul examină scrisoarea.

— Compania de asigurări din clădirea alăturată Chronotetannymeniconului se plânge de faptul că personalul, după o zi normală de lucru, de la nouă la cinci, descoperă la plecare că este şase fără un sfert. Ridică privirea: Fără să fie subiectiv, directorul companiei nu doreşte să plătească orele suplimentare care nu sunt necesare bunului mers al ştiinţei.

— Vreţi să spuneţi că *pierd* timpul? întrebă amicul meu.

Funcţionarul îi înmână scrisoarea.

— Faptele sunt exact cum vi le-am descris.

Savantul citi scrisoarea şi rămase pentru câteva minute pe gânduri. În cele din urmă, spuse:

— Atunci, nu e o scurgere. E altceva.

— Poate că aţi putea fi mai puţin obscur, domnule.

Savantul scoase un carneţel din buzunarul jachetei.

— Problema mi-a apărut deja ca o posibilitate teoretică, într-o formă puţin diferită. Dat fiind că lumina trece nu numai din

exterior spre interior în Chronotetannymenicon, ci şi invers, ar trebui ca în punctul de ieşire, pentru a ne conforma continuumului nostru temporal de zi cu zi, să o accelerăm instantaneu cu un factor de putere de ordinul lui zece la puterea a şaisprezecea – luând desigur în considerare atât încetinirea iniţială, cât şi cea cauzată de a doua trecere prin sticla lentă. Volumul de energie necesar va fi cu siguranţă suficient dacă ar fi obţinut direct din mediul înconjurător, astfel încât să producă o coborâre instantanee a temperaturii de la suprafaţă cu aproximativ nouăsprezece grade pe o întindere de opt sute de kilometri pătraţi.

Imediat s-a aşternut o linişte totală.

— Nu v-aţi gândit că se cuvine, spuse funcţionarul în sfârşit, să fim informaţi despre această problemă, înainte ca Chronotetannymeniconul să fie construit?

Savantul îşi închise cu zgomot notesul.

— Bineînţeles că nu. Nu aveam niciun motiv s-o fac.

— Pot să vă întreb de ce?

— Pentru că o asemenea scurgere nu se mai petrecuse. Dacă s-ar fi întâmplat, ar fi avut loc în stadiul experimental.

Funcţionarul se relaxă. Am observat că fruntea îi era brobonită de sudoare.

— Atunci, observă el, nu pricep ce legătură are cu problema actuală.

— Am dorit doar să arăt, spuse Savantul, că odată cu întoarcerea la fizica newtoniană, lumina invocă a treia lui Lege. Echilibrul trebuie zdruncinat şi energia acceleratoare trebuie să vină de undeva. Este interesant – şi fericit pentru noi – că reacţia egală şi opusă ar trebui să fie mai degrabă temporală decât fizică.

— Dar reacţia nu este una egală. Angajaţii pierd doar minute, nu ore.

— Îmi imaginez, spuse Savantul, că efectul se micşorează invers proporţional cu pătratul distanţei.

— Atunci consideraţi fenomenul lipsit de importanţă? Uşurarea din vocea funcţionarului era evidentă.

— Desigur, spuse Savantul, Poate fi necesară evacuarea clădirilor imediat alăturate, dar nu prevăd alte probleme.

Şi totuşi, aici greşise în mod grav.

Raţionamentul lui era eronat şi a devenit dureros peste numai câteva zile. Plângerile s-au transformat dintr-un pârâiaş într-o inundaţie. Compania de asigurări a fost nevoită să-şi mute personalul în alte birouri, în timp ce multe alte firme, de pe o rază ce creştea continuu, erau afectate. La plângerile lor s-au adăugat cele ale proprietarilor particulari din zonă, şi, cel mai rău, presa ataca puternic împingând totul la dimensiunile unei catastrofe.

Primele tulburări au apărut înainte de sfârşitul săptămânii. Au început sub forma unor proteste disciplinate, organizate de grupuri anarhice, preocupate numai de discreditarea guvernului. Dar imaginea Chronotetannymeniconului, ca o lipitoare temporală diavolească, a atins pe moment latura superstiţioasă a clasei de jos, rezultând creşterea cu rapiditate a mişcărilor protestatare ale maselor populare. Chronotetannymeniconul a fost imediat încercuit, dar violenţa s-a răspândit până când autorităţile au pierdut, practic, controlul asupra zonei înconjurate de Hyde Park, străzile Praed şi Edgeware şi au fost forţaţi să cheme trupele călare. Lipsită de corul oratorilor, mulţimea s-a strâns sub Marble Arch şi în mijlocul unor discursuri aţâţătoare, au ars portretul Savantului.

În ziua următoare am primit un mesaj de la prietenul meu, cerându-mi să mă întâlnesc cu el în Hyde Park. Atât parcul, cât şi zona înconjurătoare, erau acum un câmp minat, dar permisul meu guvernamental făcu minuni şi sergentul de pe baricadă salută şi mă lăsă să trec.

Savantul stătea lângă un grup de ofiţeri şi civili. Era cufundat în discuţie cu un domn în vârstă, înalt, puţin gârbovit, în redingotă. Când mi-am salutat prietenul, celălalt se întoarse spre mine. Era chiar primul ministru. Desigur, m-aş fi scuzat imediat şi aş fi plecat, dar omul mă salută din cap. Chiar dacă era tras la faţă, vocea, care fusese pentru aproape două generaţii vocea Britaniei, nu-i tremura deloc.

— Ei bine, spuse el, fă tot ce poţi mai bine. Ţine-mă la curent.

Fără alt cuvânt se depărtă încet în direcţia Catedralei Sf. James şi a Palatului.

Am prins braţul prietenului meu şi el s-a întors să mă întâmpine. Am fost şocat de schimbarea din înfăţişarea lui. Respectul şi siguranţa pe care le impunea dispăruseră. În locul lor, se zărea o sălbăticie bolnavă şi era evident că renunţase la

a mai da atenţie înfăţişării sale.

— Pentru numele lui Dumnezeu, am spus, ce se întâmplă?

În locul unui răspuns, îmi arătă spre nord, spre strada Bayswater şi Chronotetannymenicon.

M-am uitat către locul arătat. Deşi ne găseam în mijlocul dimineţii, într-o strălucitoare zi de octombrie, marginea parcului era încă umbrită şi, cu cât priveam mai atent, cu atât realizam că, înapoia umbrei exista o întunecime pe care ochii mei nu o puteau pătrunde.

— Se întinde, spuse Savantul. Se întinde mai repede decât crezusem că-i posibil.

— Dar ai spus că efectul se va stabiliza…

— Am greşit. Am crezut că lumina îşi va mări instantaneu viteza după ce părăseşte sticla. Evident că nu aşa stau lucrurile.

— Totuşi nu poate fi ceva foarte important.

A murmurat o înjurătură. Apoi, stăpânindu-se cu oarecare dificultate, a continuat într-o parodie a stilului său academic:

— Mai întâi de toate, hai să facem o deosebire între timpul *lent,* cel din interiorul Chronotetannymeniconului şi timpul *rapid,* fenomenul care este responsabil de… tulburările apărute.

Când a spus cuvântul „tulburările”, îmi oferi un zâmbet înspăimântător.

— Câmpul timpului rapid a început la marginea sticlei şi s-a extins – mai slab, desigur, în relaţie cu legea pătratului invers – cam cincizeci-şaizeci de metri. Presupunând cum am zis, că fotonii au fost acceleraţi instantaneu, nu am văzut niciun motiv ca situaţia să se schimbe.

— Dar, am zis… Mi s-a făcut semn să tac.

— Oricum, continuă el, apare că, pe măsură ce părăseşte Chronotetannymeniconul, lumina se deplasează o durată infimă cu o viteză *mai lentă* decât cea de trei sute de mii de kilometri pe secundă. Pentru a compensa această diferenţă sub legile newtoniene există o uşoară modificare temporală reactivă în timpul lent, care persistă până când situaţia se stabilizează. Aceasta extinde condiţiile anormale prin care lumina este obligată să se mişte în spatele sticlei şi procesul se repetă şi se consolidează. Ca efect, Chronotetannymeniconul construieşte serii de învelişuri de timp lent, ca foile unei cepe, iar cu fiecare coajă câmpul timpului rapid este împins mai departe, şi tot mai departe, spre exterior.

— Şi dacă procesului i se permite să continue?
A ridicat o faţă istovită, dar nu a răspuns.
— Atunci trebuie oprit, am spus, trebuie să demontăm aparatul până nu e prea târziu.
— Este deja prea târziu, îmi şopti, pentru că nu mai putem ajunge la el.
Cuvintele lui m-au îngheţat. Am privit din nou spre umbra din marginea parcului, şi am avut pe moment viziunea unui organism viu, întinzându-se ca un cancer pentru a înghiţi întreaga Londră. M-am cutremurat.
— O să-ţi aminteşti, spunea prietenul meu, paradoxul lui Zenon cu Ahile şi broasca ţestoasă. Oricât de repede ar alerga Ahile, când va atinge punctul unde fusese broasca, ea se va fi mişcat deja. Asta arată perfect situaţia noastră. Anomaliile temporale provocate de Chronotetannymenicon fac imposibilă apropierea noastră: cu cât ne apropiem, cu atât el se retrage, rămânând să ne chinuiască, mereu, dincolo de puterea noastră de atingere. Priveşte şi convinge-te!

În timp ce vorbea, am fost conştient de siluetele ce se mişcau în întuneric. La început păruseră imateriale, ca stafiile, îndepărtându-se cu o incredibilă încetineală. Acum, pe măsură ce se apropiau, puteam să văd că erau soldaţi obişnuiţi, în ţinută de război şi, deşi încă destul de departe ca să le pot vedea chipurile, mersul lor împleticit dovedea oboseala lipsită de speranţă a armatei în retragere.
Pe măsură ce se apropiau, din partea stângă răsună o bubuitură de mortieră, apoi a doua, şi alte două. Am privit obuzele arcuindu-se deasupra beznei şi căderea către centrul acesteia, precum nişte pietre aruncate într-un iaz. Am aşteptat exploziile, dar nu s-a auzit nimic. Întunericul le-a absorbit fără a lăsa măcar sunetul trecerii lor. Prietenul meu le-a privit cu un zâmbet amar.
— Sunt complet inutile. Le-am spus că, relativ vorbind, un glonte sau un obuz nu se mişcă mai repede decât un om şi deci nu-şi va atinge niciodată ţinta. Oricum, nu poate face nimic rău, nu va avea efectul scontat. Dar lasă-i să se distreze.
Aşa a început atacul Chronotetannymeniconului. Când am plecat, soldaţii instalau pe poziţie o baterie de tunuri grele, dar cred că şi ei renunţaseră să mai spere la victorie.

În acea seară am fost agitat, nervos şi deprimat. Era o noapte liniştită şi după cina la Cunnigham în strada Curzon, în loc să revin la apartamentul meu din Burton Place, m-am trezit plimbându-mă spre est, de-a lungul bulevardului Picadilly, spre Nelson Memorial. În ciuda vremii blânde, doar câţiva oameni erau afară şi capitala avea un aer de doliu, pe care luminile strălucitoare încercau să-l înlăture. Am trecut de Memorial cu uriaşele lui tunuri de bronz, având în minte bubuitul celor din Hyde Park şi am continuat să merg pe strada Shaftesbury – intenţia mea fiind, presupun, să-mi alung gândurile întunecate: un muzical, poate, sau ultima operetă a lui Gilbert şi Sullivan. Oricum, panourile de afişaj au produs în mine doar un sentiment de greaţă şi m-am trezit că picioarele mă duceau către New Globe şi „Hamlet", jucat de Compania Regală Shakespeare.

Îmi amintesc puţin din spectacol, bun fără îndoială, căci trebuie să fi aţipit. Când m-am trezit, piesa trecuse de jumătatea actului trei. Hamlet tocmai se confruntase cu Regina. Polonius îşi găsise sfârşitul şi Prinţul îi povestea mamei lui cum intenţiona să-i împiedice pe Rozecrantz şi Guildenstern:

„Şi va fi greu,
Dar voi săpa cu un yard mai jos de minele lor,
Şi le voi arunca spre lună."

Cred că în starea mea semiameţită am răcnit. Sigur că-mi amintesc cercul feţelor speriate şi jignite din jur şi mâinile „oficiale" aruncându-mă în stradă. În timp ce încercam să le explic, cât de tare puteam, că *lumina nu poate trece prin pământul solid.*

Am parcurs distanţa dintre strada Shaftesbury şi Hyde Park în fugă. Astfel mi-am pierdut pălăria şi am trecut prin trei ocazii mai apropiate de moarte decât fusesem vreodată în viaţa mea. În sfârşit, mi-am făcut loc şi am alergat către locul unde-mi văzusem pentru ultima oară prietenul.

Desigur, nu mai era acolo, dar l-am recunoscut pe ofiţerul de artilerie pe care îl văzusem în acea dimineaţă comandând şi poziţionând tunurile. Chiar şi în starea mea, am observat cu un amuzament detaşat că ochii îi erau atraşi de apariţia mea răvăşită.

— Un tunel! am bolborosit. Putem să-l aruncăm în aer de dedesubt!

Mai este puţin de povestit. Linia Metroului dintre Marble Arch şi Poarta Lancaster trece aproape direct pe sub nordul străzii Bayswater. În câteva ore fusese închis, un tunel fusese excavat spre un punct direct sub Chronotetannymenicon şi o uriaşă încărcătură de dinamită fusese instalată acolo. Împreună cu Savantul, am privit cum s-au apropiat contactele şi, în cuvintele Prinţului Danez, am aruncat spre Lună porcăria.

Prietenul meu n-a putut supravieţui distrugerii creaţiei minţii sale. Cu sufletul şi spiritul distrus, şi arătat cu degetul pe stradă, a părăsit Londra, îndreptându-se spre Continent. Câteva luni mai târziu, o telegramă din Interlaken m-a anunţat că murise în somn.

Mi s-a spus că însemnările lui, împreună cu detaliile procesului de producere a sticlei lente, n-au fost distruse, ci stau ascunse în beciul de sub Whitehall. Poate că într-o zi, alt savant va prelua problema pusă într-un mod atât de tragic de prietenul meu. Deseori mă întreb dacă lucrurile s-ar fi putut întâmpla diferit în cazul în care am fi avut căi de producere a unei sticle prin care lumina să fie admisă în Chronotetannymenicon, dar ieşirea să-i fie oprită.

Aceasta însă rămâne în sarcina viitorului.

[*Publicată în „Interzone”, oct. 1993*]

James L. Cambias
Oceanul orbilor
(„The Ocean of the Blind”, 2004)

Traducere de Gabriel Stoian

JAMES L. CAMBIAS a fost finalist al Premiului *James Tiptree Jr*. *Memorial*, ediţia 2001, cu povestirea *A Diagram of Rapture*; a fost de asemenea finalist al Premiului *John W*. *Campbell* din 2001 la secţiunea Cel mai bun scriitor debutant. A publicat frecvent în *The Magazine of Fantasy* & *Science Fiction* şi a vândut lucrări celor de la *Crossroads*: *Tales of Southern Literary Fantastic* şi altor publicaţii. Născut în New Orleans, el locuieşte în prezent în Deerfield, Massachusetts, împreună cu soţia şi copiii.

Spre sfârşitul celei de-a doua luni petrecute la Staţia Hitode, Rob Freeman inventase deja optzeci şi cinci de feluri în care l-ar fi putut ucide pe Henri Kerlerec. Asta îl făcea să ocupe locul al treilea în clasamentul staţiei – Josef Palashnik ocupa primul loc, cu o sută patruzeci şi trei de metode, urmat de Nadia Kyle, cu nouăzeci şi şapte. În general, numărul şi sălbăticia metodelor sugerate îşi găseau explicaţia în numărul de ore pe care fiecare dintre concurenţi îl petrecuse alături de Henri.

Josef, în calitate de pilot de submarin, trebuia să trăiască foarte aproape de Henri mai bine de treizeci de ore săptămânal, astfel că lista lui se concentra asupra unor metode rapide şi brutale, adecvate unui spaţiu restrâns şi închis. Nadia împărţea acelaşi laborator cu Henri – ceea ce, practic, însemna că ea trebuia să efectueze disecţiile în bucătărie, ori pe podeaua din propriul dormitor –, iar tehnicile ei cuprindeau otrăvuri aproape necunoscute şi capcane foarte subtile.

Specialitatea lui Rob erau fotografia subacvatică şi funcţionarea aparaturii dirijate de la distanţă. Pe parcursul instruirii, fusese făcut să creadă că va filma forme exotice de viaţă de pe Ilmatar, explorând mediul unic al acelei lumi îngheţate şi îndepărtate, ajutând echipa de oameni de ştiinţă să înţeleagă biologia şi ecologia lumii extraterestre. La o săptămână după sosire, s-a trezit oarecum blocat în rol de cameraman personal al lui Henri Kerlerec, dar şi de om bun la toate, plus de public incapabil să scape din sala de spectacol. Lista lui de metode de ucidere începea cu „strangularea lui HK folosind colierul acela ridicol” şi continua cu secţionarea furtunului de alimentare cu aer de la costumul de scufundare al lui Henri, blocarea lui într-un canal de încălzire, abandonarea în mijlocul oceanului fără busolă inerţială şi oferirea ca hrană pentru un exemplar de *Aenocampus*. Unii dintre ceilalţi oameni de la staţie, care citiseră în mod curent gazeta de perete secretă, intitulată „Moarte lui HK”, protestaseră, susţinând că ultima metodă dovedea prea multă cruzime faţă de *Aenocampus*.

Rob aflase prima oară despre ideea de a-l ucide pe Henri când participase la o petrecere dată de Nadia şi soţul ei, Pierre Adler, în camera lor, imediat după ce vehiculul de aprovizionare ieşise de pe orbită, pornind în călătoria de şase luni spre Pământ. Având patru oaspeţi, abia dacă aveau loc să respire, iar

ca să evite suprasolicitarea ventilatoarelor, trebuiseră să stea cu uşa deschisă. Drept băuturi răcoritoare avuseseră pepeni din grădina hidroponică, în care injectaseră vodcă produsă chiar de ei din cartofi. Au băut vodca având aromă de pepene până când au golit fructul, după care l-au tăiat în felii care păstraseră aromă de alcool.

— Am mai inventat o metodă, a spus Nadia, după cea de-a treia felie de pepene. Ţinem o bucăţică de hârtie în apropiere de *Miez* vreme de câteva luni, până devine radioactivă, după care îi scriem pe ea o scrisoare ca din partea unei admiratoare şi i-o strecurăm pe sub uşă. Ar păstra scrisoarea în colecţie şi ar muri din cauza expunerii la radioactivitate.

— Durează prea mult, a obiectat Josef. Chiar dacă ar păstra-o în buzunar, tot ar dura ani până când i-ar veni de hac.

— Da, dar tu te-ai simţi satisfăcut urmărindu-l cum îi cade părul, a precizat Nadia.

— Aş prefera să-l încui într-o cameră din apropierea reactorului, a spus Josef.

— Despre cine discută? a întrebat Rob.

— Despre Henri Kerlerec, i-a şoptit persoana care stătea strivită alături de el, pe pat.

— Iradiaţi-i gelul de păr, a sugerat Pierre. În felul ăsta, ar folosi zi de zi tot mai mult, iar substanţa i s-ar afla aproape de creier.

— Ha-ha! Păi, creierul i-a murit de ani de zile!

— Înlocuiţi-i argonul din aparatul de respirat cu clor, a sugerat cineva pe care Rob nu a reuşit să-l vadă, după care în încăpere s-a făcut linişte.

Henri stătea în pragul uşii. Ca de obicei, rânjea.

— Plănuiţi uciderea cuiva? Sper că e vorba de stimatul nostru director de staţie.

Apoi a aruncat o privire în spate, să fie sigur că doctor Sen nu avea cum să-i audă vorbele.

— M-am gândit la o tehnică infailibilă: îl lovesc în cap cu o bucată mare de şuncă ori cu ceva de genul ăsta, iar când vin poliţiştii, le servesc şunca pentru a distruge proba. Nici măcar nu şi-ar da seama ce fac!

— Asta e o idee furată dintr-o povestire de Roald Dahl, a murmurat Nadia. Iar acolo era vorba de o pulpă congelată de miel.

Henri nu a auzit-o.

— Ai înţeles care e partea cea mai frumoasă? Poliţiştii mănâncă arma cu care s-a comis crima. După ce ajung pe Pământ, poate scriu o povestire poliţistă pe tema asta. În fine, noapte bună tuturor!

Apoi le-a făcut un semn scurt cu mâna şi a plecat spre Habul Trei.

În acea dimineaţă, Rob se străduise să conceapă o soartă deosebit de sadică pentru Henri, însă acesta din urmă l-a trezit la ora 5:00 – cu trei ore mai devreme! – convocându-l în cel mai mare secret în camera de scufundări.

Aceasta ocupa toată suprafaţa Habului Unu. Era o încăpere spaţioasă, de formă circulară, unde costumele de scufundare şi aparatura de respirat stăteau aşezate de-a lungul pereţilor, cu băncile necesare fiecărui scufundător pentru a se îmbrăca şi un bazin în formă de lună, pe unde exploratorii tereştri puteau pătrunde în oceanul întunecat de pe Ilmatar. De obicei, era cea mai rece încăpere din întreaga staţie, care ajungea la multe grade sub zero din cauza temperaturii apei de mare.

Henri era acolo, aşteptând la baza scării de acces. Imediat ce Rob a coborât, a închis bocaportul.

— Acum putem discuta între noi, fără martori. Vreau să-ţi încredinţez o misiune importantă.

— Ce anume?

— În noaptea asta, la ora unu, facem o scufundare. Să nu povesteşti nimănui. Să nu faci nicio menţiune în jurnalul de scufundări.

— Cum asta? De ce la noapte? Şi de ce a trebuit să mă scoli la ora cinci dimineaţa ca să purtăm această discuţie?

— Trebuie să rămână strict secretă.

— Henri, nu mişc niciun deget până nu-mi spui exact ce se petrece. Ajunge cu misterele.

— Vino să vezi.

Henri l-a condus pe Rob la ecluza ce dădea în Habul Trei, a întredeschis-o cât să poată arunca o privire înăuntru, apoi i-a făcut semn să-l urmeze, şi au pornit împreună către porţiunea de laborator pe care o împărţea cu Nadia Kyle. Era o cămăruţă cam de două ori mai spaţioasă decât o cabină de dormit, burduşită cu artefacte locale, discuri nemarcate şi acvarii în care se aflau specimene vii. În mijloc era un recipient mare de plastic

cenuşiu, înalt de un stat de om. Era acoperit cu semne chirilice în creion, şi avea o etichetă de expediere UNICA de culoare bleu.

Henri a atins o încuietoare cu buricul degetului mare, şi în cutie s-a deschis o uşă, lăsând la vedere un costum de scufundare foarte masiv. Era în întregime negru, până şi vizorul, avea o înfăţişare zveltă şi nu prezenta nicio cusătură.

— Frumos costum. Dar ce e atât de secret la el?

— Nu e un costum obişnuit, a precizat Henri. Am aranjat în mod special să-mi fie trimis. Nimeni nu mai are aşa ceva. E un costum folosit de marina rusă, şi nu poate fi detectat, fiind utilizat pentru dezactivarea minelor inteligente sau a dispozitivelor sonar. Suprafaţa lui este complet non-ecou. Rămâne invizibil pentru orice tip de sonar. Până şi înotătoarele scot foarte puţin zgomot.

— Cum funcţionează? l-a întrebat Rob, îmboldit de spiritul lui ingineresc.

Henri a ridicat din umeri.

— Ăsta e un aspect care-ar trebui să-i roadă pe tehnicieni. Pe mine mă interesează doar să funcţioneze. Şi nu se poate altfel – m-a costat şase milioane de euro să-l aduc aici.

— Bravo, acum ai cel mai tare costum de scufundător de pe Ilmatar. De ce-l ţii sub cheie? Sunt convins că biologii ar dori să se apropie de formele de viaţă de aici fără să fie auziţi.

— Puah. După ce realizez ce mi-am propus, pot să studieze creveţi şi viermi cât poftesc. Însă mai întâi o să-l folosesc pentru a-i observa pe ilmatarani de aproape. Închipuie-ţi, Robert! O să pot înota printre casele lor, poate chiar să şi intru în ele! Să ajung atât de aproape cât să-i ating. Nici nu vor băga de seamă că mă aflu acolo!

— Păi, cum rămâne cu regulile privind contactele cu băştinaşii?

Cel mai supărător aspect al proiectului Ilmatar era interzicerea oricărui contact cu fiinţele înzestrate cu raţiune de pe planetă. Comisia Naţiunilor Unite care răspundea de această misiune susţinea cu insistenţă că era nevoie de un studiu mai aprofundat al populaţiei locale. Rob bănuia că se strădui să liniştească într-un fel grupurile de influenţă de pe Pământ, care solicitau închiderea Staţiei Hitode şi retragerea oamenilor de pe Ilmatar.

— Contact? Ce contact? N-ai auzit? Ilmataranii nici nu mă vor vedea! Voi sta printre ei, filmându-i de la mică distanţă, dar în costumul ăsta o să rămân invizibil.

— Doctorul Sen o să facă un scandal monstru când va afla.

— Până să afle, eu voi termina. Ce-ar putea să-mi facă? Să mă trimită acasă? Următoarea navă o să mă ducă înapoi pe Pământ, unde o să fiu primit triumfal.

— Nici agenţiilor spaţiale n-o să le placă.

— Robert, înainte de a pleca de pe Pământ, am făcut unele verificări. Ştii câţi oameni accesează cu regularitate siturile agenţiilor spaţiale sau se abonează să primească ultimele ştiri? În jur de cincizeci de milioane din întreaga lume. Ştii câţi oameni au urmărit filmul făcut de mine în cursul expediţiei de pe Titan? Nouăzeci şi şase de milioane! Am avut de două ori mai multe vizite, iar asta mă face să fiu de două ori mai important. Toate agenţiile ţin la mine.

Rob a socotit că cifrele erau scoase din burtă de Henri, sub impulsul momentului, aşa cum era cazul cu mai toate cifrele pe care le vehicula, dar era probabil adevărat că Henri Kerlerec, renumit explorator, om de ştiinţă, dar şi curtezan neruşinat al mass-mediei, se bucura de o popularitate mai mare decât restul participanţilor la întregul program interstelar.

Se simţea aspirat de vârtejul puternic stârnit de personalitatea lui Henri şi a făcut o încercare de a lupta împotriva lui.

— Nu am chef să dau de bucluc.

— Nu ai niciun motiv de îngrijorare. Cobori aici cât mai discret pe la doisprezece şi jumătate şi pregăteşti totul. Aduci camerele şi două motoare silenţioase de propulsie. Dar şi unul sau doi roboţi fără pilot. Eu o să îmbrac acest costum şi la ora unu ieşim. Cu ajutorul propulsoarelor, putem ajunge până la Maury 3. Acolo se află o mică aşezare a ilmataranilor.

— Drumul e cam lung ca să ajungem acolo cu propulsoarele. Maury 3 este la aproape şaizeci de kilometri depărtare, dacă nu mă înşel.

— Trei ore dus, trei ore întors, şi probabil că vom sta două ore acolo. Ne întoarcem pe la nouă, cât ceilalţi sunt încă la micul dejun. S-ar putea să nici nu bage de seamă că am fost plecaţi.

— Şi dacă nu se-ntâmplă aşa?

— Atunci o să le spunem că am făcut nişte filmări ale habitatelor din împrejurimi, a spus Henri, şi s-a apucat să încuie cutia costumului de scufundări. Te asigur că nu vor bănui absolut nimic. Şi lasă în seama mea toate explicaţiile. Acum nu vreau să mai aud nicio vorbă! Avem prea multe de făcut. O să dorm în după-amiaza asta, ca să fiu proaspăt pentru scufundarea de la noapte. Şi tu, la fel. Şi să nu sufli o vorbă nimănui!

Coadă-Lată e nervos. Nu reuşeşte să fie atent la vorbitor, şi verifică mereu ruloul pe care are scris textul. Urmează la cuvânt, şi e prima lui prezentare ţinută în faţa Adunării de Savanţi Apă-Amară. Este un fel de interviu, iar el speră ca membrii companiei să considere interesantă lucrarea lui, invitându-l apoi să li se alăture.

Carapace-Netedă 24 Bălegar îşi încheie cuvântarea privind creaturile de la altitudini mari şi răspunde apoi câtorva întrebări adresate de public. Nu sunt întrebări la care se răspunde uşor, iar Coadă-Lată este îngrijorat ca nu cumva să se facă de râs în faţa distinşilor savanţi. După ce termină, Cleşte-Lung 16 Apă-Amară pocneşte din cleşti, cerând să se facă linişte.

— Permiteţi-mi să-i adresez salutări lui Coadă-Lată 38 Pantă-Nisipoasă, care vine de foarte departe ca să ne vorbească despre limbi străvechi. Coadă-Lată?

Acesta este cât pe ce să scape ruloul cu textul, însă reuşeşte să-l prindă la vreme şi se deplasează către capătul încăperii. Este o cameră minunată pentru prelegeri, având podeaua în pantă şi pereţii de piatră ponce insonorizantă, astfel că participanţii pot auzi totul în mod direct. Găseşte capătul ruloului şi începe, derulându-l cu grijă între filamentele de hrănire în timp ce vorbeşte cu putere. Filamentele lui pipăie nodurile de fibră în timp ce aceasta trece prin dreptul lor. Şabloanele de noduri indică numere, iar numerele au drept corespondent cuvinte. Ţine minte să spaţieze nodurile şi să le lege strâns, întrucât exemplarul său este destinat bibliotecii Apă-Amară. Ruloul este un singur fir neînnădit, foarte scump, şi manevrarea lui se dovedeşte groaznic de complicată – deosebindu-se mult de versiunea originală, care este un amestec de notiţe scurte, legate cumva laolaltă.

După ce începe, temerile lui Coadă-Lată se risipesc. Fascinaţia pe care o simte faţă de subiectul ales se evidenţiază imediat, şi pe măsură ce emoţia lui creşte debitul verbal sporeşte. Când face o pauză, îi aude pe cei din public foindu-se şi foşnind, şi presupune că reprezintă un semn bun. Bine că nu i-a cuprins somnolenţa.

Punctul nodal al cuvântării este descrierea sculpturilor cu ecou din oraşul ruinat din apropierea hornului de acasă, cel al Abundenţei-Neîntrerupte. Corelând imaginile sculpturilor cu ecou şi însemnele numerice de dedesubtul acestora, Coadă-Lată socoteşte că poate crea un lexicon pentru constructorii antici ai oraşului. Citeşte către Adunare o serie de traduceri ale însemnelor de pe ruine, traduceri făcute chiar de el.

După ce îşi încheie prezentarea, trebuie să facă faţă unui torent de întrebări. Bătrân şi uriaş, Cap-Rotund 19 din Josul-Curentului are câteva întrebări dure – el este recunoscut ca expert în oraşele antice şi constructorii lor, şi ţine să se asigure că acest debutant provincial nu dă buzna nechemat în domeniul lui predilect.

Cap-Rotund şi alţi câţiva depistează imediat părţile mai şubrede ale argumentaţiei lui. Doi dintre aceştia se referă la scrierile regretatului savant Antene-Groase 19 Curent-Rapid, iar Coadă-Lată simte o împunsătură de gelozie, pentru că nu-şi poate permite să cumpere exemplare ale unor lucrări atât de rare. Pe măsură ce întrebările îl asediază, simte cum iritarea creşte în el în efortul de a-şi apăra lucrarea, şi se chinuie să-şi păstreze cumpătul. Trebuie să rămână politicos, chiar dacă prezentarea lui poate fi socotită dezastruoasă.

Într-un târziu, şirul de întrebări încetează, iar el îşi strânge ruloul şi se îndreaptă către un loc aflat în partea din spate a încăperii. Ar vrea mai curând să-şi continue drumul, strecurându-se afară, ca să pornească înot spre casă, însă asta ar fi o dovadă de bădărănie.

Un savant pe care nu-l recunoaşte vine târâş spre pupitrul de citit şi începe să se lupte cu ruloul încâlcit. Cleşti-Lungi se aşază alături de Coadă-Lată şi îi vorbeşte personal prin lovituri în carapace.

— O lucrare foarte bună. Consider că ai descris câteva descoperiri extrem de importante.

— Serios? Mă gândeam să folosesc ruloul ca să repar nişte năvoade.

— Din cauza întrebărilor? Nu-ţi face griji. Dacă cei din public îţi adresează multe întrebări, înseamnă că i-ai pus pe gânduri, şi tocmai acesta este scopul Adunării. Nu văd niciun motiv pentru care ţi-aş refuza calitatea de membru. Sunt convins că şi ceilalţi vor fi de acord.

Pe Coadă-Lată îl trec tot soiul de emoţii – uşurare, emoţie şi fericire debordantă. Abia se poate abţine să nu vorbească tare. Transmite imediat un mesaj prin lovirea rapidă a carapacei.

— Vă sunt foarte recunoscător. Mi-am propus să revizuiesc ruloul şi să caut răspuns la câteva dintre întrebările adresate de Cap-Rotund.

— Desigur. Îmi închipui că şi câţiva dintre ceilalţi vor dori un exemplar. A, uite că începe.

Savantul aflat la pupitru se apucă să citească un rulou despre un nou sistem de măsurare a temperaturii izvoarelor, dar Coadă-Lată e prea fericit ca să mai acorde vreo atenţie acelei comunicări.

La miezul nopţii, Rob stătea întins pe pat, căutând să găsească o scuză pentru a nu-l mai însoţi pe Henri în expediţie. Să-i spună, poate, că se simte rău? Din nefericire, nu se pricepe deloc să mintă. A încercat să îşi provoace greaţă, să susţină că era din cauza apei de mare ingerate. Refuzând să-l asculte, organismul lui a continuat să se simtă bine.

Ar putea, pur şi simplu să nu meargă la întâlnire. Să rămână în pat, cu uşa încuiată. Henri n-ar avea cum să se plângă doctorului Sen pentru refuzul de a pleca într-o scufundare neautorizată. S-ar putea însă ca Henri să îi facă viaţa un chin, sâcâindu-l şi ironizându-l până când va ceda, şi aproape sigur aşa se va întâmpla.

Bineînţeles, adevărul era că Rob dorea să-l însoţească pe Henri. Ţinea mult să îmbrace şi el costumul acela care te făcea invizibil, ca să ajungă până la câţiva centimetri de ilmatarani şi să-i filmeze de aproape, în loc să realizeze doar imagini chinuite şi neclare de la distanţă, şi acelea obţinute cu ajutorul roboţilor. Pesemne că toţi ceilalţi de la Staţia Hitode gândeau la fel. Fuseseră plasaţi cu toţii aici, practic pe fundul mării din Ilmatar, fiindu-le interzis să se apropie de băştinaşi, şi era ca şi cum unei

perechi de adolescenţi excitaţi li s-ar fi spus că pot să se culce împreună, dar fără să se atingă unul pe celălalt.

Şi-a consultat ceasul. Era 00:20. S-a ridicat din pat, punându-şi pe umăr geanta cu aparatul de filmat. Să-l ia naiba pe Henri.

Rob s-a îndreptat spre încăperea scufundătorilor fără să întâlnească pe nimeni în drum. Staţia nu era ca un vehicul spaţial, unde există schimburi care să asigure controlul permanent. De obicei, toţi membrii ei dormeau de la miezul nopţii până la ora opt dimineaţa, şi doar un om trebuia să rămână în camera de comandă pentru asigurarea permanenţei. În acea noapte, de serviciu era Dickie Graves, iar Rob a bănuit că Henri reuşise cumva să-l câştige de partea lui, astfel ca hidrofoanele exterioare să nu surprindă mica lor aventură.

A luat unul dintre roboţii de pe raft şi l-a verificat repede. Era de forma unui peşte flexibil, lung de aproape un metru, provenit tot din dotarea armatei – de data asta, cea americană. Nu era din cale-afară de capabil să treacă neobservat, în schimb, prin proiectare putea imita semnătura sonică a unui macrou. Ilmataranii îşi vor închipui probabil că era o creatură de rând şi îl vor ignora. Computerul lui era legat prin laser de creierul robotului. Acum, după ce îl verificase, putea porni la treabă. I-a comunicat să menţină poziţia şi să aştepte instrucţiuni suplimentare, după care i-a dat drumul în apă. Ca să fie absolut sigur, Rob a pornit încă un robot şi l-a aruncat în bazinul sub formă de semilună.

Au urmat propulsoarele. Acestea erau destul de simple – un motor, bateria şi o pereche de elice, care se roteau fiecare în sens contrar faţă de cealaltă. Viteza se comanda cu ajutorul unui comutator aflat pe ghidon. În principiu, propulsoarele erau silenţioase, deşi, din experienţă, Rob îşi dăduse seama că ele nu treceau neobservate, semănând cu cele ce se puteau închiria pe Pământ de la orice magazin cu echipamente de scufundare. Un contractor din Japonia se îmbogăţise fabricând asemenea propulsoare. Rob a găsit două care aveau bateriile încărcate şi le-a prins de marginea bazinului pentru a avea acces mai uşor la ele.

Urma partea cea mai grea: Rob şi-a scos costumul de scufundări destul de zdrenţuit şi care mirosea uşor neplăcut, şi s-a dezbrăcat la piele. Întâi şi-a fixat scutecul – el şi Henri aveau să stea în apă vreme de opt ore, iar dacă îşi udau costumele pe

interior, riscau moartea prin hipotermie. Apoi şi-a tras o pereche de indispensabili groşi, flauşaţi, amintind de o pijama de copil. Apa de afară era sub temperatura de îngheţ; doar presiunea şi salinitatea o menţineau în formă lichidă. Trebuia să se izoleze cât mai bine din punct de vedere termic.

Apoi costumul propriu-zis, cu dublu strat, de asemenea izolat termic. În aerul răcoros din vestiar, cu toată acea îmbrăcăminte protectoare, începuse să se congestioneze la faţă şi să se încingă. A urmat gluga de material vătuit, care i-a acoperit destul de strâns capul şi gâtul; aceasta avea căştile încorporate. Apoi casca, ca un acvariu rotund, aducând mai mult cu o cască spaţială decât cu una pentru scufundări, care se fixa etanş pe costum cu un fermoar special. Partea din spate a căştii gemea de aparatură electronică – biomonitoare, microfoane, unitate de sonar, precum şi un dispozitiv complicat de afişare ce proiecta texte şi date direct pe partea interioară a vizorului. Mai era dotată cu un tub de apă dulce, din care a sorbit înainte de a trece la etapa următoare a echipării.

Gâfâind de oboseală, Rob şi-a pus în spinare pachetul APOS, foarte greu, l-a pornit înainte de a lega furtunurile acestuia la cască şi a respirat de câteva ori pentru a se asigura că funcţiona normal. Dispozitivul APOS făcea posibilă acea expediţie pe Ilmatar. Acesta producea oxigen din apa de mare cu ajutorul electrolizei, asigurându-l la presiunea ambientală. Senzorii de mici dimensiuni şi computerul foarte sofisticat reglau alimentarea conform cerinţelor fireşti ale scufundătorului. Oxigenul era amestecat în circuit închis cu argon; la presiunea colosală de la fundul oceanului, amestecul corespunzător de aer era de aproape o mie de părţi argon la o parte oxigen. Staţia Hitode şi submarinele beneficiau de versiuni mai mari ale acestui dispozitiv, iar acest lucru făcea posibilă viaţa oamenilor la adâncimea de şase kilometri, sub o calotă de gheaţă.

Preţul plătit pentru acest lucru era că revenirea la suprafaţa planetei dura şase zile. În cazul unei ieşiri rapide, diferenţa de presiune ar fi dus nu la moartea oamenilor, ci pur şi simplu la explozia lor. Existau şi alte pericole, desigur. Toţi membrii echipajului de pe Hitode luau o serie de medicamente pentru a elimina înspăimântătoarele efecte secundare ale presiunii extrem de mari.

După ce a pornit dispozitivul APOS (deşi deocamdată micul lui computer era îndeajuns de inteligent să-l alimenteze cu aer din cameră), Rob şi-a tras trei straturi de mănuşi, şi-a prins înotătoarele cu catarame, apoi şi-a fixat centura cu greutăţi, a aprins lampa de pe umăr şi apoi s-a ghemuit la marginea bazinului şi s-a lăsat să se rostogolească pe spate în apă. Apa era plăcut de răcoroasă, nu ucigător de rece, şi a lăsat ca în costum să i se pompeze o cantitate suplimentară de gaz, ca să poată pluti până când Henri avea să i se alăture.

A transmis roboţilor instrucţiuni să îl urmeze la distanţa de patru metri şi a creat o mică fereastră pe afişajul de pe vizor, ca să poată vedea totul cu ochii lui. A verificat încă o dată camera de filmare fixată pe umăr, ca să se asigure că funcţiona corect. Totul era ca la carte. Se făcuse deja 01:20. Unde era Henri?

Kerlerec a apărut în vestiar zece minute mai târziu. În costumul masiv arăta ca o broască neagră şi mătăhăloasă. Capacul de spumă al vizorului căştii îi atârna peste piept, iar Rob a observat că tovarăşul lui era roşu la faţă şi transpirase. Henri a păşit legănat până la marginea bazinului şi s-a lăsat să cadă pe spate în apă, împroşcând stropi până departe. După o clipă, a ieşit, legănându-se pe suprafaţa apei.

— Doamne, ce cald e în costumul ăsta. Nici nu-ţi închipui ce arde înăuntru. Bine că am ajuns în apă. Ai luat totul?

— Da. Dar cum o să foloseşti aparatul de filmat dacă porţi costumul acela? Nu strici tot efectul de a te apropia neobservat?

— N-o să folosesc aparatul mare de filmat. O să filmezi tu cu el, de la distanţă. Eu am două camere mici în interiorul căştii. Una e îndreptată înainte, ca să filmeze ce văd şi eu, iar cealaltă e pentru faţa mea. Fă conectarea.

Au stabilit legătura prin laser, iar Rob a deschis alte două ferestre în partea de jos a vizorului căştii. Pe una era afişată imaginea sa, văzută de Henri – o faţă palidă, cu barba nerasă, privind din interiorul căştii ca un glob iar pe cealaltă apărea Henri într-un prim-plan extrem. Faţa uriaşă, iluminată în verde, îmbrobonată de sudoare, semăna puţin cu aceea a Marelui şi Puternicului Oz după o beţie de trei zile.

— Acum, după ce o să ieşim din staţie, încearcă sonarul pe costumul meu. Nu vei reuşi să mă detectezi.

În sinea lui, Rob se îndoia de asta. Cine ştie ce rus câştigase câteva milioane de euro vânzându-i lui Henri şi sponsorilor lui de la ScienceMonde vreun prototip ratat ori un fals?!

Au coborât amândoi până când au ajuns sub Habul Unu, la doar câţiva metri de fundul mării. Lumina ce sclipea dinspre bazinul de intrare făcea un con palid în apa destul de tulbure din cauza aluviunilor, dincolo de care se întindea o beznă aproape solidă.

Henri a pornit în frunte, îndepărtându-se de staţie, înotând cu lampa plasată pe cască şi cu lumina stroboscopică în funcţiune până au ajuns la câteva sute de metri depărtare.

— E bine, poţi începe filmarea.

Rob a fixat camera de filmare pe imaginea lui Henri.

— Gata.

Imediat după aceea, glasul lui a căpătat tonul şi inflexiunile calme şi prietenoase ale atotcunoscătorului Henri Kerlerec, stea a mediului ştiinţific.

— Mă aflu aici, în oceanul întunecat de pe Ilmatar, pregătindu-mă să testez costumul de scufundare care mă face invizibil şi care îmi va îngădui să mă apropii de ilmatarani fără să fiu depistat. Cameramanul meu va încerca să mă localizeze cu ajutorul sonarului. Întrucât trăiesc într-un întuneric deplin, ilmataranii sunt complet orbi la lumina vizibilă, de aceea voi lăsa aprinse lampa stroboscopică de siguranţă şi pe cea de la cască.

Rob a deschis o fereastră pentru afişarea imaginilor de pe sonar şi a început să filmeze. Întâi, lăsând sonarul pe poziţie pasivă – computerul lui putea alcătui o imagine vagă a împrejurimilor doar din zgomotul ambiental şi din conturul interferenţelor. Nici urmă de Henri, cu toate că Rob îi putea vedea lampa de pe cască, în timp ce acesta se legăna încoace şi încolo la vreo zece metri depărtare.

Deloc rău, s-a văzut silit să recunoască. Fundul mării şi stâncile au licărit, înfăţişând relieful clar, un peisaj bizar, alcătuit din culori inexistente de fapt, în care verdele reprezenta suprafeţele moi, iar galbenul, pe cele dure. În modul de lucru activ, oceanul era complet negru. Henri era o umbră verde-negricioasă pe fundalul întunecat. Chiar dacă semnalele active şi pasive erau sintetizate de computer, Henri ajunsese aproape imposibil de văzut.

— Minunat! a exclamat Henri, după ce Rob i-a transmis imaginile. Ţi-am spus doar: complet invizibil! Vom şterge porţiunea asta, desigur – vor rămâne doar imaginile de sonar, iar eu voi explica fără să apar în imagine. Hai să pornim. Ne aşteaptă un drum lung.

Membrii Adunării Apă-Amară se trezesc. Servitorii lui Cleşte-Lung se foiesc prin sălile casei lui, ascultând atenţi la intrarea în încăpere a fiecărui oaspete şi informându-i pe cei care s-au sculat deja că masa îi aşteaptă în salonul principal.

Coadă-Lată savurează situaţia privilegiată de a fi trezit de cineva care să-l anunţe că poate merge la masă. Acasă la el ar muri cu toţii de foame, dacă ar trebui să aştepte ca ucenicii lui să-i pregătească hrana. Se întreabă în treacăt cum se descurcă aceştia fără el în acele momente. Îşi mai face griji şi gândindu-se la alte situaţii de urgenţă ce ar putea să apară: dacă plesneşte o conductă, de exemplu, ori dacă se agaţă vreunul dintre năvoade. Se şi vede întorcându-se acasă şi găsind haos şi ruină.

Însă acasă la Cleşte-Lung totul e foarte plăcut. Un adevărat conac, ce mai. Hornul Apă-Amară nu e nici pe departe la fel de mare ca Abundenţa-Neîntreruptă sau alte hornuri din oraş, dar el controlează tot curentul. Pe o distanţă de doi kilometri de jur împrejur, totul îi aparţine. Are mulţi servitori şi lucrători angajaţi. Nici măcar ucenicii lui nu trebuie să mişte vreun cleşte.

Coadă-Lată nu vrea să piardă masa. Cămara cu provizii a lui Cleşte-Lung e la fel de opulentă ca şi tot ce există la Apă-Amară. În vreme ce se târăşte către salonul principal, se miră din nou de depunerile groase de pe pereţi şi podea. Unele dintre conductele de la ferma proprie nu pot întreţine atâtea forme de viaţă. Să fie asta pentru că în gospodăria lui Cleşte-Lung se produce foarte mult gunoi, care contribuie la dezvoltarea unei vegetaţii interioare atât de bogate? Ori e îndeajuns de înstărit, astfel că-şi permite să pompeze prin casă cantităţi suplimentare de apă provenită din horn? Oricum ar sta lucrurile, este limpede că mai mult nu se poate realiza pe proprietatea glacială a lui Coadă-Lată, în condiţiile în care drepturile la curentul călâi sunt destul de reduse.

Când se apropie de salonul principal, Coadă-Lată percepe gustul nenumăratelor bunătăţi pregătite pentru oaspeţi. După

foşnete, se pare că vreo şase dintre membrii Adunării se află deja acolo; asta spune multe despre bucătăria lui Cleşte-Lung, deoarece singurele sunete ce se aud sunt clefăieli şi plescăituri, semn că toţi mănâncă.

Îşi găseşte un loc între Carapace-Netedă şi un individ discret, al cărui nume nu şi-l aminteşte. Îşi trece antenele peste hrana dinaintea lui şi simte admiraţie amestecată cu gelozie faţă de Cleşte-Lung. Bucăţi de frunze de măcriş presate, icre de tofin, frunze de urzică-de-mare şi nişte creaturi care se târâie pe fundul mării, pe care Coadă-Lată nu le ştie pe nume, frumos înfipte în nişte ghimpi, şi încă mişcându-se.

Coadă-Lată nu-şi aminteşte să se mai fi ospătat astfel de când a moştenit Panta de Nord, şi a organizat banchetul funerar în amintirea bătrânului Corp-Plat. Tocmai întinde o antenă spre a treia urzică-de-mare, când Cleşte-Lung, apărut în capătul sălii, scoate un sunet puternic, cerându-le atenţie.

— Le sugerez membrilor Adunării o scurtă excursie, spune el. La vreo doi kilometri dincolo de pietrele de hotar ale teritoriului meu există un horn mic, prea puţin cald şi amar, ca să merite a fi folosit. Acolo le interzic lucrătorilor mei să întindă năvoade, şi-mi aduc aminte că am văzut nişte creaturi interesante hrănindu-se. Vă propun să înotăm până acolo să căutăm specimene.

— Îmi îngăduiţi să vă sugerez aplicarea metodei lui Mezenter-Ascuţit pentru măsurarea temperaturii acelor ape? întreabă Carapace-Netedă.

— Excelentă idee! exclamă Cleşte-Lung.

Mezenter-Ascuţit bombăne ceva legat de faptul că nu are echipamentele potrivite la el, dar ceilalţi îl conving să încerce. Termină de mâncat (şi Coadă-Lată observă că unii companioni îşi vâră unele dintre bunătăţi în saci, de aceea se grăbeşte să înhaţe nişte icre de tofin ca să şi-l umple pe al lui) şi pornesc cu toţii spre marginea proprietăţii lui Cleşte-Lung.

Se deplasează mai repede înotând decât mergând, astfel că grupul de savanţi călătoreşte la o înălţime puţin peste năvoade. De acolo, Coadă-Lată nu-şi poate face decât o impresie generală despre teritoriul lui Cleşte-Lung, însă totul pare foarte ordonat – o reţea bine gândită de ţevi de piatră, pornind ca nişte raze de la hornul principal, conducând apa fierbinte, bogată în substanţe nutritive pentru a se asigura hrana miilor de colonii de plante şi bacterii. Cu unele pierderi din ţevi şi reziduurile de la recolte,

casa lui Cleşte-Lung hrăneşte nori de înotători minusculi care, la rândul lor, atrag creaturi mai mari aflate în apele reci din jur. Coadă-Lată observă cu admiraţie modul în care au fost amplasate năvoadele, în şiruri de diferite înălţimi de-a lungul curentului predominant. Destul de invidios, apreciază că năvoadele lui Cleşte-Lung produc probabil la fel de multă bogăţie cât întreaga lui proprietate.

Ajunşi dincolo de pietrele de hotar, savanţii se strâng în mod instinctiv, formând un grup mai compact. Discută mai puţin şi sunt mai atenţi să asculte şi să detecteze. Cleşte-Lung îi asigură că nu îngăduie prezenţa bandiţilor sau a gunoierilor în preajma hornului său, dar până şi el face o detecţie sau două în urma lor, ca să se asigure. Însă nu reuşesc să audă decât câţiva copii jucându-se, care fug imediat la apropierea adulţilor.

Henri şi Ron nu au discutat prea mult în drum către comunitatea hornurilor. Amândoi acordau atenţie mare informaţiilor de navigaţie afişate pe vizoare. Orientarea pe Ilmatar era înşelător de uşoară: se citea poziţia pe busola inerţială, se îndrepta propulsorul în direcţia corectă şi porneai într-acolo. Ocazional, însă, Ron se trezea gândindu-se cât de greu ar fi fost să navigheze fără ajutorul aparaturii electronice. Stelele erau ascunse de stratul de gheaţă gros de un kilometru de la suprafaţă, iar Ilmatar nu avea practic un câmp magnetic. Abia era posibil să se deosebească direcţiile sus-jos, asta doar dacă scufundătorul avea reflectorul aprins şi vedea fundul, fără să fie învăluit într-un nor de aluviuni, însă menţinerea unei adâncimi constante depindea în întregime de indicaţiile sonarului şi de indicatorul de presiune. Fără echipamente de navigaţie, pe Ilmatar orice om ar fi fost surd, orb şi debusolat. La ora 05:00 se apropiau de destinaţia propusă.

— De aici încolo folosim doar sonarul pasiv, a spus Henri. Şi trebuie să păstrăm linişte deplină. Poţi filma de la o sută de metri depărtare?

— Va fi nevoie de îmbunătăţirea rezoluţiei şi de curăţarea imaginii după aceea, dar se poate.

— Bun. Atunci ocupi o poziţie acolo... şi Henri a făcut un gest vag spre beznă.

— Unde?

— E un morman mare de pietre la, stai să văd, poziţie o sută de grade, la vreo cincizeci de metri.

— De acord.

— Stai acolo şi nu faci niciun zgomot. Eu îmi continui drumul spre horn. Păstrez unul dintre roboţi cu mine.

— Cum spui. Şi ce vrei să faci?

— O să pătrund direct în aşezare.

Clătinând din cap, Rob şi-a găsit un loc destul de confortabil printre pietre. Cât a aşteptat ca aluviunile stârnite să se depună, a observat că nu era vorba de o adunătură oarecare de bolovani – avea în jur pietre tăiate, rămăşiţe ale vreunei construcţii. Unele suprafeţe sculptate înfăţişau tipare de linii. A avut grijă să filmeze tot. Ceilalţi xeno de la Hitode l-ar ucide dacă i-ar scăpa aşa ceva.

Henri a trecut pe lângă el, stârnind un nor de aluviuni. Camera mare de filmare avea să fie inutilă dacă el va tulbura fundul apei atât de mult, astfel că Rob trebuia să se bizuie exclusiv pe roboţi. Unul îl urmărea pe Henri la depărtare de aproximativ zece metri, iar cel de-al doilea, deasupra lui, filmându-l de sus. Legătura laser prin apă căpătase paraziţi din cauza particulelor aflate în suspensie, dar nu avea nevoie de prea multe amănunte. Camerele instalate pe roboţi puteau stoca totul în memoria internă, astfel că Rob era mulţumit că vedea atât cât să îi poată dirija. Cum stătea comod şi-şi putea folosi mâinile, a apelat un joystick virtual în loc să se mai bazeze pe comenzi vocale, ori pe dispozitivul de meniu ce urma mişcările ochilor, care era de-a dreptul iritant.

— Ia te uită! a exclamat Henri pe neaşteptate.

— Ce anume? Unde?

Camera din faţa lui Henri s-a mişcat în sus, înfăţişând opt ilmatarani înotând în formaţie, la vreo zece metri deasupra. Erau cu toţii adulţi, şi purtau centuri şi hamuri pline cu tot felul de lucruri. Doi dintre ei aveau suliţe. De când un robot făcuse primele fotografii ale ilmataranilor, aceştia fuseseră descrişi ca nişte creveţi uriaşi, dar după ce i-a văzut înotând pe deasupra sa, Rob s-a văzut nevoit să refuze acea imagine. Semănau mai curând cu nişte balene Beluga cu armură, având cozile mari şi capete teşite. Adulţii aveau între trei şi patru metri lungime. Fiecare avea douăsprezece picioare pliate frumos în partea inferioară a carapacelor; picioare de mers în partea din spate şi

patru mandibule de manipulare în faţă, şi cleşti mari asemănători celor de călugăriţă, pe perechea de picioare din faţă. Mai aveau filamente de hrănire şi antene de detecţie lungi pe sub cap. Capul în sine era un dom fără nicio trăsătură, lărgindu-se spre gât ca o cască de forma unei găleţi – de unde şi originea numelui ştiinţific dat ilmataranilor: *Salletocephalus structor*. Microfoanele pasive ale lui Henri au surprins clicuri şi pocnituri făcute de sonarele ilmataranilor, dar şi câte un ţiuit puternic, asemănător unui sunet scos de un clavecin.

Cei doi oameni au urmărit grupul plutind pe deasupra lui Henri.

— Ce crezi că vor să facă? a întrebat Rob, după trecerea lor.

— Nu-mi dau seama. Pesemne au pornit la vânătoare. O să-i urmăresc.

Rob a dat să protesteze, dar şi-a dat seama de inutilitatea gestului.

— Să nu te îndepărtezi prea mult.

Henri a lovit fundul, ridicându-se, şi a început să-i urmărească pe ilmatarani. Unui om îi venea greu să ţină ritmul cu ei, chiar dacă se folosea de înotătoare. După doar câteva minute de înot susţinut, Henri transpirase şi respira greu, dar se simţea încântat.

Ilmataranii coborau spre o mică formaţiune din jurul unui horn, pe care computerul lui Rob l-a identificat ca fiind cel denumit Maury 3b. Prin camerele de pe roboţi, Rob a văzut cum Henri s-a furişat mai aproape de ilmatarani. La început s-a mişcat cu fereală, după care a abandonat orice jenă şi pur şi simplu s-a amestecat printre ei. Rob a aşteptat o reacţie, dar ilmataranii păreau preocupaţi de cu totul altceva.

Lipseşte o rocă. Coadă-Lată ţine minte o bucată alcătuită din carapace vechi, sudate laolaltă de substanţele minerale şi noroiul adus de apa hornului, situat la doar cinci braţe dincolo de curent. Acum, însă, a dispărut. Să-l înşele memoria? Face un nou ping. A, uite-o acolo. Exact unde ar trebui să fie. Ciudat. Se apucă din nou să adune carapace.

— Mă auzi? Coadă-Lată!

Este Cleşte-Lung. Apare ca de niciunde, exact în faţa lui Coadă-Lată, părând alarmat.

— Sunt aici? Ce s-a întâmplat?

— Nimic, spune Cleşte-Lung. M-am înşelat.

— Stai puţin. Spune-mi despre ce e vorba.

— E ceva foarte ciudat. Ţin minte că tu treceai peste roci, după care s-a lăsat linişte. Am făcut un ping, dar nu am depistat nimic.

— Ţin minte o experienţă similară – o rocă a părut că dispare, după care a apărut din nou.

De ei se apropie Carapace-Netedă.

— Ce necaz aveţi?

După ce ei îi explică, ea întreabă:

— Să existe aici vreun strat reflectorizant? Se întâmplă uneori când apa rece întâlneşte apă fierbinte.

— Nu simt nicio schimbare a temperaturii apei, spune Cleşte-Lung. Aici, curentul este suficient de puternic să păstreze totul amestecat.

— Să ascultăm, propune Coadă-Lată.

Cei trei rămân tăcuţi, cu cozile lipite şi cu capetele spre exterior. Coadă-Lată se relaxează, lăsând sunetele şi tiparele de interferenţă ale mediului înconjurător să creeze un model în mintea lui. Hornul este acolo, bolborosind şi scoţând un fâsâit. Cineva se caţără pe o parte a acestuia, probabil Mezenter-Ascuţit, cu vasele lui în care are plante sensibile la temperatură. Cap-Rotund şi persoana aceea tăcută discută la vreo douăzeci de metri, ori mai curând Cap-Rotund, adresându-se însoţitorului său, scoate din când în când câte un clic. Alţi doi se strecoară printre năvoadele din curentul ascendent.

Dar mai e ceva. Ceva care se mişcă prin apropiere. Nu îl aude, dar el blochează alte sunete şi modifică tiparele de interferenţă. Întinde o antenă spre Carapace-Netedă şi o atinge pe un picior.

— În faţa mea, mişcându-se de la stânga la dreapta, se petrece un efect ciudat.

Ea se întoarce şi ascultă în acea direcţie, în vreme ce Coadă-Lată transmite acelaşi mesaj către carapacea lui Cleşte-Lung.

— Cred că am priceput ce spui, îl anunţă ea. E o bucată mare de noroi foarte moale, ori piatră ponce.

— Da, o aprobă Coadă-Lată. Numai că se mişcă. O să îi dau un ping.

Îşi încordează muşchiul rezonator şi dă un ping extrem de puternic, suficient de tare cât să provoace ameţeala câtorva

înotători mai mici aflaţi în apropierea capului său. Ceilalţi membri ai Adunării, aflaţi în jurul hornului, se opresc. Aude întregul peisaj din faţa lui – mâl, ecouri bruşte scoase de roci, tipare haotice şi atenuate, produse de unele pâlcuri de plante. Şi, exact în centru, la doar câteva braţe depărtare în faţa lui, există un gol în apă. Mare, dar nu ştie ce ar putea fi: are dimensiunea unui adult tânăr, şi stă drept, ca un însemn de hotar.

Henri o luase cu totul razna. Se dezlănţuise într-o prezentare pentru public, dovedind o inventivitate debordantă. Când şi când, uita să folosească vocea lui de stea a canalelor de informare, şi avea câte-o izbucnire de veselie pură şi dezlănţuită. Şi Rob se înfierbântase, pentru că vedea prin camere cum Henri ajunsese la depărtare de câteva palme de ilmatarani.

— Vedem aici un grup de ilmatarani strângând hrană din jurul unui horn de pe fundul oceanului. Unii folosesc năvoade făcute de ei pentru a prinde peşte, în vreme ce aceştia trei, situaţi aproape de mine, par să răzuiască alge de pe stânci.

— Henri, iar foloseşti nume pământeşti pentru formele de viaţă de aici. Aceia nu sunt peşti, şi nici alge nu există aici.

— Lasă asta. Dacă va fi nevoie, ulterior o să introduc cuvintele potrivite. Dar publicul va înţelege mai bine dacă apelez la cuvinte pe care le cunoaşte. Minunat, nu eşti de aceeaşi părere? Dacă vreau, îi pot bate pe spinare!

— Nu uita, nu avem voie să intrăm în contact cu ei.

— Da, sigur.

Şi revine la glasul de narator.

— Natura precisă a organizării sociale a ilmataranilor încă nu este bine înţeleasă. Ştim că trăiesc în comunităţi de până la o sută de indivizi, conlucrând pentru producerea de hrană, diverse activităţi şi apărare. Recolta ce se strânge în cadrul comunităţii se împarte în mod egal între membri.

— Henri, nu mai inventa chestii dintr-astea. Unii spectatori vor dori şi alte informaţii despre societatea lor. Nu ştim cum sunt alocate resursele.

— Atunci nu avem dovada că spusele mele sunt neadevărate. Robert, oamenii nu vor să audă că extratereştrii ne seamănă. Ei vor îngeri înţelepţi şi sălbatici nobili. Pe de altă

parte, sunt sigur că am dreptate. Ilmataranii se comportă exact ca oamenii din societăţile umane primitive. Nu uita că sunt de profesie arheolog. Ştiu să recunosc asemenea semne.

Apoi a trecut din nou la glasul de vedetă mass-media:

— Viaţa este dificilă în aceste ape marine îngheţate. Ilmataranii trebuie să folosească orice resursă de hrană pentru a nu muri de foame. Mă voi apropia şi mai mult de aceşti indivizi ca să-i pot urmări la treabă.

— Nu te mai apropia. S-ar putea să te miroasă ori să te depisteze.

— Sunt extrem de precaut. Cum e calitatea imaginii?

— Ei, apa e puţin tulbure. Am pus robotul de sus să asigure o imagine de ansamblu, dar camera de pe casca ta e singura care ne oferă detalii.

— Atunci, o să mă aplec pentru a obţine o imagine mai bună. Cum e acum?

— Mai bine. Grozave imagini, a spus Rob şi a verificat imaginea obţinută de robot. Alo, Henri, de ce s-au întors cei trei cu faţa spre tine?

— Trebuie să-l prindem, spune Cleşte-Lung. Nu-mi amintesc să fi citit despre aşa ceva.

— Dar cum să prinzi un lucru pe care abia îl distingem? întreabă Coadă-Lată.

— Îl înconjurăm, sugerează Carapace-Netedă, şi îi cheamă şi pe ceilalţi. Hei, veniţi repede! Alcătuiţi un cerc!

Punând o mulţime de întrebări, ceilalţi membri ai Adunării Apă-Amară se strâng în jur, mai puţin Mezenter-Ascuţit, care e prea concentrat să-şi plaseze pe horn micile lui colonii de indicatori ai temperaturii.

— Continuaţi să faceţi pinguri, spune Cleşte-Lung. Cât de tare puteţi. Cine are un năvod?

— Uite-l, spune Cleşte-Zimţat.

— Bine. Acum îl distingi. Pune năvodul peste el!

Obiectul dă să se ridice înot, dar cu stângăcie, stârnind multe sedimente şi scoţând un fâsâit uşor cu înotătoarele. Sub îndrumarea lui Cleşte-Lung, ca nişte soldaţi care escortează un convoi, Compania formează un cerc în jurul obiectului. Cleşte-Zimţat se ridică deasupra tuturor cu năvodul. Apare un moment

de zbatere, când lucrul încearcă să se tragă într-o parte, dar savanţii îl încercuiesc.

Loveşte în năvod cu o gheară ascuţită, şi apoi izbeşte cu membrele. Coadă-Lată simte cum gheara scrâşneşte când îi şterge carapacea. Cleşte-Lung şi Cap-Rotund se apropie cu frânghii, şi curând membrele fiinţei sunt imobilizate. Cade la fund.

— Vă sugerez să îl ducem la laboratorul meu, spune Cleşte-Lung. Sunt convins că vreţi cu toţii să studiem această creatură nemaiîntâlnită.

Aceasta continuă să se zbată, însă năvodul şi frânghiile sunt suficient de rezistente ca să o blocheze. Indiferent ce ar fi, e prea grea pentru a fi cărată înot, astfel că grupul trebuie să meargă pe jos cu prada, în vreme ce Cleşte-Lung înoată înainte ca să aducă servitorii cu o litieră pentru transport. Dau cu toţii pinguri în permanenţă, temându-se că prin preajmă pândesc şi alte fiinţe ciudate şi tăcute.

— Robert, pentru numele lui Dumnezeu, ajută-mă! Legătura laser era afectată de paraziţi şi de pauze din cauza interferenţei cu năvoadele, ilmataranii şi sedimentele. Imaginea video înfăţişându-l pe Henri a degenerat într-o serie de imagini statice, care ilustrează stările prin care trece acesta: panică, groază, şi deznădejde.

— Nu te speria! i-a strigat Rob, deşi nu avea habar cum să reacţioneze.

Cum să-l salveze pe Henri, fără să se dea de gol, încălcând astfel toate reglementările privind contactul cu civilizaţiile extraterestre? Pe de altă parte, chiar dacă şi-ar dezvălui prezenţa, cum să înfrângă şase ilmatarani maturi?

— Of, *Bon Dieu*! a exclamat Henri, şi a început să se roage în franceză. Rob a pus pe mut legătura audio, ca să poată gândi, şi pentru că nu i se părea cuvenit să asculte acele vorbe.

A încercat să analizeze posibilităţile de acţiune. Să cheme ajutoare? Erau prea departe de staţie, iar unui submarin i-ar fi trebuit o oră până să ajungă acolo. Să atace pentru a încerca o acţiune de salvare? Rob nu prea dorea să procedeze astfel, nu doar pentru că ar fi fost împotriva reglementărilor. Pe de altă parte, nici nu-i plăcea să se vadă în postura de laş. Va trece peste asta.

Să creeze o diversiune? Asta putea da rezultate. Putea declanşa un hidrofon, stârnind mult zgomot, sau ar putea folosi roboţii ca ţinte false. S-ar putea ca ilmataranii să-l lase pe Henri pentru a investiga, ori să fugă speriaţi. Merita să facă o încercare.

A trimis roboţii cu viteză maximă şi a căutat prin biblioteca de sunete a computerului ceva potrivit pentru a fi transmis. *Cavalcada valkiriilor*[1]? Vreun strigăt al lui Tarzan? Sau *O Fortuna*[2]? Nu avea timp de subtilităţi, de aceea a ales prima melodie de pe listă, interpretată de cântăreaţa Billie Holiday, pe care a transmis-o cât se putea de tare prin difuzoarele roboţilor. Rob şi-a lăsat aparatul de filmare la propulsorul lui Henri, şi s-a slujit de al său pentru a se apropia puţin de grupul de ilmatarani care îl duceau pe Henri.

Coadă-Lată aude primul sunetele bizare şi îi avertizează pe ceilalţi. Zgomotul provine de la două creaturi înotătoare pe care nu le recunoaşte, apropiindu-se cu viteză dinspre stânga. Sunetele nu-i amintesc nimic cunoscut – un amestec de tonuri joase, şuierături, zdrăngănituri şi bâzâituri. Există, desigur, un ritm de bază, iar Coadă-Lată este convins că aude un soi de ţipăt animal, nu doar zgomot.

Înotătorii trec rapid pe deasupra capetelor, apoi, uimitor, descriu un cerc, venind încă o dată în viteză, ca două animale bine antrenate.

— Creaturile astea aparţin cumva lui Cleşte-Lung? îi întreabă Coadă-Lată pe ceilalţi.

— Nu cred, îi răspunde Carapace-Netedă. Nu ţin minte să le fi văzut prin casa lui.

— Nu are cineva un năvod?

— Nu te lăcomi, îi spune Cap-Rotund. Avem deja un specimen valoros. Nu trebuie să riscăm urmărindu-le şi pe celelalte.

---

[1] Cavalcada valkiriilor este prologul la actul al III-lea al operei *Walkiria* de Richard Wagner (n. tr).

[2] Începutul şi sfârşitul cantatei scenice *Carmina Burana* (1935-1936), aparţinând compozitorul german Carl Orff (1895-1982), melodia fiind foarte des folosită în filme, reclame etc. (n. tr.).

Coadă-Lată dă să protesteze, dar îşi dă seama că celălalt are dreptate. Lucrul prins e cu siguranţă mai important. Cu toate acestea, spune:

— Vă sugerez să revenim pentru a le căuta după ce dormim.

— De acord.

Înotătorii continuă să plonjeze spre ei şi să facă zgomot până când servitorii lui Cleşte-Lung apar ca să transporte specimenul.

Rob sperase că ilmataranii se vor împrăştia care încotro de spaima roboţilor, însă abia dacă le acordaseră atenţie, cu toate că muzica fusese dată la maximum. Nu şi-a dat seama dacă erau prea surzi ca să îi ademenească, ori erau îndeajuns de inteligenţi ca să se concentreze doar asupra unui lucru.

A accelerat propulsorul, apropiindu-se de micul grup. De ajuns cu subtilităţile. Încă vedea luminile de pe costumul lui Henri, aflat la vreo cincizeci de metri, clătinându-se şi mişcându-se, după cum era cărat de ilmatarani. Rob a încetinit şi s-a oprit la aproape zece metri de ei. Cele două reflectoare de pe propulsor i-au arătat pe ilmatarani foarte clar.

De ajuns cu fineţurile şi cu furişatul. A pornit hidrofonul de pe costum.

— Hei! strigă el, şi ia cuţitul de scufundător într-o mână pentru a se apăra în caz de nevoie.

Coadă-Lată se simte uşurat că a scăpat de fiara ciudată. A obosit, îi este foame, şi nu vrea decât să revină acasă la Cleşte-Lung, ca să mănânce nişte pastă de firicel şi icre coapte.

Apoi aude un zgomot nou. Un scheunat, însoţit de o bolboroseală a apei tulburate. Spre stânga, la vreo trei lungimi de corp se află un înotător mare. Scoate un ţipăt puternic. Creatura prinsă se zbate mai tare.

Coadă-Lată dă un ping în direcţia nou-sositului. Şi acesta este foarte ciudat. Are un corp cilindric, tare, asemănător cu un crucişător de nisip, dar în spate se desparte în două membre articulate, acoperite cu o piele moale. Obiectul scoate încă un ţipăt şi flutură o parte din membre.

Coadă-Lată se îndreaptă către intrus, încercând să descopere ce este. Două creaturi, poate? Şi ce face? Să fie vorba de o provocare teritorială? Îşi păstrează cleştii strânşi, ca să nu alarmeze creatura.

— Fii atent, Coadă-Lată! îl avertizează Cleşte-Lung.

— Nicio grijă!

Nu se apropie mai mult, dar a ajuns deja prea aproape. Lucrul scoate încă un ţipăt, apoi îl atacă. Coadă-Lată n-ar vrea să fie văzut de ceilalţi savanţi fugind, de aceea îşi desface picioarele şi-şi face curaj, pregătindu-se să înfrunte monstrul necunoscut.

Însă înainte de a-l lovi, lucrul virează brusc şi dispare în tăcerea din jur. Ascultând cu atenţie, pentru cazul că obiectul ar reveni, Coadă-Lată se retrage spre ceilalţi membri ai grupului, şi îşi reiau drumul spre casa lui Cleşte-Lung.

Toţi sunt de acord că această expediţie a fost mai ciudată decât orice îşi amintesc ei. Cleşte-Lung pare încântat.

Rob şi-a oprit propulsorul şi a permis roboţilor să îl ajungă din urmă. Altceva nu i-a trecut prin minte. Ilmataranii nu s-au lăsat speriaţi, iar el nu avea cum să-i atace. Indiferent ce i s-ar fi întâmplat lui Henri, el nu voia să fie primul om care să aducă vătămări vreunei fiinţe extraterestre.

Legătura cu Henri rămăsese deschisă. Imaginile video îl înfăţişau arătând calm, aproape senin.

— Henri, a zis Rob. Am încercat tot ce s-a putut. Nu te pot scoate din ghearele lor. Sunt prea mulţi.

— Nu-i nimic, Robert, i-a răspuns Henri, părând surprinzător de binedispus. Nu cred că-mi vor face vreun rău. Altfel de ce s-ar fi străduit să mă prindă viu? Ascultă: cred că au înţeles că sunt o fiinţă inteligentă ca şi ei. Acesta e primul nostru contact cu ilmataranii. Voi deveni ambasadorul umanităţii.

— Aşa crezi tu? a spus Rob, sperând ca Henri să aibă dreptate.

— Sunt convins. Să păstrezi legătura deschisă. Imaginile vor arăta cum se scrie istoria.

Rob a trimis un robot să acţioneze ca releu. Ilmataranii l-au dus pe Henri într-o clădire mare din apropierea hornului Maury 3b. În clipa când a dispărut înăuntru, Henri a reuşit să zâmbească spre camera de filmat.

Cleşte-Lung se apropie de creatura ciudată ce stă întinsă pe podeaua bibliotecii. Ceilalţi s-au strâns împrejur să ajute şi să privească. Coadă-Lată are un rulou nou de fir şi înregistrează cum se desfăşoară procedura. Iar Cleşte-Lung începe.

— Pielea este groasă, dar flexibilă, şi absoarbe sunetele aproape perfect. Nici măcar cel mai puternic ping nu produce o imagine clară. Are patru membre. Cele două din faţă par a fi folosite pentru hrănire, iar cele din spate slujesc la mers şi ca o dublă coadă când înoată. Cap-Rotund, ai ştiinţă dacă s-a mai întâlnit o asemenea creatură undeva?

— Nu ţin minte să fi citit despre aşa ceva. Mi se pare absolut unică.

— Te rog să ţii seama de asta, Coadă-Lată. Voi face prima incizie de-a lungul părţii moi. Tăietura eliberează enorm de multe bule. Pielea se îndepărtează cu foarte mare uşurinţă, nu există deloc ţesut conjunctiv. Simt ceva care pare a fi un alt strat dedesubt. Interiorul creaturii este extraordinar de cald.

— Sărmanul, spune Cleşte-Zimţat. Îmi pare rău că-i producem dureri.

— Tuturor ne pare rău, îl aprobă Cleşte-Lung. Tai stratul de dedesubt. Este extrem de tare şi fibros. Aud alte bule. Căldura este extraordinară – parcă este apa ce izvorăşte din horn.

— Cum de poate supravieţui la o asemenea temperatură? se miră Mezenter-Ascuţit.

— Nu simt gust de sânge. Percep nişte gusturi bizare în apă, dar cred că provin de la ţesuturi şi din spaţiul interior. Acum trag deoparte stratul de dedesubt. Uimitor! Mai e un strat sub el. Acesta are o textură foarte diferită, mai curând cărnoasă decât fibroasă. Este foarte caldă. Simt tremurături şi mişcări spasmodice.

— Ţine minte cineva să mai fi auzit astfel de sunete? întreabă Carapace-Netedă. N-am mai pomenit o creatură asemănătoare.

— Parcă cealaltă scotea sunete la fel, intervine Coadă-Lată.

— Acum tai acest strat. Aha – acum am ajuns la viscere. Sângele are un gust foarte ciudat. Veniţi, apropiaţi-vă toţi, să simţiţi ce fierbinte este acest lucru. Şi pipăiţi aici! Un fel de structuri rigide în interiorul cărnii.

— Nu se mai mişcă, observă Cap-Rotund.

— Acum să examinăm capul. Ajutaţi-mă careva să scot carapacea de aici. Trageţi! Bine. Mulţumesc, Cleşte-Zimţat! Ce multe bule! Mă-ntreb la ce slujeşte structura asta.

Călătoria de înapoiere a fost cumplită. Rob nu reuşea să-şi scoată din minte felul în care se derulase moartea lui Henri. A revenit la bază câteva ore mai târziu, epuizat şi aproape nebun.

Singura consolare pentru el, dacă se poate spune aşa, a fost că nu a trebuit să povestească nimănui ce se întâmplase. Era suficient să urmărească filmul.

Lucrurile nu au rămas fără consecinţe, desigur. Dar cum următorul vehicul de aprovizionare avea să sosească abia peste douăzeci de luni, totul s-a petrecut de parcă ar fi fost filmat cu încetinitorul. Rob ştia că va fi expediat înapoi pe Pământ şi bănuia că nu va mai avea prilejul să facă altă călătorie interstelară. Nu a mai făcut nicio scufundare, s-a ocupat doar de întreţinerea roboţilor şi de lucrări tehnice împreună cu Serghei, fără să părăsească deloc staţia.

Nimeni nu l-a învinuit, cel puţin în mod direct. După ce a stat îndelung de vorbă cu el privind întreaga întâmplare, doctor Sen s-a uitat la Rob peste rama ochelarilor rotunzi şi a spus:

— Cred că a fost o dovadă de iresponsabilitate să plecaţi amândoi în acea expediţie. Dar sunt convins că deja eşti conştient de greşeală.

Sen a şters lista numită „Moarte lui HK” de pe reţeaua staţiei, însă probabil că cineva avea o copie, astfel că ea a reapărut. În ziua următoare, ea a fost transmisă către computerul lui Rob, cuprinzând o ultimă metodă: „Să se trimită un grup de ilmatarani care să-l facă feliuţe.”

Acea adăugire nu i s-a părut defel amuzantă lui Rob.

Daniel Droden
Ce vine din adâncuri

Traducere de Vladimir Colin

Era ceasul marelui reflux: istovite, sute de trupuri agăţate de motoare se întorceau la Sainte-Adresse. Strada se năpustea fără ruşine în casă şi îşi rostogolea vacarmul prin ferestrele închise.

Era prea de tot. Desroches aprinse o ţigară şi se ridică bombănind. De câte ori nu-i ceruse secretarei să închidă, înainte de a pleca, uşa sălii de aşteptare! Trase spre el dubla tăblie capitonată, gest ritual care-l umplu de oboseală: mâine, la şase şi câteva minute, avea să-l facă din nou înainte de a o înjura iar pe secretară.

Cu mâna pe clanţă, încercă să se bucure de liniştea redobândită, dar oboseala îi era atât de stăruitoare încât tot avea impresia că aude zgomotele de la încrucişare. Behăitul unanim al maşinilor din clipa când lumina verde a semaforului le îngăduia (nu: le poruncea) să se pună în mişcare n-avea oare să treacă din nou prin ziduri?

Desroches se întoarse la biroul lui, izolat în mijlocul încăperii, ca o insuliţă pe care, în sfârşit, o putea lua iar în stăpânire. Se lăsă să cadă pe scaun şi, împingând reţetarul, dând în lături hârţogăria şi stetoscopul, făcu fără motiv vid în faţa lui. Exorcismul mecanic îl linişti introducând un timp mort în iureşul gândurilor, dar nu-i reduse tensiunea nervoasă. Era oare asta o împrejurare potrivită pentru experienţa pe care voia s-o încerce? Înfrigurată, privirea îi lunecă peste harababura din birou, fără a izbuti să se oprească pe ceva anume. Trase cu urechea la foşnetul oceanului care filtra prin pereţi şi parcă-şi simţi tâmplele răcorite.

Experienţa? Ce vorbă mare! Schiţă un fel de rânjet interior. Se mustră pentru faptul că lua în serios ceea ce nu era, probabil, decât o fantezie. Îşi aminti cu toate astea curiozitatea pătimaşă care-l cuprinsese cu trei zile în urmă...

În seara aceea consultaţiile îi lăsaseră un mic răgaz. Desroches folosea întotdeauna asemenea clipe pentru corespondenţa profesională, de altfel cât se poate de plicticoasă. De data asta urma să se apuce de o scrisoare către Laboratorul Corep, când auzi ţârâitul soneriei. Diversiunea nu-i

displăcu: se ridică şi străbătu cabinetul, apoi biroul secretarei de mult plecate.

Deschizând uşa, se pomeni faţă în faţă cu un bărbat de vreo patruzeci de ani, mic şi îndesat, cu pometţii şi fruntea arse de soare.

— Domnule doctor, iertaţi că vin aşa târziu...

Sigur, era încurcat, dar obişnuinţa stăpânirii de sine îi veni curând într-ajutor.

— Vedeţi, eu sunt marinar.

Şi se opri la atât. Desroches se învoi să admită că faptul constituia o scuză.

Îl examină la repezeală. Nimic complicat, bărbatul se plângea de uşoare tulburări ale vederii, un fel de fulgere şi muşte luminoase. Medicul le atribui unei lipse de vitamine.

— Bănuiesc că abia ai sosit?

— Da, ieri. Sunt ofiţer de punte pe cargoul „Paul-Rivoire”.

— Aha... Şi probabil că n-aţi avut chiar zilnic carne proaspătă?

— Acum două zile ne aflam în preajma insulelor Tuamotu, unde aprovizionarea nu era uşoară... Zâmbi: Nu m-am putut obişnui niciodată cu mâncărurile astea... cum să zic... exotice. Aşa că preferam conservele.

— Înţeleg. Data viitoare, treci totuşi la meniul băştinaşilor. Sau mănâncă barem nişte fructe.

Celălalt zise fără convingere: „De acord!”, dar Desroches simţi că sfaturile lui nu găseau ecou. Ce ştia el despre condiţiile de viaţă de acolo? Fructe... Ce fel de fructe, la urma urmei? Marinarul îşi bătea pesemne joc de el. Şi, ca tot omul, se întreba cu siguranţă dacă avea să-i dea o reţetă.

Foarte bine, îşi spuse Desroches, să-i dăm farmacia pe care o aşteaptă. Dar, mai întâi, să-mi fac damblaua administrativă!

Deschise un clasor agăţat de birou şi scoase din el o fişă cartonată. După ritualul: „Numele, vă rog?”, înregistră cu aplomb observaţiile privind starea pacientului. Odată treaba isprăvită şi fişa pusă la loc, începu să scrie reţeta.

— Spune-mi... în definitiv, ce mănâncă ăştia din insulele Tuamotu? se interesă apăsând sugativa pe reţetă. Nici urmă de curiozitate autentică în întrebare, era doar un semn de amabilitate profesională.

— Nu cine ştie ce. Mai ales peşte... când nu se lasă să moară de foame...

— Ce vrei să spui?

— Nu o dată, în timpul escalei, am văzut un fel de fachiri, nemişcaţi pe nisip sau pe câte o buturugă. Patronul cafenelei mi l-a arătat într-o zi pe unul dintre amărâţii ăia: „Îl vezi? Uită să şi mănânce de atâta tungararu cât înghite!”

— Tungararu? repetă Desroches, intrigat.

— Nu-i prea grozavă, să ştiţi. O algă albă care se găseşte...

— Uite soluţia: te hrăneşti cu alge!

— Lăsaţi-mă să isprăvesc, bodogăni marinarul. Pescarii dau de tungararu pe lângă unii atoli: bucata pe care mi-au dăruit-o provenea din ghiolul Tureia. Nu cunoaşteţi? Bănuiesc. Dar dacă v-aş spune că insula asta e situată în sectorul Mururoa?

— Hm, curios! Vrei să spui...

— Păi da: poligonul de tir al bombelor atomice franceze... acum dezafectat, din fericire..

— Tungararu.. repetă gânditor Desroches.

Interesul stârnit de cuvintele celuilalt anula noţiunea timpului. Cu vârful degetelor începu să netezească reţeta uitată pe birou.

— Ce înseamnă vorba asta?

— Ei, prea multe îmi cereţi!... Sau, staţi. Îmi aduc aminte... Înseamnă „ce vine din fulger”, da, aşa, „făptura fulgerului”. Pare-se...

— Făptură? Pai e doar o algă!

— Pare-se că pescarii n-au văzut-o niciodată înaintea experienţelor atomice. Cunosc ei bine flora marină, dar e totuşi greu de crezut... Superstiţie! încheie marinarul întinzând o bancnotă.

Doctorul însă nu era grăbit să-şi primească onorariul.

— Care sunt simptomele... Îşi luă seama şi se corectă: vreau să spun, efectele provocate de tungararu...?

— La prima vedere, extazul, Numai că, ştiţi, nu pot scoate nimic de la... de la unul care ia tungararu. Uneori, în cantităţi prea mari... se pare că efectele devin mai puternice când se dublează doza, dar e primejdios. Marinarul zâmbi stânjenit. Iertaţi, domnule doctor, eu trebuie să plec. Datoria... se opri din vorbă. Ascultaţi, spuse apoi pe neaşteptate, de vreme ce tungararu va interesează am să vă aduc mâine dimineaţă o bucată, dacă mă pot elibera.

— Ah, mi-ar părea bine! Mulţumesc. Dar dumneata?

— Eu? Am să păstrez şi eu o bucată, ca amintire. Dar să ştiţi

că pentru mine, drogul... N-am încercat niciodată. Pufni în râs: eu nu-s... intelectual!

Un tam-tam înfundat – probabil vreun petrolier intrând în radă – imprima aerului o pulsaţie aproape dureroasă. De parcă s-ar fi pus de acord cu ea, unde de căldură străbătură ceafa lui Desroches. Uitată pentru o clipă, oboseala recâştiga timpul pierdut. Se propti de spătarul scaunului; privirea îi fugi spre marginea biroului.

Plicul cel mare se afla lângă fişier, alături de poşta obişnuită. Desroches îl găsise în cutia de scrisori, înainte de venirea poştaşului Deschizându-l cu băgare de seamă, scosese din el un fel de curea lungă de câţiva centimetri, a cărei piele albă, cu nervuri, străbătută de reflexe albastre, te ducea cu gândul la un tendon – impresie întărită încă la atingere, când degetul încerca elasticitatea materiei.

Darul era însoţit de un bilet cuprinzând câteva cuvinte scrise la repezeală. „Tungararu se ia pe stomacul gol. Se înghite mestecând o doză cât un bob de mazăre. Se fereşte de umezeală.”

Pozologia improvizată îi plăcu doctorului, ca şi umorul care inversa rolurile.

Prin fereastra întredeschisă se furişa în încăpere o boare care răvăşi conţinutul scrumierei. Desroches întoarse capul spre marele panou de sticlă, ocupat, în părţi egale, de cer, de mare şi pământ. Se ridică şi se uită spre plajă. Câţiva bărbaţi trebăluiau în jurul unei sape mecanice şi al unui tăvălug. După toate aparenţele, voiau să niveleze pietrele plate îngrămădite pe plajă. În clipa când excavatorul se punea pe treabă în larma pistoanelor, a cablurilor şi a cârligelor ce-şi coordonau eforturile, Desroches închise mânios fereastra.

Din câţiva paşi ajunse la birou. Apucă plicul şi, atent, făcu să lunece din el fragmentul de tungararu. În palmă, tija, un fel de panglică, pierdea din mister.

Se lungi pe canapea. Închise ochii (e neapărat necesar? se întrebă) şi duse la gură bucăţica pe care o desprinsese. Gustul substanţei era cât se poate de banal; amintea de savoarea dulceagă a pastei de mere.

În primele, minute nu se întâmplă nimic. E perioada de latenţă, îşi spuse Desroches, dar începea să se întrebe dacă

doza fusese suficientă. După ce semne se putea recunoaşte că alga lucrează?

Deschise binişor ochii. Privirile nu-i întâlniră decât muchia tavanului, deşert neutru scăldat într-o lumină blândă în care se pierdu. Gândul îi alunecă atunci într-un fel de uitare ce dură un timp nesfârşit. Simţurile adormite nu-şi mai îndeplineau oficiile: din tunet, zgomotul de afară se făcuse murmur, apoi dispăruse; amorţise, membrele nu mai percepeau contactul pernelor.

Toropeala se risipi puţin câte puţin, aşa cum se instalase. La început o uşoară atingere a sunetelor de creierul înceţoşat, un râcâit nedesluşit crescând în intensitate: oceanul îşi manifesta din nou prezenţa. Din clipa aceea experimentatorul îşi dădu seama că fiinţa lui se regăsea. Dar ce se petrecea totuşi în planul al doilea? Întretăiată, ca purtată de un vânt nesigur, sosea o altă rumoare pe care, deşi depărtată, o ghicea uriaşă. Se amestecau în ea scârţâieli discontinui, palme izbind apa şi ceva ca un pas greoi zguduind fundul marin. Draga canalului, îşi spuse Desroches, mirat că-şi regăseşte atât de prompt luciditatea. În aceeaşi clipă un miros acru îi izbi, cu intermitenţă, nările. Îl puse pe seama gazului emanat de rafinărie. Gata, gata călătoria, îşi spuse, mi-am regăsit secolul, împuţit.

Încercă să se ridice pe perne, dar o nouă ameţeală îl făcu să recadă. Din larg auzi răguşit strigătul unei sirene pe care un ecou ciudat îl prelungi, de parcă ar fi răsunat într-o peşteră imensă. Îşi trecu mâna peste faţă: ameţeala pierea.

Pe măsură ce realitatea cu care era obişnuit îşi redobândea drepturile, i se ordonau, treptat, şi gândurile. Desroches îşi privi ceasul: şedinţa durase vreo cincizeci de minute. Se ridică. În amurg obiectele aveau culoarea din orele lipsite de bucurie. După câţiva paşi luă o ţigară pe care o ţinu între buze, fără s-o aprindă. Cenuşiul, îşi dădea seama, se afla în el însuşi. Nu adusese nimic din călătorie. Unde erau simţămintele neobişnuite, emoţiile eliberatoare pe care le aştepta? La ce lucruri nemaivăzute ajunsese? Era cât se poate de dezamăgit.

Preocupările profesionale îl absorbiră în asemenea măsură în cursul celor două zile ce urmară încât nu-i rămase un minut liber. Câţiva confraţi plecaţi în vacanţă, şi gata – pacienţii dădeau năvală... Destui băgară de seamă că doctorul era nervos şi prea puţin răbdător, deşi se silea să se stăpânească.

Cu ritmul ăsta de lucru Desroches nu mai avea chef de experienţe şi trebui să aştepte duminica pentru a se întoarce la alga tungararu. Ca să-şi poată satisface curiozitatea, spera să doboare de astă dată sistemele de apărare pe care organismul lui le înălţase în faţa substanţei. Cu spatele la perete, se instală pe canapea în aşa fel încât să vadă, prin fereastra deschisă, marea şi intrarea în port: îi dăduse prin minte să folosească realitatea exterioară drept stimulent.

Un vânt uşor, purtător de pescăruşi, curăţase rada şi o dăruise soarelui. Urcând pe estuar, privirile se odihneau pe malul opus. Dădeau acolo mai întâi de acoperişurile din Villers şi Deauville, ale căror culori erau împrospătate de lumina occidentală; venea apoi boschetul, stufos ca o pădure şi, în sfârşit, la răsărit de tot, se ghicea discretul Honfleur.

De ce trebuie ca pacea asta să fie spulberată de activitatea oamenilor? De cum se abătea spre primul plan, ochiul era rănit de protuberanţele metalice de pe marele dig de la sud: rezervoare de petrol, rezervoare de păcură, rezervoare de gaz, toate tinichelele industriale mascând apele Senei.

Mâhnit, Desroches îşi întoarse faţa spre mare, imensitate liberă contopită cu cerul.

Apucă micul fragment de algă. Abia mestecase ultima frântură că simţurile i se tulburară. Printre pleoapele fremătând, liniile realului intrară în vibraţie, până la a se dedubla. Spaţiul îşi pierdea continuitatea. Digul cel mare se curbă dintr-odată, iar cel mic îi lunecă în întâmpinare ca o navă cu parâmele desprinse. Toate zgomotele din port şi din radă fură simultan înăbuşite; cargourile îşi înghiţiseră ţipătul; lumea întreagă tăcea.

Fără veste, elementele peisajului îşi reluară înfăţişarea din toate zilele, digurile erau ancorate la locul obişnuit, plaja încetă să se umfle.

Atâta, tot? se întrebă Desroches. În ciuda transei în care i se afla trupul, mintea rămânea limpede şi judecata lucidă, chiar în plină halucinaţie.

În larg, văzduhul mai era totuşi vânzolit. Un abur mişcător deforma orizontul. Era sectorul în care ceva se ivi – depărtarea şi tulburarea atmosferei făcură ca observatorul să nu poată desluşi decât o siluetă lipsită de relief. O vesti hula înfrigurată, ale cărei clocote contrastau cu liniştea uleioasă a întinderilor din preajmă. Dintr-odată, ceva răsări la suprafaţă. Desroches avu în

acelaşi timp impresia că o bulă i se sparge în urechi şi sunetele revenîră brusc.

Cu vuiet de cascadă, masa se înălţa încet, întunecată şi greoaie, asemenea vulcanilor ce se construiesc singuri pe soclul afund pentru a ieşi într-o bună zi din apele în fierbere. Un vârtej violent zgudui ceaţa, de parcă ar fi fost sorbită de un curent de aer: era ultima zvâcnire a monstruoasei desprinderi. Atunci vulcanul scoase un răget ce răsună sub ţeasta lui Desroches ca o chemare adresată doar lui. După care vulcanul se urni! Desroches ar fi jurat că masa tindea să spargă coconul în care era înfăşurată: în spatele aburilor se agita un fel de braţ sau o macara, iar efortul umplea văzduhul cu un miros asemănător celui al ierburilor de mare putrede.

O amintire îl străfulgeră: aceleaşi zgomote, aceeaşi pestilenţă îl asaltaseră alaltăieri, în timpul primei încercări. Din nou draga? Aşadar, tungararu avea o singură însuşire, aceea de a împrumuta realităţii o nuanţă fantastică, şi nimic mai mult?

Ceaţa părea să se rărească. Desroches se simţi cuprins de neastâmpăr şi de exaltare. Se plecă înainte. Imaginea se stabiliză. Un ţipăt, şi schiţa făcu loc desenului.

Desroches tresări. Capul în formă de triunghi, atât de mic la extremitatea unui gât peste măsură de lung, pieptul monumental şi, când monstrul îşi căscă botul, şirurile de dinţi ascuţiţi... nu aparţineau oare, toate, unui animal antediluvian? Departe, în urma trunchiului, o curea musculoasă biciuia valurile. Instinctiv, vânătorul de himere dădu să se tragă îndărăt. Asta era deci secretul algei tungararu? Un uriaş şarpe de mare?

Se corectă, dându-şi seama că greşise: sub spinarea care ieşea când şi când din valuri se desenau inserţii masive ce trebuiau puse în legătură cu nişte picioare, mai degrabă, decât cu înotătoare.

Să fie, aşadar, se întrebă Desroches, un mastodont din Era Secundară? Îşi chemă în ajutor amintirile: Diplodocus? Brontozaur? Plesiozaur? Dar fiara fără nume nu-i lăsă răgazul să chibzuiască: ea scoase pe neaşteptate un răget bucuros, apoi se cufundă dintr-odată pentru a reveni numaidecât la suprafaţă. Un suflu sonor îi ţâşnea pe nări. Capul încremeni, întors spre plajă. Întors spre mine, îşi spuse Desroches.

Fu ultima lui impresie de călătorie. Simţurile i se zăpăciseră,

apoi o scurtă ameţeală îl readuse în cotidian.

În larg marea era netedă şi pustie.

Întors spre mine, îşi repetă Desroches. Poate, dar nu-i decât o fantasmă, făptură fără existenţă proprie.

De aceeaşi părere fu şi doctorul Giret, confrate şi prieten, căruia îi povesti, peste trei zile, întâmplarea. Neurolog, lui Giret îi plăcea să se joace de-a psihanaliza.

— Îmi spui o mulţime de lucruri şi nu-mi spui nimic... Vreau să zic: nu ştiu ce-i aia tungararu; cu toate astea, acţiunea ei mi se pare de tipul drogurilor obişnuite; rupe barierele inhibiţiilor îngăduind unor tendinţe subconştiente sau periconştiente să ajungă la suprafaţă, să capete formă. Dar de ce forma asta? De ce impulsurile pornite din structurile adânci ale fiinţei tale alcătuiesc un asemenea animal? Asta trebuie să mi-o spui **tu**!

— De unde vrei...?

— Fă-mă să înţeleg ce te-a afectat în ultimele două săptămâni.

Întrerupându-se din când în când pentru a răspunde la câte o întrebare, Desroches arătă timp de o jumătate de ceas cum o dusese în cursul săptămânii precedente

— Perfect, îşi dădu aere prietenul lui, iată părerea Ştiinţei: halucinaţia s-a produs de două ori. Numai auditivă şi olfactivă în vremea primei şedinţe, ea s-a îmbogăţit şi precizat în cursul celei de a doua. Repetiţia dovedeşte că-i vorba de produsul unei nevroze... Da, o nevroză care s-a agravat probabil în ultima vreme, din cauza unor nemulţumiri. La urma urmei, tungararu n-a fost decât catalizatorul... cum să-i spun...?

— Al defulării. Bun! Dar forma pe care a luat-o...?

— Ajung şi aici! răspunse Giret. Din tot ce mi-ai spus reiese că eşti şocat – şi folosesc cuvântul în accepţia lui viguroasă: traumatizat, dacă preferi – de tot ce viaţa actuală are penibil şi stupid. Fără doar şi poate, îi resimţi agresiunile mai puternic decât alţii. Străzile, portul, oraşul întreg ţi-au devenit insuportabile. Atunci visezi o lume fără motoare, fără fierărie, o lume în care prezenţa omului să apară mai discretă. Când îţi transcrie viziunile, halucinogenul îţi ia dorinţele de bune: şi elimină omul, făcându-te să vezi ce exista înaintea lui. Iată-ţi natura neprihănită! E animalul ăsta preistoric... Şi, dacă te mai îndoieşti, urmă el în glumă, am să-ţi atrag atenţia asupra încă unui fapt: că marea reptilă îţi apare în mijlocul valurilor, e logic –

venită din mare, tungararu îşi desfăşoară nălucirile în mare – dar atunci ar trebui să fie înzestrată cu înotătoare... Ar fi vorba, de pildă, de un plesiozaur sau de un mosazaur. Numai că animalul tău nu-i înzestrat cu înotătoare, ci cu labe. Ne gândim aşadar la brontozaur sau la brahiozaur... Dar, vezi tu, speciile astea erau oaspeţii continentului, şi nu ai oceanului! Închipuirea ta pare să fi confundat, prin urmare, tărâmurile. La drept vorbind, creatura ta e de două ori un monstru...

Părăsindu-şi confratele, Desroches coborî strada Paris în direcţia portului şi o luă pe bulevardul maritim. Încetini la curba unde se afla un semafor. Când avea vreme, îi plăcea să hoinărească la umbra marelui radar sau să dea o raită pe la muzeu, pe partea cealaltă a străzii. Să se oprească? Fără convingere, îşi urmă drumul, apoi, ajungând în dreptul portului de agrement, se hotărî. Dându-se jos din maşină, făcu câţiva paşi pe digul alăturat. Una după alta, trei remorchere lunecară prin faţa lui. Trei! Nava pe care urmau s-o întâmpine şi s-o escorteze trebuia să fie un senior al mărilor! Poate „United States”? Desroches urmări cu privirea cursa grăbită spre larg a celor trei vaporaşe.

— Doamne!

Uriaşă spinare întunecată detaşându-se pe cerul spălat de ultima aversă, o stâncă ciudată umfla marea la poalele capului Hève. Şi, iată, un gigantic gât de lebădă se desfăşura şi se arcuia deasupra valurilor. Brusc, arcul se destinse împingând înainte un cap triunghiular.

Desroches îşi frecă fruntea. Cu neputinţă! Sau atunci tungararu avea efecte întârziate? Ar fi trebuit să mă feresc de alga asta, îşi mărturisi. Mă urmăreşte... Parcă ruşinat, îşi abătu privirile şi descoperi, la doi paşi de el, o lunetă fixată pe un peduncul. Se repezi la ea şi vârî o monedă în suportul lunetei.

„Vă aflaţi pe digul de nord, declară un glas uzat. Pentru a cerceta portul, suciţi luneta până la refuz, spre stânga”.

Desroches împinse până la refuz luneta spre dreapta. Deşi dispozitivul de acomodare era imperfect, nu mai încăpea nicio îndoială: fiara din Era Secundară era acolo! Fascinat, îşi încleştă degetele pe luneta care urma să pălăvrăgească: „În faţă puteţi vedea cheiul unde acostează pacheboturile...” Desroches zbură peste marea agitată, sui pe spinare, alergă spre cap. Botul închis, o lungă crăpătură longitudinală, dădea un aer sălbatic

căpăţânii minuscule. Fălcile erau atât de încleştate încât ochii, împinşi îndărăt, întindeau pielea pe bolta craniului.

— Se mişcă! zise careva în spatele lui Desroches.

El tresări: de vreme ce oricine îl putea vedea, monstrul nu mai era doar o remanenţă în creierul lui, ci o realitate.

Încântat, trase în piept mirosul puternic al mării.

— Da, se mişcă, adeveri mecanic fără să părăsească ocularul, dar vocea îi fu acoperită de glasul înregistrat al comentatorului.

Saurianul se pusese în mişcare. Pe măsură ce înainta pe platforma continentală, se vedea cum îi ies din apă coastele şiroind. În soare pielea-i exala un abur uşor, iar în cutele ei se prinseseră ierburi de mare roşcate, scoici strălucitoare, până şi crabi. Din oceanul primitiv se extirpa o insulă! Era un continent! O lume!

Imensitatea fu străbătută de fiori; undeva, în sânul ei, se zămislea un tunet. Înspăimântaţi, pescăruşii se risipiră. Sus de tot gâtul se umflă ca o guşă, apoi botul se căscă pentru un răget prelung, adevărat talaz sonor rostogolit spre faleză.

Curând puteau fi văzute inserţiile picioarelor, pe urmă chiar stâlpii lor arcuiţi, groşi cât copacii pădurii primordiale şi, ca ei, acoperiţi cu o scoarţă plină de crăpături. Un nou zvâcnet al coapselor înălţă pântecul deasupra apelor presărate cu mucozităţi rătăcitoare, pe când coada nesfârşită se desfăşura în valul ce se trăgea îndărăt. Degetele fiarei mezozoice bâjbâiră în cele din urmă pe pietrele plajei.

Ce coincidenţă! îşi spuse deodată Desroches. La doi paşi de locul ăsta fuseseră descoperite în faleză nişte oase de dinozaur. Cine ştie dacă fosila asta vie nu-i pe cale să calce în picioare rămăşiţele semenilor ei!

Mai răsună un strigăt, ca un salut către morţii încrustaţi în depozitele de calcar. Cu siguranţă, răsuna totodată ca un cânt triumfal celebrând o luare în stăpânire.

În clipa aceea întreaga scenă se tulbură, după care dispăru.

„Şi acum, Doamnă, Domnule, vă urăm o vizită plăcută în oraş”.

O mână îl bătu pe Desroches pe umăr. Se răsuci şi văzu că mâna ţinea o monedă.

— Da, aveţi dreptate, încuviinţă, e rândul dumneavoastră.

— Păreţi binedispus, remarcă bărbatul care se şi aplecase deasupra lunetei.

— Eu? Se poate! exclamă Desroches, avântându-se spre bulevard.

Când intră în casă, telefonul tocmai suna.

— Ai văzut? izbucni Giret.

— Bineînţeles! Ce părere ai?

— Niciuna... Realitatea monstrului nu poate fi tăgăduită. Cât priveşte originea lui...

Urmă o scurtă tăcere. Giret nu se hotăra să reia cuvântul.

— Aşadar, sugeră Desroches, declanşate de tungararu, viziunile mele erau prevestitoare. Cu cât se apropia data evenimentului, cu atât halucinaţia devenea mai netă pentru că şi creierul meu i se supunea mai deplin. În fond, am dat peste un fenomen aproape banal: premoniţia.

— Fie, dar ipoteza ta nu explică existenţa animalului, aminti Giret.

După ce puse receptorul în furcă, Desroches ieşi pe balcon. De acolo nu putea vedea capul Hève, aşa că, punându-şi mâinile streaşină la ochi, se mulţumi să cerceteze rada. Se întrebă dacă monstrul îşi aflase adăpost în scobiturile falezelor sau dacă se întorsese în mare. Jos, în direcţia plajei, hăuli o maşină a poliţiei. Îi răspunse un sunet de claxon.

— Ce-or fi vrând? se înveseli doctorul.

Dar telefonul îl chemă în casă. Era iar Giret.

— Ce poveste! spuse fără nicio introducere. Când explozia...

— Explozia?

— Cum? Nu ştii? Fiara a pustiit vilele de la Sainte-Adresse. De aici văd acoperişurile în flăcări şi...

— Ce mi-e una, ce mi-e alta. În definitiv...

Giret strigă:

— Dar, fir-ar a dracului de treabă, nu pricepi nimic! Sunt şi morţi!

— Morţi! repetă Desroches, copleşit.

— Acum s-a terminat, adăugă prietenul lui. Monstrul s-a reîntors în mare. Dar ce poţi şti... se întrerupse, apoi vorbi din nou, înfrigurat: Ascultă, Desroches, adineauri n-am îndrăznit să-ţi spun ce cred. Mă temeam să nu mă iei drept nebun. Dar, până la urmă, tot ce se petrece acum e atât de demenţial... Încă şovăind, îşi drese glasul: Uite, după părerea mea **tu** ai dat naştere fiarei. Cum e cu putinţă, nu ştiu. Datorită algei, creierul tău a căpătat facultatea de a crea **ex nihilo**. După cum ţi-am

explicat, a extras un model din el însuşi. Pornind de la model, a făcut o schiţă, apoi... a executat opera. Adu-ţi aminte, polinezienii spun că tungararu e „făptura fulgerului”. Printr-un fel de transfer, ei atribuie viaţă elementului care suscită viaţa. Odinioară se proceda tot aşa cu mătrăguna.

— Dar nu se poate! şopti Desroches.

Cuvintele lui Giret îi clătinaseră totuşi convingerea. Timp de o oră răsuci pe toate feţele teoria prietenului său. În cele din urmă, îşi spuse: Am să mai iau o doză, imediat. Aşa am să văd măcar ce-mi rezervă viitorul.

Tungararu puse deci încă o dată stăpânire pe mintea lui. Când văzu ţărmul Calvadosului lunecând înainte ca o poartă urnită pentru a închide estuarul, când Deauville se ivi la o lungime de braţ, până în cele mai mici amănunte – farul, piaţa Morny, liceul Mercier, cazinoul, întregul oraş – nu se miră; era prologul obişnuit, dacă nu inevitabil. Lăsând fiecare element să-şi ocupe locul, îşi întoarse faţa spre canalul ale cărui adâncuri verzi-albăstrui se deosebeau de albastrul cenuşiu al mării. Între cele două şiruri de balize hula era potolită.

Deodată tresări. Cu răbdarea unui trup mort, o umbră urca încet în grosimea stratului de apă. Să fi fost una dintre epavele pe care curenţii ascendenţi le atrag, uneori, la suprafaţă? Volumul era, într-adevăr, al chilei unei şalupe, dar ciudata arătare părea însufleţită de o energie proprie, Atunci, un submarin? Pata suia mereu, tot mai opacă, fără ca marginile să-i apară mai nete. Ajunse sub spărtura sclipitoare, în punctul unde marea înceta să urce. Niciun val nu agitase apele în timpul ascensiunii şi, fără să provoace măcar o undă, obiectul ieşi la suprafaţă printr-o singură mişcare irezistibilă.

Mai întâi se ivi marginea unui cub uriaş care se pomeni, treptat, în văzduh. Ai fi zis că e unul dintre containerele îngrămădite pe cheuri sau pe sub hangare. La drept vorbind, era mai degrabă o turelă înşurubată într-o masă mult mai mare: un paralelipiped gigantic ieşi din mare şi de el erau articulate două apendice patrulaterale a căror extremitate mai atârna în apă. Încremenit, Desroches trebui să admită că vedea un cap, un tors şi două braţe. Toate elementele aveau culoarea cenuşie a aluminiului oxidat sau a zincului mat, a cărei neutralitate contrasta cu strălucirea valurilor. Metalul-rege refuza în cazul de faţă pompa luminii şi nici măcar uriaşul soare roşu care apăsa

asupra orizontului oceanic nu izbutea să-i smulgă reflexe.

Atunci când colosul geometric se desprinse din mare până la jumătatea trupului – dacă puteai ghici conformaţia unei făpturi a cărei parte inferioară scăpa privirilor – mişcarea verticală încetă şi fu înlocuită printr-o mişcare de rotaţie: trunchiul pivotă fără zvâcnete şi fără zgomot, ca poarta unei ecluze. Solidar cu umerii, capul se răsucea odată cu ei.

Desroches se înfioră: pândise ivirea a ceva aducând cu un chip, măcar cu un orificiu sau un ieşind oarecare putând aminti trăsăturile omeneşti; dar nu exista nimic de felul ăsta, feţele cubului erau riguros netede. Mai mult decât orice, capul fără faţă şi spate inspira o groază cumplită.

În chiar clipa când jumătate de întoarcere se încheie, începu o altă mişcare: unul dintre braţele aberaţiei se înălţă exhibând un prim segment, apoi al doilea la capătul căruia se afla un mănunchi de cleşti. (Dacă asta e mâna, se înspăimântă Desroches, ce putere trebuie să aibă!). Ajuns la orizontală, în prelungirea exactă a umerilor, braţul se îndoi de la mijloc, descriind un arc de cerc care putea fi luat drept un gest. Părea un semnal, dar într-un cod necunoscut.

Tungararu îşi ia rămas bun, gândi Desroches, pentru că simţea că scena se topeşte şi că lumea reală avea să reapară.

Două zile se scurseră între evenimentul fictiv şi catastrofa prin care necunoscutul se manifestă din nou.

Două zile în care fiara venită din vremi trecute rămase invizibilă, fie că-şi găsise în adâncuri un culcuş în care putea rămâne ascunsă, fie că se îngropase sub mormanele provenite din surpăturile ţărmului. Cea dintâi ipoteză era mai demnă de crezare. Fireşte, i se semnala ici şi colo prezenţa, la adăpostul falezei; la Etretat copiii îi văzuseră spinarea solzoasă râcâind cea mai înaltă dintre bolţile stâncoase. Dar zvonurile nu putură fi verificate: cercetări oficiale tocmai urmau să fie întreprinse când o negură deasă se lăsă peste întreaga regiune.

Între doi pacienţi, Desroches puse mâna pe telefon şi-i împărtăşi confratelui şi confidentului său viziunea pe care tungararu i-o provocase. Giret se arătă ironic:

— Dacă toată fauna ta intimă se întrupează, unde ajungem!... Dar nu părea prea convins. Oricum, mai mult ca niciodată, atribuia algei puteri creatoare. Monstrul mecanic pe care mi l-ai

descris se va materializa în scurtă vreme, aidoma reptilei, şi pe aceeaşi cale.

— Şi eu cred că realitatea va urma curând ficţiunii, se învoi Desroches. Numai că, preciză el îndată, nu-i atribui acestei tungararu decât rolul de a-mi stârni preştiinţa. Raţiunea mea refuză să meargă mai departe.

— Cu toate astea, dacă vrei să chibzuieşti bine, ai să fii de acord că robotul concretizează o tendinţă a spiritului tău. Urmăreşte-mi raţionamentul: după cum ţi-am mai spus, fiara preistorică s-a născut din aversiunea ta faţă de societatea industrială. Dar, de cum ai aflat că dihania s-a dedat la pustiiri şi a făcut moarte de om, ai săvârşit o întoarcere asupra ta însuţi şi, în străfundul măduvei tale, civilizatul s-a dovedit mai tare. Atunci, cu ajutorul algei, ai inventat un mecanism împins până la cea mai înaltă treaptă a perfecţiunii.

A doua zi, doctorul trebuia să se ducă la dispensar, unde consulta o dată pe săptămână. Se hotărî să meargă pe jos, plăcere pe care şi-o îngăduia uneori, când nu era grăbit.

Coborî până la bulevardul maritim, pe care îl traversă pentru a arunca o privire spre plajă. Pe trotuarul celălalt dădu peste un pacient de tip cârligos, de care nu scăpă cu una cu două. Îşi urmă drumul de-a lungul plajei. Dincolo de haosul pietrelor, privirea se pierdea într-o maree albicioasă care se suprapunea fluxului. La intervale regulate, sunetul semnalând prezenţa ceţii îşi lansa avertismentul sinistru în direcţia canalului.

Desroches întoarse capul spre intrarea acestuia, marcată de două lumini clipitoare. Când ajunse în dreptul bazinului adăpostind vasele cu pânze, atenţia îi fu atrasă de clipocitul înfundat al unei elice care păştea apele de lângă mal. În partea aceea ceaţa se destrămase lăsând să apară capătul digului central. Dedesubtul hangarelor se legăna un cargou încărcat cu cherestea. Desroches încercă să-i citească numele... Oare faptul că fixase prea mult neclaritatea ceţii îl făcea să simtă un soi de ameţeală? Ba nu, vaporul se pleca într-o parte!

Din aburii ce se îndeseau la pupa navei ieşi dintr-odată o trompă sinuoasă, cu un cap în vârful ei! O labă mai groasă decât catargul principal apăsa puntea cargoului. Mai încolo, prin ceaţa care-l acoperea, ghiceai trupul formidabil al animalului jurasic. Apăsarea sporea. În cele din urmă, izbindu-se de cheu, vasul se

dădu peste cap.

Cam în acelaşi timp, ceaţa se trase în lături şi privirile putură străbate până la cheiul unde acostau pacheboturile. Saurianul uriaş îşi răsuci, cu mare vuiet, spinarea; se îndreptă apoi spre gara maritimă, croindu-şi drum printre macaralele şi vagoanele pe care, dintr-o lovitură, le expedie în mare. În faţa „Flandrei” scoase un mârâit de satisfacţie: obstacolul era pe măsura lui. Izbind cu coada solzoasă, crestă lemnul imaculat al pachebotului. În clipa în care nava, cu parâmele rupte, pornea în derivă, monstrul împroşcă din belşug şi se cufundă în apa uleioasă.

Desroches auzi atunci clipocitul pe care-l pusese pe seama etravei unei ambarcaţii. Uriaşa amfibie trebuia să se deplaseze cu o iuţeală incredibilă pe fundul bazinului. Sosi aproape de mal chiar când un **car-ferry** se pregătea să acosteze. Vaporul se clătină straşnic şi, ca o rachetă lansată de un submarin, capul monstrului ţâşni la suprafaţă. Fălcile i se închiseră peste balustrada punţii, în apropierea porţii anterioare. Din pricina izbiturii, poarta se deschise: garajul plutitor se clătină şi-şi expulză încărcătura de maşini şi camioane, claie peste grămadă, odată cu câţiva călători. Dar tornada trecuse.

Digul de sud opri saurianul. După o scurtă şovăială, urmă zidul până la platforma portului metanier. Acolo, blocuri de beton îngrămădite haotic alcătuiau un fel de vad pe măsura lui: se sluji de el pentru a se căţăra pe dig, unde îl întâmpină un stol de pescăruşi. Lungi gâtul spre vasul de metal în care, cam la înălţimea lui, ardea o torţă. Suflul fiarei culcă la orizontală flacăra şi ai fi zis că din botul ei căscat ţâşnea o limbă de foc.

Salamadra, îşi spuse Desroches, emblema portului Le Havre…

Dintr-odată flacăra se făcu soare: lovind cu laba, animalul sfărâmase vasul de metal. Atunci se înverşună asupra rezervoarelor, dar pântecul lor rotund şi neted rezistă asalturilor. Avântul fiarei începu să slăbească; cu o lovitură zdravănă strivi însă tuburile de la baza căzilor, eliberând gazul comprimat. Un fulger goni printre cele trei rezervoare. Leviatanul se trase îndărăt şi o luă spre extremitatea digului.

— Sare totul în aer! răcni un glas înnebunit.

Desroches se aruncă la pământ în clipa în care oţelul plesnea scârţâind. Îndată se produse o explozie infernală, prelungită printr-un tunet. De jur împrejur rămăşiţe metalice vibrau în

văzduh înainte de a ciurui suprafaţa bazinului.

Desroches se ridică în mâini şi înălţă capul.

Digul se rupsese! Năvălind prin spărtură, apele mării se amestecau cu apele Senei; capul digului, unde se afla mastodontul, devenise o insulă! Dincolo de spărtură, fiecare cadă alcătuia miezul unui nor aprins zguduit de mărunte conflagraţii.

Chemarea puternică a unei sirene înfrigură portul: flotila de vapoare-pompe se îndrepta spre locul incendiului.

Un bărbat cu caschetă de marinar se apropie de Desroches, care se ridică în picioare căutându-şi totodată pachetul cu ţigări.

— Prea târziu, vă daţi seama! Dacă... se întrerupse şi, întinzând un deget spre pălălaie, strigă: Priviţi! O altă aia!

În mijlocul flăcărilor se ivise o formă înaltă cât o casă. Însufleţită de o mişcare ce ţinea deopotrivă de lunecuş şi de umblet, îşi croia drum, printre tablele pe care incendiul... le adusese la roşu.

Marinarul era uluit.

— Mă întreb cum au izbutit să aducă o macara!

— O macara? Desroches clătină din cap. Nu, e un robot...

Automatul se propulsă până în dreptul spărturii, sărind apoi peste ea ca o lăcustă. Cu pas egal, înainta pe tronsonul digului.

Reptila se întoarse şi-i făcu faţă lansând un răget de sfidare. Imperturbabil, metalul în mers îşi continua drumul. Când depărtarea dintre cei doi titani se reduse la doi sau trei paşi, saurianul se ghemui pe labele din spate, pe urmă se trase îndărăt. Fără a se opri, robotul se abătu din drum; fentând spre stânga, îşi repezi braţul, ca o cange, spre gâtul înţepenit de furie.

— Într-adevăr, murmură Desroches, meşteşugul pedepseşte natura sălbatică. Până la urmă, Giret o fi având dreptate?

Dar monstrul de carne se feri de lovitura monstrului cubic; capul reptilei se retrase şi îndată se năpusti din nou, pentru a muşca metalul. Se auzi un dublu clănţănit: cleşti frustraţi de pradă şi colţi înşfăcând vidul. Celălalt braţ se şi ridicase. Saurianul se dădu şi mai mult îndărăt, apoi, cu o repeziciune de necrezut, lunecă în mare.

Atunci, sub întinderea înroşită a apelor, începu o ciudată vânătoare. Atrăgând mobilul mecanic care sărise după ea, fiara gonea în direcţia portului petrolier. La jumătatea drumului

adversarul o ajunse din urmă şi lupta reîncepu. De astă dată fu o încleştare fără martori. La suprafaţă se adânci un maelstrom care înghiţi bărcile şi zdrobi un tanc petrolier de pe platforma de descărcare. Urmărirea fu apoi reluată – cine de cine scăpa? – în direcţia ieşirii din canal. Dar un pâlc de locuinţe ascundea sectorul de privirile lui Desroches.

— N-au să poată trece de sas, îşi dădu cu părerea marinarul, şi au să fie nevoiţi s-o ia din nou în sus... Uite, strigă peste câteva secunde, vedeţi?

Vârful unei macarale se clătina neliniştitor pe deasupra acoperişurilor. Pachete de maşini, speriate ieşiră în bulevard. În sens invers trecură două furgoane negre, pline cu uniforme negre. Dinspre strada Paris se ridica un nor de fum.

— Acum, mai spuse marinarul şi clătină din cap, chestiile astea au să facă praf oraşul!

Din aproape în aproape, străzile din centru se umpleau de o larmă în care se amestecau pârâitul flăcărilor şi tunetul zidurilor ce se prăbuşeau.

— Vin încoace, bombăni marinarul. Eu o iau din loc... Mai rămâneţi pe-aici?

Desroches nu răspunse. Ce să-i spună? Că voia să vadă monştrii de aproape? Deşi ideea i se părea şi lui cu totul nebunească, nu se îndepărtă.

Mai întâi, la colţul unei străduţe se ivi un genunchi de metal, apoi paralelipipedul, în întregime. În întregime... ba nu! Nu mai are decât un braţ! se îngrozi Desroches. De umărul stâng spânzurau trei sau patru fire cenuşii, ligamente de tungsten sau nervi de titan. În goană, uriaşul străbătu esplanada muzeului şi se opri lângă sculptura monumentală înfăţişând un cioc de corabie. Dacă suferea, durerea îi rămânea mută.

Reptila, în schimb, îşi vesti apariţia printr-o lungă tânguire modulată. Când se ivi, în sfârşit, de cealaltă parte a muzeului, la vreo două sute de metri de Desroches, acesta văzu că pieptul îi era striat de brazde însângerate. Dar capul nu pierduse nimic din trufia-i şerpească. Desroches avu impresia că urma să asiste la ultima luptă dintre geometrie şi instinct.

Robotul se şi avântă în întâmpinarea noii sosite şi-şi repezea braţul, ca o suliţă, spre coastele vulnerabile. Ripostă neaşteptată, bastionul de carne se năpusti înainte şi cleştii metalici nu izbiră decât solzii cozii, tot atât de duri ca şi ei.

Atunci blocul uriaş o porni îndărăt şi, traversând porţiunea pavată, se postă lângă catargul radar – ambele forme anguloase părând surori.

La rândul ei, bruta trecu la atac încercând să lovească umărul trunchiat pentru a face robotul să se prăbuşească. Dar el înconjură gâtul saurianului cu apendicele valid într-o ciudată îmbrăţişare ce alătura anonimatul coifului şi bestialitatea fremătândă a botului. Pentru că strângerea era pe cale să se prefacă în sugrumare, toţi muşchii fiarei se încordară. Cum de mai izbuti să se cabreze? În timp ce gâtul serpentiniform se azvârlea îndărăt cu un zvâcnet care sili robotul să-şi desfacă încleştarea şi-l dezechilibră, labele din faţă se înălţară pentru a cădea apoi pe capul simulacrului mecanic. Strivită, cutia cubică se desprinse din umeri.

Ce se petrecu atunci părea de neconceput: trupul decapitat se ridică dintr-un salt. (Era, într-adevăr, un cap? se întrebă Desroches, uluit. Sau protuberanţa nu făcea decât să maimuţărească omenescul?) Braţul se destinse şi degetele prelungi se înfipseră în ochii dinozaurului. Sub impactul durerii animalul se cabră din nou; la capătul traiectoriei, capul deveni o morişcă de sânge şi bale care împroşcă imobilele din preajmă. Atunci monstrul paralelipipedic se năpusti împingând înainte umărul stâng şi, cu toate puterile ce-i rămâneau, izbi partea fiarei dinspre coadă. Pentru o fracţiune de secundă, saurianul rămase ca atârnat în văzduh, apoi se prăvăli.

Douăzeci de tone de carne fură trase în ţeapă pe sculptura înfăţişând un cioc de corabie.

Pământul se cutremură. Un răcnet de agonie sfâşie văzduhul şi falezele de beton şi cărămizi îl trimiseră în cele patru vânturi. Viaţa părăsea treptat uriaşul trup străpuns. Dar, ca şi cum în el şarpele ar fi refuzat să moară, coada ondulă păstrându-şi încă pentru câteva clipe supleţea. Ea biciui pereţii de sticlă ai muzeului din care îşi luară zborul tablouri şi cărţi, apoi, ca printr-un fel de ultim renghi al vicleniei primitive, se răsuci pentru a plesni robotul.

Gigantul acefal se clătină. Aplecându-şi ameţitor urâţenia geometrică a carcasei, străbătu de-andaratelea şoseaua. Şi, după ce izbi semaforul care-i adresă un mesaj de neînţeles, făptura de metal căzu pe spate în apele în care se afundă lent. Pe măsură ce cobora, mâna lui crispată grebla platforma; până

la urmă rămase agăţată de cheu, ca ancorată acolo pentru totdeauna.

Desroches făcu câţiva paşi pentru a privi cadavrul ce zăcea lângă muzeu. O amintire se deşteptă în el: Giret, trebuia să-l vadă pe Giret.

Urcă până pe strada Paris. Acolo i se înfăţişă o privelişte jalnică: numai ziduri năruite, bârne fumegând, mormane de moloz. În dreptul clădirii în care locuia prietenul lui îl podidi un val de sudoare: faţada era distrusă pe aproape întreaga ei înălţime. Un agent de poliţie sta de pază lângă mormanul de pietre.

Desroches traversă şi întrebă:

— Unde e domnul Giret?

Agentul îşi drese glasul.

— Îi sunteţi rudă cumva?

Desroches se înfioră.

— Nu, prieten.

Celălalt îi aruncă o privire.

— Domnul Giret a murit.

În cursul ultimului război se văzuseră la Le Havre lucruri şi mai cumplite. Conform expresiei consacrate în discursurile edililor, oraşul îşi pansa rănile.

Desroches urmă să-şi primească pacienţii timp de o săptămână, dar trăsăturile lui istovite nu prevesteau nimic bun. Socotind că sănătatea doctorului trecea înaintea celei a clientelei, secretara reduse din proprie iniţiativă numărul orelor reţinute şi, cedând mustrărilor ei, Desroches se retrase pentru vreo două săptămâni la ţară. Se întoarse însă bântuit de aceleaşi imagini: în minte îi stăruiau amintirile zilelor precedente, cea mai cumplită dintre ele fiind a unei anumite faţade de pe strada Paris.

Apoi, într-o noapte, în creierul lui chinuit de insomnie, luă naştere un proiect neobişnuit: va scrie istoria algei tungararu. Fără a mai zăbovi, însemnă pe un blocnotes câteva rânduri prin care trasa planul unui memoriu.

În seara următoare, după ce isprăvi cu vizitele, se înhămă la treaba care i se părea tot mai necesară. Nu era menită să-i abată gândurile, silindu-le să se modeleze după constrângerile scrisului, spera doar să le atenueze caracterul obsesiv.

Începu prin a redacta capitolul „Trecerea de la viziune la

realitate”, în care expunea două ipoteze: întâi, cea a minţii înzestrată de tungararu cu puteri creatoare, apoi cea a premoniţiilor, care-i stătea la inimă. Ajuns la mijlocul celui de al doilea paragraf, se simţi cuprins de descurajare. Dovedirea faptului că era vorba de premoniţie nu prezenta decât un interes secundar. Altceva ar fi fost să descopere originea monştrilor şi calea pe care năvăleau în lumea de fiecare zi.

Brusc, dădu în lături hârtia şi stiloul. Găsise explicaţia! Apucă din nou filele... Nu, aşa ceva nu putea fi pus pe hârtie, prea era de necrezut!

Se ridică şi, fără s-o vadă, se îndreptă spre fereastră. Amănuntele se aşezau la locul lor, ideea se preciza: tungararu deschide în timp o breşă prin care trecutul şi viitorul întâlnesc planul actual. Mai întâi, o simplă fisură graţie căreia întrevezi făpturi aflate de Cealaltă Parte – un dinozaur din vremi apuse sau un locuitor al viitorului cibernetic —, falia se lărgeşte apoi şi făpturile năvălesc în prezent. Da, îşi repetă Desroches, asta e: un fel de scurt-circuit în fluxul temporal.

Privi spre fărâma de materie albicioasă pe care o pusese într-o cupă mică. Cheia timpului... Simţea dorinţa irezistibilă de a se avânta într-o nouă călătorie, de a întredeschide încă o dată porţile timpului. Curiozitatea asta perversă îşi descoperi o justificare: nu trebuia oare să încheie memoriul cu privire la alga-născută-din-fulger şi, pentru asta, să încerce o ultimă experienţă?

Mestecând cea din urmă porţie de tungararu, îşi plimbă privirile peste plaja pe care se repezeau s-o muşte valuri arţăgoase. Se vestea o furtună.

Un văl de emanaţii subtile se aşternu între el şi lumea obişnuită. Preţ de câteva secunde gustă tulburarea euforică de care se simţea năpădit. Efracţia creierului său de către algă nu mai era la fel de violentă. Afară, nimic nu părea să se fi schimbat: norii se pătrundeau cu aceeaşi furie, valurile continuau să scormonească.

Ochii îi străbătură tot estuarul, apoi zăboviră asupra orizontului, simplă lamă de cer alb între două întinderi de plumb. Unde nu se petrecea nimic.

S-a sfârşit, îşi spuse Desroches. Să nu fi existat în cutele timpului decât două făpturi?

Un fel de tremur al atmosferei îi atrase însă atenţia asupra

mării. Ici şi colo, în punctul cel mal întunecat al furtunii, oceanul se colora la verticală: luciri palide urcau din adâncuri. Treptat, emanaţiile deveniră mai intense, preschimbându-se în coloane de lumină de un albastru electric ce proiectau pe crestele apelor un halou deformat de hulă.

Totul se stinse dintr-odată. Apoi, după minute lungi, o linie neagră se desenă la nivelul orizontului, ca o spărtură în jungla valurilor. Linia deveni o bară: era un submarin, mult mai lung decât un pachebot şi care se ridica lin din oceanul mânios. Pe marele ponton se arătară, printre trâmbe de apă, suprastructurile: cupole, chioşcuri, punţi etajate. Ai fi zis că sunt contururile unui aisberg nocturn.

Curând platforma nu mai putea fi atinsă nici de cele mai înalte valuri. Cu toate astea, ea nu încetă să suie, dezvelindu-şi până la bază chila tuciurie. Din clipa aceea se înălţă deasupra oceanului şi lui Desroches i se păru că fantasma planează în văzduh. Dar îşi dădu repede seama că se înşelase: la colţuri, stâlpi zdraveni susţineau construcţia. Să fi fost împlântaţi pe fundul hăului? Deşi foarte groşi, pilonii păreau uşori, deoarece erau alcătuiţi din traverse printre care marea rămânea vizibilă.

În cele din urmă, ascensiunea insulei artificiale se opri. Cu desăvârşire stabilă pe picioarele ei ajurate, se dovedea străină de mişcarea oceanului.

O ferestruică ovală se deschise în vârful unei turele. Şi, dintr-odată, ochiul clipi: o linie albastră străbătu câlţii norilor, în direcţia Senei. Când îl atinse raza, fluviul începu să fiarbă. Desroches observă cu neplăcere că turela se răsucea. Atinse la rândul lor, apele portului fură ciuruite de bule azurii. Jetul de lumină zgârie după aceea clădirile gemene ale Porţii Oceanice, iar pereţii li se albăstriră şi fură acoperiţi de băşici. Desroches îl vedea lunecând spre fereastra lui şi, deşi conştient de faptul că totul nu era decât un vis, nu putea evita sudorile spaimei. De aceea, când bara luminoasă îl atinse, îşi plecă privirile.

Şi-şi văzu cu groază degetele înţepenite pe pervaz, apoi bătând convulsiv aerul, pe când picioarele-i bâţâiau ca într-o criză de epilepsie. Nu se îndoia că în clipa aceea privirile-i înregistrau cum murea. Cu toate astea nici cea mai mică durere, cea mai măruntă furnicătură! Propriul lui trup i se părea un obiect observat din afară; scurta agonie nu constituia decât un episod în desfăşurarea viziunii, halucinante.

Întoarse capul şi urmări drumul petei luminoase care se depărta, lunecând pe tapiserie şi pe dulap. O văzu oprindu-se şi revenind spre canapea. Din nou, atât de aproape şi totodată atât de departe, trupul lui zvâcni. Apoi raza se stinse.

Aşadar, într-adevăr, eu şi numai eu am fost vizat, îşi spuse Desroches.

În zare, marea chilă se afunda treptat.

Îşi aţinti privirile asupra biroului cu hârtii răvăşite, asupra etajerelor. Aşa să fie? se întrebă. Iată, am în faţa ochilor încăperea întocmai cum va arăta îndată după moartea mea. Ochii mei văd ceea ce nu vor mai vedea niciodată!

Teama şi fascinaţia şi-l disputau când se plecă peste pervazul ferestrei ca să cuprindă cât mai mult cu privirea şi să nu piardă ceva din clipele nemaipomenite. Dar, în jurul lui, văzduhul începu să vibreze. Abia avu răgazul să-şi privească mâna stângă – era presărată de bubuliţe albastre.

Preţ de mai bine de o oră rămase sleit pe canapea, incapabil să-şi alunge din minte întrebarea chinuitoare: cât timp mai am de trăit? Cât timp până ce halucinaţia va căpăta consistenţă? Îşi cercetă amintirile, fără să găsească un răspuns sigur. Poate două zile? Dar exista o regulă? De altfel, ce însemnătate avea răgazul? Fatalitatea ce se punea în mişcare – nu se putea îndoi de faptul că viziunea avea să se materializeze – nu atârna de o zi în plus sau în minus. În mod ineluctabil maşinăria timpului va face ca insula artificială să răsară din mare. Să fugă? La ce bun! Cum să se ferească de o ştiinţă cu puteri inimaginabile? Nu i-ar fi greu să-l găsească, în orice ascunzătoare s-ar piti. Atunci, ce putere mai mare să-i opună? Alga tungararu.

Un gând nebunesc îi fulgeră prin minte: dacă admit pentru o clipă că Giret avea dreptate, că alga dăruieşte puteri demiurgice, am la dispoziţie mijlocul de a ocoli ameninţarea. E destul să mai creez o dată. Puterii insulei să-i opun o altă putere.

Ideea căpăta contur în mintea lui şi-şi dezvolta implicaţiile. Se încredinţă că instinctul lui de conservare va şti să născocească un ecran, un meterez, o armă defensivă (chiar ofensivă!). Un fantastic război împotriva neantului! Dar era neapărat necesar ca mijloacele de apărare să fie pregătite în clipa când insula avea să se materializeze. Trebuia deci, cumva, să i-o ia înainte.

Nu spusese marinarul că, pentru a produce un efect mai radical, poate şi mai rapid, se putea mări doza?

Din clipa aceea, Desroches pendulă între sentimente contradictorii. Mai întâi exaltarea îl părăsi când îşi aminti că nu mai avea nicio fărâmă de tungararu. Clipe în şir rămase abătut. Dar, brusc, speranţa îl cuprinse din nou când îşi aminti cuvintele pacientului: „Am păstrat şi eu o bucată, ca amintire”.

Unde însă să-l găsească pe marinar? Pe ce mare de la antipozi? Doar dacă o fi acasă.

Desroches se repezi la clasor şi-l răsfoi cu înfrigurare. Să vedem fişa: Yves Helgorn, de pe „Paul-Rivoire”... Nicio adresă... Chibzui timp de o clipă, apoi înşfăcă ziarul şi-şi aruncă privirile peste rubrica „Mişcarea vapoarelor”. Norocul ţinea cu el: printre „Nave la cheu” figura şi „Paul-Rivoire”. Coborî scara sărind treptele din patru în patru şi se năpusti în maşină.

Căpitănia portului se dovedi îndatoritoare şi-i indică locul unde cargoul stătea la ancoră. Nu-l găsi totuşi decât după un sfert de ceas de rătăcire printre docuri. Se interesă de Helgorn la un marinar care fuma liniştit la intrarea în cală.

Răspunsul îl îngrozi: din ajun Helgorn nu mai făcea parte din echipaj; plecase acasă, la Gervran, lângă Saint-Malo.

Desroches se sui iar în maşină şi aprinse o ţigară. Dar se şi hotărâse: se va duce de îndată în Bretania.

Pe drum, în liniştea boschetului năpădit de amurg, chibzui mai cumpănit la ultima lui aventură. Încercă să lege cea din urmă halucinaţie de cele din săptămânile precedente. Ce raport se putea stabili între cei doi monştri şi staţiunea pe stâlpi? Dacă admiteai că primii erau emanaţii ale subconştientului, cea de a doua trebuia să aibă aceeaşi origine. Toate ies direct din cărţile cu planşe multicolore ale copilăriei, îşi zise Desroches; sunt arhetipurile mele personale. Dar de ce ar încerca insula artificială să mă omoare?

O explicaţie i se înfăţişă: robotul a învins fiara distrugătoare, dar nu e destul, cauza primă a dezordinilor continuă să existe – eu, creierul meu stăpânit de algă – şi cine ştie dacă tendinţele mele destructive nu se vor manifesta din nou, în viitor? Atunci alte tendinţe mai adânci, care-şi au poate rădăcina într-un complex de culpabilitate (nu sunt, într-un fel, vinovat de moartea lui Giret?) intră în acţiune pentru a suprima primejdia.

De asta a fost concepută raza morţii şi faptul că se îndreaptă spre mine e conform logicii, implacabilei logici a autodistrugerii.

Câmpia Auge era tăcută şi pustie. Desroches conducea cu viteză continuând totodată să speculeze. Se întoarse la teoria lui, a breşelor temporale. Dacă e exactă, îşi spunea, platforma trebuie să vină dintr-un viitor îndepărtat. Ar putea reprezenta o expediţie de pedepsire: constatând că am împins poarta prin care epocile comunică, **cineva** s-a supărat şi a hotărât să mă execute pentru ca poarta să nu mai poată fi deschisă. Dacă-i aşa, tungararu nu-mi va mai fi de niciun folos.

Desroches ajunsese aici cu gândurile când sosi la Gervran. Era noapte neagră. La intrarea în târguşor un ţăran ce părea să fi întârziat la cafenea îi arătă, printr-un gest destul de vag, drumul. O lumină licărea la capătul întinderilor presărate cu stânci. Parcă aş fi scăpat dintr-un naufragiu, îşi spuse Desroches bătând la uşa căsuţei.

Dând cu ochii de doctor, Helgorn scoase un: „Ia te uită!” destul de mirat. Desroches îi explică îndată obiectul vizitei sale, susţinând că avea nevoie de bucata de tungararu pentru cercetări ţinând de profesiunea sa şi care nu îngăduiau nicio întârziere. Helgorn îl întrebă dacă alga avusese vreun efect asupra lui.

— Nu, minţi Desroches, ascunzându-şi anevoie nerăbdarea. Aş vrea totuşi să fac nişte analize. Dacă experienţele reuşesc, am să public un studiu în care-ţi voi cita numele.

Celălalt îi aruncă o privire mai puţin măgulită, cât îngrijorată. Trecând în încăperea alăturată, spuse totuşi:

— Dacă vreţi… Oricum, vă dau ce mi-a rămas, de vreme ce vă poate fi de folos.

De îndată ce avu în buzunar preţioasele fragmente, doctorul îşi luă rămas bun de la breton.

Fără să încetinească, se năpusti printre gardurile vii, străbătând în goană târguri şi sate. La jumătatea drumului îşi îngădui totuşi un răgaz, cât să fumeze o ţigară. Când oboseala îi apăsă ceafa, o porni din nou.

După ce trecu de podul de la Tancarville maşina dădu de burniţă. Fără veste, la jumătatea unei curbe, călătorul văzu drumul prăbuşindu-se sub el. Trase de volan şi, simţind că şoseaua revine sub roţi, frână. Vehiculul derapă, se năpusti spre taluz, îl escaladă şi lunecă în bălării.

Pe la şapte şi jumătate, ducându-se la lucru, doi paznici de la ecluză dădură peste maşină. Când îl întinseră pe Desroches în iarbă, constatară că nu era rănit. După toate aparenţele, doar leşinat. Se străduiră zadarnic să-l readucă în simţiri. Atunci, după multe tărăgăneli, îl luară în maşina lor şi se întoarseră spre Le Havre. La primul post îl lăsară pe rănit în mâinile jandarmilor, Aceştia îi scotociră buzunarele.

— Jean-François Desroches – doctor în medicină – 3, str. E. Renard – Le Havre, citi brigadierul.

— Păi, dacă-i doctor, să-l ducem poate acasă, îşi dădu cu părerea unul dintre subalternii lui.

— În mod legal... începu brigadierul, apoi se răzgândi: Da, pare doar zdruncinat; o să-şi vină îndată în fire. Nu-i nevoie să-l ducem la spital. Ia să telefonăm la cabinetul lui.

Secretara tocmai sosise. Fără să-şi piardă cumpătul, îl luă în primire şi-l întinse pe canapeaua din birou. Apoi îl chemă la telefon pe unul dintre confraţii doctorului.

Când îşi veni în simţire, rănitul îşi trecu o mână umedă peste frunte pentru a îndepărta drugul migrenei, dar simplul gest îi trezi durerea în tot trupul. O amintire suia prin vârtejul frânturilor de gânduri care i se deşteptau în creier...

Desroches îşi înălţă deodată bustul şi, făcând un efort deznădăjduit, izbuti să se aşeze lăsând picioarele să-i spânzure fără vlagă, peste marginea canapelei. Încercă să se ridice, dar ameţi şi, gâfâind, căzu din nou pe perne, cu mâna încleştată pe rezemătoarea dinspre perete. La marginea câmpului său vizual înceţoşat de febră lua naştere o pată albastră.

Ladislau Dardici
Luna unei nopţi din luna mai

I

În ziua în care puştiul a dispărut, Ştefano se simţise mai rău. Era sfârşitul lui mai. Îl aşteptase, călcându-şi suferinţa în picioare, însă băiatul n-a apărut.

Spre seară, câţiva tineri au pornit să-l caute, dar lui tot nu i-au spus nimic. Aveau un răspuns pregătit în caz că s-ar fi interesat totuşi: că l-au trimis pe puşti la Gina, în oraş. Gina era mătuşa lui Ştefano şi cu o zi înainte chiar el insistase asupra unei astfel de soluţii. Dar cum să trimiţi copilul fără să-şi ia rămas bun? Tatăl de la el, el de la fată, se ştia doar că ar fi fost ultima lor întrevedere.

În săptămânile care au trecut, boala lui se agravase. Cancerul ăsta era ca un monstru mititel care se cuibărise în trupul lui, regăsindu-se acolo. Era un mic-monstru-mare care se hrănea, sporea, devenind tot mai viguros, în timp ce Ştefano se mistuia văzând cu ochii.

De o săptămână nici nu mai dormea şi era atât de slab, încât puteai să-l ridici în braţe ca pe un copil. Până atunci mai aţipea un ceas-două pe zi, noaptea însă veghea şi, alături de el, veghea toată casa.

În seara aceea, când am fost anunţat că mă chemase Irina pentru că dispăruse Ştefano, la început m-am gândit că probabil aflase de băiat. Eram în pat cu Lena şi reflectam la o mulţime de lucruri. Apoi s-au auzit bătăile în geam şi am ieşit.

Făcuserăm dragoste ca-n vremurile noastre bune, şi acum Lena dormea ori cel puţin mi se părea mie că doarme. Lena avea întotdeauna un somn bun, pe ea n-o munceau obsesiile, era o femeie cu picioarele pe pământ. E suficient unul cu imaginaţia bolnavă, obişnuia să glumească pe seama mea. Gândindu-mă însă la Ştefano, mi-am zis: Iată, noi trăim felia de voluptate a vieţii, în timp ce el se zbate ca ştiuca pe nisip, într-un joc înspăimântător de-a viaţa şi de-a moartea.

Ştefano a fost prietenul meu cel mai bun. Dar de când monstrul acela se cuibărise în pieptul lui, s-a îndepărtat de toţi şi chiar şi de mine. S-a îndepărtat de Irina, soţia lui, n-o mai suporta în preajmă, iar puştiului i-a interzis categoric să-l mai

vadă.

Copilul ăsta trebuie dus de aici, îmi spusese încă de pe vremea când mai puteai desluşi cuvintele din horcăitul acela straniu pe care-l scotea din gâtlejul ars de febră şi de durere. De ce să vadă cum mă zbat, de ce să fie martorul neputinţei mele? Mai bine să-şi amintească de mine aşa cum am fost când eram încă om...

N-am putut să-l fac să înţeleagă că greşeşte. Bolnavii, şi mai ales cei muribunzi, deseori devin tirani: nu poţi să li te opui.

II

Irina mă aştepta în curte. Plângea. Mereu plângea când n-o vedea Ştefano, el nu suporta s-o vadă smiorcăindu-se. Puştiul dispăruse de dimineaţă, de când cu boala lui Ştefano pleca adesea, revenind însă după o oră, două.

Era un copil bizar, căruia nu-i plăcea să stea închis, chiar pe ploaie sau iarna prefera să stea în curte sau în grădină. Mai târziu, crescând, se obişnuise să hoinărească prin împrejurimi până pe malul Mureşului şi chiar până la pădurile de dincolo de mesteceni. Iar odată cu agonia lui Ştefano, parcă se zbătea şi-n el o pasăre rănită, nu-şi găsea locul şi aproape că nu vorbea cu nimeni.

Am întrebat-o pe Irina când a dispărut Ştefano. Cam de o oră, mi-a spus, ieşise în curte, ea profitând de absenţa lui pentru a aerisi odaia şi a mai pune câteva lemne pe foc. Ştefano pretindea să i se facă focul, stătea ore în şir cu privirile aţintite-n flăcările jucăuşe, iar ea se bucura văzând că nu suferă, părea că-l mai slăbesc durerile, înaintea izbucnirii blestematelor de crize când, aproape urlând, se zvârcolea în pat smulgându-şi părul, refuzând calmantele şi prezenţa ei: lasă-mă, îi poruncea atunci, du-te, erau momente când nu mă mai suporta nici pe mine.

Trebuie să-l căutăm, mi-a spus Irina, mi-e teamă să nu facă vreo prostie.

Un singur lucru ar fi putut face: să-şi ia viaţa, curmând astfel acea agonie imposibilă la care era condamnat pentru o necunoscută vină.

Am luat-o prin grădini, de unul singur. Parcă ceva-mi şoptea unde putea fi. Era un loc unde obişnuiam să mergem împreună, uneori zile şi nopţi de-a rândul, la pescuit. Dar pescuitul era doar un pretext pentru a petrece câteva ore în tihnă, lângă foc, privind stelele şi povestind de una şi de alta. Uneori ne întorceam cu câte un somon, crap sau mreană bătrână şi atunci sărbătoream: Irina şi Lena pregăteau peştele, mâncam o ciorbă, o saramură, pe urmă beam bere sau vin. Oare ce-şi mai poate dori omul în viaţă?

Noaptea era întunecată şi rece. Printre merii bătrâni abia se mai zărea cerul îngreunat de nori imenşi. Mă gândeam la puşti şi la Ştefano: amândoi erau în pericol. Mi-am adus aminte că

Irina îmi spusese că prietenul meu plecase doar în pijama. Era frig de-a binelea şi-mi ziceam că-l voi găsi dârdâind pe undeva, însă nu ştiam ce i-aş putea spune. De la o vreme nu accepta să-i mai spui nimic, nici măcar să-l întrebi cum se simte. Parcă-ţi spunea: încă dispun de viaţa mea şi, câte zile mai am de trăit, fac exact ceea ce cred eu de cuviinţă. O dată mi-a spus: Să mă spânzur dac-aş vrea, tu nu trebuie să încerci să mă opreşti...

Atunci i-am dat dreptate. Şi, totuşi, eram prietenul lui. Şi în ciuda izbucnirilor sale de neputinţă, avea nevoie de mine.

Începuse să sufle vântul şi m-am gândit că n-ar fi exclus să-nceapă şi ploaia. Mi-am scos o ţigară, dar până să reuşesc s-o aprind, vântul mi-a stins de câteva ori chibritul. M-am gândit la Lena, ea poate visa acum copilul acela mic şi pufos pe care ne chinuiam de câţiva ani încoace să-l facem. Dar parcă ceva ne stătea în cale. Singurul lucru ce ne-a rămas de făcut, mi-a spus râzând într-o zi, ar fi să încercăm fiecare pe cont propriu, eu cu un alt bărbat, iar tu cu altă femeie. Ca să vedem care e cel păcătos...

Nu ştiu ce-mi venise, dar m-am întrebat cine ar putea fi bărbatul cu care Lena să facă o astfel de încercare. Şi fără să-mi dau seama, m-am gândit la Ştefano.

Încă nu se îmbolnăvise.

III

Nu mai aveam mult până la Mureş, când, în bezna aceea apăsătoare, am desluşit câteva gesturi omeneşti. Apoi s-a auzit şi un câine lătrând. Erau câţiva bărbaţi şi veneau exact în direcţia mea. Eram convins că îl găsiseră pe Ştefano. Şi îl şi găsiseră, dar nu-l aduceau cu ei.

Porniseră, de fapt, în căutarea puştiului. De Ştefano au dat la Piatra lui Filip, în locul acela unde apele Mureşului erau nespus de largi şi de adânci, aproape încetând să mai curgă. Stătea pe stânca aceea, dar nu s-au putut înţelege cu el. I-au vorbit, au încercat să-l lămurească, însă nu-i auzea. Apoi, când unul din tineri s-a apropiat, atingându-i umărul, Ştefano l-a lovit şi băiatul a căzut de pe stâncă în apă, fracturându-şi braţul. L-am fi putut aduce cu forţa, îmi explica unul mai bătrân, dar cum să dai în Ştefano?

Era ca şi când ar fi spus: Cum să dai într-un mort?

Aşa că l-au lăsat acolo, gândindu-se să mă cheme pe mine. Ştefano a rămas cu faţa spre Mureş şi, deşi era îmbrăcat doar în pijama, iar vântul sufla cu furie vălurind apele Mureşului, părea că nu simte frigul. Aştepta ceva, poate că îşi pierduse minţile...

I-am întrebat de copil. Toată seara umblaseră după el, dar în zadar. Voiau să mai ia câţiva bărbaţi cu ei şi să continue căutarea. Trebuie să fie undeva pe aici,” le-am spus. Apoi: Pe Ştefano îl duc eu acasă. Ne-am despărţit, eu coborând spre Piatra lui Filip. Acesta fusese un bătrân ascet, trăind într-o grotă sub stânca aceea. Când a murit, a fost îngropat acolo, iar pe stâncă a fost ridicată o cruce înaltă de piatră ce putea fi zărită de departe. Întunericul se mai dizolvase, treptat se însenina. Când a simţit că mă apropii, Ştefano s-a ridicat în picioare şi s-a întors cu faţa spre mine. Recunoscându-mă, şi-a ridicat braţele spre cer, regretând parcă ceea ce făcuse. Nu părea nebun. I-am pus scurta mea pe umeri, iar el mi-a făcut semn să-i aprind o ţigară. Am fumat amândoi, ca pe vremuri, stând pe piatra aceea umedă şi rece, privind apa. Deasupra noastră norii s-au împrăştiat şi a apărut luna: era rotundă şi rece, ca un măr imens de aur.

Era aproape miezul nopţii când am ajuns acasă. Ştefano parcă uitase de tot, uitase poate şi de copil. Când am intrat în curte, s-a apropiat de Irina şi i-a şters lacrimile cu degetele sale osoase

şi lungi, clătinând din cap. Parcă voia să spună: Nu e bine să plângi. Apoi a sărutat-o şi m-a chemat în casă. Irina ne-a urmat. Ştefano i-a întins un pahar, rugând-o prin gesturi să-l umple. Voia vin, pentru amândoi. Când Irina a adus vinul, i-a arătat speriată medicamentele. Ştefano a dat din mâini, a lehamite. Eu am umplut paharele şi am băut amândoi, ca odinioară, pahar după pahar. Simţeam că ameţesc. Pe urmă au început durerile şi când a simţit că nu le mai poate suporta cu demnitate, Ştefano mi-a făcut semn să mă retrag. Mă simţeam neputincios, ca un câine bătut. Aş fi vrut să plâng.

Ajuns acasă, am văzut lumina arzând în bucătărie. Lena mă aştepta. Îşi făcuse o cafea. Văzându-mă ameţit şi plângând, a plâns şi ea, apoi mi-a explicat că de câtva timp tot ar fi vrut să-mi spună, ceva, dar îi era teamă să nu se înşele.

Am întrebat-o ce s-a întâmplat. Mi-a spus că e însărcinată.

IV

În noaptea aceea l-am visat pe Ştefano. Stătea acolo, la Piatra lui Filip, privind nemişcat râul. Era cu spatele la mine, într-o cămaşă albă. Nu-i vedeam faţa. Parcă aştepta şi aşteptam şi eu să se întoarcă. Apoi l-am văzut îndepărtându-se de râu şi era tot cu spatele spre mine, căci de data asta eu eram pe malul celălalt.

M-am trezit. Eram neliniştit şi gura mi se uscase. Am coborât încet din pat, atent să n-o trezesc pe Lena. Mi-am închipuit că aşteaptă un copil şi lucrul acesta m-a tulburat nespus.

Noaptea era umedă şi rece. N-am văzut luna pe geam, doar un colţ de cer presărat cu stele. Mi-am pus halatul, trecând în camera mea, unde-mi amenajasem o bibliotecă. Am deschis fereastra fără a aprinde lumina, lăsând ca aerul rece să năvălească în odaie.

Nu ştia dacă voi scrie sau nu. Simţeam viaţa ca pe un fruct cărnos în miezul căruia mă aflam undeva aproape de sâmbure, undeva aproape de adevăr. Trebuia să-mi potolesc setea: puteam merge în bucătărie sau afară, la fântână. Am ieşit în curte.

Răcoarea nopţii m-a învăluit, liniştindu-mi simţurile. Ceva se întâmpla. Deocamdată însă un singur lucru simţeam cu toată fiinţa mea: era conştiinţa vieţii, a faptului că trăiesc. Cunoşteam această stare în care gândurile, sufletul şi trupul receptează la maximum certitudinea existenţei. Era starea cea mai propice creaţiei, când absolut toate celulele tale participă la naşterea miracolului pe hârtie: cuvintele, cărămizi de marmură, se suprapun după imboldul raţiunii şi arhitectura, pe care n-o poţi decât bănui, a sufletului.

Am ajuns la fântână, dar nu m-am atins de, apă. Aşteptam revelaţia unui lucru din care nu pricepeam încă nimic. Mi-am reamintit de visul lui Ştefano. Cerul era deasupra mea. Stelele care erau aceleaşi de milioane de ani. Şi noi: Ştefano, Lena, eu... Şi ceilalţi. Şi atunci mi-am dat seama că, murind, noi nu murim de fapt, că ceva din noi trebuie să rămână şi pentru mai târziu. Dar ce anume? Sufletul? E mult prea puţin... Trupul putrezeşte, mâncat de viermi. Şi atunci? Gândurile? Nu... Adevărul era încă departe. Poate că nici nu exista. Ori poate că nu-mi era accesibil.

Eu eram cel bolnav, nu Ştefano. O clipă mi-a venit să pornesc prin grădini, spre cimitir. Poate că acolo aş fi putut afla ceva. Poate aş fi putut lua legătura cu tata... Murise de patru ani, dar încă nu mi-a dat niciun semn de dincolo. Ar fi trebuit să stau de vorbă cu cineva. Dacă aş fi trezit-o pe Lena, s-ar fi speriat. Şi dintr-odată am simţit nevoia de a o avea.

V

Lena dormea şi am impresia că nici nu se trezise de tot. Era obişnuită cu asalturile mele nocturne, acceptându-mă fără cuvinte, caldă, cu trupul copt şi tandru, fără de care n-aş fi putut trăi. O iubeam şi eu fără cuvinte şi de fiecare dată aveam impresia că împreunarea noastră e o nouă victorie împotriva morţii, o imensă sfidare în numele vieţii care ne dădea acest drept. Am rămas lângă ea, mângâind-o, până ce trupul i s-a liniştit, destinzându-se în urma voluptăţii. Trăiam intens şi conştient apogeul senzaţiilor ei, mai intens poate decât propria-mi plăcere. Întotdeauna mă linişteam eu cel dintâi, neabandonând-o însă. Pentru ea totul se petrecea ca-n vis, căci, nedeşteptată din somn, dar conştientă totuşi, mi se dăruia întru totul. Şi, de obicei, în zori, mă întreba ce se întâmplase. Îi spuneam că nu ştiu, apoi, ca un joc mereu reînceput, se ducea la maşina de scris să vadă ce noutăţi au mai apărut pe hârtie. Ştia că după ce am făcut dragoste trebuie să scriu. A nu o face era un lucru pe care nu-l puteam concepe.

În noaptea aceea am continuat să lucrez la povestea mea despre cimitirul blestemat. Titlul nuvelei ar fi trebuit să fie **Morţii vii** sau mai degrabă **Viaţa morţilor**, era o istorie stranie a unei mici aşezări rurale în care morţii neîmpăcaţi din cimitir se pregăteau să se răscoale, sub semnul Răzbunării. În fond, povestea era simplă, dar îndeajuns de bizară ca s-o bage pe Lena în sperieţi...

Într-o noapte, sătenii constatară cu uimire că în cimitirul lor liniştit de pe colină se petrec lucruri ieşite din comun: se auzeau urlete înfiorătoare şi chiar împuşcături, flăcări hrăpăreţe înălţându-se spre cerul înstelat. Trei bărbaţi pornesc înarmaţi spre lăcaşurile de veci pentru a vedea ce se întâmplă. Când se întorc, unul, Ionas, cel mai tânăr dintre ei, e rănit. E îngrijit de medicul din sat şi flăcăul relatează că acel colonel german pe care în timpul războiului sătenii l-au ucis îngropându-l apoi fără preot într-o noapte în afara cimitirului – exact cu şapte ani în urmă – şi-a părăsit mormântul şi, împreună cu alţi câţiva morţi rebeli din cimitir, şi mai ales sinucigaşi, au pornit o ofensivă atroce împotriva morţilor cuminţi, credincioşi: au spart morminte, răscolind osemintele, au aprins focuri, gata să atace şi satul. Cei trei s-au luptat cu ei, iar Ionas a fost rănit. Rebelii

erau ireali şi totuşi existau, iar marea dilemă era ce ar putea întreprinde ei, cei vii, împotriva lor, cum să te lupţi cu moartea, cu morţii, eşti neputincios, întotdeauna omul e neputincios faţă în faţă cu moartea...

Cam asta era şi încă nu ştiam cum s-o scot la capăt şi mult mai târziu mi-am dat seama că în povestea aceea răsfrângeam în cuvinte neputinţa mea vizavi de Ştefano, de puştiul lui şi de tot ce s-a petrecut în zilele acelea de sfârşit de mai şi-n nopţile acelea vegheate de aceeaşi lună rotundă şi rece ale cărei raze nevii nu izbuteau să lumineze cărările întortocheate ale destinelor noastre.

VI

A doua zi, tot satul a pornit în căutarea puştiului. Au scotocit pădurea, văile, zăvoaiele de pe malul Mureşului. Câţiva tineri au coborât cu barca pe râu, cercetând şi prundişurile pe care apa îşi abandona de obicei victimele.

Era aproape de amiază când am pornit să-l văd pe Ştefano. Lena m-a întrebat: Vin şi eu? I-am spus că n-am nimic împotrivă şi că poate ar fi chiar bine pentru Irina. Cu o singură condiţie: să nu devină informatorul ei privind zvonurile din sat legate de dispariţia puştiului. Căci imaginaţia sătenilor a şi scornit câteva variante fanteziste: că l-ar fi răpit o lupoaică drept răzbunare pentru puii ei omorâţi de nişte vânători, că ar fi pedeapsa Cerului pentru că Ştefano, chiar şi pe patul morţii, refuza preotul, refuzându-l deci pe Dumnezeu. Şi aşa mai departe.

Era mult soare peste sat şi până la Ştefano am ocolit prin câteva grădini, preferând să mergem pe malul Mureşului. Lena a scos din buzunar două mere mari şi roşii. Pe unul l-a frecat de sân până a devenit strălucitor, iar când mi l-a întins nu ştiam ce să muşc mai întâi: mărul sau sfârcul pieptului ei zvâcnind parcă sub bluza-i albastră.

Ne-am oprit sub o salcie, chiar pe mal, unde iarba era mai înaltă. M-am aşezat. Ce facem? m-a întrebat Lena. Mâncăm mărul, i-am spus. Şi pe urmă? m-a întrebat ea. Iar eu: Cum vrei tu. Putem mânca mărul şi pe urmă. Era chiar locul în care vara trecută ne cam făceam de cap, pe cont propriu... De obicei făceam dragoste în apă, ca nebunii. Pe acea porţiune Mureşul era lin, cu albia nisipoasă. Mă lăsam purtat de curentul slab, ţinându-mă la suprafaţă. Niciodată nu m-am temut de apă, iar în momentul în care îi dăruiam trupul meu, putea să mi se întâmple orice: între apă şi mine se crea un fel de intimitate fără egal şi, dacă m-ar fi atras spre adâncurile ei, nu ştiu dacă m-aş fi putut împotrivi. Lena se scufunda, îmbrăţişându-mi trupul. Mă strângea cu încăpăţânare, apoi degetele ei începeau să-mi exploreze trupul, „într-un mod care mă întărâta la culme. Când ieşea la suprafaţă, apa-i şiroia de pe păr şi de pe chip. Acum voi fi peşte şi am să te muşc, îmi spunea, scufundându-se. Mă muşca prelung cu buzele, iar eu, nemairezistând, îi căutam sânii cu gura, târând-o în aval, spre un prundiş cu apa mai mică. Acum era ea deasupra mea, sub mine fiind pietrele late şi reci,

iar peştişorii îmi ciuguleau firele de păr de pe picioare. Lena, eu şi apa eram o singură entitate. Pe urmă o luam în braţe şi o purtam până la mal. Din iarbă i se vedeau doar sfârcurile şi genunchii. Îmi plimbam gura pe trupul ei, simţind cum se cutremură de plăcere. Libidinosule, îmi spunea: însă eram la fel de libidinoşi. O dată un ţăran bătrân a trecut pe lângă noi şi s-a făcut că nu ne vede...

În ziua aceea era sfârşit de mai, însă nu era de baie. Dar dragoste tot am făcut, fără s-o dezbrac pe Lena, ţinând-o doar pe genunchii mei. Mai târziu, ne-am întâlnit cu un pescar bătrân care, când a aflat că mergem să-l vedem pe Ştefano, ne-a dăruit o plătică bătrână. Ştiu că-i va face plăcere, ne-a spus. S-o privească măcar...

VII

Pe Ştefano l-am găsit în curte. Irina i-a scos un fotoliu şi el şedea nemişcat, înfăşurat într-o pătură galbenă de lână. Uite ce ţi-am adus! i-a spus Lena, arătându-i peştele. El şi-a înclinat capul, în semn de aprobare. Tot trupu-i părea încordat şi încercam să-mi dau seama dacă e din pricina durerii sau a gândurilor.

Mi-a făcut semn să mă duc, să-mi torn nişte vin. Am intrat în casă. Retrase în bucătărie, Irina şi Lena plângeau.

Am întrebat-o pe Irina dacă Ştefano ştie de copil. Mi-a răspuns că n-a pomenit de el, dar e mai mult ca sigur că simte ceva.

Am umplut un pahar cu vin şi am ieşit în curte. Ştefano mângâia plătica. Arăta din cale afară de rău. Faţa-i era neagră, de culoarea pământului. Pielea i se strânsese pe oase, lăsându-i scheletul vizibil, înspăimântător. Păru-i rar încărunţise.

Ar fi trebuit să-i vorbesc, să-l încurajez, să-ncerc să-l distrag cât de cât din agonia lui; mi-era imposibil, mă simţeam mai neputincios ca el. M-a întrebat prin semne dacă mai scriu. I-am spus că lucrez la ceva, pregătind al treilea volum, dar e al naibii de greu, ar fi trebuit să studiez mai mult, să călătoresc, mărturisindu-i că uneori mă gândeam chiar să părăsesc cătunul acela, mutându-mă cu Lena la oraş. M-am abţinut să-i spun că Lena-i însărcinată: mi-a fost teamă că mă va întreba de puşti. Pe urmă am încercat să-i vorbesc despre Mureş; apa se limpezise cât de cât, viiturile curăţind albia. Oricum, avea să fie un an bun pentru pescuit, **mieii apelor** au urcat deja pe văi, ca să-şi depună icrele. Toate astea însă l-au întristat pe Ştefano, devenise nervos, neatent. Pe urmă m-am apucat să curăţ plătica, acolo, în curte, lângă fântână. Ştefano a prins câţiva solzi în mână, mângâindu-i cu tandreţe.

Încă nu terminasem cu peştele când l-am auzit gemând. Trupu-i atârna într-o parte, avea ochii închişi; îşi pierduse cunoştinţa.

Tocmai ieşise şi Lena din casă. E pe moarte, mi-a şoptit. În dimineaţa asta l-a văzut doctorul şi a spus că e posibil să nu mai apuce ziua de mâine.

L-am luat în braţe. Nu mai simţea nimic. Era atât de uşor că m-am îngrozit; Irina mi-a deschis uşa plângând. Slăbise şi ea, era un miracol că se mai ţinea pe picioare.

L-am dus pe Ştefano în camera lui şi l-am întins pe pat. Câtva timp am mai rămas acolo. Pe urmă au venit câteva femei de prin vecini şi discutau despre înmormântare. Erau multe de făcut: cozonac, plăcinte, sarmale... Auzindu-le, simţeam că înnebunesc.

De sicriu te vei îngriji tu, mi-a spus Lena în curte. Aşa vrea Irina. Va trebui să te duci şi să vorbeşti cu bătrânul Aurel, tâmplarul... Dar nu s-ar putea aduce un sicriu de la oraş? am ripostat eu. Însă Lena mi-a spus că aşa vrea Irina.

Atunci mi-am pierdut calmul: Dar nici n-a murit, am spus, iar voi vreţi să-l îngropaţi deja!

Lena nu mi-a răspuns.

Am plecat spre casă şi, de data asta, n-am mai ocolit spre Mureş. Mă simţeam singur, aş fi urlat poate. Erau lucruri care mă depăşeau. Uneori viaţa e a naibii de complicată.

În realitate nu mă puteam obişnui cu ideea că într-o zi, peste un ceas poate, Ştefano nu va mai fi. Devenise o permanenţă a existenţei mele, era cea de-a doua jumătate a sufletului meu. Era copilăria mea, fratele meu... Şi mi se părea o nedreptate mai ales faptul că până atunci nici nu mă gândisem la toate astea, că până atunci totul mi se păruse normal.

VIII

Acasă am refuzat să mănânc. Puţin speriată şi tristă, Lena m-a lăsat în pace. Ea însă n-avea nicio vină, săraca…

E o anume disperare în tot ce fac, în scrisul meu şi-n viaţa mea cu Lena. O anume disperare care face uneori să-mi scape esenţialul; mă simt mediocru şi neputincios. Savurez cărţile şi uneori le iau mai în serios decât propria-mi existenţă. Sunt mari semne de întrebare înaintea mea, la care nu voi putea răspunde niciodată. Suntem atât de mărunţi, trăim viaţa asta fără s-o pricepem. Ştiu că trăiesc, de ce o fac însă? Încerc să accept moartea, dar nu pot s-o înţeleg.

În ziua aceea am continuat să lucrez la **Viaţa morţilor**, dar nu înainte de a merge eu însumi la cimitir. M-a însoţit un bătrânel fără vârstă care cunoştea mai bine identitatea mormintelor decât aşezarea caselor din sat. Căci morţii nu-şi schimbă locul, mi-a spus el, în timp ce viii vând şi cumpără case.

L-am întrebat unde a fost îngropat neamţul acela. M-a lămurit că, spre deosebire de cei vii, morţii se călăuzesc după reguli foarte stricte. Un necreştin n-are ce căuta printre creştini, iar sinucigaşii sunt excluşi din marea comunitate a morţilor. Aceeaşi regulă este valabilă şi pentru cei înmormântaţi fără preot; în aceste condiţii, acel colonel pervers care, pe lângă faptul că violase băieţi şi era criminal, devenind apoi victima unei crime, a fost îngropat pe ascuns, noaptea, fără preot. Aşa a ajuns în afara gardului cimitirului şi, astfel exilat, nu i s-a pus nici măcar un băţ la căpătâi. Căci ar fi fost un sacrilegiu să-i sapi mormântul lângă morţii credincioşi şi blânzi ai sătenilor. După credinţă, un astfel de mort niciodată nu-şi putea găsi odihna. Acesta este motivul pentru care trece, după ani şi ani, la ofensivă: devine stafie, devine mort-viu, adică vampir. El se poate elibera de propria-i captivitate şi noaptea poate face rele. Ce fel de rele? am întrebat eu. Poate ucide, mi-a răspuns bătrânul. Ucide, bând sângele oamenilor.

Acesta a fost şi mobilul povestirii mele. Căci movila colonelului era o realitate, m-am putut convinge de asta cu ochii mei. Iar după ce Ionas le povesti în noaptea aceea sătenilor calvarul şi peripeţiile din cimitir, bătrânii s-au adunat la sfat pentru a găsi soluţia eliberării satului de acel blestem fără precedent. A fost convocat primarul şi-n zorii zilei o delegaţie a

purces spre grota bătrânului Filip, ascetul.

Câtuşi de puţin mirat de cele auzite, Filip a cerut un răgaz de un ceas pentru a se retrage în grotă şi a medita.

Era un om mărunt şi slab, cu o barbă lungă şi cărămizie. Din pricina întunecimii grotei ochii i s-au strâns, pleoapele i s-au zbârcit, întreaga-i piele fiind numai şanţuri adânci şi înnegrite. Bărbaţii l-au aşteptat tăcuţi; în locul acela apele Mureşului descriau un cot imens şi erau din cale afară de adânci. Crângurile, care împrejmuiau stâncăraia cenuşie numită Piatra lui Filip, erau pline de cuibare de şerpi; erau lighioane respingătoare, groase cât braţul, în timp ce sus, printre stânci, în după-amiezile însorite, puteau fi zărite, dormitând, vipere cu corn.

Nimeni nu ştia de când sălăşluia bătrânul Filip acolo. Cu lighioanele şi sălbăticiunile care pogorau din codri se înţelegea bine, însă oamenii nu-şi puteau imagina cu ce îşi ţine zilele.

Când a reapărut în gura grotei, părea mai tânăr, faţa-i radiind de o lumină blândă. Lucrurile sunt clare, a spus şoptind, parcă împotmolindu-se în propriile-i vorbe. Trebuie să faceţi întocmai cum vă spun eu şi astfel va scăpa şi satul şi morţii paşnici de această uneltire a diavolului.

Iar sătenii au făcut legământ că-i vor urma întocmai sfatul.

IX

Scriam şi era aproape seară şi parcă uitasem de puşti, de Lena, de Ştefano şi de mine însumi. Acum ştiu că a fost o laşitate din parte-mi: o lume întreagă răscolea ţinutul în căutarea copilului prietenului meu care-şi trăia ultimele ceasuri ale vieţii, iar eu cream, pierdut într-o lume clădită din haos şi din imaginaţie, pe propria mea neputinţă şi disperare.

Lena mi-a explicat odată situaţia cât se poate de sugestiv: e ca şi când, a zis, pus să alegi între o femeie pictată şi una vie, tu ai alege-o pe cea din tablou...

Nu i-am spus că eu găsesc cât se poate de firească o asemenea alegere, nu puteam fi atât de impertinent. Însă povestea se derula, epuizându-mă: în ziua aceea tot satul s-a urcat, la îndemnul bătrânul Filip, în cimitir, pentru o slujbă a împăcării şi a iertării. Nu a fost nevoie de ţăruşi ascuţiţi, implântaţi în inima morţilor recalcitranţi, deşi o asemenea scenă mi-a incitat la un moment dat imaginaţia. Apropiindu-mă de final, începeam să regret varianta mea în care Ionas e violat şi ceilalţi doi săteni ucişi de colonelul german. Ar fi fost totuşi o variantă cuminte în comparaţie cu cea în care morţii invadează satul, sugrumând copiii, muşcându-i de cap şi sugându-le sângele, în care bărbaţii se luptă cu ei cu furcile şi cu topoarele, sfărâmându-le oasele şi carnea împuţită a trupurilor, căci morţii ăştia te urmăreau prin foc şi prin apă, erau atât de hidoşi, încât mi-era teamă că, citind acele pagini, Lena mi-ar fi aruncat manuscrisul şi maşina de scris în Mureş.

Nu ştiu de ce aveam această poftă sadică de a distruge totul, oare ce voiam, în fond, să mă ridic împotriva vieţii, să mă răzbun? Pe cine? Pe nişte bieţi oameni simpli? S-ar fi zis şi despre mine ca şi despre Ştefano că mi-am vândut sufletul diavolului, aşa că am distrus toate acele perspective bolnăvicioase, o motivaţie solidă fiind şi faptul că bătrânul Filip nu putea fi implicat într-o asemenea istorie delirantă.

Satul s-a urcat deci în cimitir, era amiază şi soare, era linişte şi pace. În fruntea mulţimii înainta ascetul, însoţit de preotul din sat, de primar şi câţiva dascăli. Au înconjurat cu toţii locul răscolit unde se afla îngropat colonelul, iar patru bărbaţi, cu lopeţi şi cazmale, au început să sape mormântul acela blestemat. L-au scos pe neamţ, aşezându-i osemintele într-un

sicriu adus special pentru asta, stropit în prealabil cu apă sfinţită. Pe urmă au început slujba de înmormântare.

A fost o slujbă frumoasă, cu cântece, cu rugăciuni, în care însuşi bătrânul Filip a rostit câteva cuvinte, adresându-se oamenilor şi bunului Dumnezeu. El a cerut iertarea păcatelor acelui bărbat care, prin slujba aceea, a devenit unul din morţii comunităţii. De-acum e al vostru, s-a adresat oamenilor, ca fiul rătăcitor care s-a întors la sânul părintelui său. De-acum va face parte dintre morţii noştri, să-l iertăm, căci şi bunul Dumnezeu va ierta păcatele noastre.

Sicriul a fost dus în cimitir şi depus într-un mormânt. La căpătâi i s-a pus o cruce pe care s-a scris numele şi cele cuvenite, după actele care i-au fost luate înainte de a fi îngropat:

Karl Guttman, născut în 1899 şi mort în a patra zi a lunii septembrie 1944. Odihnească-se în pace.

Mă durea capul. Lena mi-a adus o cafea: băusem cam multe în ziua aceea. Am întrebat-o cât e ceasul: am văzut că e niţel cam supărată pe mine. E aproape seară, mi-a spus. Apoi: Mai ai? I-am spus că nu. I-am cuprins mijlocul cu braţele, îngropându-mi faţa între sânii ei. Să mergem la Ştefano, i-am spus. M-a sărutat. Mă duc să mă îmbrac, mi-a spus ea.

X

Când am văzut lumea adunată în curte m-a fulgerat ideea că a murit. Aveam senzaţia că mă trezesc la realitate. Era din nou frig, un frig nefiresc şi bizar pentru seara aceea de sfârşit de mai. Cerul era senin, iar la orizont apăruse deja luna.

Lena îmi strângea braţul, aproape că plângea, nu mai apucă dimineaţa, mi-a spus, am mai trecut de două ori pe la Irina în timp ce lucrai. Ştefano e gata, nu mai recunoaşte pe nimeni...

Nu i-am putut răspunde, simţeam că ameţesc şi mi-era greaţă. Mâinile-mi tremurau, eşti bolnav, mi-a spus Lena, cred că ai febră...

Aveam febră, n-am stat mult, casa era plină şi nu înţelegeam de ce se înghesuie lumea în jurul unui muribund; nu vor să scape spectacolul, i-am zis Lenei, dar ea nu mi-a răspuns, un om trebuie lăsat să moară singur, am spus, apoi am început să strig: Lăsaţi-l în pace, pentru numele lui Dumnezeu, Ştefano n-a murit, e viu, lăsaţi-l cu durerea, cu chinurile, l-aţi încolţit ca pe un animal rănit, ce naiba vreţi, ce naiba vreţi de la el, mai bine v-aţi duce să-l căutaţi pe copilul ăla...

Oamenii mă priveau speriaţi, eu nu-i mai vedeam, cineva m-a prins să nu cad, să-l ducem acasă, am auzit glasul Lenei, erau prieteni buni, a mai spus cineva. Aşa că am căzut în întunericul acela adânc şi înalt, era aproape somn, era aproape moarte, apoi l-am revăzut pe Ionas şi pe bătrânul Filip, pe urmă pe colonelul Guttman ce-l ţinea de mână pe puştiul lui Ştefano... Lena! am strigat, sărind din pat şi încercând să mă ridic, copilul e mort, puştiul lui Ştefano e mort!

Îşi ţinea palmele pe fruntea mea. Aşa e, mi-a răspuns. Nu l-a mai văzut nimeni de ieri dimineaţa, totuşi, o speranţă trebuie să mai existe, o speranţă cât de mică, gândeşte-te la Irina... Ce s-a întâmplat cu mine? am întrebat-o. Nimic, mi-a răspuns, ţi-a fost rău. Poate că eşti răcit, poate te doare: Ştefano e prietenul tău, murind, rămâi cu o rană imensă în suflet...

O rană...

Lena, i-am zis, tu mă iubeşti?

Da, mi-a răspuns.

De ce mă iubeşti?

Nu ştiu: eşti ciudat, eşti bun, uneori eşti atât de slab, eşti ca un copil. Ai nevoie de mine...

Şi dacă mor? am întrebat-o.

Nu putem muri cu toţii, mi-a spus. Poate că unii mor ca ceilalţi să poată trăi... Ce, nu vrei să-ţi vezi măcar copilul?

Copilul... Da, copilul meu... Uitasem de copilul nostru. Lena mi-a prăjit nişte ouă cu şuncă, mi-a pus de un ceai. Cum e? mă întreba. Era mai bine. Şi aşteptam amândoi, parcă aşteptam să se întâmple ceva...

Era aproape de miezul nopţii când cineva ne-a bătut în geam: A fugit Ştefano, mi-a spus. M-a rugat Irina să vă anunţ...

A fugit din nou, i-am spus Lenei. Iar ea: Vin cu tine.

Ne-am îndreptat spre **Piatra lui Filip**: simţeam că e din nou acolo. Luna se ridicase deja deasupra sălciilor. O ţineam pe Lena de mână, aerul rece îmi făcea bine. Era o lună mare şi rotundă.

Niciodată n-am văzut-o aşa de mare, mi-a spus Lena. Dar eu o mai văzusem. În nopţile acelea de neuitat, petrecute cu Ştefano pe malul Mureşului.

Crezi că a ajuns până acolo? m-a întrebat Lena. În starea în care era... Iar eu: E acolo. Şi mi-e teamă că nu e singur...

Nu era. Şi nu se afla nici pe piatră.

Luna tremura peste Mureş, era atâta lumină că ne vedeam umbrele. Ne-am oprit pe stâncă, aproape de crucea lui Filip. Apoi am privit în jos: Ştefano era acolo, prăbuşit pe malul umed şi nisipos, cu braţele întinse, cu trupul, răstignit parcă, pe lespedea durerii. Iar alături, la nici doi paşi, trupul neînsufleţit al puştiului plutea pe apele line ale Mureşului, cu faţa în sus, luminată straniu de razele lunii.

Asta-i povestea, iar acum Ştefano e mort, iar eu am terminat **Viaţa morţilor**, această incredibilă istorie a acelui colonel german. Îmi dau seama că totul este de fapt o stare de spirit. Nefiind, am senzaţia că Ştefano nici n-a existat. Poate că n-a existat nici colonelul şi e foarte posibil ca nici eu însumi să nu exist. Ceea ce rămâne însă sunt poveştile aşternute pe hârtie, doar ele contând cu adevărat. Scriindu-le, eu am devenit **altul**, ele urmându-şi, de acum, propria devenire.

Ambrose Bierce
Stăpânul lui Moxon
(„Moxon's Master”, 1899)

Traducere de Frida Papadache

— Vorbeşti serios? Crezi, într-adevăr, că o maşină poate gândi?

N-am primit un răspuns imediat; Moxon părea absorbit de cărbunii din vatră, atingându-i dibaci cu vătraiul ici şi colo, până reacţionară la atenţia sa cu o dogoare mai vie. De câteva săptămâni observam la el un obicei tot mai accentuat de a întârzia să răspundă chiar şi la cea mai banală dintre întrebări. Totuşi avea aerul mai mult preocupat decât reţinut; s-ar fi spus că se gândeşte mereu la ceva.

— Ce este o maşină? Cuvântul a fost definit în mai multe feluri. Iată o definiţie dintr-un dicţionar foarte răspândit: „Orice instrument sau organizare ce aplică şi face să funcţioneze o forţă sau produce un efect urmărit”. Bun – atunci omul nu-i o maşină? Şi-o să admiţi că el gândeşte – sau gândeşte că gândeşte.

— Dacă doreşti să nu-mi răspunzi la întrebare, am zis cam iritat, mai bine recunoaşte-o pe şleau! Pentru că tot ce-ai spus a fost numai ca să te eschivezi. Ştii foarte bine că atunci când vorbesc de „maşină” nu mă refer la om, ci la un obiect alcătuit şi stăpânit de om.

— Când acel obiect nu-l stăpâneşte el pe om, făcu Moxon ridicându-se brusc şi privind afară pe-o fereastră, prin care nu se vedea nimic în întunericul unei nopţi prevestitoare de furtună. O clipă mai târziu se întoarse spre mine şi spuse zâmbind: Iartă-mă, nu mă gândeam deloc să mă eschivez. Am invocat dicţionarul ca pe o inconştientă mărturie despre om, o mărturie sugestivă şi având pentru discuţia noastră o anumită valoare. Pot destul de uşor să dau un răspuns direct întrebării ce mi-ai pus-o; cred, într-adevăr, că o maşină gândeşte la lucrarea pe care o face.

Răspunsul era, desigur, destul de direct. Nu-mi era însă foarte plăcut – pentru că tindea să confirme o tristă bănuială: că stăruinţa pe care Moxon o închinase studiului şi muncii în atelierul său mecanic nu-i priise. Ştiam, de pildă, că suferea de

insomnie, şi acesta nu-i un neajuns neglijabil. Oare îi atinsese judecata? Răspunsul său la întrebarea mea mi s-a părut, în clipa aceea, să dovedească limpede că aşa era; acum aş gândi, poate, altfel despre asta. Pe atunci eram mai tânăr, şi printre bunurile ce nu-s refuzate tinereţii este şi ignoranţa. Incitat la controversă de acest mare stimulent, am spus:

— Şi cu ce, mă rog, gândeşte maşina – în lipsa unui creier?

Răspunsul, care veni cu mai puţină întârziere ca de obicei, luă forma favorită lui Moxon de contrainterogare:

— Cu ce gândeşte o plantă în lipsa unui creier?

— A, vasăzică şi plantele fac parte din clasa filozofiilor! Mi-ar plăcea să cunosc câteva dintre concluziile lor, premisele le poţi omite.

— Poate că ai putea să deduci convingerile lor din ceea ce înfăptuiesc, răspunse el aparent neatins de ironia mea neroadă. Am să te cruţ de amănuntele exemplelor familiare – ale mimozei senzitive, ale florilor insectivore şi ale acelora ce-şi apleacă staminele şi-şi presară polenul asupra albinei ce intră spre a putea fertiliza perechile lor îndepărtate. Dar consideră următorul fapt: într-un loc deschis din grădina mea am sădit o viţă căţărătoare. Când abia mijise la suprafaţă, am înfipt un par în pământ, la o distanţă de un yard. Viţa s-a îndreptat îndată într-acolo, dar când era pe cale să ajungă am schimbat locul parului cu câteva picioare. Viţa şi-a schimbat imediat direcţia, făcând un unghi ascuţit şi a pornit iar către par. Această manevră a fost repetată de câteva ori, însă în cele din urmă, de parcă s-ar fi descurajat, viţa şi-a abandonat urmărirea şi, ignorând alte încercări de a o abate, a călătorit până la un copăcel aflat mai departe pe care l-a escaladat. Alt exemplu: rădăcinile de eucalipt se prelungesc într-un chip de necrezut în căutarea umezelii. Un binecunoscut horticultor relatează că o asemenea rădăcină s-a introdus într-o veche ţeavă de canalizare, urmându-şi calea prin ea până la întrerupere, unde o secţiune din ţeavă fusese înlăturată pentru a face loc unui zid de piatră ce se clădise de-a curmezişul direcţiei ei. Rădăcina a părăsit ţeava şi a urmat peretele până a dat de o gaură, unde se desprinsese o piatră. S-a târât prin ea şi, urmând cealaltă parte a zidului până a ajuns înapoi la ţeavă, a intrat în partea neexplorată şi şi-a reluat călătoria.

— Ei şi! Ce vor să însemne toate acestea?

— Se poate să nu-ţi dai seama ce înseamnă? Arată că plantele sunt conştiente. Dovedeşte că ele gândesc.

— Chiar dacă ar fi aşa, care-i concluzia? Noi vorbeam nu de plante, ci de maşini. Ele pot fi compuse în parte din lemn sau în întregime din metal. Este gândirea şi un atribut al regnului mineral?

— Cum altfel poţi explica, de exemplu, fenomenele cristalizării?

— Nu le explic.

— Pentru că n-ai putea-o face fără să afirmi ceea ce doreşti să negi, şi anume: cooperarea inteligentă între elementele constitutive ale cristalelor. Când soldaţii alcătuiesc linii sau fac gropi pătrate numeşti asta raţionament. Când gâştele sălbatice, în zbor, iau forma literei V spui instinct. Când atomii omogeni ai unui mineral, mişcându-se liber în soluţie, se orânduiesc de la sine în forme matematic perfecte, sau când particulele de umezeală îngheţată se organizează în formele simetrice şi frumoase ale fulgilor de zăpadă, n-ai nimic de spus. Nici măcar n-ai inventat un nume cu care să-ţi ascunzi eroica lipsă de raţionament.

Vorbea cu o neobişnuită animaţie şi seriozitate. Când s-a oprit, am auzit într-o încăpere alăturată, pe care o ştiam drept „atelierul mecanic” al lui Moxon, şi unde nimeni afară de dânsul n-avea voie să intre, un bufnet ciudat, de parcă cineva ar fi bătut cu palma goală într-o masă. Moxon auzi şi el în aceeaşi clipă şi, vizibil agitat, se ridică şi trecu în încăperea de unde venise zgomotul. Mi s-a părut bizar că mai era cineva acolo, şi interesul ce-l purtam prietenului meu – amestecat, fără îndoială, cu un pic de nejustificată curiozitate – m-a făcut să ascult atent, deşi, sunt bucuros s-o spun, nu prin gaura cheii. Răzbeau zgomote confuze ca ale unei lupte sau ale unei îmbrânceli; se cutremura podeaua. O nelămurit percepută gâfâială şi o şoaptă răguşită: „Blestematule!”. Apoi se făcu tăcere şi, curând, reapăru Moxon şi spuse cu un zâmbet cam necăjit:

— Iartă-mă că te-am lăsat aşa brusc. Am acolo un aparat care s-a cam dereglat şi mă supără rău.

Fixându-mi cu stăruinţă privirea asupra obrazului său stâng, străbătut de patru julituri paralele care sângerau, am spus:

— Cum a făcut de şi-a ascuţit ghearele?

Aş fi putut să mă abţin de la această glumă; Moxon nu-i dădu

nicio atenţie, ci, aşezându-se din nou în scaunul pe care-l părăsise, îşi reluă monologul de parcă n-ar fi intervenit nimic:

— Fără îndoială că nu eşti de partea acelora (inutil să-i numesc unui om ce-a citit atâta ca dumneata) care susţin că orice materie este sensibilă, că orice atom este o fiinţă vie, simţitoare. Eu însă da. Nu există materie moartă, inertă; întreaga substanţă e vie, pătrunsă de forţă reală şi potenţială; toată este sensibilă la aceleaşi forţe din ambianţa ei şi susceptibilă de a se contamina de altele superioare şi mai subtile cu care poate fi adusă în relaţii, ca, de pildă, ale omului, când o preface, modelând-o, într-un instrument al voinţei sale. Ea absoarbe ceva din inteligenţa şi scopurile lui – cu atât mai mult cu cât este mai complexă maşina rezultată şi lucrarea pe care o îndeplineşte. Îţi mai aminteşti întâmplător de definiţia pe care Herbert Spencer a dat-o „Vieţii”? Eu am citit-o acum treizeci de ani. Se poate ca el s-o fi schimbat mai târziu – nu ştiu – dar, în tot acest timp, n-am putut imagina un singur cuvânt al acestei definiţii, care ar putea fi schimbat, sau adăugit, sau înlăturat cu folos. Mi se pare nu numai cea mai bună, ci şi singura posibilă: „*Viaţa – spune el – e o combinaţie definită de schimburi eterogene, atât simultane cât şi succesive, în corespondenţă cu coexistenţe şi secvenţe externe*”.

— Asta defineşte fenomenul, am spus eu, dar nu dă nicio sugestie despre cauza lui.

— E tot ce poate definiţia, mi-a răspuns Moxon. După cum relevă Mill, nu ştim nimic despre cauză decât ca antecedent, nimic despre efect decât ca o consecinţă. În anumite fenomene unul nu survine niciodată fără celălalt, care este diferit: pe cel dintâi, în ordine cronologică, îl numim cauză, pe al doilea – efect. Cineva care a văzut de mai multe ori un iepure urmărit de un câine şi n-a văzut niciodată iepuri şi câini în alt fel, ar lua iepurele drept cauza câinelui. Dar, adăugă el râzând destul de firesc, mă tem că iepurele meu mă duce departe de urma vânatului pe care-mi propusesem să-l urmăresc: mă dedau vânătorii de dragul ei. Ceea ce te rog să observi este că, în definiţia lui Herbert Spencer relativă la viaţă, este inclusă şi activitatea unei maşini, în această definiţie nu există nimic care să nu-i fie aplicabil. După acest cel mai pătrunzător dintre observatori şi cel mai profund dintre gânditori, dacă un om este în viaţă în răstimpul perioadei sale de activitate la fel este şi o

maşină cât timp este în funcţiune. Ca inventator şi constructor de maşini, eu ştiu că aceasta-i adevărat.

Moxon rămase tăcut timp îndelungat, privind absent spre flăcările focului: Se făcea târziu şi gândeam că ar fi timpul să plec, dar, nu ştiu cum, parcă nu-mi plăcea ideea de a-l lăsa în acea casă izolată absolut singur, în afară de prezenţa unui personaj despre care presupunerile mele puteau deduce doar că era neamical, poate chiar primejdios. Aplecându-mă spre Moxon şi privindu-l cu gravitate în ochi, pe când arătam cu mâna spre uşa atelierului său, l-am întrebat:

— Moxon, pe cine ai acolo?

Fui oarecum surprins când el râse degajat şi răspunse fără şovăială:

— Nu e nimeni. Incidentul la care te gândeşti l-am pricinuit eu: am făcut prostia să las o maşină în acţiune, fără să aibă asupra a ce acţiona – în timp ce întreprinsesem sarcina interminabilă de a te lămuri. Ştii cumva din întâmplare că ritmul creează conştiinţa?

— A, să le ia naiba pe amândouă! am răspuns, ridicându-mă şi luându-mi paltonul. Acum o să-ţi spun „noapte bună” şi sper că maşina pe care ai avut imprudenţa s-o laşi în funcţiune va purta mănuşi rândul viitor când o să găseşti necesar s-o opreşti.

Fără să mai stau să văd efectul observaţiei mele ironice, părăsii casa.

Ploua, şi întunericul era intens. Dincolo de muchea unui deal spre care mergeam pe bâjbâite de-a lungul unor trotuare improvizate din scânduri şi prin străzi noroioase, nepavate, vedeam reflectându-se pe cer luminile oraşului, dar înapoia mea nu era vizibilă decât o singură fereastră a casei lui Moxon. Strălucirea ei mi se păru să aibă un înţeles misterios, de profeţie fatală. Ştiam că era o fereastră ne-perdeluită din „atelierul mecanic” al prietenului meu, şi nu prea mă îndoiam că-şi reluase studiile pe care le întrerupsese ca să mă instruiască pe mine în conştiinţa maşinilor şi în paternitatea ritmului. Bizare şi niţel comice cum îmi păreau pe atunci convingerile lui, nu puteam totuşi să mă dezbar pe de-a-ntregul de sentimentul că ele se găseau într-o oarecare tragică legătură cu viaţa pe care o ducea şi cu caracterul său, poate chiar şi cu destinul ce-i era hărăzit – deşi nu mai nutream convingerea că erau fanteziile unei minţi dereglate. Orice-ai fi crezut despre părerile lui,

expunerea lor era prea logică încât s-o poţi lua drept aiureală. Iarăşi şi iarăşi îmi reveneau ultimele-i cuvinte: „Ritmul creează conştiinţa”. Precară şi succintă cum era, găseam acum această afirmaţie infinit de ademenitoare. Îşi lărgea mereu înţelesul şi-şi adâncea mereu implicaţiile. Conştiinţa fiind produsul ritmului, ar însemna că toate cele existente sunt, într-adevăr, conştiente, pentru că toate au mişcare, şi orice mişcare este ritmică. Mă întrebam dacă Moxon cunoştea semnificaţia şi amploarea ideii sale, consecinţele pe care le-ar fi putut avea importanta lui realizare sau ajunsese la credinţa lui filozofică pe calea sinuoasă şi nesigură a observaţiei?

Această credinţă era atunci nouă pentru mine şi toată expunerea lui Moxon nu reuşise să mă convertească; dar acum mi se părea că se răspândeşte în juru-mi o intensă lumină revelatoare şi acolo, afară, în vijelie şi întuneric, am trăit ceea ce Lewes numeşte: „infinita varietate şi emoţie febrilă a gândirii filozofice”. Exultam într-un sentiment nou al cunoaşterii, într-un nou orgoliu al raţiunii. Parcă abia mai călcam cu picioarele pe pământ, parcă mă înălţau şi mă purtau prin văzduh nişte aripi nevăzute.

Cedând unui impuls de a căuta lămurire şi mai deplină pe lângă cel pe care acum îl recunoşteam drept maestru şi călăuză, mă întorsesem inconştient din drum şi, aproape mai înainte de a-mi da seama ce făcusem, mă găseam iarăşi în faţa uşii lui Moxon. Eram muiat de ploaie, dar asta nu mă deranja. Nefiind în stare, în surescitarea mea, să găsesc soneria, încercai instinctiv mânerul clanţei. Uşa cedă, intrai şi urcai scările către odaia pe care atât de recent o părăsisem. Era cufundată în întuneric şi tăcere; Moxon, după cum bănuisem, se găsea în încăperea alăturată, în „atelierul mecanic”. Bâjbâind de-a lungul peretelui, găsii uşa de comunicare, bătui tare, de mai multe ori, dar nu primii răspuns; am socotit că de vină este tumultul de afară, căci vântul sufla cu tărie şi zvârlea ploaia în trâmbe spre pereţii subţiri. Răpăitul pe acoperişul de şindrilă de deasupra încăperii neplafonate era puternic şi necontenit.

Niciodată nu fusesem poftit să intru în „atelierul mecanic”; de fapt, mi se refuzase accesul, ca şi tuturor celorlalţi, cu excepţia unui singur om, un iscusit lucrător în metal, despre care nu ştia nimeni nimic altceva decât că-l chema Haley şi că avea obiceiul să tacă. Dar, în exaltarea spiritului meu, uitai şi de discreţie, şi

de cuviinţă şi deschisei uşa. Ceea ce văzui mi-a alungat îndată orice speculaţie filozofică.

Moxon şedea cu faţa la mine de cealaltă parte a unei măsuţe pe care se afla o lumânare care, singură, lumina odaia. În faţa lui, cu spatele spre mine, şedea un alt personaj. Pe masă, între ei era o tablă de şah; cei doi jucau. Mă pricepeam prea puţin la şah, dar cum nu se mai găseau pe tablă decât câteva piese, era evident că jocul se îndrepta spre sfârşit. Moxon arăta un interes intens – nu atât, după cum mi se păru, pentru joc, cât pentru adversarul său, asupra căruia aţintea o privire atât de stăruitoare, încât, deşi mă aflam în linia directă a privirii sale, rămăsei neobservat. Faţa îi era fantomatic de palidă, şi ochii îi scânteiau ca diamantele. Pe adversarul său nu-l vedeam decât din spate, dar îmi era de-ajuns; nu doream să-i mai văd faţa.

Părea să n-aibă o înălţime mai mare de cinci picioare, cu nişte proporţii care sugerau pe acelea ale unei gorile – o formidabilă lăţime a umerilor, un gât gros, scurt şi un cap lat şi masiv pe care creştea o claie încâlcită de păr negru, încununat cu un fes stacojiu. O tunică de aceeaşi culoare, strâns încinsă în talie, ajungea până la jeţul pe care şedea – pare-se o ladă; picioarele nu i se vedeau, Antebraţul stâng părea să i se odihnească în poală; îşi mişca piesele cu mâna dreaptă, disproporţionat de lungă.

Mă dusesem înapoi şi stăteam acum puţin la o parte în cadrul uşii şi în umbră. Dacă Moxon s-ar fi uitat mai departe de faţa adversarului său n-ar mai fi putut observa acum nimic, decât că uşa era deschisă. Ceva îmi interzicea şi să intru, şi să mă retrag: o senzaţie – nu ştiu de unde-mi venea – că sunt în prezenţa unei tragedii iminente şi că s-ar putea să fiu de folos prietenului meu dacă rămân.

Jocul era rapid. Moxon mai că nici nu se uita pe tablă înainte de a-şi executa mutările, şi ochiului meu neexersat i se părea că el împinge piesa cea mai la îndemână, mişcările fiindu-i totodată iuţi, nervoase şi lipsite de precizie. Răspunsul adversarului său, deşi egal de prompt la pornire, era făcut cu o deplasare a braţului înceată, uniformă, mecanică şi, cum mi se părea mie, cam teatrală, care-mi punea răbdarea la grea încercare. Era în toate astea ceva nepământesc şi m-am surprins înfiorându-mă. E drept că mă pătrunsese ploaia şi-mi era frig.

De vreo două, trei ori, după ce mutase o piesă, strania

apariţie îşi înclină uşor capul, şi de fiece dată observai că Moxon îşi mişcă regele. Dintr-odată mi-a dat în gând că acea făptură trebuie să fie mută. Şi apoi că este o maşină, un jucător de şah automat! Pe urmă mi-am amintit că Moxon îmi spusese odată că ar fi inventat un asemenea mecanism, dar nu înţelesesem că fusese şi construit. Oare tot ce vorbise despre conştiinţa şi inteligenţa maşinilor era doar un preludiu la eventuala exhibiţie a acestor născociri – un truc pentru a intensifica efectul acţiunii ei mecanice asupra mea, care-i ignorasem secretul?

Frumoasă concluzie ar fi fost asta pentru exaltările mele intelectuale, pentru „nesfârşita varietate şi emoţie febrilă a gândirii filozofice”! Eram pe cale să mă retrag dezgustat, când interveni ceva ce-mi reţinu atenţia. Observai la acea creatură o ridicare din umerii ei mari – de parcă ar fi fost enervată – şi atât de natural, atât de perfect omenesc fu acest gest, încât, aşa cum vedeam lucrurile, m-a făcut să mă-nfior. Şi asta n-a fost totul, căci, un moment mai târziu, izbi violent cu pumnul în masă. La acest gest, Moxon păru şi mai speriat decât mine; se retrase puţin cu scaunul, de parcă s-ar fi alarmat.

Curând după asta Moxon, căruia-i venea rândul să joace, ridică mâna deasupra tablei, se repezi la una dintre piesele sale ca un uliu asupra unei vrăbii şi cu exclamaţia „şah mat!” se sculă repede în picioare şi păşi îndărătul scaunului său. Automatul rămase neclintit.

Vântul se mai potolise acum, dar auzeam la intervale tot mai scurte bubuitul şi vuietul tunetelor. Între pauzele acestora, devenii deodată conştient de un uşor murmur sau bâzâit, care, ca şi tunetele în unele momente, devenea mai puternic şi mai distinct. Părea să vină din corpul automatului şi, fără vreo posibilă îndoială, era un hârâit de rotiţe. Îmi dădea impresia unui mecanism scăpat de sub reţinerea şi reglarea unei piese de control – un efect ce apărea atunci când opritorul scapă dintr-o roată dinţată. Dar, mai înainte de a avea timpul să fac alte presupuneri asupra naturii acestui zgomot, atenţia îmi fu captată de straniile mişcări ale automatului însuşi. O uşoară, dar continuă convulsie părea să fi pus stăpânire pe el. Trupul şi capul îi tremurau ca unui paralitic sau ca unui ins suferind de o criză de malarie, şi mişcarea sporea în fiecare minut, până când, în cele din urmă, întreaga figură fu într-o violentă agitaţie. Brusc sări în picioare şi, cu o mişcare prea rapidă încât ochiul s-o

poată urmări, zvâcni peste masă şi peste scaun, cu ambele braţe aruncate înainte cât erau de lungi, cu atitudinea cuiva care plonjează în apă. Moxon încercă să sară înapoi până unde nu putea fi ajuns, dar era prea târziu: văzui mâinile oribilei creaturi strângându-se în jurul gâtului său, iar pe ale lui Moxon înşfăcându-i încheieturile pumnilor. Apoi masa fu răsturnată, lumânarea zvârlită pe jos se stinse şi totul rămase cufundat în beznă. Dar larma încăierării era înspăimântător de limpede şi mai îngrozitoare erau sunetele hârâite, şuierate, pe care omul strangulat le scotea în caznele lui de a răsufla. Călăuzit de infernalul vacarm, am sărit în ajutorul prietenului meu, dar abia făcusem un pas mare în întuneric că întreaga încăpere se aprinse într-o lumină albă, orbitoare, care îmi arse creierul, inima şi memoria cu imaginea vie a celor ce se luptau pe podea – Moxon dedesubt, cu gâtul încă în strânsoarea acelor mâini de fier, cu capul forţat înapoi, cu ochii bulbucaţi, cu gura larg deschisă şi limba atârnându-i în afară; şi – oribil contrast! – pe faţa vopsită a asasinului său, o expresie de gândire calmă şi profundă, ca la soluţionarea unei probleme de şah! Atât am observat, apoi totul s-a cufundat în beznă şi tăcere.

Trei zile mai târziu mi-am redobândit cunoştinţa într-un spital. Pe când amintirea nopţii tragice mi se redeştepta dureros în minte, am recunoscut omul de lângă mine, pe Haley, lucrătorul de încredere al lui Moxon. Răspunzând privirii mele, el se apropie zâmbind.

— Spune-mi cum s-a întâmplat, am izbutit să rostesc cu glas stins. Spune-mi totul!

— Desigur... zise el. Aţi fost scos fără cunoştinţă dintr-o casă în flăcări – casa lui Moxon. Nimeni nu ştie cum se face că eraţi acolo. S-ar putea să fie nevoie să daţi unele explicaţii. Şi originea focului e niţel misterioasă. Ideea mea e că a căzut pe casă un trăsnet...

— Şi Moxon?

— A fost îngropat ieri..., ce-a mai rămas din el.

Se părea că acest personaj reticent putea la ocazii să devină mai comunicativ. Când era vorba să dea informaţii înspăimântătoare unui bolnav se purta destul de afabil. După câteva momente, de ascuţită suferinţă a cugetului, am îndrăznit să mai pun o întrebare:

— Cine m-a salvat?

— Păi, dacă vă interesează... eu am fost acela.

— Vă mulţumesc, domnule Haley, să vă răsplătească cerul pentru fapta aceasta. L-aţi salvat de asemenea şi pe acel fermecător produs al dibăciei dumneavoastră, jucătorul de şah automat care l-a ucis pe inventatorul său?

Omul rămase tăcut vreme îndelungată, evitând să mă privească. Apoi se întoarse şi spuse, cu gravitate:

— Ştiţi asta?

— O ştiu, am răspuns. Am văzut-o cu ochii mei.

Sunt mulţi ani de atunci. Dacă aş fi întrebat astăzi, aş răspunde cu mai puţină siguranţă.

[*Publicată în „San Francisco Examiner”,* 16 aprilie 1899]

Peter F. Hamilton
Alegere profitabilă
(„Footvote”, 2004)

Traducere de Alexandra Dănilă

Prolificul scriitor britanic PETER F. HAMILTON a publicat în *Interzone*, *In Dreams*, *New Worlds*, *Fears* şi altele. În 1993 a debutat cu romanul *Mindstar Rising*, care a cunoscut două urmări rapide: *A Quantum Murder şi The Nano Flower*. Primele trei romane ale lui Hamilton nu au atras prea mult atenţia, cel puţin în SUA, dar situaţia s-a modificat spectaculos prin publicarea *următorului* său roman, *The Reality Dysfunction*, o uriaşă space opera modernă (care a trebuit să fie împărţită în două volume pentru a fi publicată în Statele Unite), abia începutul unei trilogii copleşitoare ca dimensiuni şi sferă de cuprindere: *Night's Dawn*. Primul volum a fost urmat de altele la fel de consistente şi ambiţioase (au ajuns, de asemenea, în fruntea listelor de bestselleruri ale genului): *The Neutronium Alchemist* şi *The Naked God*. Trilogia *Night's Dawn* l-a plasat pe Hamilton între principalii protagonişti ai subgenului The New Space Opera, aflat în expansiune, alături de autori ca Dan Simmons, Iain Banks, Paul McAuley, Gregory Benford, Alastair Reynolds şi alţii. A cunoscut un succes îndeajuns de mare pentru a-i apărea un ghid al universului complex din trilogie, *The Confederation Handbook*, genul de carte cu tiraj redus, în rarele situaţii când se publică. Celelalte cărţi ale lui Hamilton sunt romanele *Misspent Youth* şi *Fallen Dragon*, culegerea de povestiri *A Second Chance at Eden* şi nuvela *Watching Trees Grow*. Romanul *Pandora's Star* (*Steaua Pandorei*, Editura Tritonic, 2007). Cel mai recent roman este *The Dreaming Void*. Hamilton a avut texte în Antologiile Dozois 15 şi 18.

Subsemnatul, Bradley Ethan Murray, mă oblig, începând de astăzi, 1 ianuarie 2003, să ţin deschisă o gaură de vierme spre planeta Noul Suffolk, timp de doi ani, pentru ca toţi oamenii cumsecade din acest Regat Unit să poată trece în deplină libertate pentru a o lua de la început într-o lume nouă. Am luat o astfel de măsură cunoscând trista realitate că instituţiile şi conducătorii ţării noastre ne-au dezamăgit complet.

Cei care caută să se elibereze de apăsarea şi neputinţa care chinuie Regatul Unit sunt bine-veniţi să o facă, respectând următoarele condiţii:

1. Cetăţenia presupune responsabilitate.

2. Monocultura de pe Noul Suffolk se va baza pe cea engleză.

3. Forma de guvernământ va fi republica democratică.

4. Guvernul este obligat prin lege să ofere următoarele servicii susţinute din taxe cetăţenilor:

a. Menţinerea legii şi ordinii, prin intermediul unei forţe de poliţie şi a sistemului judecătoresc independent. Toţi cetăţenii au dreptul la proces cu juraţi pentru delicte majore.

b. Serviciu naţionalizat de asistenţă medicală, de care vor beneficia toţi cetăţenii în mod egal. Nu vor fi permise spitale şi clinici particulare, cu excepţia medicinei de înfrumuseţare.

c. Educaţie universală de la ciclul primar până la nivelurile cele mai avansate. Nu vor fi permise şcoli private. Părinţii cu copii în ciclul primar şi gimnazial vor fi majoritari în conducerea şcolii, având şi putere de decizie asupra bugetului. Toţi cetăţenii au dreptul la o educaţie pe măsura capacităţilor.

d. Asigurarea şi întreţinerea unei infrastructuri civile de bază care va cuprinde drumuri, căi ferate şi utilităţi publice.

5. Guvernul nu va interveni şi nu va restricţiona viaţa cetăţenilor. Atât timp cât nu vor aduce daune celorlalţi sau statului, aceştia au dreptul să facă şi să spună orice.

6. Cetăţenii nu au dreptul de a deţine şi folosi arme.

JANNETTE

Era ziua în care Tony Blair urma să depună mărturie în cazul Hutton. Emisiunea *Azi*, de la Radio Patru, transmitea mesaje pline de înfrigurată nerăbdare, provocându-şi adversarul să le

înfrunte acuzaţiile în văzul lumii, încrezători că o va da în bară. În Irak, localnicii atacaseră de mai multe ori în acea noapte rămăşiţele contingentului armatei britanice. Şi am uitat să îi cumpăr Frosties lui Steve.

— Nu vreau musli! a scuipat cu acel dispreţ veritabil pe care numai copiii de şapte ani îl pot simţi.

Dacă şi conducătorii sindicatelor ar fi fost la fel de hotărâţi în confruntarea cu reducerea abisală de buget făcută de Gordon Brown…

— Îţi fac bine, am spus din inerţie.

După şapte ani, te-ai aştepta să nu mai fac astfel de greşeli strategice cu propriul meu fiu.

— Mamă! Sunt nişte căcăreze de porumbel, a spus batjocoritor, când nu i-am mai turnat în bol.

Olivia, surioara lui, începu să chicotească la auzul cuvântului NSP. Măcar ea se juca cu iaurtul natural fără să comenteze.

— Nu se spune, nu se spune, intonă apoi.

— Atunci ce vrei? l-am întrebat.

— Un cheesburger cu mult caşcaval de la McDonald's.

— Nici gând!

Ştiu că o spune numai ca să mă enerveze, dar impulsul e prea puternic să îi rezist. Eram iarăşi mama cea rea. Poate nu ar trebui să îi dădăcesc atât. Acum parcă aş fi Colin.

— Ce zici de pâine prăjită? am întrebat.

Nu-mi venea să cred că a fost aşa de uşor. Dar s-a aşezat la masă şi a aşteptat cu o mutră îngâmfată. Doamne, ce seamănă cu Colin în ultima vreme. Oare de asta devine aşa imposibil?

— Ce-i aia *merepe*? întrebă Olivia.

La *Azi* trecuseră de la împunsăturile împotriva inamicului public numărul unu la demonstraţia de la Stanstead.

— *Mişcarea pentru responsabilizare publică*, am spus. Acum terminaţi micul dejun. O să ajungă tata. *Atâta îi trebuie, să nu ajungă!*

Am pus pâinea prăjită în faţa lui Steve şi el a împroşcat prea multă miere deasupra. Lipiciul auriu s-a prelins pe masă. Amândoi au tăcut dintr-odată şi s-au apucat să mănânce repede, de parcă aşa i-ar fi grăbit venirea.

Uşa din spate a apartamentului rămăsese deschisă, în speranţa că va intra aer mai rece. Vara era al naibii de fierbinte

şi uscată. Aici, în Islington, briza mătura străzile de parcă ar fi fost curenţi de aer deşertic.

— *Ieeeeeeeee!* exclamă Steve, ţinându-se de nas în timp ce plescăia mai departe pâinea prăjită din gură.

Trebuia să recunosc, mirosul adus de vânt nu era deloc plăcut. Olivia se strâmbă exasperată.

— E oribil, mamă. Ce-i asta?

— Cineva nu şi-a legat bine sacii de gunoi.

Mormanul din colţul pieţei De Beauvoir devenea absurd de mare. Pe măsură ce mai mulţi saci erau aruncaţi deasupra, cei de la bază se spărgeau. Emisiunile de la SkyNews şi News24 arătau mereu imagini de aici în comparaţie cu Iarna Nemulţumirii din '79.

— Când o să-i ducă? întrebă Steve.

— O dată la două săptămâni.

Deşi auzisem şoptindu-se pe la colţuri că zece la sută din armată dezertase, şi asta înainte să fie obligaţi să asigure detaşamente pentru întreţinerea oraşului şi a serviciului de pompieri, să păzească închisorile, să asigure service-ul pentru centralele electrice şi să invadeze Irakul. Vom fi norocoşi dacă mormanul dispare după o lună. Zilele trecute văzusem un şobolan cât o pisică. Întotdeauna am crezut că asemenea rozătoare sunt doar o legendă urbană.

— De ce nu duc gunoiul ca înainte? întrebă Olivia.

— Nu mai sunt destui oameni, draga mea.

— Dar pe străzi sunt sute de oameni care nu fac nimic toată ziua. E înfricoşător câteodată. Nu-mi mai place în parc.

Într-un fel, avea dreptate. Nu era vorba de lipsă de oameni, ci de bani, de felul înspăimântător în care lira scădea la cursul valutar. Toată lumea se întreba ce se va întâmpla la bilanţul veniturilor din taxe şi impozite. În mod oficial, taxele colectate de Trezorerie au scăzut cu doar zece la sută de când *gunoiul* ăla de Murray şi-a deschis găoaza aia rasistă şi fascistă de vierme. Nimeni nu credea. Firesc, primul lucru pe care l-a făcut trezoreria a fost să reducă ajutoarele sociale, cu Brown la Westminster recomandându-le consiliilor *să reducă pierderile*. Ce glumă jalnică. Guvernul central spunea asta de cincizeci de ani încoace – pentru că nu e niciodată vina lor.

Era o modalitate imbatabilă de a convinge în sfârşit Regatul Unit să semneze pentru acceptarea monedei euro. Aveam

disperată nevoie de o monedă care să nu fie aşa de influenţată de trădători. Dar, subit, Franţa şi Germania ne împiedicau intrarea. Cei mai mari vinovaţi când venea vorba de a încălca înţelegerea de stabilitate bugetară. Jigodiile.

Măcar o dată Colin a apărut la timp. A cântat melodia aia neghioabă a lui cu soneria şi cei doi copii au ţâşnit de la masă întâmpinându-l cu ţipete. Făceau la fel când eu apăream la el acasă să-i iau? N-aş prea crede.

A intrat în bucătărie, purta o bluză de trening la modă, jeanşi curaţi, iar cârlionţii şateni erau atent aranjaţi. Uram vechea zicală care spunea că bărbaţii devin mai chipeşi pe măsură ce îmbătrânesc. Se pare că se menţin destul de bine după treizeci de ani. Colin nu pusese pe el nici jumătate de kilogram de când se apucase de jogging şi mergea iar la sală. Probabil că afurisitei ăleia de doişpe ani cu care trăia nu-i plăcea un burdihan de la prea multă bere. *Naiba s-o ia de treabă*, *oare de ce tot ce gândeam suna de parcă aş fi fost o scorpie ordinară*?

O luase pe Olivia sub braţ şi o învârtea.

— Hei, mi-a strigat, ai văzut-o pe fiică-mea pe undeva?

Ea chicotea ascuţit:

— Tati, tati! în timp ce era răsucită.

— Opreşte-te. De-abia a mâncat.

— Se face. A lăsat-o jos şi a primit un pupic fericit.

— Haide atunci, a bătut din palme îndemnându-i să se pregătească. Fiţi gata. Plec în cinci… patru… trei…

Amândoi au alergat jos să-şi ia rucsacurile.

— Cum o mai duci?

— Mai bine ca niciodată.

Am aruncat o privire obosită spre masa din bucătărie şi dezordinea de pe ea – în spate, pe mobilă trona mizeria, iar chiuveta era tot plină de vase nespălate.

— Dar tu? Tot sluga bogătaşilor?

Faţa i s-a înăsprit brusc, în felul în care se întâmpla mereu când era nevoit să explice încet şi cu atenţie câte ceva care i se părea de la sine înţeles.

— Acum trebuie să lucrez la un spital al Asociaţiei Britanice de Ajutor. E singurul mod în care pot câştiga destui bani, după ce avocatul tău m-a curăţat în mascarada aia sexistă de proces.

Era cât p-aci să mă lase cu gura căscată – eu eram mereu cea care făcea comentariile usturătoare. El era Domnul Raţiune în orice situaţie.

— Ah, da, sigur, am spus, credeam că e vina mea.

A schiţat un mic zâmbet victorios plin de îngâmfare, care obişnuia să mă enerveze la culme.

— La ce oră vrei să fie mâine acasă? a întrebat.

— După-amiază. Înainte de şase?

— Se face. Nicio problemă.

— Mersi. Îi duci undeva anume?

— M-am gândit să mergem deseară la *Piraţii din Caraibi*. Recenziile au fost toate pozitive.

— Atât timp cât nu îi duci la hamburgeri.

Şi-a dat ochii peste cap.

Am aruncat o privire pe fereastră, i-am văzut noul BMW 4x4 parcat pe trotuar. Porcăria aia era cât tancurile cu care armata a intrat în Basra. Nu era nimeni înăuntru.

— Merge şi ea cu voi deseară?

— La cine te referi?

— La Zoe.

— Vai, ţi-ai amintit cum o cheamă.

— Cred că i-am văzut numele în carnetul de note.

— Dacă vrei să ştii, vine cu noi. Şi-a luat liber să mă ajute. Copiii o plac, să ştii. Dacă o să-ţi găseşti vreodată pe cineva, nu o să mă deranjeze să ieşiţi cu toţii.

Bine zis, Colin, încă un punct în minus pentru scorpia de fostă nevastă, mai ales cu sublinierea pe vreodată. Ce deştept eşti tu!

Copiii s-au năpustit în bucătărie, trăgându-şi rucsacurile pe jos.

— Gata!

— Să vă distraţi, am spus, binevoitoare ca *întotdeauna*.

Zâmbetul lui Colin a pălit. A ezitat, apoi s-a aplecat şi m-a sărutat pe obraz. Nimic special, nu era o ofertă de împăcare, doar un gest platonic pe care nu l-am înţeles.

— Ne mai vedem, mi-a spus.

Am fost mult prea surprinsă ca să răspund. Apoi uşa s-a închis cu o bufnitură. Copiii plecaseră. Era linişte în apartament.

Aveam cincisprezece minute să ajung la autobuz. După ani de zile, mergeam la un protest. Să îmi fac vocea auzită şi să se

ştie ce simt. Să fac ceea ce Colin ridiculiza şi dispreţuia. Doamne, ce bine mă simţeam.

33. Nu vor exista închisori. Condamnaţii îşi vor ispăşi pedeapsa în colonii penale izolate, lucrând în folosul comunităţii.

34. Noul Silffolk va utiliza sistemul de măsuri britanic pentru lungime, greutate şi volum. Folosirea sistemului metric este considerată delict.

35. Ofiţerii de poliţie vor păstra legea şi îi vor aresta pe cei care o încalcă. Ofiţerii de poliţie nu vor pierde vremea persecutând automobilişti.

36. Cetăţenii nu beneficiază de finanţare nelimitată pentru cheltuieli de judecată. Cetăţenilor acuzaţi de un delict li se vor plăti cheltuielile de judecată şi vor beneficia de un avocat din oficiu doar de trei ori în viaţă. Cazurile în care se vor folosi de acestea rămân la alegerea celor împricinaţi.

37. Este permis consumul de alcool, nicotină şi alte narcotice uşoare. Cetăţenii aflaţi sub influenţa acestor substanţe pot primi o pedeapsă minimă de patru ani într-o colonie penală, dacă devin un pericol pentru ceilalţi (de exemplu, condusul sub influenţa alcoolului).

38. Legea din Noul Suffolk va fi structurată astfel încât să nu încurajeze procesele pentru daune în cauze frivole sau nesemnificative.

39. Orice avocat care aduce în faţa instanţei trei cazuri considerate nesemnificative este automat condamnat la o pedeapsă minimă de cinci ani într-o colonie penală.

COLIN

În timp ce parcam în faţa casei, l-am văzut pe avocatul agenţiei de finanţare discutând cu Zoe în pragul uşii.

— Cine-i ăla? a întrebat Steve, în timp ce încercam să poziţionez maşina cu spatele la remorca pentru cai.

— Un tip de la bancă, i-am răspuns. Trebuie să rezolvăm nişte hârtii.

Bine că agenţia nu a înfipt un semn cu „de vânzare” în faţa casei. În ultima vreme asta însemna că o să te trezeşti cu o cărămidă – sau altceva mai rău – zburându-ţi prin ferestre.

Zoe a zâmbit şi mi-a făcut cu mâna când am oprit aproape de remorcă.

— Aşteptaţi aici, le-am spus copiilor.

Nu voiam să vadă casa goală. Azi-noapte am folosit sacii de dormit. Prinşi unul de altul. Foarte romantic.

Avocatul mi-a strâns mâna şi a scos un dosar cu acte pe care să le semnez. A aruncat o privire spre copiii care se îngrămădiseră la geamul maşinii, dar nu a comentat. Probabil mai văzuse aşa ceva de multe ori.

Zoe a deschis uşa de la garaj şi a luat prima dintre cutiile aflate pe podeaua de beton. A cărat-o în spatele BMW-ului şi a pus-o în portbagaj.

Avocatul voia doar cinci semnături şi gata – casa aparţinea agenţiei. O casă cu patru dormitoare, garaj şi o grădină destul de mare în Enfield, plus tot ce era înăuntru, vândută cu 320.000 de lire. Poate două treimi din ce aş fi putut scoate pe ea anul trecut. Dar a fost îndeajuns să plătesc ipoteca şi să rămân cu 30.000 de lire, în mână, pe care agenţia mi le plătise. Ăsta era domeniul lor, una dintre multele afaceri care apăruseră din ianuarie încoace. O companie franco-olandeză care vindea câte un pic din Anglia oamenilor care nu erau acceptaţi de cealaltă parte a găurii de vierme.

Cumpărasem BMW-ul cu finanţare de la service-ul auto. Fondul de pensie fusese vândut unei alte agenţii specializate, cu sediul în Luxembourg – să-i binecuvânteze Dumnezeu pe partenerii noştri din UE! –, care mi-a dat 11.000 de lire. Mi-au mai rămas cărţile de credit. Am depus cereri pentru încă două, dacă încercam mai mult, programul care monitoriza tranzacţiile ar fi găsit noul model de împrumut. Dar mi-au dat un plus de 15.000 de lire pentru cheltuieli luna trecută.

Toţi s-au dus pe un parteneriat într-o comunitate la care m-am înscris pe www.newsuffolklife.co.uk. Cea mai mare parte dintre materiale fuseseră trimise cu un convoi, iar toate lucrurile personale trebuia să le cărăm cu remorca. Website-ul recomanda folosirea acestui mijloc de transport, pentru că putea duce mult mai multă greutate decât o furgonetă.

Avocatul mi-a strâns mâna urându-mi noroc. I-am dat cheile şi asta a fost tot.

Zoe înghesuise şi ultima cutie în portbagaj. Mai rămăseseră doar patru valize. Am luat două dintre ele, aruncând o privire tristă spre casă.

— Facem ceea ce trebuie, i-am spus.

— Ştiu.

Reuşi un zâmbet curajos.

— Doar că nu mă aşteptam să fie chiar aşa. Murray ne-a surprins pe toţi, nu crezi?

— Cam aşa. Am crescut cu o grămadă de emisiuni şi filme SF şi e uimitor cum vocabularul şi imaginile de acolo s-au integrat în cultura modernă. În toate apăreau nave al naibii de mari, cu care zburau prin spaţiu, iar căpitanii stăteau în scaunul de comandă şi luau decizii de viaţă şi moarte, trăgeau cu laserele şi rachetele în monştri cu ochi de gândac. Toată lumea ştia că aşa va fi şi în realitate. Apoi Murray a găsit o cale să deschidă gaura de vierme şi nenorocitul nu vrea să spună nimănui cum se face. Nu-l condamn. Are dreptate, am folosi aiurea o astfel de tehnologie. De fiecare dată facem la fel. Doar că... asta nu e nobila traversare a neantului la care mă aşteptam. Mă simt de parcă mi-aş trăda principiile.

Zoe părea stânjenită. Nu semăna deloc cu ce credea Jannette despre ea: o asistentă oarecare, nesigură pe ea, care nu ajunsese la maturitate şi pe care am reuşit să o îmbrobodesc cu titlul de doctor dinaintea numelui, doar nişte ţâţe mari, picioare lungi, fără pic de minte. De fapt studia ca să ajungă moaşă, lucru care cerea la fel de mult devotament şi inteligenţă ca pentru a deveni doctor. Era micuţă, creştetul ei de abia îmi ajungea la bărbie. Eram teribil de norocos că s-a uitat la o epavă ca mine. Iar faptul că m-a acceptat după ce aveam doi copii după mine o făcea şi mai extraordinară.

— Mă refeream la felul în care asta a divizat până la urmă ţara, a şoptit. Tot timpul s-a vorbit despre divizarea Nord-Sud şi războiul de clasă, distanţa dintre bogaţi şi săraci. Dar totul era doar ideologie, politicieni care aruncau tot felul de afirmaţii unul altuia la televizor. Murray a reuşit divizarea cu adevărat.

Am luat-o în braţe.

— El ne-a oferit şansa pe care politicienii ne-o promit mereu, dar nu se ţin niciodată de cuvânt. Dumnezeule, îţi vine să crezi că am votat pentru Blair? De două ori!

A zâmbit diabolic.

— Ai fi vrut să fi votat cu tory?

— Nu îmi mai pune cuvinte în gură.

Am sărutat-o scurt, apoi am împins şi celelalte valize peste cutii. Steve şi Olivia păreau neobişnuit de serioşi când am urcat în maşină. Zoe le-a zâmbit de bun venit.

— Salut, copii!

— Unde mergem, tati? a întrebat Olivia.

— Vă duc să vedeţi ceva. Ceva care sper să vă placă.

— Ce?

— Nu pot să vă explic. Trebuie să vedeţi.

— Ce-i în remorca pentru cai? a întrebat Steve. Ţi-e nu-ţi plac caii.

— Un cort, am spus. Unul foarte mare. Mâncare. Panouri solare. Patru noi laptopuri, unul cu ecran lat şi software de citire universal.

— Marfă! Pot să-l folosesc?

— Poate.

— Şi mai ce? a întrebat Olivia entuziasmată.

— Nişte jucării. O mulţime de haine noi. Cărţi.

— Pentru ce sunt toate astea? a intervenit Steve.

— O să vezi.

Am pus mâna pe cheie şi m-am uitat temător la Zoe. Ceea ce făceam era un pas aşa de important şi nu părea să existe un moment decisiv, doar un lung şir de evenimente nedesluşite care au îndreptat cu precizie lucrurile spre acest moment. Nu mă simţeam deloc vinovat că îi luasem pe copii cu noi, chiar aş fi fost un tată neglijent dacă nu îi includeam şi pe ei; nu va mai exista niciodată o astfel de ocazie. Nu eram destul de prost sau de naiv să cred că Noul Suffolk va fi un paradis, dar avea *potenţial* să fie ceva mai bun decât ce aveam în lumea asta. Nu am mai fi evoluat sau progresat niciodată aici, nu cu atâta istorie şi inerţie care ne ţineau înhămaţi la trecut.

Cât despre Jannette... Ei bine, în ce mă privea, credeam că nu se mai comportase ca o mamă de multă vreme.

— Hai să mergem, m-a atenţionat Zoe. Am făcut alegerea de mult.

Am pornit maşina şi am ieşit de pe alee cu remorca supraîncărcată zăngănind în spatele nostru.

— Ce-i inelul ăla? a sărit Steve, foarte atent şi perspicace.

— Ăsta? şi-a ridicat Zoe degetul.

— E un inel de logodnă! ţipă Olivia. Vă căsătoriţi?

— Da, i-am spus.

Era primul lucru pe care voiam să-l facem pe partea cealaltă.

— Mama ştie?

— NU.

62. Pentru a preveni reapariţia pe Noul Suffolk a greşelilor care au fost făcute în fosta noastră ţară, nu va fi permisă nicio formă organizată a religiei. Toţi cetăţenii trebuie să accepte că universul e un fenomen natural.

63. Pentru a preveni greşelile făcute în fosta noastră ţară, tuturor membrilor partidelor extremiste şi ai organizaţiilor indezirabile, criminalilor, precum şi altora pe care îi consider a fi adus atingere binelui obştesc le este interzis accesul prin gaura de vierme.

Exemple de grupuri şi profesii indezirabile include (dar nu se limitează doar la) următoarele:

a. Partidul Laburist
b. Partidul Conservator
c. Partidul Liberal Democrat
d. Partidul Comunist
e. Frontul Naţional
f. Alianţa Socialistă
g. Jurnalişti de la revistele de scandal
h. Birocraţi din Uniunea Europeană
i. Conducători ai sindicatelor
j. Agenţi de circulaţie

JANNETTE

Abbey mă aştepta la gara de pe strada Liverpool. A fost un miracol că am reuşit să dau de ea. Holul era inundat de oameni cu rucsacuri. Nu părea să fie niciunul peste treizeci şi cinci de ani, sau poate aşa pare când te uiţi la tineri de pe partea nedorită a vârstei de treizeci şi cinci de ani. Şi în mod sigur nu mai văzusem atâta denim într-un singur loc de la Festivalul Lecturii de la sfârşitul anilor '80. Rucsacurile lor erau imense. Nici nu ştiam că se fac aşa mărimi.

Mă holbam uluită la tinerii care se îmbulzeau pe lângă mine. Aproape toţi erau cupluri şi toţi aveau patch-uri cu steagul Regatului Unit pe haine sau pe rucsacuri. Nu cred că unul din zece vorbea engleză şi în mod evident nu erau doar albi.

Abbey a răcnit şi s-a îndreptat spre mine, făcându-şi loc agresiv, ca să înainteze. Nu era o femeie mică, trecerea ei cauza o adevărată tulburare în gloata zâmbăreaţă. Faţa ei nu-şi schimba mina dispreţuitoare în timp ce ei îi aruncau priviri jignite. S-a mai înmuiat când m-a îmbrăţişat.

— Salut, tovarăşă dragă, trenul nostru e la peronul trei. Am urmat-o supusă în timp ce ea îşi croia drum prin mulţime.

Insignele de pe jacheta ei ponosită zăngăneau neîncetat; una pentru fiecare cauză pe care a susţinut-o vreodată sau pentru care a participat la vreun marş de protest. Regina înzorzonată a protestatarilor.

Părea că jumătate din gară voia să se urce în tren. Abbey a intrat cu forţa într-un compartiment; pentru ea a-ţi aştepta rândul era un concept burghez. Am găsit două locuri goale, care aveau pe ele câte o hârtie pe care scria rezervat şi pe care le-a aruncat pe jos.

— Unde mai cred şi ăştia că se duc, a proclamat cu voce tare, în timp ce ne aşezam. Lui Murray nu-i plac sărăntocii din străinătate. În niciun caz n-o să le dea voie tuturor drogaţilor Europei să trăiască nirvana prafurilor sub un soare extraterestru. O să fie săltaţi imediat de pe gaura lui pentru viermi burghezi.

— Restricţiile lui se reînnoiesc de la sine, am spus. Nu are de fapt liste cu toţi oamenii care nu-i plac. Şi chiar dacă ar avea, nu are cum să-i verifice pe toţi cei care trec. E pură psihologie. Spune-le susţinătorilor lui Thatcher că niciun om cu vederi de

stânga nu este primit şi or să se înghesuie cu sutele. În timp ce noi ăştilalţi vedem cine trece de fapt şi de cine scăpăm, şi pe cine lăsăm în plata Domnului. Cine vrea să trăiască în lumea lor?

— Pariu că serviciile secrete i-au vândut numele noastre.

Nu puteai să o contrazici pe Abbey când era într-o astfel de dispoziţie, ceea ce, trebuie să recunosc, se întâmpla aproape tot timpul.

Scoase o ploscă burduhănoasă din haină şi luă o duşcă.

— O gură?

M-am uitat la sticla veche şi tocită, gata să refuz. Apoi mi-am amintit că n-aveam grija copiilor. Nu eram aşa de proastă încât să iau o duşcă la fel de mare ca Abbey. Din fericire.

— Doamne sfinte, dar ce porcărie e asta?

— Vodcă rusească adevărată, tovarăşă, a zâmbit şi a mai tras un gât. Săptămâna trecută Nathan a trecut dincolo să i se alăture lui Murray, a zis cu amărăciune.

— Nathan, fratele tău Nathan?

— Doar cu ADN-ul şi nici pentru asta nu bag mâna în foc. Nerodul. I-a luat cu el pe Mary şi pe plozi.

— De ce?

— De ce pleacă toţi? Războiul din Irak, transport public de căcat, un Bush psihopat, care se dă la Coreea de Nord, taxa auto în continuă creştere, impozitul pe proprietate. Altfel spus, lumea reală, de asta fuge. Crede că o să trăiască într-un paradis tropical al taxelor, cu zâne care fac tot ce-i mai greu, idiotul.

— Îmi pare rău. Mama ta ce a zis? Cred că e distrusă.

Abbey a mârâit şi a mai luat o duşcă.

— Zice că e bucuroasă că a plecat, că el şi copiii merită un nou început într-un *loc drăguţ*. Îţi vine să crezi? Vacă proastă, cred că e senilă. Cine o să-i poarte de grijă, ia zi? Nu mai poate să meargă nici până la autobuz. La asta s-o fi gândit Nathan? Bineînţeles că nu, s-a luat şi a plecat şi m-a lăsat pe mine să strâng în urma lui, cum fac toţi cei rămaşi.

— Ştiu, la Steve la şcoală se vorbeşte de clase cu şaizeci de elevi semestrul viitor. Cei din consiliu au avut întâlniri de urgenţă toată vara, aşa că ştiu câţi dintre cei din personal au mai rămas.

Am ezitat.

— M-a surprins foarte tare, credeam că sunt mai devotaţi de atât.

— Ar fi, dacă i-ar plăti cum trebuie.

— Directorul zice că trebuie să angajeze alţi cincisprezece profesori până la începutul semestrului, sau nu vor putea să deschidă şcoala deloc.

— Cinşpe? Nu ar fi găsit atâţia nici într-un an normal.

— Zice că e încrezător. Au apărut acum tot felul de agenţii de plasament care aduc oameni calificaţi din străinătate. Viaţa va merge înainte aproape ca până acum după terminarea exodului.

— Extraordinar, spuse Abbey printre dinţi. Exact pentru asta luptăm.

Trenul nostru a pornit din gară. Cei cu rucsacuri erau înghesuiţi pe culoar, nimeni nu mai putea să se mişte. Au răsunat urale când conductorul a anunţat oprirea de la Bishop's Stortford.

Abbey a mai luat un gât şi a mormăit:

— Neisprăviţii.

— Nu-ţi face griji, am spus. Dacă o să avem vreodată gaura noastră de vierme spre o altă lume nu-i vom lăsa pe cei de teapa lor să treacă.

— La naiba, chiar asta-i problema? a mârâit Abbey.

Furia ei era îndreptată spre mine acum, şi eram destul de înfricoşată. A mai dat pe gât o gură de vodcă.

— Nu am vrea să avem o altă lume, chiar dacă am putea deschide o gaură de vierme. E o stupidă risipire de resurse, care ar putea fi folosite să-i ajute pe cei de aici. Întâi trebuie să rezolvăm problemele pe care le avem aici, începând cu Blair, violentul ăla de tory. Colonizare înseamnă imperialism. Mai degrabă trebuie să-i învăţăm pe oameni să aibă responsabilitate socială.

A împuns cu un deget nesigur insigna de pe rever. Înfăţişa o balenieră islandeză care era ruptă în două de un hammer cu înfăţişare sovietică suspectă, dar deasupra era o insignă nouă şi strălucitoare a Mişcării pentru responsabilizare publică.

— Despre asta e vorba azi. Murray nu îşi construieşte o lume nouă, ci o distruge pe a noastră. Nu poţi face aşa ceva, să deschizi o uşa spre altundeva pentru că îţi vine, e al dracului de revoltător. Trebuie opriţi.

— Dimensiunea e problema. Nu-i poţi opri pe oameni să plece, asta-i o chestie stalinistă. Doar că nu suntem pregătiţi pentru un astfel de exod în masă, pe care l-a făcut posibil gaura

de vierme. Emigraţia spre America de Nord a fost înceată, a durat decenii întregi. Asta se întâmplă prea repede. Doi ani, doar atâta răgaz ne dă. Nici nu e de mirare că Regatul Unit nu poate face faţă. Dar lucrurile se vor linişti pe termen lung.

— Putem să-i oprim, a spus Abbey cu convingere. Sunt destui oameni care vin la manifestaţia de azi ca să blocheze şoselele şi să-i întoarcem din drum pe toţi nenorociţii ăia de burghezi. Murray nu s-a gândit la toate; jumătate dintre forţele de poliţie au şters-o prin gaura de vierme. Puterea poporului va reveni răzbunătoare azi. Acum clasa muncitoare îşi va face din nou auzit glasul. Şi va spune: până aici. Înţelegi.

p. Brokeri
q. Creatori şi fabricanţi de arme
r. Membri din Consiliul pentru promovarea artelor
s. Manageri ai fondurilor de pensii
t. Producători şi actori ai tuturor serialelor TV
u. Toţi cei acuzaţi de delicte sexuale
v. Toţi cei acuzaţi de crime violente
w. Proprietari şi manageri de call center

COLIN

Ca de obicei, pe M11 a fost oribil, o bandă compactă de trafic fioros. Pe urmă, aproape două ore de la M25 până la intersecţia cu Stanstead. Nu *chiar* ca întotdeauna, pentru că am zâmbit tot drumul. Pur şi simplu nu mă mai deranja. M-am tot gândit că era ultima oară când eram nevoit să conduc pe drumurile astea, care erau doar un anacronism al anilor '90, nişte găuri negre abisale înfundate. Nu voi mai ajunge acasă tunând şi fulgerând că nu avem autobahn-uri sau autostrăzi cu opt benzi ca-n America. De acum înainte, cârtelile mele vor fi rezervate dinozaurilor extratereştri cu şaişpe picioare care vor umbla prin grădină. Combiul din faţă avea pe lunetă un sticker uriaş, cu un Gordon Brown hămăind furios lângă gaura de vierme, iar dedesubt era inscripţionat *Taxă de memorie*. Văzusem tot mai multe stickere proexod în târâşul nostru spre nord. După toate lunile alea de pregătiri pe ascuns, era o uşurare să fii printre cei ca tine.

— E gaura de vierme, nu-i aşa? a întrebat Steve precaut. Acolo mergem.

— Da, am spus. O să aruncăm o privire la ce-i acolo.

— O să trecem *prin ea*? a întrebat şi Olivia, cu ochii mari şi înfrigurată de entuziasm.

— Cred că da. Tu ce zici? Dacă tot am venit până aici, o să fie distractiv.

Am văzut semnul spre campingul F2 şi am început să semnalizez.

— Dar mama zice că sunt oameni răi de partea cealaltă, spuse Steve.

— A fost ea vreodată acolo?

— Da de unde!

— Atunci nu are de unde să ştie, nu-i aşa?

Copiii s-au uitat unul la altul.

— Cred că nu, a răspuns Steve.

— Dacă nu eşti de acord cu cineva, nu înseamnă că omul ăla e rău. O să mergem să aruncăm o privire pe acolo şi vom vedea ce e adevărat şi ce nu. E corect aşa?

— Când ne întoarcem? a vrut să ştie Steve.

— Nu ştiu. Depinde cât e de frumos pe noua planetă. S-ar putea să vrem să stăm o perioadă.

Zoe se uită dezaprobatoare la mine. Am ridicat din umeri. Ea nu înţelegea, trebuie să-i iei pe copii cu binişorul când e vorba de ceva aşa de însemnat şi nou.

— Vine şi mami? s-a interesat Olivia.

— Dacă vrea, poate să vină cu noi. Bineînţeles că poate, am spus.

Zoe a şuierat exasperată.

— Va trebui să merg la şcoală? a întrebat Steve.

— Toată lumea merge la şcoală, nu contează pe ce planetă e, i-a răspuns Zoe.

— Fir-ar să fie.

— Nu se spune, chiţăi Zoe fericită.

Găsisem intrarea în parcul F2 şi am ieşit de pe drum. Era un câmp deschis, închiriat la suffolklife.co de către fermier. Sute de maşini au trecut pe acolo întreaga vară, transformând iarba în smocuri răzleţe de paie presate pe pământul uscat şi tare ca fierul. Azi vreo douăzeci şi unu de camioane erau parcate în capătul cel mai îndepărtat, printre ele fiind şi trei containere frigorifice şi două autocisterne cu combustibil. Peste şaptezeci de automobile, combiuri, furgonete şi jeepuri erau adunate în jurul camioanelor; în cele mai multe erau familii, cu copii şi părinţi care îşi dezmorţeau picioarele înainte de ultimul transport. Câmpurile de o parte şi de alta ofereau imagini similare.

Am oprit lângă un ofiţer care stătea chiar după intrare şi i-am arătat permisul nostru. S-a uitat la el şi a rânjit în vreme ce ne bifa de pe listă.

— Deci tu eşti doctorul?

— În persoană.

— Bun. Mai trebuie să ajungă vreo cinci maşini şi suntem gata. Eu sunt omul de legătură al convoiului, aşa că voi călători cu voi tot drumul până la noua casă. Orice problemă apare, vino şi spune-mi.

— Sigur.

— Vrei să verifici echipamentul medical pe care îl iei, să te asiguri că e totul acolo? Noii tăi vecini au verificat restul lucrurilor.

Am condus spre celelalte maşini şi am ieşit toţi. Câţiva bărbaţi erau în camioane verificând containerele şi paleţii care erau înăuntru. Având în vedere cât cheltuiserăm cu toţii, m-am

bucurat să văd cât de minuţios verificau inventarul. Teoretic, echipamentele şi proviziile din camioane erau suficiente ca să fim o comunitate independentă în următorul an.

— Nu durează mult, i-am spus lui Zoe. Trebuie să fim asiguraţi. În ţara noilor veniţi, cel care deţine tehnologia deţine controlul.

— Noi mergem să facem cunoştinţă cu lumea.

Pe unii i-am cunoscut şi eu în timp ce căutam cele două containere cu medicamente şi echipamente medicale. Păreau toţi oameni normali, cumsecade. Un pic prea înflăcăraţi şi prea bucuroşi să te cunoască, aşa cum bănuiesc că eram şi eu. Dar urma să petrecem o groază de timp împreună. Restul vieţii, dacă totul mergea bine.

Jumătate de oră mai târziu a ajuns şi ultimul din grup; eram mulţumiţi, tot ce cumpăraserăm prin newsuffolklife.co.uk era aici şi ofiţerii organizau convoiul pentru ultima bucată de drum.

— Unde-i gaura de vierme, a întrebat Steve plângăreţ când ne-am întors la maşină. Vreau să o văd.

— Mai sunt vreo trei kilometri, i-a răspuns Zoe. Doar atât mai avem.

Camioanele au fost primele care au părăsit locul de întâlnire şi au intrat pe drumul de tarmac ce duce spre gaura de vierme, cu noi ceilalţi urmându-i. Pe partea stângă era o bandă lată, pe care înainta un şir constant de oameni cu rucsacuri. Nu vedeam capătul rândului nici înainte, nici înapoi. Pe măsură ce se apropiau de gaura de vierme, se putea vedea pe feţele tuturor acelaşi zâmbet entuziast. Probabil că eu şi Zoe arătam la fel.

— Acolo! a strigat deodată Olivia.

Arăta spre copacii de cealaltă parte a şirului de oameni. Un moment, am fost confuz, parcă un soare răsărea printre trunchiurile copacilor. Apoi am depăşit crângul şi puteam vedea clar gaura de vierme.

Golul în timp şi spaţiu era de fapt o sferă de vreo 270 metri în diametru. Murray o deschisese în aşa fel încât ecuatorul să fie la nivelul solului, lăsând o emisferă care se înălţa în aer. Nu era nimic solid acolo, doar locul unde se termina o planetă şi începea alta. Treceai hotarul şi Noul Suffolk se întindea în faţa ta. Acesta era vestitul efect optic, care îi făcea pe mulţi să se înfioare şi chiar să-şi întoarcă privirea. Cu cât te apropiai de prag peisajul extraterestru era vizibil chiar în faţa ta, în

emisferă. Totuşi, se deschide în afară, întinzând în faţa ochilor tăi o adevărată panoramă. Nu exista niciun înăuntru.

Pe Noul Suffolk era dimineaţă devreme, soarele cu nuanţe cărămizii răsărea, trimiţând o strălucire roşiatică ce lumina peisajul englez.

Mai aveam doar vreo şapte sute de metri. Copiii erau înmărmuriţi, fermecaţi de gaura de vierme. Eu şi cu Zoe ne-am zâmbit fulgurant, triumfători.

Drumul se curba, aliniindu-se cu gaura de vierme, şi trecea printr-o porţiune uşor adâncită, care înlesnea trecerea. Poliţişti erau postaţi de o parte şi de alta, echipaţi pentru intervenţie. Se legănau înainte şi înapoi, încercând să ţină departe de drum o hoardă de protestatari. Se vedeau bannere şi pancarte fluturând. Strigătele şi scandările ajungeau la noi, peste sunetul convoiului. Tot felul de lucruri zburau prin aer pe deasupra poliţiştilor şi cădeau pe şosea. Cei cu rucsacuri alergau încovoiaţi, cu mâinile deasupra capului, încercând să se apere de atacul de deasupra.

Unele lucruri bufneau pe acoperişul BMW-ului. Copiii au scâncit. Am văzut o piatră alunecând într-o parte. Nu mai conta. Primul camion al convoiului ajunsese la gaura de vierme. L-am văzut trecând dincolo, bubuind în timp ce traversa zona bătătorită care tăia peisajul extraterestru, profilat pe lumina soarelui care răsărea. Eram atât de aproape.

Apoi Olivia a început să strige:

— Tati, tati, opreşte!

87. Guvernului nu-i este permis să angajeze mai mult de un manager la un număr de doisprezece oameni în orice departament. Niciun departament guvernamental nu va cheltui pe administraţie mai mult de zece la sută din bugetul alocat.

88. Guvernul nu va oferi şomaj. Orice persoană care nu are o slujbă are dreptul la două hectare de pământ arabil şi i se va da destulă sământă pentru a putea să trăiască din recoltă.

89. Nu se vor plăti taxe pentru moşteniri. Moartea nu este o acţiune supusă taxelor. Cetăţenii au dreptul să lase moştenire tot ce au agonisit oricui doresc.

JANNETTE

Ne-a luat ore întregi să ajungem de la gară la gaura de vierme. *Mişcarea pentru responsabilizare publică* trebuia să furnizeze autobuze. N-am văzut decât două şi dura o veşnicie să parcurgă traseul aproape blocat dintre gară şi locul unde avea loc protestul. Cât despre supraveghetorii mişcării, ei s-au luat la bătaie cu purtătorii de rucsacuri care se revărsau din gară, cereau informaţii şi voiau să ştie dacă pot folosi autobuzele noastre. Poliţia ţinea la distanţă cele două facţiuni cât putea de bine, dar parcarea era într-o continuă stare de semirevoltă.

Abbey a profitat de aşteptare ca să-şi facă plinul la o dugheană. Când am ajuns în autobuz era complet beată, şi nu era o beţivană tăcută.

În timp ce ne târam pe pasajul de pe şosea, se putea vedea şirul compact de autovehicule nemişcate, coagulat pe străzile de dedesubt. Erau sute, şi toate îşi aşteptau rândul să iasă de pe şosea. Fiecare plin de oameni care voiau să treacă prin gaura de vierme. *Atât de mulţi*? Auzisem că era aşa în fiecare zi.

Autobuzul a ajuns în sfârşit la locul protestului. În timp ce coboram, un imens avion 747 a zburat la joasă altitudine deasupra capetelor noastre spre aeroportul de la Stanstead, aflat la câţiva kilometri mai la nord. A trebuit să îmi acopăr urechile, sunetul motoarelor era prea puternic. N-am recunoscut logoul companiei aeriene, dar în mod sigur aducea încă o gloată de refugiaţi din străinătate care voiau să se alăture exodului.

L-am urmărit pe cer, şi chiar în faţa mea era gaura de vierme. Arăta ca un fel de bulă galben-aurie aşezată pe orizont. M-am holbat la lumina rozalie care emana de acolo.

— Nu mi-am dat seama că era aşa de mare, am mormăit.

Apropierea de imensitatea aia mă intimida. În sfârşit înţelegeam cum de au dispărut aşa mulţi oameni, înghiţiţi de promisiunile stupide ale lui Murray.

— Haide într-acolo, a bolborosit Abbey şi a luat-o la pas prin grămada de protestatari din faţa noastră.

Mi-am adus aminte de ce nu mai mergeam la proteste. Toată acea fantezie că se formează legături cu ceilalţi, împărtăşirea unui scop comun cu cei cu care călătoreai, cântatul, camaraderia, dispreţul comun. Totul era o vrăjeală.

În primul rând nu doar cei de la *Mişcarea pentru responsabilizare publică* veniseră să se facă auziţi. Mai erau şi o grămadă de tovarăşi care nu aparţineau niciunei organizaţii şi căutau doar să facă scandal. Mare scandal. M-am trezit aruncată de ici colo, ca o minge ieftină. Toată lumea voia să puncteze, împingându-se în mine. Strigătele neîncetate erau asurzitoare. Am fost lovită de pancarte de mai multe ori, când cei care le cărau se odihneau lăsându-le jos.

Apoi ne-am apropiat mult prea tare de frontul de poliţişti şi o doză de bere m-a lovit în umăr. Am tresărit din cauza şocului. Din fericire era goală. Dar deasupra am văzut sticle zburând, ceea ce mi-a dat mari emoţii.

— Lasă-mă să trec, găozarule! a tunat Abbey.

Cel mai apropiat ofiţer de poliţie i-a aruncat o privire confuză. În momentul următor lovea în scutul lui cu furie.

— Am dreptul să trec, nu mă poţi opri, javră fascistă, asta încă e o ţară liberă, de ce nu te duci să i-o tragi şefului tău, dă-mi drumul.

În tot acest timp s-a împins în scutul lui. Eu eram presată în spatele ei. Mărinimoşi, tovarăşii din spatele meu depuneau un efort considerabil să-şi adauge forţa împingerii. Am strigat de durere că mă striveau, dar nu a auzit nimeni sau nu i-a păsat.

Ceva trebuia să cedeze. A fost lanţul poliţiei. Dintr-odată m-am trezit împleticindu-mă în faţă şi aterizând peste Abbey, care căzuse peste poliţist. Urale răguşite au răsunat din spatele meu. Se auzeau o grămadă de fluiere. Am auzit câini lătrând şi am început să mă smiorcăi înfricoşată. Uram câinii... eram terifiată la vederea lor. Poliţiştii se mişcau cu repeziciune, ca să astupe gaura. Oamenii se luaseră la trântă şi de o parte, şi de alta. Protestatarilor le erau puse cătuşe şi erau târâţi de acolo. Am auzit haine rupându-se şi am văzut sânge.

Cineva m-a smucit de gulerul bluzei, trăgându-mă în picioare. Plângeam şi tremuram. Genunchiul îmi ardea şi de abia puteam să mă las pe el.

O cască de poliţist mi-a apărut în faţă.

— Ţi-e bine? a întrebat o voce înfundată din spatele vizorului aburit.

N-am putut decât să mă văicăresc. A fost patetic, dar eram atât de nefericită şi cuprinsă de panică, încât nu-mi mai păsa.

— Stai aici! Aşteaptă!

Am fost împinsă pe una dintre bariere. La trei metri sub mine, cei cu rucsacuri fugeau înainte, înnebuniţi de frică. Autovehiculele care se îndreptau spre gaura de vierme fâşâiau pe lângă, şoferii hotărâţi ţineau tare de volan.

Am văzut un BMW imens, cu o remorcă pentru cai. Şoferul se holba la ceva. Recunoaşterea vizuală a fost instantanee.

— Ia-ţi mâinile alea împuţite de pe mine, nerodule, ăsta e atac la persoană, ştii că o să te târăsc prin tribunale, desfă mama dracului cătuşele, sunt prea strânse, mă torturezi intenţionat, ajutor, ajutor, urla Abbey în spatele meu.

— E Colin, am şoptit. Abbey, ăla e Colin!

Vocea mea devenea stridentă.

— Ce?

— Colin! gesticulam frenetic.

Olivia stătea pe bancheta din spate, cu faţa lipită de geam, uitându-se la toţi bezmeticii ăia.

— Îi ia cu el. Doamne Dumnezeule, îi duce dincolo de gaura de vierme.

Abbey l-a împins eroic pe poliţistul care o aresta.

— Prinde-i! a urlat la mine. Mişcă-te!

Trei poliţişti au sărit pe ea. Umărul ei s-a izbit de mine. M-am rostogolit în jos pe barieră, dând sălbatic din braţe să mă echilibrez. Genunchiul mă durea îngrozitor. M-am prăbuşit peste cineva cu rucsac şi apoi pe tarmac, la doar câţiva centimetri de o furgonetă care m-a ocolit cu o mişcare violentă.

— Ia-i! zbiera Abbey. Ia-i înapoi! Sunt ai tăi! E dreptul tău!

Toate autovehiculele frânau. Am ridicat ochii. Lumea se îngrămădise în spatele maşinii lui Colin, care se oprise. Geamul şoferului a coborât lin, iar el şi-a scos capul. Ne-am uitat lung unul la altul. Un întreg potop de emoţii i s-au perindat pe chip. Mai ales furie, dar am văzut şi regret.

— Haide odată, a spus cu o voce plină de îngrijorare.

Portiera din spate s-a deschis.

M-am uitat la uşa deschisă. M-am ridicat în picioare. M-am uitat înapoi, în susul barierei, la figura fioroasă a lui Abbey, înapoi la maşină. Gaura de vierme aştepta de partea cealaltă a maşinii. Maşinile claxonau exasperate, oamenii îmi zbierau să mă mişc.

Am luat-o spre BMW-ul cu uşa deschisă. Ştiam că era o decizie morală greşită. Cel puţin eu aşa o consideram. Dar ce altceva puteam să fac?

Mack Reynolds
Afacere câinească

Traducere de Silviu Genescu

Când primii reprezentanţi ai Terrei aterizară pe Sirius 2, avizi de afaceri cu minereuri radioactive care abundă pe această planetă, ei aveau la bord, drept mascotă a expediţiei, unul dintre ultimele specimene canine care se mai puteau găsi pe Pământ.

Faptul că „Şmecherie” se număra printre ultimele exemplare de câini era din cauza vreunei boli năprasnice şi nici a problemelor legate de perpetuarea speciei canine, ci pur şi simplu faptului că omul se cam săturase de acest companion al său, care-l însoţise veacuri la rând. *Marmosetul* venusian şi *trillia* marţiană erau de departe mult mai isteţi şi, se ştie, nici nu-ţi dădeau atâtea dureri de cap.

Căpitanul Hanford – comandantul echipajului format din trei oameni şi-un câine – adresă un salut protocolar delegaţilor siriusieni, fiind doar uşor surprins de aspectul lor. Cocoţată pe un fel de şa, purtată de un individ aproape identic la înfăţişare cu un airedale pământean, zăcea o fiinţă cu aspect de calmar. Le trebui ceva timp căpitanului şi celor din echipaj să-şi dea seama că dintre cei doi, creatura cu aspect de câine era depozitarul inteligenţei cuplului, în vreme ce calmarul reprezenta un mănunchi folositor de tentacule controlate telepatic.

Comunicarea telepatică poate crea confuzii, fiind aproape imposibil de ştiut, atunci când grupul este format din mai mulţi indivizi, care dintre specimene este cu „parlamentările”.

După ce trecură de faza politeţurilor de bun-venit, liderul siriusian remarcă, într-o manieră amabilă:

— Mi-aş permite să observ că animalele noastre domestice sunt, întrucâtva, superioare celor de la voi. Opt tentacule par să fie mult mai eficiente decât două membre cu cinci degete, aşa cum au ale voastre.

Căpitanul Hanford clipi nedumerit

— De fapt, continuă siriusianul, parcă scuzându-se, dacă nu vă supăraţi, animalele voastre mi se par oarecum dizgraţioase.

— Noi suntem obişnuiţi cu ele, răspunse Hanford şi înghiţi în sec.

Mai târziu, aflaţi deja în navă, căpitanul îşi privi indignat echipajul.

— Vă daţi seama, zise el, că tipii îşi închipuie că „Şmecherie” este comandantul acestei expediţii, iar noi animale domestice?

Aspirantul Jones observă pe un ton fericit:

— Cred că ai dreptate, Skipper, dar observi cât sunt de prietenoşi. Şi, pe deasupra, au făcut destul de uşor târgul cu uraniu. Guvernul va fi încântat şi...

— Vă daţi seama, totuşi, ce iese dacă tipii ăştia siriusieni află că „Şmecherie” nu-i decât un moft? insistă căpitanul. Că noi îl considerăm o formă de viaţă inferioară?

Locotenentul Grant fu primul căruia îi pică fisa.

— Păi, asta înseamnă că, începu el tărăgănând cuvintele, de fiecare dată când vom veni în contact cu ei, un câine va trebui să fie şi el prezent. Asta înseamnă că orice navă care vrea să plece de-acolo, cu o încărcătură de minereuri, va trebui să aibă câţiva câini la bord. Va trebui să ne purtăm ca şi cum câinii sunt rasa dominantă pe Pământ, iar noi doar simple animale de casă. De fiecare dată când vom *vorbi* cu siriusienii, va trebui s-o facem ca şi cum potaia *glăsuieşte.*

— Sfinte! izbucni Jones, dar nici nu sunt atâţia câini pe Pământ. Va trebui să începem să-i creştem din nou, cât de repede putem.

Căpitanul privi în jos, spre „Şmecherie”, a cărui limbă roşie atârna de-un cot din botul întredeschis. Dinţii dezveliţi dădeau impresia că răspunde privirii cu un rânjet.

— Fir-ai tu să... se zborşi căpitanul.

Coada lui „Şmecherie” mătură podeaua stânga-dreapta-stânga-dreapta.

Philip K. Dick
Navetistul
(„The Commuter”, 1953)

Traducere de Cristian Lăzărescu

Mărunţelul era obosit. Încet, îşi făcu loc prin aglomeraţie, de-a lungul sălii de aşteptare, spre casa de bilete. Se aşeză la rând, nerăbdător. Umeri căzuţi, pardesiu bej şi şifonat; istoveala se citea în fiecare cută.

„Următorul”, se răsti Ed Jacobson, vânzătorul de bilete.

Mărunţelul împinse pe tejghea cinci dolari. „Dă-mi un abonament nou. Celălalt a expirat.” Privi dincolo de Jacobson, la ceasul de pe perete. „E chiar aşa târziu?”

Jacobson luă banii.

„În regulă, şefule. Un abonament pentru navetă. Până unde?”

„Macon Heights”, spuse mărunţelul.

„Macon Heights.” Jacobson cercetă un tabel. „Macon Heights. Nu există un astfel de loc.”

Chipul celuilalt se încruntă bănuitor:

„Ăsta vrea să fie un banc?”

„Şefule, nu este niciun Macon Heights trecut aici. Nu pot să-ţi fac abonament pentru o localitate inexistentă.”

Ochii bărbatului cel scund se holbară neîncrezători.

„Da’ acolo-i casa mea. Fac naveta în fiecare seară. Eu...”

„Poftim.” Jacobson îi întinse tabelul staţiilor. „Găseşte-l mata.”

Mărunţelul trase tabelul de-o parte. Îl cercetă febril, parcurgând lista oraşelor cu degetul tremurător.

„L-ai găsit?” întrebă Jacobson, sprijinindu-se de ghişeu. „Aşa-i că nu e?”

Bărbatul scutură ameţit din cap. „Nu înţeleg. E ilogic. Ceva e în neregulă. Trebuie să fie...”

Brusc dispăru. Tabelul căzu pe cimentul sălii de aşteptare. Mărunţelul nu mai era – într-o clipită se ştersese.

„Sfinte Duh ocrotitor”, murmură Jacobson. Deschise gura, apoi o închise. Pe pardoseala de ciment nu rămăsese decât tabelul.

Tipul cel scund încetase să mai existe.

„Şi pe urmă?” întrebă Bob Paine.

„Am ieşit şi am ridicat tabelul.”

„Chiar dispăruse?”

„Dispăruse mie-n sută.” Jacobson îşi şterse fruntea. „Tare-aş fi vrut să-l fi văzut şi dumneavoastră. S-a dus de parcă nici n-ar fi fost. Complet. Fără zgomot. Fără mişcare.”

Paine îşi aprinse o ţigară, lăsându-se pe spate în scaun. „L-ai mai văzut vreodată până acum?”

„Nu.”

„Când a venit?”

„Cam pe la ora asta. Aproape de cinci.” Jacobson se duse spre ghişeu. „Tocmai acum apar şi navetiştii.”

„Macon Heights.” Paine răsfoi paginile Ghidului Urban Districtual. „Nu figurează nicăieri. Dacă apare tipul, vreau să-i vorbesc. Să-l aduci înăuntru.”

„Sigur. Nu ţin să mai am de-a face cu el. E nefiresc.” Jacobson se întoarse. „Da, doamnă.”

„Două bilete dus-întors pentru Lewisburg.”

Paine îşi stinse ţigara, apoi aprinse alta. „Am senzaţia c-am mai auzit numele ăsta.” Se ridică şi se apropie de harta de pe perete. „Dar aici nu e trecut.”

„Nu e trecut pentru că nu există un astfel de loc”, spuse Jacobson. „Tocmai eu, care sunt angajat de-atâţia ani să vând bilete, să nu ştiu nimic de el?” Se întoarse la ghişeu. „Da, domnule.”

„Aş dori un abonament pentru navetă până la Macon Heights”, spuse mărunţelul, privind nervos la ceas. „Şi cât mai repede, vă rog.”

Jacobson închise ochii. Strânse tare pleoapele. Când îi deschise din nou, mărunţelul era tot acolo. Faţa mică şi ridată. Părul rar, ochelari. Pardesiu învechit, şifonat.

„Un moment” Jacobson se apropie de Paine. „El e.” Înghiţi în sec; pălise. „Îl recunosc.”

Ochii lui Paine sclipiră. „Adu-l imediat înăuntru.”

Jacobson aprobă şi reveni la ghişeu. „Domnule, vreţi să intraţi vă rog o clipă? Arătă spre uşă.” Directorul adjunct doreşte să vă vorbească.”

Faţa mărunţelului se întunecă.

„Da’ ce se-ntâmplă? Trenul e gata să plece.” Deschise uşa şi intră, bombănind. „N-am mai pomenit aşa ceva. Atâta tevatură pentru o hârtie... Dacă pierd trenu’, compania asta...”

„Luaţi loc”, spuse Paine, oferindu-i un scaun. „Dumneavoastră doriţi un abonament pentru Macon Heights, aşa-i?”

„Şi ce, e ceva-n neregulă cu asta? Da’ ce naiba se-ntâmplă aici? Nu-mi mai puteţi vinde abonamentul, aşa ca şi până-acum?”

„Ca şi până-acum?”

Bărbatul cel scund se stăpâni cu un efort vizibil.

„În decembrie trecut, m-am mutat cu soţia la Macon Heights. Fac naveta cu trenu’ ăsta de zece ori pe săptămână, de două ori pe zi, de şase luni încoace. Şi-mi reînnoiesc abonamentul în fiecare lună.”

Paine se aplecă spre el.

„Mai precis, pe care dintre trenurile noastre le folosiţi, domnule...”

„Critchet. Ernest Critchet. Trenul B. Nu vă ştiţi propriile orare?”

„Trenul B?” Paine luă un grafic al trenului B, urmărind traseul cu creionul. Nicăieri nu apărea Macon Heights.

„Cât de lung e drumul? Cât de mult vă ia ca să ajungeţi acasă?”

„Fix patruş’nouă de minute.” Critchet privi spre ceas. „Dacă prind trenu’.”

Paine socoti în minte. Patruzeci şi nouă de minute. Cam treizeci de mile de oraş. Se ridică şi se apropie de harta cea mare de pe perete.

„Care-i problema?” se interesă Critchet, vădit neîncrezător.

Paine trasă un cerc de treizeci de mile pe hartă. Cercul întretăie câteva oraşe, dar niciunul dintre ele nu era Macon Heights. Iar pe linia B nu se afla absolut nimic.

„Ce fel de loc e Macon Heights?” întrebă Paine. „Cam câţi locuitori, după părerea dumneavoastră?”

„Nu ştiu. Poate cinci mii. Eu toată ziua mi-o petrec la oraş. Sunt contabil la Bradshaw Insurance.”

„Macon Heights este o localitate relativ nouă?”

„Păi, cred că da. Avem o căsuţă cu grădină, n-are mai mult de doi ani.” Critchet se foi nerăbdător. „Cum rămâne cu abonamentul meu?”

„Mi-e teamă”, rosti încet Paine, „că nu vi-l pot elibera.”

„Şi de ce mă rog?”

„Nu există o staţie numită Macon Heights.”

Critchet sări de pe scaun. „Ce vreţi să spuneţi?”
„Nu există un astfel de loc. Uitaţi-vă şi dumneavoastră la hartă.”
Critchet căscă gura, muşchii feţei zvâcnindu-i. După care se răsuci furios spre hartă, fixând-o concentrat.
„Este o situaţie foarte curioasă, domnule Critchet”, murmură Paine. „Localitatea nu figurează pe hartă şi nici în Registrul Districtual. Nu avem curse care s-o includă. Nu există abonamente pentru ea. Nu...”
Se întrerupse. Critchet dispăruse. Acum o secundă era acolo, studiind harta agăţată. În secunda următoare, nu mai era. Dispărut. Fără urmă,
„Jacobson!” strigă Paine. „A dispărut!”
Ochii lui Jacobson se măriră. Pe frunte îi apărură broboane de sudoare. „Aşa e”, bâigui el.
Paine privi îngândurat la locul gol rămas în urma lui Ernest Critchet.
„Ceva se întâmplă”, murmură el. „Ceva al naibii de ciudat.”
Îşi luă brusc pardesiul şi porni spre uşă.
„Nu mă lăsaţi singur!” se rugă Jacobson.
„Dacă ai nevoie de mine, sună-mă acasă la Laura. Numărul îl găseşti pe biroul meu.”
„Vă duceţi la distracţie?!”
Paine deschise uşa spre sala de aşteptare.
„Mă cam îndoiesc”, spuse el sumbru, „să fie vorba de aşa ceva.”
Urcă scările către apartamentul Laurei Nichols, câte două trepte deodată. Ţinu soneria apăsată până la deschiderea uşii.
„Bob!” Laura clipi surprinsă. „Cărui fapt datorez această...”
Paine intră ocolind-o. „Sper că nu deranjez.”
„Nu, dar...”
„Probleme. Am nevoie de ajutor. Pot conta pe tine?”
„Pe mine?” Laura închise uşa în urma lui. Apartamentul, elegant mobilat, se afla în penumbră. Pe noptieră, la capul unei canapele verde-închis, era aprinsă o veioză. Draperiile grele stăteau trase în dreptul ferestrei. Radioul cânta încet într-un colţ.
„Poate înnebunesc.” Paine se trânti pe canapea. „Dar măcar să fiu sigur.”
„Cum să te ajut?” Laura i se alătură, languroasă, cu braţele

încrucişate, o ţigară între buze. Îşi suflă părul lung din ochi. „Ce-ţi trece prin cap?

Paine o privi, zâmbind absent. „E o surpriză. Vreau să te duci în centru mâine dimineaţă, la prima oră şi…”

„Mâine dimineaţă! Eu lucrez, mai ţii minte? Şi săptămâna asta primesc o serie întreagă de noi dosare.”

„Dă-le-ncolo. Învoieşte-te. Du-te în centru la biblioteca municipală. Dacă nu găseşti nimic acolo, du-te la tribunalul districtual şi răscoleşte fişetele de taxe. Caută până găseşti.”

„Ce să găsesc?”

Paine îşi aprinse meditativ o ţigară. „O localitate numită Macon Heights. Precis am mai auzit numele ăsta. Acum mulţi ani. E clar? Caută prin atlase vechi. Ziare de la raft. Reviste. Dări de seamă. Proiecte urbane. Propuneri înaintate legislaturii districtuale.”

Laura se rezemă de braţul canapelei.

„Glumeşti?”

„Nu.”

„Şi cam de când să-ncep?”

„De-acum zece ani – dacă e nevoie.”

„Doamne Dumnezeule! S-ar putea să am…”

„Stai acolo până găseşti ceva.” Paine se ridică brusc. „Ne vedem mai târziu.”

„Pleci? Nu mă inviţi la cină?”

„Îmi pare rău.” Paine porni spre uşă. „O să fiu ocupat. Foarte ocupat.”

„Cu ce?”

„Cu vizita la Macon Heights.”

Pe lângă tren se desfăşurau câmpii nesfârşite, întrerupte ocazional de ferme singuratice. Stâlpi de telefon mohorâţi se înălţau spre cerul înserat. Paine îşi privi ceasul. Nu mai avea mult. Un orăşel micuţ se contura în faţă. Câteva staţii de benzină, tejghele la marginea drumului, magazine cu vitrinele luminate. Trenul se opri în gară, scrâşnind din frâne. Lewisburg. Câţiva navetişti coborâră, îmbrăcaţi cu trenciuri, ducând ziare de seară. Uşile se închiseră şi trenul porni.

Paine se lăsă înapoi pe banchetă, îngândurat. Critchet dispăruse în timp ce privea harta. Dispăruse prima oară când Jacobson îi arătase tabelul staţiilor… Când i se demonstrase că

Macon Heights nu există. Era ăsta oare un indiciu? Întreaga poveste părea ireală, ca un vis.

Paine privi afară. Aproape ajunsese – dacă ar fi existat un asemenea loc. Dincolo de fereastră, câmpia brună se întindea până la orizont. Coline şi ogoare nivelate. Stâlpi de telefon. Maşini gonind pe autostrada districtuală, mici pete negre grăbindu-se prin apus.

Dar nici urmă de Macon Heights.

Trenul îşi continuă drumul. Paine privi la ceas. Trecuseră cincizeci şi unu de minute. Şi nu observase nimic. Doar ogoare.

Parcurse vagonul şi se aşeză alături de conductor, un om în vârstă, cu părul alb. „Ai auzit vreodată de staţia Macon Heights?” se interesă Paine.

„Nu, domnule.”

Paine se legitimă. „Eşti sigur că nu cunoşti pe-aici, prin împrejurimi, o localitate cu numele ăsta?”

„Absolut sigur, domnule.”

„De cât timp eşti pe linia asta?”

„Păi, să tot fie unsprezece ani.”

Paine merse până la prima staţie, Jacksonville. Coborî şi urcă în trenul B ce mergea în sens invers. Soarele apusese. Cerul era aproape negru. Putea întrezări, vag, imaginile de dincolo de fereastră.

Se încordă, ţinându-şi respiraţia. Încă un minut. Patruzeci de secunde. Era ceva acolo? Ogoare nivelate. Stâlpi de telefon mohorâţi. Un peisaj pustiu, gol, între oraşe.

Între? Trenul gonea în continuare prin beznă. Paine privea fix, afară. Era oare ceva acolo în întuneric? Altceva în afara câmpiei?

Deasupra şesurilor se lăţea o aglomerare prelungă de fum translucid. O aglomerare omogenă, acoperind aproape o milă. Ce era? Fum de la locomotivă? Dar locomotiva era diesel. De la un camion de pe autostradă? Tufişuri incendiate? Nicăieri nu se zăreau flăcări.

Deodată trenul începu să încetinească. Paine se încordă. Trenul oprea, intrând într-o gară. Frânele ţipară, vagoanele se smuciră. Pe urmă linişte.

La celălalt capăt al vagonului, un bărbat înalt, cu haina deschisă, se ridică, îşi puse pălăria şi porni repede spre uşă. Sări jos din tren, pe terasament. Paine îl privi, fascinat. Bărbatul se

îndepărta rapid, mergând peste câmpul întunecat. Mergea cu un scop precis, îndreptându-se către bancul de negură ceţoasă.

Bărbatul se înălţă. Păşea la vreo treizeci de centimetri deasupra solului. Coti spre dreapta. Se înălţă din nou, acum aproape un metru. Câteva secunde continuă să meargă paralel cu solul, îndepărtându-se mereu de tren. Apoi dispăru în bancul ceţos. Ca şi cum n-ar fi fost.

Paine se grăbi spre interval. Dar deja trenul începuse să accelereze. Afară, solul se mişca în sens invers. Paine îl văzu pe conductor, un tânăr cu faţă rotundă, sprijinit de peretele vagonului.

„Ascultă”, scrâşni Paine. „Ce-a fost oprirea asta!”

„Mă scuzaţi, domnule?”

„Oprirea asta! Unde dracu’ am fost?”

„Întotdeauna oprim aici.” Încet, conductorul băgă mâna în buzunar şi scoase un teanc de orare. Le cercetă pe rând şi îi dădu unul lui Paine. „B-ul întotdeauna opreşte la Macon Heights. Nu ştiaţi asta?”

„Nu!”

„E trecut în orar.” Tânărul ridică din nou revista ieftină pe care-o citea. „Întotdeauna opreşte acolo, întotdeauna a oprit. Întotdeauna va opri.”

Paine răsfoi nervos orarul. Adevărat. Macon Heights era trecut între Jacksonville şi Lewisburg. Exact la treizeci de mile de oraş.

Norul de ceaţă gri. Norul acela masiv, căpătând rapid concreteţe. Ca şi cum ceva ar fi luat fiinţă. De fapt, ceva chiar *lua* fiinţă.

Macon Heights!

A doua zi, dimineaţă, o găsi pe Laura acasă. Era la bucătărie, îmbrăcată cu un pulover roz-pal şi pantaloni închişi la culoare. Pe masă, în faţa ei, se afla un teanc de notiţe, un creion, o gumă şi o cană cu lapte.

„Cum te-ai descurcat?” întrebă Paine.

„Bine. Am găsit ce te interesa.”

„E lungă povestea?”

„Oarecum.” Laura răsfiră teancul de hârtii. „Ţi-am făcut un rezumat.”

„S-auzim.”

„Acum şapte ani, în august, consiliul districtual a votat

construirea a trei noi aşezăminte suburbane. Macon Heights era unul dintre ele. A avut loc o dezbatere lungă. Majoritatea antreprenorilor s-au opus acestor proiecte. Spuneau că prea multă mână de lucru va fi atrasă în afara oraşului.”

„Continuă.”

„S-au purtat discuţii pro şi contra. În cele din urmă, două proiecte au fost aprobate. Waterville şi Cedar Groves. Nu şi Macon Heights.”

„Înţeleg”, murmură gânditor Paine.

„Macon Heights a fost respins. Un compromis: două aprobări în loc de trei. Celelalte două orăşele au fost finalizate într-un timp record. Le şi cunoşti. Am trecut prin Waterville într-o după-amiază. Un loc mic şi drăguţ.”

„Dar Macon Heights nu.”

„Nu. Macon Heights a fost lăsat deoparte.”

Paine îşi frecă bărbia. „Deci asta-i treaba.”

„Da. Îţi dai seama pentru ce-am pierdut eu jumătate de zi? *Trebuie* să ieşi cu mine astă-seară. Poate ar fi cazul să-mi caut alt prieten, încep să cred că nu eşti o partidă chiar atât de reuşită.”

Paine încuviinţă absent. „Acum şapte ani.” Deodată îi veni o idee. „Votul! Cât de strâns a fost votul pentru Macon Heights?”

Laura căută în notiţe. „Proiectul a fost respins cu un singur vot împotrivă.”

„Unul singur. Acum şapte ani.” Paine porni spre hol. „Mulţumesc, scumpo. Lucrurile încep să se lege. Chiar foarte bine!”

Opri un taxi în faţa blocului. Maşina îl duse spre gară, prin centru. Afară, firme şi străzi treceau fulgerător. Oameni, magazine şi automobile.

Intuise corect. Mai *auzise* acea denumire. Acum şapte ani. O înveninată dezbatere districtuală asupra unui proiect suburban. Două oraşe aprobate: unul respins şi uitat.

Acum însă oraşul uitat începea să existe – şapte ani mai târziu. Oraşul şi laolaltă cu el o felie nedeterminată de realitate. De ce? Se schimbase ceva în trecut? Survenise o alterare într-un continuum depăşit?

Ar putea fi o explicaţie. Votul foarte strâns. Macon Heights *aproape* aprobat. Poate unele părţi ale trecutului sunt instabile. Poate acea perioadă specifică, de acum şapte ani, era critică.

Poate niciodată nu „îngheţase” definitiv. Un gând straniu: trecutul schimbându-se, după ce a avut deja loc.

Ceva îi fulgeră prin faţa ochilor, reţinându-i privirea. Se ridică repede. Pe partea cealaltă a străzii, la jumătatea unei clădiri, era o firmă. Deasupra unui stabiliment mic şi şters. Când taxiul trecu prin dreptul blocului, Paine se aplecă s-o citească.

BRADSHAW INSURANCE
(SAU)
NOTARIAT PUBLIC

Îşi aminti imediat. Locul de muncă ai lui Critchet. Apărea şi dispărea la rândul lui? Fusese întotdeauna acolo? Simţi o vagă neplăcere la acest gând.

„Dă-i bătaie”, îi spuse Paine şoferului. „Mai repede.”

Când trenul încetini la Macon Heights, Paine se grăbi să-şi facă loc pe interval până la uşă. Roţile se opriră cu un zvâcnet, scrâşnind, şi Paine sări jos, pe terasamentul fierbinte.

În soarele de după-amiază, Macon Heights strălucea şi scânteia, cu şiruri uniforme de case răspândite pretutindeni. În centrul oraşului se înălţa un cinematograf.

Chiar şi cinematograf. Paine traversă liniile spre ocean. Dincolo de gară se afla o parcare. Păşi pe porţiunea rezervată şi trecu pe lângă benzinăria de la colţul trotuarului.

Ieşi chiar în strada principală. Un dublu rând de magazine se întindea înaintea lui. Articole de menaj. Două patiserii. O casă de schimb. Un supermarket.

Paine continuă să meargă, cu mâinile în buzunare, privind în jur la Macon Heights. Un bloc cu mai multe etaje se înălţa în apropiere, larg şi masiv. Un portar spăla treptele la intrare. Totul părea nou şi modern. Casele, magazinele, pavajul şi trotuarele. Parcmetrele. Un poliţist fixa o amendă pe parbrizul unei maşini. Copaci, succedându-se la intervale regulate. Tunşi cu grijă şi scurtaţi.

Trecu pe lângă supermarket. Lângă intrare se afla o ladă cu fructe – portocale şi struguri. Luă un ciorchine şi muşcă din el.

Strugurele era real, în mod cert. Un Hamburg, mare şi negru, dulce şi zemos. Şi totuşi, acum douăzeci şi patru de ore, aici nu fusese decât un câmp pustiu.

Paine intră într-una din patiserii. Răsfoi câteva reviste, apoi se aşeză la tejghea. Ceru o cafea unei chelneriţe micuţe, cu obrajii îmbujoraţi.

„E un oraş frumos”, spuse el, când fu servit.

„Da, nu-i aşa?”

Paine ezită.

„De cât... de cât timp lucraţi aici?”

„De trei luni.”

„Trei luni?” Paine o studie pe blonda mărunţică şi durdulie. „Locuiţi în Macon Heights?”

„A, da.”

„De mult?”

„Cam de doi ani.” Blonda plecă să ia comanda unui soldat, care tocmai se aşezase la tejghea.

Paine sorbi cafeaua şi fumă, observând alene trecătorii. Oameni obişnuiţi. Bărbaţi şi femei, multe femei. Aveau sacoşe cu alimente sau cărucioare mici din sârmă. Maşini treceau şi veneau încet. Un orăşel provincial oarecare, somnolent. Modern şi înstărit. O localitate spilcuită. Fără cartiere mărginaşe. Case mici, atrăgătoare. Magazine cu vitrine incasabile şi firme de neon.

Câţiva puştani năvăliră în patiserie, râzând şi îmbrâncindu-se. Două fete cu pulovere de culoare deschisă se aşezară lângă Paine şi cerură limonadă. Vorbeau vesele, frânturi din conversaţia lor ajungându-i la urechi.

Le privi, agasat. Erau reale, cât se poate de reale. Ruj de buze şi unghii roşii. Pulovere şi braţele încărcate cu manuale şcolare. Elevi mulţi, înghesuindu-se nerăbdători în patiserie.

Paine îşi masă fruntea, obosit. Părea imposibil. Poate-şi pierduse minţile. Orăşelul era *real.* Absolut real. Trebuia să fi existat dintotdeauna. O întreagă localitate nu se putea înălţa din nimic; dintr-un nor de ceaţă cenuşie. Cinci mii da oameni, case şi străzi şi magazine.

Magazine. Bradshaw Insurance.

Descoperirea fulgerătoare îl îngheţă. Dintr-odată înţelese. Se răspândea. Dincolo de Macon Heights. În oraş. Oraşul, la rândul lui, se schimba. Bradshaw Insurance. Locul de muncă al lui Critchet.

Macon Heights nu putea exista fără a deforma oraşul. Erau strâns legate. Cei cinci mii de oameni veneau din oraş. Slujbele

lor. Vieţile lor. Oraşul era implicat.

Dar cât de mult? Cât de mult se schimba oraşul?

Paine zvârli o monedă de un sfert pe tejghea şi se grăbi afară din patiserie, spre gară. Trebuia să se întoarcă. Laura, schimbarea. Va mai fi ea oare acolo? Şi chiar viaţa lui, ce bază mai avea?

Spaima îl cuprinsese subit. Laura, toate bunurile sate, planurile, speranţele şi visurile. Macon Heights devenise deodată neimportant. Propria-i lume se afla la ananghie. Un singur lucru mai conta acum. Trebuia să se convingă că viaţa îi rămăsese nealterată. Neatinsă de cercul de schimbare crescând ce înconjura Macon Heights.

„Încotro, amice?” întrebă şoferul de taxi, când Paine ieşi în fugă din gară.

Paine îi dădu adresa locuinţei. Taxiul demară, intrând în trafic. Paine se lăsă pe spate, nervos. Afară, străzile şi clădirile birourilor fulgerau în sens opus pe lângă fereastră. Deja funcţionarii ieşiţi de la lucru se răspândeau pe trotuare, adunându-se la fiecare colţ.

Cât de importante erau schimbările? Se concentră asupra unui şir de clădiri. Magazinul universal. Se aflase dintotdeauna acolo? Prăvălia aceea de pantofi, mică şi neagră, de alături. N-o remarcase niciodată.

NORRIS – FURNIZORI DE MOBILĂ

Şi nici de *asta* nu-şi amintea. Dar cum putea fi sigur? Totul era confuz. Cum putea recunoaşte deosebirile?

Taxiul îl lăsă în faţa casei. Paine aşteptă o clipă, privind în jur. La celălalt capăt al blocului, proprietarul delicatesurilor italiene ieşise afară să strângă tenda. Existase vreodată un asemenea magazin de delicatesuri?

Nu-şi putea aminti.

Dar cu alimentara de peste drum ce se întâmplase? În locul acela erau acum nişte vile mici şi îngrijite; păreau a fi de mult timp acolo. Fusese vreodată peste drum o alimentară? Vilele *păreau* trainice.

În dreptul blocului următor sclipea reclama luminoasă a unei frizerii. De câte ori o mai văzuse, oare?

Poate de fiecare dată când venea aici. Sau poate niciodată.

Totul se disloca. Lucruri noi se materializau, altele dispăreau. Trecutul se modifica şi memoria era legată de trecut. Cum mai putea conta pe ea? Cum mai putea fi sigur?

Îl cuprinse groaza. Laura. Lumea lui...

Paine alergă pe scara de la intrare şi pătrunse în bloc. Se grăbi pe treptele capitonate, spre etajul doi. Apartamentul nu era încuiat. Împinse uşa, rugându-se în tăcere. Sângele îi zvâcnea în tâmple.

Sufrageria era tăcută şi întunecată. Perdelele erau pe jumătate trase. Privi disperat în jur. Canapeaua albastru-deschis pe care erau răspândite reviste. Masa joasă din lemn de stejar. Televizorul. Însă camera era goală.

„Laura!” exclamă.

Laura apăru grăbită din bucătărie, evident surprinsă. „Bob! Ce faci acasă? S-a întâmplat ceva?”

Paine se linişti, răsuflând uşurat. „Bună, iubito.” O sărută, strângând-o la piept. Era caldă şi consistentă: absolut reală. „Nu, nu mi s-a întâmplat nimic. Totul e-n regulă.”

„Eşti sigur?”

„Sunt sigur.” Paine îşi scoase tremurând pardesiul şi-l lăsă să cadă pe speteaza canapelei. Se plimbă prin cameră, studiind obiecte, lăsând încrederea să-i revină. Canapeaua albastră, familiară, cu urme de ţigară pe braţe. Vechiul său suport pentru picioare, jerpelit. Biroul unde lucra până noaptea târziu. Undiţele sprijinite de perete în spatele bibliotecii.

Televizorul pe care-l cumpărase abia luna trecută; încă un lucru sigur.

Totul, tot ceea ce poseda, era neatins. Neschimbat. Intact.

„Masa e gata peste o jumătate de oră”, murmură Laura, încă neliniştită, desfăcându-şi şorţul. „Nu te aşteptam atât de devreme. Toată ziua am avut de lucru. Am făcut lună cuptorul. Un comis-voiajor a adus o mostră dintr-un nou praf de curăţat.”

„Da.” Îşi privi copia favorită după Renoir, atârnată pe perete. „Nu te grăbi. Uitasem ce bine e acasă. Eu...”

Din dormitor se auzi un plânset. Laura se întoarse repede. „Cred că l-am trezit pe Jimmy.”

„Jimmy?”

Laura râse. „Dragă, nu-ţi mai aminteşti de propriul tău copil?”

„Bineînţeles”, murmură nesigur Paine. O urmă încet pe Laura în camera de alături. „Pentru o clipă doar, mi s-a părut totul...

ciudat.” Îşi frecă fruntea, încruntându-se. „Ciudat şi străin. De parcă n-ar fi fost precis.”

Erau lângă leagăn, privind la copil. Jimmy se uita în sus, la mama şi la tata.

„Probabil a fost de vină soarele”, spuse Laura. „E îngrozitor de cald.”

„Da, cred că asta s-a întâmplat. Acum însă e-n regulă.” Paine se aplecă şi atinse precaut copilul. Îşi îmbrăţişă apoi soţia. „Probabil a fost de vină soarele”, repetă el. Îşi coborî privirea spre ochii ei şi zâmbi.

[*Publicată în „Amazing”, aug/sept 1953*]

Aurel Cărăşel
Muntele-cu-bătrâni

Nigrin îşi încheie nemulţumit ziua de muncă. Pentru a doua oară, în mai puţin de zece zile, îşi atrăgea observaţii severe din partea Secretarului-Şef al Asigurărilor, deoarece nu reuşise să livreze la timp păcătoasele alea de taloane verzi. Iar asta numai din neglijenţă. Băiatul de la NIUS i le aducea, conştiincios, în fiecare dimineaţă, cu câteva minute înainte de începerea programului, şi le aşeza ordonat pe colţul biroului, în stive severe, riguros simetrice. Când intra pe uşa de sticlă, primul lucru pe care îl zărea erau turnuleţele lor dreptunghiulare, cu una dintre margini dantelată. Ar fi trebuit să le înregistreze, să le scrie numărul de ordine şi să le trimită la Asigurări prin serviciul interior de corespondenţă.

Ar fi trebuit...

De ani de zile nu făcea decât ceea ce trebuia. Iar pentru asta îşi primise regulat salariul, la fiecare jumătate şi sfârşit de lună şi, de două ori pe an, o primă pentru servicii deosebite. Acum însă se dusese pe apa sâmbetei cel puţin una dintre acestea. Şi, poate, chiar şi un anumit procent din viitorul salariu.

Nigrin îşi frecă iritat tâmplele sure şi oftă îndelung, privind la teancul taloanelor. Nu ţinea minte să i se mai fi întâmplat vreodată o boacănă ca aceasta. Ceasul din perete arăta ora 17, când telefonul îşi ţârâi de trei ori apelul automat de încheiere a orelor de serviciu. Prin ferestrele întredeschise se zărea o pată decolorată de albastru înmuiat în sângele soarelui muribund. În încăpere pătrunse un şuvoi de aer proaspăt, încărcat cu miresmele primăverii întârziate.

Nigrin îşi înhăţă grăbit servieta şi, în timp ce ieşea pe uşă, îşi zise că nici în primăvara aceasta n-o să aibă parte de imaginea unui pom înflorit sau de aceea a unei câmpii înverzite. Lucrurile astea se aflau destul de departe şi, ca să le vezi, te costa destul de scump. Iar de neînsemnatele economii pe care de bine, de rău reuşise să le pună deoparte, nici nu se putea gândi să se atingă. Asta dacă nu voia cu tot dinadinsul să ajungă la Muntele-cu-Bătrâni. În ceea ce privea înlocuitorii sintetici de copaci, dispuşi în şiruri perfect paralele, în Grădina Publică, nu prea merita să-ţi pierzi timpul. Adevărat că aveau frunze, unii chiar şi flori, dar ia să fi încercat să striveşti una între degete! Te apuca

ziua următoare îndoind-o în toate chipurile, ba mai plăteai şi amenda înscrisă cu litere de-o şchioapă pe un panou electronic, care te avertiza în legătură cu actele de vandalism.

Bineînţeles că până să ajungă în sala de la parter slujba deja începuse. Câteva capete, printre care şi acela al Secretarului II de la „Organizare şi Prestări”, se răsuciră încruntate şi îl fulgerară cu dispreţul abia ascuns al privirilor. Se făcu cât putea de mic, îşi trase umerii şi îngenunche umil în faţa unui iconostas liber, aflat aproape de uşă. Imediat, deasupra frunţii gingaşe a Fecioarei, chiar pe aureola argintie, se aprinse o inscripţie roşie, care-l avertiza că, pentru a putea utiliza cu folos iconostasul, iar rugile sale să ajungă cât mai urgent la urechile Preasfintei, va trebui să introducă în aparat o monedă de doi soldi.

Înghiţi în sec, negru de supărare, şi vârî banul în fantă, cu o mână tremurătoare. Nu putea să se ridice, pur şi simplu, şi să plece, pentru că impertinentul de aparat ar fi făcut o gălăgie asurzitoare şi i-ar fi adresat tot felul de blasfemii cu voce tare. În grabă, se aşezase chiar pe locul „Delincvenţilor mineri”, adică al acelora care nu îşi îndeplineau cum trebuie îndatoririle de dreptcredincioşi. Doi soldi, mormăi furios, doi soldi… Adică echivalentul mesei de prânz pe trei zile, atunci când în calendar nu era marcat Postul.

Pastorul, în odăjdii negre, tivite cu aur, îşi finaliză expunerea pe marginea „Vieţii în pustie a lui Isus” şi anunţă că, pentru slujba următoare, Conciliul Ecumenic a pus la dispoziţia videocredincioşilor o casetă cu „Sfântul Botez”, în care rolul lui Ioan Botezătorul este interpretat cu o magistrală artă chiar de Înalt Prea Sfinţia Sa cardinalul Auguste Glemp. Aşa încât preacinstiţii enoriaşi ai Institutului să facă bine să îşi lase obolul la intrare, în cutia milelor, întru demna cinstire a acestui rar eveniment. Slujba se încheie cu ruga lui Matei, în acordurile grave de orgă ale „Pastoralei a III-a” de Solfatto.

Când vru să părăsească încăperea, se văzu nevoit să contribuie, vrând-nevrând, cu câţiva reali pentru bunul mers al credinţei, sub privirile ironice ale şefilor. Îi venea să turbeze de necaz şi se făcu vânăt la faţă atunci când difuzorul de dedesubt rosti cu voce piţigăiată: „Puţin, domnule Nigrin, foarte puţin! Şi data trecută v-aţi eschivat de la această îndatorire creştinească. Necunoscute sunt căile Domnului, iar dumneavoastră se vede clar că nu le prea urmaţi.”

Ieşi repede pe uşa batantă, simţind în ceafă privirile grele ale Secretarilor. Când ajunse la capătul culoarului, portarul îi făcu semn din spatele peretelui de sticlă al cabinei. Se apropie nehotărât, parcă presimţind o nouă primejdie. Tânărul imberb, cu umeri de atlet şi cu o uriaşă cruce metalică atârnată de gât, schiţă pe jumătate gestul de a-şi ridica şapca în semn de salut, după care îl informă că cei de la NIUS au trimis o notă telefonică pentru taloanele de evidenţă.

Nigrin făcu o asemenea explozie de nervi, încât tânărul se trase înspăimântat în spatele peretelui de sticlă.. Cum adică, se răsti el tremurând de enervare, cum adică, nu primiseră odată afurisitele alea de taloane? Doar avea pe birou recipisa de înregistrare a transportului respectiv. Ce naiba mai voiau? Să-i ia întreg salariul? Îl dădea pe tot, se săturase, tot ceea ce voia era să fie lăsat în pace. Era gata să semneze un protocol prin care ar fi cedat şi jumătate din cel pe luna următoare, putea să le-o spună chiar în seara aceea.

Când se potoli, portarul ieşi din nou pe coridor, îşi potrivi şapca pe cap şi îi explică, cu voce scăzută, că era vorba despre o neînţelegere, în mod sigur. Pesemne că cei de la NIUS primiseră taloanele. Ei solicitau numai diagrama cu numerele de cont.

Nigrin înghiţi în sec, îşi trecu palma dreaptă peste frunte şi îşi ceru scuze pentru ieşirea necontrolată. Se făcu singur cap sec şi, după ce scotoci câteva clipe prin servietă, i-o întinse cu rugămintea expresă de a fi expediată chiar în seara aceea, înainte de închiderea programului.

Ieşi în stradă, trăgând obosit de picioarele grele ca plumbul. Se simţea de parcă ar fi participat la un cros. Nu avea niciun rost să se mai grăbească, pierduse deja cursa. Aeroglisorul se zărea în depărtare, bulă de argint topindu-se în cenuşa înserării. Aerul era ca un vin tare, ameţindu-l. Stătu câteva clipe în cumpănă, apoi se hotărî să meargă pe jos. Oricum, prezenţa sa la slujba de noapte, în lăcaşul Sectorului, era ca şi ratată. Încă o absenţă, doar una singură, şi o să primească prima amendă pe trimestrul acesta.

Plescăi din limbă şi pufni în râs. Ei şi! O să plătească şi gata! La ce bun să se mai amărască gândindu-se întruna la asta? Îşi va desfiinţa contul din bancă, ca să-şi achite toate datoriile către Biserică, iar dacă-i va mai rămâne ceva o să se ducă într-o

excursie. Visul său cu copaci verzi, ale căror frunze strivite lasă în nări un miros proaspăt, amărui. Un lac cu lebede şi, neapărat, păsări cântătoare! Iar Muntele-cu-Bătrâni… Muntele-cu-Bătrâni putea să fie, la urma-urmei, chiar un loc interesant. Adevărat că nimeni nu revenise vreodată de acolo, să spună ce şi cum, însă de ce-ar fi făcut-o, la o adică? Într-o societate care nu avea nevoie de bătrâni, ce iluzie nebunească să te împingă să revii?

Pătrunse în noianul ameţitor al mulţimii şi se lăsă purtat de apele ei în direcţia centrului oraşului. Reclamele uriaşe începuseră să strălucească pe fondul din ce în ce mai întunecat al cerului şi Nigrin constată cu uimire că, deşi le vedea în fiecare seară din aeroglisor, sensurile fulgerărilor lor de-o clipă îi rămăseseră necunoscute în întregime. Citea, cu capul lăsat pe spate, tot felul de texte despre nemaipomenita utilitate a pastilelor euforizante „Luca-vis”, utilizate de poporul ales pe timpul interminabilului drum prin deşert, despre noua apocrifă de la Maria, conţinând sfaturi privitoare la întreţinerea tenului cu ajutorul cremei de dinţi „Virginitatea”, despre staţiile cu biounde, prin care se putea asigura legătura necromantică cu lumea de Dincolo…

Ia te uită: trăise într-o lume despre partea aeriană a căreia nici nu avusese habar! Nici măcar nu mai avu puterea să se mire prea tare, atunci când se trezi lipit de geamul unei reclame violete, care îi asigura pe trecători despre nemaipomenita eficacitate a indulgenţelor puse în vânzare de renumita firmă NIUS a monseniorului cardinal Auguste Glemp. Cine reuşea să-şi procure cartonaşele lucioase, de culoare verde, marca Glemp, avea să fie iertat în ceruri de o mulţime de păcate, deoarece în cercurile puterii de la Vatican se zvonea că monseniorul se bucura de favorurile speciale ale Sfântului Toma.

Citi de mai multe ori textul reclamei şi, în cele din urmă, se decise să intre. Oricum, nu avea nimic de pierdut şi, cine ştie, poate avea să mai întâlnească vreo cunoştinţă, pe umărul căreia să se plângă despre nedreptatea îndurată. Coborî treptele de marmură şi deschise cu precauţie uşile din sticlă opacă. Înţepeni uluit la marginea uriaşei săli, placate cu malachit, din tavanul căreia coborau o mulţime de candelabre, cu lumânări subţiri şi albe, care împarfumau aerul. Nigrin îşi aduse aminte de comenzile anuale de spermanţet, virate prin intermediul Institutului către NIUS, ale căror borderouri trebuiau completate

chiar de persoana sa.

Şiruri lungi de oameni se întindeau în faţa ghişeelor automate, în care introduceai fise de doi soldi, ori înregistrai numărul de cont din bancă, şi te trezeai că un teanc de indulgenţe verzi îţi pică în palme. Cu ele, aflã de la un bărbat între două vârste, cu o impunătoare chelie transpirată, puteai să asişti gratuit la serbările religioase trimestriale organizate de monseniorul Glemp şi chiar să participi la slujbele duminicale din Piaţa Resurecţiei, din Sectorul de Nord. Cu cât deţineai mai multe asemenea indulgenţe, cu atât traiul pe Lumea Cealaltă avea să devină mai uşor.

Nigrin se strâmbă şi ieşi din rând. Fericiţii care ajungeau în faţă plecau îmbujoraţi, cu coşuleţele de plastic pline ochi. Parfumul înţepător al spermanţetului şi căldura înăbuşitoare din sală făceau să se prelingă şuvoaie strălucitoare de transpiraţie pe feţele obosite. Nu-l interesau indulgenţele, în mod cert nu-l ajutaseră prea mult în anul anterior, când avusese problema aceea deosebită cu Sfântul Oficiu… Trebuia să se mai gândească. Iar Lumea Cealaltă era, deocamdată, ceva destul de vag în ceea ce-l privea şi, oricum, foarte îndepărtată. Până acolo, era nevoie să treacă mai întâi de purgatoriul de la Muntele-cu-Bătrâni.

Şi, revenit în acest punct, se mai strâmbă o dată la gândul că membrii Consistoriului nu-l vor ierta, aşa cum suna preceptul biblic, ci îi vor expedia, cu siguranţă, nota de amendă chiar în cursul acelei nopţi. Mai mult ca sigur că se făcuse apelul de seară înainte de începerea slujbei şi că lipsa lui fusese deja semnalată. Aruncă o privire fugitivă asupra indulgenţelor dintr-un coşuleţ. Oare biletele verzi n-ar fi putut interveni aici, pe pământ, în favoarea sa?

Bărbatul cu chelie înaintă câţiva paşi în rând, îşi strânse geanta din vinilin la piept şi ridică din umeri. Nu ştia. El era unul dintre adepţii cei noi, venea aici de-abia pentru a treia oară, de când constatase că acţiunile apostolice ale cardinalului de Retz prinseseră să scadă la valori îngrijorătoare pentru orice creştin cu mintea la cap. Nu cunoştea nimic altceva în privinţa indulgenţelor monseniorului Glemp, decât ceea ce aflase de prin reclame. Dacă avea probleme de interpretare, de ce nu lua legătura cu unul dintre *confesorii* Prea Sfinţiei Sale?

Nigrin găsi ideea excelentă, mulţumi printr-o înclinare a

capului şi îşi expuse doleanţa unui îngrijitor care trecea prin apropiere. Acesta îl conduse, serviabil, ocolind cu îndemânare coloanele ornamentate la partea superioară cu capete de îngeri, către partea din dreapta a sălii, ceva mai ferită de forfota credincioşilor. Îl părăsi în faţa unor gherete din material uşor fosforescent, deasupra cărora era fixată o etichetă mare din tuburi de neon, pe care stătea scris cuvântul **CONFESIONAL**.

Bătu încet la una dintre uşi şi, cum nu auzi niciun răspuns, apăsă nehotărât pe clanţă şi pătrunse înăuntru. Imediat, fu învăluit de o penumbră groasă şi zgomotele forfotei din exterior încetară ca luate cu mâna. După câteva clipe, în care ochii i se obişnuiră cu semiîntunericul, distinse un scaun cu spătar, instalat chiar în mijlocul încăperii. Peretele din faţa acestuia avea perdeaua trasă peste deschizătura circulară a confesionalului. În stânga, observă pupitrul îngust al automatului. Oftă supărat şi îşi repetă în gând că toate necazurile i se trăgeau de la Secretarul cu Asigurările. Vârî, fără niciun fel de tragere de inimă, o monedă de doi soldi în fantă. Nu era chiar atât de sigur că, în complet dezacord cu atmosfera din jur, nu lăsase să-i scape vreo imprecaţie la adresa mulţimii nenumărate de sfinţi care-i purtau ghinion. În fine, un led clipi de câteva ori şi vocea plăcută a sintetizatorului îl anunţă că, din nefericire, Confesorul V era chemat la Consiliu. Dacă domnul dorea un sfat sau simţea o imperioasă nevoie de a se confesa, el, automatul de serviciu Nazareth, îi stătea la dispoziţie.

Nigrin rămas o clipă descumpănit. La naiba, ghinionul acesta nenorocit trebuia să aibă şi el o limită! Nu discutase niciodată cu un automat, fie el şi un confesional sofisticat, despre problemele legate de propria-i credinţă. Avea o prejudecată, considerată stupidă de cunoscuţi, care îl făcuse să le ocolească până atunci. I se părea că a vorbi înaintea unei cutii de metal şi sticlă înseamnă a vorbi în gol. Acum însă, dacă tot plătise, ce importanţă mai avea cui anume se adresa?

Ridică din umeri şi se declară de acord. Trase scaunul mai aproape şi, la sfatul lui Nazareth, introduse încă o monedă pentru suplimentarea timpului de discuţie cu un sfert de oră. Pentru început, îl întrebă ce părere are despre indulgenţele monseniorului Auguste Glemp. Află, astfel, că dacă el, Nazareth, ar deţine vreun cont în bancă, l-ar desfiinţa în întregime în scopul achiziţionării de indulgenţe verzi. Nu ştia domnul Nigrin

că Sfântul Toma era cel mai bun amic al Sfântului Petre, cel de la Poarta Raiului? Şi că, împreună, aveau un cuvânt greu de spus în faţa Divinităţii?

Apoi, fără nicio legătură cu cele discutate anterior, Nigrin începu să-i povestească visul său din fiecare primăvară: să alerge pe o câmpie cu iarba mustind de sevă, să îmbrăţişeze cu privirea copaci adevăraţi înfloriţi, să strivească între degete frunze verzi pentru a le respira parfumul amărui. Într-un târziu, adăugă că era absolut convins că era vorba despre un vis fără niciun fel de tangenţă cu realitatea. Nu văzuse niciodată aşa ceva, deci nu înţelegea de unde-i venea această poftă nebunească.

Automatul îl ascultă într-o tăcere deplină, mulţumindu-se să clipească în răstimpuri din zecile de leaduri. La sfârşit, după ce omul tăcuse de aproape un minut, utilizând tonul unui bătrân preot specializat în confesiuni, îl sfătui să se liniştească. Visele, oricare ar fi ele, vin toate de la Dumnezeu, iar al său era cu adevărat un semn divin. Câmpul verde reprezenta, în mod sigur, spaţiul mitic al Edenului, iar copacul verde – mărul Evei. Îl întrebă, cât se poate de serios, dacă nu a zărit-o cumva pe acolo. Şi, cum nu primi drept răspuns decât o mormăială nehotărâtă, schimbă tactica şi îl întrebă în ce categorie de vârstă se încadrează, ce salariu are şi ce cont în bancă.

Când îşi încheie jocul luminos al reflecţiilor, îl informă că nu întrezăreşte nicio perspectivă apropiată de a-şi vedea visul cu ochii şi că una dintre cele mai profitabile afaceri pe care i le putea recomanda era să se transfere cât mai repede în parohia monseniorului Glemp, loc unde cheltuielile sociale erau incomparabil mai mici faţă de acelea din alte parohii, iar indulgenţele verzi reprezentau o şansă reală de a ajunge în Rai. În plus, cardinalul asigura enoriaşilor săi un loc de veci neimpozabil, garantat pe 10 ani, chiar dacă, între timp, enoriaşul ajunge la Muntele-cu-Bătrâni.

Curios, Nigrin se interesă ce urma să se întâmple după cei zece ani. Nimic, îl asigură cu voce profesională Nazareth. Morţii erau scoşi şi incineraţi pentru a face loc altor plătitori. Oricum, în cei zece ani de odihnă subterană, aveai suficient timp să putrezeşti şi să fii jelit de rude, după cum se cuvenea.

Apoi Nazareth îl întrebă dacă avea prieteni sau cunoştinţe apropiate cu care să discute şi cărora să le poată spune

păsurile. Nigrin se scărpină într-o ureche şi recunoscu spăşit că nu avea. În acest caz, sublinie Nazareth, Prea Sfinţia Sa îl putea ajuta în mod nesperat: cardinalul Glemp era proprietarul unei întreprinderi care fabrica prieteni electronici, la preţuri incredibil de avantajoase. Dacă-şi achiziţiona unul, putea să poarte conversaţii la un înalt standard calitativ, despre majoritatea problemelor religioase în vogă. Spre deosebire de prietenii umani, aceştia nu erau supărăcioşi, nu plăteau taxe şi nu se plângeau vreodată de ceva.

Nigrin înghiţi în sec, pe jumătate supărat, pe jumătate convins că trebuie să facă ceva să-şi schimbe viaţa. Promise că va reflecta asupra celor discutate. Îi stătea pe limbă să întrebe şi despre influenţa indulgenţelor verzi asupra amenzilor Consistoriului, însă înţelese deja că, atâta vreme cât nu aparţinea încă parohiei lui Glemp, acestea vor continua să sosească cu aceeaşi perseverenţă diabolică, micşorându-i salariul.

Privi la ceasul electronic, încastrat asemenea unui ochi magic în centrul carcasei negre: mai avea un minut. Şi, deşi cunoştea sloganurile cotidiene cu privire la **viaţa de apoi**, se interesă care erau condiţiile dobândirii unei conştiinţe curate, cu ajutorul căreia ar putea pătrunde fără probleme în Lumea Drepţilor. Dacă tot plătise, era păcat de Dumnezeu să se risipească banii în gol.

Nazareth emise un sunet ascuţit şi o foaie albă, cu chenar verde, alunecă pe mochetă. La unul dintre capete era tipărit chipul Fecioarei, având sub dinţii albi sloganul reclamei pentru celebrul praf de dinţi „Arhanghel”. Automatul îi spuse că aici se găsea sinteza experienţei religioase de o viaţă a monseniorului Glemp însă, pe lângă cunoscutele teze creştineşti, aici mai putea găsi şi sfaturi practice, însoţite de gravuri inedite, extrase din cele şapte tomuri ale „Cântării Cântărilor de după Solomon”, opera ce câştigase la festivalul anual „Lumea de Mâine – **azi!**” marele Premiu al Rasei de Şiac. Dacă domnul Nigrin dorea să o achiziţioneze, acest lucru echivala puterea de iertare a o sută de indulgenţe verzi şi, dacă va face acest lucru în cursul săptămânii prezente, casa de editură „Toţi Sfinţii” îi va acorda un rabat de 6,6%.

Nigrin îşi repetă promisiunea că va reflecta la toate propunerile. Se auzi un dangăt grav de clopot, semn că timpul

acordat expirase. Automatul îi mulţumi pentru răbdarea de care dăduse dovadă şi îşi exprimă dorinţa de a-l reîntâlni ca enoriaş al parohiei cu acte în regulă.

Nigrin ieşi cam confuz din confesional, învârtind între degete hârtia cu cele zece sfaturi creştineşti. Doi îngrijitori înarmaţi cu o scară înaltă şi cu găleţi din plastic se învârteau printre stâlpi, ocupându-se cu înlocuirea mucurilor consumate din candelabrele uriaşe, care atârnau de tavan cu lanţuri groase din argint. Remarcă faptul că mucurile nu erau aruncate, ci adunate cu grijă într-o cutie verde, în vederea reciclării.

Cozile de la ghişee se micşoraseră considerabil. Se aşeză la cea mai apropiată şi, în mai puţin de un sfert de oră, ţinea în coşuleţ zece indulgenţe verzi şi un program cu precizări de utilizare, privitor la următoarele manifestări religios-artistice ale cardinalului.

Ieşi în stradă, neîndrăznind încă să creadă că numai în nefericita asta de înserare reuşise să cheltuie 18 soldi. Adică salariul său pe două săptămâni. Şi, pentru că deja nebunia avusese loc, opri un aerojet, la prima platformă de aşteptare, şi îşi permise ceea ce nu îndrăznise niciodată: un zbor pe deasupra oraşului, într-un aparat de lux.

De foarte sus, localitatea părea o semisferă de lumină portocalie şi Nigrin îşi dădu seama că vedea, de fapt, scutul energetic de protecţie. După ce se ameţi suficient de beţia înaltului, tastă pe claviatura ciberului indicativul adresei la care locuia. În câteva minute, păşea din nou, cu o nemaipomenită senzaţie de euforie, de-a lungul străzii ce se strecura tăcută printre construcţiile piramidale ale locuinţelor.

Înainte de a intra în gangul întunecat al scărilor, se sprijini câteva clipe cu fruntea de balustradă. Răceala metalului îi făcu bine şi, privind către luminile îndepărtate ale stelelor, nu-i veni să creadă că, fie şi pentru un timp foarte scurt, s-a putut afla atât de aproape de ele. Aşa încât, cu gândul la înălţimea albastră, aproape că nici nu luă în seamă chitanţa de hârtie galbenă, cu ştampila rotundă a Consistoriului, prin care era anunţat că, în urma repetatelor întârzieri la slujba de seară, urma să i se reţină un procent considerabil din salariu. O rupse în bucăţele, ca şi pe cele două coperte cu reclama unei noi versiuni video după „Patimile Mântuitorului”, după care le împrăştie pe casa scării.

Mormăi o înjurătură urâtă şi începu să urce una câte una treptele aproape invizibile. Când fu gata-gata să se izbească de el, amuţi brusc, iar ultimele fâşii de hârtie zburătăciră grăbite înspre ieşire, purtate de curent.

Bătrânul stătea ghemuit în colţul treptelor, învelindu-şi genunchii strânşi în dreptul gurii cu poalele lungi ale hainei. Se priviră în tăcere mult timp, după care străinul fu cel care-i făcu semn să ia loc alături. Ezită o clipă, toată viaţa sa fusese un îngrozitor de mare morman de astfel de ezitări, apoi îşi luă inima în dinţi şi se aşeză direct pe podeaua de sticlă. Bătrânul îl atinse pe umăr, de parcă ar fi vrut să se convingă că era real. Începu să-i vorbească încet, apropiindu-şi bărbia de locul unde bănuia că-i era urechea. Îi spuse că se numea Zenon şi că venea din Câmpiile Elizee.

Şi nu se temea de Inchiziţie? întrebă uimit Nigrin. Toată lumea ştia că bătrânii nu se întorceau în oraş din cauza inchizitorilor, care îi condamnau la arderea pe rug, luându-le astfel posibilitatea de a ajunge în Rai. Bătrânul râse aproape fără glas şi răspunse că Lumea de Dincolo e o himeră, că acolo trăiau, de fapt, Zeii, iar el a pornit prin această lume, în numele lor, ca să aducă **adevărul** şi să elibereze oamenii de coşmarul monoteismului. Ştia, bineînţeles, că dacă ar fi prins oasele lui bătrâne ar arde cu vâlvătaie pe cel mai mare rug, acest lucru satisfăcând, probabil, pe deplin poftele sadice ale Marelui Inchizitor. Din lipsă de necredincioşi, acesta îi ardea pe rug pe bătrânii surprinşi prin oraş, deşi, oficial, nu exista nicio lege care să interzică accesul acestora în urbe.

Ştia, dar nu se temea, deoarece asemenea lui mulţi alţii porniseră de pe Câmpiile Veşnic Verzi să ducă mai departe *cuvântul izbăvitor*. *Cuvântul* care spunea că Lumea de Dincolo este aici. Zenon vorbea încet, dar atât de pătimaş, încât Nigrin se trezi ascultând înfiorat poveşti despre minunile pământeşti ce se plămădeau între oraşe, despre altarele ridicate în cinstea nemuritorilor Zei, în care zilnic se aduceau jertfe minerale şi vegetale, despre nimfele care se iţeau prin poienele smălţate în flori, fugărite de satiri, purtând la subsuori suluri de pergament cu ode dedicate marilor mistere ale naturii, despre serbările bacante ce durau nopţi în şir pe apa întunecată a lacurilor, despre bărcile zvelte, la care trăgeau lebede albe şi naiade gingaşe, înhămate cu fir de argint şi de mătase, despre

vânătorile subacvatice printre tulpinile subţiri şi dese ale florilor de nufăr.

I se părea că zăreşte cu propriii ochi căpriorii voinici ce duceau în goană, pe poteci ascunse în umbră de păduri, lectici uşoare, precum şi porumbeii sălbatici, mesagerii discreţi ai lui Hermes, transportând într-o vâlvătaie de aripi informa de taină. În Câmpiile Elizee, nimeni nu se grăbea să moară. De plictiseală, unii se făcuseră pescari şi, trăgând pe malurile nisipoase ale râurilor, vârşele grele de argintul viu al apelor, azvârleau prinos lui Neptun flori de chiparoasă şi şiraguri de melci cu cochilii straniu răsucite; alţii arau pământul cu pluguri de os şi se închinau lui Uranus, împrăştiind ofrande din belşugul obţinut peste faţa netedă a câmpiei.

Furat de vraja cuvintelor, Nigrin se trezi că îl asculta cu gura căscată pe bătrânul ce-şi desena prin aer, cu gesturi largi şi expresive, lumile minunate, la care nu se gândise niciodată până atunci c-ar fi putut exista.

Dar Muntele-cu-Bătrâni? întrebă, scuturându-se de ţesătura magică a visului.

Se făcuse îngrozitor de târziu şi, a doua zi, urma să fie atât de obosit, încât avea să facă, pesemne, o mulţime de boacăne la serviciu.

Muntele-cu-Bătrâni este o poveste, râse Zenon, arătându-şi dantura ştirbă. O poveste cu zmei şi cotoroanţe, care avea menirea să îi ţină pe ei înlăuntrul zidurilor. Ce spunea, se hotărâse? Voia să meargă cu el dincolo de perimetrul oraşului, în lumea Zeilor liberi?

Nigrin îşi făcu o cruce mare şi rosti în gând câteva cuvinte dintr-o rugăciune. Dar bătrânul se încăpăţână să nu dispară. Era cât se poate de material şi de viu, acolo, la doi paşi de el, cerându-i să facă un lucru la care, cu numai o jumătate de oră înainte, nici n-ar fi îndrăznit să viseze. Nu cumva dincolo de ziduri se găseau acei copaci adevăraţi, iarba verde, florile naturale şi tufişurile legănându-se în bătaia vântului, la care visa de atâta vreme?

Păduri întregi, îl asigură bătrânul, ridicându-se de pe treaptă şi pregătindu-se de plecare. Dacă avea să se hotărască să-şi schimbe complet viaţa, îl aştepta să coboare în acelaşi loc, cu puţin înainte de răsăritul soarelui. Urma să plece împreună către o lume liberă şi sălbatică. Râse hârâit, îl bătu pe umăr şi ieşi din

casa scării, cu haina-i caraghioasă şi demodată atârnându-i jalnic peste pulpe.

Nigrin urcă cele trei etaje într-un fel de transă. Ideea libertăţii, fluturată pe la ureche de atâtea ori în numai câteva minute, îl ameţise asemenea unui drog tare, luat pe nepregătite. Pătrunse în apartament furişându-se să nu fie văzut de vecini, închise uşa fără zgomot şi se aruncă îmbrăcat şi încălţat în pat, străduindu-se să-şi adune gândurile. Nu reuşi. După o vreme, se ridică, se învârti prin camera minusculă, apoi îngenunche în faţa iconostasului din plastic, rugându-se cu frenezie la fotografia color a Madonei. Dar rugăciunea era întretăiată de frânturi strălucitoare de imagini care înfăţişau ba două copite de satir, ba o pasăre ori o fâşie de câmpie, pe întinderea căreia se legănau în bătaia vântului corole albe de flori...

Încercă de mai multe ori să se convingă că nimic nu se petrecuse cu adevărat, că la mijloc trebuie că era mâna Necuratului, dar nu izbuti. În locul chipului palid şi pur al Mariei, i se năzărea mereu că vede ochii de foc ai unei bacante. Se ridică tremurând şi chemă la telefon Serviciul Confesional al Consistoriului. Sunetul ţiuit ce venea din receptor îi dădu de ştire că linia îi fusese întreruptă până la plata amenzii.

O vreme, se plimbă agitat în lungul şi în latul încăperii, apoi încercă să se cufunde din nou în liniştea rugăciunii, dar nu reuşi să se concentreze. Gândurile îi fugeau bezmetice ba la figura ameninţătoare a Secretarului-Şef de la Asigurări, ba la chelia sfătoasă a bărbatului care aştepta la rând pentru indulgenţe, i se încurcau printre mucurile lumânărilor de spermanţet şi reveneau obsedant la figura jovială a bătrânului, acoperită de perii unei bărbi rare.

Se trânti pe pat, cu gând să se culce, dar sări imediat în picioare. Dacă nu reuşea să se trezească înainte de zori? Dacă nu va fi acolo şi Zenon va pleca fără el?

Îşi reluă plimbarea nervoasă prin cameră, izbindu-se de obiecte. Cine îi garanta însă că acest Zenon nu e vreun smintit oarecare, fugit de la Muntele-cu-Bătrâni şi urmărit de hăitaşii Inchiziţiei? În loc să-şi facă atâta sânge rău, mai bine s-ar culca liniştit, pentru că a doua zi urmează să aibă de lucru până peste cap.

Şi, cu această hotărâre în minte, repetând-o cu voce tare, ca să nu o uite, înhăţă pijamaua din dulap, periuţa de dinţi, săpunul

şi prosopul, aparatul de bărbierit şi trusa de unghii, le îngrămădi în servietă şi părăsi apartamentul, lăsând uşa larg deschisă în urmă.

Afară, noaptea mirosea puternic a verdeaţă strivită, în vreme ce stelele coborau din ce în ce mai aproape de fruntea portocalie a oraşului.

Alexei Panshin
Destinul lui Milton Gomrath
(„The Destiny of Milton Gomrath”, 1967)

Traducere de Luminiţa Cicortaş

Poate că nu e necesar să ocupi locul pe care îl meriţi ca să obţii ceea ce meriţi.

Alexei Panshin

Milton Gomrath îşi ducea zilele visând la o viaţă mai bună. Mai precis, îşi ducea zilele ca gunoier. Golea câte o pubelă în spatele camionului de gunoi al municipiului şi apoi se lăsa pradă reveriei, în timp ce maşina sfărâma resturile menajere, cranţ-cranţ-cranţ. Era sătul până peste cap de camion, sătul de cămăruţa mizeră în care trăia şi de interminabila procesiune de zile mohorâte. Visele sale reprezentau suma tuturor „ar fi putut fi” ale lui şi, pentru că nu se putea afla în atât de multe ipostaze, visele îi erau frumoase.

Visul preferat al lui Milion nu se potrivea celor care îşi cunosc părinţii. Fusese găsit pe treptele unui orfelinat, într-un coş de nuiele împletit cu stângăcie şi aceasta îi permisese în copilărie să-şi imagineze o infinitate de destine excepţionale care puteau şi urmau să se împlinească odată cu apariţia unei mame, a unui unchi sau văr, sosit să-l revendice şi să-l ducă în lumea unui etern Iunie, căruia îi aparţinea de drept. Milton crescu, reuşind să-şi termine liceul datorită unui consiliu profesoral cu pretenţii egalitariste, care era de părere că toată lumea trebuie să-şi încheie studiile, indiferent de capacitate, pentru ca apoi să înceapă lucrul pentru municipiu, rămânând mereu fidel visului strălucitor al copilăriei.

Într-o zi, pe când stătea lângă maşina de gunoi, un tip slăbuţ şi cu o figură chinuită, îmbrăcat simplu în negru, se materializă în faţa lui, fără bubuituri supersonice, fără şuierături sau pocnete. O materializare de-a dreptul profesionistă.

— Milton Gomrath? întrebă tipul şi Milton încuviinţă. Sunt agent operativ al Centralei Probabilităţilor. Pot să vă vorbesc?

Milton dădu iar din cap. Individul nu era chiar mama sau vărul pe care şi-l închipuise, dar se pare că ştia pe de rost replicile mormăite zilnic de Milton de când se ştia.

— Am venit să rectific o eroare în structura probabilităţilor, spuse tipul. În copilărie, aţi fost mutat din greşeală din dimensiunea dumneavoastră în aceasta, având ca rezultat o tensiune crescândă asupra lucrurilor-aşa-cum-sunt. Nu vă pot obliga să veniţi cu mine, însă dacă doriţi, sunt gata să vă restitui lumii căreia îi aparţineţi.

— Bun, dar ce fel de lume e aceea? întrebă Milton. Seamănă cu asta? adăugă el arătând spre stradă şi spre camion.

— O, nu, deloc! îi răspunse individul. Este o lume a magicului, cu balauri, cu cavaleri şi cu castele şi tot felul de chestii din astea, dar n-o să vă fie greu să vă obişnuiţi cu ea, întrucât este locul căruia îi aparţineţi de drept şi mintea dumneavoastră va fi în armonie cu el. În plus, ca să vă ajut, am pe cineva gata să vă arate poziţia dumneavoastră şi să vă explice cum stau lucrurile.

— Sunt gata, zise Milton.

De-abia rosti cuvintele şi lumea se întunecă în faţa ochilor săi, iar când putu din nou să vadă se trezi stând cu individul în negru în curtea unui castel uriaş de piatră. De-o parte se înălţau clădiri cu ziduri cenuşii, iar de cealaltă, o grădină de trandafiri cu izbucniri de roşu, alb şi galben.

În faţa lor stătea un bărbos între două vârste.

— Am ajuns, zise tipul în negru. Evon, el este cel de care trebuie să ai grijă. Milton Gomrath, faceţi cunoştinţă cu Evon Asperito. El vă va explica tot ce trebuie să ştiţi, continuă el, adăugând:

— Domnilor, Centrala Probabilităţilor vă mulţumeşte din inimă pentru serviciul făcut şi pentru că aţi repus lucrurile la punct.

Acestea fiind zise, individul în negru se făcu nevăzut. Evon bărbosul mârâi un „urmează-mă” amical şi intră în cea mai apropiată clădire, ce părea un grajd pentru cai. Făcând semn cu mâna spre un balot de paie dintr-un colţ, bărbosul îi spuse lui Milton:

— Poţi dormi acolo.

Pe urmă îi arătă o grămadă de bălegar, o furcă cu coadă lungă şi o roabă.

— Pune din ăla în aia, du-l afară şi împrăştie-l printre tufele de trandafiri din grădină. Apoi o să-ţi găsesc altceva de făcut, zise el, bătându-l pe Milton pe umăr. Ştiu că-ţi va fi greu la început, băiete, dar dacă ai vreo nelămurire vreodată, n-ai decât să mă întrebi.

[*Publicată în „Analog” Dec 1967*]

Mircea Eliade
Incognito la Buchenwald

Pentru Sibylle

Se adunaseră toţi în faţa ferestrei. Tăceau, ca şi cum s-ar fi silit să pară indiferenţi, privind ninsoarea. Şi deodată, tresărind, Maria da Maria începu să şteargă geamul cu palma stângă, apropiindu-şi fruntea şi clipind repede din pleoape ca să vadă mai bine. Cineva se trudea să deschidă poarta. Atunci o văzu şi Făgădău. Călcând anevoie, dar fără şovăială, printre troiene, înainta o femeie îmbrăcată într-o manta de ploaie, cu cizmele înalte până aproape de genunchi. Un şal a cărui culoare nu se mai putea distinge îi acoperea aproape în întregime figura. Curând o auziră pe verandă, ciocnindu-şi cizmele milităreşte, ca să le scuture de zăpadă. Ieronim deschise larg uşa şi, pentru că necunoscuta rămăsese nehotărâtă în prag, îi apucă braţul şi o trase înăuntru. Apoi închise uşa împingând-o cu piciorul. Femeia îl privi zâmbind, cu o neaşteptată lumină în ochi.

— Dumneata eşti Ieronim Thanase? întrebă.

— Eu sunt.

— E adevărat că ai un câine savant?

Ieronim începu să râdă.

— Nu unul, spuse. Am doi!

— Atunci, ştiu cine eşti, reluă femeia şi începu să-şi scoată atent, fără grabă, mănuşile. Astă-vară veneai la Spitalul Colentina, la pavilionul copiilor, ca să-i distrezi...

— Aşa e. Ba chiar, o dată...

— Ieronim! îl întrerupse Maria, apucându-i braţul. Nu e nevoie să intri în amănunte...

— *Purgare non est necesse!* adăugă cineva.

Necunoscuta îşi scutură de câteva ori, cu gesturi scurte, pletele şi zâmbi din nou.

— Te cunosc bine, spuse. De aceea am îndrăznit să te caut pe o vreme ca asta, deşi nu ştii cine sunt. Eu sunt Marina Darvari.

— Nu. Nu cred că ne-am cunoscut.

— Dar nu e vorba de mine. E vorba de o fetiţă, un fel de nepoată de-a mea. O fetiţă bolnavă, într-o odăiţă întunecată şi

umedă, şi nicio păpuşă, niciun ursuleţ, nicio jucărie, din toate câte i-au dăruit rudele şi vecinii, nu o mai face să râdă...

Numai rouă dacă-ar bea,
Cu cenuşă, scrum de stea...

recită melancolic un tânăr cu fruntea larg descoperită. Apoi, înclinându-se, adăugă: Numele meu e Petru Lorinţ. Student în anul III. Conservator şi Facultatea de Litere.

Marina îl privi adânc, cu gravitate, ca şi cum şi-ar fi cumpănit bine răspunsul, apoi îşi plecă fruntea.

— E adevărat, spuse. Poate că nici nu-ţi dai seama cât este de adevărat!... Dar nici măcar ninsoarea, chiar acolo, la fereastră, nu o mai impresionează. Stă, de zile şi nopţi, stă cu ochii deschişi, uscaţi, pironindu-şi privirile în tavan. Nicio lacrimă... În câteva zile va împlini opt ani, adăugă după o clipă de tăcere.

Dintr-o singură privire, întrebător, Ieronim îi cercetă pe toţi. Apoi se hotărî.

— Va fi greu, spuse. Câinii nu-i ţin aici. E prea frig, şi n-am ce să le dau de mâncare. Ar trebui, deci, să mă duc să-i iau, şi apoi să găsesc o sanie sau vreo maşină, sau poate un camion de la teatru. Pe zăpada asta, îi omor sigur, şi-i omor degeaba...

Marina începu să-şi descheie, absentă, nasturii de sus de la manta. Îi privi pe rând, oarecum la întâmplare, apoi întrebă:

— Dar *voi* ce credeţi? Doctorii, ei, nici măcar nu ştiu ce are. Dar voi? Voi credeţi că va scăpa cu viaţă?

Se strânseră şi mai aproape unul în altul şi izbucniră toţi, ca o singură voce, puternică, stranie, profundă:

— *Va trăi! Va trăi! Va trăi!*

Maria întoarse capul spre Ieronim.

— *Corul!* exclamă solemn Ieronim. Ei alcătuiesc Corul. Singurul Cor autentic pe care-l avem azi în Bucureşti. Singurul care ar putea fi comparat cu Corul tragediilor greceşti...

O clipă, Marina păru că luptă să-şi înece un suspin, dar, îşi dădură seama, nu era decât respiraţia ei curioasă, aritmică, întretăiată de pauze lungi, în care parcă şi-ar fi reţinut răsuflarea. Se îndreptase spre jilţul cu spătar înalt, rezemat de perete.

— Vă cred, spuse, aşezându-se. Sunteţi toţi tineri, şi tinerii nu se înşală niciodată atunci când e vorba de viaţă...

Maria apucă iar braţul lui Ieronim.

— Ai auzit ce-a spus? A spus: *când e vorba de viaţă!* Am putea începe aşa. Ieronim, chiar aşa cum s-a întâmplat...

Ieronim înălţă din umeri.

— Ar fi prea frumos, spuse. Adică, *ar părea* prea frumos...

Ceilalţi se strânseră din nou lângă el, turburaţi şi totodată însufleţiţi.

— Ar putea avea dreptate, spuse Făgădău. În orice caz, să încercăm...

— Am *sigur* dreptate, exclamă Maria. Şi spectatorii ar descoperi, treptat, că nu e vorba de o fetiţă bolnavă, ci de altceva, infinit mai grav, că e vorba de...

Se întrerupse brusc, roşind vinovată. În clipa următoare se afla lângă Marina.

— Doamnă, începu, luându-i mâna. Vreţi să ne faceţi un serviciu? Un foarte mare serviciu? O să vă explic îndată despre ce este vorba. Doar o clipă...

O trase uşor după ea, îndreptându-se spre uşă. O ajută să-şi încheie nasturii de sus ai mantalei şi îi înfăşură şalul deasupra capului.

— Să nu răciţi, spuse. Deşi nu va dura mai mult de un minut. Ieşiţi pe verandă, vă scuturaţi cizmele ca şi cum le-aţi scutura de zăpadă, apoi intraţi. Şi când Ieronim vă deschide uşa, îi puneţi *aceleaşi întrebări.*

— Ce fel de întrebări?

— Ce-aţi spus adineauri: Dumneata eşti Ieronim Thanase? E adevărat că ai un câine savant?... Şi celelalte. Nu sunt multe...

Deschise uşa şi o împinse cu emoţie pe verandă.

— Tăcere! şopti fără să întoarcă capul. Apoi, către Ieronim: Acum, Ieronim, fii gata. Uşa!...

Când o deschise, ninsoarea răbufni cu putere în odaie. Iritat, pentru că Marina rămăsese în prag, Ieronim îi apucă braţul şi o trase înăuntru. Scoţându-şi absentă şalul, Marina îl privi, zâmbindu-i cu neaşteptată căldură, aproape cu dragoste, şi totuşi, parcă silindu-se să-şi păstreze o anumită gravitate.

— Dumneata eşti Ieronim Thanase?

— Eu sunt.

— E adevărat că ai doi câini savanţi? Pardon! E adevărat că...

— N-are nicio importanţă, o încurajă Maria. Continuaţi!...

— E adevărat, spuse Ieronim.

— Atunci ştiu cine eşti... Astă-vară veneai la Spitalul Colentina, la pavilionul copiilor...

— E absurd! izbucni Ieronim. N-are niciun sens!

Corul rosti încet, aproape în şoaptă, dar mustrător: *Sensul îl creăm noi, Ieronim. Sensul îl revelăm noi, prin spectacol. Prin Spectacol, Ieronim, fără început şi fără sfârşit!*

Întorcându-se către Marina, Ieronim începu să râdă:

— Aţi ghicit că e vorba de *începutul* unui spectacol experimental. Dar...

— Aşa începe şi acolo, îl întrerupse Făgădău. Mai precis: aşa ar putea începe şi acolo, dacă vom şti...

— Şi mai precis: dacă vom izbuti să înţelegem ce *s-a întâmplat* acolo, continuă Maria.

— Eu, personal, ştiu ce s-a întâmplat, reluă Făgădău. Am trecut şi eu pe-acolo.

— Băieţaş, îl ameninţă Maria, *purgare non est necesse*! Spune ce ai de spus, scurt şi concis. Arată-ne!

Făgădău se depărtă câţiva paşi, apoi se întoarse brusc, încruntat, cu o privire sălbatică, înfigându-şi pumnii în şolduri. Părea un alt om.

— Tu eşti ăla care, aşa şi pe dincolo?! strigă el cu un glas sălbatic, izbucnit parcă din gâtlej, îngroşat de tutun şi alcool.

— Eu sunt, răspunse Lorinţ.

— Este adevărat că aveţi aici, la numărul 18, unul care se pretinde făcător de minuni?

— N-a spus niciodată că e făcător de minuni.

— Dar atunci ce mă-sa pretinde că este? Fachir? îmblânzitor de şerpi?

— El spune că e Boddhisattva...

Ieronim ridică exasperat amândouă braţele în sus:

— Nu! Nu! Nu! Pur şi simplu, *nu poate începe aşa!* Deocamdată, uităm tot, şi apoi încercăm altceva.

Maria o ajutase să-şi descheie nasturii de sus ai mantalei, silind-o apoi să se aşeze în jilţ.

— Numele meu este Maria Daria Maria, dar mi se spune Maria da Maria. Eu nu fac parte din trupa lui Ieronim, eu sunt muzicantă. Violoncelistă. Dar mă fascinează ideea lui. Închipuiţi-vă că...

— Cred că am înţeles ceva, o întrerupse Marina. Scena se petrece într-un lagăr de concentrare şi de exterminare; să-i spunem, Buchenwald...

Maria da Maria întoarse brusc capul către ceilalţi şi-i privi speriată.

— Dar cum aţi ghicit? Aţi aflat de la cineva?

Marina îşi scutură din nou pletele, apoi îşi netezi prelung fruntea cu palma dreaptă.

— Nu. Nu mi-a spus nimeni nimic. Dar mi se pare evident: gesturile, tonul vocii, vocabularul...

— Aţi auzit? Aţi auzit? strigă Făgădău.

— Dar nu înţeleg ce-are a face Buchenwaldul cu Boddhisattva, adăugă Marina.

Câţiva începură să râdă, tinereşte, fericiţi, căutându-şi unul altuia privirea.

— Dacă doamna ne asigură că va fi discretă, să-i spunem? îi întrebă Ieronim.

— I-am spus deja esenţialul, vorbi cel mai vârstnic dintre ei.

Blonziu spălăcit, cu mici pete roşietice pe obraz, era îmbrăcat cu un palton vechi, mult prea lung pentru statura lui.

— Eu sunt Valerian şi mi se spune că sunt cel mai înţelept, adăugă. Ieronim s-a gândit la Boddhisattva pentru că a voit să detaşeze problema libertăţii din contextele în care a fost dezbătută până acum – iudeo-creştin, existenţialist, marxist – şi s-o plaseze într-o altă perspectivă, într-o perspectivă *nouă.* Şi ca să nu spună de la început că este nouă, a camuflat-o sub un termen exotic: Boddhisattva... Aşa este, Ieronim?

— Cam aşa, răspunse Ieronim, zâmbind melancolic. Pentru că, Doamnă, continuă întorcându-se către Marina, noi, câţiva, am ajuns mai demult la concluzia că numai prin teatru, adică prin *spectacol* (incluzând, evident, mimul, coregrafia, corul), numai prin spectacol am putea izbuti *să arătăm* că, deşi condiţionaţi şi îngrădiţi din toate părţile, noi, ca şi contemporanii noştri din celelalte ţări şi continente, nu suntem asemenea şoarecilor prinşi în cursă...

— Chiar dacă cineva e gata să ne stropească cu gaz şi să ne dea foc, adăugă Valerian.

— Şi vă rugăm să păstraţi această imagine, interveni Făgădău, căci Buchenwald asta înseamnă: locul unde oamenii au fost prinşi şi carbonizaţi ca şoarecii într-o cuşcă stropită din

belşug cu gaz... Iartă-mă, Ieronim, adăugă. Acum, spune înainte...

— Ar fi multe de spus, reluă Ieronim. Dar dacă, aşa cum credem noi, numai spectacolul poate *arăta* că oamenii din zilele noastre nu sunt în situaţia şoarecilor prinşi în cursă, trebuie să precizăm modalitatea libertăţii de care dispun. Este evident, bunăoară, că într-o situaţie-limită, ca la Buchenwald, libertatea nu poate fi decât *interioară.* Aşadar, aproape imposibil de verificat de ceilalţi din jur. Pe de altă parte, acea libertate interioară absolută nu se dobândeşte uşor. În fond, cucerirea ei este tot atât de dificilă pe cât este cucerirea libertăţii exterioare, bunăoară evadând dintr-o închisoare modernă...

Fata se apropie şi-l bătu pe umăr.

— Fiind cea mai tânără, se adresă Marinei, sunt considerată şi cea mai nepricepută. Deşi am un nume frumos: Sofia Speranţia. Dar, Ieronim, adăugă repede, pentru că vorbim de libertate şi afirmăm că *nu* suntem asemenea şoarecilor prinşi în cursă, ce ne facem *acum,* în cazul acesta: e vorba de o fetiţă bolnavă pe care câinii tăi ar face-o să râdă, şi poate i-ar grăbi însănătoşirea. Şi, totuşi, uite, numai pentru că ninge întruna de aseară, *nu putem face nimic!* Iar dacă va ninge toată noaptea asta, chiar dacă ţi se va da camionul teatrului, tot nu vei mai putea ajunge până la ea... Stă departe, doamnă? întrebă întorcând capul.

— Destul de departe, răspunse Marina. Dar nu vă mai gândiţi la ea, adăugă ridicându-se din jilţ. M-aţi liniştit voi. *Ştiu* acum că nu se va întâmpla nimic. Şi îndată ce se va potoli ninsoarea...

Se întrerupse pe neaşteptate şi-şi opri privirile în fundul sălii, unde se distingea, anevoie, un perete curios reparat, care părea o uşă blocată cu scânduri, bătute una peste alta, oarecum la întâmplare.

— Dacă nu e vorba de o întâlnire *cu adevărat* importantă, spuse Manole subliniind cu înţeles cuvântul, te rog să mai ai puţină răbdare. Aşa ceva n-ai să întâlneşti pe acolo, pe la Charlottenburg, de unde vii tu...

— Ca să fiu foarte sincer, spuse Condurachi, acum vin de la Zürich.

— Trebuie să sosească dintr-un moment într-altul, continuă Manole. A spus că vine *exact după un an,* şi atât cât cunosc eu,

adică foarte puţin, nu mă îndoiesc că va veni... Dacă ţi-e cald, adăugă, scoate-ţi haina...

Condurachi se apropiase de tablou.

— Nu, nu mi-e cald, spuse. Dar nu văd ce-ar mai putea schimba, ce-ar mai putea adăuga. Este pur şi simplu perfect. Evident, eu nu mă pricep în pictură...

— Nici eu, îl întrerupse Manole. Dar m-a fermecat îndată ce-am dat cu ochii de el.

— E cel mai frumos corp de femeie pe care l-am văzut vreodată, în pictură, în sculptură sau în realitate. Se întoarse către Manole şi-l întrebă zâmbind: Dar ce-a spus, Generăleasa? Cum de l-a acceptat?

Manole începu să râdă:

— La asta nu ne gândiserăm. Şi, evident, numai aici, în salon îşi are locul. Ce folos să-l fi atârnat într-una dintre odăile noastre, unde nu intră nimeni? Ei bine, când s-a întors Generăleasa şi a dat cu ochii de tablou, a înlemnit. Nu ştiam ce să credem: îi place, nu-i place? Şi deodată a exclamat: „E foarte frumos, e admirabil. Dar nu-l putem ţine aici...” „De ce? am întrebat-o. Pentru că e un nud de femeie?” Ea s-a uitat curios la mine, după obiceiul ei, şi mi-a spus: „Manolache, eu nu mă sperii de un cur de femeie, aşa cum nu m-am speriat, în tinereţea mea, nici de un cur de bărbat!... Dar ştii că pe-aici se vântură atâţia copii...” Într-un fel, avea dreptate, adăugă Manole. Şi-atunci, ne-am înţeles ca de sărbători, când vin rudele şi copiii, să acoperim tabloul cu o perdea, aşa cum acoperim oglinda...

— În fond, îl întrerupse Condurachi, aproape că nu mai poţi spune că e un nud de femeie. E mai degrabă un corp de zeiţă...

— Aşa spunea şi ea, Zamfira, când mi l-a arătat. „Vă aduc o zeiţă în casă”, spunea. Rămase o clipă pe gânduri, apoi începu din nou să râdă: De altfel, aşa ne-am cunoscut. Eram aici, cu Luchian, şi auzim soneria. Am deschis eu. O femeie necunoscută, de vreo cincizeci de ani, aproape sărăcăcios îmbrăcată şi totuşi, nu ştiu cum să spun, cu mult gust. Părea suferindă, obosită; de-abia izbutea să zâmbească. Şi totuşi avea ceva nobil şi, cum să spun, „enigmatic” în figura ei. „Maestrul Manole Antim? întrebă. Am auzit că sunteţi oameni cu stare şi că vă plac lucrurile frumoase. Nu vreţi o zeiţă? Nu e vorba de o zeiţă din Antichitate, ci una din zilele noastre. Acum zece ani,

am fost la nunta ei...” Făcu semn unui tânăr care rămăsese afară şi pe care nu-l văzusem când deschisesem uşa. Tânărul intră, ne salută timid şi, proptindu-şi tabloul de genunchi, începu să-i desfacă sforile. Apoi a scos pânza cu care fusese acoperit şi s-a dus să rezeme tabloul de jilţul Generălesei. Luchian şi cu mine am împietrit. „E cu câţiva centimetri mai scundă decât originalul, ne-a spus. Când am văzut-o ultima oară, zeiţa împlinise optsprezece ani şi avea doi metri patruzeci şi cinci.”

— Adevărat? exclamă Condurachi.

— Nu, astea făceau parte din, mă rog, să zicem „misterul” ei. Inventa tot felul de întâmplări stranii, aşa cum îşi inventase nu ştiu câte nume şi pseudonime. O chema, de fapt, Zamfira, dar prietenii îi spuneau Marina. Ea pretindea că, de fapt, nu e pictoriţă, că adevărata ei vocaţie e sculptura.

— Zamfira şi mai cum? îl întrerupse Condurachi.

— Bănuiesc că o cheamă, sau a chemat-o, Darvari.

Condurachi clătină neîncrezător din cap:

— N-am auzit niciodată de o sculptoriţă sau o pictoriţă cu acest nume.

— Evident că nu. Pentru că, am aflat mai târziu, de altfel cu totul întâmplător, că la expoziţii îşi semnează operele cu fel de fel de nume sau pseudonime. Şi cum nu prea vrea să vândă – nu vinde decât la străini, sau în oraşele de provincie – e necunoscută...

— Curios! exclamă Condurachi apropiindu-se din nou de tablou. Atunci de ce-a venit să vă ofere Zeiţa?

Manole începu să se plimbe, cu mâinile la spate, parcă ar fi vrut să-şi ascundă nervozitatea.

— Dacă e adevărat ce ne-a spus, lucrurile s-ar fi petrecut aşa. Vărul ei, Dragomir, avea nevoie urgentă, adică în două, trei zile, de o anumită sumă. Ea l-a asigurat – evident, a recunoscut în faţa noastră că-l minţise – l-a asigurat că avea de încasat nu ştiu câte mii de lei de la nişte comenzi mai vechi şi că nu are de făcut altceva decât să ceară clienţilor să elibereze cecurile pe numele lui. Nu ştiu ce-a crezut şi cât a crezut acest Dragomir. Îţi repet ce mi-a spus ea: că s-a suit în trăsură cu vreo patru-cinci lucrări – acesta era, ne-a asigurat, singurul tablou, restul, sculptură – şi s-a dus la câteva adrese, de oameni cu stare, dar nu colecţionari de meserie. Şi, evident, preţurile erau atât de derizorii, încât n-a avut nicio dificultate. Pretindea că ştia de noi,

că cineva din familia ei cunoscuse pe nu ştiu cine din familia noastră; *bref,* ne-a oferit Zeiţa. Preţul era cam tot atâta cât trebuie să fi fost costul ramei...

— E de necrezut! exclamă Condurachi.

— Dar, evident, a pus această condiţie: că va veni după un an...

Se îndreptă grăbit spre tablou şi din spatele ramei desprinse cu grijă o hârtiuţă.

— Uite, scris chiar de mâna ei: 12 iulie 1930. Şi azi suntem în 12 iulie 1931...

Văzându-l că se uită nervos la ceas, Manole adăugă:

— Fă un efort şi mai stai încă cinci, zece minute. N-are să-ţi pară rău...

Condurachi se aşeză resemnat în fotoliu şi-şi căută tabachera.

— Numai de s-ar ţine de cuvânt şi ar veni, spuse.

— ...Îndată ce se va potoli ninsoarea, repetă Marina absentă, vin eu cu o maşină bine încălzită. Maşina unui prieten din corpul diplomatic...

Parcă de-abia acum îşi dădu seama cât e de vastă şi de ruinată sala. Se îndreptă încet către cămin şi-l privi cu atenţie. Sub cenuşă, se mai zăreau resturi din jăratic, pâlpâind brusc, la răstimpuri, când, pe sub uşă, ajungea până aici viscolul. În gura căminului rămase, doar pe jumătate carbonizat, un picior de lemn, neaşteptat de gros. Când întoarse mirată capul, Ieronim zâmbi.

— Credeţi că e picior de masă? întrebă. Nu. Picioarele de masă le-am ars săptămâna trecută. Acesta e picior de cuier. Cel mai gros cuier din tot cartierul. Mândria Generălesei!...

Marina tresări, parcă ar fi pătruns-o deodată frigul, şi-şi încheie nasturii mantalei, până sus. Apoi porni mai departe, de-a lungul pereţilor goi, cu zugrăveala căzută, cârpită pe alocuri cu cartoane şi jurnale nepriceput lipite.

— Dar ce-o să faceţi într-o zi, două? Nu mai aveţi nimic de ars. Nu puteţi arde şi aceste câteva scaune care v-au mai rămas!...

Ieronim începu să râdă; părea deodată foarte binedispus.

— Mai sunt destule lucruri prin celelalte încăperi, şi arătă vag cu braţul în jurul lui. Iar în pod a mai rămas câte ceva; pachete

cu cărţi şi ziare, lăzi vechi şi alte nimicuri. Ştiţi, adăugă coborând glasul, casa ar fi trebuit să fie dărâmată astă-toamnă. Dar s-au ivit anumite încurcături... În orice caz, la primăvară nu mai scapă. Au de gând să construiască aici un imobil de douăsprezece etaje.

Marina îl ascultase fascinată, fără să-şi poată desprinde privirile de buzele lui.

— Dar până atunci? întrebă. Până atunci, ce-o să faceţi? Iarna de-abia a început...

Ieronim ridică din umeri.

— Aici nu mai locuieşte nimeni. Venim doar pentru repetiţii. Fiecare dintre noi avem, pe unde a dat Dumnezeu, câte un pat cald...

— Şi, totuşi, trebuie să vă adunaţi aici, pentru repetiţii, reluă Marina privind melancolic în jurul ei.

— Mai avem, v-am spus, diferite obiecte combustibile. Şi chiar aici, uite, acolo, vedeţi, ne-a mai rămas dulapul. E un dulap cum nu s-a mai făcut altul de o sută de ani. L-a adus un unchi al meu din Bavaria. Are vreo patru, cinci sute de kilograme. Ne încălzeşte cel puţin o săptămână...

Dar Marina nu-l mai asculta. Se apropiase, grăbind uşor pasul, de colţul din stânga, de lângă uşă. Acolo, peretele părea mai bine conservat. Doar câteva crăpături adânci, înălţându-se către tavan. Şi, în mijloc, o suprafaţă mai puţin decolorată, cu marginile aproape regulate. Numai când se apropie la câţiva paşi, îşi dădu seama că se înşelase. Peretele era tot atât de zdrenţuit ca şi restul sălii.

— Dar de ce *Buchenwald?* întrebă ea pe neaşteptate, cu un glas surprinzător de puternic. Ce ştiţi voi de Buchenwald?

— Nu, nu, doamnă! o întrerupse Marcian. Vă rog să-mi iertaţi tonul, dar aşa sunt eu, arţăgos din fire. Oricare dintre noi, *astăzi*, înţelegem esenţa şi mesajul Buchenwaldului. Dar nu asta e problema. Problema începuse să v-o explice Ieronim, adineauri, când, din nefericire, a intervenit cine nu trebuia să intervină...

— Băieţaş, fii atent la ce spui, îl mustră Maria da Maria. Nu suntem singuri.

— Cer iertare celor în drept, continuă Marcian scoţându-şi brusc ochelarii şi aşezându-i în buzunarul de sus al paltonului. Dar dacă doamna a fost acceptată în secretele spectacolului nostru, măcar să afle esenţialul. Anume, ce spunea Ieronim: că

libertatea interioară este aproape întotdeauna irecognoscibilă. Să ne închipuim că se aflau acolo, printre condamnaţii la incinerare, sfinţi, martiri, Boddhisattva, numiţi-i cum veţi voi. Odată ce, din caritate, din dragoste pentru semenii lor au refuzat soluţia, să-i spunem magică, a *miracolului* – porţi deschise ca prin farmec, ziduri abolite etc. – şi au acceptat, aparent, condiţia celorlalţi, cum şi-ar fi putut *arăta* altfel libertatea pe care...

— Ia priviţi! întrerupse Maria da Maria, ridicând braţul.

Făgădău călcă apăsat, grav, parcă ar fi avut cizme de campanie, cu mâinile în şolduri. Se opri în faţa unui tânăr înalt, slab, cu ochii adânciţi în orbite.

— Tu eşti ăla care, aşa şi pe dincolo, ziceai că eşti fachir?

— Poţi fi şi fachir, dar asta nu mă mai interesează. În India, în China, în Japonia, mi-ar fi spus Boddhisattva.

— În orice caz, făcător de minuni. Atunci, fă minunea, s-o văd şi eu.

— Am făcut-o, şi de mai multe ori. Ultima oară erau doi doctori acolo, trimişi special de la Centrală. S-au convins şi ei. Nu simţeam fierul roşu, nici măcar pe limbă, şi când mi-au curăţat una din coaste cu bisturiul le-am spus să fie atenţi, căci mă gâdil...

Făgădău îl plesni cu cravaşa, invizibilă, şi tânărul începu să-şi şteargă liniştit sângele de pe obraz.

— Minunea e, reluă Făgădău, că nu ştii ce te aşteaptă.

— Ba ştiu foarte bine: crematoriul. Dar ce folos, dacă nu vei fi şi dumneata acolo, să mă vezi cum am să tremur, zgâlţâit de frig, şi o să-mi suflu în pumni ca să mă încălzesc...

Ieronim se apropie de ei şi-i întrerupse cu blândeţe:

— De-ajuns pentru azi. Doamna va vedea restul la premieră. Şi, să sperăm, va înţelege...

— Am înţeles mai mult decât vă închipuiţi voi, vorbi grav Marina. Am înţeles, bunăoară, că cel căruia voi îi spuneţi Boddhisattva va muri carbonizat, dar va muri liber. Şi e probabil că, dacă n-ar fi fost un Boddhisattva, şi-ar fi dovedit libertatea şi altfel, în chip public: bunăoară, scuipând în obraz pe comandantul lagărului.

— Este extraordinar! exclamă Ieronim. Cum aţi ghicit? Asta făcea parte, până de curând, din scena de-adineauri: după ce-i spune că lui îi va fi frig în crematoriu – căci, evident, pentru el se

alesese pedeapsa maximă: incinerarea de viu – după ce-i spuse asta, îl scuipă în obraz. Dar ne-am dat seama că asemenea reacţie, *eroică,* nu se potriveşte unui Boddhisattva, după cum nu s-ar fi potrivit, bunăoară, lui Isus sau unui martir creştin...

Marina îl ascultase cu o neaşteptată emoţie, privindu-l adânc în ochi.

— Îmi place de voi că vă trudiţi să respectaţi adevărul istoric, spuse. Dar când v-am întrebat: De ce Buchenwald? mă gândeam la altceva. După cât am înţeles, pentru Ieronim, şi pentru voi toţi, spectacolul îşi propune să reveleze spectatorilor nu numai scopul suprem – cucerirea libertăţii interioare – dar şi mijloacele prin care această libertate poate fi cucerită.

— Exact! spuse Ieronim.

— Dar atunci v-aţi ales episodul cel mai greu de ilustrat, continuă Marina. Ştim toţi ce s-a petrecut la Buchenwald, chiar dacă nu ştim, şi nu vom şti niciodată, eroismul sau sfinţenia anumitor victime. Dar cum o să *arătaţi* mijloacele prin care a fost cucerită libertatea interioară?

Toţi începură să aplaude, entuziasmaţi. Fericit, emoţionat, cu obrajii îmbujoraţi, Ieronim se întoarse către ei:

— Să-i spunem? exclamă. Nu, nu putem să-i spunem!...

— Nu avem dreptul, vorbi, cu o senină gravitate, tânărul înalt şi slab. Numele meu este Petru Petrovan, adăugă adresându-se Marinei. Sunt poet. Dar din deznădejde, căci sunt şi tuberculos, am devenit actor. Evident, aşa cum înţelege Ieronim că trebuie să fie *adevăratul actor...*

— Ea trebuie să fie, şopti Manole când auzi soneria. Nu ţi-am spus eu că vine?

Deschise uşa şi nu-şi putu ascunde surpriza. Din prag, îi zâmbi Marina, aşa cum fără îndoială fusese ea cu cincisprezece, douăzeci de ani mai înainte. Era îmbrăcată tinereşte şi totuşi sobru. În mână avea un buchet de trandafiri roşii.

— Pentru stăpâna casei, pe care n-am avut încă plăcerea s-o cunosc, spuse.

De-abia după ce, încurcat, aşezase buchetul pe una din măsuţe, rezemându-l de o enormă scoică de mare, Manole îşi dădu seama că nu făcuse prezentările.

— Inginerul Ştefan Condurachi, pronunţă el rar, intimidat, încercând să fie solemn. Locuieşte mai mult în străinătate. Doamna Zamfira Darvari...

Marina zâmbi absentă, cu privirile aţintite asupra tabloului. Se îndreptă spre el agale, oprindu-se la răstimpuri ca să-l contemple.

— E cu adevărat o zeiţă, începu Condurachi. Şi după câte mi-a povestit Manole, există, în carne şi oase.

Marina se întoarse şi-l privi surprinsă, parcă atunci ar fi dat cu ochii de el.

— Sper că mai trăieşte încă. Dar nu mai avem veşti de la ea. De când a plecat din ţară, acum unsprezece ani, n-am mai primit nicio veste. E drept că nu prea ştia să scrie; dar soţul ei era un filolog desăvârşit, vorbind şi scriind perfect româneşte...

Manole făcu câţiva paşi spre ea şi o întrebă, timid:

— Dar soţul dumneavoastră? L-aţi regăsit?

Marina încercă să-şi ascundă zâmbetul, melancolic şi totuşi amuzat.

— Încă nu. El m-a aşteptat zece ani. Tot atâta am să-l aştept şi eu...

Manole roşi şi începu să-şi frece mâinile.

— Atunci, să vă ofer ceva? O cafea? O dulceaţă? Îmi pare atât de rău că nici de data aceasta Generăleasa nu este acasă.

— Nu, mulţumesc. Am venit doar să schimb tabloul... V-am adus, la alegere, un nud de Bonnard, altul de Pătraşcu şi câteva marine de Iser, aproape singurele pe care le-a făcut.

Când întoarse din nou capul şi-l văzu pe Manole, izbucni în râs.

— Dar nu vi-l iau *de tot!* exclamă. Vi-l înapoiez la anul...

— Şi totuşi, doamnă, interveni Condurachi, nu văd ce-aţi mai putea adăuga sau schimba. Este pur şi simplu perfect. Este o capodoperă!

— Mulţumesc, spuse Marina, mulţumesc foarte sincer. Dar nu cred că voi schimba ceva. Am nevoie de Zeiţă, o nevoie *personală,* adăugă coborând uşor glasul.

Manole o privea stânjenit, neştiind ce să facă cu mâinile.

— Ne-am învăţat cu ea, cu Zeiţa, spuse în cele din urmă. Ne va lipsi...

— Un an trece repede, îl întrerupse Marina. Şi când veţi vedea ce vă aduc în loc!...

Traversă repede salonul, deschise uşa şi, după câteva minute, se întoarse însoţită de o foarte tânără pereche.

— Proaspăt logodiţi, îi prezentă ea.

Apoi, tustrei, cu mare grijă, începură să desfacă sforile şi să scoată tablourile, unul după altul, din pânzele cu care fuseseră acoperite.

Ca de obicei, aşa cum făceau de câte ori simţeau că nu mai e nimic de spus, nimic de încercat, se strânseseră toţi în faţa ferestrei. Priveau ninsoarea. Nu se mai distingeau decât stâlpii verandei şi, câţiva metri mai departe, aproape de stradă, bradul. Dar nu îndrăznea nimeni să plece. Treptat, sala se încălzise din nou şi, unul câte unul, se întorceau de la fereastră, apropiindu-se de cămin. Valerian, cel dintâi care îşi scosese paltonul, încercase chiar un început de poem.

— Un dulap, doar atât! şoptise. Un vechi, bătrân şi obosit sau, poate, înţelept? – dulap...”

Ieronim îl sfărâmase cu mare pricepere, în chip savant, mânuind aproape cu dragoste toporişca, blând, abil, concentrat. Când începuse să se înfierbânte căminul, Maria da Maria îşi întinse mâinile cât putu mai aproape de flăcări, frecându-le, mângâindu-le.

— Eu ştiu la ce vă gândiţi, vorbi ea deodată, fără să întoarcă capul. Şi de-aceea nu ne reuşeşte nimic, nici nu *spunem,* nici nu *arătăm.* Nu vă e mintea la spectacol. Vă tot întrebaţi de ce ne-a cerut ea să privim petele astea?

— Nu ne-a cerut, o întrerupse Ieronim. Ne-a spus doar atât: că dacă am şti cum să privim petele acestea...

— Cum să le privim şi să le înţelegem, completă Făgădău.

— Petele acestea decolorate de soare şi adâncite de umezeală...

— A spus altfel: „sensibilitate” de umezeală...

— În orice caz, nu ne-a cerut nimic, continuă Ieronim. Nici nu i-am fi îngăduit, de altfel, să ne ceară ceva... Dar, la un moment dat, am avut impresia că mă priveşte ironic, poate cu oarecare milă, poate chiar sarcastic, ca şi cum ar fi vrut să spună: „Vă pierdeţi tinereţea cu himere, vă riscaţi talentul încercând tot felul de experienţe, când aveţi aici, în faţa voastră, aceste pete decolorate de soare şi de igrasie...”

Se apropiaseră de zid, privindu-l atent, concentrat, clipind uneori din ochi, mişcându-şi încet capetele când spre stânga, când spre dreapta, ca să surprindă toate nuanţele posibile. Erau pete fără forme precise care-şi modificau contururile după unghiul din care erau privite. Doar crăpătura care se înălţa aproape în diagonală către tavan îşi păstra direcţia şi adâncimea, oricum ar fi fost privită.

— Decolorate de soare şi de igrasie, repetă visător Lorinţ. Atunci am înţeles. Asta a vrut să ne spună: aveţi aici modelul exemplar al uniunii contrariilor, umezeala şi soarele, adică Apa şi Focul...

— Ar fi fost prea banal. Trebuie să fie altceva.

— Am citit odată o poveste cu un rabin din Cracovia, care visa mereu o comoară, începu Făgădău.

— O ştie toată lumea, îl întrerupse Ieronim. Se dusese s-o caute nu mai ştiu unde, poate la Varşovia, şi până la urmă descoperă comoara chiar la el acasă, sub cenuşa căminului. O cunoaşte toată lumea, repetă, povestea rabinului din Cracovia... Doamna aceasta, Marina Darvari, a vrut să spună altceva. Dar, poate ca să se răzbune că nu am introdus-o în anumite secrete ale spectacolului, a vrut să pară cât mai enigmatică şi mai oracular-misterioasă: „Dacă aţi *şti* voi, dacă *voi* aţi şti cum să le priviţi, cum *să priviţi* petalele acestea” etcetera, etcetera, etcetera.

— Dar vezi că a reuşit, îl întrerupse Maria da Maria. Nu recunoaştem, dar fiecare din noi numai la asta ne gândim: enigmatică şi oracular-miraculoasă, cum prea bine spui, *dar ce-a vrut să spună?*

— Eu recunosc foarte sincer, reluă Ieronim, că, oricât ar fi de absurd, enigma aceasta mă obsedează. Dacă a făcut vreo aluzie la trecutul mai mult sau mai puţin misterios al casei acesteia sau la trecutul familiei mele, *nu mă interesează.* Le cunosc toate câte s-au întâmplat şi, deşi le păstrez amintirea, nu mă interesează. Sunt singurul – sau ultimul, cum vreţi să spuneţi – supravieţuitor al familiilor Antim-Calomfir-Thanase, dar faptul acesta nu mă emoţionează. Mă consider *primul* dintr-o nouă dinastie. A doua, „descălecare” Antim-Calomfir-Thanase. Cu mine începe o nouă istorie, pe alt plan, mai înalt şi mai creator. Puţin îmi pasă de enigmele sau nostalgiile care se leagă de trecutul acestei case, sau de trecutul familiei mele. Nu mă

interesează decât viitorul, aşa cum cred eu că-l putem împlini trăind *liber* orice epifanie a *prezentului,* cât s-ar dovedi ea de tragică, născută din nenoroc şi ursită deznădejdii...

Îl ascultaseră toţi cu frunţile sus, emoţionaţi.

— Asta am învăţat şi noi, învăţând să ne închipuim închişi la Buchenwald, spuse Petru Petrovan. Nu există altă cale de mântuire.

— Eu evit termenul „mântuire”, îl întrerupse melancolic Ieronim, pentru că ar putea da loc la confuzii. Orice tip de mântuire presupune credinţa într-un mântuitor. Respect, şi chiar invidiez pe cei care cred într-un mântuitor, dar eu n-am fost dăruit cu asemenea credinţă. Şi atunci a trebuit să caut altceva, pentru că fără libertate n-aş putea trăi...

— Dar, Ieronim, exclamă Marina, v-am vorbit eu despre trecut astfel decât un mijloc, şi cel mai la îndemână, de a trăi *exclusiv* în prezent?

O priveau toţi, surprinşi, nedumeriţi. Marina înaintă încet către ei, ca un personaj dintr-un film mut de la începutul veacului, îmbrăcată cu o blană de astrahan, cu un buchet de violete în mână. Dacă nu i-ar fi recunoscut glasul, n-ar fi crezut că este ea, Marina, atât părea de tânără. Şi în locul cizmelor milităreşti, avea o pereche de şoşoni îmblăniţi, aşa cum nu mai văzuseră până atunci.

— Dar cum aţi intrat? o întrebă Ieronim izbutind să nu-şi trădeze emoţia.

— Eu v-am vorbit exclusiv de *prezent,* continuă Marina. Şi când v-am spus să învăţaţi a privi petele acestea, n-am vrut să spun decât atât: învăţaţi să le priviţi aşa cum sunt *acum,* pur şi simplu aşa cum *sunt* ele în clipa de faţă, şi atunci veţi înţelege.

Se apropie de Maria da Maria şi, cu un zâmbet, îi oferi buchetul de violete.

— În fond, adăugă Marina, v-am propus o altă variantă a spectacolului vostru cu libertatea care se poate cuceri chiar la Buchenwald. E drept, o variantă mai puţin spectaculară.

Îşi opri o clipă ochii asupra Mariei, care rămăsese cu buchetul de violete în mână, neîndrăznind să-l miroasă.

— O să mai vin pe la voi, reluă Marina, şi o să stăm de vorbă. Acuma trebuie să mă duc, căci sunt aşteptată. Am trecut să vă spun doar că fetiţa noastră râde şi se joacă, şi ar vrea să-i facem

un om de zăpadă, chiar acolo, în faţa ferestrei. Şi i-am făgăduit că o să i-l facem...

— Când te-ai întors? îl întrebă Manole.

— Acum câteva zile, răspunse Condurachi absent, preocupat. Ai auzit? A declarat şi Franţa război.

— Era de aşteptat, spuse Manole. Dar ce ai? Pari obosit...

— Am prea multe pe cap. Dar să lăsăm asta... Voi cum o mai duceţi?

Manole ridică din umeri.

— Ca toată lumea. Necazuri, boli, greutăţi.

— *À propos,* îl întrerupse Condurachi, încercând să zâmbească. Tot nu v-a înapoiat Zeiţa?

Manole clătină din cap, parcă s-ar fi întristat deodată, fără voia lui.

— Nu ne-a înapoiat-o, şi nici nu mai sperăm să ne-o înapoieze vreodată. Va trebui să ne mulţumim cu Bonnard, adăugă melancolic. Dacă nu cumva îl vom vinde. Ni s-au oferit trei milioane...

— Dar pe ea, pictoriţa...

— Zamfira Darvari sau cam aşa ceva. Pretindea că, în primul rând, ea e sculptoriţă...

— Ai mai întâlnit-o?

Manole clătină din nou din cap.

— Am întâlnit-o de câteva ori, dar nu m-a văzut sau s-a făcut că nu mă vede. Era, o dată, cu un grup întreg...

—Tot atât de tânără şi frumoasă? îl întrerupse Condurachi.

Manole îi puse mâna pe umăr.

— *Mon cher,* n-ai să mă crezi, a îmbătrânit îngrozitor. E de nerecunoscut! Ce mai încolo şi-ncoace, când am zărit-o ultima oară, primăvara trecută, era o babă!

Eleazar se opri brusc în mijlocul odăii.

— Mă asculţi, sau preferi să te uiţi pe fereastră?

— Te ascult, spuse Lorinţ, dar nu mă pot reţine să nu privesc pe fereastră. *Niciodată toamna nu fu mai frumoasă...*

— Atunci, hai în grădină, să vorbim despre altceva.

Lorinţ se reaşeză în fotoliu.

— Nu, nu, ţi-am spus foarte sincer, mă interesează. Pentru că, ori eu nu înţeleg nimic, ori tu faci, undeva, vreo confuzie...

— Nu fac nicio confuzie. Ţi-am citit şi fragmentele din scrisoarea lui Adrian. Totul a pornit de la petrecerea aceea, când două din fete s-au îmbătat, şi, voind să se ducă undeva au alunecat şi au căzut în mijlocul salonului şi încercând zadarnic să se ridice, cu rochiile lor scurte şi subţiri, îţi dai seama ce-a fost şi ce s-a văzut. Mai ales că şi ceilalţi, noi toţi – cu excepţia lui Adrian şi a Leanei – eram mai mult sau mai puţin beţi. Viki a voit să le ajute, dar ameţită cum era şi, încercând să le ridice pe amândouă deodată, s-a împiedicat şi au căzut grămadă, toate trei, şi acum nu mai îndrăznea nimeni să le ajute, pentru că ele se prăpădeau de râs rostogolindu-se pe covor, şi cine ştie ce-ar fi urmat dacă Elefterescu nu s-ar fi ridicat brusc în picioare, palid, tremurând uşor de emoţie, exclamând: „Aşa s-a întâmplat şi cu prinţul Siddharta!”

— Ce-l apucase? întrebă amuzat Lorinţ.

— Citise o viaţă a lui Buddha, şi de-atunci, de câte ori avea prilejul, la birou sau la petreceri, numai de asta ne vorbea: Cum a văzut el, prinţul Siddharta, într-o zi, pentru întâia oară, un bolnav, şi apoi, în altă zi, tot pentru întâia oară, un mort... ştii povestea. Noi o ştiam toţi, pentru că ne-o povestise de nenumărate ori, o ştiau şi fetele. Şi e probabil că şi-au adus aminte de gravitatea cu care ne povestea Elefterescu – oh! de câte ori, şi aproape întotdeauna cu aceleaşi cuvinte – şi-au adus aminte de gravitatea cu care ne povestea „Marea Plecare”, evident cu majusculă, noaptea în care Siddharta şi-a părăsit familia, palatul şi haremul. Cum a văzut el atunci, traversând gineceul, cum a văzut toate concubinele dormind dezgolite, în fel de fel de posturi groteşti şi impudice, şi această ultimă, supremă viziune a Eternului Feminin i-a fost de mare folos lui Siddharta, când prinţul a devenit ascetul Gautama...

— Văd că ţi-a rămas şi ţie bine întipărită în minte viaţa lui Buddha, îl întrerupse Lorinţ.

— Dar cui nu i-a rămas, dintre toţi prietenii şi colegii lui? Ne-a repetat-o până la exasperare.

— Şi fetele de pe covor?

— Asta începusem şi eu să-ţi povestesc, reluă Eleazar. Foarte probabil că şi-au amintit şi ele „Marea Plecare” şi scena din gineceu. Şi atunci au început să râdă şi mai isteric, tăvălindu-se

pe covor, jucând puţin teatru, încercând să pară lubrice, iar Vera i-a strigat: „Siddharta! s-au împlinit scripturile. Acum e momentul să laşi totul şi s-o porneşti spre Himalaya!”... Elefterescu rămăsese în picioare, tot atât de palid, ca o statuie, doar buzele îi tremurau. Şi apoi Elvira, care era lângă el la masă, destul de ameţită şi ea, a început să plângă şi i-a strigat: „Siddharta! Eu sunt soţia ta, prea iubita Yasodharta, pe mine nu mă laşi!...” „Ba să plece, trebuie să plece, să-şi împlinească destinul!” strigau fetele de pe covor, rostogolindu-se provocatoare. Cineva din capul mesei, nu mai ştiu cine era, a voit să intensifice spectacolul şi s-a dus repede să stingă luminile. Toţi au început să exclame, să strige, să cânte, să râdă. Parcă ar fi fost o „orgie” din acelea pe care le citeau părinţii noştri prin romane. Unii strigau: „Lumină! Să se facă lumină!” Alţii repetau refrenul: *„A poil! A poil!...”* Toate acestea n-au durat mai mult de două, trei minute. Dar când s-au aprins luminile, Elefterescu dispăruse. Şi aşa a început...

Lorinţ îşi îndreptă din nou privirile pe fereastră, apoi ridică din umeri.

— Nu văd legătura cu ce vrem să facem noi, mai precis, legătura cu spectacolul lui Ieronim.

— Atunci n-ai ascultat bine când ţi-am citit fragmente din scrisoarea lui Adrian. Pentru că, am uitat să adaug, când s-au reaprins luminile şi ne-am dat seama că Elefterescu dispăruse, Adrian s-a ridicat, şi el foarte palid, şi ne-a făcut semn cu braţele, dar zadarnic, căci larma nu s-a potolit. Dar eu l-am auzit bine, eram destul de aproape, la masă, şi mi-era milă de Leana, căci părea speriată, deznădăjduită... Cunoşti povestea lui, adică a lor, cu Orfeu şi Euridice?

— O cunosc, bineînţeles.

— Adrian se afla acum într-una din perioadele lui de luciditate, şi ne bucuraserăm toţi auzind că scrisese din nou... În sfârşit, nu asta voiam să-ţi spun acum. Voiam să-ţi spun că l-am auzit pe Adrian. Încerca să ne convingă de gravitatea întâmplării. „Eu rămân occidental, spunea, eu am mitologia care mi-a fost ursită, dar ştiu ce înseamnă să ţi se reveleze mesajul unui mit. Dacă Elefterescu şi-a revelat secretul mitului care-l obsedează, nu mai scapă. Ori îşi urmează modelul, cu riscurile pe care le implică, ori îi rezistă, şi atunci e strivit!...”

— Bine, dar îl cunoaştem toţi pe Adrian, îl întrerupse Lorinţ. El e poet, şi traduce tot ce se întâmplă în jurul lui prin mitul lui personal.

— Dar nu e vorba numai de asta, reluă Eleazar, de cât a fost el de impresionat de dispariţia lui Elefterescu. E vorba de ce spune Adrian în scrisoarea de astă-vară, din care ţi-am citit fragmente. Nu ştiu cum a auzit el, acolo unde era, de spectacolul vostru, dar Adrian a recunoscut imediat legătura: totul a pornit de-acolo, de la petrecerea aceea. Pentru că a doua zi, la birou, când ne-am întâlnit cu Elefterescu, am început să-l tachinăm: „Tot pe-aici, Siddharta, tot pe-aici, printre curve şi bucureşteni?” Evident, a încercat să râdă, dar am simţit că e ceva *schimbat* în el.

— Schimbat? se miră Lorinţ. În ce sens?

— Simţea, poate, că ce se întâmplase cu o noapte mai înainte ar fi putut avea o anumită semnificaţie. Ţi-am spus: citise viaţa lui Buddha.

— Bine, bine, îl întrerupse nerăbdător Lorinţ. Dar nu văd legătura cu ce facem noi...

Eleazar începu să se plimbe cu paşi mari prin odaie, ca şi cum ar fi încercat să-şi potolească exasperarea. Se opri brusc în faţa lui Lorinţ.

— Nu e vorba acolo de un Boddhisattva şi de Buchenwald?

Celălalt ridică din umeri.

— Într-un anumit fel, e vorba şi de asta. Dar Ieronim prezintă lucrurile cu totul altfel. În primul rând, nu e nimic, nici măcar o aluzie, în legătură cu Siddharta, care a devenit Gautama Buddha, şi toate celelalte. Cel căruia i se spune Boddhisattva, pentru că n-avem cum să-i spunem altfel – îţi repet, nu vrem să facem din el un sfânt sau un martir în sensul creştin al termenului – cel căruia i se spune Boddhisattva este un fost inginer, pacifist, şi deci antinazist, închis, ca şi atâţia alţii, la Buchenwald.

Eleazar îl ascultase impasibil, cu un zâmbet sarcastic în colţul buzelor.

— Încerc să mă rezum, începu el când celălalt îşi întoarse iarăşi capul spre fereastra deschisă. Atunci, când s-au întâmplat toate astea, nu se ştia nimic de Buchenwald. Era în toamna lui 1939. Războiul abia începuse. Dar, cu timpul, ne-am convins că

Elefterescu luase în serios buddhismul. Citea orice carte care-i cădea în mână şi începuse să ne exaspereze cu teoriile lui...

— Ce fel de teorii?

— Teoriile lui buddhiste, ce citise el în cărţi. Dar mai ales asta: că, spunea, să presupunem, chiar aşa în glumă, să presupunem că un nou Buddha, un Boddhisattva, s-ar afla printre noi. Cum l-am recunoaşte?

— Începe să devină interesant! exclamă Lorinţ. Să auzim mai departe.

— Eram sigur că, dacă ai să mă asculţi cu atenţie, ai să vezi imediat legătura. Deci, cum l-am recunoaşte? Pentru că nu se va reîncarna într-o familie princiară, şi nici nu va părea de la început un geniu sau un sfânt. Va fi un om ca toţi oamenii. Va face armata, va avea o meserie, şi chiar dacă nu se va căsători, va trăi şi el ca toţi ceilalţi. Dar, evident, reîncarnându-se ca să aducă mesajul salvării, sau al eliberării, spune-i cum vrei, va fi silit, la un moment dat, să *predice,* să-şi proclame, în chip public, mesajul.

Tăcu brusc, îndreptându-se către fereastra deschisă, apoi se întoarse şi se opri în faţa lui Lorinţ.

— Ei, şi aici îl încurcam noi cu întrebările noastre. Mă rog, îi spuneam, oricât de mult ar semăna el cu oricare dintre noi, atunci când va începe să predice, îşi va revela identitatea. Va fi deci recunoscut ca un Boddhisattva.

— Şi ce vă răspundea?

— Nu prea ştia ce să răspundă. Teza lui era că *poate* – recunosc că spunea întotdeauna: *poate* – *poate* una din filozofiile, gnozele sau sectele religioase, sau creaţiile artistice contemporane, camuflează noua versiune a salvării, formulată pentru epoca noastră şi în termeni accesibili culturii noastre, formulată, proclamată, spunea, de un Boddhisattva.

— Foarte interesant, spuse Lorinţ, căzând pe gânduri. Dar eşti sigur că menţiona, alături de filozofii şi gnoze religioase, *creaţiile artistice contemporane?*

Eleazar ridică încurcat din umeri.

— După atâţia ani, nu mai pot repeta exact vorbele sau expresiile lui. Evident, adăugă, el citea mai mult filozofie şi istoria religiilor...

— Şi acum spune mai departe. Ce s-a întâmplat cu el?

— Cu Elefterescu? A murit pe front, în primele zile ale războiului, prin iulie 1941...

— Păcat! exclamă Lorinţ, ridicându-se brusc din fotoliu. Era un om interesant. I-ar fi plăcut lui Ieronim... Dar vreau să te asigur că, deşi o fi auzit de el, de acest Elefterescu, Ieronim nu s-a inspirat din „cazul” lui. Spectacolul e construit într-o perspectivă cu totul diferită.

— Dar ideea că un nou Boddhisattva va fi fatalmente camuflat şi, deci, anonim? Asta de unde a luat-o? Ţi-am citit adineauri fragmente din scrisoarea lui Adrian.

— Ştiu, ştiu, continuă Lorinţ. Dar, repet, chiar dacă auzise de ideea lui Elefterescu, de imposibilitatea de a recunoaşte un Boddhisattva contemporan. Spectacolul este altfel construit şi urmăreşte altceva.

— Anume ce? îl întrerupse iritat Eleazar.

— Nu am dezlegarea să-ţi spun. Pot adăuga numai un lucru: corul, dansul, muzica, luminile sunt tot atât de importante pe cât sunt dialogurile. Ce ţi *se spune,* ţi *se arată,* şi acest fel de spectacol este cu totul nou. În fond, reluă după o pauză, gânditor, nici nu ştiu dacă îl mai putem numi „spectacol” în sensul curent al cuvântului.

Se pregătea de plecare, dar parcă nu se îndura să se despartă de grădina pe care o vedea prin fereastră.

— *Niciodată toamna...* murmură el încet.

— Bine, înţeleg, vorbi calm Eleazar, vreţi să fie marea surpriză a sezonului. Dar spune-mi măcar cum începe.

Lorinţ îl privi mirat, cu un zâmbet enigmatic.

— Îţi spun şi totuşi ai să crezi că nu-ţi spun adevărul. Dar adevărul este că *nu există început!*

Eleazar izbucni în râs.

— Îţi baţi joc de mine!

— Sau poate există, continuă Lorinţ, dar încă nu l-am găsit. Să nu crezi că nu l-am căutat. Îl căutăm şi acuma. Dar cum să recunoşti *adevăratul început,* când spectacolul se întemeiază pe cel mai banal mister, banal în sensul că ne lovim la tot pasul de el şi în fiecare zi? Dar, în sfârşit, ar fi prea multe de spus!...

Când o văzu de departe, călcând apăsat şi totuşi cu eleganţă, în cizmele ei milităreşti, printre troiene, sub ninsoarea care

cădea necontenit de trei zile, Maria da Maria îşi înfăşură fularul în jurul capului, ca un turban, şi ieşi s-o întâmpine. Se întâlniră în faţa verandei.

— Doamnă, şopti Maria, vă rog să nu intraţi acum, că de-abia a început repetiţia, şi Ieronim e nebun de fericire, e de nerecunoscut. Spune că de data aceasta...

Marina îşi şterse fără grabă fulgii care i se aşezau molatec pe obraji şi zâmbi.

— De aceea venisem şi eu, să-i spun doar atât: că nu e nevoie să caute începutul, pentru că îl va găsi de la sine, fără niciun efort.

De-abia atunci Maria da Maria îşi dădu seama că plânge.

— De ce te uiţi aşa la mine? o întrebă Marina. Pentru că plâng sau pentru că ţi se pare c-am îmbătrânit peste noapte?

Nu-i lăsă timp să răspundă.

— Ah! dacă aş şti să răspund la întrebarea aceasta, câte alte răspunsuri nu ne-ar cere să le mai întrebăm o dată, şi apoi încă o dată, încă o dată...

De câteva zile, ploua mărunt, mohorât, ca printr-o ceaţă fumurie. Ieronim se opri pe trotuarul din faţa casei şi-şi scoase absent bascul din buzunarul macferlanului. Rămase câteva clipe cu bascul în mână, privind cum cei trei lucrători de pe acoperiş se pregăteau să zvârle în curte fâşiile mari, aproape pătrate, de tablă ruginită. Îşi potrivi bascul, trăgându-l uşor pe frunte. Apoi căută cu ochii un loc pe unde ar putea traversa strada, printre băltoace şi noroiul amestecat cu ulei negru pe care-l lăsaseră camioanele. Ultimul camion, încărcat cu giurgiuvele, fierărie şi blocuri de piatră, îl întâmpinase, cu puţine minute mai înainte, la colţul străzii. Grăbise atunci pasul, crezând că va ajunge prea târziu. Dar se linişti de departe. Casa părea încă întreagă, deşi fără treptele scării de la intrarea principală, fără uşi şi cu ferestrele ca nişte mari orbite speriate. Doar când ajunse, pe trotuar, chiar în faţa porţii, îşi dădu seama că odăile din fund dispăruseră, lăsând să se vadă, stingher, un perete cu tapetul albăstrui, de mult zdrenţuit, şi sus, la etaj, restul scării de lemn care ducea în pod.

Mai cercetă o dată, cât de departe izbuti să pătrundă cu privirile prin ploaia măruntă, dar nu întâlni decât aceeaşi stradă

îngropată în noroi, pe alocuri înecată în băltoace. Aproape că nu auzi zgomotul bucăţilor de tablă: căzuseră pe molozul din curte. Dar în clipa următoare îşi dădu seama că bradul fusese retezat şi că încercaseră chiar, deşi fără succes, să-i smulgă rădăcinile. Alte două camioane goale se opriră, fumegând, în faţa casei, şi Ieronim căută un alt loc, ca să poată privi mai bine. Câţiva lucrători cu căşti de metal apăruseră din spatele casei. Ploaia se înteţise, şi ceaţa începu să semene cu o negură, înecăcioasă, cu gust de fum.

— Eram sigură că am să te găsesc aici, auzi chiar în spatele lui glasul Marinei.

Întoarse brusc capul, enervat, dar se trezi, fără voia lui, zâmbind. Marina îl privea în ochi, râzând, cu faţa luminată de o bucurie copilărească, parcă i-ar fi făcut o farsă.

— Cum ai ştiut? o întrebă.

Marina se hotărî să-şi deschidă umbrela, dar o ţinea mult aplecată spre stânga, ca să-l poată vedea.

— Am trecut pe aici azi-dimineaţă, când tăiau bradul, spuse. Cred că nu-ţi pare rău, întrebă repede, cu un aer vinovat în priviri.

Ieronim ridică din umeri, apoi îşi apăsă bascul pe frunte.

— De ce să-mi pară rău? spuse întorcând capul spre casă. Era de mult o ruină. Până şi şoarecii o părăsiseră...

— Întrebam aşa, cum am învăţat la şcoală, dar şi din anumite romane, reluă Marina după o lungă tăcere. Trecutul. Urmele sfinte ale trecutului...

— O parte din viaţa mea care se duce, o întrerupse Ieronim, copilăria şi adolescenţa mea, îngropate pentru totdeauna, fără urme etcetera, etcetera...

Şi pentru că îl vedea că priveşte visător braţul macaralei care se pregătea să lovească peretele cu tapetul albăstrui, Marina adăugă:

— Etcetera, etcetera! Ai dreptate. Orice viaţă, oricât ar fi ea de nobilă, de unică, se poate rezuma, la un moment dat, prin această formulă: etcetera, etcetera...

— Suntem de perfect acord, spuse Ieronim continuând să urmărească manevra macaralei.

— Dar, dar mi-e teamă că deşi ai înţeles, *totuşi* nu-ţi dai seama unde trebuie să ducă această înţelegere...

Se întrerupse, aşteptând să se risipească ecoul prăvălirii unui zid întreg, care luase cu el jumătate din încăperile rămase încă în picioare.

— Să nu-ţi mai fie teamă, vorbi Ieronim, ştiu unde duce acest fel de înţelegere. Ştiam asta de mult. Ce nu înţelesesem încă era *legătura*...

Cu toate că ploaia se înteţise din nou, praful răzbătea încet, persistent, până la ei. Ieronim începu să tuşească şi, zâmbind, parcă tot mai binedispus, îşi căută batista.

— Legătura? întrebă târziu Marina.

— Da, legătura între lucruri şi evenimente, toate câte se întâmplă în jurul nostru...

Camionul se împotmolise chiar în faţa lor. Şoferul îşi zvârli mucul de ţigară pe care îl păstrase în colţul gurii, înjură şi făcu semn cu braţul unui lucrător din curte.

— În fond, continuă Ieronim, cu o voce caldă, schimbată, privim şi de data aceasta petele de pe zid, petele pe care ni le-ai arătat astă-iarnă. Multă vreme n-am înţeles ce voiai să spui. Dar acum cred că încep să înţeleg.

— Numai atât? îl întrerupse Marina, hotărându-se brusc să închidă umbrela. Numai să înţelegi?

— Aşteaptă, continuă Ieronim zâmbind, făceam doar istoria descoperirii mele...

Camionul se urni brusc, şi Ieronim începu să-şi şteargă, cu o copilărească încântare, stropii de noroi de pe bărbie.

— Lecţia era prea simplă, de aceea mi-au trebuit două luni ca s-o înţeleg. Nu mă întrerupe, te rog, adăugă precipitat, cu o bruscă exaltare în glas. Ai vrut să ne spui un lucru pe care, în ceea ce mă priveşte, îl ştiam de mult, dar nu făcusem încă legătura cu petele de igrasie de pe zid. Ai vrut să ne spui că *oricând şi oriunde* putem fi fericiţi, adică liberi, spontani, creatori. Nu e nevoie de peisaje paradisiace, nici de prezenţe nobile şi înălţătoare, de muzică angelică şi celelalte. *Aici,* ca şi oriunde în altă parte, *oricând,* în orice împrejurare, dacă ştim cum să privim, şi *înţelegem,* atunci...

— Ieronim! şopti Marina, Ieronim!

Nu simţise când încetase ploaia şi se ridicase negura înecăcioasă, şi cerul se limpezise, înălţându-se şi parcă totodată adâncindu-se. Privea înfrigurat lumina, tot mai puternică, mai sclipitoare, care se răspândea deasupra oraşului, prefăcând

clădirile în imense cristale, asemenea unor nesfârşite flăcări de aur şi de pietre scumpe. Cristalele se înălţau, apropiindu-se unul de altul, contopindu-şi pe nesimţite vâlvătaia.

— E adevărat! murmură Ieronim fără să-şi dea seama că vorbeşte singur. Ştiam că e adevărat! Aşa au văzut şi ei...

Îl orbea acum, şi totuşi nu clipea din ochi, îl orbea lumina, ca şi cum oraşul ar fi fost incendiat de o nefirească incandescenţă de gheaţă.

— ...Ştiam că aşa au văzut şi ei, acolo. Acolo, la Buchenwald... Dar cum să le-o arăţi şi *celorlalţi?!* exclamă deodată, ridicând brusc glasul. Cum să le arăt că este aceeaşi lumină ascunsă pretutindeni, în toate lucrurile, cât ar fi ele de urâte? În orice pată de igrasie pe un perete, în orice împroşcătură de noroi?

Îşi auzi atunci glasul şi zâmbi încurcat. Inima începu să i se bată tot mai repede, apoi, pe neaşteptate, se opri, şi în acea clipă îl asurzi un trăsnet nesfârşit, izbucnit parcă din toate părţile deodată, şi înţelese, dar fără să simtă, că se cufundă, pierzându-se într-o albă, suprafirească incandescenţă...

— Sunt nebuni! se auzi exclamând când dădu cu ochii de câţiva trecători zgribuliţi, ascunşi sub umbrele. Ce i-a apucat?

Nedumerit, întoarse capul ca să-i urmărească. Atunci Marina îl cuprinse în braţe şi-l sărută pe amândoi obrajii. Lui Ieronim i se păru că întâlneşte pentru întâia oară această femeie tânără, neînchipuit de frumoasă, aşa cum nu mai întâlnise niciodată în viaţă, cum nu întâlnise nici în vis. O privea amuţit.

— Ieronim! şopti Marina. Ştiam că într-o zi am să te regăsesc!

Chicago, martie 1974

Stephen Baxter
Columbiadul
(„Columbiad”, 1996)

Traducere de Mihai-Dan Pavelescu

Prima detonaţie a fost cea mai puternică. Am crezut că reculul ce mă apăsa pe pat îmi va turti pieptul. Zgomotul a fost teribil şi proiectilul s-a zgâlţâit cu atâta forţă, încât capul mi-a fost azvârlit dintr-o parte în alta.

Au urmat apoi, în succesiune perfectă, detonările auxiliare ale acelor mici cantităţi de fulmicoton dispuse în pereţii tunului. Una după alta, aceste încărcături de mărimea unui butoiaş şi-au cumulat vaporii împingând în baza proiectilului, accelerându-l gradat, iar reculul m-a apăsat cu o forţă tot mai mare.

Mă tem că mi-am pierdut cunoştinţa pentru un interval imposibil de determinat.

Când mi-am revenit din leşin, zgomotul şi oscilaţiile încetaseră. Îmi simţeam mintea ameţită, ca şi cum aş fi consumat fără măsură din butelcile cu vin ale lui Ardan, iar plămânii m-au durut când am inspirat adânc.

Dar când m-am apăsat de saltea, m-am înălţat încetişor, de parcă aş fi plutit într-un fluid care ar fi inundat interiorul proiectilului.

Am exultat de fericire. Nici de data aceasta Columbiadul meu nu mă trădase!

Mă numesc Impey Barbicane şi ceea ce urmează – dacă există urechi care s-o audă – este relatarea celei de-a doua incursiuni făcute de mine dincolo de atmosfera terestră; mai exact a primei călătorii spre Marte.

* * *

Picarescul meu romanţ ştiinţific selenar a fost întâmpinat cu recenzii favorabile după ce G. Newness îl publicase în Londra şi am fost încântat să-l pot plasa unui editor american şi în Colonii. Totuşi, vânzările au fost slabe, din cauza tulburărilor produse de războiul cu burii. Acestora li s-a adăugat şi neplăcuta afacere a protestelor domnului Verne, legate de natura „neştiinţifică” a procedeului meu de opacizare gravitaţională; dar, la rându-mi, am reuşit să identific erori în cărţile lui Verne şi să verific

anumite aspecte ale propriului roman cu ajutorul unor experţi în astronomie, fizică astronomică şi altele.

Toate acestea mi-au solicitat însă prea puţin atenţia. După naşterea lui Gip şi după publicarea seriei mele de predicţii futurologice în *The Fortnightly Review,* am fost asaltat de probleme de o natură mult mai personală, ca şi de altele cu o vădită semnificaţie globală.

Terminasem cu romanţurile interplanetare!

Din acest motiv, am fost extrem de surprins, ba chiar puţin nemulţumit, când am început să primesc, prin intermediul lui Newness, o serie de misive expediate din Paris, scrise – cu o caligrafie dezordonată – de un anume Michel Ardan. Acest vădit excentric îşi exprima admiraţia faţă de cărţile mele şi mă implora să examinez materialele pe care le anexa şi pe care urmam să le găsesc „de cel mai profund interes şi confluente cu scrierile mele – *n.a.ţ”.*

După cum îmi stă în obicei, n-am ezitat câtuşi de puţin în a mă debarasa de această corespondenţă, fără să mă deranjez să o citesc în totalitate.

Totuşi, domnul Ardan a continuat să mă asalteze cu alte rafale de scrisori.

În cele din urmă, profitând de un răgaz în care Jane îl alăpta pe Gip în dormitorul de la etaj, am frunzărit hârtiile trimise de Ardan şi, trebuie să mărturisesc că imaginaţia – sau partea ei juvenilă şi ascunsă! – mi-a fost stârnită.

Materialele anexate s-au dovedit a fi declaraţia unui anume colonel Maston din Baltimore, Statele Unite, consemnată între anii 1872 şi 1873, adică acum aproape douăzeci şi opt de ani. Maston, decedat între timp, pretindea că ar fi construit un aparat ce detectase „emisii electromagnetice”: un fenomen descris pentru prima dată de James Clerk Maxwell şi aparent asociat recentelor demonstraţii ale telegrafiei fără fir făcute de Marconi. Ca şi cum afirmaţiile sale n-ar fi fost destul de suspecte, Maston mai susţinea că, „emisiile” ar fi fost în realitate semnale codificate în forma unui mesaj telegrafic.

Iar aceste semnale – spuneau Maston şi Ardan – proveniseră de la o sursă aflată în afara atmosferei terestre: de la un călător spaţial ce se îndrepta spre Marte!

Când am priceput esenţa, am izbucnit într-un râs sonor. Am mâzgălit rapid o notiţă, instruindu-l pe Newness să nu-mi mai

transmită alte scrisori provenite din aceeaşi direcţie.

* * *

Ziua a cincea. Două sute nouăzeci şi şapte de mii de leghe.

Prin ferestruicile de sticlă lenticulare, Pământul pare acum de mărimea unei Luni pline. Doar jumătatea dreaptă a globului terestru este luminată de Soare. Pot încă discerne norii şi strălucirea gheţii de la poli.

La o oarecare distanţă de Pământ se întrevede un disc luminos, imitând faza crescătoare a planetei. Este Luna, urmând Pământul pe drumul lui în jurul Soarelui. Voi regreta de-a pururi că, datorită configuraţiei traiectoriei mele, am trecut de abia la câteva sute de mii de leghe de satelit.

Proiectilul este extraordinar de confortabil. Ajunge să răsucesc un robinet şi capăt foc şi lumină de la gazul înmagazinat într-un rezervor sub o presiune de mai multe atmosfere. Proviziile de hrană sunt alcătuite din carne, legume şi fructe, comprimate cu presa hidraulică la cea mai mică dimensiune posibilă: am prevăzut, de asemenea, anumite cantităţi de rachiu şi apă. Atmosfera din proiectil este menţinută cu ajutorul eteratului de potasiu şi a potasei caustice: prin încălzire, cel dintâi se transformă în clorură de potasiu, iar oxigenul degajat în urma reacţiei înlocuieşte oxigenul consumat prin respiraţie. Prin scuturare, potasa extrage din aer acidul carbonic apărut acolo ca urmare a arderii elementelor din sângele meu.

În felul acesta, în spaţiul interplanetar, mă simt la fel de confortabil ca în sala de fumat a Gun Clubului însuşi, în Union Square, Baltimore!

* * *

Michel Ardan avea în jur de şaptezeci şi cinci de ani. Era un bărbat voinic, dar gârbov. Purta favoriţi stufoşi şi mustaţă; coama lui de păr zbârlit, cândva evident roşcată, era acum în cea mai mare parte sură. Ochii constituiau aspectul cel mai remarcabil al chipului său. Obişnuia să-i ţină larg deschişi, astfel că în jurul fiecărui iris se zărea o dungă albă, iar privirea îi era limpede, deşi nefocalizată, ca şi cum ar fi suferit de miopie.

Păşea agitat prin salonul meu şi pulpanele hainei descheiate îi fâlfâiau. În ciuda vârstei, Ardan era un bărbat viguros şi energic,

iar locuinţa mea, Spade House – deşi spaţioasă – părea să-l încătuşeze. Mă temeam, de asemenea, că glasul lui răsunător, de demn urmaş al galilor, îl putea trezi pe Gip. De aceea, l-am invitat la o plimbare prin grădina casei: mă aşteptam ca în aer liber să nu mai pară ca într-o cuşcă.

Ridicată pe coasta Kent, lângă Sandgate, casa oferă panorama mării. Ziua era înviorătoare, uşor înnorată. Cu toate acestea, Ardan nu părea deloc interesat de împrejurimi.

M-a fixat cu ochii lui aprigi.

— Nu mi-aţi răspuns la scrisori.

— Am solicitat să nu-mi mai fie remise.

— Am fost nevoit să vin aici fără să mă fi anunţat în prealabil. Domnule, am venit să vă cer ajutorul.

Regretam deja că-i permisesem să pătrundă în casă, însă pe moment mă copleşise combinaţia dintre aerul lui deschis şi conţinutul intrigant al misivelor acelora nesolicitate. Acum m-am oprit ferm pe pajişte şi am ridicat ultima sa scrisoare.

— Atunci, domnule Ardan, mi-aţi putea oferi o explicaţie pentru aceste nonsensuri fantastice pe care mi le-aţi trimis?

A râs scurt, ca un lătrat.

— Fantastice, pot părea. Nonsensuri... În niciun caz!

— Aşadar, susţineţi că aceste „emisii” nu reprezintă altceva decât adevărul?

— Bineînţeles. Este vorba despre un sistem de comunicare conceput de Impey Barbicane şi de colonelul Maston. Ei s-au folosit de descoperirile electromagnetice ale lui James Maxwell cu vigoarea şi inventivitatea tipică americanilor – căci, desigur, America este Tărâmul Viitorului, nu-i aşa?

În privinţa aceasta aveam dubii.

— Colonelul Maston a construit un soi de oglindă – dar din sârme, înţelegeţi? – având forma figurii geometrice numită hiperbolă... nu, scuzaţi-mă, parabolă, despre care mi s-a spus că poate colecta toate undele reflectate într-un singur punct, făcând astfel posibilă detectarea celor mai slabe...

— Ajunge!

Nu eram deloc calificat să judec posibilităţile tehnice ale unui astfel de aparat ipotetic. În plus, includerea detaliilor aparent autentice este o modalitate pe care am folosit-o în propriile-mi cărţi, pentru a determina cititorul să accepte cele mai scandaloase minciuni imaginate. Nu intenţionam să mă

amăgesc!

— Susţineţi că aceste misive ale dumneavoastră – recepţionate de Maston – provin din partea ocupantului unui proiectil, aflat în afara atmosferei terestre. Mai susţineţi că acest proiectil a fost lansat în spaţiu cu ajutorul unul tun imens, „Columbiadul”, turnat în coasta unui deal din Florida...

— Aşa este.

— Dar, bietul meu domn Ardan, trebuie să înţelegeţi că acestea nu sunt decât elementele unei ficţiuni scrise acum trei decenii de domnul Verne – compatriotul dumneavoastră – cu care eu însumi am corespondat.

Un roşu coleric i-a invadat obrajii zbârciţi.

— Într-adevăr, acum Verne susţine că romanele lui senzaţionale şi fără nerv sunt plăsmuiri ale propriei imaginaţii. Îi convine s-o facă. Însă nu sunt ficţiuni! A fost angajat să scrie relatarea extraordinarei noastre călătorii!

— Poate că aveţi dreptate, dar mai există un amănunt. În relatarea domnului Verne, proiectilul era lansat spre Lună. Nu spre Marte... Am clătinat din cap. Mi se pare o diferenţă importantă.

— Domnule, vă rog să încetaţi a mă trata ca pe un imbecil. Sunt extrem de conştient asupra diferenţei. Proiectilul a fost trimis spre Lună în prima lui călătorie – la care am avut onoarea să particip...

Se apropia după-amiaza, iar eu aveam destulă treabă: în plus, francezul acesta grosolan începuse să mă irite.

— Atunci, dacă proiectilul despre care vorbiţi a existat cu adevărat, poate că aţi avea amabilitatea să mi-l arătaţi.

— Mă tem că n-o pot face.

— De ce?

— Pentru că nu se mai găseşte pe Pământ.

— Aha...

Sigur că nu! Se afla îngropat în colbul roşu de pe Marte, cu acel Barbicane înăuntru.

— Dar...

— Da, domnule Ardan?

— Vă *pot* arăta tunul.

Francezul m-a fixat cu privirea şi am simţit străbătându-mă un straniu fior îngheţat.

* * *

Ziua şaptezeci şi trei. Patru milioane o sută optzeci şi patru de mii de leghe.

Astăzi, privind printr-un geam afumat, am observat trecerea Pământului peste faţa Soarelui.

Planeta a apărut mai întâi ca o ciupitură în circumferinţa perfectă a stelei-mamă. Cu timpul a înaintat, ieşind în plină strălucire a globului de foc şi a fost destul de vizibilă sub forma unui disc întreg, minuscul prin comparaţie cu dimensiunile măreţe ale Soarelui. După aproximativ o oră, a apărut un alt punctuleţ, chiar mai mic decât primul. Era Luna, urmându-şi părintele spre centrul Soarelui.

Peste aproape opt ore, pasajul s-a încheiat.

Am efectuat câteva observaţii astronomice ale evenimentului. Am măsurat unghiul sub care Pământul şi Luna au traversat discul Soarelui, pentru ca să pot determina abaterea de la ecliptică[3] a elipsei orbitei mele; iar cronometrarea pasajului mi-a oferit informaţii precise despre traiectoria reală a proiectilului faţă de cea pe care o prevăzusem. Calculele făcute mă informează că nu m-am abătut de la traiectoria necesară.

A trecut mai puţin de un secol de când căpitanul James Cook, în 1769, a navigat cu Endeavour până în Tahiti ca să vadă planeta Venus trecând prin faţa Soarelui. Ar fi putut, oare, acel mare explorator să-şi fi imaginat această călătorie a mea?

Am devenit primul om care a fost martorul unei tranziţii a Pământului! Cine, mă întreb, va fi al doilea?

* * *

Ne-au trebuit două zile pentru a naviga cu un vas de linie din New Orleans până în golful Espiritu Santo, aproape de Tampa Town.

Ardan a avut bunul simţ de a-mi evita tovărăşia pe durata acestei scurte şi neplăcute călătorii. Dispoziţia nu-mi era dintre cele mai însufleţite. La scurt timp după ce părăsisem Anglia, începusem să mă blestem întruna, şi nu-l uitasem nici pe Ardan, pentru nebunia de a fi de acord cu această expediţie spre

---

[3] Este utilizată ca reper în definirea coordonatelor ecliptice pentru reperarea poziţiei aparente a corpurilor pe sfera cerească.

Florida.

Nu ne puteam însă ignora la micul dejun şi la cină. Iar în aceste ocazii, ne contraziceam.

— Dar, am insistat eu, ocupantul s-ar transforma într-un strat subţire de oase sfărâmate şi carne strivit de impactul cu baza oricărui proiectil tras dintr-un asemenea tun. Nici un strat de apă sau despărţituri brizante n-ar fi suficiente pentru a evita această soartă.

— Perfect adevărat, a încuviinţat Ardan imperturbabil. Să nu uităm însă că domnul Verne n-a specificat toate detaliile.

— La ce vă referiţi?

— Barbicane şi tovarăşii săi din Gun Club au anticipat această problemă. Columbiadul, tunul cel uriaş, a fost mai mare decât l-a descris Verne, în plus, el nu a folosit o singură încărcătură de fulmicoton, ci mai multe, poziţionate pe lungimea ţevii. În acest fel, proiectilului i-a fost aplicat un impuls *distribuit.* Este o problemă elementară de algebră – pentru cei doritori, nu şi pentru mine! – să se calculeze că forţele suportate de călători în interiorul proiectilului, deşi colosale, nu erau letale.

— Prostii! Ce spuneţi atunci de descrierea făcută de Verne condiţiilor din interiorul proiectilului, în decursul călătoriei spre Lună? El pretinde că exploratorii au încercat o senzaţie de levitaţie – dar numai în punctul în care atracţiile gravitaţionale ale Pământului şi Lunii sunt egale. Este un nonsens. Când într-un recipient se creează vid, obiectele dinăuntru – indiferent dacă sunt particule de praf sau de plumb – cad cu aceeaşi viteză. Acelaşi lucru era valabil pentru conţinutul proiectilului dumneavoastră. Stimate domn, ar fi trebuit să plutiţi în interior pe tot parcursul voiajului!

— Aşa s-a şi întâmplat, a ridicat el din umeri. A fost un episod amuzant, dar nu întotdeauna o senzaţie confortabilă. Pentru a doua călătorie, am instalat un pat prevăzut cu curele, de asemenea toate sculele şi uneltele aveau cârlige şi ochiuri, iar pe pereţi existau crampoane. Cât despre inexacta descriere făcută de domnul Verne... vă recomand să vă adresaţi lui! Poate că n-a înţeles senzaţiile noastre. Sau poate că a preferat să confere un anume dramatism stării noastre, într-un mod adecvat naraţiunii sale...

— Aha! am mormăit. Fiindcă veni vorba, domnule Ardan, este pur şi simplu imposibil să lansezi un proiectil spre altă planetă,

folosind un tun!

— Ba este perfect posibil. M-a fixat cu privirea. De altfel, o ştiţi prea bine! Nu cumva chiar dumneavoastră aţi publicat propria relatare, conform căreia asemenea proiectile nu trebuie trase de pe Pământ spre Marte, ci în direcţia opusă?

— Dar era o ficţiune! am strigat. La fel ca şi cărţile lui Verne!

— Nu, a clătinat el din capul masiv şi grizonant. Relatarea domnului Verne era adevărată. Doar scepticii insistă că trebuie să fie ficţiune. Iar asta, domnule, este tragedia mea.

* * *

Ziua o sută treizeci şi patru. Şapte milioane patru sute şaptezeci şi şapte de mii de leghe.

Aerul va fi rarefiat şi răcoros, asemănător celui din vârful unui munte terestru. Trebuie să sper că viaţa animală şi vegetală – ale căror migraţii şi modificări sezoniere au fost observate de pe Pământ sub forma unor succesiuni de culori – îmi vor asigura alimente compatibile cu sistemul meu digestiv.

M-am înarmat cu termometre, barometre, aneroide şi altimetre cu care să studiez caracteristicile peisajului şi atmosferei marţiene. Am, de asemenea, câteva busole, pentru cazul în care acolo vor exista influenţe magnetice. În proiectil se mai găsesc foi de cort, târnăcoape şi hârleţe, cuie, saci cu grâu, puieţi şi alte seminţe, provizii cu care să-mi construiesc miniaturala colonie pe suprafaţa lui Marte. Fiindcă, desigur, acolo trebuie să-mi petrec restul vieţii.

Visez că s-ar putea chiar să întâlnesc inteligenţă! – oameni sau forme analoge. Locuitorii lui Marte ar trebui să fie creaturi înalte, delicate, asemănătoare unor păianjeni, cu dezvoltarea în înălţime stimulată de gravitaţia slabă a planetei. În mod similar, construcţiile lor vor fi structuri zvelte, minunate...

Cu astfel de speculaţii mă consolez.

Mărturisesc că încerc un sentiment de izolare. Cu Pământul invizibil şi cu Marte în continuare doar o steluţă stacojie, sunt suspendat într-un firmament înstelat – întrucât viteza mea nu este perceptibilă – şi numai globul orbitor al Soarelui întrerupe curbura Cerurilor de deasupra şi de dedesubt. A mai fost oare alt om la fel de singur?

La răstimpuri închid plăcile ferestruicilor şi mă leg cu curelele de pat, economisind puţin din preţiosul gaz. Încerc să uit de

situaţia în care mă aflu, cufundându-mă în cărţi, acele credincioase tovarăşe pe care le-am adus cu mine.

Constat însă că este imposibil să dau uitării depărtarea ce mă separă de toţi oamenii care au trăit vreodată şi că proiectilul meu, un fragil cort din aluminiu, reprezintă singura-mi protecţie.

* * *

Am rămas peste noapte la hotelul Franklin din Tampa Town. Era un loc jalnic, inconfortabil, cu facilităţi extrem de primitive.

La orele cinci în zorii zilei, Ardan m-a trezit din somn.

Am călătorit cu trăsura. O vreme am urmat coasta – era stearpă şi pârjolită – apoi am pătruns spre continent, unde solul a devenit mult mai mănos, abundând în plante tropicale şi din miazănoapte, incluzând ananaşi, bumbac, igname, orez şi trestie de zahăr. Drumul mi s-a părut bine construit, ţinând seama de natura sălbatică şi nepopulată a regiunii.

Nu sunt un individ sportiv: căldura mă afecta şi nu mă simţeam confortabil, costumul meu de lână englezească era stânjenitor şi greu, iar plămânii mi se chinuiau cu aerul plin de umiditate. Spre deosebire de mine, Arden era plin de energie, evident învigorat de călătoria noastră.

— Când ne-am întors pe Pământ – am coborât în Oceanul Pacific – exuberanţa noastră nu cunoştea limite. Ne imaginam Columbiade noi şi mai mari. Ne închipuiam flote de proiectile legând între ele Pământul, Luna şi planetele. Ne aşteptam să fim adulaţi!

— După cum a descris domnul Verne.

— Dar Verne a minţit! – şi nu numai în privinţa aceea. Da, este adevărat, am cunoscut o oarecare celebritate, o notorietate efemeră. Însă nu ne-am întors cu nimic, nici măcar cu un săculeţ din solul lunar, absolut nimic, doar descrierea unui corp ceresc mort şi lipsit de atmosferă. Construirea Columbiadului a fost finanţată prin subscrieri publice. La scurtă vreme după ce ne-am întors, presiunile investitorilor au început să fie resimţite. *Unde este profitul nostru?* se auzea de pe buzele tuturor.

— Mi se pare firesc.

— Unii scriitori cu influenţă au susţinut că poate nici nu călătoriserăm spre Lună. Poate că totul fusese o amăgire născocită de Barbicane şi de tovarăşii săi.

— Ar putea fi adevărat, am încuviinţat sever. La urma

urmelor, Gun Clubul era format din fabricanţi de armament care, după terminarea războiului de secesiune, au căutat prin acest nou proiect să-şi menţină investiţiile şi forţa de muncă...

— Complet neadevărat! Noi am dat ocol Lunii! Dar acele reacţii ne-au bulversat. Barbicane a refuzat să se lase înfrânt. A încercat să obţină subvenţii pentru o nouă companie care să se ridice pe succesele sale. Compania a dat însă faliment, iar procuratura şi magistratura l-au pus sub urmărire pentru despăgubirea debitorilor. Ah, dacă Luna n-ar fi fost un corp mort! Dacă am fi reuşit să descoperim o lume care să aţâţe din nou visurile omenirii! Barbicane a decis atunci să rişte totul pe o singură carte. Şi-a luat ultimii bani şi i-a întrebuinţat pentru adâncirea Columbiadului şi repararea proiectilului...

Mi-am pierdut răbdarea; mă interesau prea puţin amintirile incoerente ale lui Ardan.

Apoi acesta a început să digreseze şi să descrie cum a fost – cel puţin aşa susţinea el – ocolul Lunii. Glasul i-a devenit îndepărtat, ochii straniu de goi.

* * *

Ziua două sute patruzeci şi cinci. Douăsprezece milioane o sută douăzeci şi cinci de leghe.

Proiectilul se apropie de planetă sub un unghi faţă de razele Soarelui, astfel încât Marte este în crai-nou, cu o felie din emisfera întunecată întoarsă spre mine. Umbrele ocru par să devină mai închise spre periferie, conferindu-i globului o rotunjime evidentă: Marte este puţin portocaliu, singurul obiect ceresc, cu excepţia Soarelui, vizibil altfel decât ca un punct luminos pe tot firmamentul de 360 de grade din jurul meu.

Într-o parte, la o distanţă ceva mai mare decât diametrul discului marţian, se zăreşte o steluţă sclipind stins. Dacă mă străduiesc s-o observ pentru câteva minute, poziţia ei faţă de Marte se modifică vizibil. Astfel am dedus că Marte are un tovarăş: o lună mai mică decât a noastră. Bănuiesc, de asemenea, că puţin mai departe de globul central poate exista un al doilea satelit, dar observaţiile mele nu sunt lipsite de ambiguitate.

Deocamdată pot distinge câteva detalii chiar pe discul planetei, altele decât cele cunoscute în urma observaţiilor făcute prin telescoapele cele mari de pe Pământ. Pot zări destul

de clar pata albă a calotei polare sudice, care se topeşte în căldura sărăcăcioasă a unei veri marţiene, urmând succesiunea anotimpurilor identificată de William Herschel.

Văzduhul pare limpede şi nu pot decât să sper că aerul se va dovedi îndeajuns de dens pentru a-mi amortiza căderea din spaţiu!

* * *

— Mi s-a părut că vedeam firicele uleioase curgând pe geamul cabinei. M-am gândit că poate proiectilul suferise vreo stricăciune şi m-am răsucit să-l avertizez pe Barbicane. Apoi însă ochii mi s-au focalizat şi mi-am dat seama că priveam *munţi.* Aceştia lunecau lent dincolo de ferestruică, lăsând în urmă umbre prelungi şi întunecate. Erau munţii Lunii.

Apropierea noastră era foarte rapidă. Cu fiecare minut, Luna creştea tot mai mult. Nu mai era acum discul plat şi gălbui pe care-l cunoscusem de pe Pământ. Avea o culoare compusă din numeroase nuanţe de alburiu, iar centrul satelitului părea că se bombează spre noi, devenind tridimensional în lumina Pământului. Peisajul era accidentat şi complex, de asemenea absolut nemişcat şi tăcut. Luna este o lume micuţă, prietene. Raza îi este atât de mică, încât ochiul meu îi putea cuprinde forma sferică, chiar de la o distanţă redusă. Puteam vedea că zburam în jurul unei sfere de piatră, suspendat în spaţiu, cu vidul întinzându-se la infinit în toate direcţiile.

Am trecut de hotarul Lunii şi am pătruns în bezna absolută. Nicio rază de Soare, nicio rază de lumină dinspre Pământ nu atingea peisajul ascuns ce gonea pe sub noi.

— Cum rămâne atunci, am întrebat, cu forma de ovoid a Lunii pe care o presupune Hansen, stratul de atmosferă atras în partea îndepărtată din cauza masei mai mari...

— Nu am văzut aşa ceva! Dar...

— Da?

— Dar... Când Soarele era ascuns înapoia discului lunar, de jur împrejurul Lunii se zărea o lumină ca şi cum conturul i-ar fi fost în flăcări. Ardan s-a răsucit spre mine şi ochii lui cuprinşi de cataractă scânteiau. A fost minunat! Doamne, a fost ceva minunat!

Am traversat câmpii nesfârşite, pe care doar pe alocuri se desprindeau pâlcuri izolate de molizi. Iar în cele din urmă am

ajuns la un platou stâncos, dogorit de soare şi aflat la altitudine considerabilă.

* * *

Ziua două sute cincizeci şi şapte. Un milion trei sute treizeci şi cinci de mii de leghe.

Natura lui Marte mi-a devenit clară. Mult prea clară!

Există o diferenţă distinctă şi vizibilă între emisfera de miazănoapte şi cea de miazăzi. Ţinuturile întunecate din sudul liniei ecuatoriale ce le divide sunt presărate de cratere la fel de dese precum cele de pe Lună; în vreme ce şesurile nordice – analoge poate mărilor de colb selenare – sunt în general mai netede şi, poate, mai tinere.

Un uriaş sistem de canioane se întinde în lungul ecuatorului, o rană planetară vizibilă chiar de la o sută de mii de leghe. În apusul acestei râpe gigantice se află patru vulcani imenşi: cratere negre măreţe, la fel de moarte ca oricare de pe Lună. Iar în emisfera de miazăzi am întrezărit un crater gigantic, adânc şi acoperit de promoroacă. În mod clar, Marte este o lume mică. Unele dintre trăsăturile sale geografice se lăbărţează în jurul globului, uriaşe, copleşindu-i curbura.

N-am văzut nicio dovadă a şanţurilor, sau canalelor, observate de cardinalul Secchi, nici alte măreţe lucrări ale Minţii pe care mulţi pretind că le-ar fi zărit. De asemenea, n-am zărit nicio mărturie a vieţii: aceste şesuri ruginii nu sunt brăzdate de turme de animale şi n-am întrevăzut nici măcar prezenţa vegetaţiei. Culorile pe care le-am distins se pare că se datorează mai degrabă caracteristicilor geologice decât proceselor vieţii. Chiar Syrtis Major – denumită de Huygens „Marea Clepsidrei” – s-a dovedit a fi un crater înalt, cu nimic mai umed decât cel mai arid deşert pământean.

Am fost astfel silit să admit adevărul:

Marte este o lume moartă. La fel de moartă ca Luna!

* * *

Am coborât din trăsură şi am pornit pe jos, traversând platoul acela pe care Ardan îl numea Stone’s Hill. Am văzut cum spre acest loc pustiu convergeau câteva drumuri pietruite, lipsite de orice trafic, enigmatice. Exista chiar o cale ferată, ruginită şi de mult timp neexploatată, care şerpuia îndepărtându-se în direcţia

lui Tampa Town.

Peste tot am descoperit ruine de magazii, ateliere, cuptoare pentru topit metalul şi barăci pentru muncitori. Indiferent dacă Ardan spunea sau nu adevărul, era vădit că aici se desfăşurase o activitate de proporţii impresionante.

În centrul platoului se ridica o colină joasă, înconjurată cu un brâu având raza de vreo şase sute de iarzi din construcţii scunde din zidărie, dispuse la intervale regulate. Fiecare construcţie era încununată de un arc eliptic.

Am păşit în cercul acesta cu diametrul egal cu două treimi de milă şi am privit în jur.

— Dumnezeule, Ardan! am strigat impresionat, în ciuda scepticismului. Locul acesta lasă senzaţia unei imense locaţii arheologice – un Stonehenge, poate, transportat în America. Cred că trebuie să fie câteva sute de asemenea monoliţi cubici...

— Peste o mie, a răspuns el. Sunt cuptoare pentru topit metalul, folosite la topirea milioanelor de tone de fontă din care s-a turnat ţeava uriaşului Columbiad. Priviţi aici! Mi-a arătat un şanţ puţin adânc: Aici sunt canalele prin care fonta a fost direcţionată în matriţa centrală – simultan din cele o mie două sute de cuptoare!

În vârful colinei – convergenţa sutelor de şanţuri – exista o deschidere rotundă cu diametrul de vreo şaizeci de picioare. Ardan şi cu mine ne-am apropiat precauţi de această cavitate. Am descoperit că se transforma într-un puţ cilindric, săpat vertical în peisajul stâncos.

Ardan a scos o monedă din buzunar şi a azvârlit-o în gura uriaşului puţ. Am auzit-o zăngănind de câteva ori de pereţii metalici, dar n-am putut-o auzi oprindu-se.

Adunându-mi tot curajul – de când mă ştiu sufăr de o anume teamă faţă de locurile subterane – am păşit spre buza craterului. Am văzut că pereţii săi erau perfect verticali, evident construiţi de mâna omului şi, aparent, făcuţi din fontă. Materialul începuse însă să se cojească şi era ruginit.

Privind în jur de pe această înălţime, am întrezărit acum configuraţia peisajului devastat: cuptoarele şi barăcile mai fragile erau năruite, iar resturile fuseseră azvârlite dinspre centru spre periferie, ca şi cum cândva avusese loc o explozie teribilă. Am zărit pe sol dungi îndepărtându-se radial de colină; am speculat că, dintr-un balon, aceste dungi ar fi putut semăna

cu razele din jurul marilor cratere lunare.

Scena era teribil de tulburătoare; aici fuseseră făurite lucruri măreţe, totuşi aceste uriaşe maşinării zăceau ruinate, sfărâmate... uitate.

Ardan păşea aţâţat în jurul uriaşului tun abandonat: degaja o agitaţie extraordinară, de parcă întregul Pământ devenise o cuşcă insuficientă pentru el.

— Era magnific! a strigat el. Când scânteia electrică a aprins fulmicotonul şi pământul s-a cutremurat, iar mănunchiul de foc s-a năpustit în sus, trântindu-i pe spectatori şi caii lor la pământ ca spicele în furtună...! Apoi proiectilul s-a întrezărit pentru o clipă, urcând precum un suflet în lumina orbitoare...

Am ridicat ochii privind cerul senin şi fierbinte şi mi l-am imaginat pe acel Barbicane urcând în proiectilul său, în aplauzele bătrânilor lui prieteni. Presupun că el ar fi numit-o bravură. Dar cât de uşor trebuie să fi fost să porneşti în eterul infinit – pentru vecie! – şi să laşi în urmă complicaţiile pământene ale debitorilor şi promisiunilor neîmplinite. M-am întrebat dacă Barbicane plecase în explorare... sau fugise?

* * *

Coborând vijelios spre oceanul strălucitor al atmosferei marţiene – în vreme ce pustietatea stacojie presărată de cratere se măreşte dedesubt – mă simt cuprins de disperare. Oare întregul Sistem Solar se va dovedi la fel de arid ca lumile pe care le-am vizitat până acum?

În mod sigur nu va mai exista altă transmisiune. Aş dori ca ultimele mele cuvinte să-mi exprime profunda recunoştinţă pentru credincioşii mei prieteni, mai cu seamă pentru colonelul J.T. Maston şi partenerilor din Societatea Naţională a Comunicaţiilor Interstelare, care au urmărit vreme de atâtea luni zadarnica-mi călătorie prin spaţiu.

Sunt sigur că acest nou eşec va fi trâmbiţat de acei şacali care mi-au târât Societatea în faliment; neavând decât peisaje aride ca destinaţii, s-ar putea să treacă multe decenii înainte ca omul să mai părăsească vreodată atmosfera Pământului!

* * *

— Domnule, se pare că trebuie să vă acord credit în privinţa adevărului. Ce doriţi însă de la mine? De ce m-aţi adus până

aici?

M-a prins de braţ după obiceiul lui franţuzesc, strângându-mă puternic.

— V-am citit cărţile. Ştiu că sunteţi un om cu imaginaţie. Trebuie să publicaţi relatarea lui Maston – să povestiţi istoria acestui loc...

— Dar de ce? Care ar fi scopul? Dacă Omul Mijlociu este neimpresionat de asemenea fapte – dacă el le priveşte ca pe farse ori ca pe o cinică exploatare din partea fabricanţilor de armament – cine sunt eu ca să-l conving de contrariu? Am intrat într-un nou secol, domnule Ardan: secolul Socialismului. Trebuie să ne concentrăm asupra nevoilor Pământului – asupra sărăciei, nedreptăţii, bolii – şi să ne întoarcem chipurile spre noile lumi doar atunci când vom fi ajuns la maturitate în această...

Dar Ardan nu mă auzea. Continua să mă strângă de braţ şi i-am zărit din nou privirea sălbatică din ochii bătrâni – ochi care, poate, văzuseră prea multe.

— Eu m-aş întoarce! Asta-i tot. Sunt prins în gravitaţie ca în chihlimbar. Mă trage în jos, mă fixează pe vecie de Pământ! Oh, domnule Wells, lăsaţi-mă să mă întorc!

[*Publicată în „Science Fiction Age”, mai 1996*]

Carolyn Ives Gilman
Okanoggan Falls
(„Okanoggan Falls”, 2006)

Traducere de Adriana Moşoiu

Carolyn Ives Gilman şi-a publicat textele în *The Magazine of Fantasy & Science Fiction, Interzone, Universe, Full Spectrum, Realms of Fantasy, Bending the Landscape* şi multe altele. Este autoarea a cinci cărţi de non-ficţiune despre istoria indienilor americani şi a romanelor SF *Halfway Human* şi *Arkfall*. Lucrările sale au apărut în Antologiile Dozois nr. 15 şi 19. Trăieşte în St Louis, unde este curator de muzeu.

Povestirea *Okanoggan Falls* a apărut în *Gardner Dozois - The Year’s Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, ian. 2011

Oraşul Okanoggan Falls se întindea pe dealurile încreţite din sud-vestul Wisconsinului – ţinutul fermelor de lapte, presărat cu păduri de foioase şi păşuni ce păreau moi ca blana de samur. Era un oraş vechi, cu fabrici de cherestea, ascuns adânc în valea abruptă a unui râu, umbrită de copaci bătrâni. În centru se aflau două rânduri de vitrine din cărămidă şi feronerie, aliniate paralel cu râul. Într-un fel, oraşul oscilase între Scila şi Caribda, între concesionare şi comercializare. Dacă voiai să cumperi un hamburger pe Strada Principală, trebuia să te duci la Earl's Cafe, iar pentru săpun exista doar drogheria Meyer. În parc, unde stătea soldatul din Războiul Civil, în faţa vechii Primării invadate de porumbei, domnul Woodward, sfidător, ţinea încă ridicat steagul Statelor Unite, ca şi cum lumea prezentată la ştiri era o iluzie, iar naţiunea mai era încă o realitate.

Orăşelele americane se schimbaseră de când Sinclair Lewis le criticase ca fiind zonele de refulare a unei complezenţe de faţadă. Toate astea se mutaseră în suburbii. Oamenii rămaşi în oraşele de provincie aveau un grad mare de ţicneală. Existau mai mulţi sudori-deveniţi-sculptori pe cap de locuitor decât oriunde altundeva, mai mulţi fabricanţi de păpuşi liber-profesionişti, mai multe maşini vopsite extravagant, mai mulţi oameni cu opinii ferme şi mai multă toleranţă pentru toate cele de mai sus.

La fel ca mare parte din vestul central, Okanoggan Falls fusese relativ neafectat de cucerire şi ocupaţie. Puţini erau aceia care văzuseră vreun Wattesoon invadator, altfel decât la TV. La început, au existat câteva mişcări de protest, născute din mândria naţională rănită; dar când Wattesoonii au redus efectiv taxele şi normativele, volumul plângerilor a scăzut. Oamenii tot nu-i iubeau pe ocupanţi, dar atât timp cât Wattesoonii îşi vedeau de treabă şi lăsau populaţia în pace, erau toleraţi.

Toate astea s-au schimbat sâmbătă dimineaţă, când Margie Silengo, care trăia într-o rulotă pe autostrada 14, goni spre oraş în Chevroletul său, legănându-se ca un cal de lemn, spunând oricui îi ieşea în cale că un convoi al armatei Wattesooniene trecuse pe lângă casa ei şi se îndrepta spre terenurile vechii fabrici, la nord de oraş, părând că intenţionează să se instaleze acolo. Aproape în acelaşi timp sună telefonul de acasă al primarului, şi Tom Abernathy se trezi stând desculţ în bucătărie, vorbind pentru prima oară în viaţa lui cu un căpitan

Wattesoonian, care, într-o engleză corectă, oficială, îl informă că Okanoggan Falls urma să fie demolat.

Susan, soţia lui Tom, care nu prea înţelesese cum stă treaba cu „ocupaţia”, se opri din uns sendvişuri cu unt de arahide pentru băieţii săi şi zise:

— Nu pot spune asta! Cine se cred?

Tom era un lungan molatic, cu încheieturile noduroase şi maxilarul proeminent. Funcţia de primar nu era singura sa ocupaţie; conducea una dintre cele mai prospere afaceri din oraş, un depozit angro de materiale de construcţii. Ajunsese primar aşa cum ajung la conducere cei mai sensibili din toate punctele de vedere: prin autoapărare. Sătul să aibă de-a face cu fosila care conducea oraşul încă din anii '80, Tom candidase din acelaşi impuls care uneori îl făcea să înjure – şi s-a trezit ales cu majoritate de voturi, 374 la 123.

Acum se scarpină la ceafă, aşa cum făcea mereu când era confuz, şi spuse:

— Cred că Wattesoonii pot face cam tot ce vor.

— Atunci, trebuie să-i determinăm să nu mai vrea să ne deranjeze, zise Susan.

Pe scurt, asta făcea să meargă mariajul dintre Tom şi Susan. În şaptesprezece ani, de câte ori el spunea că ceva nu se poate face, ea considera asta drept o provocare.

Dar nu se aşteptase vreodată ca soţia lui să se ia de invadatorii extratereştri.

Şedinţele consiliului orăşenesc nu erau oficiale, şi de obicei puţini oameni rămâneau până la sfârşit. În acea zi, se adunaseră cu toţii la Primărie până la ora 5 p.m., când ofiţerul Wattesoonian spusese că le va vorbi. Aflaseră deja că nu era vorba doar de Okanoggan Falls; forţele de ocupaţie se instalaseră la marginea celor patru oraşe înşirate pe optzeci de kilometri de-a lungul autostrăzii 14, şi căpitanii lor urmau să le vorbească exact la ora 5. Ca majoritatea acţiunilor militare Wattesooniene, şi aceasta fusese coordonată fără cusur.

Căpitanul sosi fără prea multă agitaţie. Două vehicule militare de culoarea nisipului se deplasară în viteză pe Strada Principală şi se opriră în faţa Primăriei. Cei doi ocupanţi ai unui vehicul coborâră, iar trei soldaţi din celălalt se aşezară astfel

încât să ţină curioşii la distanţă. Armele lor rămăseseră în teacă. Păreau că încearcă să păstreze spiritele calme.

Cei doi care au intrat în Primărie arătau exact ca Wattesoonii de la televizor – nişte arătări diforme şi îndesate, cu pielea de culoarea prafului, ca nişte stropi de noroi amestecaţi cu pietriş. Purtau obişnuitele uniforme militare bej, care îi acopereau ermetic, ca o folie de plastic, de la gât până la călcâie, dar niciunul din ofiţeri nu purta masca sau mănuşile pe care le foloseau de obicei invadatorii, atunci când aveau de-a face cu oamenii. Un miros de pietre încinse pătrunse în încăpere odată cu ei – nu era un miros neplăcut, doar unul care în mod obişnuit nu era asociat cu fiinţele vii.

Într-o engleză studiată, oficială, Wattesoonul mai mare se prezentă drept căpitanul Groton, iar tovarăşul său drept aspirantul Agush. Nimeni nu se oferi să le strângă mâna, cunoscând oroarea Wattesoonilor de a atinge carnea lipicioasă a oamenilor.

Consilierii rămaseră tăcuţi în spatele rândurilor de pupitre folosite la audieri, în timp ce căpitanul îi privea din locul în care oamenii făceau în mod normal depoziţii, dar se ştia clar cine deţinea puterea. Orăşenii se aşteptaseră la nişte ordine brutale, hotărâte, astfel că tonul cumpătat al căpitanului Groton veni ca o surpriză plăcută, deşi nu era nimic liniştitor în mesajul său.

Wattesoonii doreau să decoperteze o fâşie de optzeci de kilometri din Valea Okanoggan, cu dealuri şi păduri.

— Operaţiunile noastre vor face terenul nelocuibil, spuse căpitanul Groton. Armata vă va ajuta să vă mutaţi. Vrem să faceţi toate aranjamentele astfel încât mutarea să se realizeze cu rapiditate şi în mod paşnic.

Exista o nuanţă de ameninţare în ultimul său cuvânt.

Când termină de vorbit, urmă un fel de tăcere, timp în care consilierii meditau la iminenta distrugere a tot ceea ce iubeau şi pentru care trăiau. Imaginea Văii Okanoggan transformate în exploatare minieră plutea în faţa tuturor: adio, arţari, adio, liliac, adio, căţei, adio, stâlpi de iluminat. Rob Massey, un bătăios editor de ziar, a fost primul care şi-a recăpătat vocea.

— Ce vreţi să extrageţi? spuse el cu asprime. Aici nu există niciun minereu.

— Siliciu, răspunse căpitanul cu promptitudine. Sub calcarul vostru există un strat deosebit de pur.

Se referea la gresia albă, fărâmicioasă – inutilă pentru construcţii, folosită ocazional la fabricarea sticlei. Pentru ce anume o voiau era de neînţeles, la fel ca tot ce avea legătură cu ei.

— Vom primi compensaţii pentru proprietăţile noastre? întrebă Paula Sanders, ca şi cum nişte compensaţii ar fi fost de-ajuns.

— Nu, răspunse căpitanul pe un ton neutru. Pământul ne aparţine.

Ceea ce era exasperant, dar indiscutabil.

— Dar este casa noastră! izbucni Tom. Trăim aici de patru, cinci generaţii. Am construit această comunitate. Este viaţa noastră. Nu puteţi veni pur şi simplu să o faceţi una cu pământul.

Suferinţa din glasul său îl făcu până şi pe căpitanul Groton, bulgărele de moloz, să se oprească.

— Ba putem, răspunse el fără răutate. Nu stă în puterea voastră să împiedicaţi asta. Tot ce puteţi face este să vă împăcaţi cu un fapt inevitabil.

— Cât timp avem?

Paula îşi înghiţi cuvintele, ca şi cum ar fi avut un gust rău.

— Ne dăm seama că veţi avea nevoie de timp ca să vă obişnuiţi, aşa că suntem pregătiţi să vă acordăm două luni.

Încăperea explodă practic de proteste şi discuţii. În cele din urmă, căpitanul ridică membrul bont care îi servea drept mână.

— Foarte bine, spuse el. Sunt împuternicit să vă acord o prelungire a termenului. Aveţi trei luni.

Mai târziu, au aflat că toţi căpitanii din vale au acordat aceeaşi păsuire. Evident, fusese ceva plănuit dinainte.

Sala mocnea de furie în timp ce căpitanul se pregătea să plece, misiunea lui fiind încheiată. Totuşi, înainte să iasă, Susan Abernathy păşi în pragul uşii. De afară venea un miros de cafea proaspătă.

— Căpitane Groton, spuse ea, nu vreţi să beţi o cafea cu noi? Este o tradiţie, după şedinţă.

— Mulţumesc, doamnă, zise el, dar trebuie să mă întorc la bază.

— Susan, se prezentă ea şi, contrar tuturor normelor de comportament, îi întinse mâna.

Wattesoonul se feri vizibil. Dar în secunda următoare păru că îşi revine şi, printr-un efort de voinţă, întinse mâna. Susan i-o strânse cu căldură, privindu-l în ochii săi ca nişte pietricele.

— De vreme ce vom fi vecini, cel puţin în următoarele luni, am putea să ne comportăm civilizat, spuse ea.

— Câtă grijă din partea dumneavoastră, doamnă, răspunse el.

— Spuneţi-mi Susan, zise ea. Păi, dacă nu puteţi rămâne acum, pot să vă invit mâine la cină?

Căpitanul ezită, şi toată lumea aştepta o altă eschivare, dar în cele din urmă acesta spuse:

— Foarte bine, Susan.

— Minunat. Vă sun pentru detalii.

După plecarea căpitanului, urmat îndeaproape de aspirantul său, Susan se întoarse spre consilieri.

— Vă aduc o cafea?

— Brrr. Cum ţi s-a părut? întrebă fiul ei, Nick.

Susan devenise un fel de celebritate în ochii băieţilor săi de unsprezece ani, pentru că atinsese un extraterestru.

— Uscat, spuse ea, uitându-se lung spre laptopul de pe masa din sufragerie. Puţin noduros. Cam ca o şopârlă.

În camera alăturată, Tom vorbea la telefon.

— Warren, spui prostii, zicea el. Încă mai putem să obţinem nişte concesii. Lucrăm la capitolul ăsta. Dar dacă începi să tragi în ei, suntem terminaţi. Nu vreau să mai aud de vreo vânătoare de broaşte, bine?

— Te-ai spălat pe mâini? vru Nick să ştie.

Susan dădu drumul mouse-ului şi se şterse de braţul lui Nick.

— Bleah, ce scârbos, zise el. Acum am luat microbii de broască.

— Nu le mai spune aşa, zise ea cu asprime. Nu este politicos. Diseară va trebui să fii foarte politicos.

— Nu trebuie să-l ating, nu-i aşa?

— Nu, sunt sigură că un băieţel dezgustător este ultimul lucru pe care şi-l doreşte.

În camera alăturată, Tom formase un alt număr.

— Ascultă, Walt, cred că o să am nevoie de o maşină de patrulare diseară, în faţa casei mele. Dacă broasca asta e

împuşcată pe aleea mea, mâine pe locul casei o să fie un crater fumegând.

— E adevărat? întrebă Nick, căscând ochii.

— Nu, minţi Susan. Exagerează.

— Pot să mă duc diseară acasă la Jake?

— Nu, am nevoie de tine aici, spuse Susan, ascunzându-şi neliniştea.

— Ce avem la cină?

— Încerc să aflu ce mănâncă ei, dacă mă laşi în pace.

— Eu nu mănânc gândaci.

— Nici eu, spuse Susan. Acum du-te de aici.

Tom intră şi se prăbuşi oftând pe un scaun.

— Întregul oraş fierbe de mânie, spuse el. Efectiv. Paula voia să ne picheteze casa. I-am zis să aibă încredere în tine, că ai un plan. Desigur, habar n-am care-i acesta.

— Cred că planul meu constă în a-i da să mănânce pizza, spuse Susan.

— Pizza?

— De ce nu? Nu găsesc vreo restricţie în alimentaţia lor, şi tuturor le place pizza.

Tom îşi lăsă capul pe spate şi se holbă încruntat spre tavan.

— Sigur. De ce nu? Dacă îl omoară, vei fi o eroină. Pentru jumătate de oră, după care vei fi o martiră.

— Pizza nu a omorât niciodată pe nimeni, spuse Susan şi se ridică să aranjeze prin casă.

Familia Abernathy locuia într-o casă mare, cu trei etaje, construită în 1918, cu verandă pe toate laturile, cu turn ascuţit şi o grădină mare. Camera de zi avea uşi glisante din lemn, ferestre în evantai cu vitralii şi un şemineu cu cadrul din lemn. Putea fi o casă la modă, dar în schimb avea un aspect ponosit, liniştit – vrafuri de cărţi, covoare orientale roase de căţei, o pianină cu multe machete de avioane. Mobilierul confortabil, uzat, purta urmele vizitelor constante, ale proiectelor şcolare şi şedinţelor. Rar exista o noapte în care familia Abernathy să nu aibă musafiri, însă cina nu era niciodată oficială. Formalităţile erau străine naturii lui Susan.

Lucrase ca asistentă, dar îşi dăduse demisia, sătulă mai mult de birocraţie decât de pacienţi. Avea fizicul robust al unei nemţoaice de la ţară, şi independenţa aferentă. Părul şaten, tuns deasupra umerilor, îi încadra faţa rotundă, veselă. Rareori

putea fi văzută purtând ceva mai elegant decât jeanşi şi o cămaşă cu mânecile suflecate. Când a fost ales Tom, au ştiut cu toţii că nu vor avea parte de o soţie de primar care să le provoace simţul modei.

În seara aceea, căpitanul Groton sosi exact la timp, într-o maşină cu geamuri fumurii, condusă de cineva care stătea invizibil, în aşteptare. Tom îşi primi oaspetele în pragul uşii, privind puţin nervos în lungul străzii. Când au ajuns în camera de zi, Susan apăru din bucătărie cu un ciorchine de pahare într-o mână şi o sticlă de vin în alta.

— Puţin vin, căpitane? spuse ea. Ezită.

— Dacă aşa e obiceiul. Îmi pare rău că nu sunt familiarizat cu ritualurile voastre alimentare. Ştiu doar că sunt complicate.

— Este suc de fructe fermentat, uşor ameţitor, spuse ea, turnând puţin în paharul lui. Oamenii îl beau ca să se relaxeze.

Apucă cu prudenţă paharul. Susan îi văzu degetele butucănoase, semănând cu nişte cioturi. Ca asistentă, făcea parte din pregătirea ei să simtă compasiune chiar şi pentru pacienţii mai puţin atrăgători, iar acum era forţată să facă apel la acea deprindere, pentru a nu da atenţie înfăţişării sale.

— Noroc, spuse ea, ridicând paharul.

Piciorul paharului ţinut de căpitanul Groton se rupse pocnind în două. Vinul îi curse pe mână în timp ce el încerca să prindă cioburile.

— Scuze, mormăi el. Vasele voastre sunt fragile.

— Nu-ţi face griji pentru pahar, spuse Susan, luându-i paharul, pe care i-l dădu lui Tom. Te-ai tăiat?

— Nu, desigur... Se opri în timp ce încerca să nege, şi se holbă la mâna sa. O linie subţire de sânge îi traversa palma.

— Am eu grijă de asta, spuse Susan. Îl luă de braţ şi îl conduse spre baie.

Abia după ce îi şterse sângele cu un pansament îşi dădu seama că el nu se ferise de atingerea ei, aşa cum făcuse înainte. Zâmbi în sinea ei pentru micile victorii. Dar când scoase o sticlă cu spray dezinfectant, se dădu totuşi înapoi, întrebând suspicios:

— Ce-i asta?

— Dezinfectant, spuse ea. Pentru a preveni infecţia. Este pe bază de alcool.

— Ah, spuse el. Credeam că-i apă.

Îi pulveriză uşor pe mână, apoi îl bandajă. Căpitanul se uită curios în jurul său.

— Ce-i locul ăsta?

— Este o baie, spuse ea. O folosim pentru… a ne spăla, îngriji şi aşa mai departe. Aceasta este toaleta. Ridică încet capacul, şi el făcu un pas înapoi, vizibil dezgustat. Susan se văzu nevoită să râdă. Este foarte curată. Jur.

— Are apă înăuntru, spuse el cu silă.

— Dar apa nu este murdară, cel puţin nu acum.

— Apa este întotdeauna murdară, spuse el. Colcăie de bacterii. Transmite o mie de boli, şi cu toate acestea voi, oamenii, o atingeţi fără niciun fel de precauţie. Vă lăsaţi copiii să se joace în ea. Ba o mai şi beţi. Bănuiesc că v-aţi obişnuit cu ea, trăind pe acest pământ unde murdăreşte totul. Curge chiar şi din cer. Este imposibil să stai departe de ea. Nu ai de ales, decât să te laşi udat.

Şocată de imaginea apei ca fiind murdară, Susan spuse:

— Trebuie să fie foarte neplăcut pentru voi să ne ocupaţi planeta. Cum este lumea voastră?

— Este foarte uscată, zise el. Kilometri întregi de nisip fierbinte, curat, ca în Sahara voastră. Dar populaţia voastră nu trăieşte în zonele care pentru noi sunt locuibile, aşa că nici noi nu putem face asta în altă parte.

— Trebuie să beţi apă uneori. Metabolismul vostru nu este atât de diferit de al nostru, altfel nu aţi putea consuma alimentele noastre.

— Cantităţile mici existente în mâncare ne sunt suficiente. Noi nu o excretăm aşa ca voi.

— Aşadar, din acest motiv nu aveţi băi, spuse ea.

Căpitanul se opri, vizibil încurcat. După aceea îşi dădu seama ce lipsea din explicaţia ei.

— Voi folosiţi această cameră pentru funcţiile excretorii?

— Da, spuse ea. Trebuie să fie ceva intim.

— Dar voi excretaţi fluide în public tot timpul, zise el. Din nas, din gură, din piele. Cum poate fi ceva intim?

Pentru o clipă, imaginea oamenilor ca nişte pungi pline cu bacterii o făcu incapabilă să răspundă. După aceea, spuse:

— De aceea venim aici, să ne curăţăm.

Căpitanul se uită în jur.

— Dar nu există nicio instalaţie de curăţat.

— Bineînţeles că există. Dădu drumul la duş. Vezi?

Reacţionă atât de îngrozit, încât îl opri imediat.

— Înţelegi, pentru noi apa este curată, explică ea. Ne spălăm cu ea. Voi cu ce vă spălaţi?

— Cu nisip, spuse el. În băi cu nisip uscat, încălzit. Este minunat.

— Cu siguranţă. Îşi imagină nisipul alb, moale. Ca acela de sub calcarul din Okanoggan. Se uită la el, începând să înţeleagă: De asta vreţi să...?

— Nu pot spune nimic despre asta, răspunse el. Te rog să nu mă întrebi.

Era tot ce îi trebuia să ştie.

Când s-au întors, Tom şi băieţii erau în bucătărie, aşa că li s-au alăturat.

— Scuze, am fost prinşi într-o discuţie foarte interesantă, spuse Susan vioaie, aruncând spre Tom o privire de genul „îţi povestesc mai târziu”. Căpitane Groton, aceştia sunt fiii noştri, Ben şi Nick.

Băieţii se ridicară şi clătinară neîndemânatici din cap, evident fuseseră instruiţi să nu dea mâna.

— Amândoi sunt ai voştri? întrebă Wattesoonul.

— Da, spuse Tom. Ai copii, căpitane?

— Da. O fiică.

— Câţi ani are? întrebă Susan, mai turnându-i nişte vin într-o cană.

Groton făcu o pauză atât de lungă, încât Susan se gândi dacă nu cumva spusese ceva care să-l jignească, dar într-un final căpitanul scutură din cap.

— Nu ştiu. Dilatarea temporală face să fie atât de complicat. Pentru voi ar fi foarte puţin, oricum; anii noştri sunt atât de diferiţi.

— Aşadar, ea a rămas acasă, pe planeta voastră?

— Da.

— Şi soţia ta?

— A murit.

— Îmi pare atât de rău. Trebuie să fi fost tare greu să-ţi laşi fiica acolo.

— A fost necesar. Am fost trimis aici. Mi-am făcut datoria.

Susan se gândi că poate plăcinta cu excreţie de vacă nu era un lucru potrivit pentru musafirul ei, aşa că începu să

scotocească prin bufet, şi curând adună mai multe alimente uscate: seminţe de soia prăjite, biscuiţi, fulgi de mere, seminţe de pin şi un cartof dulce să le mai înmoaie. În timp ce Tom încerca vitejeşte să îl antreneze pe căpitan într-o conversaţie despre pescuit, Susan începu să pregătească pizza pentru familia sa. Câinele lătră la uşa din spate, şi ea îl rugă pe Ben să îi dea să mănânce. Nick începu să se joace cu jocul său Gameboy. Peste tot plutea o stare de perplexitate agreabil de normală.

— Cam ce mâncaţi voi acasă? îl întrebă Susan pe oaspetele său, când avu ocazia.

Căpitanul scutură din umeri.

— Suntem mai puţin preocupaţi de mâncare decât voi. Mâncăm orice. Suntem omnivori.

— Ar trebui să ne păzim câinii, murmură Ben.

— Ben! îl mustră Susan.

Căpitanul Groton îi aruncă o privire îngheţată.

— Nu ne interesează câinii voştri ca mâncare.

Întreaga familie se holba îngrozită.

— Câinii noştri nu sunt de mâncare! izbucni Ben.

— Atunci pentru ce îi ţineţi? întrebă căpitanul, rezonabil.

— Pentru companie, spuse Tom.

— Pentru amuzament, zise Ben.

— Pentru că ne amintesc că suntem oameni. Fără alte specii în jurul nostru, am uita, spuse Susan.

— Aha. Înţeleg, zise Wattesoonul. Şi noi gândim la fel.

În tăcerea stânjenitoare care urmă, toţi oamenii din încăpere se întrebau care erau animalele de companie ale Wattesoonilor.

Îi salvă ceasul cuptorului. Pizza era gata, şi curând reveni starea plăcută de perplexitate.

Pe internet, Susan aflase că Wattesoonii erau consumatori frugali, dar căpitanul Groton părea hămesit. Gustă câte ceva din tot ce pusese Susan pe masă, inclusiv două felii de pizza.

Pentru a-l scuti pe musafirul lor de tulburătoarea privelişte a mesei şi veselei mânjite de apă, Susan îl invită afară, să vadă grădina, astfel încât ceilalţi să aibă timp să cureţe. Uşa cu plasă se închise zgomotos în urma lor şi câinele se furişă pe lângă ei, dornic să-l miroasă pe străin, până când Susan îl goni în

bucătărie. După aceea, îl conduse pe Wattesoon în lumina amurgului jilav, acompaniată de greieri.

Era o seară tipică pentru vestul central. Curtea se întindea până la malul abrupt al râului, un deal de calcar bătut de intemperii, acoperit cu arbuşti de sumac şi viţă-de-vie. Susan trecu printre bucăţile împrăştiate de discuri Frisbee şi darts de exterior, spre liniştea din spatele grădinii, unde natura începuse să avanseze. Un leagăn vechi atârna de ciotul unui stejar, şi s-au aşezat în el, făcând să scârţâie frânghiile. În tăcerea umbroasă, Susan se legănă fără grabă înainte şi înapoi, gândindu-se la serile din trecut.

Nu-şi dăduse vreodată seama cât de mult iubeşte acest loc, până când nu a fost forţată să se gândească la pierderea lui. Privind spre tufişurile întunecate de pe deal, văzu sclipirea tăcută a licuricilor.

— Se poate să ţi se pară frumos locul ăsta? spuse ea, fără a încerca să-şi ascundă tristeţea din glas.

După câteva clipe de tăcere, îl văzu pe căpitan privind în întuneric, pierdut în gânduri.

— Scuze, ce-ai întrebat? spuse el, revenindu-şi în fire.

În loc să răspundă, Susan zise:

— Cred că pe toţi ne marchează un anumit fel de peisaj, când suntem tineri. Ne putem bucura de alte locuri, dar parcă aparţinem numai unuia, până la adânci bătrâneţi. Acesta-i al meu.

— Da, spuse el.

— Atunci, poţi să înţelegi cum ne simţim? Vorbim mult despre investiţiile noastre, despre traiul nostru, dar numai ca să ne ascundem durerea. Iubim locul acesta. Suntem legaţi de el.

Căpitanul nu răspunse imediat, aşa că Susan opri leagănul, ca să îl privească.

— Înţeleg, spuse el.

— Serios? zise ea încrezătoare.

— Asta nu schimbă nimic. Îmi pare rău.

Dezamăgită, se holbă la faţa lui grosolană. Acum, că se mai obişnuise puţin cu el, nu i se mai părea atât de diform şi îndesat. Făcu un gest nervos.

— De ce vouă, oamenilor, vă place atât de mult să fiţi nemulţumiţi? Vă place să vă împotriviţi, să protestaţi, până se

ajunge la ceva inevitabil. Este o reacţie imatură, care vă îngreunează mult viaţa.

— Dar, căpitane, există unele lucruri pentru care trebuie să protestezi.

— Ce lucruri?

— Nebunia. Reaua-voinţă. Nedreptatea.

O opri, cu mâhnire în glas.

— Lucrurile acestea fac parte din natura lumii. Nu putem face nimic să le prevenim.

— Nici măcar nu poţi să încerci? spuse ea.

— Viaţa nu este dreaptă. Dreptatea este o noţiune a celor nebuni. Împotrivirea aduce numai deziluzie.

— Păi, suntem diferiţi. Noi, oamenii, putem îndura o mie de rele, atât timp cât ni se pare drept. Ne luptăm în permanenţă să facem dreptate, în noi înşine şi în societatea noastră. Şi în a voastră, dacă ne-aţi lăsa.

— Aşadar, agresivitatea voastră reprezintă un efort de a ne îmbunătăţi? spuse Wattesoonul.

Susan râse, surprinsă.

— Vai, căpitane Groton, nu mi-a zis nimeni că poporul vostru are simţul ironiei.

Păru înlemnit de reacţia ei, ca şi cum i-ar fi părut rău că o provocase.

— Nu râdeam de tine, explică ea în grabă. Cel puţin, nu într-un mod pe care nu ţi l-ai dori.

— N-ai de unde să ştii ce-mi doresc, spuse el înţepat.

— A, asta nu ştiu, spuse ea.

Pentru moment, departe de orice context oficial, părea la fel de dificil şi contradictoriu ca orice bărbat.

— Răspunsul tău de adineauri, referitor la dreptate, se hazardă ea. Ai părut trist, ca şi cum ai fi vorbit din experienţă. Ce s-a întâmplat?

Căpitanul se holbă la ea cu faţa aceea împietrită, de granit. Pentru câteva clipe, Susan se gândi că nu-i va răspunde. După aceea, el zise:

— E ceva din trecut. Nu are rost să discutăm despre asta. Ziua de azi este ziua de azi. Accept asta.

Rămaseră tăcuţi o vreme, ascultând sunetele vieţii din jurul lor. În cele din urmă, Susan spuse:

— Ei bine, marea nedreptate din viaţa *noastră* se află încă în viitor.

Gândul o copleşi. Toată această vale domoală o să dispară în curând, transformată într-o rană deschisă în peisaj. Îi dădură lacrimile, de supărare şi de perspectiva pierderii, aşa că se ridică din leagăn, să se întoarcă în casă. Când ajunse la veranda din spate, se opri să-şi revină, ştergându-şi lacrimile de pe faţă. Căpitanul Groton, care o urmase, spuse uimit:

— Secreţi umezeală.

— Da, zise ea. Mai facem asta, din când în când, în momentele cu mare încărcătură emoţională.

— Aş vrea... începu el, apoi se opri.

— Da? Ce-ai vrea?

— Nu contează, spuse el, îndepărtându-şi privirea.

În noaptea aceea, întinsă în pat, Susan îi povesti lui Tom ce aflase.

— Nisip, spuse el neîncrezător. Nemernicii ne mută de aici ca să-şi facă baie de nisip.

Nu se simţea indulgent faţă de Wattesooni. După ce musafirul lor plecă în limuzina cu geamuri fumurii, Tom primi un telefon de la primarul oraşului Walker, capitala magazinelor Wal-Mart. Căpitanul însărcinat cu evacuarea lor era o persoană milităroasă şi inflexibilă, care le prezentase locuitorilor un set de termene-limită ce nu puteau fi negociate. Veştile venite din Red Bluff erau şi mai descurajante. Căpitanul de acolo era un rasist declarat, care considera evacuarea o soluţie prea bună pentru populaţia locală. Forţa părea a fi alternativa lui preferată.

— Larry vrea să formeze o rezistenţă unită, spuse Tom. Un fel de „La naiba, nu plecăm de aici”. Rămânem pe loc, refuzăm să ne facem bagajele. Mie mi se pare cam riscant.

Susan se gândea. În cele din urmă spuse:

— Vor crede că este o reacţie imatură.

— Ca a unui copil neascultător? spuse Tom iritat.

— Nu am zis că sunt de acord. Ci doar ce vor crede.

— Aşadar, ce facem?

— Nu ştiu. Ne comportăm într-un mod pe care ei să îl asocieze adulţilor. Rezistăm, fără să pară că rezistăm.

Tom întoarse capul pe pernă, să se uite la ea.

— Cum ai aflat toate aceste lucruri? Mie nu mi-a zis şi altceva în afară de vorbăria oficială.

— Eşti omologul lui, Tom. Trebuie să fie oficial cu tine. Eu nu contez.

— Sau poate contezi şi mai mult. Poate s-a îndrăgostit de tine.

— Te rog!

— Cine ar fi crezut că îmi voi pierde soţia în favoarea unui cartof, medită Tom.

Susan rezistă impulsului de a-l lovi cu perna.

— Să ştii că este oarecum un filozof.

— Socrate, cartoful, spuse el.

— Mai degrabă, Marc Aureliu. Nu cred că vrea cu adevărat să fie aici. Există ceva în trecutul lui, o tragedie despre care nu vrea să vorbească. Dar l-am putea face mai înţelegător. L-am putea câştiga de partea noastră.

Tom ridică un cot, să se uite foarte serios la ea.

— Dumnezeule, chiar ţi s-a destăinuit.

— Eu doar pun lucrurile cap la cap. Problema e că nu ştiu la ce ne-ar folosi dacă l-am câştiga de partea noastră. El doar ascultă de nişte ordine.

— Isuse, un prieten în rândul Wattesoonilor este un progres. Mergi mai departe.

— Este un ordin, domnule primar?

— Mata Hari a mea, spuse el, cu zâmbetul său strâmb şi bleg pe care ea îl iubea.

Se rostogoli mai aproape, să-şi pună capul pe umărul său. Toate problemele păreau mai suportabile în prezenţa lui.

În săptămânile care au urmat, căpitanul Groton nu prea a fost văzut. Din biroul lui ieşeau încă informări, instrucţiuni şi ordine, dar căpitanul în persoană nu era disponibil – era indispus, suna comentariul oficial. Când auzi asta, Susan telefonă la sediul Wattesoonilor, îngrijorată de faptul că ar fi putut avea o reacţie la meniul ciudat cu care îl servise. Spre surprinderea ei, căpitanul răspunse la telefon.

— Nu-ţi face griji, Susan, spuse el. Nu ai cu ce să mă ajuţi.

— Nu te cred, zise ea. Eşti atât de pasionat de acceptarea stoică, încât ai putea avea un şoc toxic înainte de a recunoaşte că este ceva în neregulă.

— Nu este nimic în neregulă.

— Sunt asistentă medicală, căpitane Groton. Dacă eşti bolnav, ai devenit răspunderea mea.

Urmă o pauză enigmatică pe fir.

— Nu este ceva ce-ai putea recunoaşte, spuse el într-un final. O boală Wattesooniană.

Îngrijorată, acum că el recunoscuse, Susan întrebă:

— Este gravă?

— Nu este mortală, dacă la asta te referi.

— Pot să te văd?

— Grija ta este măgulitoare, dar nu am nevoie de ajutor.

Şi a trebuit să se mulţumească cu asta.

În cele din urmă, Tom îl văzu înaintea ei, la o şedinţă pe care căpitanul nu a putut să o evite, un raport intermediar cu privire la pregătirile de evacuare.

— Trebuie să fie un gen de artrită, răspunse vag Tom la întrebările lui Susan. Se târâie într-un baston. Este şi puţin irascibil.

Neavând încredere într-un bărbat să remarce ceea ce era de remarcat, Susan o sună pe Alice Brody, care fusese şi ea la şedinţă. Aceasta se arătă mai mult decât dispusă să dea amănunte.

— Pare că îl supără ceva, spuse Alice. Dar nu asta e partea ciudată.

Aha, gândi Susan.

— Este *mai înalt*, Susan. Cu câţiva centimetri. Şi proporţionat diferit. Nu mai e atât de îndesat, dacă înţelegi la ce mă refer. Parcă a pierdut din greutate, dar eu cred că doar i-a fost redistribuită. Şi pielea îi arată altfel... e mai netedă, şi are o culoare mai naturală.

— Ce crezi că se întâmplă?

— Să fiu a naibii dacă ştiu.

Acela a fost momentul în care lui Susan îi veni ideea să îl invite pe căpitanul Groton la serbarea de 4 Iulie. Serbarea în sine fusese controversată, în împrejurările date – dar consiliul orăşenesc consideră că o zi de petrecere ar ridica moralul tuturor. Wattesoonii o priviră ca pe un ciudat festival al verii şi nu sesizară deloc conotaţiile naţionaliste, aşa că singura lor obiecţie a fost legată de potenţiala tulburare a ordinii publice.

Când orăşenii au fost de acord să interzică alcoolul, ocupanţii s-au înduplecat.

În Okanoggan Falls, ziua de 4 Iulie culmina întotdeauna cu o paradă, un obicei local pentru care oamenii se pregăteau cu cel puţin trei ore înainte. Existau mereu o echipă de drujbişti, o decapotabilă pentru Prinţesa Untului, o formaţie de jazz stil Dixieland pe un camion cu platformă, excavatoare decorate şi buldozere în loc de scenă.

Tom urma să meargă într-un Ford de epocă, purtând joben, aşa că Susan îi telefonă comandantului Wattesoonilor şi îl rugă să o însoţească.

— Va fi o adevărată paradă a Americii de pe vremuri, spuse ea.

Căpitanul ezită.

— Nu vreau să fiu provocator. Concetăţenii tăi poate nu se vor bucura de prezenţa mea.

— Dacă ai merge pe o platformă, poate. Dar dacă te amesteci în mulţime, şi savurezi un cârnat şi o limonadă? Unii poate chiar vor aprecia asta. Dacă nu, mă ocup eu de ei.

În cele din urmă, fu de acord, şi aranjară să se întâlnească.

— Să nu vii în uniformă, sună ultima ei instrucţiune.

Susan nu avu nici cea mai mică idee despre dilema pe care i-o provocase, până când acesta nu apăru în faţa drogheriei Meyer, purtând o adunătură de haine nepotrivite, ce păreau luate de la second-hand. În orice caz, lucrul cel mai remarcabil era faptul că putea să le poarte – ultima dată când îl văzuse, ar fi fost complet imposibil să încapă în haine omeneşti. Acum, când îl întâmpină, îşi dădu seama că aveau aceeaşi înălţime, iar el avea chiar şi bărbie.

— Arăţi minunat, spuse ea.

— Exagerezi, zise el cu oarecare durere în glas.

— Te simţi bine?

— Mai bine, mulţumesc.

— Dar hainele tale. O, Doamne.

— Sunt nepotrivite? întrebă el neliniştit.

Susan privi în jur, la toată acea neglijenţă estivală americană – bărbaţi în tricouri lălâi şi sandale, femei abia încăpând în maiourile lor.

— Nu, spuse ea. O să te integrezi de minune. Doar că, pentru un tip cu funcţia ta... Îl apucă de mână şi îl târî în drogherie,

îndreptându-se spre raftul cu reviste. Găsi un exemplar din GQ şi i-l puse în mână. Studiază-l, spuse ea. O să vezi cum se îmbracă bărbaţii din elită. Răsfoind alte reviste, găsi câteva exemple de înfăţişare mai clasică. Este ceva mai informal, dar de bun-gust. Potrivit în astfel de ocazii, şi nu îţi scade prestigiul.

Căpitanul studia solemn pozele.

— Mulţumesc, Susan. Îmi este de ajutor.

Ea gândi cu durere că şi-ar fi dorit ca şi Tom să îi urmeze cu atâta uşurinţă sfaturile referitoare la stil.

Se îndreptau spre casa de marcat, să plătească revistele, când căpitanul se opri brusc la vederea rafturilor.

— La ce folosesc astea?

— Igienă, îngrijire personală, spuse Susan. Astea sunt pentru curăţat dinţii. Îi curăţăm de două ori pe zi, pentru a preveni respiraţia urât mirositoare şi îngălbenirea dinţilor. Astea sunt pentru îndepărtarea părului nedorit. Bărbaţii se bărbieresc în fiecare zi, altfel le creşte barba.

— Adică toţi bărbaţii au păr pe faţă? întrebă căpitanul Groton, uşor îngrozit.

— Da. Cei care nu vor barbă se bărbieresc.

— Dar astea ce sunt? întrebă el arătând spre deodorante.

— Ne dăm cu ele la subraţ în fiecare zi, pentru a preveni mirosurile neplăcute.

— Trăiţi în permanent război cu corpul vostru, şopti căpitanul.

Susan râse.

— Aşa pare, nu? Privi şi ea spre rafturile pline cu şampoane, apă de gură, creme antiacneice, soluţii pentru îndepărtarea bătăturilor, săpunuri şi alte produse care demonstrau modurile în care fiecare persoană îşi considera neplăcut propriul corp.

Beth Meyer lucra la casă, aşa că Susan i-o prezentă căpitanului Groton. Incapabilă să îşi ascundă ostilitatea, Beth spuse totuşi:

— Sper că veţi învăţa câte ceva despre noi.

— Magazinul vostru a fost deja foarte instructiv, doamnă Meyer, spuse politicos căpitanul. Nu mi-am dat seama niciodată câtă ingeniozitate dedică oamenii îngrijirii corporale. Sper să mă întorc într-o zi.

— Atât timp cât este deschis, nu vom respinge niciun client, zise Beth.

Afară, lucrurile se precipitau pentru paradă, şi era evident că oamenii urmau să o folosească în mod spontan spre a-şi exprima frustrarea. Câţiva spectatori purtau panouri de protest, iar de-a lungul trotuarului un întreprinzător local amenajase un stand Înţeapă Barabula, oferind oamenilor posibilitatea ca, pentru câţiva dolari, să fie sadici cu nişte cartofi copţi. Judecând după resturile de cartof împrăştiate prin stand, cea mai populară activitate părea a fi explozia petardelor în interiorul cartofilor. Un reporter de la un post TV din afara oraşului îi lua un interviu patronului despre înfloritoarea lui afacere. Nimeni nu rostise cuvântul „Wattesoon”, dar toţi înţeleseseră ideea.

Inclusiv căpitanul Groton. Susan îl văzu studiind scena, aşa că spuse încet:

— E de prost-gust, dar mai bine să o facă aşa, decât la modul serios.

— Asta-i o interpretare, zise el puţin încordat.

Susan îşi reaminti că nu măruntaiele ei simbolice împodobeau pereţii standului.

Transmiţătorul lui radio alese exact acel moment pentru a prinde viaţă. Susan nici măcar nu îşi dăduse seama că îl avea la el, ascuns sub cămaşa scoasă din pantaloni.

— Scuză-mă, spuse el, după care vorbi în propria sa limbă.

Susan nu ştia despre ce se vorbea, dar vocea căpitanului era calmă şi profesională. După ce termină de vorbit, îl întrebă:

— Aveţi soldaţi gata să intervină?

O studie o clipă, ca şi cum s-ar fi gândit dacă să mintă, apoi spuse:

— Ar fi fost o prostie din partea noastră să nu luăm niciun fel de măsuri.

Lui Susan îi trecu prin minte că el era cel trimis în recunoaştere, profitând de prietenia ei pentru a evalua necesitatea de a folosi forţa împotriva vecinilor ei. Iniţial, se simţi înfuriată; dar imediat se linişti cu gândul că nu trimisese pe altcineva, mai iritabil.

— Hei, căpitane!

Bărbatul de la standul Înţeapă Barabula îi remarcase şi, încurajat de prezenţa camerei de filmat, se hotărâse să creeze o scenă atractivă.

— Vrei să lansezi o rachetă-cartof?

Oamenii din jur râseră nervos, aşteptând încremeniţi reacţia Wattesoonului. Susan gâfâia, gândindu-se cum să-l scape, când el puse o mână sigură pe braţul ei.

— Mi-e teamă că mă veţi considera un criminal, spuse el pe un ton relaxat.

Văzură cu toţii că înţelesese mesajul de violenţă subtilă, dar alesese să o ia drept glumă, şi nu provocare.

— Nu e vorba de nicio crimă, sunt doar cartofi, spuse patronul. Era un tip dolofan, nebărbierit, purtând un tricou alb murdar. Tonul cu care glumise avea o uşoară nuanţă agresivă. Haide, te las să tragi o dată gratis.

Căpitanul Groton ezită, toţi erau dornici să vadă ce va face. Într-un final, cedă.

— Foarte bine, spuse el îndreptându-se spre stand, dar insist să plătesc. Fără vreun tratament preferenţial.

Patronul, comedian amator, făcu spectacol din alegerea unui cartof lung şi subţire, care semăna în mod remarcabil cu clientul său. După aceea, îi dădu să aleagă arma: baros, topor, petardă sau alte instrumente de tortură.

— Păi, petarda, bineînţeles, se decise căpitanul. Aşa-i tradiţia azi, nu?

— Tradiţională ca şi berea.

O parte a mulţimii se simţi nemulţumită de interferenţa Wattesoonilor cu dreptul lor patriotic de a se îmbăta. Patronul standului îi înmână cartoful şi petarda.

— Uite, bag-o înăuntru. După ce căpitanul se conformă, bărbatul puse cartoful în spatele standului, zicându-i: Să-mi spui când eşti gata.

Când căpitanul dădu semnalul, bărbatul aprinse fitilul. Aşteptară cu respiraţia tăiată; după aceea, cartoful explodă, împroşcându-l pe patron drept în faţă. Publicul izbucni în râs. Căpitanul Groton se retrase fluturând prieteneşte din mână, de parcă ar fi plănuit de mult rezultatul.

— Ai fost foarte de gaşcă, îi spuse Susan în timp ce se îndepărtau.

— Aş fi putut distruge barabula cu arma mea, zise el, dar m-am gândit că nu ar fi fost în spiritul evenimentului.

— Porţi armă? se holbă Susan.

Armele Wattesoonilor erau recunoscute ca fiind îngrozitoare. Ar fi putut spulbera standul şi pe toţi cei din jurul său.

Căpitanul o privi fără vreo urmă de amuzament.

— Trebuie să mă pot apăra.

Parada era pe cale să înceapă, iar Susan simţea că escorta o persoană extrem de periculoasă, aşa că spuse:

— Hai să găsim un loc unde să stăm, departe de mulţime.

— Aici, zise căpitanul Groton.

Scanase deja terenul şi identificase cel mai bun loc pentru supraveghere: veranda unui bloc vechi, unde putea sta cu spatele la perete. Urcă treptele oarecum ţeapăn, mişcându-se ca şi cum genunchii săi nu ar fi fost obişnuiţi să se îndoaie.

Okanoggan Falls se întrecuse pe sine însuşi. Era o paradă deosebit de obraznică, plină de platforme cu dublu înţeles, precum cea pe care se afla un grup numit Banjourile Stricate, cântând „Nu mă îngrădi”, sau bannerul purtat de echipa de majorete a liceului, îmbrăcate în costume alb-negre reprezentând vacile Holstein, banner pe care scria „Eu nu vreau să mă mut”. Transmiţătorul radio al căpitanului îi tot întrerupea, şi Groton vorbea cu o voce calmă, autoritară, persoanei aflate la celălalt capăt.

În final, totul se petrecu fără intervenţia vreunui soldat, cu excepţia celui de lângă Susan. Când mulţimea începu să se împrăştie, Susan descoperi că ţinuse tot timpul pumnii strânşi şi se bucură că nimeni nu îşi dăduse seama de riscul care plutise deasupra lor.

— Acum ce urmează? întrebă căpitanul Groton.

Vorbise din punct de vedere militar, ea ştia asta; toate pretextele lui de socializare dispăruseră.

— Toţi se despart, spuse ea. Unii vor merge la terenul de baseball, pentru un picnic unde se vor aduna fonduri, dar majoritatea nu se vor mai întâlni până diseară, la artificii. Adică pe la nouă jumate, zece.

Căpitanul încuviinţă din cap.

— Atunci, mă întorc la bază, zise el.

Susan nutrea sentimente contradictorii, dar în final spuse:

— Căpitane... mulţumesc. Cred.

O studie cu atenţie.

— Îmi fac doar datoria.

În seara aceea, la ştiri, serbarea din Okanoggan Falls contrastă cu cea din Red Bluff, unde fusese instaurată starea de

asediu, artificiile fuseseră interzise şi tancurile Wattesoonilor patrulau pe străzile pustii.

O săptămână mai târziu, când Susan îi telefonă căpitanului Groton, răspunse aspirantul Agush.

— Nu poate să vorbească cu dumneavoastră, spuse el indiferent. Este pe moarte.

— Poftim? zise Susan, gândindu-se că poate nu a înţeles bine.

— A contractat una din bolile voastre omeneşti.

— A chemat cineva un doctor?

— Nu. O să moară în curând. Nu are rost.

După jumătate de oră, Susan ajunse la sediul Wattesoonilor cu trusa ei de asistentă în mână. Când aspirantul îşi dădu seama că are în faţă o femeie înzestrată cu hotărârea unui nazist, nu se împotrivi, ci o conduse spre biroul căpitanului. Părea în continuare nepăsător faţă de iminentul deces al superiorului său.

Căpitanul Groton stătea prăbuşit într-un scaun, în camera sa spartană, dar intimă. Transformarea din înfăţişarea lui era şi mai evidentă; acum era înalt şi zvelt, chiar şi pentru un om, iar trăsăturile sale faciale păreau cu adevărat umane. Într-o lumină mai slabă, ar fi putut trece drept un om obişnuit.

Un om obişnuit excesiv de nefericit. Ochii lui aveau contururi roşii, faţa era nebărbierită (Susan remarcă surprinsă prezenţa părului facial) şi vocea răguşită.

— Susan! Tocmai mă gândeam că ar trebui să-ţi mulţumesc pentru amabilitatea ta înainte de a... Se opri să strănute.

Preocupată încă de înfăţişarea lui, Susan răspunse:

— Devii uman, nu-i aşa?

— Microbii voştri cred cu siguranţă asta. Tuşi cu spută. Am contractat o boală extrem de dezgustătoare.

Susan îşi trase un scaun lângă el.

— Ce simptome ai?

Căpitanul scutură din cap, evident gândindu-se că nu era un subiect potrivit.

— Nu-ţi face griji. Sunt resemnat că voi muri.

— Te întreb strict din punct de vedere profesional.

Contrar voinţei sale, căpitanul spuse:

— Acest corp pare că se dizolvă. Pierde fluide prin toate orificiile. Iată, ţi-am zis că este dezgustător.

— Te doare gâtul? Ai nasul înfundat? Tuşeşti şi strănuţi?

— Da, da.

— Dragul meu căpitan, boala ta se cheamă răceală.

— Nu! protestă el. Sunt chiar cald.

— Probabil din cauză că ai febră. Îi puse mâna pe frunte. Da. Ei bine, din fericire am adus ceva pentru asta. Scoase o sticluţă cu aspirină, un antihistaminic, un descongestionant nazal şi un medicament pentru suprimarea tusei. Îi dădu în plus şi o cutie cu vitamina C.

— Nu eşti alarmată? întrebă el nesigur.

— Nu foarte tare. La noi, boala se vindecă în mod normal cam după o săptămână. Întrucât sistemul tău imunitar nu a mai întâlnit-o, în cazul tău nu sunt sigură. Trebuie să fii sincer cu mine, căpitane. Ai devenit uman şi în alte moduri, în afară de înfăţişarea ta?

— Cât a trecut? spuse el vag.

— Cât a trecut de când?

— De când te-am văzut prima dată.

Susan se gândi.

— Cam şase săptămâni.

— Atunci, transformarea este foarte avansată. În trei săptămâni nu mă voi mai putea deosebi de unul de-al vostru.

— Şi intern la fel?

— Ţi-ar trebui un laborator ca să-ţi dai seama de diferenţă.

— În cazul acesta, ai fi în siguranţă să fie sigur dacă te tratăm ca şi cum ai fi uman. Voi fi atentă, totuşi. Se uită prin cameră, după un pahar cu apă. Unde este ba... Era un apartament Wattesoonian; bineînţeles că nu exista baie. Ştia deja că ei nu excretau decât nişte granule tari, fără miros. De unde pot lua un pahar cu apă?

— Pentru ce?

Căpitanul părea uşor dezgustat.

— Ca să bei cu aceste pilule.

— *Să beau*?

— Vrei să spui că nu ai băut nimic?

— Noi nu avem nevoie de lichide...

— O, Doamne. Probabil eşti şi deshidratat. Va trebui să-ţi schimbi câteva obiceiuri, căpitane. Stai aici. Trebuie să dau o fugă la magazin.

Cumpără cantităţi mari de sucuri de fructe, apă îmbuteliată, şerveţele şi, după o secundă de ezitare, hârtie igienică – deşi nu se bucura că va trebui să îi explice la ce foloseşte. Cumpără, de asemenea, săpun, un prosop de faţă, apă de gură, gel de ras, un pachet de aparate de ras din plastic, o găleată şi un lighean. Că îi place sau nu, va trebui să înveţe.

Susan se confruntase cu pacienţi în diferite stadii de alienaţie mintală, dar niciodată nu trebuise să înveţe pe cineva cum să fie uman. Când l-a convins să înghită pastilele şi un suc de portocale, i-a explicat scopul cumpărăturilor sale într-un limbaj simplu, concret. I-a arătat cum să îşi sufle nasul şi i-a explicat cum funcţionau vezica şi intestinele, precum şi necesitatea de a se spăla cu apă şi săpun. Când a terminat, căpitanul arăta mai disperat ca înainte.

— Noi nu avem cunoştinţă de faptul că ascundeţi aceste deficienţe corporale, spuse el. Mă tem că am făcut o gravă eroare de judecată.

— Eşti soldat, zise ea. Nu mai dramatiza, adaptează-te.

Pentru o clipă, căpitanul se holbă, mirat de tonul ei autoritar. După aceea, îl văzu adunându-şi curajul de parcă ar fi trebuit să îndure dezmembrarea şi moartea.

— Ai dreptate să mă cerţi, spuse el. Eu am ales asta. Nu trebuie să mă plâng.

Curând, antihistaminicul începu să îi dea o stare de somnolenţă, aşa că îl convinse să se întoarcă în pat.

— E mai bine dacă dormi, îi spuse ea. Mai ia nişte pastile la patru ore şi bea o sticlă cu apă de fiecare dată când te trezeşti. O să simţi o presiune şi nevoia de a elimina lichid, foloseşte găleata. Nu te abţine, este foarte rău. Sună-mă dimineaţă.

— Pleci? întrebă el neliniştit.

Aşa intenţionase, dar ezită văzând expresia sa nefericită. O făcu să-şi dea seama că acum putea cu adevărat să citească expresiile de pe faţa lui. Îşi trase un scaun şi se aşeză.

— Trebuie să recunosc, tovarăşii tăi de aici nu par prea înţelegători.

Căpitanul rămase tăcut câteva clipe, uitându-se posomorât în tavan. Într-un final, spuse:

— Le e ruşine.

— De ce anume? De tine?

— De ceea ce devin.

— Adică uman? Atunci, sunt nişte habotnici.

— Da. Trebuie să înţelegi, Susan, armata nu atrage întotdeauna persoane de cea mai bună calitate.

Îşi dădu seama atunci că medicamentele, sau păsuirea din faţa morţii, îi învinseseră reticenţa obişnuită. Se afla acum într-o poziţie ciudată, comandantul forţei ocupante se baza pe ea în starea care l-a luat prin surprindere. Ar fi fost evident o violare a eticii medicale dacă ar fi încercat să afle de la el secrete militare sau politice. Dar informarea personală şi culturală era oare permisă? Luă rapid o decizie: nimic care să-l rănească. Cu prudenţă, spuse:

— Nu ştiam că voi, Wattesoonii, aveţi acest talent... această aptitudine... de a vă schimba înfăţişarea.

— Funcţionează doar cu speciile asemănătoare, spuse el somnoros. Nu eram siguri că ne sunteţi suficient de apropiaţi. Se pare că sunteţi.

— Cum faci?

Căpitanul rămase tăcut multă vreme, apoi zise:

— O să-ţi povestesc într-o zi. Este o trăsătură care ne-a fost de folos la adaptarea pe alte planete. Planete mult mai deosebite de a noastră, decât aceasta.

— De aceea te-ai schimbat? Ca să te adaptezi mai bine?

— Nu. Am simţit că este cel mai bun mod de a îndeplini ordinele.

Susan aşteptă să-i explice; întrucât el nu o făcu, îl întrebă:

— Ce ordine?

— Supravegherea evacuării la timp şi cu agitaţie minimă. M-am gândit că, dacă arăt ca un om, voi face populaţia locală să coopereze. Am vrut să mă consideraţi uman. Atunci nu ştiam ce dezavantaje sunt.

— Păi, nu cred că ne-ai fi putut păcăli, oricum, spuse Susan, uşor sceptică. Acum te poţi răzgândi?

— Nu. Procesul cameleonic este parte a biologiei noastre reproductive. Nu ne putem răzgândi nici în legătură cu asta.

Menţionarea reproducerii aduse în discuţie un alt subiect la care ea se gândise adesea.

— De ce nu se află aici nicio femeie Wattesooniană?

Subiectul păru că îi provoacă o emoţie intensă.

— Aproape invariabil, femeile noastre mor după ce nasc, spuse el încordat. Singurele care supravieţuiesc, de regulă, sunt cele fără copii, şi sunt rare. Dacă nu ar fi fost frecvente naşterile multiple, am fi avut dificultăţi în menţinerea populaţiei. Vedem uşurinţa cu care naşteţi voi, femeile umane, şi vă invidiem.

— Nu a fost întotdeauna aşa, spuse Susan. Şi noi obişnuiam să murim la fel de des. Dar nu ne-am împăcat cu gândul. Ne-am îmbunătăţit medicina până când am rezolvat problema.

— Nici noi nu ne-am împăcat cu gândul, zise el încet.

Susan îşi dădu seama.

— Asta s-a întâmplat cu soţia ta?

— Da.

Îi studie faţa.

— Cred că ai iubit-o foarte mult.

— Am iubit-o. Prea mult.

— Nu te poţi învinui pentru moartea ei.

— Pe cine ar trebui să dau vina?

— Pe doctori. Pe cercetătorii care nu găsesc leac. Pe societatea care nu consideră o prioritate suficient de mare găsirea unei soluţii.

Căpitanul râse.

— Este un răspuns foarte uman.

— Ei bine, *noi* ne-am rezolvat problema.

Se gândi atât de mult la răspunsul ei, încât Susan crezu că a adormit. Dar tocmai când se ridica să verifice, el spuse:

— În viaţă, cred că este mai bine să fii călător, să treci detaşat de bine şi de rău. Mai ales de bine, pentru că acesta întotdeauna dispare.

— Nu întotdeauna, zise Susan cu blândeţe.

Îi aruncă o privire întunecată.

— Întotdeauna.

Apoi adormi cu adevărat.

În seara aceea, după ce băieţii urcară în camerele lor, Susan îi povesti totul soţului său, la un pahar de vin. Câteva din detaliile medicale îl făcură să tresară.

— Au. Bietul nemernic. Sună mai rău decât pubertatea, totul se întâmplă în doar nouă săptămâni.

— Tom, chiar l-ai putea ajuta. Sunt lucruri pe care i le-ai putea spune, ca de la bărbat la bărbat, lucruri pe care eu nu pot...

— Ba nu, nu aş putea, zise Tom. În niciun caz.

Susan protestă.

— Dar sunt lucruri legate de anatomia masculină – vrei să-l pun eu în gardă?

— Mai bine să o faci tu, spuse Tom.

— Eşti un laş, replică ea.

— Ba bine că nu. Uite ce e, bărbaţii nu vorbesc despre asemenea lucruri. Cum aş putea să deschid subiectul? Şi mai ales, de ce? S-a băgat singur în toată povestea asta. A fost o strategie militară. A recunoscut chiar şi în faţa ta: a vrut să ne manipuleze, să cooperăm în a fi cuceriţi. Nu ştiu de ce te porţi ca şi cum ai fi responsabilă pentru el.

Tom avea dreptate. Susan îşi studie vinul din pahar, minunându-se de propria sa reacţie. Se agita ca şi cum căpitanul Groton ar fi fost pacientul, nu duşmanul ei. Îi manipulase în mod intenţionat sentimentele, şi reuşise.

Ei bine, gândi ea, jocul ăsta se poate juca şi în doi.

Urma să fie o vară petrecută nu la plajă, nu la pescuit şi nici pe terenul de baseball. Toţi erau ocupaţi cu împachetatul, sortatul şi pregătirile de mutare. Susan îi mobiliză pe Nick şi Ben în podul şi subsolul casei, să se ocupe de partea mai uşoară, împachetatul şi adunatul, dar partea mai grea îi revenea în întregime ei: luarea deciziilor. Ce să ia, ce să lase. Totul era un fel de referendum despre viaţa ei, trebuia să aleagă ce merită păstrat şi ce nu. Niciun obiect nu era un simplu obiect: erau doar amintiri, cuprinse în jucăriile vechi şi murdare, în felicitări, în bulbii de flori şi în cuverturi. Toate momentele mici, minuscule, care formau împreună tabloul vieţii sale. Într-un fel, trebuia să se separe pe ea însăşi de locul care o crease, să devină un obiect dezrădăcinat.

Vara era punctată de ceremonii triste, precum cea în care au început să dezgroape morţii din cimitir, ziua în care macaraua a scos din parc statuia soldatului din Războiul Civil şi ultima slujbă la biserică, înainte de a scoate ferestrele cu vitralii. În mod paradoxal, după plecarea morţilor oraşul păru şi mai bântuit de stafii.

Protestele nu încetară. Red Bluff era într-o stare de revoltă făţişă; un lunetist împuşcase trei soldaţi Wattesoonieni, şi armata începuse percheziţiile din casă în casă, pentru a dezarma populaţia. În Walker, mitingurile furioase erau televizate, rezidenţii ţipau şi plângeau.

În Okanoggan Falls, negociau. Wattesoonii plăteau acum pentru mutarea clădirilor istorice mai importante, iar districtul şcolar urma să fie păstrat neatins după mutare. Căpitanul Groton acceptase chiar să prelungească termenul-limită cu încă două săptămâni din septembrie, pentru ca fermierii să poată aduna recolta – concesiune pe care şi căpitanii din Red Bluff şi Walker au fost forţaţi să o facă, în silă, în cele din urmă.

Căpitanul devenise o figură cunoscută în oraş – nu mai folosea o limuzină, ci conducea un SUV închiriat pentru a supraveghea contractorii, a se întâlni cu grupurile civile, sau pur şi simplu pentru a lua masa la Earl’s Cafe şi a pălăvrăgi cu ospătăriţa. La exterior, nu mai avea nicio trăsătură Wattesooniană, în afară de stângăcia cu care făcea un nod sau prindea mingea de baseball. Se transformase într-un bărbat înalt, distins şi în vârstă, cu părul grizonant, ale cărui maniere erau la fel de impecabile ca şi ţinuta. În context social era rezervat, dar ocazional ceva îl amuza, şi atunci râdea îngăduitor. În acelaşi timp, o autoritate de oţel se ascundea dincolo de suprafaţă.

Femeile din Okanoggan începuseră să remarce. Începuseră să se apropie şi să îl atragă în conversaţie – cu insistenţă, călduros, râzând sfioase; iar el era extrem de atent, dar enervant de nehotărât. Lumea începuse să vorbească despre faptul că se ducea în fiecare săptămână să ia cina în casa Abernathy, indiferent dacă Tom era sau nu acolo. Au remarcat când Susan l-a dus la frizer, şi când s-au dus împreună să viziteze mall-ul din La Crosse. Buna dispoziţie a lui Susan începuse să le irite pe celelalte femei, aşa cum nu se mai întâmplase niciodată până atunci, şi ochii lor o urmăreau când trecea pe lângă ele.

— Cu siguranţă a sărutat mult broasca aia, de s-a transformat într-un prinţ, spuse Jewell Hogan la salonul de înfrumuseţare, şi remarca sa fu considerată atât de spirituală, încât o repetă întregul oraş.

În ceea ce o privea, Susan găsise un motiv în plus să-şi iubească viaţa în Okanoggan Falls, înainte de a o pierde. Juca un joc care îi dăduse vieţii sale o întorsătură exotică, entuziasmul care îi lipsise. Era datoria sa patriotică să se gândească în fiecare dimineaţă la felul în care se putea apropia şi mai mult de un bărbat pasionant de atractiv şi de puternic, care în mod limpede se bucura de compania ei şi se baza pe ea în feluri neobişnuit de intime. În ultima lună dinainte ca totul să fie distrus, viaţa ei devenise aproape perfectă.

Între pregătirile pentru mutarea afacerii sale şi îndatoririle de primar, Tom lipsea adesea în nopţile în care căpitanul Groton venea la cină. Susan ştia ce se bârfeşte – Nick îi spusese ruşinat că băieţii îl necăjesc pe seama mamei sale – dar nu avea de gând să se lase oprită de o meschinărie.

— Aşteaptă până or să vadă rezultatele, îi zise ea lui Nick.

O făcuse să se gândească la faptul că trebuia să înceapă cumva să aibă rezultate.

Căpitanul Groton se familiarizase deja cu mâncărurile tradiţionale din Midwest – mâncare de fasole verde, salată de fructe în aspic, fasole cu cârnaţi – şi cu ritualurile comune în care erau consumate. Aşa că Susan se distra gătindu-i preparate ceva mai îndrăzneţe. Gusturile lui erau mult mai puţin conservatoare decât cele ale lui Tom, şi aproape de fiecare dată îi lăuda eforturile. Într-una din nopţile în care Tom urma să se întoarcă târziu, comandă o pizza pentru băieţi şi pregăti creveţi cu orez sălbatic, coriandru, anghinare şi smântână, la care adăugă foarte puţin ardei roşu şi un strop de lămâie. Au mâncat în sufragerie, şi au consumat mai mult vin decât de obicei.

Căpitanul îi povesti cum savantul amator care administrează groapa de gunoi, într-unul din nenumăratele eforturi de a-i împiedica pe Wattesooni să-şi pună planurile în aplicare, încercase să îl convingă că sub oraş se afla îngropat un important sit arheologic, ce conţinea o comoară. Chiar îi arătase o hartă veche în franceză şi fotografia unui obiect metalic având gravat un misterios însemn.

Susan râse, puţin ameţită de vin.

— Şi tu ai căzut de fazan?

Căpitanul Groton o privi amuzat.

— Nu, nu am căzut.

Engleza lui era atât de bună, încât până atunci Susan nu folosise nicio expresie pe care el să nu o cunoască.

— Este o expresie. Cred că te-a luat peste picior.

— M-a luat peste picior. Şi eu trebuia să cad?

— Nu, nu, spuse ea. Este un fel de a spune. A cădea de fazan înseamnă a fi păcălit. Pe de altă parte, a-ţi cădea cu tronc înseamnă a fi îndrăgostit de cineva.

Căpitanul medită îndelung.

— Voi folosiţi acelaşi cuvânt pentru a fi păcălit şi a fi îndrăgostit?

Nu se mai gândise până atunci.

— Cred că da. Poate înseamnă că trebuie să îţi faci iluzii pentru a te îndrăgosti. Este implicată o doză mare de autoamăgire. Dar şi mult adevăr.

Deveni brusc conştientă cât de serios o privea, ca şi cum subiectul ar fi fost de mult în mintea lui. Când li s-au întâlnit privirile, simţi pentru o clipă o reacţie chimică spontană; după aceea, el îşi îndepărtă privirea.

— Şi când zici „Okanoggan Falls[4]“, la ce te referi, la păcăleală sau la dragoste?

— A, la dragoste, fără îndoială.

— Dar dacă ar fi vorba de păcăleală, nu mi-ai spune, afirmă el zâmbind uşor.

— Nu te păcălesc, căpitane, zise ea încet.

Şi, puţin surprinsă ea însăşi, spunea adevărul.

Urmă un moment de tăcere. Apoi Susan se ridică de la masă, lăsându-şi jos şervetul.

— Hai să mergem în grădină, spuse ea.

O urmă afară, în noaptea fierbinte de vară. Era sfârşitul lunii august; grădinile din jur erau tăcute, se auzeau doar bâzâitul cicadelor prin copaci şi oftatul meditativ al aparatelor de aer condiţionat. Când ajunseră la iarba mai înaltă de sub copaci, căpitanul se opri şi respiră aerul parfumat.

— Singurul lucru care mă surprinde de când am devenit uman este pielea, spuse el. Este atât de sensibilă, de trează.

— Aşadar, acum îţi place să fii uman? întrebă ea.

— Există câteva avantaje, spuse el, privind-o fix.

---

[4] *To fall* (engl.) – a cădea (n. tr.).

Intelectul ei îi spunea că ar fi trebuit să schimbe subiectul, să insiste pe subiectele de interes public, dar interesul său personal îi cuprindea mintea, făcând gândirea imposibilă. Era puţin ameţită de băutură, altfel nu ar fi spus-o cu voce tare.

— La naiba! Este atât de nedrept. De ce un bărbat atât de perfect trebuie să fie extraterestru?

Un bărbat obişnuit ar fi luat asta drept o invitaţie. Căpitanul Groton ezită, apoi cu mare reţinere îi luă cast mâinile într-ale sale.

— Susan, spuse el, trebuie să-ţi explic ceva, altfel te-aş păcăli. Trase aer în piept să se calmeze, în timp ce ea privea nedumerită cât era de timid. Forma aceasta pe care am luat-o, continuă el, nu este un accident. Pe planeta mea, când o femeie alege un bărbat, acesta devine aşa cum şi-l doreşte ea. Este funcţia trăsăturii cameleonice. Fără asta, am fi dispărut cu mult timp în urmă. Zâmbi uşor. Bănuiesc că natura şi-a dat seama că bărbaţii nu pot fi vreodată aşa cum îşi doresc cu adevărat femeile, până când nu sunt creaţi de femei.

Susan se chinuia să înţeleagă.

— Creaţi de...? Dar pe tine cine te-a creat?

— Tu m-ai creat, răspunse el.

— Adică...

— În prima zi în care ne-am întâlnit, când m-ai atins. De aceea evităm contactul uman. Atingerea femeii potrivite este suficientă pentru a declanşa reacţia. După aceea, se ocupă fiziologia. De fiecare dată când m-ai atins, feedback-ul biochimic a desăvârşit procesul.

Să-i fi provocat ea suferinţa şi şocul transformării între specii?

— O, Doamne, cu siguranţă mă urăşti, exclamă ea.

— Ba nu. Deloc.

Bineînţeles că nu. Bărbatul ei perfect nu ar putea niciodată să o urască. Ar fi o încălcare a scopului.

La gândul acela, se simţi ca o pasăre care s-a ciocnit de fereastră.

— Adică tu eşti tot ce-mi doresc eu de la un bărbat? întrebă ea.

— Evident.

— Am crezut că Tom este ceea ce-mi doream, vorbi ea cu voce slabă.

— Pe el îl ai deja, spuse căpitanul Groton. Nu mai ai nevoie de altul.

Susan îi studie faţa, făcută pe gusturile sale, ca o revelaţie a propriului său suflet. Nu era o faţă perfectă, ca a unui star de cinema, ci purta urmele experienţei şi ale tristeţii.

— Şi personalitatea ta? vru ea să ştie. Tot eu am creat-o?

Căpitanul scutură din cap.

— Este în întregime a mea.

— Dar asta-i partea cea mai bună, zise ea.

— Mulţumesc. Nu îi putu vedea faţa în lumina slabă, dar vocea lui părea profund emoţionată.

Se purtau ca nişte adolescenţi. Erau ca nişte adolescenţi, conduşi de o neobişnuită furtună hormonală, o necesitate evolutivă. În momentul în care îşi dădu seama de asta, fu şocată. Nu intenţionase niciodată să îl înşele pe Tom, nici măcar pentru o nanosecundă. Şi totuşi, era ca şi cum o făcuse deja, în inima ei. Visase la un iubit, fără ca măcar să îşi dea seama. Căpitanul era dovada vie a infidelităţii sale mentale.

— Este foarte stânjenitor, căpitane, vorbi ea încercând să fie matură. Ce ne facem?

— Nu ştiu, spuse el. Poate...

Exact în acel moment se aprinse lumina pe veranda din spate, şi cei doi au sărit ca şi cum ar fi fost vinovaţi, prinşi făcând exact ceea ce amândoi încercau să alunge din gândurile lor.

Tom stătea pe verandă, privind spre ei.

— Te-ai întors! strigă vioaie Susan, sperând că vocea nu i-a sunat la fel de încordată ca şi fiinţa sa. Porni pe peluză, spre casă, lăsându-l pe căpitanul Groton în urma ei. Ai mâncat?

— Da, răspunse Tom. M-am oprit în Walker, la Burger King.

— O, bietul de tine. Tocmai voiam să fac o cafea. Vrei şi tu?

— Mă tem că trebuie să mă întorc la bază, spuse căpitanul Groton.

— Nu mai stai nici măcar pentru o cafea? întrebă Susan.

— Nu, este mai târziu decât credeam.

Cu un zâmbet trist, adăugă:

— Acum înţeleg de ce întârziaţi mereu voi, oamenii.

Îl însoţi până la uşă, lăsându-l pe Tom în bucătărie. Pe trepte, căpitanul ezită.

— Mulţumesc, Susan, zise el, şi ea ştiu că nu îi mulţumea pentru cină.

— Femeile voastre sunt norocoase, căpitane, şopti ea.

— Ba nu, nu sunt, răspunse el serios.

— Poate că viaţa lor e scurtă, dar pariez că sunt fericite.

— Sper că ai dreptate.

Căpitanul plecă, grăbindu-se de parcă ar fi vrut să scape de amintirile sale.

Când Susan se întoarse în bucătărie, Tom îi spuse cu o nepăsare studiată:

— Ai mai făcut vreun progres cu el?

— Nu, spuse ea. Este foarte conştiincios.

Îşi făcu de lucru, turnând cafeaua. Când îi dădu ceaşca lui Tom, pentru prima dată de când erau căsătoriţi văzu o urmă de îngrijorare în ochii săi. Puse ceaşca jos şi îl îmbrăţişă.

— Tom, spuse ea pătimaşă, te iubesc atât de mult.

Tom nu spuse nimic, dar o strânse cu disperare în braţe.

Şi totuşi, în noaptea aceea, în timp ce stătea trează lângă Tom, ascultându-i respiraţia familiară, în mintea ei au început să se adune întrebările.

În viaţa ei exista un gol despre care nici măcar nu avusese habar că era acolo. Acum, că aflase, nu putea să ignore durerea. Se obişnuise cu o viaţă de compromisuri, de merge-şi-aşa. Dar nu mai mergea aşa.

Cu toate acestea, nu putea avea mai mult fără să-l rănească pe Tom. Nu îl iubea mai puţin după ce aflase că el nu era perfect pentru ea; la urma urmei, era uman. Nu era vina lui.

Se uită la grămada de pături sub care dormea soţul ei şi se gândi la tot ce îi datora, pentru anii de încredere şi loialitate. Cumva, trebuia să se desprindă de posibilitate şi dorinţă, şi să meargă mai departe. Trebuia să se împace cu ce avea. Era pur şi simplu datoria ei.

Ziua mutării fusese planificată până în cel mai mic detaliu, aşa cum făceau Wattesoonii în orice situaţie. Flote întregi de camioane, închiriate din toată regiunea, urmau să ajungă în Okanoggan Falls începând cu ora 6 a.m. După oprirea la baza Wattesooniană, urmau să intre în oraş la opt fix şi să se răspândească spre locaţiile desemnate. Orarul mutării fiecărei gospodării fusese publicat în ziar, afişat în magazine şi livrat

personal la fiecare uşă. Exista o pagină web unde toată lumea îşi putea găsi propria oră a mutării.

Protestatarii se organizaseră şi ei. Se zvonise că urma să se adune toţi la 7 dimineaţa, în parcul din faţa Primăriei. De acolo, urma să mărşăluiască pe Strada Principală, spre locul unde autostrada trecea printre faleză şi râu, şi să blocheze drumul pe care camioanele trebuiau să intre în oraş.

La ora 6.45, când Susan şi Tom ajunseră în spatele Primăriei, la locul de parcare rezervat primarului, era limpede că la miting se adunaseră o mulţime de oameni. Poliţia locală dirija traficul şi punea în aplicare regulile de parcare, dar nu intervenea în alte moduri. Şiruri întregi de oameni, purtând pancarte făcute acasă, termosuri şi scaune pliante, înaintau spre parc, ca şi cum ar fi fost sărbătoare. Câţiva activişti, pe care Susan nu îi recunoscu, încercau să pună în funcţiune un amplificator mobil.

Când Susan şi Tom ajunseră pe treptele Primăriei, Walt Nodaway, şeful poliţiei, îi văzu şi se îndreptă spre ei.

— Avem nişte profesionişti din afara oraşului, spuse el. Probabil au venit din Madison.

— Ai suficienţi oameni? întrebă Tom.

— Atât timp cât rămân cu toţii paşnici.

— Ofiţerii ştiu că nu trebuie să intervină?

— A, da.

Vorbiseră despre asta în noaptea dinainte.

O reporteriţă îşi făcu apariţia, nu era din oraş.

— Domnule primar Abernathy, aţi venit să îi sprijiniţi pe protestatari? întrebă ea.

— Toată lumea are dreptul de a-şi exprima părerea. Eu sprijin dreptul lor, indiferent dacă sunt sau nu de acord cu ei.

— Dar sunteţi de acord cu cei care se opun mutării?

Susan îl instruise să nu folosească replica „Fără comentarii”, dar îşi dădu seama că el exact asta voia să spună acum.

— Pentru oameni este greu. Vor să-şi apere casele. Ştiu cum se simt.

Susan îl strânse de mână, să îl încurajeze.

Membrii consiliului orăşenesc începură să apară şi se adunară pe trepte în jurul lui Tom; discutau cu voce joasă şi priveau mulţimea de lângă ei. În mod previzibil, protestul începu târziu; după 7.30, difuzorul prinse viaţă şi cineva începu să intoneze „Nu plecăm de aici”. Oamenii se pregăteau să se

încoloneze pentru marşul pe autostradă, când din direcţia opusă un SUV negru cunoscut se apropie rapid de baricadele poliţiei şi se opri în faţa Primăriei. O dubă care venise în urma lui se opri la marginea parcului.

Căpitanul Groton ieşi, urmat de trei gărzi Wattesooniene care păreau şi mai greoaie decât de obicei, în comparaţie cu comandantul lor cel zvelt. Toţi purtau uniforme de culoarea nisipului. Căpitanul aruncă o privire asupra parcului, acolo unde oamenii tocmai începuseră să îşi dea seama că sosise opoziţia, apoi se întoarse să urce scările. Când se apropie de Tom, îi spuse cu voce joasă, poruncitoare:

— Doar o vorbă, domnule primar Abernathy. Înăuntru.

Se întoarse apoi spre membrii consiliului orăşenesc:

— Şi voi.

După care continuă să urce scările spre uşă. Ceilalţi îl urmară.

Câţiva spectatori reuşiră să se strecoare înăuntru, înainte ca gărzile Wattesooniene să închidă uşile; printre ei, se afla şi Susan. Rămase alături de ceilalţi în spatele încăperii, în timp ce căpitanul Groton se adresa oficialilor oraşului.

Nu îl mai văzuseră niciodată supărat atât de tare, şi nu era o privelişte care să-i liniştească. Degaja o tensiune rece, ca o manetă trasă până la maximum.

— Sunt nevoit să vă consider responsabili pe voi toţi pentru purtarea celor de afară, spuse el. Trebuie să se întoarcă imediat la casele lor şi să nu împiedice desfăşurarea operaţiunii. Se răsuci spre Tom. Aş prefera ca ordinul să vină de la tine, domnule primar.

— Nu pot să le dau un asemenea ordin, zise Tom. În primul rând, nu sunt de acord cu el. În al doilea rând, nu îl vor asculta, indiferent ce le spun. Nu sunt comandantul lor, sunt doar primarul. Ei m-au ales, ei mă pot demite.

— Ai forţele de poliţie la dispoziţia ta.

— Doar Walt şi trei ofiţeri. Nu pot acţiona împotriva întregului oraş. Cred că sunt patru sute de oameni acolo.

— În cazul acesta, spuse căpitanul Groton, eu am forţe la dispoziţia mea. Două sute de soldaţi înarmaţi. Cu zece minute în urmă, au început să înconjoare parcul. Aşteaptă doar ordinul meu, pentru a interveni şi a începe să-i aresteze pe cei care nu

se supun. Avem amenajat un loc sigur, gata să primească prizonieri. Este decizia ta, domnule primar.
Într-un fel, nu se aşteptaseră la o tactică atât de dură.
— Sunt copii acolo, şi bătrâni, protestă Tom. Nu poţi pune soldaţii pe ei. Îşi exprimă doar punctul de vedere.
— Au avut trei luni să îşi exprime punctul de vedere. Timpul să facă asta s-a terminat.
— Timpul să facă asta nu se termină niciodată, replică Tom.
Ochii li se întâlniră pentru o clipă, apoi căpitanul Groton reluă pe alt ton.
— Nu mai înţeleg nimic. Aţi ştiut de la început pentru ce suntem aici. Nu v-am minţit niciodată, şi nici nu v-am ascuns nimic. Am făcut tot ce mi-a stat în puteri să vă fac mulţumiţi. Am făcut atâtea compromisuri, încât superiorii mei îmi pun la îndoială discernământul. Şi voi tot mă sfidaţi.
— Nu este vorba de tine, căpitane, spuse Tom cu o voce mai conciliantă. Ai fost foarte corect, şi îţi suntem recunoscători. Este vorba însă de ceva mai important. Este vorba de dreptate.
— Dreptate!
Căpitanul Groton gesticulă nedumerit.
— Atunci, este vorba de o iluzie. Ceva ce nu a fost şi nu va fi niciodată. Spune-mi un lucru: cutremurul ţi se pare nedrept, sau mergi împotriva furtunii?
— Cutremurele şi furtunile nu sunt responsabile de acţiunile lor. Nu au nici inimă, nici conştiinţă.
— Păi, dacă asta te ajută la ceva, consideră că nici noi nu avem.
— Ştiu că nu-i adevărat, spuse Tom privindu-l în ochi.
Pentru o clipă, căpitanul Groton se opri, ca şi cum Tom ar fi lovit drept la ţintă. Dar pe urmă chipul său împietri.
— Înseamnă că te-am indus în eroare, zise el. Suntem la fel de implacabili ca şi forţa naturii. Neutri şi inevitabili. Nici dorinţele tale, nici ale mele, nici ale celor de afară nu pot avea o influenţă cât de mică asupra rezultatului final.
Afară, mulţimea se adunase pe lângă scări şi începuse să scandeze „Oamenii, uniţi, nu vor fi învinşi”. Pentru o clipă, doar vocile lor s-au auzit în încăpere.
— Arată că eşti şeful, Tom, zise căpitanul Groton cu voce joasă. Spune-le să plece de aici şi să se salveze. Îţi pot acorda

zece minute ca să-i convingi, după care trebuie să dau ordinul. Îmi pare rău, dar este datoria mea.

Tom se uită lung la el, mâniat de trădare, furios să ajungă partener la o crimă. Căpitanul Groton îi întâlni privirea şi nu se feri. Apoi, pentru o secundă, Tom privi spre Susan. Imediat, aproape involuntar, toţi cei din încăpere văzură asta. Şi şi-au dat seama că era mai mult decât un principiu.

Tom se ridică în picioare, era evident că îi amorţise spatele. În mod normal, s-ar fi consultat cu membrii consiliului; de data aceasta însă se întoarse şi porni spre uşă. Trecând pe lângă Susan, aceasta i se alătură. Privitorii le făcură loc. Nimeni nu ştia ce va face Tom.

Afară, gărzile Wattesooniene care ţineau mulţimea departe de uşă se dădură înapoi când Tom apăru pe scări. Ridică mâna şi scandările se opriră.

— Ascultaţi cu toţii, începu el, dar vocea nu-l ajută.

Făcu un semn spre femeia cu difuzorul portabil, şi aceasta se grăbi să urce pe scări, să îi dea microfonul.

— Ascultaţi cu toţii, repetă el. Mulţimea deveni complet tăcută, văzându-i chipul furios. Soldaţii Wattesoonieni ne-au înconjurat, şi în zece minute vor interveni şi vor începe să aresteze oameni.

Un val de protest şi panică îşi făcu loc în mulţime.

— E o cacealma, strigă cineva.

— Ba nu e, spuse Tom. Îl cunosc destul de bine pe căpitan. Este cât se poate de serios. Acum, dacă vreţi să fiţi arestaţi, bătuţi şi aruncaţi într-o închisoare Wattesooniană, foarte bine. Dar toţi ceilalţi, vă rog, mergeţi acasă. Luaţi-vă copiii şi plecaţi de aici. Nu vreau să fiţi răniţi. Ştiţi că ei pot face asta.

Cei de pe margini începuseră deja să plece, dar mare parte din mulţime stătea nemişcată, privindu-l cu dezamăgire pe Tom, ca şi cum ar fi aşteptat altceva de la el.

— Am făcut tot ce ne-a stat în putinţă, zise el. I-am convins de multe lucruri pe care nu credeam vreodată că ni le vor acorda. Am mers cât de departe am putut. Dar acum am ajuns în punctul în care nu ne vor mai da nimic. Este rândul nostru să cedăm. Nu mai putem face nimic. Vă rog, mergeţi acasă. Eu asta voi face.

Restitui microfonul proprietarului şi coborî treptele. Susan îl luă de mână şi merse alături de el. Hotărârea oamenilor parcă

se evaporase, se dezumflase. Mulţimea începu să se împrăştie. Deşi unul din protestatarii din Madison încercă să pună iar lucrurile în mişcare, forţa lor dispăruse. Oamenii nu mai vorbeau prea mult, nici măcar nu se mai uitau unii la ceilalţi, în timp ce se despărţeau.

Când ajunseră la jumătatea parcului, Susan îi şopti lui Tom:

— Maşina este în partea opusă.

— Ştiu, zise Tom. O să mă întorc mai târziu să o iau.

Susan îşi dădu atunci seama la ce se gândise Tom: cel mai important era ca oamenii să îi vadă mergând simbolic spre casă.

— Nu te uita înapoi, îşi spuse ea.

Ar fi dat impresia că ezită, că îi pare rău. Şi totuşi, vru să o facă. Când ajunseră la marginea parcului, nu se putu abţine şi privi peste umăr. Spaţiul verde era aproape gol, cu excepţia unui grup de conservatori care mărşăluiau spre autostradă, să blocheze camioanele. Căpitanul Groton stătea singur pe treptele Primăriei. Nu supraveghea însă scena şi nici protestatarii rămaşi. Se uita după ea. Văzând asta, în gândurile lui Susan îşi făcu apariţia o undă de regret care îi tăie răsuflarea, şi ea aproape se împiedică.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Tom.

— Nimic, răspunse ea. Este în regulă.

Până spre seara zilei următoare, în Okanoggan Falls totul se sfârşise.

În Red Bluff avusese loc o revoltă; armata Wattesooniană ducea încă o înverşunată luptă cu partizanii rezistenţei. În Walker, soldaţii îi adunaseră pe locuitorii nesupuşi în ţarcuri supraaglomerate, şi într-un final avu loc o răscoală; numărul victimelor creştea în continuare. Doar în Okanoggan Falls lucrurile se derulaseră paşnic, fără piedici.

Camionul de mutări tocmai pornise din faţa casei familiei Abernathy. Tom şi Nick îl urmau cu maşina lor, iar Susan făcea ultimul tur prin casă, să vadă dacă a uitat ceva, când telefonul ei sună. Presupunând că este Tom, nu se uită la număr înainte de a răspunde.

— Susan.

Nu se aşteptase să îi mai audă vocea. Toate deciziile fuseseră luate, povestea era încheiată. Wattesoonii câştigaseră. Oraşul căzuse în mâinile duşmanilor.

— Îmi poţi acorda cinci minute să ne vedem? zise el.

Vru să spună că nu, dar o undă de dezamăgire o făcu să îşi dea seama că între ei mai era încă ceva.

— Nu aici, zise ea.

— Unde?

— Pe Strada Principală.

Ben era în curte, despărţindu-se cu greu de singurul cămin pe care-l avusese. Susan deschise uşa din spate şi strigă:

— Trebuie să fug în oraş pentru o clipă. Te iau în zece minute.

În centru, luminile se aprinseseră automat la lăsarea serii, dând un aer melancolic străzilor pustii. Vitrinele magazinelor erau goale, acoperite cu afişe pe care scria ÎNCHIS DE TOT (SAU DE TONT). Când Susan îşi parcă maşină, pe Strada Principală nu mai erau alte vietăţi în afară de o cioară care căuta în gunoaie şi căpitanul Groton, acum singurul comandant al unui oraş-fantomă.

La început, nu şi-au vorbit. Au mers unul lângă celălalt pe strada bine cunoscută. În drogheria Meyer, raftul de unde Susan îi luase revista era gol. Ajunseră în locul de unde urmăriseră parada de 4 Iulie şi căpitanul Groton întinse mâna, să atingă zidul cald din cărămidă.

— Nu-i voi uita niciodată pe oameni, spuse el. Poate m-am minţit singur, dar în final am ajuns să mă simt bine printre ei. Poate că, dacă aş fi avut suficient timp, aş fi fost fericit aici.

— Asta nu te-a împiedicat să îi distrugi, spuse Susan.

— Nu. Sunt obişnuit să distrug lucrurile pe care le iubesc.

Dacă ar fi existat vreun dram de autocompătimire în vocea lui, Susan s-ar fi înfuriat, dar nu era decât o simplă afirmaţie.

— Ce vei face mai departe?

Căpitanul ezită.

— Trebuie să lămuresc nişte probleme legate de această misiune.

În spatele lor se trânti o portieră, şi căpitanul Groton aruncă o privire nervoasă peste umăr. Uitându-se în aceeaşi direcţie, Susan văzu că un Wattesoon în uniformă neagră coborâse dintr-un vehicul militar parcat şi rămase lângă el, cu braţele încrucişate, privind lung spre ei.

— Şoferul tău este nerăbdător.

— Nu-i şoferul meu. Este gardianul meu. Am fost arestat.

Susan rămase înmărmurită.

— De ce?

Căpitanul făcu un gest indiferent.

— Superiorii meu au fost nemulţumiţi de strategia cu care mi-am îndeplinit misiunea.

Susan bănui, într-un fel, că nu se referea la uzul forţei.

— Adică... Arătă spre corpul lui uman.

— Da. Au simţit că trebuie să ia poziţie şi să supună problema curţii marţiale.

Susan îşi dădu seama că asta voise el să îi spună.

— Dar ai reuşit! spuse ea.

Căpitanul zâmbi ironic.

— E discutabil. La mijloc stă însă un principiu mai mare. Superiorii mei simt că nu putem risca să ne transformăm în cei pe care îi cucerim. S-a întâmplat de mai multe ori în trecutul nostru.

— Ni se întâmplă şi nouă, zise Susan. Cred că ofiţerii voştri se luptă cu o lege universală a cuceririi.

— Cu toate acestea, ei privesc înainte şi îşi imaginează un copil Wattesoonian jucându-se în curtea şcolii dintr-un oraş ca ăsta, fără să se deosebească de cei umani.

Susan îşi putea imagina şi ea acest lucru.

— Şi ar fi un lucru rău?

— Pentru mine, nu, răspunse el.

— Nici pentru mine.

Gardianul îşi pierdu în cele din urmă răbdarea şi se îndreptă spre ei. Susan luă mâna căpitanului şi o strânse tare.

— Îmi pare atât de rău că vei fi pedepsit pentru violarea acestui tabu.

— Am ştiut tot timpul ce risc, spuse el, strângându-i mâna, la rândul său. Şi totuşi... Vocea lui trăda un remarcabil amestec de hotărâre Wattesooniană şi indignare umană. Este nedrept.

Şi atunci îşi dădu ea seama că, în ciuda aparenţelor, câştigase.

[În româneşte, povestirea *Okanoggan Falls* a apărut în *The Year's Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, 2011]

A.E. Van Vogt
Barbarul
(din „Cartea lui Van Vogt”, *The Book of van Vogt,* 1972)

Traducere de Mariana Neţ

În adresa iniţială către patronat, după întoarcerea de pe Venus, Tews spusese printre altele: „E dificil pentru noi să ne dăm seama, dar oraşul Linn a rămas acum fără un duşman redutabil. Adversarii noştri de pe Marte şi Venus, fiind învinşi decisiv de armatele noastre în ultimele două decenii, ne aflăm acum într-o poziţie istorică unică: suntem singura mare putere din lumea oamenilor. Pare inevitabilă o perioadă nelimitată de pace şi reconstrucţie creatoare".

S-a întors la palat având încă în urechi ovaţiile patronilor şi într-o dispoziţie de profund triumf. Spionii lui îi raportaseră că patronii îi atribuiseră mari merite în victoria de pe Venus. La drept vorbind, războiul se desfăşurase cu mult înainte de venirea lui. Şi apoi, brusc, se sfârşise aproape peste noapte.

Concluzia a fost că o contribuţie hotărâtoare la aceasta avusese şi conducerea lui ilustră. Tews nu avea nevoie de perspicacitate ca să-şi dea seama că, în asemenea împrejurări, ar putea pune în mod generos triumful pe seama lui Jerrin, şi nu s-ar ştirbi cu nimic bunul renume al altora.

În ciuda propriilor cuvinte către patronat, se trezi, în timp ce săptămânile curgeau liniştit, din ce în ce mai uluit de realitatea celor spuse: niciun duşman. Nimic de care să se teamă. Chiar şi acum, i se părea greu de crezut că universul aparţinea oraşului Linn; şi că, în calitate de lord consilier, dispunea de propriul său domeniu, într-o funcţie de mare autoritate asupra mai multor supuşi decât orice alt om.

Era un conducător devotat, desigur, s-a liniştit el grăbit, renegând mândria de moment. Vedea în mod clar marile fapte bune care ar reflecta gloria Linnului şi epoca de aur a lui Tews. Viziunea era atât de nobilă şi inspirată încât, pentru mult timp, se mulţumi numai să se joace cu planurile măreţe, nebuloase şi nu întreprinse absolut nimic.

A fost informat imediat ce Clane s-a întors de pe Venus. Curând a primit un mesaj de la el:

Excelenţei sale,

Lordul consilier Tews,

Stimate unchi,

Aş vrea să te vizitez şi să-ţi descriu rezultatul câtorva convorbiri între fratele meu Jerrin şi mine, legate de pericolele potenţiale pentru imperiu. Ele nu par grave, dar noi suntem deopotrivă de preocupaţi de preponderenţa sclavilor faţă de cetăţenii de pe pământ şi suntem supăraţi datorită nerecunoaşterii situaţiei prezente de către popoarele de pe lunile Jupiter şi Saturn.

Din moment ce acestea sunt singurele pericole pe care le întrevedem, cu cât mai repede vom analiza fiecare aspect al problemei, cu atât mai siguri vom putea fi că soarta Linnului se va afla sub controlul unei acţiuni inteligente şi că acesta nu va mai fi guvernat pe viitor de oportunism, care a fost pentru atât de multe generaţii principalul element de guvernare.

Nepotul tău ascultător,

Clane

Scrisoarea l-a iritat pe Tews. I s-a părut intrigantă. I-a adus aminte de controlul asupra oraşului Linn şi că viitorul glorios pe care îl preconiza pentru imperiu nu era împlinit, că de fapt nepoţii lui ar putea să ceară compromisuri care ar umbri frumuseţea unei victorii pe care numai el o putea bănui. Totuşi, răspunsul lui a fost diplomatic.

Dragul meu Clane,

A fost o plăcere să primesc veşti de la tine şi, de îndată ce mă voi întoarce de la munte, voi fi încântat să te primesc şi să discutăm toate aceste chestiuni, până la capăt, fără compromisuri. Am dat instrucţiuni diferitelor departamente să adune date, ca atunci când ne vom vedea să putem discuta pe baza faptelor.

Tews,

lord consilier

În realitate, dăduse instrucţiuni şi ascultase efectiv o prezentare sumară a unui înalt funcţionar care era expert în ce priveşte situaţia de pe lunile lui Jupiter şi Saturn. Acestea erau locuite de triburi în variate stadii de cultură primitivă. Rapoartele recente, spicuite din interogatoriile primitivilor (barbarilor) şi de la negustorii din Linn, care vizitaseră anumite porturi de intrare, indicau că vechiul joc al intrigii şi crimei printre şefii de trib care urmăreau puterea continua încă.

Liniştit, în ciuda convingerii sale anterioare, că situaţia era exact cum fusese descrisă, Tews plecă în vacanţă la munte cu o suită de trei sute de curteni şi cinci sute de sclavi. După o lună, era încă acolo când veni al doilea mesaj de la Clane.

Milostive lord consilier Tews,

Răspunsul la mesajul meu a fost o mare uşurare pentru mine. Mă întreb dacă aş putea şi în continuare să abuzez de bunele tale oficii şi să-i pun pe şefii de departament să determine câţi sunt încă aici şi unde sunt concentraţi. Motivul pentru această anchetă este că am descoperit executarea subită a câtorva dintre agenţii mei din Europa – marea lună a lui Jupiter –, executaţi acum mai bine de un an, şi că de fapt informaţiile mele din teritoriu se bazează pe rapoarte, toate mai vechi de doi ani şi extrem de neclare. Se pare că acum aproape cinci ani un nou lider a început să unifice Europa; şi rapoartele agenţilor mei – acum când analizez datele furnizate de ei – devin mai puţin clare pe lună ce trece. Bănuiesc că am căzut victimă unei propagande pregătite cu atenţie. Dacă aşa stau lucrurile, faptul că cineva a fost destul de perspicace să-mi intercepteze canalele de informaţie mă îngrijorează.

Desigur, acestea sunt numai bănuieli, dar pare indicat să-i punem pe oamenii tăi să facă cercetări, ţinând cont permanent că este posibil ca sursele informaţiilor actuale să fie îndoielnice.

Al dumitale servitor şi nepot credincios,

Clane

Referirile la agenţii „mutaţiei" i-au trezit amintiri neplăcute lui Tews, care trăia într-o lume de spioni. *Presupun* – se gândea el posomorât – *că şi acum se face propagandă împotriva mea, deoarece sunt în vacanţă. Oamenii nu-şi pot da seama ce planuri măreţe punem la cale pentru stat în timpul aşa-numitei mele călătorii de plăcere.*

Se întrebă dacă, dând publicitate seriei de declaraţii despre un viitor grandios, nu ar putea să le reteze criticele.

Iritarea lui dură o zi, apoi reciti scrisoarea lui Clane şi se hotărî că era de dorit să abordeze totul în mod diplomatic şi cu calm. Era necesar să se afle în situaţia de a spune că luase fără excepţie măsurile de prevedere cele mai ferme, împotriva oricărei eventualităţi.

Dădu instrucţiunile necesare, îl informă pe Clane că făcuse întocmai şi apoi începu să analizeze serios situaţia care ar apărea când Jarrin s-ar întoarce de pe Venus, după şase sau opt luni, pentru a-şi primi triumful. Propria lui întoarcere de pe Venus nu-l mai mulţumea. Nepoţii lui intenţionau să se amestece în afacerile statului şi, într-adevăr, ambii aveau dreptul legal să fie consilieri ai guvernului. Fiecare, în conformitate cu legea, avea un vot în consiliu în ce priveşte afacerile de pe Linn, deşi niciunul nu putea să se amestece în mod direct în administraţie.

Presupun – Tews recunoştea în sinea lui cu părere de rău – *că nepotul meu Clane se află în deplinătatea drepturilor sale; dar îşi aminti de-o vorbă de-a mamei lui: „Este un bărbat neînţelept acela care îşi exercită drepturile."* Râse schimonosit.

În acea seară, exact înainte de a se duce la culcare, Tews avu o sclipire de fină intuiţie: *Iar alunec pe panta suspiciunii – aceleaşi temeri care m-au tulburat când mă aflam pe Venus. Mă aflu sub influenţa atmosferei acestui palat detestabil.*

Personal se simţea incapabil de gânduri mârşave şi accepta prezenţa lor la alţii – îşi spuse – cu cel mai mare dezgust, şi numai datorită intereselor statului.

Sentimentul datoriei – iată adevăratul imperativ sub care acţiona – era lucru cert. Recurgea la motivaţia aceasta – era nevoit s-o recunoască – în intrigi şi comploturi, chiar dacă cel mai mărunt indiciu de intrigă îl revolta.

Conştiinţa propriei sale integrităţi îl linişti din nou pe Tews. *La urma urmei,* se gândi *el, pot fi indus în eroare câteodată, dar nu*

mă pot înşela dacă rămân veşnic vigilent la pericolele din alte surse. Iar o mutaţie care se bazează pe cunoştinţe şi arme ştiinţifice este o chestiune despre care eu, ca apărător al statului, trebuie să iau act.

Acordase o atenţie considerabilă armelor de care văzuse că făcea uz Clane pe Venus. Şi, în timpul zilelor care urmară, ajunse la concluzia că trebuie să treacă la acţiune. Continua să-şi spună cât de revoltător era să facă asta, dar în final îl înştiinţă pe Clane:

Dragul meu nepot,

Deşi nu te-ai simţit cu adevărat îndreptăţit să ceri protecţia la care rangul şi valoarea activităţii tale îţi dau dreptul, sunt sigur că vei fi fericit să auzi că statul este pregătit să asigure protecţia materialului pe care l-ai recuperat din subteranele zeilor şi din alte surse antice.

Locul cel mai sigur pentru tot acest material se află la reşedinţa ta din Linn. În consecinţă, voi asigura fonduri pentru a transporta în oraş orice asemenea echipamente de care dispui, de pe proprietatea ta de la ţară. O unitate de pază va sosi acolo într-o săptămână, cu transport adecvat, şi o altă unitate de pază va începe serviciul chiar azi la reşedinţa ta din oraş.

Căpitanul gărzii, răspunzător desigur în faţa mea, îţi va garanta bineînţeles toate facilităţile pentru desfăşurarea muncii tale.

Este o plăcere pentru mine, dragul meu Clane, să-ţi asigur această protecţie preţioasă dar binemeritată.

Cândva, dar într-un viitor nu prea îndepărtat, aş vrea să am privilegiul unui turneu personal, ca să pot vedea cu ochii mei ce bogăţii se află în colecţia ta, cu scopul de a le găsi utilizări ulterioare, spre bunăstarea generală.

Cu cele mai cordiale urări,
Tews,
lord consilier

Cel puţin, se gândi Tews, după ce expedie mesajul şi dădu ordinele necesare forţelor armate, *pentru moment materialul va fi adunat într-un singur loc. Ulterior, un control mult mai riguros este oricând posibil – nu că n-ar fi vreodată necesar, desigur.*

Pur şi simplu conducătorul înţelept elabora planul pentru orice eventualitate. Până şi acţiunile celor mai dragi rude pot fi examinate obiectiv.

Imediat află că nepotul său Clane nu se opusese planului său şi că materialul fusese transportat la Linn fără incidente.

Se afla încă la palatul din munţi al familiei Linn când sosi a treia scrisoare de la Clane. Deşi scurtă, era un document social important. Introducerea preciza:

> Unchiului nostru, lord consilier:
>
> Ţinând seamă de opinia lordului Jerrin şi a lui Clane Linn că există în Linn o preponderenţă periculoasă a sclavilor şi că într-adevăr starea de sclavie este cu totul indezirabilă într-un stat sănătos, se propune prin urmare ca lordul consilier
>
> Tews, în timpul guvernării sale, să stabilească, drept regulă de urmat pentru generaţia viitoare, următoarele principii:
>
> 1. Toate fiinţele umane care respectă legile au dreptul la un control neîngrădit al propriilor lor persoane.
>
> 2. Acolo unde nu se obţine controlul neîngrădit, acesta va fi atribuit individului în mod progresiv, primele două măsuri intrând în vigoare imediat.
>
> 3. Prima măsură prevede că niciun sclav nu va fi pedepsit fizic, pe viitor, decât printr-un ordin al tribunalului.
>
> 4. A doua măsură prevede ca pe viitor ziua de muncă a sclavului să nu depăşească zece ore.

Celelalte măsuri schiţau o metodă de eliberare treptată a sclavilor, urmând ca până în douăzeci de ani numai incorigibilii să nu fie „liberi", şi toţi aceştia să fie controlaţi de statul însuşi în conformitate cu legile prin care fiecare este tratat „ca individ".

Tews citi documentul cu uimire şi amuzament. Îşi aminti de o altă vorbă de-a mamei lui: „Nu-ţi face griji din cauza idealiştilor. Mulţimea le va tăia beregăţile la momentul potrivit". Starea de amuzament dispăru repede. *Băieţii ăştia se amestecă cu adevărat în afacerile statului chiar în Linn, care este izolat în provincia lor.* Fiindcă vara era pe sfârşite, se pregăti să se întoarcă în oraş. Tews, încruntat, analiză ameninţarea „pentru stat" care – i se părea – se înălţa cu viteză alarmantă.

În cea de-a doua zi după întoarcerea lui în Linn, primi o altă scrisoare de la Clane. Acesta îi solicita o audienţă pentru a discuta „acele probleme legate de apărarea imperiului, despre care departamentele tale au strâns informaţii".

Ce l-a înfuriat pe Tews în privinţa scrisorii a fost că mutaţia nu-i dădea nici măcar răgazul să se aranjeze după întoarcere. Era adevărat că activitatea de reculegere nu-l angaja – dar era o chestiune de politeţe faţă de funcţia pe care o deţinea. Tews hotărî într-un acces de mânie rece că îndârjirea lui Clane purta toate semnele unei insulte întreţinute, intenţionate.

Trimise o notă tăioasă, ca răspuns, ce declara pur şi simplu:

> Dragul meu Clane,
>
> Te voi înştiinţa de îndată ce mă voi elibera de problemele presante ale administraţiei. Te rog aşteaptă veşti de la mine.
>
> Tews

În noaptea aceea dormi convins că luase în sfârşit o atitudine fermă şi că sosise timpul pentru aşa ceva.

Se trezi la ştirea dezastrului.

Singurul avertisment a fost o licărire de metal oţelită pe cerul dimineţii, devreme. Invadatorii se năpustiseră asupra oraşului Linn în trei sute de navete spaţiale. Trebuie să fi spionat dinainte locurile, pentru că au aterizat în forţă, în părţile care erau înţesate cu gărzi şi la principalele cazărmi ale escadroanelor de artilerie din interiorul oraşului. Din fiecare navă debarcară două sute şi ceva de bărbaţi.

— Şaizeci de mii de soldaţi! – spuse lordul consilier Tews după ce studie rapoartele. Dădu instrucţiuni pentru apărarea palatului şi trimise un porumbel voiajor la cele trei legiuni cantonate în taberele din afara oraşului, ordonând ca două dintre ele să

atace când vor fi pregătite. Şi apoi se aşeză palid, dar potolit, urmărind spectacolul de la fereastra care dădea în întinderea înceţoşată a oraşului Linn propriu-zis.

Totul era confuz şi ireal. Majoritatea navelor invadatoare dispăruseră în spatele marilor clădiri. Câteva stăteau în câmp, dar păreau moarte. Era greu să desluşeşti ce lupte aprige se dădeau în vecinătate. La ora nouă sosi un mesager din partea lady-ei Lydia:

> Dragă fiule,
>
> Ai vreo veste? Cine ne atacă? Este un atac restrâns, sau o invazie a imperiului? L-ai contactat pe Clane?
>
> L.

A fost adus primul prizonier, în timp ce Tews privea încruntat la propunerea dezagreabilă de a cere sfatul rudei sale. Era ultima persoană pe care dorea să o vadă. Prizonierul, un uriaş cu barbă, a mărturisit cu mândrie că era din Europa, una din lunile lui Jupiter, şi că nu-i era teamă nici de oameni, nici de zei. Dimensiunile bărbatului şi curajul fizic evident l-au înfiorat pe Tews. Dar concepţia lui naivă despre viaţă l-a consolat. Următorii prizonieri aveau trăsături fizice şi psihice asemănătoare. Şi astfel, cu mult înainte de amiază, Tews avea o imagine rezonabil de clară asupra situaţiei.

Era vorba despre o invazie barbară din Europa. Scopul ei era evident, numai jaful. Dar dacă nu acţiona cu repeziciune, Linn ar fi fost în câteva zile jefuit de bogăţiile adunate de-a lungul veacurilor. Comenzi sângeroase ieşeau de pe buzele lui Tews. Treceţi pe toţi prizonierii prin sabie. Distrugeţi-le navele, armele şi hainele. Nu lăsaţi nicio urmă a prezenţei lor, ce a poluat oraşul etern.

Dimineaţa îşi urma cursul ei lent. Tews se gândi să facă un tur de orizont al oraşului, escortat de cavaleria palatului. A abandonat planul când şi-a dat seama că ar fi fost imposibil să trimită rapoarte, dacă erau în marş. Din acelaşi motiv nu-şi putu transfera cartierul general într-o clădire mai puţin vizibilă. Chiar înainte de amiază ajunse raportul de ieşire din încercuire, care preciza că două din cele trei legiuni, cantonate în tabere, atacau

în forţă la porţile principale. Veştile l-au calmat.

Începu să gândească în termenii unor informaţii mai largi şi mai importante despre ceea ce se întâmpla. Şi-a amintit cu neplăcere că departamentele lui erau probabil în posesia unor informaţii pe care – zorit de Clane – le solicitase cu câteva luni în urmă. În grabă, chemă câţiva experţi şi se aşeză posomorât, în timp ce fiecare din oameni spunea ce aflase.

De fapt, existau o groază de date. Europa, marea lună a lui Jupiter, fusese locuită din timpuri legendare de triburi care se certau fioros. Atmosfera sa vastă se spune că a fost creată artificial, cu ajutorul zeilor atomului de către oamenii de ştiinţă din epoca de aur. Ca orice atmosferă artificială, ea conţine o mare proporţie de gaz, teneol, care primeşte lumina solară dar nu permite degajarea unei cantităţi mari de căldură în spaţiu.

Începând cu aproximativ cinci ani în urmă, călătorii începuseră să întocmească rapoarte despre un conducător, numit Czinczar, care unifica, fără milă, toate facţiunile rivale ale planetei într-o singură naţiune. Pentru un timp a fost un teritoriu atât de periculos, că negustorii aterizau numai în porturile de intrare specificate. Informaţia pe care o primiseră era că încercarea lui Czinczar de unificare eşuase. După aceea, contactul devenise din ce în ce mai confuz, şi era clar pentru Tews, care asculta, că noul conducător reuşise de fapt în cuceririle lui şi orice cuvânt care contrazicea acea afirmaţie era propagandă. Vicleanul Czinczar pusese stăpânire pe mijloacele de comunicaţie şi manipulase, în timp ce îşi consolida poziţia printre forţele barbare ale planetei.

Czinczar. Numele avea o cadenţă sinistră, un inel de violenţă dezlănţuită, un zăngănit aspru, metalic. Dacă un asemenea bărbat şi adepţii lui ar scăpa cu măcar o parte din averea care se putea strânge din Linn, sistemul solar locuit s-ar face ecoul acestei isprăvi. Guvernul lordului consilier Tews s-ar prăbuşi ca un castel din cărţi de joc.

Tews ezita. Avea un plan care ar fi avut mai mulţi sorţi de izbândă dacă ar fi fost aplicat în mijlocul nopţii. Dar asta însemna să dea atacatorilor un răgaz suplimentar de câteva ore, pentru jaf. Hotărât să nu mai aştepte, expedie un ordin către a treia legiune, încă neangajată în luptă, să pătrundă în tunelul care duce în centrul palatului.

Ca măsură de prevedere, şi cu scopul de a distrage atenţia

conducătorului duşman, trimise un mesaj lui Czinczar printr-un ofiţer barbar capturat. În el menţiona despre nebunia unui atac care ar avea ca rezultat numai represalii sângeroase asupra Europei însăşi şi sugera că încă mai era timp pentru o retragere onorabilă. Toate acele intrigi erau o greşeală. Czinczar concentrase o armată mare în scopul capturării detaşamentului imperial. Şi aşteptase, în speranţa că va afla dacă lordul consilier se afla sau nu în interiorul palatului. Prizonierul eliberat, care transmisese mesajul lui Tews, îi confirmase prezenţa înăuntru.

Atacul în forţă, care a urmat, a dus la capturarea palatului central şi a tuturor celor dinăuntru şi i-a surprins pe legionarii care începuseră să apară din coridorul secret. Oamenii lui Czinczar au turnat tot petrolul, din rezervoarele mari ale palatului, în coridorul înclinat şi i-au dat foc.

Astfel a murit o întreagă legiune de oameni.

În noaptea aceea, o sută de nave de rezervă ale barbarilor au aterizat în spatele soldaţilor linneeni care asediau porţile. Şi dimineaţa, când barbarii din interiorul oraşului au lansat atacul, cele două legiuni rămase erau distruse.

Lordul consilier Tews nu ştia nimic din toate astea. Craniul său fusese predat cu o zi înainte bijutierului favorit al lui Czinczar pentru a fi placat în aur linnean şi transformat într-un pocal, slujind astfel la sărbătoarea celei mai mari victorii a secolului.

Vestea căderii oraşului Linn fusese un adevărat şoc pentru lordul Clane Linn, care analiza registrele proprietăţii sale de la ţară. Cu excepţii nesemnificative, tot materialul său atomic era la Linn. Îi dădu drumul mesagerului care, nesăbuit, rostise cu voce tare vestea în timp ce intra pe uşa direcţiei de contabilitate. Apoi se aşeză la birou şi îşi dădu seama că ar fi mai bine să accepte pentru moment cifrele contabililor sclavi privind proprietatea.

În timp ce aruncă o privire prin cameră, după anunţarea amânării, i se păru că cel puţin unul din sclavi manifesta o uşurare vădită. Porunci ca omul să i se înfăţişeze neîntârziat. Avea un sistem fără greş de a se purta cu sclavii, un sistem moştenit odată cu proprietatea de la mentorul său Joquin, mort de mult.

Dacă sclavii se dovedeau a fi integri, harnici, loiali, manifestând în general o atitudine pozitivă, aceasta le dădea dreptul la condiţii mai bune, un program de lucru mai scurt, mai multă libertate de acţiune, după treizeci de ani dreptul de a se căsători, iar după patruzeci de ani libertatea legală. Lenea şi alte atitudini negative, cum ar fi înşelăciunea, erau pedepsite prin pierderea unor drepturi. Lipsit de posibilitatea de a modifica legile pământului, Clane nu putea în momentul de faţă să imagineze un sistem mai bun în privinţa sclaviei. Şi acum, în ciuda neliniştii lui personale, îşi dădea seama de valabilitatea preceptelor lui Joquin, aşa cum se aplicau ele la o situaţie în care nu dispuneai de nicio dovadă imediată. Îi vorbi lui Oorag, bărbatul ce-i stârnise suspiciunea, întrebându-l dacă aceasta era justificată.

— Dacă eşti vinovat şi mărturiseşti – spuse el – vei fi degradat cu o treaptă. Dacă nu recunoşti şi ulterior eşti descoperit vinovat, vei fi degradat cu trei trepte, ceea ce înseamnă munca fizică, după cum bine ştii.

Sclavul – un om masiv – dădu din umeri şi spuse în batjocură:

— Din momentul în care Czinczar va fi terminat cu voi, linneenii, vei lucra pentru mine.

— La munca câmpului – spuse tăios Clane – pentru trei luni, zece ore pe zi.

Nu era momentul să se arate milos. Un imperiu atacat nu se dă în lături de la cele mai aspre acţiuni. Orice slăbiciune se poate dovedi dezastruoasă.

În timp ce sclavul fu condus afară de către gărzi, acesta strigă o ultimă insultă peste umăr.

— Nenorocitule – spuse el – o să ajungi acolo unde îţi este locul când Czinczar va veni aici.

Clane nu răspunse. Găsea drept îndoielnică ideea că noul cuceritor ar fi fost ales de soartă pentru a pedepsi pe toţi răufăcătorii din Linn după cum merită. Ar dura prea mult. Şi-a alungat gândul şi s-a îndreptat spre uşă. Acolo zăbovi şi dădu cu ochii de sclavii credincioşi care stăteau la birourile lor.

— Nu vă grăbiţi – spuse încet, pe un ton clar. Dacă nutriţi emoţii asemănătoare cu cele exprimate de Oorag, e bine să vă struniţi. Căderea unui oraş, într-un atac prin surprindere, nu e semnificativă.

A ezitat. El apela, şi-a dat seama, la prudenţă, dar raţiunea îi

spunea că în situaţiile de mare criză oamenii nu iau în consideraţie toate posibilităţile.

— Sunt conştient de asta – spuse în final – nu e o plăcere prea mare să fii sclav, deşi situaţia prezintă şi unele avantaje – securitate materială, calificare gratuită. Dar cuvintele dure ale lui Oorag sunt o dovadă că sclavii tineri ar fi liberi să facă ce poftesc, iar asta ar constitui un motiv de discordie, dacă nu chiar un factor revoluţionar pentru comunitate. Din nefericire, e adevărat că oamenii de rase diferite pot învăţa treptat să trăiască împreună.

Ieşi, mulţumit că făcuse tot ce-i stătuse în putinţă în împrejurările date. Nu avea nicio îndoială că în sfidarea lui Oorag, întreaga problemă a unui imperiu de sclavi ieşise la lumină. Dacă Czinczar ar cuceri orice poziţie importantă pe pământ, ar urma automat o revoltă a sclavilor. Erau prea mulţi sclavi, mult prea mulţi pentru securitatea imperiului linnean.

Afară văzu primii refugiaţi. Veneau lângă principalele hambare într-o varietate de scutere aeriene colorate. Pentru moment Clane le urmărea, încercând să-şi imagineze plecarea lor din Linn. Era uluitor faptul că ei aşteptaseră până în după amiaza celei de-a doua zile. Pur şi simplu, oamenii vor fi refuzat să creadă că oraşul era în pericol, deşi, desigur, primii fugari ar fi putut pleca în toate direcţiile şi nici să nu se mai apropie de proprietate.

Clane îşi reveni hotărât din reverie. Chemă un sclav şi îl expedie la locul de sosire, cu ordine către gărzile personale.

— Spune-le acestor oameni, care au mijloace de transport rapid, să se mişte iute. Aici, la optzeci de mile de Linn, vom avea grijă numai de cei care nu sunt sprinteni.

Pătrunse apoi grabnic în reşedinţa oficială şi-l chemă pe ofiţerul comandant al trupelor sale.

— Vreau voluntari – explică el – mai ales bărbaţi profund credincioşi, care în cea de-a doua noapte după invazie vor fi dispuşi să zboare spre Linn şi să aducă de acolo tot echipamentul transportabil din laboratorul meu.

Planul său, aşa cum îl schiţase singur în final în faţa a patruzeci de voluntari, era simplitatea întruchipată. În confuzia inerentă cuceririi unui mare oraş, probabil că ar dura câteva zile înainte ca armata barbară să ocupe într-adevăr toate reşedinţele importante. În primele zile mai ales, duşmanii n-ar

putea nimeri o casă situată, cum era a lui, în spatele unei bariere de copaci.

Dacă printr-o întâmplare nefericită, casa era ocupată, probabil ar fi fost păzită atât de slab, încât nişte oameni curajoşi ar putea ucide cu uşurinţă orice străin din incintă şi astfel şi-ar atinge scopul.

— Vreau să vă dezvălui – a continuat Clane – importanţa acestei sarcini. După cum ştiţi cu toţii, sunt membru al ierarhiei templului. Mi s-au încredinţat metalele sacre ale zeilor şi echipamentul sacru, inclusiv materialul luat chiar din casele zeilor. Ar fi un dezastru dacă aceste preţioase vestigii ar cădea pe mâini necurate. Aşadar, eu vă cer, de cumva printr-o întâmplare nefericită aţi fi capturaţi, să nu dezvăluiţi scopul adevărat al prezenţei voastre acolo. Să spuneţi că aţi venit să salvaţi proprietatea particulară a proprietarului, chiar admiţând că ar fi o nesăbuinţă să vă sacrificaţi pentru o asemenea cauză.

Grijuliu faţă de gărzile lui Tews, îşi încheie instrucţiunile astfel:

— S-ar putea ca soldaţii linneeni să păzească echipamentul, în care caz, daţi ofiţerului care are comanda unităţii această scrisoare.

Înmână documentul căpitanului voluntarilor. Era o autorizaţie semnată de Clane, cu pecetea rangului său. De la moartea lui Tews, o asemenea autorizaţie n-ar fi fost trecută cu vederea.

Când au plecat să se pregătească pentru misiune, Clane expedie una dintre navele particulare în oraşul din preajmă, Goram, şi-l întrebă pe comandantul de acolo, un prieten de-al lui, ce fel de contraacţiune se pregătea împotriva invadatorului.

— Se află oare autorităţi în oraş – a întrebat – care să indice că ele înţeleg acţiunile care sunt cerute din partea lor în caz de forţă majoră? Sau trebuie ca vechea lege să le fie aplicată pentru început?

Răspunsul sosi în cel mai scurt timp posibil, în mai puţin de patruzeci de minute. Generalul îşi trecu forţele sub comanda lui Clane şi-l înştiinţă că îşi expediase mesajul în fiecare oraş important de pe pământ, în numele „excelenţei sale" lordul Clane Linn, supravieţuitorul, cel mai de vază de pe pământ, al nobilului Tews, răposatul lord consilier care se prăpădise în fruntea trupelor sale, apărând oraşul Linn în faţa mârşavului şi criminalului atac prin surprindere, lansat de o hoardă barbară de oameni bestiali care urmau să distrugă cea mai minunată

civilizaţie care a existat vreodată.

Se înscria cu atât mai inspirat în aceeaşi notă, dar nu excesiva pălăvrăgeală îl uimea pe Clane, ci oferta în sine şi implicaţiile ei. *În numele lui,* o armată se organiza.

După recitirea mesajului, se îndreptă spre oglinda în mărime naturală din baia vecină şi se uită fix la propria imagine. Era îmbrăcat într-o robă prezentabilă, a unui om de ştiinţă al templului. Ca toate celelalte haine, stofa cădea pe umăr ascunzând „deosebirile" neoficiale. Un observator ar fi trebuit să fie foarte perspicace ca să observe cât de atent era trasă pelerina în jurul gâtului, cât de bine era croită pentru a ascunde înclinarea corpului de la gât în jos şi cât de strâns erau legate de încheieturi capetele mânecilor.

I-ar lua trei luni pentru a-l înştiinţa pe lordul Jerrin de pe Venus şi patru luni pentru a ajunge la lordul Draid de pe Marte, ambele planete fiind de cealaltă parte a soarelui, faţă de pământ. I-ar trebui aproape de două ori pe atât, să primească mesajul de la ei. Numai un membru al familiei conducătoare ar putea obţine sprijinul diverselor elemente ale imperiului. Nu se auzea încă nimic despre soarta rudelor apropiate ale lordului consilier. Pe lângă asta, mai erau şi femei. Rămânea lordul Clane, cel mai mic frate al lui Jerrin, nepotul răposatului conducător. În consecinţă, pentru cel puţin şase luni, va fi conducătorul în exerciţiu în Linn.

După-amiaza celei de-a doua zile a invaziei era pe sfârşite. Nave mari începură să vină aducând soldaţi. Pe la apusul soarelui, peste o mie de oameni erau încartiruiţi într-o tabără de-a lungul şoselei spre oraşul Linn şi pe malul râului. Aviaţia mică lansatoare de săgeţi şi navetele spaţiale de război pluteau pe deasupra capului iar patrulele de pedestraşi erau în misiune, păzind orice încercare de a pătrunde pe proprietate.

— Drumurile erau efectiv pustii. Era prea devreme pentru gloatele din Linn care, aşa cum raportau scuterele aeriene cercetaşe, fugeau din oraşul capturat pe porţile care în plină după-amiază erau încă deschise.

În timpul ultimei zile dinaintea lăsării întunericului, patrulele aeriene au raportat că porţile se închideau una câte una şi că valul de refugiaţi se împuţina treptat în apropierea oraşului care se întuneca. Până în ultimul moment, pe cer nu se mai zărea niciun scuter aerian care transporta refugiaţi. Părea clar că

oamenii care puteau să-şi permită maşinile costisitoare erau fie în siguranţă, fie aşteptaseră prea mult timp, poate în speranţa de a ajuta un membru absent al familiei.

La miezul nopţii voluntarii plecară în misiunea lor periculoasă, în zece scutere şi o navetă spaţială. Ca un prim gest al noii autorităţi, Clane le-a sporit efectivele cu încă o sută de soldaţi din armată. El supraveghe plecarea navetelor, apoi se grăbi să participe la întâlnirea cu ofiţerii care avuseseră timp să sosească. O duzină de bărbaţi se ridicară în picioare în timp ce el intra. Salutară, apoi luară poziţie de drepţi.

Clane se opri brusc. De fapt, intenţionase să fie calm, spunându-şi lui însuşi că ceea ce se întâmpla era firesc. Sentimentele însă reacţionau diferit. Surveni o emoţie familiară, terifiantă. Putea simţi cum emoţia deştepta reflexe îndepărtate ale sistemului său nervos, ca pe un început vechi al unei panici periculoase copilăreşti, un produs al zilelor lui oribile anterioare, când era o fiinţă chinuită. I se zbăteau muşchii feţei. De trei ori înghiţi în sec. Apoi, cu un gest rigid, salută şi el. Se aşeză după ce se îndreptă în grabă spre capul mesei. Clane aşteptă până când se aşezară şi ei, apoi ceru rapoarte scurte despre trupele disponibile. Îşi notă cifrele date de fiecare bărbat pentru domeniul său şi la sfârşit adună coloanele.

— În afara celor patru provincii de la care nu avem date finale – anunţă – dispunem de un total de optsprezece mii de soldaţi instruiţi, şase mii de rezerve parţial instruite şi cinci sute de mii de civili zdraveni.

— Excelenţa Voastră, – spuse prietenul Morkid – imperiul linnean îşi menţine, în mod normal, o armată permanentă de un milion de oameni. Pe pământ, cele mai mari forţe erau staţionate în sau în apropiere de oraşul Linn, şi ele au fost anihilate. Patru sute de mii de oameni sunt încă pe Venus şi puţin mai mult de două sute de mii pe Marte.

Clane, care adunase în minte cifrele date, spuse rapid:

— Asta nu însumează un milion de oameni.

Morkid dădu din cap cu gravitate.

— Pentru prima dată în aceşti ani, armata se află sub număr. Cucerirea planetei Venus părea să elimine pe toţi duşmanii potenţiali ai oraşului Linn, iar lordul consilier Tews a considerat asta un moment prielnic pentru a face economii.

— Înţeleg – spuse Clane. Se simţi palid şi sleit de puteri, ca un

om care descoperă brusc că nu poate merge pe propriile picioare.

Lydia se ridică greoi din lectica ei, conştientă cât de bătrână şi neatrăgătoare trebuia să pară bărbaţilor care rânjeau în curte. Nu se lăsă prea mult copleşită din această cauză. Era de mult bătrână, şi imaginea din oglindă încetase s-o mai şocheze. Lucrul cel mai important era că cererea ei de a i se acorda o întrevedere fusese satisfăcută de Czinczar după ce, la insistenţa lui, ea retrăsese clauza contractuală de a i se oferi un bilet de liberă trecere.

Bătrâna femeie zâmbi posomorât. Nu-şi prea mai preţuia combinaţia de piele şi oase care reprezentau propriul trup. Dar privea cu voioşie faptul că se îndrepta probabil spre moarte. În ciuda vârstei şi a dezgustului de sine, nu se simţea dispusă să accepte uitarea. Dar Clane o rugase să rişte. O amuza vag pe Lydia că, acum, conducătorul nu o mai îngrozea. Avea propriile ei motive pentru a-l crede pe Clane un om capabil. Se plimba încet pe culoarele familiare, printre arcade strălucitoare şi prin camere ce scânteiau de bogăţiile familiei Linn. Peste tot erau bărbaţi masivi, cu barbă, care veneau din îndepărtata Europă pentru a cuceri un imperiu despre care aflaseră din auzite. Uitându-se la ei, se simţea îndreptăţită în toate acţiunile necruţătoare pe care le întreprinsese la vremea ei. Erau, aşa cum i se păreau unei bătrâne femei posace, personificările vii ale haosului, împotriva căruia luptase toată viaţa.

În timp ce intra în camera tronului, gândurile negre îi dispărură din minte. Se uită în jur cu ochi ageri, pentru a-l zări pe conducătorul misterios. Nu era niciunul pe tron sau lângă acesta. Grupuri de bărbaţi stăteau în jur vorbind. Într-unul din grupuri se afla un tânăr înalt, graţios, diferit de toţi cei din încăpere. Ei aveau barbă. El era proaspăt ras.

A văzut-o şi a încetat să asculte ceea ce spunea unul din însoţitorii săi, atât de vizibil că s-a aşternut tăcerea. Tăcerea vorbea de la sine grupului. După mai bine de un minut, bărbaţii din camera plină s-au întors spre ea, privind-o fix, aşteptându-şi comandantul să vorbească. Şi Lydia aştepta, examinându-l rapid. Czinczar nu era un bărbat frumos, dar emana forţă şi dădea impresia unui tip bine. Şi totuşi, nu era de ajuns. Această

lume barbară era plină de bărbaţi cu aspect viguros. Lydia, care se aşteptase la calităţi deosebite, era nedumerită.

Chipul lui Czinczar părea mai degrabă sensibil decât brutal, ceea ce era un fapt neobişnuit. Dar încă insuficient pentru a explica faptul că era stăpân absolut al unei hoarde imense, indisciplinate.

Marele om făcu un pas în faţă.

— Doamnă, – spuse el – ai cerut să mă vezi.

Astfel ea îi cunoscu puterea. În întreaga şi lunga ei viaţă, nu auzise nicio voce de bariton atât de vibrantă, atât de minunat de frumoasă, atât de sigură pe autoritatea ei. Şi dintr-odată l-a văzut într-o lumină diferită. Şi-a dat seama că se înşelase în privinţa modului în care arăta. Căutase o distincţie firească, bine definită. Bărbatul însă era de-a dreptul frumos.

O cuprinse teama. O voce ca aceasta, o personalitate ca asta...

Şi-l închipui convingând imperiul linnean să-i împlinească voia. Mulţimile hipnotizate. Cei mai importanţi bărbaţi vrăjiţi. Rupse vraja cu un efort de voinţă. Spuse:

— Sunteţi Czinczar?

— Sunt Czinczar.

Identificarea aceea limpede i-a oferit Lydiei un alt răgaz, deşi mai scurt. Dar de data asta şi-a revenit mai repede. Şi complet. Ochii i s-au îngustat. S-a uitat la marele bărbat cu o ostilitate care sporea.

— Înţeleg – spuse ea – că scopul venirii mele aici va eşua.

— Normal – Czinczar a înclinat din cap, dând din umeri.

Nu a întrebat-o de scop. Nu părea curios. Ci doar stătea politicos, aşteptând ca ea să termine ceea ce avea de spus.

— Până ce te-am văzut – a spus Lydia cumplit – am luat drept bun că eşti un general ager. Acum văd că te consideri un bărbat al destinului. Te şi văd cum te coboară în mormânt.

Un murmur supărat al celorlalţi bărbaţi din încăpere îi întâmpină spusele. Czinczar îi potoli printr-un gest al mâinii.

— Doamnă, – spuse el – asemenea remarci stârnesc mânia ofiţerilor mei. Prezentaţi-vă cazul şi voi decide ce voi face cu dumneavoastră.

Lydia a dat din cap dar observă că nu spusese că era ofensat. Răsuflă uşurată în sinea ei. În mintea ei se conturase acum imaginea acestui bărbat şi asta a deprimat-o. De-a lungul

întregii istorii, aceşti conducători naturali fuseseră scuipaţi de masele mute. Ei aveau voinţa să conducă sau să moară. Dar faptul că au murit tineri nu avea nicio importanţă. Impactul asupra epocii lor era colosal. Un asemenea bărbat ar putea, chiar în agonia morţii, târî după el dinastii de mult stabilite. Îl şi ucisese pe conducătorul de drept al oraşului Linn şi dăduse imperiului o lovitură în inimă ce-l făcuse să se clatine. Dintr-un moft militar, ce-i drept, dar istoria accepta asemenea accidente fără crize.

Lydia spuse liniştit:

— Voi fi scurtă, din moment ce fără îndoială vă gândiţi la o politică înaltă şi campanii militare viitoare. Am venit aici la cererea nepotului meu lord Clane Linn.

— Mutaţia – Czinczar dădu din cap. Remarca lui a fost evazivă, o identificare, nu un comentariu.

Lydia simţi un şoc la gândul că cele ştiute de Czinczar despre facţiunea conducătoare vor trebui să se extindă şi asupra lui Clane, care încercase să se ţină în umbra vieţii linneene. Nu îndrăzni să se oprească pentru a analiza consecinţele. Continuă încet.

— Lord Clane este un om de ştiinţă al templului şi, ca atare, a fost angajat mulţi ani în experienţe umanitare ştiinţifice. Majoritatea echipamentelor, din păcate, se află aici, în Linn. Lydia dădu din umeri. Este fără valoare pentru tine şi pentru oamenii tăi, dar ar fi o mare pierdere pentru civilizaţie dacă acestea ar fi îndepărtate sau distruse accidental. Dacă lordul Clane ţi-ar cere permisiunea să trimită sclavii în oraş, pentru a scoate instrumentele ştiinţifice şi a le transfera la proprietatea de la ţară. În schimb...

— Da – răspunse ca un ecou Czinczar – în schimb... Tonul lui fusese uşor ironic şi Lydia îşi dădu brusc seama că se juca cu ea. Trebuia să se prefacă a nu da atenţie acestui fapt.

— În schimb – spuse ea – te va plăti în metale preţioase şi bijuterii, la un preţ rezonabil, pe care să-l indici chiar tu. După ce termină, respiră adânc.

Pe chipul conducătorului barbar se aşternu o expresie gânditoare.

— Am auzit – spuse —, de experienţele lordului Clane cu aşa-numitele – ezită – metale ale zeului din Linn. Poveşti foarte curioase, câteva dintre ele; şi îndată ce mă voi fi eliberat de

sarcinile militare, intenţionez să examinez acest laborator cu ochii mei. Poţi să-i spui nepotului tău – continuă pe un ton tranşant – că micul său plan de a răscumpăra cele mai mari bogăţii din întregul imperiu linnean a fost fără speranţă de la bun început. Cinci nave au coborât în primele câteva minute ale atacului, pe proprietatea lordului Clane, pentru a se asigura că armele misterioase nu erau utilizate împotriva flotei invadatoare, iar eu consider drept o adevărată nenorocire faptul că el însuşi a lipsit din ţară în acel moment. Poţi să-i spui că nu am fost surprinşi de încercarea de la miezul nopţii, cu două zile în urmă, pentru a sustrage echipamentul şi că temerile lui cele mai cumplite în ceea ce priveşte soarta acestuia sunt justificate.

Conchise:

— E o mare uşurare să ştiu că cea mai mare parte a echipamentului său se află cu siguranţă în mâinile noastre.

Lydia nu spuse nimic. Propoziţia „poţi să-i spui" declanşă o adevărată reacţie chimică în trupul ei.

Nu-şi dăduse seama că era atât de încordată. I se părea că dacă ar vorbi, i-ar dezvălui propria sa uşurare, formidabilă. *Poţi să-i spui* – ar putea exista o singură explicaţie. Urma să i se permită să plece. Dar mai aşteptă.

Czinczar păşi înainte până ce a ajuns chiar în faţa ei. Ceva din originea lui barbară, atât de atent înăbuşită până atunci, se strecură în comportamentul lui. Insinuarea unei batjocuri, dispreţul unui bărbat puternic fizic faţă de decrepitudine, o senzaţie de superioritate autentică faţă de o persoană atât de rafinată precum era Lydia. Când vorbi, dovedi că era perfect conştient că acordă milă.

— Bătrâno – spuse – te las să pleci pentru că mi-ai făcut o mare favoare când l-ai manevrat pe fiul tău, lord Tews, să devină – cum îşi spunea – lord consilier. Mişcarea aceea şi numai ea singură mi-a dat şansa de care aveam nevoie ca să atac vastul imperiu linnean.

Zâmbi.

— Poţi să pleci, luând acest gând cu tine.

De câtva timp, Lydia condamnase acţiunea care-l propulsase pe Tews în funcţia supremă. Dar era cu totul altceva să realizeze că, departe în spaţiul interplanetar, un om receptase mişcarea aceea ca pe un adevărat dezastru linnean. Ieşi fără a mai rosti vreun cuvânt.

Czinczar urcă încet dealul care ducea la gardul urât şi scund ce se afla în faţa casei lordului Clane din oraş. Zăbovi la gard, recunoscu materialul de construcţie al templului şi merse în continuare gânditor. Cu acelaşi interes, câteva minute mai târziu, se uită fix la fântânile ţâşnitoare de apă fierbinte. Îi făcu un semn inginerului care se ocupase de construcţia navelor ce aduseseră armata lui pe pământ.

— Cum funcţionează? întrebă.

Proiectantul examină baza fântânii. Nu se grăbea, era un om masiv, durduliu, cu reputaţia că spune glume atât de vulgare încât până şi bărbaţii în toată firea se înfiorau de ruşine când le auzeau. Tocmai îşi stabilise domiciliul într-unul dintre marile palate, cu trei fete linneene ca amante şi o sută de bărbaţi şi femei din Linn drept sclavi. Era un om fericit, cu prea puţină vanitate şi mândrie încât să-i poată îngrădi mişcările. Localiză deschiderea uneia din fântâni şi îngenunche în noroi ca orice muncitor. Totuşi, nu era singurul care să facă acest lucru. Czinczar îngenunche lângă el, dându-şi seama cum acţiunile lui îi şocau pe linneenii de neam mare, care făceau parte din suita lui personală de sclavi. Cei doi străpungeau bezna cu privirea.

— Material de construcţie pentru templu, spuse Meewan, proiectantul.

Czinczar dădu din cap. Se ridică în picioare fără vreun alt comentariu, deoarece cele ce aveau de spus trebuiau discutate pe larg, pe o perioadă de ani întregi. La casă, câteva minute mai târziu, conducătorul şi scutierii ridicaseră draperiile grele care acopereau pereţii coridorului ce ducea la laboratorul principal. Precum gardul din afară, pereţii erau calzi, ca şi când ar fi fost încălziţi din interior.

Material de construcţie pentru templu! Încă o dată, nu făcură niciun comentariu. Intraseră în laboratorul propriu-zis şi acum se uitau unul la altul cu uimire. Camera fusese mărită considerabil faţă de dimensiunile ei iniţiale, deşi ei nu ştiau aceasta. O porţiune mare din perete fusese decupată, iar breşa, deşi complet înghiţită, era încă nefinisată şi crestată. Asta cât priveşte pereţii. Pe aproape fiecare iard pătrat de pardosea, imensă şi nouă, erau maşini opace şi maşini transparente, mari şi mici, câteva părând complete, iar altele neîndoios doar simple fragmente.

Pentru moment, totul i se părea prea încărcat. Czinczar

înaintă gânditor, privi la câteva dintre mecanismele transparente cu un ochi ce încerca să surprindă rapid elementele esenţiale ale formei, ca şi alcătuirea interioară. În primele momente nu avu intenţia să se oprească pentru o examinare atentă. Apoi surprinse o mişcare cu coada ochiului.

O lumină. Se aplecă şi se uită atent la o cutie lungă de metal, parţial transparentă, imitând grosolan forma unui coşciug, până şi în privinţa căptuşelii colorate şi aparent costisitoare. Interiorul era uşor curbat pentru a forma un canal îngust. De-a lungul canalului se rostogolea o bilă de lumină. Se răsturna încet, trecând aproximativ un minut până să parcurgă distanţa până în partea cealaltă. În acelaşi ritm lent zăbovea, părând că meditează la ce va face mai apoi şi, cu o enormă chibzuinţă, îşi începea călătoria înapoi.

Tocmai această mişcare fără noimă îl fascina pe Czinczar. Îşi apropie mâna grijuliu cam la un ţol de bilă. Nu se întâmplă nimic. Se dădu înapoi şi-şi ţuguie buzele. În ciuda atacului asupra oraşului Linn, nu era el omul care să rişte. Făcu un semn către gardian.

— Adu-mi un sclav – spuse. La indicaţia sa, un fost nobil linnean, transpirând din toţi porii, îşi întinse degetul şi atinse bila care era în mişcare. Degetul îi pătrunse ca şi când nu era nimic acolo.

Se dădu înapoi, uimit. Dar neînduplecatul Czinczar nu terminase cu el. Încă o dată degetul şovăitor, dar nu chiar aşa de temător cum fusese, trecu prin bila în mişcare. Bila se rostogoli în el, prin el şi peste el. Czinczar îl dădu la o parte pe sclav şi stătu privind gânditor. Trebuie să i se fi citit, pe chip, ceva din scopurile lui, căci bărbatul scoase un ţipăt înăbuşit de groază.

— Stăpâne, eu nu înţeleg nimic din ceea ce am văzut. Nimic. Nimic.

— Ucideţi-l – spuse Czinczar.

Se întoarse, uitându-se încruntat înapoi la maşină.

— Trebuie să fie – spuse, şi era o notă încăpăţânată în vocea lui admirabilă, – un motiv pentru mişcările şi pentru existenţa ei.

O jumătate de oră mai târziu, încă o mai examina.

— Numai de aş putea... îşi spuse Clane în gând de mai multe ori. Şi ştia că nu îndrăzneşte. Nu încă.

Le permisese cu un anume cinism soldaţilor trimişi de lord Tews să mute echipamentul la Linn. Inclusiv premiul pentru toate descoperirile lui, o bilă care se rostogolea într-un du-te-vino neobosit într-un container ca un coşciug; o descoperire a epocii de aur care îi zdruncinase certitudinea până în adâncul fiinţei.

Datorită bilei de energie nu ezitase să-l lase pe Tews să preia controlul tuturor obiectelor de artă ale unei culturi vechi şi minunate.

Trebuia doar să intre în posesia bilei şi, datorită cunoaşterii funcţiei acesteia, ar putea să se acordeze ritmului ei.

Ar putea fi apoi controlată mental de la distanţă: toată ciudata ei putere disponibilă – timp de aproape trei zile. La un moment nedeterminat, în a treia zi, ar înceta „să vină" când o „chema" el.

Apoi ar trebui s-o viziteze în timp ce ea se va afla în container şi, printr-un contact direct, să restabilească raportul.

Păruse evident, din acţiunile lui Tews, că lordul consilier nu intenţionase să-l împiedice să ajungă la echipament. Aşa că amplasarea bilei în propria sa reşedinţă din Linn, sub pază, nu conta.

În ciuda îngrijorării, nu anticipase un atac major ce-ar fi putut cuceri Linnul printr-un asalt rapid.

Aşa se face că arma ce-ar putea pune capăt războiului nu se afla la îndemână, numai de n-ar putea ajunge la ea prin mijloace necinstite.

Încă nu se simţea atât de disperat.

De fapt, nici forţele de care dispunea nu erau destul de puternice pentru a profita de miracol.

Chiar dacă se întreba, ca într-o agonie, cum ar putea intra în Linn şi în casă, începu să se dedice cu înverşunare instrucţiei de război a armatei.

Circula o veche zicală în armata linneană care spunea că în timpul primei luni, un recrut, dacă era aruncat în bătălie, putea provoca moartea camarazilor lui instruiţi. În timpul celei de-a doua luni, soldatul împiedica retragerile, provocate de prezenţa sa. Iar în timpul celei de-a treia luni, era numai bun să se lase omorât, de cum se angaja în luptă.

Clane, urmărind un grup de recruţi după câteva săptămâni de exerciţii, trecu prin toţi fiorii spaimei, într-atât de adevărate erau

vorbele din bătrâni. A învăţa să arunci cu arcul cerea efectiv o mobilizare complexă a minţii şi a corpului. Lupta cu spada trebuia să includă capacitatea de colaborare cu camarazii. Lupta cu suliţa era o adevărată artă în sine.

Planul pe care îl schiţase în noaptea aceea în faţa plenului statului major fusese o încercare de a se feri de orice slăbiciuni. Era o hotărâre sinceră de a utiliza oameni nepotriviţi pe linia de apărare. Puse o vorbă bună pentru cei necorespunzători.

— Nu-i suprasolicitaţi. Scoateţi-i în aer liber şi pur şi simplu învăţaţi-i primele elemente ale folosirii armelor. Întâi arcurile, săgeţile, apoi suliţele şi apoi spada.

După întâlnire, târziu în noapte, examină rapoartele privind oraşele Nouris şi Gulf care căzuseră, practic, fără luptă. Deoarece barbarii atacaseră, sclavii se ridicaseră pur şi simplu şi îşi omorâseră stăpânii. Un raport suplimentar al statului major recomanda execuţia în masă pentru toţi sclavii bărbaţi, apţi de luptă.

Clane expedie mesagerii să adune şefii comerciali şi industriali pentru o conferinţă matinală apoi, după ce se culcă, se gândi la problema sclavilor, cu neplăcere.

La ora zece convocă şedinţa pentru ordine şi le spuse celor o sută şi ceva de negustori adunaţi că armata recomandase pedeapsa capitală pentru sclavii bărbaţi. Declaraţia sa stârni tărăboi numaidecât.

— Excelenţa Voastră, este imposibil. Nu putem distruge atâta proprietate valoroasă – spuse unul dintre bărbaţi.

Cu două excepţii, aceasta părea să fie atitudinea generală. Ambele excepţii le constituiau doi bărbaţi tineri, unul dintre ei argumentând:

— Domnilor, este o acţiune necesară.

Celălalt zise:

— Senzaţia mea este că această criză face posibilă o acţiune radicală – sfârşitul sclaviei în Linn.

Comercianţii, scoşi din sărite, ţipau la cei doi bărbaţi.

Clane înaintă şi ridică mâna. Când se făcu linişte, începu:

— Nu e timp pentru jumătăţi de măsură. Trebuie să abordăm una sau alta dintre alternative.

Urmă o serie de discuţii printre grupurile de negustori. În final, un vorbitor prietenos spuse:

— Excelenţă, negustorii prezenţi aici sunt în favoarea

eliberării sclavilor.

Un moment îndelung, Clane se uită la publicul care rânjea şi deodată întoarse spatele şi părăsi încăperea. În după-amiaza aceea pregăti un document special:

LIBERTATE SPECIALĂ PENTRU SERVITORII LOIALI

Din ordinul excelenţei sale, lord Clane Linn, conducătorul oraşului Linn, om de ştiinţă al templului, preaiubit de înşişi zeii atomului, se dispune prin aceasta şi aşa va rămâne veşnic:

SALUTĂRI tuturor acelor bărbaţi şi femei buni care au slujit în linişte şi eficient imperiul pentru a ispăşi păcatele conducătorilor care i-au condus în războaie fără speranţă împotriva imperiului Linn protejat de zei – aceasta este şansa unei libertăţi totale pe care aţi câştigat-o prin acţiunile şi atitudinea voastră din timpul ultimilor ani.

Imperiul a fost atacat de un invadator barbar şi crud. Domnia lui de teroare nu poate fi decât temporară, căci forţe invincibile se adună împotrivă-i. O armată de un milion de oameni se află pe drum dinspre Marte şi Venus, şi aici, pe pământ, forţe invincibile totalizând mai mult de două milioane de oameni se organizează pentru bătălie.

Numărul duşmanului este mai mic de şaizeci de mii de soldaţi. În această armată puţin numeroasă, care a câştigat victoria iniţială prin surprindere şi atac, câţiva bărbaţi şi femei nesăbuiţi s-au înrolat grabnic. Toate femeile, afară de cazul în care sunt condamnate pentru delicte majore, vor fi iertate. Pentru bărbaţii care au trecut la duşman, există o singură speranţă. Scăpaţi imediat de duşmanul barbar şi PREZENTAŢI-VĂ LA TABERELE DE CONCENTRARE indicate la sfârşitul acestei proclamaţii. NU vor fi gărzi în aceste tabere dar se vor face apeluri de prezenţă săptămânal. Fiecărui bărbat al cărui

nume apare regulat pe aceste liste de prezenţă i se va oferi libertate deplină atunci când duşmanul va fi învins.

Pentru recalcitranţi pedeapsa este moartea.

Pentru bărbaţii şi femeile care îşi îndeplinesc cu loialitate sarcinile încredinţate, eu, lord Clane, lord conducător în exerciţiu din Linn, dispun următoarele:

Toate femeile şi copiii vor rămâne la reşedinţele prezente, continuând să servească la fel ca în trecut.

Toţi bărbaţii vor raporta stăpânilor lor, spunând:

— Este în intenţia mea să profit de oferta lordului Clane. Daţi-mi raţia de mâncare pe o săptămână, ca să mă pot înscrie şi eu într-o tabără de concentrare.

Acestea fiind realizate şi după primirea mâncării, plecaţi imediat. NU ÎNTÂRZIAŢI NICI O SINGURĂ ORĂ.

Dacă din anumite motive stăpânul vostru nu este acasă, luaţi mâncare şi plecaţi fără permisiunea lui. Nimeni nu vă va împiedica să părăsiţi oraşul.

Orice bărbat căruia i se aplică acest ordin şi care este găsit ascunzându-se în orice oraş, la douăzeci şi patru de ore după ce această proclamaţie va fi trimisă prin poştă, va fi suspectat de intenţie trădătoare.

Pedeapsa este moartea.

Orice bărbat care după o săptămână este găsit pe raza de cincizeci de mile a unui oraş, va fi suspectat de intenţii trădătoare.

Pedeapsa este moartea.

Pentru a te salva, mergi până la tabăra de concentrare şi fă-ţi regulat apariţia pentru apel. Dacă barbarii atacă tabăra, răspândiţi-vă în păduri, pe dealuri şi ascundeţi-vă, sau mergeţi la altă tabără. Se vor asigura raţii potrivite de mâncare pentru toate taberele.

Toţi cei a căror loialitate va fi dovedită vor fi

eliberaţi când războiul se va sfârşi. Ei vor avea imediat dreptul să se căsătorească. Se va institui colonizarea. După expirarea celor cinci ani de reşedinţă, emigranţilor li se va acorda cetăţenia pe bază de cerere.

Acesta este sfârşitul sclaviei în imperiul linnean.

FIŢI ÎNŢELEPŢI – FIŢI PRUDENŢI – FIŢI LIBERI

Era un document care avea punctele lui slabe. Înainte de emitere, Clane petrecu nu puţin timp argumentându-i meritele în faţa unui grup de ofiţeri dubioşi – pe negustori îi ignoră, erau prea venali pentru a fi luaţi în consideraţie. A scos în evidenţă că va fi imposibil să ţină secretă o comandă generală pentru execuţia în masă. Majoritatea sclavilor vor scăpa şi apoi vor deveni periculoşi. A recunoscut că proclamaţia, deşi orice promisiune era adevărată, era plină de minciuni. Un milion de sclavi numai din Linn trecuseră la Czinczar, mulţi dintre ei fiind soldaţi instruiţi. Czinczar i-ar putea folosi la garnizoana fiecărui oraş ce-l putea captura, şi astfel să pregătească armata pentru bătălie. Morkid, un tip sarcastic şi caustic, pusese capăt certţii târziu după-amiază.

— Domnilor – spuse el – nu pare să fim conştienţi de faptul că comandantul şef a eliminat dintr-odată toate iluziile şi falsele noastre speranţe şi a pătruns direct la rădăcina situaţiei în care ne aflăm. Ce este clar prin chiar natura discuţiei noastre este că nu avem de ales. Ridică vocea:

— În această perioadă, când dezastrul s-a declanşat, suntem fericiţi să avem drept conducător un geniu, care ne-a îndreptat pe singura cale, cea militară, care să ne scoată la liman. Domnilor – vocea răsuna omagială – vi-l dăruiesc pe lordul Clane Linn, lordul conducător în exerciţiu al Linnului.

Au bătut din palme timp de cinci minute.

Clane urmări bătălia pentru Goran de pe un avion patrulă care ţâşnise de pe o poziţie întărită. Escadroanele inamice încercară din nou să se apropie, să strângă rândurile în jurul lui, dar propria sa maşină era mai rapidă şi mai uşor de manevrat.

Trucul cunoscut de a trece deasupra lui a fost încercat, era o stratagemă veche a avionului patrulă şi se folosea în lupta navelor. Dar fluxul de energie aşteptat, îndreptat în sus, nu avu loc. Nava lui mică nici măcar nu se înclină, deşi aceasta era

reacţia minimă atunci când două surse de energie atomică operau pe o linie de gravitaţie.

Eforturile apărătorilor îl îngrijorau pe Clane. Czinczar era, desigur, conştient, de data asta, că duşmanul lui ştia mai mult despre metalele zeilor decât el sau tehnicienii lui. Dar ar fi fost regretabil dacă ar fi tras concluzia, din acţiunile acestei singure nave, că înăuntru se afla Clane. Dorise să vadă această bătălie. În ciuda a tot şi toate, o văzuse minut cu minut.

Apărarea era dură, mai dură decât anticipase din faptul că patru oraşe căzuseră în ultimele patru săptămâni. Neinstruiţii luptară înverşunat pentru vieţile lor. Săgeţile au făcut o mulţime de victime printre atacatori. Lănci, manipulate stângaci dar cu disperare, au provocat răni şi chiar moartea. Momentul luptei cu lancea a fost cel mai greu. Barbarii, musculoşi şi puternici, odată ce au penetrat armele care puteau să-i atace de la distanţă, i-au împuţinat pe adversarii mai slabi.

Prima linie era la pământ, nimicită, învinsă. Începu bătălia din linia a doua. Rezervele de barbari înaintau şi erau atinse de valuri de săgeţi ce întunecau cerul şi-şi luau tributul când loveau grupurile de bărbaţi care înaintau. Ţipete răguşite de durere, blesteme, ţipetele stridente ale răniţilor disperaţi, groaza muribunzilor, a linneenilor osândiţi şi răpuşi brusc ajungeau la urechile celor din mica navă învingătoare. Apărătorii se chinuiau să stea laolaltă. Aceasta făcea parte din instrucţiunile lor. Să se retragă încet spre pieţele centrale, care erau apărate împotriva unui atac surpriză pe la spate.

Să se retragă şi, în ultimul moment, navele ar ateriza şi ar salva armata încolţită, dar teoretic încă intactă, a celor care fuseseră cândva nişte civili zdraveni. După o lună şi jumătate de instrucţie, erau prea valoroşi pentru a se sacrifica într-o luptă eroică.

Aşa cum era, rezistenţa lor dârză imprima caracterul bătăliei. Desigur, Czinczar, numărându-şi oamenii în fiecare bătălie, avea propriile sale îndoieli. Armata lui, sporită prin sclavii care încă nu se căiau, creştea zilnic. Dar cu cât armata creştea, şansele de a o putea controla scădeau.

Totuşi nu existau îndoieli asupra rezultatului acelei bătălii. Pe măsură ce noaptea se lăsa dinspre est, focurile victoriei începeau să ardă pe toate străzile importante. Fumul se ridica în rotocoale spre cer şi flăcările roşii ca sângele mistuiau

întunericul. Linneenii de jos, chiar în acel moment îndurând începutul ocupaţiei barbare, nu ar fi fost dispuşi să admită că înfrângerea acceptată în silă reprezenta un posibil moment de cotitură al războiului.

Venise timpul să se decidă când, unde şi în ce condiţii principala forţă linneană va fi aruncată în bătălia decisivă pentru controlul planetei. Şi mai trebuia luată încă o decizie, ce implica, de asemenea, o încercare deosebit de riscantă: aceea de a se apropia de bila de lumină.

Clane se mişcă greu şi-şi strânse pelerina în jurul umerilor lui slabi.

Încă analiza mijloacele şi căile de intervenţie, când i se aduse un mesaj printr-un nobil linnean eliberat, care fusese capturat de barbari.

Mesajul era format dintr-o singură propoziţie interogativă din partea lui Czinczar.

„Te-ai întrebat oare – dragul meu lord Clane, cum a fost distrusă complet civilizaţia vârstei de aur?"

Era o problemă asupra căreia Clane meditase de multe ori. Dar nu-i trecuse prin cap că răspunsul ar putea fi cunoscut unui barbar de pe luna îndepărtată a planetei Jupiter.

Îl întrebă pe nobilul eliberat, un cavaler în vârstă al imperiului, despre condiţiile din Linn. Răspunsurile nu erau plăcute. Mulţi sclavi îşi luaseră revanşa asupra foştilor stăpâni. Numeroase femei de neam mare din Linn fuseseră reduse la statutul de prostituate.

Punându-i omului întrebări în legătură cu reşedinţa din Linn, află că Czinczar i-a invitat public pe oamenii de ştiinţă ai templului să aibă grijă de anumite vestigii care se aflaseră anterior în posesia lordului Clane.

În acest moment Clane spuse:

— El a menţionat de fapt numele meu.

— Mesajul a fost expediat prin poştă, veni răspunsul, şi omul înălţă din umeri. L-am citit în timpul uneia dintre misiunile mele pe terenurile palatului.

Mult după ce întrevederea luase sfârşit, Clane analiză faptul. Bănuia că era o cursă, şi totuşi, Czinczar nu putea şti cât de valoroasă era acea sferă.

Dacă conducătorul barbar ar fi examinat-o prin tubul gol, ar fi fost uimit de ceea ce era în interior. Totuşi, asta nu-l putea ajuta

la nimic.

Cu toate acestea, presupunea că era o capcană.

Tot nu avea importanţă. Pentru obiectivul lui, vecinătatea momentană a bilei reprezenta tot ceea ce ar fi fost necesar. Îndrăznea să rişte?

Încă mai cântărea şansele, când un alt nobil eliberat aduse un al doilea mesaj de la Czinczar:

> „Aş vrea să am o conversaţie cu dumneata şi să-ţi arăt un obiect pe care – pariez – nu l-ai văzut niciodată. Te poţi gândi la un mod în care s-ar putea ajunge la o asemenea întâlnire?"

Lord Clane arătă mesajul statului major la şedinţa de a doua zi dimineaţa. Interziseră cu toţii o asemenea întâlnire dar fură de acord că aveau şansa să trimită un mesaj oficial conducătorului barbar.

Clane, care avea propriile sale motive de a se arăta ferm, scrisese deja comunicarea. O citise ofiţerilor adunaţi:

> Şefului barbar Czinczar!
>
> Încercarea laşă de a câştiga îndurare pentru crimele tale împotriva umanităţii, printr-un apel personal către mine, este zadarnică. Părăseşte această planetă, împreună cu armata ta barbară. Numai o strictă supunere te poate salva pe tine şi Europa de la distrugere. Ia seama!
>
> Clane,
> lord conducător în exerciţiu

Mesajul a fost aprobat şi expediat prin grija ofiţerului barbar capturat. Clane începu imediat să finalizeze pregătirile pentru lansarea unui atac împotriva oraşului Linn. Acesta a fost discutat de câteva ori cu personalul militar şi s-a căzut cu greu de acord să fie un atac simulat. Generalii simţeau că o debarcare ar putea provoca o confuzie în rândul apărătorilor oraşului şi astfel să împiedice armata linneană să captureze oraşele periferice, care ar fi putut într-adevăr fi ţinta adevărată a misiunii lor. Au convenit ca armata de asalt să se retragă din Linn în timpul nopţii dinaintea atacului.

Clane era mulţumit de hotărârea aceasta. Plecă spre oraşul Linn în ziua dinaintea atacului, făcând partea iniţială a călătoriei într-un scuter aerian. De aici, într-un loc izolat, descărcă un măgar şi o căruţă cu legume şi merse cu greu pe lângă ea ultimele douăsprezece mile.

În veşminte mohorâte, de lucru, ale unui iniţiat al templului, era unul din mulţii căruţaşi, încât nu era nicio problemă. Atât de vastă era armata de sclavi ţinută în Linn, că forţele lui Czinczar au căutat rapid să stabilească un flux normal de alimente din satele din împrejurimi către oraş pentru a preveni foamea.

Cercetaşii linneeni raportaseră de mult că porţile erau deschise.

Clane intră fără intervenţia forţelor sclavilor care păzeau poarta. Odată înăuntru, era încă şi mai puţin suspectat, şi nimeni nu i-a pus la îndoială dreptul de a merge pe stradă către reşedinţa din oraş. Urcă dealul spre intrarea comercianţilor şi i s-a îngăduit să intre cu căruţa prin deschizătura din gardul scund, de către un singur soldat barbar care păzea acea porţiune.

Supus, ca şi când ar fi fost trimis cu o afacere juridică, se îndreptă spre intrarea casei comerciale şi răsturnă legumele în faţa a două femei, zicând:

— Cine răspunde astăzi aici?

I s-a dat un nume barbar: Gleedon!

— Şi unde se află? – întrebă Clane.

— În birou, desigur – pe acolo. Femeia mai bătrână arătă spre holul principal, unde, ca să ajungi, trebuia să treci prin încăperea mare, centrală, în care erau depozitate majoritatea maşinăriilor şi echipamentelor preţioase.

În timp ce intra în camera mare, observă că se aflau vreo duzină de soldaţi barbari pe la diverse intrări. Văzu că recipientul cu bila de lumină era în centrul camerei.

...O sferă nebuloasă, care scânteia nedesluşit, ca mistuită de o flacără interioară, rostogolindu-se încoace şi încolo...

Putea să treacă pe lângă ea şi s-o atingă în trecere.

Fără să pară prea grăbit înaintă, puse degetul pe suprafaţa subţire a sferei şi, fără să se oprească, a continuat să meargă spre birou.

În acest punct, era grozav de tentat să nu-şi mai asume niciun risc. Dacă acţiona imediat şi captura casa, atunci ar fi deţinut controlul şi asupra cutiei.

Dar dacă îşi ducea până la capăt planul său iniţial, apoi cutia era îndepărtată, astfel ca să nu poată fi găsită în timpul celor trei zile în care bila nu va fi activată? Dădu din umeri şi refuză să se gândească la o asemenea eventualitate.

Fusese impresionat de mesajele lui Czinczar. Şeful barbar avea de dat o informaţie importantă. Într-un fel, undeva, făcuse rost de un obiect atât de valoros încât îşi riscase propria reputaţie, din dorinţa de-a intra în contact cu el.

Dacă se acţiona pripit, cunoştinţele acelea se puteau pierde.

Pe măsură ce se plimba prin cameră, Clane îşi reafirmă încet scopul. Un moment mai târziu intră în birou şi-l informă pe ofiţerul barbar de acolo că venise pentru a avea grijă de moaştele zeilor atomului.

Bărbatul masiv se ridică în picioare şi se uită cu coada ochiului la el, îi dădu de înţeles că îl recunoscuse şi chemă doi soldaţi de pe hol. Apoi spuse:

— Lord Clane Linn, sunteţi arestat.

Ordonă unuia dintre soldaţi:

— Aduceţi frânghii. Legaţi-l!

Cu umilinţă, Clane consimţi să fie legat.

În momentul anunţării veştilor, Czinczar se îndrepta spre Linn. Meewan l-a întâlnit pe acoperişul palatului central. Bărbatul cel masiv avea întipărit un zâmbet pe faţa lui dolofană de om cumsecade.

— Teoria ta a fost corectă – spuse admirativ. Ai crezut că ar putea risca într-o perioadă critică a invaziei. A venit azi dimineaţă.

— Spune-mi exact cum i-ai acceptat serviciile. Vocea sa, unică prin frumuseţea ei, era liniştită. Chipul lui ciudat era gânditor, pe măsură ce celălalt povestea amănunţit. Manifesta un interes neţărmurit. Când povestea se termină, puse întrebare după întrebare. Fiecare răspuns părea mai degrabă să nască noi întrebări. Meewan spuse în cele din urmă, pe un ton plângăreţ:

— Excelenţa Voastră, n-am nicio îndoială că oamenii noştri au dat o aparenţă cât se poate de bună capturii pentru a apărea mai buni în propriii lor ochi. Ei revendică dreptul de a-l fi capturat în timp ce intra în clădire, înainte de a putea face ceva sau să atingă ceva. Dar nu sunt decât o şleahtă slabă de pungaşi, aşa că le pun dorinţa sub semnul întrebării. Dar ce importanţă are? Te îndoieşti cumva?

Cele aflate îi dădură un răgaz lui Czinczar; nu-şi dăduse seama cât de încordat era. În ultimă instanţă, îşi spusese, situaţia era destul de simplă. Adresase o invitaţie deschisă oamenilor de ştiinţă ai templului să vină şi să aibă grijă de „câteva vestigii metalice ale zeilor", care căzuseră în mâna cuceritorilor. Fusese o cerere inteligent formulată, menită să câştige aprobarea generală din partea înfrânţilor, chiar dacă îi atrăgea pe oamenii de ştiinţă ai templului spre propria lor ruină. Se stipula doar, formulat foarte precaut, că în schimbul privilegiului de a împărţi paza vestigiilor, experienţele ar trebui continuate ca şi când nu s-ar fi dus niciun război.

„Zeii – spusese Czinczar cu făţărnicie în invitaţie – sunt deasupra unor certuri meschine ale omenirii."

Aparent, se realizase cel puţin unul dintre scopuri. Clane însuşi făcuse cerere pentru slujbă. Czinczar medită prudent asupra tacticii.

— Adu-l aici, spuse în final. Nu putem risca să stabilească controlul asupra tuturor lucrurilor din casa lui. Ştiu prea puţin şi el prea mult.

În timp ce aştepta, examină bagheta de forţă, unul din puţinele instrumente funcţionabile care fuseseră găsite în casă. Nu era el omul care să accepte adevărurile trecute drept definitive. Faptul că bagheta funcţionase cu o săptămână în urmă nu însemna că funcţionează şi acum. O testă de la o fereastră mare, îndreptând-o spre frunzişul de sus al copacului din preajmă.

Niciun sunet, nicio lumină vizibilă nu se revărsă, dar partea superioară a copacului se prăbuşi la pământ, pe poteca de jos.

Czinczar simţi satisfacţia unui om a cărui logică s-a dovedit corectă. Nu era o satisfacţie neobişnuită. Din primele zile, când fusese un copist de mesaje dintr-un ţinut îndepărtat, până în ziua când ajunsese la putere, riscase atât cât i se păruse necesar, nici mai mult, nici mai puţin. Nici acum nu putea fi sigur că vrăjitorul atomic, lordul Clane, nu l-ar putea înfrânge printr-un tertip bine pus la punct.

Medită o vreme apoi dădu ordin să i se aducă cutia din camera frigorifică a palatului. Indicase sclavilor unde să aşeze cutia, când un ofiţer dădu buzna, cu sufletul la gură, în încăperea tronului.

— Excelenţă – strigă el. Sute de nave. Un atac!

Stând la fereastră o clipă mai târziu, urmărind aterizarea navelor, Czinczar îşi dădu seama că vagile sale bănuieli fuseseră corecte. Apariţia lui Clane în oraş făcea parte dintr-o manevră planificată, care putea să-şi urmeze cursul fatal. Era o plăcere să ştii că lordul Clane însuşi fusese prins în capcană.

Nu irosea niciun moment urmărind o bătălie pe care nici nu sperase s-o vadă, în detaliile ei, din palat. Nici nu avea senzaţia pe care o avusese Tews, cu câteva luni mai devreme, că era necesar pentru comandanţi să ştie unde se afla el, în primele momente ale luptei. Dădu instrucţiuni rapide, poruncind ca acea cutie împachetată în gheaţă să fie trimisă după el şi-i scrise un bilet lui Meewan. Apoi porni călare, însoţit de o escortă puternică, la sediul armatei de rezervă din mijlocul oraşului. Rezerva era formată dintr-un nucleu de barbari, dar apărarea principală a oraşului era alcătuită, în proporţie covârşitoare, din sclavi. Sosirea lui Czinczar a fost întâmpinată cu urlete de izbândă. Ovaţiile nu conteniră mult timp după ce intrase în clădire.

Vorbi despre situaţie cu câţiva dintre ofiţerii sclavi şi constată că erau calmi şi încrezători. Conform estimărilor, şaizeci de mii de soldaţi linneeni aterizaseră în primul val. Faptul că acesta era exact numărul de barbari care invadaseră iniţial oraşul nu părea să aibă vreun sens simbolic. Această posibilitate îl făcu sardonic. Nu simbolurile, ci săbiile vorbeau limbajul victoriei.

Pe măsură ce trecea după-amiaza, atacul linnean se manifesta peste tot. Cutia, încă aburindă, a fost expediată din palat pe la trei. Din moment ce nu exista un pericol imediat, Czinczar trimise un mesager la Meewan. La trei jumătate Meewan veni rânjind cu gura până la urechi. Era urmat de sclavul linnean care purta lectica. În scaun, legat de mâini şi de picioare, se afla lordul conducător al Linnului. S-a aşternut o linişte deplină în momentul în care sclavii au pus jos lectica apoi s-au retras.

Clane îl cercetă pe conducătorul barbar cu un interes vădit. Opinia lui lady Lydia, despre barbar, îl impresionă mai mult decât i-ar fi plăcut s-o recunoască. Întrebarea era, putea oare acest geniu militar puternic, frumos, să intre în panică la gândul că zeii atomului există? Intra în panică în timpul următoarei jumătăţi de oră? Din fericire, pentru prima dată în cariera sa de om de ştiinţă în domeniul atomic, avea în spate cea mai mare

putere dezvoltată vreodată de vrăjitorii din glorioasele zile legendare. Vedea că expresia impersonală de pe chipul celuilalt se transformase într-un început de dispreţ.

— Pe zei, – spuse Czinczar cu dezgust – voi linneenii sunteţi cu toţii la fel – nişte oameni slabi.

Clane nu scoase o vorbă. Deseori se uitase cu regret la oglinzile care îl arătau exact aşa cum îl vedea Czinczar. Un tânăr zvelt, cu un chip alb şi efeminat şi ei bine... nu avea ce-i face.

Czinczar se schimbă din nou la faţă. Brusc, i se putu citi ironia pe chip.

— Vorbesc – întrebă politicos – cu lord Clane Linn? Nu e nicio greşeală?

Clane nu putu ignora introducerea.

— Nu e nicio greşeală la mijloc – spuse liniştit. Am intrat în Linn pentru simplul motiv de a-ţi vorbi, în timp ce se desfăşoară bătălia. Şi iată-mă.

Trebuie să fi părut ridicol faptul că replica venea din partea unui om legat aşa, cum era el. Gărzile din apropiere izbucniră în hohote de râs şi Meewan chicoti. Numai Czinczar nu se manifestă prin nimic. Şi vocea lui minunată era tare ca oţelul când spuse:

— Nu am timp să cochetez cu cuvintele şi nici înclinaţia s-o fac. Văd că te bazezi pe ceva care să te salveze şi presupun că are de-a face cu cunoştinţele mele de energie atomică.

Arătă sugestiv cu degetul spre bara de forţă.

— Din câte pot să văd, te vom putea omorî în mai puţin de o secundă, când vom pofti.

Clane clătină din cap.

— Greşeşti. E de-a dreptul imposibil să mă omorâţi.

Un sunet se auzi dinspre Meewan. Inginerul înaintă.

— Czinczar, – spuse el ameninţător – omul ăsta e insuportabil. Îngăduie-mi să-l pălmuiesc şi vom vedea dacă zeii atomului îl vor proteja de infamie.

Czinczar îi făcu semn să treacă deoparte. Dar privi fix la prizonier, cu ochi anormal de strălucitori. Rapiditatea cu care tensiunea pătrunse în cameră îl uimi. Şi, incredibil, prizonierul profită de avantaj.

— Imposibil să mă ucideţi – printr-o propoziţie îndrăznise să-i pună la încercare.

Sprâncenele se încruntau pe fruntea lui Czinczar. Fusese

atent la manevra lui Clane, ca la o chestiune de bun-simţ, anticipase de fapt dezastrul. Dar acum, foarte sincer, recunoscu în sinea lui că omul nu reacţiona normal. Cuvintele pe care le spusese îi dădeau de gândit – o convingere pe care nu o mai poţi ignora. Scopul invaziei sale asupra imperiului linnean ar putea fi în pericol.

Spuse cu grabă:

— Am să-ţi arăt ceva ce nu suferă amânare. Nu se vor face încercări de a te ucide până nu vei fi văzut. În ce te priveşte, nu întreprinde nimic pripit, nu acţiona, de oricâtă putere ai dispune, până nu vei privi cu înţelegere.

Era conştient că Meewan îi aruncase o privire atentă.

— Putere! exclamă proiectantul, şi a fost ca un blestem. *El* are puterea.

Czinczar nu-i dădu atenţie. Era vorba de propriul său secret şi nu mai putea fi vorba de nicio întârziere.

— Gărzi, – spuse el – aduceţi cutia acolo.

Era udă leoarcă când au adus-o. Lăsa o dâră murdară de apă pe covorul nepreţuit şi începuse să se formeze o băltoacă în locul unde fusese pusă. Se vedea că avusese loc o întârziere, în timp ce bărbaţii asudaţi forţau capacul. Până şi gărzile de la uşile îndepărtate se uitau atent, să vadă conţinutul. Un acces de groază întrerupse tensiunea aşteptării.

Ceea ce se afla înăuntru era de opt picioare lungime. Lăţimea era indeterminabilă, pentru că părea să aibă cute pe corp, care dădeau impresia unei dimensiuni mari. Evident, murise numai cu puţin timp înainte de a fi împachetat în gheaţă. Arăta proaspăt, aproape viu, acolo în învelişul de gheaţă, inuman, zgâindu-se cu ochi orbi la tavanul ornat.

— De unde l-ai luat? întrebă Clane în fine.

— A fost găsit pe una din luni – câteva ore după ce a fost reperată o navă ciudată.

— De când? vorbi pe un ton calm Clane.

— De doi ani, timp terestru.

— S-ar părea că oricine a fost în navă va fi plecat până acum.

Czinczar dădu din cap.

— Minerii au găsit acum şapte luni pe un meteorit al doilea corp, exact ca acesta, îmbrăcat în costum de astronaut.

Clane privi fix, îndelung, la creatură. În cele din urmă înălţă capul şi ochii i-au întâlnit privirea întrebătoare a lui Czinczar.

Spuse încet:

— Care e teoria ta?

— O rasă neumană, capabilă de mari realizări ştiinţifice. Neîndurătoare, neprietenoasă – căci există rapoarte de distrugere instantanee în zonele periferice ale Europei, care m-au uimit, până ce a fost găsit corpul. Intenţionez să-mi pun întrebarea dacă aceasta ar putea să fie o a doua vizitare a sistemului solar. Nu pot să-ţi ofer pe scurt toate relaţiile logice pe care le-am imaginat, dar senzaţia mea este că civilizaţia epocii de aur a fost distrusă în timpul primei vizitări.

Clane spuse.

— Mă bucur că mi-ai arătat asta, dar care e scopul unei asemenea acţiuni?

Czinczar răsuflă adânc. Şi făcu o a doua mişcare, pentru a para catastrofa sugerată de fiecare acţiune şi purtare ale acestui prizonier neobişnuit.

Spuse:

— Ar fi o gravă eroare, pentru fiecare dintre noi, să ne distrugem armatele.

— Ceri îndurare?

Asta era prea de tot. Barbarul îşi arătă dinţii într-un rânjet:

— Îţi cer bun-simţ – spuse el.

— Imposibil – răspunse Clane. Oamenii trebuie să se răzbune. În victorie, nu vor accepta nimic altceva decât moartea ta.

Cuvintele lui Meewan izbucniră ca un blestem obscen.

— Czinczar, – ţipă el – ce-i prostia asta? Nu te-am văzut niciodată aşa. Nu urmez niciun om care acceptă înfrângerea dinainte. O să-ţi arăt eu ce vom face cu ăsta... Se întrerupse. Gărzi, străpungeţi-l cu lancea!

Nimeni nu făcea nicio mişcare. Soldaţii se uitau alarmaţi la Czinczar, care dădu din cap cu răceală.

— Executaţi – spuse. Aş vrea să ştiu dacă poate fi ucis. Tot nu se simţea nicio mişcare. Era pe cât se vede un ordin prea moale, sau ceva din tensiunea conducătorului se transmisese oamenilor. Aceştia se uitau unul la altul şi stăteau acolo nehotărâţi, când Meewan smulse sabia de la unul, îndreptând-o spre bărbatul legat.

Doar acolo putea ajunge. Acolo unde fusese o bilă de lumină.

— Încearcă – se auzi vocea lui Clane – să utilizezi o baghetă de forţă împotriva mea. O pauză profetică. Încearcă. Nu te va

omorî.

Czinczar ridică bagheta de forţă şi apăsă pe activator. Nu se întâmplă nimic.

— Aşteptă! Bila de lumină se aprindea. Vocea lui Clane străpunse liniştea chinuitor:

— Încă nu crezi în zei?

— Sunt uimit, – spuse Czinczar – că nu ţi-e teamă de răspândirea superstiţiei mai mult decât de răspândirea cunoştinţelor. Noi, aşa-numiţii barbari, – spuse cu mândrie – te dispreţuim pentru încercarea ta de a îngrădi spiritul uman. Noi suntem liber-cugetători şi toată energia atomică nu ne va întemniţa.

Dădu din umeri.

— În ce priveşte controlul asupra bilei, nu am pretenţia că-l înţeleg.

În cele din urmă, îl impresionase pe Clane prin comportarea sa rece ca gheaţa.

— Tu de fapt – întrebă Clane neîncrezător – nu crezi în zeii atomului?

— Gărzi, – ţipă Czinczar ascuţit – atacaţi-l din ambele părţi!

Bila de lumină sclipi dar nu părea să se mişte. Nu existau gărzi.

— Acum mă crezi? – întrebă Clane.

Barbarul părea tras la faţă şi bătrân. Dar încuviinţă din cap.

— Am pierdut războiul – murmură el. Numai că eu recunosc. Depinde de tine să iei mantaua care a căzut de pe umerii mei. Izbucni:

— Ce este bila aceea, în numele zeilor?

— Conţine întregul univers sideral.

Czinczar se încruntă şi se înclină înainte, ca şi când ar fi încercat să înţeleagă.

— Care univers? – întrebă în sfârşit.

— Atunci când te uiţi în interior printr-un tub gol, explică cu răbdare Clane, vezi stelele. E ca o fereastră în spaţiu – numai că nu e o fereastră. E universul însuşi.

Şeful barbar arăta cu adevărat stânjenit.

— Acest univers? spuse absent.

Clane dădu din cap, dar nu făcu niciun comentariu. Nu fusese uşor de înţeles o asemenea idee vastă, chiar cu explicaţiile scrise pe care le găsise.

Czinczar încuviinţă.

— Vrei să spui că pământul este înăuntru? Şi îndreptă degetul spre sfera strălucitoare.

— E o idee în patru dimensiuni – spuse Clane şi continuă să rămână răbdător. Putea recunoaşte un om năucit, mai ales când îl avea în faţa ochilor. Nu era momentul să insiste asupra oricărei alte idei. Barbarul îşi îngustă ochii şi spuse în sfârşit:

— Cum se poate face dintr-un obiect mare unul mic?

Tonul lui impunea o explicaţie logică.

Clane înălţă din umeri.

— Când mărimea este rezultatul unei iluzii a punctului de vedere, problema nu există.

Czinczar se încruntă şi ridică privirea.

— Aş fi presupus – spuse el – că la acest punct din relaţiile noastre n-o să spui decât adevărul. Evident, nu eşti pregătit să-mi spui ceva valabil despre arma ta. Fireşte, resping această istorie fantezistă.

Clane dădu din cap, dar nu spuse nimic. Oferise singura explicaţie de care dispunea şi întâlnise întâmplător realismul uimitor al celuilalt. Nu că l-ar fi învinuit pe barbar. El însuşi numai treptat fusese în stare să accepte ideea că materia şi energia erau diferite de ceea ce păreau pentru percepţiile şi senzaţiile corpului nostru.

Dar acum era momentul să acţioneze, să forţeze, să convingă. Legăturile căzură, ca şi când n-ar fi existat. Se ridică în picioare şi coroana, cel mai desăvârşit dintre toate giuvaerurile epocilor trecute, pluti deasupra capului său într-un ritm perfect, unic, cu mişcările lui.

Czinczar spuse cu încăpăţânare:

— Ar fi o greşeală să ucizi un bărbat zdravăn, fie el sclav sau nu.

Clane răspunse:

— Zeii cer capitularea.

Czinczar continuă cu furie:

— Prostule, îţi ofer sistemul solar! Monstrul din cutie nu ţi-a schimbat părerea câtuşi de puţin?

— Mi-a schimbat-o.

— Dar atunci...

— Nu cred – spuse Clane – în aranjamentele de conducere comună.

Urmă o pauză. Apoi Czinczar spuse:

— Ai ajuns departe – tu care ai utilizat cândva energia atomică numai pentru a rămâne în viaţă.

— Da – spuse Clane. Am ajuns departe.

Czinczar privi încruntat la lucrul din cutie.

— Adevărata ameninţare pentru Linn este acolo. Îmi promiţi că vei încerca pentru lordul conducător?

— Eu – spuse Clane – nu-ţi pot promite nimic.

Se uitară unul la altul, doi oameni care aproape se înţelegeau unul pe altul. Czinczar fu cel care rupse tăcerea:

— Capitulez – spuse cu uşurare – numai în faţa ta, cu toate forţele, în credinţa că ai curajul şi dreapta judecată să nu te eschivezi de la vreuna din noile sarcini în calitate de protector al sistemului solar. E un rol – conchise în mod inutil şi dintr-odată posomorât – pe care am intenţionat iniţial să mi-l atribui.

Într-o încăpere bine păzită, dintr-o suburbie îndepărtată din Linn, un miez de energie se rostogolea încoace şi încolo de-a lungul unei poteci înguste. În tot sistemul solar nu exista nimic asemănător cu acel miez. Părea mic, dar asta era o iluzie a senzaţiilor omului. Cărţile care îl descriau şi oamenii care scriseseră cărţile ştiau doar o parte din secretele lui.

Ei ştiau că macrouniversul din interior pulsa cu o formă multiplă de forţe minus. Reacţiona la razele cosmice şi la energia atomică precum un burete nesăţios. Nicio energie submoleculară descărcată în prezenţa lui nu-i putea scăpa. Şi în momentul când atingea propria sa variaţie, a masei critice, putea porni o reacţie în lanţ la orice atingere.

Avea o slăbiciune, şi oamenii şi-o însuşiseră, în felul lor lacom. Imita gândul. Sau aşa părea. *Aşa părea.*

Marea întrebare pe care Clane, şi înaintea lui anticii, şi-o puseseră observând această remarcabilă caracteristică era: Să fi însemnat oare că omul controla universul sau că universul îl controla pe om?

Isaac Asimov
Condamnare la moarte
(„Death Sentence”, 1943)

Traducere de Dan Iordache

1

Brand Gorla zâmbi, stingherit.

— Ştii, chestiile astea se cam exagerează...

— Nu, nu, nu! (Omuleţul clipi nervos din pleoapele roşii, de albinos.) Niciun om nu pătrunsese în Sistemul Vega când Dorlis era deja o planetă măreaţă, capitala unei Confederaţii Galactice mai importante decât a noastră...

— Bun, a fost o veche capitală. Să zicem. Restul e treaba arheologilor. Sper că nu ai nimic împotrivă.

— Arheologii nu sunt cei mai potriviţi în acest caz. Pentru ce am descoperit eu e nevoie de un specialist. Şi dumneata faci parte din Consiliul Psihologic.

Brand Gorla era nehotărât – îşi amintea de Theor Realo, aşa cum fusese în ultimii ani de studiu – un omuleţ albinos care părea mereu nelalocul lui. Trecuse multă vreme de atunci şi trebuise să-şi sondeze adâncurile memoriei, dar albinosul fusese un tip ciudat şi asta nu era uşor de uitat. De altfel, ciudat era şi acum.

— Dacă-mi spui ce urmăreşti voi încerca să te ajut, se hotărî Brand pe neaşteptate.

— Vreau să prezinţi câteva fapte în faţa Consiliului. Theor îl privi încordat. Îmi promiţi acest lucru?

Brand se eschivă.

— Chiar dacă fac treaba asta, Theor, trebuie să-ţi readuc aminte că nu sunt decât de puţină vreme membru în Consiliu. Am slabă influenţă, te rog să mă crezi.

— Încearcă. (Mâinile albinosului tremurau.) Faptele vor vorbi de la sine.

— Zi-i înainte!

Brand se resemnă. În definitiv, era un vechi coleg de şcoală. Se relaxă, lăsându-se pe spate în fotoliu. Lumina lui Arcturus strălucea, traversând sticla polarizantă. Dar chiar şi această lumină atenuată părea prea puternică pentru ochii roşietici ai

celuilalt.
— Am trăit douăzeci şi cinci de ani pe Dorlis, Brand. Mi-am băgat nasul prin nişte zone galactice uitate de toţi. Şi am aflat anumite lucruri. Dorlis a fost capitala ştiinţifică şi culturală a unei civilizaţii mai dezvoltate decât a noastră. Nu exagerez, crede-mă. Psihologia, mai ales...
— Lucrurile din trecut sunt totdeauna mai grozave, binevoi să zâmbească Brand. Ceea ce bobocii numesc „teoria lui Dumnezeu”. Asta însemnând „Vârsta de Aur”, înţelegi. Dar continuă...
Digresiunea îl făcu pe Theor Realo să se încrunte. Îşi ferea ochii de lumină cu mâna. Reuşi să-şi stăpânească un zâmbet sarcastic.
— Poţi întotdeauna să scapi de un fapt stânjenitor, lipindu-i o etichetă. Spune-mi, mai bine, ştii ceva despre Ingineria Psihologică?
Brand ridică din umeri.
— Aşa ceva nu există. Cel puţin, în sens strict matematic. Toate formele de propagandă şi publicitate sunt un fel de inginerie psihologică nesistematizate, destul de eficiente uneori. La asta te referi?
— Deloc. Mă refer la experimentarea propriu-zisă, cu mari grupe de oameni, în condiţii controlate şi durând o perioadă lungă de timp.
— S-a discutat despre astfel de lucruri, dar practic... nu sunt realizabile. Structura noastră socială n-ar rezista la multe experimente din astea; nu ştim destule ca să controlăm efectiv condiţiile.
— Dar cei vechi **ŞTIAU**. Şi puteau controla condiţiile.
Theor îşi stăpânea cu greu înflăcărarea. Flegmatic, Brand luă în considerare această posibilitate.
— Interesant. Foarte interesant. Dar de unde ştii?
— Ştiu. Am descoperit dovezi, documente... făcu o pauză, ţinându-şi răsuflarea. O întreagă planetă, Brand. O lume completă, aleasă special pentru experiment, populată cu fiinţe aflate sub control strict, din toate punctele de vedere. Trecute pe liste, studiate şi asupra cărora se experimentează. Îţi poţi închipui cum vine asta?
La prima vedere, Brand nu observase la Realo niciunul dintre simptomele oboselii mentale. Poate, la o cercetare mai atentă...

Spuse neutru:

— Cineva te-a dus de nas. E imposibil, absolut imposibil. Nu-i poţi controla în felul acesta pe oameni. Sunt prea multe variabile.

— Tocmai aici e aici, Brand. Nu-i vorba de oameni.

— Cum?!

— Roboţi, roboţi pozitronici. O lume întreagă de roboţi, Brand. Care n-au altceva de făcut decât să trăiască, să reacţioneze la stimuli şi să fie observaţi de un grup de psihologi. Adevăraţi psihologi, de data asta.

— Bine, dar... e o nebunie!

— Am dovada. Fiindcă lumea roboţilor... există.

— Şi cum se face că ştii acest lucru?

— Pentru că acolo am trăit în toţi aceşti douăzeci şi cinci de ani! se ridică Theor Realo.

Preşedintele Consiliului Psihologic îşi dezbrăcă roba oficială, tivită cu roşu şi scoase dintr-un buzunar un trabuc, cu totul neoficial ca dimensiuni.

— Absurd, mârâi el, muşcând vârful trabucului şi scuipându-l pe covor. E demenţă curată!

— Exact! spuse Brand. Tocmai de aceea nu pot s-o aduc pur şi simplu la cunoştinţa Consiliului. Nici nu m-ar asculta. Dar dacă dumneavoastră v-aţi uita peste documente şi apoi v-aţi pune prestigiul la bătaie…

— Oh, tâmpenii! De când sunt n-am auzit ceva aşa de… Cine-i tipul?

— Un aiurit. Trebuie să recunosc asta. Am fost colegi de an la Universitatea din Arcturus. Încă de atunci era un ţicnit, un albinos ţicnit. Inadaptat ca naiba, îndrăgostit fanatic de istoria veche. Exact genul de om care are o idee şi-i în stare s-o urmărească cu obstinaţie, muncind ca un câine. Douăzeci şi cinci de ani s-a tot învârtit pe Dorlis şi susţine că are dosarele complete ale unei întregi civilizaţii.

Preşedintele Consiliului pufni furios.

— Da, ştiu genul. Amatorul strălucit care descoperă lucruri măreţe! Diletantul! Lupul singuratic! Ca în serialele de la telestat. Tâmpenii! I-ai consultat pe cei de la Departamentul Arheologic?

— Bineînţeles. Iar rezultatul e interesant. Nimeni nu-şi bate capul cu Dorlis. Vedeţi dumneavoastră, nu e istorie antică, pur şi simplu. E o problemă veche de cincisprezece mii de ani. Practic, e vorba de un mit. Arheologii reputaţi nu-şi irosesc prea mult timp cu asta. E exact lucrul pe care-l descoperă de obicei un amator cam bătut în cap şi cu idei fixe. Pe urmă, dacă afacerea devine interesantă, specialiştii i-o suflă. Şi Dorlis ar putea deveni un paradis arheologic.

Preşedintele Consiliului îşi schimonosi faţa aspră cu trăsături neplăcute.

— N-ar fi deloc măgulitor pentru noi. Dacă e un grăunte de adevăr în toate astea, aşa-zisa Întâia Confederaţie avea o înţelegere a psihologiei atât de înaltă faţă de a noastră, încât ne-ar face să părem nişte imbecili inconştienţi. Şi înseamnă că produceau roboţi la un grad de complexitate cu aproximativ 75

de ordine de magnitudine mai presus de orice ne-am imaginat… Pe Galaxie! Gândeşte-te la matematica implicată…

— Domnule Preşedinte, am consultat aproape toată lumea. Dacă problema n-ar fi fost verificată din toate unghiurile, n-aş fi îndrăznit să v-o supun atenţiei. L-am văzut pe Black, consilierul în matematică de la United Robots. El spune că nu există nicio limită pentru aceste lucruri. Dacă există timpul, banii şi – remarcaţi – avansul în psihologie, roboţi de felul acesta pot fi construiţi chiar şi în prezent.

— Ce dovezi are?

— Cine? Black?

— Nu, nu! Amicul tău. Albinosul. Ai spus că are documente.

— Sunt aici. Are documente – şi nu există nicio dovadă care să le conteste vechimea. De sâmbătă am tot verificat treaba asta. Bineînţeles, eu nu le pot citi, şi nu ştiu dacă poate cineva, cu excepţia lui Theor Realo.

— Asta înseamnă că suntem în afară, nu trebuie să luăm de bun ce ne spune el.

— Într-un fel da. Cu toate că nici el nu pretinde că poate descifra mai mult decât anumite fragmente. Zice că e o limbă înrudită cu vechea centauriană, aşa că i-am pus pe lingvişti să lucreze în direcţia asta. Cred că putem să-i dăm de capăt, şi, dacă traducerea lui nu e corectă, ne vom da seama.

— Bine. Hai să vedem documentele.

Brand Gorla le scoate dintr-o mapă de plastic. Preşedintele le aruncă o privire, apoi puse mâna pe traducere. Fumul trabucului său se învârtejea în timp ce citea.

— Hm! fu comentariul Preşedintelui. Bănuiesc însă că vom găsi mai multe detalii chiar pe Dorlis.

— Theor pretinde că sunt cu totul între o sută şi două sute de tone de planuri numai pentru proiectul Creierul roboţilor pozitronici. Originalele se mai află încă în camerele subterane de acolo. Dar asta nu-i nimic. Theor a fost el însuşi în lumea roboţilor. A adus de acolo imagini, înregistrări, tot felul de amănunte. Nu sunt sistematizate şi e vorba evident, de munca unui autodidact care ştie ceva mai mult decât nimic despre psihologie. Dar chiar şi aşa a reuşit să strângă destule dovezi că lumea în care a fost nu era… hm… tocmai naturală.

— Îmi închipui că ai toate datele acelea.

— Da, toate. Cele mai multe sunt pe microfilme, dar v-am

adus şi aparatul. N-o să vă fie greu să le citiţi.

După o oră Preşedintele Consiliului se hotărî.

— Mâine voi convoca o întâlnire a Consiliului şi-i voi pune la curent.

Brand Gorla surâse.

— Vom trimite o comisie pe Dorlis?

— Dacă voi obţine fondurile necesare de la Universitate pentru o astfel de afacere, îi răspunse laconic Preşedintele. Lasă-mi materialul o vreme. Vreau să-l mai studiez.

Teoretic, Departamentul Guvernamental pentru Ştiinţă şi Tehnologie îşi exercită controlul administrativ asupra întregii activităţi de cercetare ştiinţifică. Însă, în fapt, grupurile de cercetare fundamentală ale marilor universităţi sunt cu totul autonome. De regulă, Guvernul nu se oboseşte să le dispute această independenţă. Dar regulile mai au şi excepţii.

Astfel că, deşi Preşedintele Consiliului Psihologic se încrunta, scotea flăcări pe nări şi înjura, nu exista nicio modalitate acceptabilă de a-i refuza o întrevedere lui Wynne Murry. Titlul complet al acestuia era: subsecretar de stat, doctor în psihologie, psihopatie şi tehnologie mentală, aşa că părea perfect îndreptăţit să afle despre ce-i vorba.

Tot ce putea face Preşedintele Consiliului era să-l împroaşte cu priviri furioase. Dar subsecretarul Murry îi ignoră voios privirile mânioase. Îşi frecă obrazul nebărbierit şi prelung şi zise:

— Se pare că e un caz dintr-acelea, despre care nu avem suficiente date. Sau cam aşa ceva, nu?

Preşedintele îi răspunse cu răceală:

— Nu ştiu ce date doriţi. Cuvântul guvernului în alocaţiile universitare este doar consultativ. Iar în acest caz, daţi-mi voie s-o spun, sfatul nu este binevenit.

Murry ridică din umeri.

— N-am nimic cu alocaţiile. Dar nu veţi părăsi planeta fără autorizaţia guvernului. Ei, şi aici intervine problema datelor insuficiente..

— Nu există alte informaţii decât cele pe care vi le-am dat deja.

— Ei, ei! Lucrurile au „transpirat”. Să nu ne ascundem după deget, ca nişte copii.

— Să ne ascundem după deget! (Bătrânul psiholog se înroşise de mânie.) Dacă nu ştiţi cum merg lucrurile în mediul academic, n-am ce vă face. Cercetările, mai ales cele de importanţă majoră, nu sunt şi nu pot fi făcute publice până când nu s-au făcut progrese hotărâtoare. Când ne vom întoarce vă vom trimite copii după toate documentele ce urmează a fi publicate.

Murry clătină din cap.

— Mda! Nu-i destul. Plecaţi chiar dumneavoastră pe Dorlis, nu-i aşa?

— Am informat Departamentul de Ştiinţă despre acest lucru.

— De ce?

— De ce vă interesează?

— Mă întreb de ce s-ar deplasa Preşedintele Consiliului Psihologic în persoană. Probabil că e ceva important. Ce înseamnă toate zvonurile astea despre o civilizaţie străveche şi o lume de roboţi?

— Înseamnă că ştiţi...

— Doar unele chestii vagi, pe care am reuşit să le dezgrop de aici, de colo. Am nevoie de amănunte suplimentare.

— Nu există niciunul pe care să-l cunoaştem în acest moment. Probabil că nici nu vom şti altele până când nu vom ajunge pe Dorlis.

— Atunci voi veni cu dumneavoastră.

— Cum?!

— V-am spus doar... şi eu vreau amănuntele...

— Pentru ce, pe Arcturus?

— Oh! Murry îşi întinse picioarele, apoi se ridică. Acum îmi puneţi dumneavoastră întrebări. Deocamdată nu-şi au rostul.

— Ştiu că universităţile nu se prea omoară după controlul guvernului; ştiu, de asemenea, că nu mă pot aştepta la niciun fel de ajutor benevol din vreo sursă academică. Dar, vă jur, de data asta voi obţine ajutor şi puţin îmi pasă dacă nu vă convine.

— Expediţia dumneavoastră nu pleacă nicăieri decât împreună cu mine, ca reprezentant al guvernului.

Dorlis nu e impresionantă, ca lume. Importanţa ei pentru economia galaxiei e nulă, poziţia mult în afara rutelor comerciale iar băştinaşii sunt înapoiaţi şi necivilizaţi. Istoria, obscură. Şi totuşi, undeva, sub grămezile de moloz ce răvăşesc această lume străveche, există dovezile nebuloase ale unor valuri de foc şi distrugere care au aneantizat planeta Dorlis de altădată – măreaţa capitală a unei şi mai măreţe Federaţii Galactice.

Printre aceste ruine, oamenii unei lumi mai noi se amestecau şi încercau să înţeleagă.

Preşedintele Consiliului Psihologic îşi clătină capul, dându-şi apoi pe spate părul încărunţit. De bărbierit nu se mai bărbierise de vreo săptămână.

— Necazul e că nu avem niciun reper. Limba o vom descifra, bănuiesc, dar în privinţa sistemului numeric nu e nimic de făcut.

— Cred că am făcut deja o mulţime de lucruri, totuşi.

— Paşi în întuneric şi mers pe ghicite, după traducerile amicului tău albinos. Nu-mi pun mare speranţă în astea.

Brand spune:

— Aiurea! Doi ani aţi lucrat la Anomalia Nimiană şi la asta abia două luni, ceea ce s-ar putea să nu fie nici a suta mia parte din ce ar fi necesar. Altceva vă calcă pe nervi. (Zâmbi sardonic.) Nu e nevoie de un psiholog, ca să observe că omul guvernului vă scoate din pepeni…

Preşedintele muşcă vârful unui trabuc şi-l scuipă departe.

Spuse rar:

— Sunt trei lucruri care mă scot din sărite în legătură cu idiotul ăsta încăpăţânat ca un catâr. Mai întâi, nu-mi place amestecul guvernului; în al doilea rând, nu-mi place ca un străin să-şi vâre nasul în treburile mele, tocmai când am pus mâna pe cea mai grozavă chestie din istoria psihologiei; în al treilea rând, pe Galaxie, ce naiba vrea? Ce urmăreşte?

— Habar n-am.

— Dar ce-ar putea să urmărească? Te-ai gândit puţin la asta?

— Nu. Sincer să fiu, puţin îmi pasă. Dacă aş fi în locul dumneavoastră, l-aş ignora.

— L-ai ignora! izbucni Preşedintele. L-ai ignora? Eşti de părere că amestecul guvernului în afacerea asta nici nu trebuie luat în

seamă? Dar îmi închipui că te-ai informat.
— Murry ăsta se pretinde psiholog?
— Da, după câte ştiu.
— Presupun atunci că ai aflat şi ce interes pasionat manifestă pentru tot ceea ce facem?
— Asta, aş zice, e ceva cu totul firesc.
— Aha! Tot la fel de firesc ţi se pare. Vocea îi scăzu brusc în intensitate. St! Murry e la uşă.
Wynne Murry schiţă un salut. Preşedintele dădu din cap fără să zâmbească.
— Ei bine, domnilor, nu se lăsă intimidat Murry, ştiţi că sunt pe picioare de 48 de ore? Pe Arcturus, ştiu c-aţi descoperit ceva aici. Ceva grozav, într-adevăr grozav.
— Mulţumesc.
— Nu, nu! Vorbesc serios. Lumea roboţilor există, există cu adevărat!
— Credeaţi cumva că nu există?
Binedispus, Subsecretarul ridică din umeri.
— Fiecare suntem dotaţi cu un anumit scepticism natural. Care sunt planurile dumneavoastră de viitor?
— De ce mă întrebaţi? îi replică foarte repede Preşedintele.
— Ca să văd dacă se potrivesc cu ale mele.
— Şi care sunt planurile dumneavoastră?
Secretarul surâse.
— Nu, nu. Eu am întrebat primul. Cât timp intenţionaţi să rămâneţi aici?
— Atâta timp cât va fi necesar ca să pornim serios treaba, cu documentele pe care le avem până acum.
— Acesta nu e un răspuns. De exemplu, ce înţelegeţi prin „un început serios”?
— Habar n-am. Ar putea dura ani de zile.
— Oh, drace!
Preşedintele Consiliului ridică din sprâncene, dar nu comentă. Subsecretarul îşi privea unghiile.
— Presupun că ştiţi unde este localizată lumea roboţilor?
— Bineînţeles. Theor Realo a fost acolo. Informaţiile sale s-au dovedit până acum foarte precise.
— Aşa e. Albinosul. Bun, atunci de ce n-am merge acolo?
— Să mergem acolo?! Imposibil!
— Pot să întreb de ce?

— Ascultaţi, zise, cu mândrie stăpânită, Preşedintele. Nu noi v-am invitat aici şi nu vrem să ne dictaţi ce să facem. Dar numai aşa, ca să vă dovedesc că nu caut ceartă, am să încerc să vă arăt, printr-o mică metaforă, cum se prezintă cazul nostru. Să presupunem că dăm undeva peste o maşină uriaşă şi complicată, alcătuită din materiale şi după principii despre care nu ştim nimic. Este atât de mare, încât nu putem să înţelegem nici măcar relaţiile dintre părţi, ca să nu mai vorbim de scopul întregului. Acum, vă întreb, ce m-aţi sfătui? Să încep prin a ataca articulaţiile misterioase şi delicate ale maşinii cu o rază laser, mai înainte de a şti despre ce e vorba?... sau...

— Înţeleg ce vreţi să spuneţi, desigur. Dar în felul acesta ajungem la misticism. Metafora este trasă de păr...

— Deloc. Aceşti roboţi pozitronici au fost construiţi după nişte planuri despre care nu ştim, deocamdată, mai nimic şi au fost programaţi să ajungă la un scop de care suntem cu totul străini. Aproape singurul lucru pe care-l cunoaştem este că roboţii au fost lăsaţi într-o izolare totală, pentru a-şi urma singuri destinul. Să distrugi această izolare ar însemna să distrugi experimentul însuşi. Dacă vom merge acolo *in corpore*, introducând în experiment factori noi, neprevăzuţi, vom provoca reacţii imprevizibile şi totul se va duce de râpă. Cea mai mică perturbare...

— Fleacuri! Theor Realo a fost deja acolo.

De data asta Preşedintele îşi ieşi din fire.

— Îţi închipui cumva c-am uitat. Dar nu crezi că s-ar fi putut întâmpla aşa ceva pentru că blestematul acela de albinos este un fanatic ignorant, fără cea mai elementară noţiune de psihologie? Numai Galaxia ştie ce dezastre o fi provocat, idiotul!

Urmă o lungă tăcere. Subsecretarul îşi ciocănea gânditor dinţii cu unghia.

— Nu ştiu, nu ştiu... Dar trebuie să aflu. Şi nu pot să aştept ani de zile.

Murry părăsi încăperea. Preşedintele Consiliului se întoarse înfierbântat către Brand.

— Şi cum îl vom putea opri să meargă în lumea roboţilor dacă ţine cu tot dinadinsul?

— Nu prea văd cum ar putea s-o facă, dacă nu-i permitem. În definitiv nu el conduce expediţia.

— Oare? Tocmai asta eram pe cale să-ţi spun înainte de a

intra el. Zece nave ale flotei au sosit pe Dorlis de când am venit noi.

— Cum?!

— Chiar aşa.

— Bine, dar de ce?

— Tocmai asta, băiete, nu pot pricepe.

— Nu deranjez? Pot să intru? întrebă politicos Murry.

Theor Realo, cuprins brusc de nelinişte îşi ridică privirile dintre hârtiile răspândite într-o dezordine fără speranţă pe biroul din faţa lui.

— Poftiţi. Vă fac imediat loc.

Albinosul înghesui agitat lucrurile învălmăşite de pe unul din cele două scaune. Murry se aşază picior peste picior.

— V-au dat şi dumneavoastră ceva de făcut? întrebă el, indicând cu capul hârtiile de pe birou.

Theor clătină din cap şi zâmbi timid. Aproape automat, adună hârtiile într-un teanc şi le întoarse cu faţa în jos. În lunile de când se întorsese pe Dorlis, împreună cu vreo sută de psihologi mai mult sau mai puţin renumiţi, se simţise tot mai mult îndepărtat de miezul lucrărilor. Nu mai era loc şi pentru el.

În afară de faptul că răspundea la întrebările despre lumea roboţilor pe care numai el o vizitase, nu mai avea niciun rol. Chiar şi în această stupidă împrejurare i se păruse că observă mânia cu care ceilalţi priveau situaţia. Pentru că el, şi nu un om de ştiinţă competent, fusese acolo. Era jignitor. Şi, cu toate acestea avea impresia că niciodată nu fusese altfel.

— Poftim? (Pierduse ultima remarcă a lui Murry)

— Spuneam că e surprinzător că nu sunteţi folosit. În definitiv dumneavoastră aţi făcut descoperirea, nu?

— Da, se însufleţi albinosul. Dar mi-a scăpat din mână. M-a depăşit.

— Totuşi, aţi fost în lumea roboţilor?

— Asta a fost o mare greşeală, spun ei. Aş fi putut compromite totul...

Murry se strâmbă.

— Ceea ce-i sâcâie cu adevărat, presupun, este faptul că aveţi informaţii de primă mână, iar ei nu le au. Nu-i lăsaţi să vă umilească! Nu înseamnă că sunteţi un ilustru necunoscut, doar fiindcă nu aveţi toate titlurile lor pretenţioase. Un amator cu bun-simţ e mai valoros decât un specialist cu ochelari de cal!

Dumneavoastră şi cu mine – ştiţi, şi eu sunt un amator – trebuie să ne luptăm pentru drepturile noastre. Luaţi o ţigară.

— Nu fum... – o să iau una, mulţumesc!

Albinosul începea să-l simpatizeze pe lunganul din faţa sa.

Întoarse din hârtii cu faţa în sus, apoi îşi aprinse ţigara, nesigur dar curajos.

— Douăzeci şi cinci de ani... (Theor vorbea cu grijă, tuşind din când în când, scurt şi discret).

— Aţi putea să-mi răspundeţi la câteva întrebări despre lumea roboţilor?

— Bănuiesc că da. De altfel, ăsta-i singurul lucru despre care sunt întrebat. Dar n-ar fi mai bine să-i întrebaţi pe ei? Probabil că între timp au prelucrat toate datele. (Suflă fumul cât mai departe de el.)

— Sincer să fiu, cred că nici măcar n-au început. Şi pe urmă eu vreau informaţiile „de la sursă”, fără confuze „interpretări” psihologice. Mai întâi, ce fel de fiinţe – sau lucruri – sunt aceşti roboţi? Nu aveţi vreo imagine a vreunuia dintre ei?

— Nu. Nu-mi plăcea să-i fotografiez. Nu-i putem confunda cu nişte oameni.

— Serios? Arată ca oamenii?

— În general, da. Ca forme exterioare, cel puţin. Am adus şi câteva studii microscopice ale structurii lor celulare. Pe care am putut pune mâna, bineînţeles. Le are Preşedintele Consiliului.

— Au o structură mai simplă decât formele de viaţă de pe planeta lor?

— Oh, nu! E o planetă foarte primitivă. Şi... şi... (Se întrerupse din cauza unui acces de tuse şi strivi ţigara cât putu de discret.) Au o structură protoplasmatică de bază dacă înţelegi. Cred că n-au nici cea mai vagă bănuială că ar fi roboţi.

— Mda! îmi închipui şi eu. Dar ştiinţa lor?

— Nu ştiu. În 25 de ani? Dacă au o „mulţime” de maşini... nu au „ştiinţă”. Totul era atât de diferit. Presupun că ar fi fost nevoie de un specialist ca să înţeleagă.

— Aveau maşini?

Albinosul păru surprins.

— Păi... bineînţeles! O mulţime, de toate felurile.

— Oraşe mari?

— Da, desigur.

Privirea subsecretarului deveni gânditoare.

— Îi simpatizezi. De ce?

Theor Realo tresări, puţin alarmat.

— Nu-mi dau seama. Erau simpatici, pur şi simplu. Ne înţelegeam bine. N-aş putea explica precis despre ce-i vorba. Nu

erau aşa dificili ca oamenii adevăraţi.

— Erau mai prietenoşi?

— N-aş spune asta. Nu m-au acceptat niciodată cu totul. Eram un străin. Nu le cunoşteam nici limba... Abia mai târziu i-am înţeles mai bine. M-am bazat mai mult pe intuiţii. Cât despre... Ce gândeau... Eu... eh, nu ştiu!

— Mda... Încă o ţigară? La ora asta ar fi trebuit să fiu în pat. S-a făcut târziu. Eşti de acord cu o partidă de golf, mâine? Am descoperit pe aproape un mic teren. Mai ieşim şi noi... Ne mai punem muşchii în mişcare, surâse Murry, părăsind camera.

— Pare mai degrabă o condamnare la moarte, murmură celălalt pentru sine. Şi începu să fluiere meditativ în vreme ce se îndrepta spre dormitorul său.

Repetă aceeaşi frază, a doua zi, când veni la întâlnirea cu Preşedintele Consiliului. Era îmbrăcat oficial, cu eşarfa funcţiei sale înfăşurată în jurul mijlocului. Rămase în picioare.

— Iarăşi? (Preşedintele era plictisit).

— Iarăşi. Însă de data asta cu probleme serioase. S-ar putea să preiau conducerea expediţiei Dumneavoastră.

— Cum?! Imposibil, domnule! Nici nu vreau să aud de aşa ceva!

— Am împuternicirea. Wynne Murry îi arătă cilindrul de metal pe care-l desigilă cu o lovitură uşoară a degetului mare. Am depline împuterniciri şi mandatul de a le folosi aşa cum cred eu de cuviinţă. Puteţi vedea! E semnat de Preşedintele Congresului Federaţiei.

— Aşa deci... Bine, dar de ce? Preşedintele reuşi cu greu să respire normal. De ce? repetă el întrebarea.

— Vedeţi, încă de la început am privit această expediţie din unghiuri diferite. Departamentul Ştiinţei şi Tehnologiei, pe care-l reprezint, nu priveşte lumea roboţilor ca pe o curiozitate ştiinţifică, ci din punctul de vedere al securităţii Federaţiei. Nu cred că v-aţi oprit vreun moment să vă gândiţi la pericolul potenţial al acestei lumi de roboţi.

— Nu văd niciun pericol. E o lume complet izolată şi în întregime inofensivă. Deci au avut informaţii?!

— De unde ştiţi?

— Din natura însăşi a experimentului, replică mânios Preşedintele. Cei care au plănuit totul au vrut un sistem cât mai izolat posibil, departe de drumurile comerciale, într-o regiune slab populată a spaţiului. Esenţa ideii a fost să-i lase pe roboţi să se dezvolte fără nicio intervenţie din afară.

Murry zâmbi.

— Aici nu sunt de acord. Greşiţi! Judecaţi ca un teoretician. Priviţi lucrurile cum ar trebui să fie, pe când eu, ca pragmatic ce sunt, le privesc aşa cum se prezintă ele în realitate. Niciun experiment nu poate fi început şi apoi lăsat să meargă singur indefinit, sub impulsul propriei sale puteri. Se înţelege de la sine că trebuie să existe cel puţin un observator care priveşte şi modifică experimentul, atunci când împrejurările o cer.

— Ei bine? întrebă Preşedintele Consiliului, nu prea

impresionat.

— Ei bine, observatorii acestui experiment, psihologii de pe Dorlis, au răposat încă din vremea Primei Confederaţii. Timp de aproape 15.000 de ani experimentul a continuat de unul singur. Micile erori s-au acumulat, devenind mari greşeli. Acestea au determinat mutaţii care au dus la alte şi alte erori. E o progresie geometrică. Şi n-a mai fost nimeni care să le pună capăt.

— Simplă ipoteză.

— Poate însă dumneavoastră vă interesaţi doar de lumea roboţilor. Eu trebuie să mă gândesc la întreaga Federaţie.

— Şi cam ce pericol virtual poate reprezenta lumea roboţilor pentru Federaţie? Pe Arcturus, omule, unde vrei să ajungi?...

Murry oftă.

— O să fiu mai clar. Dar să nu mă acuzaţi de patetism. Timp de secole n-a mai avut loc niciun fel de război în Federaţie. Ce se va întâmpla când vom intra în contact cu aceşti roboţi?

— Vă temeţi de o singură lume?

— Poate că da. Ce părere aveţi de ştiinţa lor? Roboţii sunt capabili de lucruri ciudate, uneori.

— Ce ştiinţă pot să aibă? Nu sunt nişte oameni din metal şi electricitate. Sunt doar nişte plăpânde creaturi protoplasmatice, o sărmană imitaţie a umanităţii, cu un creier pozitronic adaptat la o serie de legi de psihologie umană simplificată. Dacă vă sperie cuvântul „robot”...

— Nu, nu mă sperie. Dar am vorbit cu Theor Realo. El e singurul care i-a văzut. Ştiţi,...

Preşedintele Consiliului înjură în şoaptă, cu năduf. Laşi nesupravegheat un monstru de diletant slab la minte şi el îţi calcă în străchini acolo unde s-ar putea produce dezastre, gândi rapid. Apoi:

— Avem toată povestea lui Realo. Am analizat-o competent şi în întregime. Vă asigur, nu există nimic rău în aceşti roboţi. Experimentul este atât de sofisticat încât nu mi-aş pierde nici două zile cu el, dacă n-ar fi implicaţiile astea mai largi. Din datele pe care le avem, ideea fundamentală a fost construirea unui creier pozitronic, având unele modificări, intervenindu-se asupra câtorva dintre axiomele psihologiei esenţiale. N-am prelucrat în detaliu aceste modificări. A fost primul experiment de acest fel încercat vreodată. Chiar şi marii psihologi ai acelor vremi erau nevoiţi să progreseze pas cu pas. Roboţii aceia, v-o

spun eu, nu sunt nici supraoameni, nici fiare. Vă asigur – ca psiholog…

— Nu uitaţi că şi eu sunt psiholog. Mă tem că e nevoie de ceva mai multă imaginaţie. Chiar nişte modificări... Să luăm, de exemplu, universalul spirit de combativitate. Nu e termenul cel mai adevărat, ştiu, dar n-am timp pentru asta. Înţelegeţi ce vreau să spun... Noi, oamenii, eram odată combativi. Dar treptat combativitatea a fost extirpată. Un sistem politico-economic stabil nu încurajează energia nesăbuită a luptei, ci a creaţiei; e o trăsătură fundamentală pentru progres. Dar să presupunem că roboţii aceia sunt combativi. Să ne închipuim că, drept urmare a unei întorsături greşite a lucrurilor, în timpul mileniilor cât au rămas nesupravegheaţi au devenit mult mai combativi, mult mai agresivi decât au intenţionat vreodată să-i facă chiar propriii lor creatori. Ar fi destul de neplăcut să ne gândim la consecinţe…

— Să presupunem, în aceiaşi ordine de idei…, să presupunem că parte din stelele Galaxiei se vor preface simultan în nove. Atunci am avea cu adevărat motive de îngrijorare...

— Şi mai e ceva, ignoră Murry sarcasmul greoi al celuilalt. Lui Theor Realo i-au plăcut aceşti roboţi. I-au plăcut mai mult decât îi plac oamenii adevăraţi. A simţit că se potriveşte acolo, şi asta e ciudat când ştim cu toţii că el a fost şi este grav inadaptat la lumea noastră.

— Şi ce înseamnă asta?

— Nu vă daţi seama? ridică Murry din sprâncene. Lui Theor Realo i-au plăcut aceşti roboţi fiindcă seamănă cu el, evident. Pot să vă garantez că dacă i-am face acum o analiză psihologică completă aceasta ar arăta modificarea câtorva axiome fundamentale, cam aceleaşi ca şi la roboţi. Şi Theor Realo a lucrat un sfert de veac pentru a demonstra o teză. Există fanatism în această bună, cinstită inumană perseverenţă. Probabil că roboţii aceia sunt la fel.

— Nu e nicio logică în ceea ce spuneţi. Argumentaţi ca un maniac, aproape ca un lunatic.

— N-am nevoie de dovezi stricte, ca în matematică. Îndoiala raţională e suficientă. Ascultaţi, ceea ce spun este rezonabil şi o ştiţi la fel de bine ca mine. Psihologii de pe Dorlis poate că nu erau chiar aşa de grozavi, în definitiv. Trebuiau să avanseze pas cu pas, aşa cum aţi arătat chiar dumneavoastră. Humanoizii lor – hai să nu le zicem roboţi – sunt doar nişte imitaţii de fiinţe umane şi, ca orice imitaţii, nu pot fi perfecte. Oamenii posedă unele sisteme, foarte complicate, de reacţie, cum ar fi conştiinţa socială şi o tendinţă de a întemeia sisteme etice sau lucruri mai obişnuite, ca generozitatea, cavalerismul, fair-play-ul şi aşa mai departe, care pur şi simplu nu pot fi copiate. Nu cred că umanoizii aceia le pot avea. Dar probabil că au perseverenţă, ceea ce implică practic încăpăţânarea şi combativitatea, dacă felul în care-l înţeleg eu pe Theor Realo este valabil. Ei bine, dacă ştiinţa lor e cât de cât evoluată, nu vreau să-i ştiu umblând brambura prin Galaxie, chiar dacă suntem de mii de milioane de ori mai numeroşi decât ei. N-am de gând să le permit lucrurile astea!

Chipul Preşedintelui era acum rigid ca o mască.

— Ce intenţii aveţi pentru viitorul apropiat? întrebă el.

— Încă nu m-am hotărât. Dar cred că voi organiza o mică debarcare pe planeta roboţilor.

Bătrânul psiholog înconjură biroul şi veni să-l prindă pe Subsecretar de cot.

— Staţi un pic. Sunteţi sigur că faceţi bine ce faceţi? Consecinţele posibile ale acestui experiment grandios nu le putem prevedea nici eu, nici dumneata. Nu poţi să ştii ce distrugi...

— Înţeleg. Credeţi că mie îmi place ce trebuie să realizez? Nu e o treabă eroică. Sunt un psiholog destul de pasionat ca să doresc să înţeleg ce se petrece. Dar am fost trimis aici ca să asigur securitatea Federaţiei şi am de gând să respect acest lucru cât îmi va sta în putere, deşi e o acţiune murdară. Asta e şi n-am încotro...

— N-aţi avut vreme să aprofundaţi chestiunea. Vă daţi seama ce nouă viziune, o viziune profundă ne-ar aduce acest experiment în câmpul ideilor fundamentale ale psihologiei? Ar putea facilita unirea a două sisteme galactice, iar răul eventual pe care roboţii ni l-ar putea produce, dacă ar fi supraoameni de metal şi electricitate, va fi neglijabil pe lângă avantaje.

— Acum dumneavoastră sunteţi cel care vă hazardaţi în ipostaze, ridică din umeri Subsecretarul.

— Vă rog să mă scuzaţi! Să ajungem la un târg. Blocaţi-le planeta! Izolaţi-i cu navele dumneavoastră! Păziţi-i! Dar nu vă atingeţi de ei. Mai daţi-ne puţin răgaz. Lăsaţi-ne încă o şansă. Trebuie să ne-o acordaţi!

— M-am gândit şi la asta. Dar va trebui să obţin aprobarea Congresului. Fiindcă o să cam coste, după umila mea părere...

Preşedintele Consiliului se întoarse la birou şi se trânti cu nerăbdare pe scaun.

— Despre ce fel de cheltuieli vorbiţi? Vă daţi seama ce vom avea de câştigat dacă vom reuşi?

Murry reflectă; apoi zise, zâmbind cu jumătate de gură:

— Ce se întâmplă dacă ajung să perfecţioneze călătoria interstelară?

Preşedintele se grăbi să-i răspundă:

— Atunci îmi voi retrage toate obiecţiile.

Subsecretarul se ridică brusc uitându-se în altă parte.

— Voi supune problema Congresului.

Faţa lui Brand Gorla era grijuliu inexpresivă în vreme ce se uita la Preşedinte. Trăncănelile voioase ale băieţilor din echipajul expediţiei păreau lipsite de haz, şi el îi asculta nerăbdător.

— Ce aveţi de gând să faceţi acum?

Umerii bătrânului psiholog se încovoiară, dar nu se întoarse.

— Am trimis după Theor Realo. Prostovanul ăsta a plecat săptămâna trecută spre continentul estic...

— De ce?

Întreruperea îi dădu prilejul Preşedintelui să izbucnească:

— Cum aş putea înţelege ceva din ce face idiotul acela?! Nu-ţi dai seama că Murry are dreptate? E anormal din punct de vedere psihic. Am greşit lăsându-l de capul lui. N-aş fi făcut-o, fii sigur, dacă m-aş fi uitat mai bine la el. Totuşi, acum vine înapoi. Şi de data asta va rămâne. (Vocea lui scăzu până ajunse o simplă mormăială). Ar fi trebuit să fie aici încă de acum două ore.

— E o poziţie greu de susţinut, domnule, zise Brand, cu vocea cât mai inexpresivă.

— Crezi?

— Ei bine... Vă imaginaţi cât va permite Congresul o patrulare pe timp nedefinit în jurul lumii roboţilor? Se ajunge la bani şi cetăţenii medii ai galaxiei n-or să înţeleagă care-i rostul acestei cheltuieli. Ecuaţiile psihologice vor degenera în axiomele „bunului-simţ”. De fapt, nu-mi dau seama cum de-a fost Murry de acord să consulte Congresul.

— Chiar nu-ţi dai seama? Preşedintele se consideră psiholog, dorind să ne ferească Galaxia. Şi ăsta-i punctul lui vulnerabil. Se autosugestionează să creadă că, în sufletul său, nu doreşte să distrugă lumea roboţilor dar că securitatea Federaţiei cere acest lucru. (Vorbea liniştit, răbdător). Le voi cere zece ani, doi ani, şase luni, cât voi putea obţine. Şi ceva voi reuşi să obţin. În vremea asta vom afla lucruri noi despre lumea roboţilor. Vom găsi noi argumente în favoarea noastră şi vom reînnoi înţelegerea când va expira. Cum-necum vom reuşi să salvăm, totuşi, experimentul.

Urmă o lungă tăcere, după care bătrânul adăugă încet, cu amărăciune:

— Şi în privinţa asta, Theor Realo joacă un rol vital.

Brand îl privi tăcut şi aşteptă să continue.

— În chestiunea asta, Murry a văzut ceva peste care noi am trecut cu vederea. Realo este, psihologic vorbind, un infirm, însă el constituie adevărata cheie a întregii afaceri. Studiindu-l, vom avea în acelaşi timp o imagine rudimentară a tot ceea ce este robotul de pe Dorlis, distorsionat, desigur, din moment ce mediul său a fost ostil, neprietenos. Dar putem să depăşim şi acest handicap, estimându-i natura într-o... Oh, sunt sătul până peste cap de acest subiect...

Un semnal luminos se aprinse şi Preşedintele Consiliului îi aruncă o scurtă privire.

— În regulă! A sosit... Gorla, aşază-te! Mă enervezi dacă stai în picioare. Hai să-l examinăm puţin!

Theor Realo pătrunse pe uşă ca o cometă şi se opri gâfâind în mijlocul încăperii. Îi privi cu ochii neliniştiţi, întrebători:

— Cum s-a putut ajunge la toate astea?

— La „toate” care? întrebă cu răceală Preşedintele Consiliului.

— Stai jos! Vrem să-ţi punem câteva întrebări.

— Nu, mai întâi răspundeţi-mi!

— Stai jos!

Realo se lăsă moale pe scaun. Părea gata să plângă din cauza încordării nervoase.

— Vor distruge lumea roboţilor, se bâlbâi el.

— Nu-ţi face probleme în privinţa asta...

— Dar chiar dumneavoastră aţi spus că trebuie s-o facă în cazul când roboţii au descoperit călătoria interstelară. Nebunilor! Nu vă daţi seama… Se sufoca.

Preşedintele Consiliului se încruntă, stingherit.

— Ce-ar fi să te calmezi şi să vorbeşti desluşit, ca oamenii.

Albinosul scrâşni din dinţi, silindu-se să articuleze:

— Dar ei vor fi în curând capabili să facă zboruri interstelare...

Cei doi psihologi săriră simultan în picioare.

— Cum?!

— Dar ce… dar ce credeaţi? Realo izbucni cu toată furia disperării: Credeaţi că am aterizat în vreun deşert? Sau în mijlocul unui ocean? Şi că am explorat de capul meu o lume? Vă închipuiţi că viaţa e un basm? Am fost capturat de cum am aterizat. Şi dus într-un mare oraş. Cel puţin aşa cred, fiindcă era diferit de oraşele noastre. Avea… dar nu vă spun...

— Dă-l încolo de oraş, zbieră bătrânul. Ai fost capturat. Şi?!

— Ei m-au studiat pe mine. Nu eu pe ei. Mi-au studiat nava. Şi apoi, într-o noapte, am plecat să anunţ Federaţia. N-au ştiut când i-am părăsit. Ei nu doreau să plec. Vocea i se frânse. Şi mai curând aş fi rămas acolo. Dar Federaţia trebuia să afle…

— Le-ai spus ceva despre nava ta spaţială?

— Ce-aş fi putut să le spun? Doar nu-s maniac. Nu teoria e constructivă. Dar le-am arătat cum să manevreze comenzile şi i-am lăsat să se uite la motoare. Asta-i tot.

Brand Gorla spuse, mai mult pentru sine:

— Nu vor reuşi niciodată să-i dea de capăt. N-au destule date.

Albinosul ridică triumfător glasul:

— Oh, ba da, ba da! Vor reuşi. Îi cunosc. Sunt ca nişte maşini, ştiţi. Vor lucra la această problemă, vor munci. Vor munci şi nu vor renunţa niciodată. Până la urmă vor reuşi. Au scos destule date de la mine. Sunt sigur că au destule informaţii.

Preşedintele Consiliului Psihologic rămase o vreme cu privirile pierdute, apoi se întoarse din nou, istovit, spre Realo.

— De ce nu ne-ai spus asta?

— De ce să vă spun? V-aţi însuşit lumea mea. Eu am descoperit-o, eu singur, de capul meu. Şi după ce am dus tot greul şi v-am invitat la lucrul gata făcut m-aţi alungat. Singurul lucru cu care m-am ales de la voi au fost lamentările... Am debarcat în lumea roboţilor şi unde, poate, am stricat totul. Prin urmare de ce v-aş fi spus-o? Aflaţi-o şi singuri, dacă sunteţi atât de deştepţi încât să vă puteţi permite să-mi daţi un picior în fund...

Preşedintele gândi cu amărăciune: „inadaptare! complexe de inferioritate! mania persecuţiei! frumos n-am ce zice! Totul se lămureşte acum, când ne-am desprins privirile de la orizont ca să privim ce era sub nasul nostru. Şi acum totul s-a dus de râpă.” Zise cu voce tare:

— În regulă, Realo! Am pierdut cu toţii. Pleacă!

Brand Gorla interveni, încordat:

— Gata? S-a terminat? S-a terminat cu adevărat?

— S-a terminat. Experimentul original, aşa cum a fost el conceput, s-a isprăvit. Perturbările provocate de vizita lui Realo vor fi cu siguranţă destul de importante pentru a transforma planurile pe care le studiem în literă moartă. Şi pe urmă Murry are dreptate. Dacă pot face călătoria interstelară sunt periculoşi.

Realo ţipă:

— Doar nu vreţi să-i distrugeţi? N-aveţi dreptul să-i distrugeţi! N-au făcut niciun rău, nimănui!

Nimeni nu-i răspunse. Theor Realo continuă ca în delir:

— Mă întorc acolo. Îi voi preveni şi ei se vor pregăti. Îi voi avertiza. (În timp ce vorbea se retrăgea cu spatele spre uşă. Părul lui subţire şi alb era în dezordine. Ochii tiviţi cu roşu aproape îi ieşiseră din orbite).

Brand Gorla făcu un gest, dar Preşedintele îl opri. Realo se precipită spre uşă afară.

— Lasă-l să plece. A fost şansa vieţii lui. Nu-mi pasă.

Theor Realo porni spre lumea roboţilor accelerând până la

sufocare.

Undeva, în faţa lui, se afla grăuntele de nisip al unei lumi autarhice şi pe care imitaţii ale umanităţii luptau să supravieţuiască într-un experiment care se încheiase de mult. Aspirau orbeşte spre un nou ţel – călătoria spre stele – nebănuind că ea urma să le fie şi condamnarea la moarte.

Se îndreptă spre acea lume, spre acel oraş în care fusese „studiat” pentru prima oară. Şi-l amintea bine. Numele lui fusese întâiul cuvânt din limba lor pe care-l aflase: NEW YORK!

[*Publicată în „Astounding”, noiembrie 1943*]

Paolo Bacigalupi
Omul cu cartela galbenă
(„Yellow Card Man”, 2006)

Traducere de Ana-Veronica Mircea

PAOLO BACIGALUPI a debutat în anul 1998, în *The Magazine of Fantasy & Science Fiction*, a stat departe de acest gen pentru câţiva ani şi a revenit în noul secol, cu proze publicate în *F & SF* şi *Asimov's*. Povestirea sa *Omul Calorie* (*The Year’s Best Science Fiction*, vol. 2, Editura Nemira, 2008) a câştigat Premiul Theodore Sturgeon Memorial, a fost finalistă pentru Premiul Hugo şi a apărut în Antologia Dozois nr. 23; a avut, de asemenea, povestiri şi în Antologiile Dozois nr. 21 şi 22 (*Oameni de nisip şi zgură*, publicată în *The Year’s Best Science Fiction*, vol. 3, Editura Nemira, 2008). Bacigalupi locuieşte împreună cu familia sa în vestul statului Colorado, unde lucrează la un ziar cu specific ecologic. Romanul său de debut, *The Windup Girl*, a câştigat premiile Hugo, Nebula şi Campbell Memorial; a mai publicat romanul *Ship Breaker* şi culegerea de povestiri *Pump Six and Other Stories*.

Povestirea *Omul cu cartela galbenă* a apărut în *Gardner Dozois - The Year’s Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, ian. 2011

Macetele scânteiază pe podeaua depozitului, reflectând conflagraţia roşie dintre iută, tamarin şi arcurile spiralate. Ei sunt acum pretutindeni. Bărbaţii cu bentiţe verzi, cu sloganuri şi lame umede, umede. Strigătele lor stârnesc ecouri în depozit şi pe stradă. Primul său fiu s-a dus deja. Floare de Jad e de negăsit, indiferent de câte ori apasă butonul, formând numărul ei de telefon. Chipurile fiicelor sale s-au spart, lăţindu-se ca fructele de durian atinse de rugina băşicată.

Izbucnesc mai multe focuri. Fumul negru îl învăluie. El aleargă prin birourile din depozitul său, pe lângă computerele în carcase din tec, cu pedale de acţionare din fier, pe lângă mormanele de cenuşă din locurile unde funcţionarii au ars dosare peste noapte, aruncând în uitare numele oamenilor care au ajutat Tri-Clipper.

Aleargă, sufocat de căldură şi de fum. În propriul său birou elegant, se repede la obloane şi bâjbâie, căutându-le zăvoarele de alamă. Izbeşte cu umărul în obloanele albastre, în timp ce depozitul arde şi bărbaţi cu pielea maronie dau buzna pe uşă, agitându-şi cuţitele roşii, lucioase...

Tranh se trezeşte gâfâind.

În şira spinării i se îndeasă muchii ascuţite, de beton. O coapsă lucind de sare îl sufocă, apăsându-i faţa. Împinge piciorul străinului. Pielea asudată sticleşte în întuneric, ca un marcaj impresionist al trupurilor care se foiesc şi se îmbrâncesc pretutindeni în jurul lui. Dau vânturi, gem şi se răsucesc, carne peste carne, os frecându-se de os, viii şi morţii sufocaţi de căldură laolaltă.

Un bărbat tuşeşte. Plămâni jilavi şi rafale de salivă peste faţa lui Tranh. Şira spinării şi pântecul i se lipesc de pielea goală, transpirată, a străinilor de alături. Claustrofobia e tot mai puternică. Se sileşte s-o domolească. Se sileşte să stea întins, liniştit, să respire încet, adânc, în ciuda căldurii. Să guste bezna înăbuşitoare cu toată paranoia din mintea unui supravieţuitor. E treaz în timp ce alţii dorm. E viu în timp ce alţii au murit de mult. Îşi impune să stea nemişcat şi ascultă.

Se aud soneriile bicicletelor. Jos, sub el, şi departe, cu zece mii de trupuri mai jos, la o depărtare de o viaţă, e zvon de clopoţei. Se târăşte afară din masa de trupuri încâlcite, trăgând după sine traista de cânepă în care îşi păstrează averea. E în întârziere. Dintre toate zilele în care s-ar fi putut întâmpla să

întârzie, asta e cea mai nepotrivită cu putinţă. Îşi aruncă traista pe umărul osos şi coboară scările pe bâjbâite, încercând să păşească prin cascada de carne adormită. Îşi strecoară sandalele printre rude, printre amanţi, printre stafii flămânde, ghemuite, rugându-se să nu alunece, să nu-şi rupă vreunul dintre oasele bătrâne. Pas, tatonare, pas, tatonare.

Din grămadă se înalţă o înjurătură. Trupurile se foiesc şi se rostogolesc. Îşi regăseşte echilibrul pe un palier, printre privilegiaţii întinşi pe suprafaţa plată, apoi îşi continuă înaintarea. Coboară, coboară întruna, urmărind coturile tot mai dese ale scării, croindu-şi drum pe covorul de trupuri, trupurile compatrioţilor săi. Pas. Tatonare. Pas. Tatonare. Încă un cot. Departe, jos, licăreşte o geană de lumină cenuşie. Aerul proaspăt îi sărută faţa, îi mângâie trupul. Cascada de carne anonimă se descompune în indivizi, bărbaţi şi femei cu mâinile şi picioarele răşchirate, întinşi unul peste altul, cu betonul dur drept pernă, rezemaţi de canturile treptelor din casa fără ferestre a scării. Lumina cenuşie devine aurie. Ţiuitul soneriilor de bicicletă e acum mai puternic, e limpede ca sunetul clopoţeilor bolnavilor de cibiscoză.

Tranh se avântă afară din clădirea înaltă, în mulţimea de vânzători de orez fiert, ţesători de cânepă şi cărucioare cu cartofi, îşi pune palmele pe genunchi şi gâfâie, inspirând praful învârtejit şi strivind sub tălpi balega de pe străzi, recunoscător pentru fiecare răsuflare în timp ce sudoarea i se prelinge pe corp. De pe vârful nasului i se desprind bijuterii din sare, împroşcând cu umezeala lui trotuarul pavat cu dale de piatră roşie. Arşiţa ucide oameni. Ucide bătrâni. Dar el a ieşit din cuptor; nu s-a mai copt încă o dată, în pofida căldurii de furnal din anotimpul secetos.

Bicicletele şi soneriile lor se scurg ca nişte bancuri de crapi – sunt navetiştii deja în drum spre locurile de muncă. În spatele lui, clădirea uriaşă se conturează ameninţătoare, patruzeci de etaje de fierbinţeală, plante agăţătoare şi mucegai. O ruină verticală, cu ferestre sparte şi apartamente jefuite. Un vestigiu al gloriei din vechea Expansiune energetică, preschimbat acum într-un coşciug tropical fierbinte, fără aer condiţionat sau electricitate care să-l protejeze de strălucirea soarelui ecuatorial. Bangkokul îşi ţine refugiaţii în cerul de un albastru palid şi doreşte să-i păstreze acolo. Dar el a ieşit viu din locul

ăla; în ciuda Lordului Bălegar, în ciuda cămăşilor albe, în ciuda vârstei înaintate, a reuşit să-şi mai croiască încă o dată drum, coborând din ceruri.

Îşi îndreaptă spatele. Câţiva bărbaţi agită tigăi cu tăiţei şi scot *baozi*[5] aburinde din coşurile lor rotunde din bambus. Terciul cenuşiu de orez U-Tex, bogat în proteine, umple aerul cu mirosuri de peşte putrezit şi de uleiuri grase, acide. Foamea înnoadă stomacul lui Tranh şi o salivă păstoasă, tot ce poate aduna corpul lui deshidratat când simte mirosul mâncării, îi căptuşeşte gura. Pisicile-demon se învârtesc în jurul picioarelor vânzătorilor ca rechinii, sperând că vor cădea câteva bucăţele, sperând că vor avea ocazia să fure. Siluetele lor strălucitoare, cameleonice, îşi schimbă iute locul, licărind, arătându-şi blăniţele albe, siameze sau cu dungi portocalii înainte de a se estompa pe fundalul betonului şi al mulţimii de oameni flămânzi cărora li se freacă de picioare. Tigăile sfârâie pe flăcările puternice, strălucitoare, cu tentă verde de metan, răspândind mirosuri noi pe măsură ce tăiţeii de orez împroaşcă uleiul fierbinte. Tranh îşi impune să le întoarcă spatele.

Se împinge în înghesuială, trăgându-şi traista de cânepă după el, ignorând oamenii pe care-i loveşte şi care strigă în urma lui. Victimele Incidentului se ghemuiesc în cadrul uşilor, fluturându-şi membrele retezate şi cerşind de la alţii, care au ceva mai mult. Bărbaţii se aşază pe taburete pentru ceai, privind cum ia naştere zăduful zilei în timp ce fumează ţigări minuscule, umplute cu tutun Gold Leaf adunat de prin gunoaie, pe care le împart trecându-le din gură-n gură. Femeile flecăresc în grupuri, învârtind nervoase între degete cartele galbene, aşteptând să apară cămăşile albe şi să aplice timbrele de reînnoire a vizei.

Oameni cu cartele galbene cât vezi cu ochii: o întreagă rasă, ajunsă în regatul Thai după ce a scăpat cu fuga din Malaysia, unde a devenit peste noapte supărătoare. Un grup masiv de refugiaţi, plasaţi sub autoritatea angajaţilor în cămăşi albe ai Ministerului Mediului, de parcă n-ar fi altceva decât o altă specie invazivă care trebuie controlată, precum cibiscoza, rugina băşicată şi gărgăriţa genopocită. Cartele galbene, oameni galbeni. *Huang ren* de jur împrejur, şi Tranh e în întârziere

---

[5] Chiftele umplute (n.tr.).

acum, când are prima ocazie de a se desprinde din masa lor. Prima oportunitate, după atâtea luni petrecute ca refugiat chinez, cu cartelă galbenă. Şi acum e în întârziere. Se strecoară pe lângă un vânzător de şobolani, înghiţindu-şi un alt şuvoi de salivă când simte mirosul de carne friptă, şi aleargă în josul unei alei către pompa de apă. Se opreşte brusc.

În faţa lui stau la coadă alte zece persoane: bătrâni, femei tinere, mame, băieţandri.

Se prăbuşeşte. Vrea să se dezlănţuie împotriva ghinionului. Dacă ar avea destulă energie – dacă ar fi mâncat bine cu o zi înainte, sau cu două, sau măcar cu trei, ar urla, şi-ar arunca traista în stradă şi ar strivi-o sub tălpi până s-ar transforma în pulbere – dar are prea puţine calorii. Nu e decât o altă ocazie irosită, din cauza ghinionului adus de scări. Ar fi trebuit să-i dea Lordului Bălegar ultimul său baht[6] şi să închirieze un loc-pentru-un-trup într-un apartament cu ferestre spre est, ca să vadă soarele răsărind şi să se trezească devreme.

Dar s-a zgârcit. S-a zgârcit la bani. S-a zgârcit când a fost vorba de viitorul lui. De câte ori le-a spus fiilor săi că e întru totul acceptabil să cheltuieşti bani ca să faci alţi bani? Dar între timp s-a transformat într-un refugiat timid, cu cartelă galbenă, care l-a sfătuit să-şi economisească bahtul. Ca un şoarece ignorant de la ţară, s-a ţinut cu ghearele de bani şi a dormit în bezna de pe scări. Ar fi trebuit să stea ca un tigru, să înfrunte interdicţia de deplasare pe durata nopţii şi oamenii ministerului, cu cămăşile lor albe şi bastoanele lor negre... Iar acum e în întârziere, şi duhneşte a scări, şi stă la coadă după alţi zece oameni, şi fiecare dintre ei trebuie să bea, să umple o găleată şi să se spele pe dinţi cu apa maronie din fluviul Chao Phraya.

A fost o vreme când le cerea angajaţilor săi să fie punctuali, aşa cum le-o cerea şi soţiei, şi fiilor săi şi concubinelor, dar asta se întâmpla când era proprietarul unui ceas de mână cu arc şi îl putea privi parcurgând uniform minutele şi orele. Din când în când, îi putea întoarce arcul minuscul, putea să-l asculte ticăind, putea să-şi dojenească fiii pentru lenea de care dădeau dovadă. A îmbătrânit, a devenit mocăit şi prost, fiindcă altminteri ar fi trebuit să prevadă asta. Aşa cum ar fi trebuit să prevadă şi

---

[6] Unitate monetară în Thailanda (n.tr.).

combativitatea crescândă a Bentiţelor Verzi. Când îi slăbise mintea într-un asemenea hal?

Ceilalţi refugiaţi îşi încheie rând pe rând abluţiunile. O mamă cu dinţi lipsă şi cu florile cenuşii ale ciucurelui *fa'gan* după urechi îşi umple cu vârf găleata, apoi Tranh se strecoară în faţă.

N-are găleată. N-are decât traista. Preţioasa traistă. O atârnă în spatele pompei şi înfăşoară sarongul mai strâns în jurul şoldurilor înainte de a se ghemui sub ţeavă. Trage de mâner cu un braţ osos. Şuvoiul de apă maronie se revarsă asupra lui. Binecuvântarea fluviului. Pielea i se lasă în josul corpului odată cu greutatea apei, deformându-se precum carnea unei pisici bărbierite. Deschide gura şi bea apa nisipoasă, îşi freacă dinţii cu un deget, întrebându-se câte protozoare o fi înghiţit. N-are importanţă. Acum se încrede în noroc. E tot ce i-a mai rămas.

Copiii îl privesc spălându-şi trupul bătrân în timp ce mamele lor caută în gunoaie, printre cojile de mango de la PurCal şi printre cele de tamarin de la Steaua Roşie, sperând să găsească vreo bucăţică de fruct nepătată de cibiscoză. 111 mt.6[7]... Sau 111 mt.7? Sau mt.8? A fost o vreme când cunoştea toate molimele create de bioinginerie, molimele care îi şubreziseră. Ştia când o recoltă era pe punctul de a se compromite şi când începeau să crape seminţele dintr-un lot nou. Profita de cunoştinţele sale ca să-şi umple cliperele cu seminţele şi cu produsele potrivite. Dar asta a fost cu o viaţă în urmă.

Când îşi deschide traista şi scoate hainele îi tremură mâinile. De ce, de bătrâneţe sau de emoţie? Haine curate. Haine bune. Costumul unui om bogat, din pânză albă de in.

N-a fost al lui, dar acum este, şi l-a păstrat în siguranţă. L-a păstrat pentru ocazia asta, chiar şi atunci când şi-a dorit cu disperare să-l vândă, sau să-l poarte, când vechile haine i s-au transformat în zdrenţe. Îşi trage pantalonii în susul picioarelor ciolănoase, scoţându-şi câte o sanda şi balansându-se, sprijinit pe rând în câte un singur picior. Începe să-şi încheie cămaşa, grăbindu-şi degetele când o voce îi şopteşte în minte că timpul n-aşteaptă.

— Vinzi hainele astea? Defilezi cu ele până ţi le cumpără cineva cu carne pe oase?

---

[7] Meitneriu, element radioactiv, produs pe cale artificială (n.tr.).

Tranh se uită în sus – n-ar avea de ce să se uite; cunoaşte vocea – şi totuşi se uită. Nu se poate abţine. Cândva a fost un tigru. Acum nu mai e decât un şoricel înspăimântat, care tresare şi e cuprins de convulsii nervoase la cel mai vag indiciu al unui pericol. Şi iată-l: e Ma. Stă în faţa lui, radiind. Gras şi radios. Şi tot atât de plin de energie ca un lup.

Ma rânjeşte.

— Arăţi ca un manechin de sârmă de la Palawan Piaza.

— Nu-mi dau seama. Nu-mi permit să cumpăr de-acolo.

Tranh continuă să se îmbrace.

— Astea-s destul de frumoase ca să fie de la Palawan. Cum ai făcut rost de ele?

Tranh nu răspunde.

— Pe cine crezi că prosteşti? Sunt haine pentru un bărbat de o mie de ori mai mare decât tine.

— Nu putem fi toţi graşi şi fericiţi.

Cuvintele îi ies dintre buze ca o şoaptă. A vorbit întotdeauna pe şoptite? A fost întotdeauna un cadavru rablagit, şoptind şi suspinând la fiecare ameninţare? Nu. Dar îi e greu când îşi aduce aminte ce tigru părea cândva. Încearcă din nou, întărindu-şi vocea.

— Nu putem fi toţi la fel de norocoşi ca Ma Ping, care locuieşte la etajele de sus, alături de însuşi Regele Bălegar.

Cuvintele încă îi mai sună ca un foşnet de trestii izbite de beton.

— Norocoşi?

Ma râde. E atât de tânăr. Atât de mulţumit de sine.

— Eu îmi dobândesc soarta. Nu-mi spuneai aşa mereu? Că norocul n-are nimic de-a face cu succesul? Că oamenii îşi fac singuri norocul? Râde iarăşi. Şi priveşte-te acum.

Tranh scrâşneşte din dinţi.

— Bărbaţi mai buni decât tine au ajuns la pământ.

Tot şoapta îngrozitor de timidă.

— Şi bărbaţi mai buni decât tine sunt în ascensiune.

Degetele lui Ma arată către încheietura propriei mâini. Mângâie un ceas, un cronograf excelent, vechi, cu aur şi diamante – un Rolex. Dintr-un timp care s-a dus. Dintr-un alt loc. Dintr-o altă lume. Tranh se holbează prosteşte, ca un şarpe hipnotizat. Nu-şi poate dezlipi ochii.

Ma surâde alene.

— Îţi place? L-am găsit la un anticariat, lângă Wat Rajapradit. Mi s-a părut familiar.

Tranh e tot mai furios. Dă să răspundă, apoi clatină din cap şi nu spune nimic. Timpul trece. Îşi încheie pe bâjbâite ultimul nasture, îşi trage haina şi îşi trece degetele prin ultimele fire supravieţuitoare ale părului lins şi cărunt. Dacă ar avea un pieptene... Se strâmbă. E o dorinţă stupidă. Hainele sunt de-ajuns. Trebuie să fie.

Ma râde.

— Arăţi ca o celebritate.

Ignoră-l, spune vocea din capul lui Tranh. Îşi scoate ultimii bănuţi din traista de cânepă – mărunţişul pe care l-a economisit dormind pe scară, motiv pentru care e acum într-o atât de mare întârziere – şi îi îndeasă în buzunare.

— S-ar părea că te grăbeşti. Ai o întâlnire pe undeva?

Tranh îşi face loc pe lângă el, încercând să nu tresară când se înghesuie, ocolindu-l.

— Încotro, domnule Celebritate? strigă Ma în urma lui, râzând. Domnul Trei Prosperităţi! Ai nişte informaţii pe care-ai fi dispus să ni le-mpărtăşeşti şi nouă?

La auzul strigătului se ridică mai multe capete: feţele flămânde ale oamenilor cu cartelă galbenă, gurile lor flămânde. Oameni cu cartelă galbenă cât vezi cu ochii, privindu-l acum cu toţii. Supravieţuitorii Incidentului. Bărbaţi. Femei. Copii. Acum cunoscându-l. Recunoscându-i legenda. Un schimb de haine şi un simplu strigăt l-au scos din obscuritate. Ţipetele lor batjocoritoare curg ca o ploaie musonică.

— *Wei*! Domnule Trei Prosperităţi! Frumoasă cămaşă!

— Împărţim o ţigară, domnule Celebritate?

— Unde te grăbeşti aşa, înţolit la patru ace?

— Te-nsori?

— Îţi iei a zecea soţie?

— Ţi-ai găsit o slujbă?

— Domnule Celebritate! Ai o slujbă pentru mine?

— Încotro! Poate-ar trebui să-l urmărim cu toţii pe Bătrânul Multinaţional!

Tranh simte furnicături pe ceafă. Se scutură de spaimă. Chiar dacă-l urmăresc, pentru ei e prea târziu ca să profite. Pentru prima oară într-o jumătate de an, avantajul deprinderilor şi al cunoaşterii e de partea lui. Acum e singura dată.

Aleargă prin înghesuiala dimineţii din Bangkok, în timp ce bicicletele, ricşele şi scuterele se scurg pe lângă el. Transpiraţia îi pătrunde în haine. Îi îmbibă cămaşa bună, îi umezeşte până şi jacheta. Şi-o scoate şi o agaţă de braţ. Părul cărunt, ud leoarcă, i se lipeşte de ţeasta chelită ca un ou, cu pete hepatice. Se opreşte după fiecare cvartal, merge la pas ca să-şi recapete răsuflarea şi fluierele picioarelor încep să-l doară, respiră gâfâit şi inima bătrână îi loveşte pieptul ca un ciocan.

Ar trebui să-şi cheltuiască bahtul luând o ricşă, dar nu se poate convinge. E în întârziere. Şi dacă a-ntârziat prea mult? Atunci bahtul de rezervă o să fie irosit, iar el o să rabde de foame diseară. Pe de altă parte, la ce e bun un costum murat în sudoare?

Haina îl face pe om, aşa le spunea fiilor săi; prima impresie e cea mai importantă. Începe bine şi o să mergi mai departe. Bineînţeles că poţi câştiga pe cineva etalându-ţi deprinderile şi cunoştinţele, dar oamenii sunt în primul rând animale. Trebuie să arăţi bine. Să miroşi bine. Să le încânţi simţurile primare. Pe urmă, când te privesc cu prietenie, le faci propunerea.

Nu de asta i-a tras o bătaie celui de-al doilea fiul al său când a venit acasă cu un tigru roşu tatuat pe umăr, de parcă ar fi fost un gangster al caloriilor? Nu de asta a plătit un stomatolog ca să îndrepte până şi dinţii fiicelor sale cu bambus de cultură şi cu arce de cauciuc din Singapore până ce au ajuns rectilinii, ca lamele de brici?

Şi nu de asta ne urăsc Bentiţele Verzi din Malaysia pe noi, chinezii? Fiindcă arătam atât de bine? Fiindcă păream atât de bogaţi? Fiindcă vorbeam atât de frumos şi lucram cu atâta sârguinţă, deşi ei erau nişte puturoşi, iar noi asudam în fiecare zi?

Tranh priveşte un grup de scutere zburând pe lângă el, toate construite de chinezi din Thai. Nişte autovehicule rapide atât de inteligente – un arc spiral de un megajoule şi un volant, pedale şi frâne cu fricţiune, pentru recuperarea energiei cinetice. Şi toate fabricile sunt deţinute, în proporţie de sută la sută, de chinezi din provincia Chiu Chow. Dar prin rigolele acestei ţări nu curge niciun strop de sânge de chinez din Chiu Chow. Oamenii ăştia sunt iubiţi, cu toate că au venit în Regatul Thai ca *farangi*.

Dacă am fi fost asimilaţi în Malaysia aşa cum au fost asimilaţi aici chinezii din Chiu Chow, oare am fi supravieţuit?

Ideea îl face pe Tranh să clatine din cap. Ar fi fost imposibil. Clanul lui ar fi trebuit să se convertească în acelaşi timp la islamism, abandonându-şi toţi strămoşii în iad. Ar fi fost imposibil. Poate asta era karma poporului lui, să fie distrus. Să domine cu demnitate şi curaj oraşele Penang şi Malacca, precum şi întreaga coastă vestică a peninsulei malaysiene, pentru un scurt răstimp, şi apoi să piară.

Haina îl face pe om. Sau îl ucide. Tranh înţelege în sfârşit asta. Un costum alb lucrat de Fraţii Hwang e, în cea mai mare măsură, o ţintă. Un mecanism vechi, din aur, care ţi se leagănă la încheietura mâinii, nu e nimic altceva decât o momeală. Tranh se întreabă dacă dinţii perfecţi ai fiilor săi mai zac încă în cenuşa depozitelor firmei Trei Prosperităţi, dacă minunatele lor ceasuri atrag acum rechinii şi crabii în calele cliperelor lui sabordate.

Ar fi trebuit să ştie. Ar fi trebuit să vadă înălţându-se valul subsectelor însetate de sânge, să remarce intensificarea naţionalismului. Ar fi trebuit să ştie, aşa cum ar fi trebuit s-o ştie şi bărbatul pe care-l urmărise cu două luni în urmă, că hainele de bună calitate nu-ţi oferă niciun fel de protecţie. Un om în costum elegant, şi o cartelă galbenă pe deasupra, ar fi trebuit să ştie că, pentru un dragon de Komodo, nu era nimic altceva decât o îmbucătură de momeală însângerată. Cel puţin idiotul ăla nu sângerase pe hainele lui elegante după ce terminaseră cu el cămăşile albe. Nu avusese nicio deprindere care să-l ajute să supravieţuiască. Uitase că nu mai era o celebritate.

Dar Tranh învaţă. Cândva a învăţat despre maree, despre hărţile fundurilor de mare, despre pieţe şi despre molimele cauzate de bioinginerie, despre maximizarea profiturilor şi despre ţinerea porţii dragonului în echilibru, iar acum învaţă de la pisicile-demon, care-şi schimbă blana şi dispar din vedere, care fug de vânători la cel mai mic semn de pericol. Învaţă de la ciori şi de la ulii, care trăiesc atât de bine adunând resturi. Astea sunt animalele pe care trebuie să le imite. Trebuie să scape de reflexele de tigru. Nu mai există tigri decât la grădina zoologică. Un tigru e întotdeauna vânat şi ucis. Dar un animal mic, un animal care caută prin gunoaie, are şansa de a roade până la os carnea unui tigru şi pleacă luând cu sine ultimul costum de la

Fraţii Hwang care va mai trece vreodată graniţa dinspre Malaysia. Tot clanul Hwang fiind mort şi toate tiparele Hwang fiind arse, n-a mai rămas nimic, decât amintirile şi antichităţile, şi un bătrân care trăieşte din resturi şi care cunoaşte deopotrivă puterea şi riscurile unei înfăţişări atrăgătoare.

O ricşă goală trece pe lângă el. Bărbatul care-o conduce se uită în urmă, către Tranh, cu ochi întrebători, atras de materialul de la Fraţii Hwang, ce flutură pe trupul lui scheletic. El ridică o mână nesigură. Ricşa încetineşte.

Merită riscul? Merită să-şi cheltuiască ultima rezervă cu atâta frivolitate?

A fost o vreme când trimitea flote de clipere dincolo de ocean, către Chennai, cu încărcături imense de fructe durian puturoase, fiindcă presupunea că indienii n-aveau timp să planteze soiuri rezistente înainte de a ajunge la ei noua mutaţie a ruginii băşicate. O vreme când cumpăra ceai negru şi lemn de santal de la oamenii fluviului, mizând pe faptul că le putea vinde în Sud. Acum nu e în stare să hotărască dacă ar trebui să meargă cu ricşa sau pe jos. Ce bărbat slab a devenit! Uneori se întreabă dacă în realitate nu e cumva o stafie înfometată, prinsă între două lumi şi incapabilă să evadeze, pătrunzând în oricare dintre ele.

Ricşa merge înainte, cu haina din jerseu albastru a biciclistului sclipind sub soarele tropical, în aşteptarea unei decizii. Tranh îi face semn cu mâna. Biciclistul se ridică în picioare pe pedale, cu sandalele pliciuind călcâiele bătătorite, şi accelerează.

Pe Tranh îl cuprinde panica. Ridică din nou mâna, aleargă după ricşă.

— Aşteaptă!

Vocea lui e o şoaptă.

Ricşa se strecoară în trafic, alăturându-li-se bicicletelor şi siluetelor masive, cu mers târşâit, ale megadenţilor elefantini. Tranh îşi lasă mâna în jos, în taină recunoscător fiindcă omul cu ricşa nu l-a auzit, fiindcă soarta ultimului său baht a fost hotărâtă de o forţă cu mult mai presus de el însuşi.

În jurul lui, aglomeraţia dimineţii e în toi. Sute de copii în uniforme de marinari se scurg prin porţile şcolilor. Călugări în robe de culoarea şofranului se plimbă adăpostiţi sub umbrele largi, negre. Un bărbat cu pălărie conică, de bambus, îl

urmăreşte cu privirea şi îi şopteşte ceva prietenului său. Amândoi îl studiază. Tranh simte un fior de spaimă străbătându-i şira spinării.

Sunt pretutindeni, aşa cum erau în Malacca. În gândul lui, îi numeşte străini, *farangi*. Însă aici el e străinul. Creatura care nu-i aparţine acestui loc. Şi ei o ştiu. O ştiu femeile care întind saronguri pe sârmele din balcoanele lor, o ştiu bărbaţii desculţi care-şi beau cafelele îndulcite. O ştiu vânzătorii de peşte şi cei de curry. O ştiu cu toţii şi Tranh abia îşi mai ţine groaza sub control.

Bangkok nu e Malacca, îşi spune. Bangkok nu e Penang. Nu mai avem soţii, nu mai avem ceasuri de mână din aur cu diamante, sau flote de clipere, care să fie furate. Întrebaţi-i pe bandiţii care m-au abandonat în mlaştinile cu lipitori de la graniţă. Ei au toată averea mea. Eu nu mai am nimic. Nu mai sunt tigru. Sunt în siguranţă.

Pentru câteva secunde o crede. Pe urmă un băiat cu pielea de culoarea lemnului de tec taie vârful unei nuci de cocos cu o macetă ruginită şi i-o oferă, şi el nu poate decât să-şi reţină ţipătul şi să fugă.

Bangkok nu e Malacca. N-or să-ţi ardă depozitele şi nici n-or să-ţi ciopârţească funcţionarii în hălci bune drept momeală pentru rechini. Îşi şterge sudoarea de pe faţă. Poate-ar fi trebuit să mai aştepte înainte de a-şi pune costumul. Atrage prea mult atenţia. Îl privesc prea mulţi oameni. Mai bine să dispară ca o pisică-demon şi să se furişeze prin oraş la adăpostul anonimatului, în loc să meargă ţanţoş ca un păun.

Străzile se preschimbă treptat din bulevarde mărginite de palmieri în pustietăţile largi ale cartierului noilor străini. Tranh merge grăbit către fluviu, pătrunzând tot mai adânc în imperiul industrial al *farangilor* albi.

Gweilo, yang guizi, farang. Atâtea nume, în atât de multe limbi, pentru aceste maimuţe cu pielea translucidă transpirată. Cu două generaţii în urmă, când s-a terminat petrolul şi s-au închis fabricile *gweilo*, toată lumea a crezut că plecaseră pentru totdeauna. Dar acum s-au întors. Monştrii trecutului au revenit, cu jucării şi tehnologii noi. Coşmarurile cu care îl ameninţa mama lui invadează coastele Asiei. Demoni veritabili; nu mor niciodată.

Şi el ajunge să-i venereze: pe cei de la AgriGen şi de la PurCal, cu monopolurile lor asupra orezului U-Tex şi a Grâului TotalNutritiv; pe fraţii de sânge ai bioinginerilor, care generupseseră pisicile-demon inspirându-se din poveşti şi le lăsaseră libere în lume, să se înmulţească şi să se tot înmulţească; pe sponsorii Poliţiei Proprietăţii Intelectuale, care obişnuiau să se îmbarce pe cliperele sale în căutarea infracţiunilor PI, vânând ca lupii caloriile neştampilate şi cerealele cu generupturi, de parcă molimele fabricate de ei înşişi, cibiscoza şi rugina băşicată, n-ar fi fost de-ajuns ca să le menţină profiturile la un nivel ridicat...

În faţa lui s-a strâns un grup numeros. Tranh se încruntă, începe să alerge, apoi îşi impune să revină la mersul normal. Acum e mai bine să nu-şi irosească nicio calorie. La intrarea fabricii diavolilor străini numiţi Fraţii Tennyson s-a format deja o coadă. Se întinde aproape pe un li[8] şerpuind dincolo de colţ, pe lângă un logo cu echipamente pentru biciclete de pe poarta de fier forjat a Trustului de Cercetare Sukhumvit, pe lângă dragonii încleştaţi de la PurCal, filiala Asia de Est, şi pe lângă Mishimoto & Co, inteligenta companie japoneză specializată în dinamica fluidelor, care a întocmit cândva proiectele cliperelor lui Tranh.

Se spune că Mishimoto e plină de oameni mecanici. Plină de trupuri create prin generuptare ilegală, care se mişcă, şi vorbesc, şi merg clătinându-se, în felul lor aparte – şi iau orezul de la gura oamenilor adevăraţi. Creaturi cu nici mai mult nici mai puţin de opt braţe, ca zeii hinduşi, fiinţe fără picioare, ca să nu poată fugi, creaturi cu ochii cât ceştile de ceai, care nu pot vedea la mai mult de doi metri înaintea lor, dar cercetează totul cu o curiozitate imensă, amplificată. Însă nimeni n-are cum să vadă ce se petrece în interior şi, dacă toate astea le sunt cunoscute cămăşilor albe de la Ministerul Mediului, atunci japonezii inteligenţi le plătesc bine ca să le ignore crimele împotriva biologiei şi a religiei. Există probabil un singur lucru asupra căruia pot cădea de acord un bun budist şi un bun musulman, ba până şi un *farang* creştin grahamit: creaturile mecanice n-au suflet.

Cu mult timp în urmă, când a cumpărat cliperele de la Mishimoto, Tranh nu s-a sinchisit de asta. Acum se întreabă

---

8 Unitate de măsură tradiţională chineză, egală cu 500 de metri (n.tr.).

dacă monstruozitățile mecanice nu muncesc cumva în spatele porților înalte, în timp ce indivizii cu cartele galbene stau în afara lor şi cerşesc.

Tranh îşi târşeşte picioarele, înaintând în ritmul cozii. Polițiști cu bastoane şi puşti cu arc patrulează pe lângă oamenii plini de speranțe, făcând glume despre *farangii* care vor să lucreze pentru *farangi*. Arşița dogoritoare coboară fără milă asupra bărbaților înşiruiți în fața porții.

— Oho! În hainele astea arăți ca o pasăre frumoasă.

Tranh tresare. Li Shen, Hu Laoshi şi Lao Xia stau la rând, îngrămădiți laolaltă. Un trio de bătrâni, la fel de patetici cum e el însuşi. Hu flutură a invitație o țigară proaspăt rulată, făcându-i semn să li se alăture. Tranh aproape că-ncepe să tremure la vederea tutunului, dar îşi impune să refuze. Hu repetă oferta de trei ori, şi el îşi permite în cele din urmă să accepte, recunoscător fiindcă Hu e în bani şi întrebându-se cum şi-a dobândit neaşteptata bogăție. Dar, pe de altă parte, Hu e mai puternic decât ei, ceilalți. Un bărbat cu o roabă câştigă mai mult dacă lucrează atât de repede ca Hu.

Tranh îşi şterge transpirația de pe frunte.

— O grămadă de solicitanți.

Cei trei râd de consternarea lui. Hu aprinde o țigară pentru Tranh.

— Credeai cumva că ştii un secret?

Tranh ridică din umeri şi trage fumul adânc în piept, apoi îi întinde țigara lui Lao Xia.

— Un zvon. Zeul Cartof a spus că fiul fratelui său mai mare a fost promovat. M-am gândit că trebuie să rămână un gol mai jos, pe poziția pe care a lăsat-o în urmă.

Hu rânjeşte.

— Tot de-acolo am auzit şi eu. „Eee. O să fie bogat. Conduce cincisprezece funcționari. Eee. O să fie bogat.” M-am gândit că aş putea fi unul dintre cei cincisprezece.

— Măcar zvonul a fost adevărat, spune Lao Xia. Şi nepotul Zeului Cartof nu e singurul care-a fost promovat.

Se scarpină la ceafă, o mişcare convulsivă, ca a unui câine în luptă cu puricii. Franjurile cenuşii de *fa'gan* îi pătează coatele şi trag cu ochiul din adânciturile asudate din spatele urechilor sale, în locurile de unde i s-a retras părul. Uneori glumeşte în privința asta: se poate rezolva cu câțiva bănuți. O glumă bună. Dar azi

se scarpină şi pielea din spatele urechilor lui e crăpată şi sângerândă. Observă că îl priveşte toată lumea şi îşi lasă brusc mâna în jos. Se strâmbă şi dă ţigara mai departe, lui Li Shen.

— Câte locuri? întreabă Tranh.

— Trei. Trei funcţionari.

Tranh se strâmbă.

— Numărul meu norocos.

Li Shen priveşte în lungul cozii prin ochelarii săi cu lentile cât fundul de borcan.

— Cred că suntem prea mulţi, chiar dacă numărul tău norocos e cinci sute cincizeci şi cinci.

Lao Xia râde.

— Între noi patru fie vorba, sunt deja prea mulţi. Îl bate pe umăr pe bărbatul aflat chiar înaintea lor. Unchiule. Ce meserie ai avut înainte?

Străinul se uită peste umăr, surprins. Cândva a fost un gentleman distins, dacă judeci după gulerul lui de om de ştiinţă şi după pantofii din piele fină, acum scâlciaţi şi înnegriţi de cărbunele adunat din gunoaie.

— Am fost profesor de fizică.

Lao Xia dă din cap.

— Vedeţi? Toţi suntem ultracalificaţi. Eu am supravegheat o plantaţie de arbori de cauciuc. Propriul nostru profesor are diplomă de specialist în dinamica fluidelor şi în proiectarea materialelor. Hu a fost un doctor excelent. Şi iată-l şi pe prietenul nostru de la Trei Prosperităţi. N-a avut o simplă companie comercială. Mai degrabă una multinaţională.

Savurează cuvântul. Îl repetă.

— Multinaţională.

Sună bizar, puternic, seducător.

Tranh îşi lasă capul în jos, jenat.

— Eşti prea amabil.

— Fang pi[9]. Hu trage din ţigară, o dă mai departe. Tu ai fost cel mai bogat dintre noi toţi. Şi acum uite-ne aici, nişte bătrâni care se luptă pentru posturi de oameni tineri. Fiecare dintre noi e supracalificat, de zeci de mii de ori.

— Eu am fost consilier juridic executiv la Standard & Commerce! exclamă bărbatul din spatele lor.

---

[9] Prostii (n.tr.).

Lao Xia se strâmbă la el.

— Cui îi pasă, pierde-vară? Acum nu mai eşti nimic.

Avocatul bancar îi întoarce spatele, jignit. Lao Xia rânjeşte, trage cu putere din ţigara rulată manual şi o întinde iarăşi lui Tranh. Hu îl înghionteşte pe Tranh, dându-i peste cot când începe să pufăie din ţigară.

— Uite! Vine bătrânul Ma.

Tranh se uită cu atenţie, suflă repede fumul. Pentru o clipă se gândeşte că Ma l-a urmărit, dar nu e aşa. Nu e decât o coincidenţă. Sunt în cartierul cu fabrici *farang*. Ma lucrează pentru diavolii străini, le ţine registrele. Registrele unei companii de arcuri spiralate. Viaţa-Arcurilor. Da, Viaţa-Arcurilor. E firesc ca Ma să se afle acolo, să vină la lucru călătorind confortabil, în spatele omului care asudă conducând ricşa.

— Ma Ping, spune Li Shen. Am auzit că acum stă la etajul de sus. Sus, alături de însuşi Lordul Bălegar.

Tranh se încruntă.

— Cândva l-am concediat. Acum zece mii de ani. Leneş şi hoţ.

— E atât de gras.

— I-am văzut nevasta, spune Hu. Şi fiii. Amândoi sunt depozite de grăsime. Mănâncă în fiecare seară carne. Băieţii sunt mai graşi decât grăsimea. Plini de proteine U-Tex.

— Exagerezi.

— Mai graşi decât noi.

Lao Xia îşi scarpină o coastă.

— Şi bambusul e mai gras decât tine.

Tranh îl priveşte pe Ma Ping deschizând o uşă a fabricii şi strecurându-se înăuntru. Trecutul e trecut. E o nebunie să trăieşti în trecut. Acolo nu e nimic pentru el. Niciun ceas de mână, nicio concubină, nicio pipă cu opiu şi nicio sculptură din jad a milostivei Quan Yin[10]. Niciun cliper splendid, tăind apele la intrarea în port, cu o avere în cală. Clatină din cap şi îi întinde ţigara aproape terminată lui Hu, ca să recupereze tutunul rămas, să-l poată folosi mai târziu. În trecut nu e nimic pentru el. Ma e în trecut. Compania de Comerţ Trei Prosperităţi e în trecut. Cu cât îşi aminteşte mai curând cum stau lucrurile, cu

---

[10] Zeiţa bunătăţii şi a compasiunii în religia budistă (n.tr.).

atât mai repede va reuşi să iasă din gaura asta îngrozitoare. Cineva strigă din spatele lui:

— *Wei*! Chelule! Când te-ai băgat în faţă? Treci în spate! Stai la coadă, ca noi toţi!

— Să stea la coadă? strigă Lao Xia drept răspuns. Nu fi prost! Îşi flutură mâna către şirul de oameni dinaintea lor. Câte sute sunt în faţa noastră? N-are nicio importanţă unde stă.

Alţii încep să susţină plângerea nemulţumitului. Plângându-se la rândul lor.

— Treci la coadă! *Pai dui! Pai dui!*

Zarva ia amploare şi poliţiştii o pornesc de-a lungul cozii, legănându-şi nepăsători bastoanele. Nu sunt cămăşi albe, dar nu se topesc nicidecum de dragul cartelelor galbene flămânde.

Tranh face semne împăciuitoare către mulţime şi către Lao Xia.

— Fireşte. Fireşte. Trec la coadă. N-are nicio importanţă.

Îşi ia rămas-bun şi îşi târşeşte paşii de-a lungul şarpelui unduitor de cârduri galbene, căutându-i coada îndepărtată.

Toată lumea e trimisă acasă cu mult înainte de a ajunge acolo.

O noapte de umblat prin gunoaie. O noapte a foamei. Tranh caută pe aleile întunecate, evitând căldura de temniţă verticală din turnuri. Pisicile-demon se agită şi se împrăştie în faţa lui, unduind în valuri. Lumina felinarelor cu metan pâlpâie, arde prost şi se stinge, înnegurând oraşul. Tranh e înfăşurat în catifeaua fierbinte a beznei, cu miros fetid de fructe putrede. Greu şi umed, aerul se încovoaie. Întunecimea e încă înăbuşitoare. Tarabe goale în piaţă. La un colţ de stradă, nişte actori transformă în ritmuri stilizate poveştile despre Ravana[11]. Pe una dintre străzile principale, megadenţii ieşiţi din schimbul doi îşi târâie picioarele către casă ca nişte munţi cenuşii, cu umbrele lor îngrămădite laolaltă călăuzite de scânteierea uniformelor aurii ale asociaţiei dresorilor.

Pe alei, copii cu cuţite strălucitoare, argintii, vânează cartele galbene imprudente şi thailandezi beţi, dar Tranh le cunoaşte obiceiurile sălbatice. Cu un an în urmă nu i-ar fi observat, dar acum a căpătat un har paranoic al supravieţuirii. Creaturile de

[11] Regele demonilor în religia hindusă (n.tr.).

soiul lor nu sunt cu nimic mai rele decât rechinii: le ghiceşti intenţiile cu uşurinţă, le eviţi cu uşurinţă. Stomacul lui Tranh nu se strânge de frica acestor vânători brutali care îţi sar în ochi; cameleonii, oamenii obişnuiţi, care muncesc şi fac cumpărături şi zâmbesc şi *wai* cu atâta prietenie – şi se dezlănţuie fără avertisment – sunt cei care-l umplu de spaimă.

Răscoleşte în mormanele de gunoaie, luptându-se cu pisicile-demon în căutarea mâncării, dorindu-şi să fie destul de iute ca să prindă şi să ucidă una dintre felinele astea aproape invizibile. Adună fructe de mango aruncate, le studiază atent cu ochii lui bătrâni, apropiindu-le şi apoi îndepărtându-le, mirosindu-le, pipăindu-le exteriorul atins de rugina băşicată şi aruncându-le apoi deoparte când îşi dezvăluie petele roşii din interior. Unele îşi mai păstrează mirosul plăcut, dar nici măcar ciorile n-ar accepta ceva atât de contaminat. Ar ciuguli cu zel un leş puhav, dar nu s-ar hrăni cu rugină băşicată.

În josul străzii, lacheii Lordului Bălegar adună cu lopeţile dejecţiile animale, le îndeasă în saci pe care-i aruncă în cuvele montate pe triciclete: recolta nopţii. Îl privesc suspicioşi. Tranh se uită cu ochi prudenţi, evită provocările şi îşi târşeşte picioarele mai departe. Oricum n-are nimic de gătit, n-are de ce să facă focul cu balegă furată, n-are unde s-o vândă pe piaţa neagră. Monopolul Lordului Bălegar e prea puternic. Se întrebă cum ar putea să-şi găsească un loc în branşa culegătorilor de balegă, să-şi garanteze supravieţuirea alimentând compostul pentru plantele consumatoare de metan din Bangkok. Dar nu e decât un vis de opioman; nicio cartelă galbenă nu se poate strecura într-un club atât de select.

Tranh ia un alt mango şi înlemneşte. Se lasă în jos, privind cruciş. Împinge într-o parte foile volante cu plângeri tipărite împotriva Ministerului Comerţului şi fluturaşii care solicită construirea unui nou Templu al Fluviului, placat cu aur. Dă deoparte cojile înnegrite de banană şi scormoneşte în gunoaie. Sub întregul morman găseşte o bucată, pătată şi răsucită, dar încă lizibilă, din ceea ce trebuie să fi fost cândva un panou publicitar plasat probabil deasupra acelei pieţe: *ogistică. Transport. Comer* – şi, sub cuvinte, silueta superbă a Stelei Răsăritului: o parte a emblemei Tri-Cliperului firmei Trei Prosperităţi, navigând cu vânt din pupa, rapid şi lucios ca un rechin: o imagine a ceea ce poate face tehnica de vârf cu

polimeri din ulei de palmier, cu pânze tot atât de bine conturate şi de albe ca aripile de pescăruş.

Îşi întoarce faţa, copleşit. E ca şi cum ar fi deschis un mormânt în care s-ar fi descoperit pe sine însuşi. Mândria lui. Orbirea lui. Dintr-o vreme când se credea în stare să rivalizeze cu diavolii străini, să devină un magnat al transporturilor maritime. Un Li Ka Shing[12] sau un Richard Kuok[13] renăscut pentru Noua Expansiune. Să reconstituie fala navigaţiei şi a comerţului chinezesc din provincia Nanyang. Şi iată, ca o palmă peste faţă, o porţiune din ego-ul lui, îngropată sub putregai, rugină băşicată şi urină de pisică-demon.

Caută în jur, bâjbâind cu mâinile după o altă porţiune din panou şi întrebându-se dacă mai acţionează cineva vreo pedală ca să telefoneze la numărul acela vechi, dacă secretarul pe care îl plătea cândva el însuşi stă în continuare la biroul lui, lucrând pentru un nou stăpân, probabil un malaysian get-beget, impecabil din punct de vedere al descendenţei şi al religiei. Întrebându-se dacă puţinele clipere pe care n-a reuşit să le sabordeze mai navighează încă pe mări şi între insulele arhipelagului. Îşi impune să înceteze căutarea. Chiar dacă ar avea bani, n-ar suna la numărul ăla. N-ar irosi caloriile. N-ar putea să mai suporte încă o dată pierderea.

Îşi îndreaptă spatele, punând pe fugă pisicile-demon care s-au strecurat prea aproape. În piaţa asta nu găseşti nimic altceva decât coji de fructe şi balegă încă neadunată. Şi-a irosit din nou caloriile. Au fost mâncaţi până şi gândacii de bucătărie şi necrofagii. Poate să mai caute încă douăsprezece ore şi tot n-o să găsească nimic. Prea mulţi oameni au ajuns aici înaintea lui, au ros din aceste oase.

În drum spre casă, se ascunde de trei ori de cămăşile albe, se ghemuieşte de trei ori în întuneric când trec ţanţoşe pe lângă el. Se chirceşte când ajung prea aproape, îşi blestemă costumul alb, atât de vizibil în întuneric. A treia oară, prin vene i se scurge, fierbinte, o teamă superstiţioasă. Hainele lui de om

---

[12] Om de afaceri prosper din Hong Kong, născut în 1928 (n.tr.).

[13] Probabil Richard Kuok Hock Nien, n. 1923, om de afaceri chinez influent din Malaysia (n.tr.).

bogat par să atragă patrulele Ministerului Mediului, par însetate de moartea celui care le poartă. Bastoane negre se rotesc în mâini nepăsătoare, la nu mai mult de câţiva centimetri de faţa lui. Puştile cu arc strălucesc argintii în beznă. Vânătorii lui se află atât de aproape încât le poate număra periculoasele cartuşe disc, cu lamele, din bandulierele de iută. O cămaşă albă se opreşte să urineze pe aleea unde s-a ghemuit Tranh şi nu-l vede numai fiindcă partenerul său stă în mijlocul străzii şi vrea să verifice permisele culegătorilor de balegă.

Tranh înăbuşă de fiecare dată impulsul panicii care îi cere să-şi sfâşie hainele prea opulente, scufundându-se în siguranţa anonimatului. Capturarea lui de către cămăşile albe nu e decât o chestiune de timp. Până când îşi vor roti bastoanele negre, transformându-i ţeasta de chinez într-o mască de sânge şi os. Mai bine să alerge gol prin noaptea fierbinte decât să umble ţanţoş ca un păun şi să moară. Şi totuşi nu e în stare să abandoneze cu desăvârşire costumul blestemat. E orgoliu? E prostie? Îl păstrează totuşi, deşi croiala lui arogantă îl umple de o spaimă ce îi transformă maţele în apă.

Când ajunge acasă, s-au stins până şi felinarele cu gaz de pe marile bulevarde Sukhumvit şi Rama IV. În dughenele de lângă turnul Lordului Bălegar tigăile mai sunt încă pe foc, pentru cei câţiva muncitori destul de norocoşi ca să aibă de lucru în timpul nopţii şi permise de circulaţie după ora stingerii. Pe mese pâlpâie lumânări din seu de porc. Tăiţeii cad în tigăile încinse împroşcând şi sfârâind. Cămăşile albe se plimbă tacticoase pe alături, cu ochii la cartelele galbene de pe scaune, asigurându-se că niciunul dintre străini nu are tupeul să doarmă în aer liber, sforăind în timp ce mânjeşte trotuarele cu prezenţa sa.

Tranh pătrunde în umbra dominatoare şi protectoare a turnurilor, în siguranţa aproape extrateritorială a influenţei Lordului Bălegar. Se împleticeşte către uşile clădirii înalte şi către zăduful din interior, întrebându-se cât de sus va trebui să urce ca să găsească un ungher liber pe casa scării.

— N-ai primit slujba, nu-i aşa?

Tranh se chirceşte la auzul vocii. Iarăşi Ma Ping, aşezat la o masă de pe trotuar, odihnindu-şi mâna alături de o sticlă de whisky. Faţa îi e îmbujorată de alcool, strălucitoare ca o lanternă de hârtie roşie. Pe masă sunt împrăştiate farfurii din care n-a

mâncat decât jumătate. Destul cât să sature cu uşurinţă alţi cinci oameni.

Imaginile lui Ma se războiesc în capul lui Tranh: tânărul funcţionar trimis cândva să-şi facă bagajele fiindcă se dovedise prea isteţ la lucrul cu abacul, bărbatul care are un fiu gras, bărbatul care a plecat devreme, bărbatul care l-a implorat să-l angajeze la Trei Prosperităţi şi care acum se împăunează prin Bangkok purtând la încheietura mâinii ultimul bun preţios care îi aparţinuse – singurul obiect pe care nu i l-au furat nici măcar bandiţii de la graniţă. Tranh se gândeşte că soarta e într-adevăr crudă fiindcă l-a adus atât de aproape de un om pe care-l considera cândva cu mult mai prejos.

În ciuda intenţiei de a face paradă de curaj, cuvintele îi sună încă o dată ca o şoaptă timidă.

— Ce-ţi pasă?

Ma ridică din umeri, îşi toarnă whisky.

— Fără costumul ăla nu te-aş fi remarcat la coadă. Arată cu capul către hainele ude de sudoare ale lui Tranh. Bună idee să te-mbraci de gală. Însă ai fost mult prea spre coada rândului.

Tranh vrea să plece, să ignore javra arogantă, dar resturile de biban fiert în abur, de laap[14] şi de tăiţei de orez U-Tex din farfuriile celuilalt sunt chinuitor de aproape. Crede că simte miros de carne de porc şi nu se poate împiedica să saliveze. Gingiile lui tânjesc la gândul că ar putea mesteca din nou carne şi se întreabă dacă dinţii lui ar accepta un lux atât de teribil…

Îşi dă deodată seama că se holbează. Că stă acolo de ceva timp, sorbind din ochi resturile mesei lui Ma. Şi că Ma îl priveşte. Sângele îi năpădeşte obrajii şi dă să plece.

— Ştii, spune Ma, n-am cumpărat ceasul tău ca să-ţi fac în ciudă.

Tranh se opreşte brusc.

— Atunci de ce?

Degetele lui Ma rătăcesc pe flecuşteţul din aur cu diamante, apoi par să-şi recapete controlul. Întinde în schimb mâna spre paharul cu whisky.

— Am vrut un memento. Anti ego.

Tranh scuipă.

— *Fang pi*.

---

[14] Salată de carne (n.tr.).

Ma scutură energic din cap.

— Nu! E adevărat. Se întrerupe. Oricine se poate prăbuşi. Dacă Trei Prosperităţi se poate prăbuşi, atunci mi se poate întâmpla şi mie. Am vrut să ţin minte asta. Ia încă o înghiţitură de whisky. Ai avut dreptate când m-ai concediat.

— Atunci erai de altă părere, pufneşte Tranh.

— Eram furios. Atunci nu ştiam că-mi salvai viaţa. Ridică din umeri. Dacă nu m-ai fi dat afară, n-aş fi plecat niciodată din Malaysia. Nu mi-aş fi dat niciodată seama că se apropie Incidentul. Aş fi investit prea mult în rămânerea pe loc.

Se saltă pe neaşteptate în picioare şi-i face semn lui Tranh să i se alăture.

— Vino. Bea ceva. Mănâncă. Îţi datorez măcar atât. Mi-ai salvat viaţa. Nu te-am răsplătit cum s-ar fi cuvenit. Aşază-te.

Tranh îi întoarce spatele.

— Nu mă dispreţuiesc chiar atât de mult.

— Îţi place bravada într-o asemenea măsură încât nu poţi accepta mâncarea pe care ţi-o oferă un om? Nu te încrâncena. Puţin îmi pasă dacă mă urăşti. Nu vreau decât s-accepţi mâncarea mea. Înjură-mă mai târziu, când o să ai burta plină.

Tranh încearcă să-şi ţină foamea sub control, să-şi impună să plece, dar nu poate. Cunoaşte bărbaţi destul de bravi ca să moară de foame înainte de a primi resturile lui Ma, dar el nu e unul dintre ei. Poate că o fi fost, cu o viaţă în urmă. Dar umilinţele noii sale existenţe l-au învăţat foarte multe, dezvăluindu-i cine e în realitate. Acum nu-şi mai face nicio iluzie încântătoare. Se aşază. Ma radiază şi împinge felurile de mâncare pe jumătate consumate de-a curmezişul mesei.

Tranh se gândeşte că într-o viaţă anterioară trebuie să fi făcut ceva foarte grav, dacă merită acum o asemenea umilinţă, dar se vede totuşi nevoit să lupte cu imboldul de a-şi îngropa degetele în bunătăţile grase, mâncând cu mâinile. Proprietarul dughenei de pe trotuar aduce în cele din urmă o pereche de beţişoare pentru tăiţei şi o furculiţă şi o lingură pentru restul mâncării. Tăiţeii şi carnea tocată de porc îi alunecă pe gât. Încearcă să mestece, dar imediat ce simte mâncarea atingându-i limba o şi înghite cu lăcomie. Şi altă îmbucătură îi calcă pe urme. Îşi ridică farfuriile la buze, adunând cu lingura toate resturile lăsate de Ma. Peştele, şi coriandrul moale, şi uleiul gros şi fierbinte îi alunecă în stomac ca o binecuvântare.

— Bun. Bun.

Ma îşi flutură mâna către proprietarul dughenei de noapte şi un pahar pentru whisky e spălat repede şi îi este adus.

În timp ce îl umple, mirosul pătrunzător al alcoolului pluteşte în jurul lui Ma ca o aură. Când îi pătrunde aroma în nări, Tranh îşi simte pieptul încordându-se. Uleiul îi acoperă bărbia de care, în grabă, a uitat. Îşi şterge gura cu braţul, privind cum se revarsă lichidul chihlimbariu în pahar.

Tranh bea pe vremuri coniac: XO. Importat de cliperele sale. Fabulos de scump din cauza costurilor de transport. O aromă a diavolilor străini, de dinainte de Reducerea Energiei. O stafie din istoria Utopică, revigorată de noua Expansiune şi de faptul că înţelesese el însuşi că lumea se micşora iarăşi. Cu noile modele de cocă şi cu progresele din domeniul polimerilor, cliperele lui navigau pe tot globul şi aduceau lucruri din legende. Şi, indiferent de religia pe care o practicau, clienţii lui malaysieni erau încântaţi să le cumpere. Ce profit scosese. Îşi impune să alunge gândul, în timp ce Ma împinge paharul către el şi îl ridică pe al său într-un toast. Asta a fost în trecut. Totul a fost în trecut.

Beau amândoi. Whisky-ul îl arde, Tranh îl simte cald în pântec, alături de chili, de peşte, de porc şi de uleiul fierbinte în care au fost prăjiţi tăiţeii.

— E într-adevăr mare păcat că n-ai obţinut slujba aia.

Tranh se strâmbă.

— Nu te bucura de răul altuia. Soarta se echilibrează în felul ei. Am învăţat asta.

Ma îşi flutură mâna.

— Nu mă bucur de răul altuia. Suntem prea mulţi, ăsta e adevărul. Erai calificat de zece mii de ori pentru postul ăla. Pentru orice post. Soarbe din whisky, se uită la Tranh peste buza paharului. Ţi-aduci aminte când mi-ai spus că sunt un gândac de bucătărie leneş?

Tranh ridică din umeri; nu-şi poate lua ochii de la sticla de whisky.

— Ţi-am spus şi lucruri mai rele.

Aşteaptă să vadă dacă Ma o să-i umple din nou paharul. Întrebându-se cât de bogat e, cât de departe va merge cu generozitatea. Detestând faptul că joacă rolul cerşetorului în faţa unui băiat pe care a refuzat cândva să-l păstreze printre

funcţionarii săi şi care o face acum pe lordul... care, într-o etalare de îndrăzneală, umple cu vârf paharul lui Tranh, lăsând whisky-ul să se reverse într-o cascadă chihlimbarie, sub lumina pâlpâitoare a lumânărilor.

Ma termină de turnat şi se holbează la băltoaca pe care a creat-o.

— Lumea s-a-ntors într-adevăr pe dos. Tinerii domnesc asupra bătrânilor. Malaysienii îi strivesc pe chinezi. Şi diavolii străini se întorc pe ţărmurile noastre, ca peştii puhavi după o epidemie de *ku-shui*. Ma zâmbeşte. Trebuie să stai cu urechile ciulite, să nu scapi nicio oportunitate. Nu ca bătrânii ăia de pe trotuar, care aşteaptă să muncească din greu. Găseşte o nişă nouă. Eu aşa am făcut. De-asta mi-am găsit o slujbă.

Tranh se strâmbă.

— Ai ajuns aici în vremuri mai norocoase. Îl ia pe celălalt peste picior, încurajat de stomacul plin şi de alcoolul care-i încălzeşte faţa şi membrele: Oricum, n-ar trebui să fii prea mândru. Din punctul meu de vedere, locuind aici, în turnul Lordului Bălegar, încă mai miroşi a laptele mamei. Nu eşti decât Lordul Cartelelor Galbene. Şi ce-nseamnă de fapt asta? Încă n-ai urcat până la gleznele mele, domnule Celebritate.

Ma face ochii mari. Râde.

— Nu. Sigur că nu. Cândva, poate. Dar încerc să-nvăţ de la tine. Zâmbeşte uşor şi arată cu capul spre Tranh, dând de înţeles că vorbeşte despre decăderea lui: Totul, în afară de acest post-scriptum.

— E adevărat că la etajele de sus sunt ventilatoare cu manivelă? Că acolo e răcoare?

Ma îşi ridică privirea spre clădirea ameninţător de înaltă.

— Da. Bineînţeles. Şi oameni cu calorii care le-nvârtesc. Şi aduc apă sus pentru noi, şi alţii acţionează ca balast în ascensor – urcă şi coboară toată ziua – făcându-i favoruri Lordului Bălegar. Râde şi toarnă mai mult whisky, îi face semn lui Tranh să bea. Însă ai dreptate. De fapt nu-nseamnă nimic. E într-adevăr un palat sărăcăcios.

Dar acum nu mai are importanţă. Familia mea se mută mâine. Avem permise de rezidenţă. Mâine, când iau salariul, ne mutăm. Pentru noi s-a terminat cu cartelele galbene. Nu-i mai plătim pe lacheii Lordului Bălegar. Nu mai avem probleme cu cămăşile albe. E totul aranjat cu Ministerul Mediului. Predăm

cartelele galbene şi devenim thailandezi. O să fim imigranţi. Nu doar o simplă specie invadatoare. Îşi saltă paharul. De aceea sărbătoresc.

Tranh se încruntă.

— Trebuie să fii încântat. Îşi termină băutura şi îşi aşeză paharul pe masă cu o lovitură surdă. Dar nu uita, cuiul care se saltă coboară înapoi, bătut cu ciocanul.

Ma clatină din cap şi zâmbeşte, cu alcoolul strălucindu-i în privire.

— Bangkok nu e Malacca.

— Şi Malacca nu era Bali. Şi pe urmă au venit cu macetele şi cu puştile lor cu arc, ne-au stivuit capetele în şanţuri şi ne-au trimis trupurile şi sângele în josul fluviului, către Singapore.

Ma ridică din umeri.

— Asta a fost în trecut. Îşi flutură mâna spre omul cu tigaia, cerând mai multă mâncare. Acum trebuie să ne facem un cămin aici.

— Crezi că poţi? Crezi că nicio cămaşă albă n-o să-şi împodobească uşa cu pielea ta bătută-n cuie? Nu-i putem face să ne placă. Aici norocul ne e potrivnic.

— Norocul? Când a devenit domnul Trei Prosperităţi atât de superstiţios?

Mâncarea lui Ma soseşte, crabi minusculi prăjiţi, crocanţi, săraţi şi fierbinţi, cu ulei, pentru ca Ma şi Tranh să-i ia cu beţişoarele şi să-i ronţăie, şi niciunul nu e mai mare decât vârful degetului mic. Ma ia unul şi-l crănţăne în dinţi.

— Când a devenit domnul Trei Prosperităţi atât de nevolnic? Când m-ai concediat, ai spus că mi-am făcut singur norocul. Şi acum zici că n-ai noroc? Scuipă pe trotuar. Am văzut creaturi mecanice cu mai multă dorinţă de a supravieţui decât tine.

— *Fang pi*.

— Nu! E adevărat. În barul unde merge şeful meu e o fată mecanică japoneză. Ma se apleacă spre Tranh. Arată ca o femeie adevărată. Şi face lucruri dezgustătoare. Rânjeşte. Îţi întăreşte cocoşelul. Dar n-o auzi plângându-se de noroc. Fiecare cămaşă albă din oraş poate plăti ca s-o arunce în instalaţiile pentru compost cu metan şi ea e totuşi în picioare, în clădirea ei înaltă, dansând în fiecare noapte, în faţa tuturor. Arătându-şi întregul ei trup fără suflet.

— Nu e cu putinţă.

Ma ridică din umeri.

— Spune aşa dacă-ţi place. Dar eu am văzut-o. Şi nu rabdă de foame. Acceptă orice îmbucătură şi orice bănuţ îi iese în cale, şi supravieţuieşte. Cămăşile albe, sau edictele Regatului, sau duşmanii japonezilor, sau fanaticii religioşi n-au nicio importanţă; ea dansează de luni bune.

— Cum reuşeşte să supravieţuiască?

— Mite? Poate vreun *farang* urât, care se bălăceşte în dezmăţul ei? Cine ştie? Nicio fată adevărată nu s-ar purta aşa. Îţi stă inima în loc. Când face lucrurile alea uiţi c-o acţionează un mecanism. Râde, apoi se uită cu asprime la Tranh. Nu-mi vorbi mie despre noroc. În tot Regatul nu există destul ca s-o ţină pe ea în viaţă atât timp. Şi ştim că nu karma o ajută să supravieţuiască. Ea n-are karmă.

Tranh ridică nehotărât din umeri şi îşi aruncă mai mulţi crabi în gură.

Ma rânjeşte.

— Ştii că am dreptate. Îşi goleşte paharul de whisky şi îl trânteşte pe masă. Ne facem singuri norocul! Propria soartă, într-un bar public e o fată mecanică şi eu am o slujbă la un *farang* bogat, care nu e în stare nici măcar să-şi găsească fundul fără ajutorul meu! Bineînţeles că am dreptate. Îşi toarnă mai mult whisky. Treci peste autocompătimire şi caţără-te afară din gaură. Diavolii străini nu-şi fac griji din cauza norocului sau a sorţii, şi uită-te cum se întorc aici, ca un virus proaspăt modificat! Nici măcar Reducerea Energiei nu i-a oprit. Sunt ca o altă invazie de pisici-demon. Dar ei îşi fac singuri norocul. Nici măcar nu sunt sigur dacă în viziunea lor există karmă. Şi, dacă nişte proşti ca *farangii* ăştia pot avea succes, atunci noi, chinezii, nu putem fi ţinuţi prea mult la pământ. Bărbaţii îşi fac singuri norocul, aşa mi-ai spus când m-ai dat afară. Ai spus că-mi adusesem ghinion singur şi că nu puteam da vina decât pe mine însumi.

Tranh îşi ridică privirea spre Ma.

— Poate-aş putea lucra la compania ta. Zâmbeşte larg, încercând să nu pară disperat. Aş putea face bani pentru şeful tău leneş.

Pleoapele umbresc ochii lui Ma.

— Ah. E greu. Greu de spus.

Tranh ştie că ar trebui să accepte refuzul politicos, că ar trebui să tacă. Dar, cu toate că o parte din el dă înapoi, gura i se deschide iarăşi, insistând, pledând.

— Poate ai nevoie de un asistent? Ca să ţină registrele? Ştiu limba lor de demoni. Am învăţat-o singur, când făceam afaceri cu ei. Aş putea fi de folos.

— Am destul de puţine lucruri de făcut.

— Dar dacă e atât de prost cum spui...

— Prost, da. Dar nu un idiot care n-ar observa un om în plus în încăperea unde lucrează. Birourile noastre sunt destul de aproape unul de altul. Gesticulează cu o mână. Crezi că n-ar observa un chinez deşirat ghemuit lângă pedala computerului său?

— Atunci în fabrica lui?

Dar Ma clatină deja din cap.

— Te-aş ajuta dacă ar fi cu putinţă. Dar asociaţiile megadenţilor controlează energia, iar cele ale inspectorilor de linie sunt apropiate de *farang* şi, nu vreau să te jignesc, dar nimeni n-o să creadă că eşti un savant materialist. Clatină din cap. Nu. Nu există nicio posibilitate.

— Orice slujbă. Chiar şi să adun balega cu lopata.

Dar Ma clatină acum din cap cu şi mai multă vigoare, iar Tranh reuşeşte în sfârşit să-şi controleze limba, să pună cep diareii de rugăminţi.

— Nu contează. Nu contează. Se sileşte să zâmbească. Sunt sigur c-o să apară ceva de lucru. Nu sunt îngrijorat. Ia sticla de whisky Mekong şi umple din nou paharul lui Ma, întorcând-o cu gura în jos şi golind-o, în ciuda protestelor celuilalt.

Îşi ridică paharul pe jumătate gol şi toastează în cinstea tânărului care s-a dovedit mai bun decât el, înainte de a sorbi tot alcoolul dintr-o singură înghiţitură rapidă. Sub masă, pisicile-demon aproape invizibile i se freacă de picioarele sfrijite, sperând că va fi destul de prost ca să lase nişte resturi.

Zorii zilei. Tranh rătăceşte pe străzi, vânând un mic dejun pe care nu şi-l poate permite. Îşi croieşte drum pe aleile din piaţă, cu arome de peşte, de coriandru verde, prelung, de iarbă de lămâie. Fructele de durian zac în grămezi urât mirositoare, cu cojile ţepoase acoperite de abcesele roşii de rugină băşicată. Se întreabă dacă ar putea fura unul. Suprafeţele lor galbene sunt

umflate şi pătate, dar miezul e hrănitor. Se întreabă câtă rugină băşicată poate consuma un om înainte de a intra în comă.

— Vrei? Ofertă specială. Cinci pentru cinci baht. E bine, nu?

Femeia care ţipă la el n-are niciun dinte; îi zâmbeşte cu gingiile şi repetă:

— Cinci pentru cinci baht.

Îi vorbeşte în mandarină, recunoscându-l după moştenirea lor comună, cu toate că ea a avut norocul să se nască în Regat, iar el a avut ghinionul să se stabilească în Malaysia. Chinezi din Chiu Chow, binecuvântaţi cu protecţia clanului şi a regelui lor. Tranh îşi înăbuşă invidia.

— Mai degrabă patru pentru patru.

Face un calambur cu omonime. Măsură pentru măsură. Patru pentru moarte.

— Au rugină băşicată.

Ea îşi flutură mâna cu o privire acră.

— Cinci pentru cinci. Sunt încă bune. Mai mult decât bune. Culese exact înainte.

Ia o macetă strălucitoare şi taie un durian în două, dându-i la iveală miezul vâscos, de un galben curat, cu adâncituri lucind de grăsime. Mirosul greţos de dulceag al fructului proaspăt se înalţă în aer şi îi învăluie.

— Vezi! Miezul e bun. Le-am cules exact la timp. Sunt încă sigure.

— S-ar putea să cumpăr unul.

Nu-şi poate permite niciunul. Dar nu se poate împiedica să răspundă. E prea bine să fii privit drept cumpărător. Îşi dă seama că e din cauza costumului. Fraţii Hwang l-au ridicat în ochii femeii. Nu i-ar fi vorbit dacă n-ar fi fost costumul. Nici măcar n-ar fi deschis vorba.

— Cumpără mai multe! Cu cât cumperi mai mult, cu atât economiseşti mai mult.

El se sileşte să zâmbească, întrebându-se cum să pună capăt unei tocmeli pe care n-ar fi trebuit s-o înceapă niciodată.

— Sunt doar un om bătrân. N-am nevoie de atât de mult.

— Un bătrân sfrijit. Mănâncă mai mult. Îngraşă-te!

Ea spune asta şi râd amândoi. El caută un răspuns, ceva care să păstreze viaţa interacţiunii lor prieteneşti, dar limba îl dezamăgeşte. Femeia îi vede privirea neajutorată. Clatină din cap.

— Ah, tataie. Sunt vremuri grele pentru toată lumea. Prea multe pentru voi dintr-odată. Nimeni n-ar fi crezut că acolo o să fie atât de rău.

Tranh lasă capul în jos, stânjenit.

— Te-am deranjat. Trebuie să plec.

— Aşteaptă. Poftim. Îi oferă durianul tăiat în jumătate. Ia-l.

— Nu mi-l pot permite.

Ea schiţează un gest nerăbdător.

— Ia-l. Îmi poartă noroc când ajut pe cineva din vechea ţară. Zâmbeşte. Şi rugina băşicată arată prea rău ca să i-l vând altcuiva.

— Ai suflet bun. Buddha îţi zâmbeşte.

Dar, când ia darul femeii, remarcă din nou mormanul de fructe din spatele ei. Toate stivuite cu grijă, cu petele şi cu pustulele însângerate de rugină băşicată. Exact ca stivele de capete de chinezi din Malacca: soţia şi fiicele lui holbându-se la el, acuzatoare. Scapă durianul şi îl îndepărtează cu o lovitură de picior, ştergându-şi cu frenezie mâinile de haină, încercând să scape de sângele de pe palme.

— Vai! L-ai irosit!

Tranh abia dacă aude ţipătul femeii. Se îndepărtează de fructul căzut clătinându-se, holbându-se la suprafaţa lui zdrenţuită. La miezul revărsat din interior. Aruncă în jur priviri înnebunite. Trebuie să iasă din mulţime. Trebuie să scape de trupurile înghesuite şi de duhoarea de durian care e pretutindeni, e în gâtul lui, densă, îngreţoşându-l. Îşi duce mâna la gură şi fuge, agăţându-se de alţi cumpărători, luptându-se să scape din îmbulzeala lor.

— Unde te duci? Întoarce-te! *Huilai*!

Dar cuvintele femeii se sting repede. Tranh se îndeasă în mulţime, îmbrâncind femei cu coşurile pline de rădăcini de lotus alb şi de pătlăgele vinete, ocolind fermierii şi cărucioarele lor zdrăngănitoare, din bambus, contorsionându-se pe lângă butoaie cu calmar şi cu peşti cap-de-şarpe. Se avântă în lungul aleii ca un hoţ identificat, dând din coate şi ocolind, alergând fără să ştie încotro, dar alergând oricum, dorindu-şi cu disperare să scape de capetele stivuite ale rudelor şi ale compatrioţilor săi.

Aleargă şi iar aleargă.

Şi dă buzna în spaţiul deschis de pe şoseaua Charoen Krung. Un praf fin, de balegă, şi lumina fierbinte a soarelui se revarsă asupra lui. Ricşele trec pe lângă el huruind. Palmierii şi bananierii scunzi licăresc, verzi, în aerul strălucitor.

Panica lui Tranh dispare cu aceeaşi repeziciune cu care l-a luat în stăpânire. Se opreşte brusc, cu mâinile pe genunchi, trăgându-şi răsuflarea şi înjurându-se. *Nebunule. Nebunule. Dacă nu mănânci, mori*. Îşi îndreaptă spatele şi încearcă să se întoarcă, dar imaginea fructelor stivuite îi fulgeră în minte şi se îndepărtează de alee împleticindu-se, din nou îngreţoşat. Nu se poate întoarce. Nu poate face faţă mormanelor însângerate. Se îndoaie de mijloc şi stomacul îi palpită, dar din măruntaiele lui goale nu ies decât dâre de salivă.

În cele din urmă, îşi şterge gura cu o mânecă de la Fraţii Hwang şi îşi impune să meargă drept şi să-nfrunte chipurile străine din jur. O mare de venetici prin care trebuie să-nveţe să înoate şi care îl numesc pe el *farang*. Gândul îl dezgustă. Aşa cum îl dezgustă şi ideea că, în Malacca, locul unde trăia familia lui de zece generaţii şi unde clanul avea rădăcini adânci, nu era nimic mai mult decât un intrus. Că istoria demnă de stimă a clanului său nu e nimic altceva decât o notă de subsol despre expansiunea chinezilor, care s-a dovedit a fi la fel de efemeră ca răcoarea nopţii. Că poporul lui n-a fost decât o revărsare accidentală de orez pe hartă, un orez şters acum de pe suprafaţa lumii cu mult mai multă grijă decât fusese împrăştiat.

În toiul nopţii, Tranh descarcă marfă de la U-Tex, marca MătăsuriRoşii, o ofertă pentru Zeul Cartof. O slujbă providenţială. Un moment norocos, cu toate că genunchii i s-au înmuiat, i-au devenit nesiguri şi simte că în curând îi vor ceda. O slujbă providenţială, cu toate că îi tremură mâinile cu care prinde sacii grei, daţi jos de pe megadenţi. În noaptea asta, nu se alege doar cu plata, ci şi cu o ocazie de a fura. Deşi cartofii MătăsuriRoşii sunt mici şi au fost recoltaţi numai ca să se evite o nouă invazie a mucegaiului scabis – a patra variaţiune genetică de anul ăsta – sunt încă buni. Iar dimensiunile reduse înseamnă că potenţialul lor nutritiv sporit îi încape cu uşurinţă în buzunare.

Hu se apleacă deasupra lui, lăsând jos cartofii. În timp ce megadenţii masivi, elefantini, îşi târşesc picioarele şi grohăie, aşteptând să fie descărcate furgoanele imense pe care le-au

adus. Tranh prinde ofrandele lui Hu cu cârligele şi poartă sacii pe ultimul pas către pământ. Agaţă, prinde, roteşte, lasă jos. Iarăşi şi iarăşi şi iarăşi.

Nu face munca asta singur. Femeile din mahalalele Turnului se îngrămădesc în jurul scării lui. Îşi întind mâinile şi mângâie fiecare sac, în timp ce îl coboară el. Degetele lor cercetătoare alunecă pe ţesătura de cânepă sau pe pânza de sac, căutând găuri, despicături mărunte, daruri aduse de noroc. Îi mângâie de mii de ori poverile, urmărind cu respect cusăturile, retrăgându-se numai atunci când bărbaţii chinezi se îndeasă printre ele ca să ridice sacii şi să îi ducă Zeului Cartof.

După prima oră de muncă, braţele lui Tranh tremură. După trei ore, abia se mai poate ţine pe picioare. Coboară fiecare nou sac clătinându-se pe scara lui care scârţâie, apoi icneşte şi scutură din cap, descotorosindu-se de sudoarea scursă-n ochi în timp ce aşteaptă ivirea următorului sac.

Hu îl studiază de deasupra.

— Te simţi bine?

Tranh aruncă o privire prudentă peste umăr. Zeul Cartof supraveghează, numărând sacii căraţi în depozit. Ochii i se opresc din întâmplare pe furgon şi îl mătură pe Tranh cu privirea. Dincolo de el, cincizeci de bărbaţi ghinionişti privesc tăcuţi din întuneric, fiecare dintre ei cu mult mai vigilent decât ar putea fi vreodată Zeul Cartof. Tranh se îndreaptă şi întinde braţele după noul sac, încercând să nu se gândească la ochii supraveghetori. Cu câtă politeţe aşteaptă. Cât de tăcuţi. Cât de înfometaţi.

— Mă simt bine. Pur şi simplu bine.

Hu ridică din umeri şi împinge următorul sac peste marginea furgonului. Hu are locul cel mai bun, dar Tranh nu i-o poate lua în nume de rău. Unul sau altul trebuie să sufere. Şi Hu e cel care a găsit slujba. Hu are dreptul la locul cel mai bun. Are dreptul să se odihnească o clipă înainte de a pune în mişcare următorul sac. La urma urmelor, Hu l-a racolat pentru munca asta pe Tranh, care altminteri ar fi răbdat de foame toată noaptea. E corect.

Tranh ia sacul şi îl coboară către marea de mâini de femei în aşteptare, desprinde cârligele cu o răsucire şi îl lasă să cadă pe pământ. Îşi simte încheieturile dezmembrate, elastice, de parcă femurul şi tibia ar fi gata să-i alunece, desprinzându-se unul de

altul în orice clipă. E ameţit de căldură, dar nu îndrăzneşte să ceară încetinirea ritmului.

Un alt sac cu cartofi se lasă în jos. Mâinile femeilor se înalţă ca o încâlceală de alge, pipăind, împungând, tânjind. Nu le poate sili să se îndepărteze. Chiar dacă ţipă la ele, se întorc. Sunt ca pisicile-demon; nu se pot abţine. Tranh lasă sacul să cadă pe ultimul metru care îl desparte de pământ şi-şi ridică braţele după un altul, care apare peste marginea furgonului.

Când îl agaţă, scara lui scârţâie şi alunecă pe neaşteptate. Trepidează, lovindu-se de partea laterală a furgonului, apoi se opreşte brusc. Tranh se leagănă, jonglează cu sacul de cartofi, încercând să-şi stabilizeze centrul de greutate. Mâinile sunt pretutindeni în jurul lui, smucind de sac, trăgând, împungând.

— Atenţie...

Scara alunecă din nou. Tranh cade ca o piatră. Femeile se împrăştie când îl văd căzând. Loveşte pământul şi durerea îi explodează în genunchi. Sacul cu cartofi crapă. Pentru o clipă îşi face griji, întrebându-se ce-o să spună Zeul Cartof, însă apoi aude ţipete jur-împrejur. Se rostogoleşte pe spate. Deasupra lui, furgonul se leagănă, cutremurându-se. Oamenii urlă şi fug. Megadentul fandează în faţă şi furgonul se înalţă. Scările de bambus cad în ploaie, plesnesc pavajul cu zgomotul unor artificii strălucitoare. Animalul se întoarce şi furgonul alunecă pe lângă Tranh, transformând scările în aşchii. Creatura e incredibil de rapidă, deşi furgonul continuă s-o stânjenească. Îşi deschide gura imensă şi începe deodată să urle, un sunet atât de înalt şi de disperat încât pare desprins de pe buze de om.

În jurul lor, alţi megadenţi răspund în cor. Sunetul discordant inundă străzile. Megadentul se saltă pe picioarele din spate, o explozie de muşchi şi de viteză care rupe hamurile furgonului şi îl azvârle ca pe o jucărie. Oamenii cad pe traiectorii acrobatice, ca florile scuturate din cireş. Animalul înnebunit se înalţă iarăşi şi loveşte furgonul cu piciorul. Îl trimite târâş în lateral. Acesta alunecă zgomotos pe lângă Tranh, ratându-l cu câţiva centimetri.

El vrea să se ridice, dar piciorul nu-l ajută. Furgonul se striveşte de un zid. Bambusul şi tecul crapă, explodează, atelajul se face praf în timp ce megadentul îl trage şi-l loveşte cu picioarele, încercând să se elibereze pe de-a-ntregul. Tranh se târăşte, ferindu-se din calea furgonului zburător, ajutându-se

cu o mână după alta şi trăgând după sine piciorul nefolositor. Locul e plin de bărbaţi care zbiară comenzi, încercând să controleze animalul, dar Tranh nu se uită înapoi. Priveşte ţintă bolovanii din faţa lui, îşi concentrează eforturile ca să ajungă la loc sigur. Piciorul nu-i funcţionează. Îl refuză. Pare să-l urască.

În cele din urmă ajunge la adăpostul unui zid protector. Se trage în sus.

— Sunt teafăr, îşi spune. Teafăr.

Îşi testează cu delicateţe piciorul, îşi lasă greutatea pe el. E instabil, dar nu simte cu adevărat o durere, nu acum.

— *Mei wenti*. *Mei wenti*, şopteşte. Nu e o problemă. Nu e decât o lovitură zdravănă. Nu e o problemă.

Oamenii continuă să ţipe şi megadentul să zbiere, dar el nu-şi vede decât bătrânul genunchi fragil. Se desprinde de zid. Face un pas, căutându-şi centrul de greutate, şi cade ca o marionetă de la teatrul de umbre când i se slăbesc sforile.

Scrâşneşte din dinţi şi se saltă iarăşi dintre bolovani. Se sprijină de zid, masându-şi genunchiul şi privind balamucul. Bărbaţii aruncă frânghii peste spinarea megadentului care se zbate, trăgându-l în jos şi imobilizându-l în cele din urmă. Mai bine de douăzeci de bărbaţi se străduiesc să-l priponească.

Furgonul s-a sfărâmat complet şi cartofii s-au răspândit pretutindeni. Solul e acoperit de un piure gros. Femeile se târăsc în genunchi, înfigându-şi degetele în mizerie, luptându-se între ele ca să adune tuberculii terciuiţi. Îi răzuiesc de pavaj. O parte dintre cartofii recuperaţi au pete roşii, dar nimănui nu pare să-i pese. Continuă să se încaiere. Floarea roşie se lăţeşte. În centrul ei, din nămol ies pantalonii unui bărbat.

Tranh se încruntă. Se trage din nou în sus şi se îndreaptă spre furgonul zdrobit ţopăind pe piciorul sănătos. Se prinde de cadrul lui rupt, holbându-se. Trupul lui Hu e o ruină înfiorătoare, scăldată în balegă de megadent şi în piure de cartofi. Şi acum, când e aproape, Tranh vede că uriaşele picioare cenuşii ale animalului care se zbate sunt pline de sângele prietenului lui. Cineva strigă după un doctor, dar o face cu jumătate de gură, e un obicei din vremea când nu erau cu toţii cartele galbene.

Tranh încearcă din nou să stea pe picioare, dar genunchiul lui eşuează, dând dovadă de aceeaşi dezarticulare bizară. Se agaţă de podeaua crăpată a furgonului şi se trage din nou în poziţie verticală. Îşi mişcă piciorul, încercând să priceapă de ce nu-l

susţine. Genunchiul se îndoaie, nu-l doare în mod deosebit, dar nu-i susţine greutatea. Face încă un test, cu acelaşi rezultat.

Megadentul odată imobilizat, în zona de descărcare se restabileşte ordinea. Cadavrul lui Hu e tras deoparte. Pisicile-demon se adună în preajma bălţii lui de sânge, sclipiri feline sub strălucirea felinarelor cu metan. Urmele lor ciuruiesc în număr din ce în ce mai mare mizeria în care s-au transformat cartofii. În nămol apar tot mai multe urme de labe, convergând din toate direcţiile către leşul aruncat.

Tranh oftează. Aşa ne ducem toţi, se gândeşte. Murim cu toţii. Chiar şi noi, cei care am făcut tratamente antiîmbătrânire şi cură cu penis de tigru şi ne-am păstrat puternici, suntem obiectul călătoriei spre Iad. Promite să ardă bani pentru Hu, să-i uşureze calea prin viaţa de apoi, apoi îşi revine şi îşi aduce aminte că nu mai e omul care a fost. Nu mai are acces nici la banii de hârtie pentru Iad.

Cu părul zburlit, plin de furie, Zeul Cartof vine să-l studieze. Se încruntă, suspicios.

— Mai poţi lucra?

— Pot.

Tranh încearcă să meargă, dar se împleticeşte încă o dată şi se agaţă de cadrul furgonului sfărâmat.

Zeul Cartof clatină din cap.

— O să-ţi plătesc pentru orele lucrate.

Îi face semn cu mâna unui bărbat tânăr, odihnit şi rânjind fiindcă au legat megadentul.

— Tu. Te mişti repede. Cară restul sacilor în depozit.

Alţi muncitori se aliniază deja şi înşfacă încărcătura din furgonul sfărâmat. Când iese cu primul sac, noul angajat aruncă o privire fulgerătoare spre Tranh, apoi îşi fereşte ochii, ascunzând uşurarea pe care i-o oferă incapacitatea lui.

Zeul Cartof se uită satisfăcut şi se îndreaptă din nou spre depozit.

— Plată dublă, strigă Tranh către spatele lui, care se îndepărtează. Plăteşte-mă dublu. Mi-am pierdut piciorul pentru tine.

Şeful se uită cu milă înapoi, la Tranh, apoi aruncă o privire spre trupul lui Hu şi ridică din umeri. Acceptă cu uşurinţă. Hu n-o să ceară nicio compensaţie.

E mai bine să mori fără s-o ştii decât să simţi fiecare centimetru înfometat al prăbuşirii; Tranh revarsă banii primiţi pentru piciorul accidentat pe o tejghea, schimbându-i cu o sticlă de whisky Mekong. E bătrân. E distrus. E ultimul din neamul lui. Fiii lui sunt morţi. Fiicele i-au plecat de mult dintre cei vii. Strămoşii lui vor rămâne abandonaţi în lumea de sub pământ, fiindcă nimeni nu mai arde tămâie şi nu mai aduce ofrande de orez dulce pentru ei.

Cum trebuie să-l mai blesteme.

Şchioapătă, se împleticeşte şi se târăşte prin arşiţa nopţii de pe străzi, strângând într-o mână sticla destupată şi scrijelind cu cealaltă tocurile uşilor, pereţii şi stâlpii felinarelor cu metan ca să se ţină pe picioare. Genunchiul îl ajută uneori; alteori nu e bun de nimic. A sărutat pavajul de multe ori.

Îşi spune că scormoneşte gunoaiele, căutând un mijloc de subzistenţă. Dar Bangkokul e un oraş de gunoieri, iar ciorile, pisicile-demon şi copiii au adunat totul înaintea lui. Dacă e cu adevărat norocos, va întâlni cămăşile albe şi îl vor doborî, trimiţându-l într-o uitare însângerată, alături de precedentul deţinător al frumosului costum de la Fraţii Hwang, care-i flutură acum zdrenţuit pe lângă fluierele picioarelor. Ideea îl atrage.

În pântecul lui gol se rostogoleşte un ocean de whisky şi, pentru prima oară după Incident, se simte încălzit, fericit şi fără griji. Râde şi bea, strigă cămăşile albe, le numeşte tigri de hârtie, le spune tăietori de frunză la câini. Le cheamă la el. Aruncă vorbe ispititoare, aşa că oricine îl aude îl va găsi irezistibil. Dar patrulele Ministerului Mediului au dat probabil de alte cartele galbene pe care să le maltrateze, fiindcă Tranh hoinăreşte de unul singur prin lumina verzuie de pe străzile Bangkokului.

Nu contează. N-are nicio importanţă. Dacă nu poate găsi nişte cămăşi albe care să facă treaba, o să se-nece singur. O să meargă la fluviu şi-o să se-arunce în măruntaiele lui. Curentul o să-l poarte către mare, şi gândul ăsta îl încântă. O să-şi găsească sfârşitul în ocean, precum cliperele lui sabordate, precum ultimul dintre moştenitorii săi. Ia o înghiţitură lacomă de whisky, îşi pierde echilibrul, se răsuceşte şi cade încă o dată la pământ, suspinând şi înjurând cămăşile albe şi bentiţele verzi şi macetele ude.

În cele din urmă se târăşte pe pragul unei uşi şi se odihneşte, strângând cu o mână slăbită sticla de whisky rămasă intactă ca prin minune. O leagănă la piept, ca pe o ultimă fărâmă preţioasă de jad, zâmbind şi râzând fiindcă nu s-a spart. N-ar vrea să-şi irosească economiile de-o viaţă de dragul pietrelor de caldarâm.

Ia încă o înghiţitură. Se holbează la licărul lămpilor cu metan de deasupra capului. Disperarea e culoarea metanului tocmai bun pentru ardere, care pâlpâie, verde şi gazos, viu în beznă. Verdele îl ducea cândva cu gândul la coriandru, la mătase şi la jad, dar acum pentru el nu mai înseamnă decât bărbaţi însetaţi de sânge, cu bentiţe ca însemn al patriotismului, şi nopţi de căutări flămânde prin gunoaie. Şi pâlpâirea felinarelor. Un întreg oraş verde. Un întreg oraş al disperării.

Pe trotuarul celălalt aleargă o umbră, rămânând tot timpul în întuneric. Tranh se apleacă în faţă, îngustându-şi ochii. La început o ia drept o cămaşă albă. Dar nu. Înaintează mult prea ferit. E o femeie. O fată. O făptură frumoasă, fardată. O ispită care păşeşte sacadat, spasmodic, ca o...

O fată mecanică.

Tranh zâmbeşte larg, rictusul de încântare al unui schelet surprins la vederea acelei creaturi nefireşti furişându-se în noapte. O fată mecanică. Fata mecanică a lui Ma Ping. Imposibilitatea întrupată.

Se strecoară din umbră în umbră, o creatură încă şi mai îngrozită de cămăşile albe decât o cartelă galbenă geriatrică. Stafia fragilă a unei copile smulse din habitatul ei firesc şi instalată într-un oraş care detestă tot ce reprezintă ea: moştenirea ei genetică, creatorii ei, concurenţa ei nefirească – lipsa fantomatică a unui suflet. Ea a fost acolo în fiecare noapte, în timp ce el fura miezul pepenilor aruncaţi. A fost acolo, clătinându-se prin întunericul încins, în timp ce el se ferea de patrulele cămăşilor albe. Şi, sfidând totul, ea a supravieţuit.

Tranh se sileşte să se ridice. Se clatină, beat şi nesigur pe picioare, apoi porneşte pe urmele ei, cu o mână încleştată pe sticla de whisky, cu cealaltă sprijinindu-se de pereţi, agăţându-se când i se slăbeşte genunchiul rănit. E o prostie, un capriciu, dar fata mecanică i-a luat în stăpânire imaginaţia tulburată de alcool. Vrea să urmărească această creaţie japoneză neverosimilă, această intrusă pe un pământ străin, mai dispreţuită chiar decât el însuşi. Poate ca s-o protejeze de

pericolele nopţii. Ca să poată pretinde că nu e caricatura scheletică şi beată a unui bărbat, că de fapt mai e încă tigru.

Fata mecanică merge pe cele mai întunecate dintre aleile cufundate în beznă, la adăpostul negurii, ascunsă de cămăşile albe care ar înhăţa-o şi ar terciui-o înainte de a avea timp să protesteze. Pisicile-demon urlă la trecerea ei, adulmecând o creaţie inginerească tot atât de cinică precum ele însele. Regatul e infestat cu molime şi cu animale, asediat de atât de mulţi monştri zămisliţi de bioinginerie, încât nu li se mai ştie numărul. Mici precum ciucurele cenuşiu numit *fa'gan* sau mari ca megadenţii, sosesc întruna. Şi, în timp ce Regatul se străduieşte să se adapteze, Tranh se furişează pe urmele unei fete mecanice, şi amândoi sunt tot atât de invazivi ca rugina băşicată dintr-un durian, şi tot atât de bineveniţi.

Pentru cineva care se mişcă atât de neuniform, fata mecanică se deplasează destul de repede. Lui Tranh îi vine greu să ţină pasul cu ea. Genunchiul lui scârţâie şi scrâşneşte, iar el strânge din dinţi de durere. Uneori cade, cu un mormăit înăbuşit, dar o urmăreşte totuşi. În faţa lui, fata mecanică se ascunde în alte întunecimi, o dâră în mişcare nesigură. Mersul ei spasmodic îi trâmbiţează natura neomenească, oricât de frumoasă ar fi. Oricât de inteligentă, oricât de puternică, cu pielea oricât de suplă, e o creatură mecanică şi e menită să fie slugă – şi e marcată ca atare printr-o specificaţie genetică, trădându-se la fiecare pas nefiresc.

În cele din urmă, când Tranh are impresia că piciorul lui o să cedeze definitiv şi că n-o să mai poată continua, fata mecanică se opreşte. Stă în gura întunecată a unei clădiri înalte dărăpănate, a unui turn la fel de înalt şi de prăpădit ca acela care-l adăposteşte pe el însuşi, o altă carcasă a vechii Expansiuni. Muzica şi râsetele se strecoară în jos, coborând de la mare înălţime. La ferestrele etajelor de sus plutesc siluete conturate de lumină roşie, siluete de femei dansând. Strigăte de bărbaţi şi bătăi de tobă. Fata mecanică dispare înăuntru.

Cum o fi să intri într-un astfel de loc? Să cheltuieşti bani gârlă, în timp ce femeile dansează şi cântă melodii senzuale? Tranh regretă dintr-odată că şi-a cheltuit ultimul baht pe whisky. Acolo ar fi trebuit să moară. Înconjurat de plăceri ale cărnii pe care nu le-a mai cunoscut de când şi-a pierdut ţara şi viaţa. Îşi ţuguie buzele, chibzuind. Poate reuşeşte să intre, blufând. Încă

mai poartă hainele de la Fraţii Hwang. Poate încă mai pare un gentleman. Da. O să-ncerce şi, dacă păţeşte şi ruşinea de a fi dat afară, dacă e umilit în public încă o dată, ce contează? Oricum va fi mort în curând, plutind pe apele fluviului către mare, pentru a li se alătura fiilor săi.

Începe să traverseze strada, dar genunchiul îi cedează şi cade. Salvează sticla de whisky mai mult datorită norocului decât dexterităţii. Ultimele înghiţituri de lichid chihlimbariu licăresc în lumina metanului. Se strâmbă şi se ridică în şezut, apoi se târăşte înapoi, pe pragul unei uşi. O să se odihnească mai întâi. Şi-o să termine băutura. Probabil că fata mecanică o să stea acolo multă vreme. Are timp să-şi revină. Şi, dacă o să cadă iarăşi, măcar n-o să irosească alcoolul. Înclină sticla şi o duce la buze, apoi îşi lasă capul obosit să se sprijine de perete. O să-şi tragă pur şi simplu răsuflarea.

Din clădirea înaltă izvorăsc râsete. Tranh se trezeşte cu o tresărire. Un bărbat apare împleticindu-se din umbra portalului: e beat, hohoteşte. Alţii se revarsă pe urmele lui. Râd, înghiontindu-se unii pe alţii. Trag afară, după ei, femei care chicotesc. Fac semn către ricşele care aşteaptă pe alee clienţi cherchelişi. Se împrăştie încetul cu încetul. Tranh înclină sticla de whisky. Descoperă că e goală.

Alţi doi bărbaţi ies din burdihanul clădirii înalte. Unul e Ma Ping. Celălalt e un *farang* care nu poate fi decât şeful lui Ma. *Farang*-ul îşi flutură degetele către o ricşă. Se urcă şi face din nou cu mâna, în semn de rămas-bun. La rândul său, Ma îşi ridică mâna şi ceasul lui cu aur şi diamante scânteiază sub lumina metanului. Ceasul lui Tranh. Istoria lui Tranh. Bijuteria lui de familie e o străfulgerare în întuneric. El se încruntă, îşi doreşte s-o poată smulge de la încheietura mâinii lui Ma.

Ricşa *farang*-ului porneşte, cu lanţurile neunse ale bicicletei scrâşnind şi cu un hohot de beţiv, lăsându-l pe Ma Ping singur în mijlocul străzii. El râde pentru sine însuşi, pare să se întrebe dacă să se întoarcă în bar, apoi râde iarăşi şi se răsuceşte, dând să traverseze către Tranh.

Acesta se retrage în beznă, nedorind să fie surprins de Ma într-o asemenea stare. Nedorind să mai îndure şi alte umilinţe. Se ghemuieşte cât mai adânc sub cadrul uşii, în timp ce Ma se împleticeşte pe stradă, în căutarea unei ricşe. Dar, pe moment,

toate au fost luate. Niciuna nu mai stă la pândă sub ferestrele barurilor.

Ceasul de aur de la încheietura lui Ma scânteiază din nou în lumina metanului.

Pe stradă se materializează siluete palide, poleite cu verde, trei bărbaţi mergând pe jos, cu ten de culoarea mahonului, aproape negru în întuneric, contrastând puternic cu albul încreţit al cămăşilor lor. Bastoanele negre li se răsucesc cu nepăsare, agăţate de încheieturile mâinilor. La început, Ma pare să nu-i vadă. Cămăşile albe se apropie, nonşalante. Vocile li se aud cu uşurinţă în tăcerea nopţii.

— Te plimbi pe-afară târziu.

Ma ridică din umeri, zâmbeşte cu o oarecare nelinişte.

— Nu tocmai. Nu e chiar atât de târziu.

Cei trei se strâng mai aproape.

— Târziu pentru o cartelă galbenă. Ar trebui să fii acasă acum. Ai ghinion dacă stai pe-afară după ora stingerii pentru cartelele galbene. Mai ales cu aurul ăla galben la încheietură.

Ma îşi ridică mâinile, într-un gest defensiv.

— Nu sunt o cartelă galbenă.

— Accentul tău spune altceva.

Ma îşi duce mâinile la buzunare, bâjbâie prin ele.

— Serios. O să vedeţi. Uitaţi-vă.

O cămaşă albă vine cu un pas mai aproape.

— Am spus eu că poţi să te mişti?

— Actele mele. Uitaţi-vă...

— Scoate mâinile din buzunare!

— Uitaţi-vă la ştampilele mele!

— Mâinile-afară!

O străfulgerare de baston negru.

Ma ţipă, îşi prinde cotul în palmă. Alte lovituri cad în ploaie. Ma se ghemuieşte, încercând să se ferească. Înjură:

— *Nimade bi*!

Cămaşa albă râde.

— Cartela asta galbenă vorbeşte.

Unul dintre cei trei îşi flutură bastonul, jos şi rapid, şi Ma se prăbuşeşte urlând, se încolăceşte în jurul piciorului rănit. Cămăşile albe se strâng mai aproape. Unul îl loveşte peste faţă, făcându-l să se dezdoaie, apoi îi plimbă bastonul pe piept, întinzând sângele.

— Are haine mai frumoase decât tine, Thongchai.
— Probabil s-a furişat peste graniţă cu fundul plin de jad.
Unul dintre ei se lasă pe vine, studiază faţa lui Ma.
— E adevărat? Te caci jad?
Ma scutură frenetic din cap. Se rostogoleşte într-o parte şi începe să se târască. Din gură i se prelinge o şuviţă de sânge negru. Îşi târăşte după el un picior, fără să-i fie de vreun folos. O cămaşă albă îl urmăreşte, îl răstoarnă cu o lovitură de bocanc şi îşi pune piciorul pe faţa lui. Ceilalţi doi inspiră scurt şi se retrag cu câte un pas, şocaţi. Să baţi un om e una...
— Suttipong, nu.
Bărbatul pe nume Suttipong îşi priveşte colegii peste umăr.
— Nu-i nimic. Cartelele astea galbene sunt la fel de rele ca rugina băşicată. N-au nicio importanţă. Toţi vin cerşind, cer mâncare când avem şi aşa destul de puţin pentru ai noştri, şi uite. Dă cu piciorul în încheietura lui Ma. Aur.
Ma icneşte, încearcă să-şi scoată ceasul.
— Ia-l. Poftim. Te rog. Ia-l.
— Nu poţi să-l dai, cartelă galbenă, că nu-i al tău.
— Nu... cartelă galbenă. Ma are răsuflarea tăiată. Vă rog. Nu ţin de Ministerul vostru.
Mâinile lui bâjbâie prin buzunare, caută înnebunit, sub privirile cămăşii albe. Îşi scoate actele şi le flutură în aerul fierbinte al nopţii.
Suttipong ia hârtiile, le aruncă o privire. Se apleacă mai aproape.
— Şi compatrioţilor noştri le e frică de noi, credeai că nu?
Azvârle actele la pământ, apoi loveşte, iute ca o cobră. Una, două, trei, loviturile cad în ploaie. E foarte rapid. Foarte metodic. Ma se strânge ghem, încercând să se protejeze. Suttipong face un pas înapoi, răsuflând greu. Îşi flutură mâna către ceilalţi.
— Învăţaţi-l ce-nseamnă respectul.
Cei doi se privesc cu îndoială, dar, la îndemnurile lui Suttipong, îl iau la bătaie pe Ma, adresându-şi unul altuia strigăte de încurajare.
Câţiva bărbaţi ies din baruri şi se împleticesc pe stradă, dar la vederea uniformelor albe se întorc înăuntru în fugă. Cele trei cămăşi albe sunt singure. Şi, dacă scena mai e privită şi de alţi ochi, atunci aceştia nu se arată. În cele din urmă, Suttipong pare mulţumit. Îngenunchează şi scoate vechiul Rolex de la mâna lui

Ma, îl scuipă în faţă şi le face semn colegilor lui să i se alăture. Îi întorc spatele şi se îndepărtează, trecând cu paşi mari pe lângă ascunzătoarea lui Tranh.

Cel pe nume Thongchai se uită înapoi.

— Ar putea face plângere.

Suttipong clatină din cap, cu atenţia concentrată asupra Rolexului pe care-l ţine în mână.

— Şi-a-nvăţat lecţia.

Paşii li se pierd în întuneric. Muzica se strecoară în jos din cluburile adăpostite de clădirea înaltă. Strada e tăcută. Tranh stă în aşteptare vreme îndelungată, uitându-se după alţi vânători. Nimic nu mişcă. De parcă întregul oraş i-ar fi întors spatele chinezului din Malaysia care zace zdrobit în stradă. Într-un târziu, Tranh iese şchiopătând din întuneric şi se apropie de Ma Ping.

Ma îl zăreşte şi ridică o mână fără vlagă.

— Ajutor.

Încearcă să pronunţe cuvintele în thailandeză, apoi din nou în engleza *farang*-ilor şi în cele din urmă în malaysiană, de parcă s-ar fi reîntors în copilărie. Apoi pare să-l recunoască pe Tranh. Face ochii mari. Zâmbeşte slab, întredeschizându-şi buzele crăpate şi pline de sânge. Vorbeşte în mandarină, limba comercială a frăţiei lor.

— *Lao pengyou*. Ce cauţi aici?

Tranh se ghemuieşte lângă el, îi priveşte pielea crăpată a feţei.

— Am văzut-o pe fata ta mecanică.

Ma închide ochii, încearcă să zâmbească.

— Atunci mă crezi?

Are ochii atât de umflaţi încât sunt mai tot timpul închişi şi dintr-o tăietură din sprânceană îi curge sânge, prelingându-se în voie.

— Da.

— Cred că mi-au rupt piciorul.

Încearcă să se ridice, icneşte şi cade. Îşi examinează coastele, îşi coboară mâna în jos, către fluierul piciorului.

— Nu pot să merg.

Inspiră scurt când îşi pipăie un alt os rupt.

— Ai avut dreptate în privinţa cămăşilor albe.

— Cuiul care se saltă coboară înapoi, bătut cu ciocanul.

Ceva din tonul lui Tranh îl face pe Ma să ridice ochii. Studiază chipul celuilalt.

— Te rog. Îţi dau mâncare. Găseşte-mi o ricşă.

O mână îi rătăceşte în jurul încheieturii celeilalte, bâjbâind după ceasul pe care nu-l mai are, încercând să-l ofere. Încercând să se târguiască.

Asta înseamnă soartă? se întreabă Tranh. Sau noroc? Îşi ţuguie buzele, meditând. Soarta a făcut ca propriul lui ceas strălucitor să atragă cămăşile albe, cu bastoanele lor nemiloase? Norocul l-a adus să-l vadă pe Ma prăbuşindu-se? El şi Ma Ping mai au încă de făcut un soi de tranzacţie karmică mai amplă?

Îl priveşte pe Ma implorând şi îşi aduce aminte că a concediat un funcţionar tânăr, cu atât de multe vieţi în urmă, trimiţându-l să-şi împacheteze lucrurile după o ciomăgeală şi avertizându-l să nu se mai întoarcă niciodată. Dar pe atunci era un om important. Iar acum e atât de mărunt. Tot atât de mărunt ca funcţionarul pe care l-a bătut cândva. Poate mai mărunt. Îşi strecoară mâinile sub spinarea lui Ma, îl ridică.

— Mulţumesc, icneşte Ma. Mulţumesc.

Tranh îşi plimbă degetele prin buzunarele lui, căutând metodic, vrând să găsească banii pe care e posibil să-i fi lăsat cămăşile albe. Ma geme, se sileşte să rostească o înjurătură în timp ce-l înghionteşte Tranh. Acesta îşi numără prada, drojdia din buzunarele lui Ma, care în ochii lui pare totuşi o avere. Îndeasă monedele în propriul său buzunar.

Respiraţia lui Ma e scurtă, gâfâită.

— Te rog. O ricşă. Atât.

Abia reuşeşte să pronunţe cuvintele.

Tranh îşi lasă capul pe-o parte, meditând, cu instinctele luptându-se între ele. Oftează şi clatină din cap.

— Un bărbat îşi face singur norocul, nu mi-ai spus aşa? Zâmbeşte subţire. Propriile mele cuvinte arogante, ieşind dintr-o gură tânără, obraznică.

Clatină iarăşi din cap, uluit de proporţiile ego-ului său anterior, şi îşi sparge sticla de whisky de pietrele caldarâmului. Cioburile sunt împroşcate. Şi scânteiază, verzi, în lumina metanului.

— Dacă aş mai fi un om important... Tranh se strâmbă. Dar, pe de altă parte, presupun că suntem amândoi dincolo de astfel de iluzii. Îmi pare foarte rău pentru asta.

Cu o ultimă privire în lungul străzii întunecoase, împlântă sticla spartă în gâtul lui Ma. Tânărul tresare şi sângele i se răspândeşte în jurul mâinii lui Tranh. El se retrage brusc, ferindu-şi hainele de la Fraţii Hwang de noul izvor de sânge. Plămânii lui Ma bolborosesc şi mâinile i se ridică spre sticla înfiptă în gât, apoi cad în lături. Respiraţia lui umedă încetează.

Tranh se înfiorează. Îi tremură mâinile, parcă paralizate de un şoc electric. A văzut atât de multă moarte şi a împărţit atât de puţină. Iar acum Ma zace în faţa lui, un alt chinez-malaysian mort, şi nimeni nu poartă vina, în afară de sine însuşi. Din nou. Îşi înăbuşă impulsul de a voma.

Se întoarce cu spatele, se târăşte la adăpostul întunericului de pe alee şi se ridică. Îşi încearcă piciorul beteag. Pare să-l susţină. Dincolo de beznă, strada e tăcută. Leşul lui Ma zace în mijlocul ei, ca o grămadă de gunoi. Nimic nu mişcă.

Se răsuceşte pe călcâie şi şchiopătează de-a lungul străzii, ţinându-se de pereţi, sprijinindu-se când genunchiul ameninţă să-i cedeze. După câteva cvartale, felinarele cu metan încep să se stingă. Pâlpâie unul câte unul, dispărând în tăcere, de parcă o mână uriaşă ar străbate trotuarele, stingându-le ca pe lumânări, pe măsură ce Ministerul Lucrărilor Publice taie gazul. Strada rămâne într-o beznă desăvârşită.

Când Tranh ajunge în sfârşit pe Surawong Road, şoseaua lată şi neagră e aproape lipsită de trafic. Doi bivoli indieni bătrâni trag, placizi, o căruţă cu roţi de cauciuc sub lumina stelelor. În spatele lor călătoreşte un fermier fantomatic, bombănind încetişor. Urletele de împerechere ale pisicilor-demon zgârie aerul fierbinte al nopţii, dar asta e tot.

Apoi, din spate, se aude scârţâitul unui lanţ de bicicletă. Zăngănitul roţilor pe pietrele pavajului. Tranh se întoarce, aşteptându-se în mare parte să dea cu ochii de cămăşi albe răzbunătoare, dar nu e decât o ricşă, trepidând pe bolovani. El ridică o mână, arătând scurt un baht abia dobândit. Ricşa încetineşte. Transpiraţia de pe picioarele ca nişte frânghii ale unui bărbat luceşte în lumina lunii.

— Unde mergi?

Tranh studiază faţa lată a omului cu ricşa, căutând indicii ale trădării, indicii că e un vânător, dar celălalt nu face altceva decât să privească bahtul din mâna lui. El îşi sileşte paranoia să se dea dusă şi se urcă pe scaunul ricşei.

— La fabricile *farang*. Pe malul fluviului.

Celălalt se uită peste umăr, surprins.

— Toate fabricile sunt închise. Lucrul pe timp de noapte consumă prea multă energie. Acolo bezna e neagră.

— N-are importanţă. Există un post liber. Se vor ţine interviuri.

Bărbatul se saltă în picioare pe pedale.

— Noaptea?

— Mâine. Tranh se afundă mai adânc în scaun. Nu vreau să-ntârzii.

[În româneşte, povestirea a apărut în *The Year's Best Science Fiction*, vol. 6, Editura Nemira, 2011]